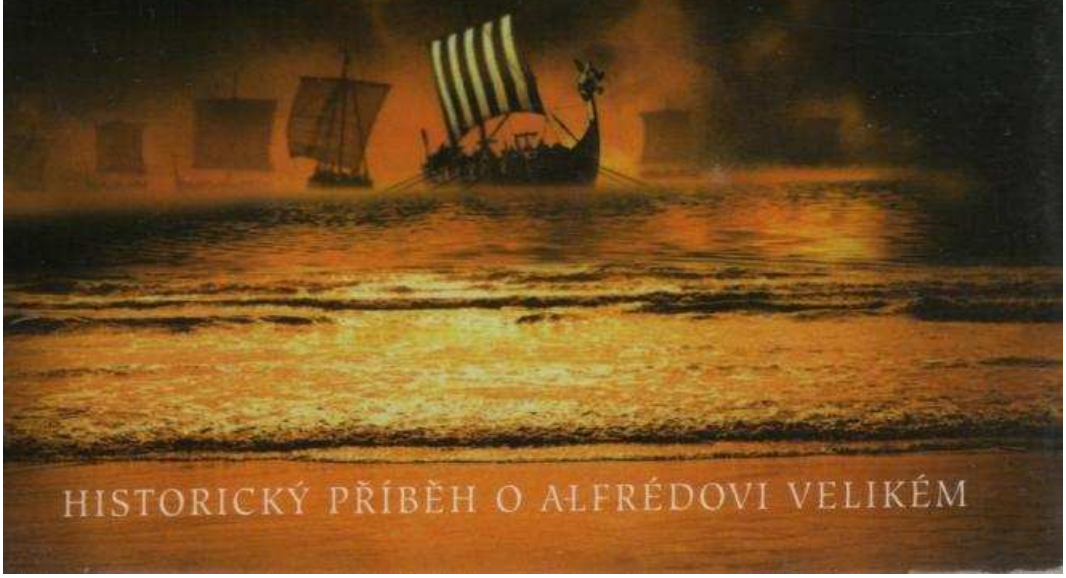
Bernard Cornwell

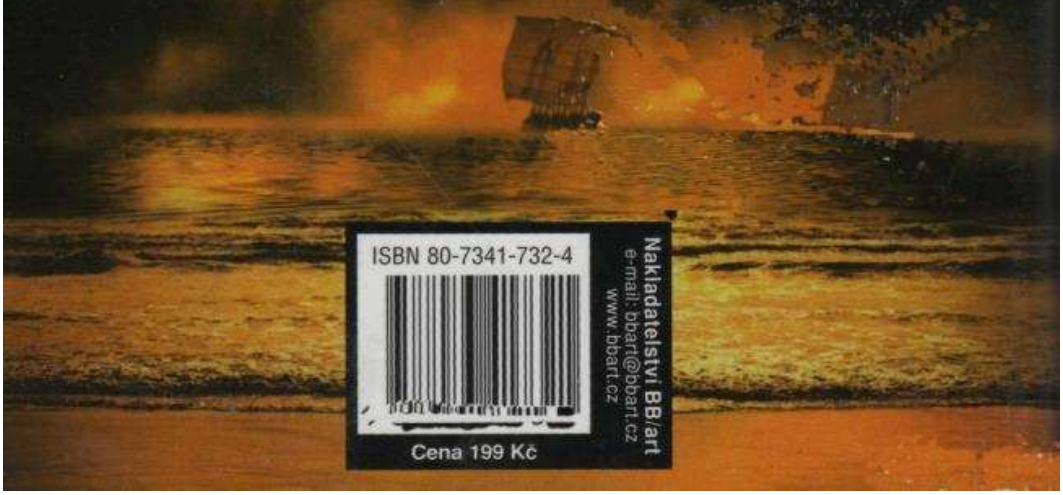
POSLEDNÍ KRÁLOVSTVÍ

HISTORICKÝ PŘÍBĚH O ALFRÉDOVI VELIKÉM

„V JEDNÉ CHVÍLI BYLO MOŘE PUSTÉ A PRÁZDNÉ, A OKAMŽIK POTÉ SE NA NĚM OBJEVILY LODĚ PŘIPLOUVAJÍCÍ OD JIHU. BYLY TO KRASAVICE. JEJICH PŘÍDĚ A ZÁDĚ, NA ŠPICÍCH OZDOBENÉ ZLACENÝMI HLAVAMI HADŮ A DRAKŮ, SE OBLOUKEM ZVEDALY DO VÝŠKY A ZDÁLO SE, ŽE TY LODI POHÁNĚNÉ STŘÍBRNÝMI KŘÍDLY VESEL NA VODĚ TANČÍ."

Poslední království zahajuje novou ságu z raně středověké Anglie, která barvitě líčí historii Alfreda Velikého a jeho nástupců na trůně. Na pozadí jejich osudů spřádá Bernard Cornwell příběh křížících se závazků a slibů věrnosti, zdrávé lásky a nesmírného hrdinství. V Uhtredovi vytváří jednu ze svých nejzajímavějších a nejpůsobivějších heroických postav a dynamickým, vášněmi naplněným dějem *Posledního království* dosahuje jednoho z vrcholů své dosavadní bohaté tvorby.

ISBN 80-7341-732-4

Nakladatelství BB/art
e-mail: bbart@bbart.cz
www.bbart.cz

Cena 199 Kč

Bernard Cornwell

POSLEDNÍ KRÁLOVSTVÍ

Království Alfreda Velikého

Přeložila Jana Svobodová

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o.
ve spolupráci s nakladatelstvím Jiří Buchal – BB/art v roce 2006
Bořivojova 75, Praha 3
Copyright © 2004 Bernard Cornwell
All rights reserved.

Z anglického originálu *The Last Kingdom*
(First published by HarperCollins/Publishers, London, 2004)
přeložila © 2006 Jana Svobodová
Redakce textu: Růžena Steklačová
Jazyková korektura: Jan Dvořák
Grafická úprava obálky: 2006 Bohumil Fencl

Tisk: CENTA spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 80-7341-732-4

Wyrd bið ful ãræd [Všechno řídí osud]

SCOTLAND
TUEDE
BEREWIC
LINDISFARENA
BEBBANBURG
GYRUUM
DUNHOLM
CETREHT
NORTHUMBRIA
EOFERWIC
HUMBER
TRENTE
GEGNESBURH
MESLACH
THE GEWAESC
SNOTENGAHAM
HREAPANDUNE
LEDECESTRE
EAST ANGLIA
MERCIA
SEFERN
WALLES
DIC
GRANTACEASTER
GLEAWECESTRE
LUNDENE
ABBENDUM
CIPPANHAMM
READINGUM
TEMES
CONTWARABURG
WILTUN
WINTANCEASTER
HAMTUN
WESSEX
USC
DEFNASCIR
EXANCEASTER
WERHAM
WIHT
CORNWALUM

MÍSTNÍ NÁZVY

Způsob psaní místních jmen v anglosaské Anglii byl kolísavý, proměnlivý a nejistý, bez důsledností a zásadovosti i pokud šlo o názvy samy. Londýn byl tedy rozmanitě uváděn a zaznamenáván jako Lundonia, Lundenberg, Lundenne, Lundene, Lundenwic, Lundenceaster a Lundres. Nepochybně někteří čtenáři budou preferovat jiné verze níže uvedených názvů, ale já jsem obvykle využil to pravopisné znění, jaké je uváděno v *Oxford Dictionary of English Place-Names (Oxfordském slovníku anglických místních názvů)* pro léta nejbližší nebo obsažená v období 871-899 n. 1., ale ani toto řešení není zcela spolehlivé. V roce 956 se Hayling Island psal současně dvěma způsoby – Heilincingae i Haeglingaiggae. Ani já sám jsem nebyl důsledný; dal jsem přednost moderní Anglii (England) před Englaland a místo Horðhymbratond používám název Northumbria, abych se vyvaroval dojmu, že hranice či meze starodávného království se shodují s hranicemi moderního hrabství. Takže i tento seznam, stejně jako způsob psaní jednotlivých názvů, je nestálý a rozmarný.

Æbbanduna	Abingdon, Berkshire
Æsc's Hill	Ashdown, Berkshire
Baðum (vysl. Bathum)	Baðum (vysl. Bathum)
Basengas	Basing, Hampshire
Beamfleot	Benfleet, Essex
Beardastopol	Barnstable, Devon
Bebbanburg	Bamburgh Castle, Northumberland
Berewic	Berwick-upon-Tweed, Northumberland
Berrocscire	Berkshire
Blaland	Severní Afrika
Cantucton	Cannington, Somerset
Cetreht	Catterick, Yorkshire

Cippanhamm	Chippenham, Wiltshire
Cirrenceastre	Cirencester, Gloucestershire
Contwaraburg	Canterbury, Kent
Cornwalum	Cornwall
Cridianton	Crediton, Devon
Cynuit	Cynuit Hillfort, u Canningtonu, Somerset
Dalriada	Západní Skotsko
Defnascir	Devonshire
Deoraby	Derby, Derbyshire
Die	Diss, Norfolk
Dunholm	Durham, County Durham
Eoferwic	York (také dánský Jorvic, vyslovováno Yorvik)
Exanceaster	Exeter, Devon
Fromtun	Frampton na Severnu, Gloucestershire
Gegnesburh	Gainsborough, Lincolnshire
the Gewaesc	The Wash
Gleawecestre	Gloucester, Gloucestershire
Grantaceaster	Cambridge, Cambridgeshire
Gyruum	Jarrow, County Durham
Haithabu	Hedeby, obchodní město v jižním Dánsku
Hamanfunta	Havant, Hampshire
Hamptonscir	Hampshire
Hamtun	Southampton, Hampshire
Heilincigae	Ostrov Hayling, Hampshire
Hreapandune	Repton, Derbyshire
Kenet	řeka Kennet
Ledecestre	Leicester, Leicestershire
Lindisfarena	Lindisfarne (Svatý ostrov), Northumberland
Lundene	London [Londýn]
Mereton	Marten, Wiltshire
Meslach	Matlock, Derbyshire

Pedredan	řeka Parrett
Pictland	Východní Skotsko
the Poole	Poole Harbour, Dorset
Readingum	Reading, Berkshire
Sæfern	řeka Severn
Scireburnan	Sherborne, Dorset
Snotengaham	Nottingham, Nottinghamshire
Solente	Solent
Streonshall	Strensall, Yorkshire
Sumorsaete	Somerset
Suth Seaxa	Sussex (Jižní Sasové)
Synningthwait	Swinithwaite, Yorkshire
Temes	řeka Temže
Thornsasta	Dorset
Tine	řeka Tyne
Trente	řeka Trent
Tuede	řeka Tweed
Twyfyrde	Tiverton, Devon
Uisc	řeka Exe
Werham	Wareham, Dorset
Wiht	ostrov Wight
Wiire	řeka Wear
Wiltun	Wilton, Wiltshire
Wiltunscir	Wiltshire
Winburnan	Wimborne Minster, Dorset
Wintanceaster	Winchester, Hampshire

OBSAH

MAPKA
7

MÍSTNÍ NÁZVY
8

PROLOG
Northumbrie, L.P. 866-867
12

ČÁST PRVNÍ
Dětství s Thorovým kladivem
37

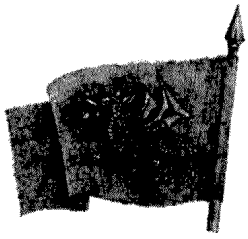
ČÁST DRUHÁ
Poslední anglické království
202

ČÁST TŘETÍ
Boj v hradbě štítů
274

HISTORICKÁ POZNÁMKA
322

PROLOG

Northumbrie, L.P. 866-867

Jmenuji se Uhtred. Jsem syn Uhtreda, syna Uhtredova, jehož otec, můj praděd, se také jmenoval Uhtred. Otcův písař, kněz Beocca, zachycoval v písmu to jméno tvarem Utred. Nevím, jestli by je takto psal otec, neboť ten číst a psát nedovedl, ale já jsem se číst i psát naučil, a když občas vytáhnu z dřevěné truhlice staré pergameny, vidím na nich to jméno vypsáno Uhtred, Utred, Ughtred nebo Ootred. Prohlížím si ty listiny, jež dokládají, že Uhtred, syn Uhtredův, je pravoplatným a jediným vlastníkem zemí, jejichž hranice jsou pečlivě vyznačeny kameny, příkopy a potoky, duby a jasany, blaty a mořem, a sním o té zemi, bujně porostlé a ošlehávané vlnami pod větrem bičovanou oblohou. Tak sním a vím, že jednoho dne si tu zemi získám zpět od těch, kteří mě o ni okradli.

Jsem ealdorman, velmož, i když sám používám označení hrabě Uhtred, což je vlastně totéž, a ty vyšisované škartice představují doklad mého vlastnictví. Zákon říká, že mi ta země patří, a právě zákon, jak nám říkají, nás odlišuje jako lid boží od zvířat v norách. Ale zákon mi mou zemi vrátit nepomůže. Zákon hledá kompromisy. Zákon soudí, že ztrátu lze odškodnit penězi, a především se obává krevní msty. Ale já jsem Uhtred, syn Uhtredův, a toto je příběh krevní msty. Je to vyprávění o tom, jak svého nepřítele připravím o to, co mi podle zákona patří. A je to vyprávění o jedné ženě a jejím otci, králi.

Byl to můj král a za všechno, co vlastním, vděčím jemu. Jídlo na mém stole, sídlo, kde žiji, i meče mých mužů, to všechno pochází od Alfreda, mého krále, který mě nenáviděl.

Celý tento příběh se otevírá dávno předtím, než jsem se s Alfredem setkal. Začíná, když mi bylo devět let a poprvé jsem uviděl Dány. Bylo to v roce 866 a tehdy jsem se ještě nejmenoval Uhtred, ale Osbert, protože jsem byl druhým synem mého otce, a jméno Uhtred dostával prvorozený. Mému bratrovi bylo v té době sedmnáct, byl vysoký, urostlý, svými světlými vlasy zapadal do podoby naší rodiny a zasmušilým, nevrlým výrazem se zvlášť podobal otci.

Toho dne, kdy jsem poprvé uviděl Dány, jsme si vyjeli se sokoly na zápěstích podél mořského pobřeží. Byl tam můj otec, otcův bratr, můj bratr, já a asi tucet příslušníků otcovy družiny a dvořanů. Blížil se podzim. Útesy u moře byly porostlé posledními letními plody, na skalách si hověli tuleni a lachtani a kroužila a vřeštěla tam celá hejna mořských ptáků, příliš mnoho, abychom odpoutali sokoly ze řemínků. Jeli jsme až ke klikatícím se mělčinám, které se čeřily mezi naší zemí a Svatým ostrovem Lindisfarena, a vzpomínám si, jak jsem se díval přes vodu na pobořené zdi tamějšího opatství. Mnoho let předtím, než jsem se narodil, je Dáni vyplenili, a třebaže se tam mniši zase usídlili, klášter už nikdy nedosáhl své někdejší slávy a lesku. Vzpomínám si, že toho dne bylo krásně, a snad skutečně bylo. Možná i pršelo, ale řekl bych, že ne. Slunce zářilo, moře bylo klidné, příboj nízký a svět byl šťastný. Spáry sokolice se mi zadíraly do zápěstí skrze kožený rukávec a její hlava sebou škubala, protože sokolice slyšela skřehotání těch bílých ptáků. Vyjeli jsme z pevnosti dopoledne, zamířili jsme k severu, a třebaže jsme si nesli sokoly, nevypravili jsme se na lov, ale spíše proto, aby si otec mohl uspořádat myšlenky a dojít k rozhodnutí.

V této zemi jsme vládli. Můj otec, ealdorman Uhtred, byl pánem celého území na jih od řeky Tuede a na sever od řeky Tině, ale v Northumbrii jsme měli krále, který se jmenoval tak jako tehdy já, Osbert. Sídlil na jih od nás, na sever přicházel jen vzácně a nijak nás neobtěžoval, ale teď po trůnu zatoužil jistý Ælla, ealdorman z kopců západně od Eoferwiku, zverboval vojsko, aby Osberta napadl, a mému otci poslal dary, aby si

získal jeho podporu. Jak si teď uvědomuji, právě otec držel osud té rebelie ve svých rukou. Já jsem chtěl, aby podporoval Osberta, ale jen proto, že pravoplatný král se jmenoval stejně jako já, a jako devítiletý jsem pošetile věřil, že každý muž, který se jmenuje Osbert, musí být vznešený, dobrý a statečný. Ve skutečnosti byl Osbert uslintaný hlupák, ale byl to král, a proto se ho otec zdráhal opustit. Jenže Osbert mu žádné dary neposlal a neprokazoval mu úctu, zatímco Ælla ano, a tak to otec obracel ze všech stran. Okamžitě jsme mohli vést do boje sto padesát dobře vyzbrojených mužů a do měsíce postavit proti našemu odpůrci přes čtyři sta nepřátel, takže králem by se každopádně stal ten, koho bychom přišli podpořit, a vděčil by za to nám.

Alespoň tak jsme si to mysleli.

A potom jsem je spatřil.

Tři koráby.

Vzpomínám si, že nenápadně vyklouzly z pásu mlžného oparu nad mořem, a snad to tak bylo, jenže paměť je klamná, a jinak si z toho dne vybavuji obrazy jasné, bezmračné oblohy, takže snad žádná mlha nebyla, ale zdá se mi, že v jednom okamžiku bylo moře pusté a prázdné, a v příštím se na něm od jihu objevily ty tři lodi.

Byly to krasavice. Zdálo se, že na moři spočívají tak lehoučce, jakoby nic neváží, a když se jejich vesla pohroužila do vln, klouzaly po hladině. Jejich přídě a zádi se obloukem zvedaly do výše a na špicích byly zakončeny pozlacenými zvířaty, hady a draky, a toho dávného letního dne jsem měl dojem, že ty tři lodě na vodě tančí, hnané záběry stříbrných křídel svých veslařských řad. Slunce se vždycky odrazilo od mokrých čepelí vesel střípky světla, pak se zase vesla ponořila dalším usilovným záběrem a lodi se zvířecími hlavami se zakolébaly a já jsem na ně uchváceně zíral.

„Ďáblova hovna," zabručel otec. Nebyl sice moc dobrý křesťan, ale v tom okamžiku byl tak vyděšený, že se pokřižoval.

„A ať je peklo pohltí," řekl můj strýc. Jmenoval se Ælfric a byl to hubeňour; prohnaný, tajnůstkářský a mlčenlivý. Ty tři lodě veslovaly původně k severu se čtvercovými plachtami svinutými na dlouhých ráhnech, ale když my jsme se obrátili k jihu a vyrazili po písku zpátky domů tak rychle, až se hřívy našich koní rozevlály jako větrem hnaná vodní tříšť a sokoli ve svých kuklách vylekaně kníkali, otočily se podle

nás. Tam, kde sráz prudce klesal do propadliny rašeliniště, jsme zamířili do vnitrozemí, popoháněli koně vzhůru po úbočí svahu a odtamtud se cvalem hnali po pobřežní cestě k naší pevnosti.

K Bebbanburgu. Před dávnými lety byla královnou v naší zemi Bebba, po níž nese jméno můj domov, pro mě nejmilovanější místo na celém světě. Pevnost stojí na vysoké skále, která se stáčí k moři. Vlny bijí o její východní břeh, doběla se lámou o severní výběžek skály a drobně se čeří na mělkém mořském jezeře na západní straně mezi tvrzí a pevninou. Abyste se dostali do Bebbanburgu, musíte se vydat k jihu po vyvýšené, kládami prokládané cestě mezi mokřinami, po úzkém pruhu kamene a písku, střeženém velkou dřevěnou věží, Nízkou bránou, která je postavena na vrcholku dřevěné hradby. Přehnali jsme se pod obloukem věže s koňmi zbělalými potem, projeli kolem sýpek, kovárny, kolem klecí pro sokoly v období pelichání a stájí, samých dřevěných stavení pokrytých došky z žitné slámy, a pak nahoru vnitřní cestou k Vysoké bráně, která chrání vrcholek skály, obehnaný dřevěnými hradbami, jež obklopují otcovu síň. Tam jsme sesedli, předali otrokům naše koně a sokoly a utíkali jsme na východní baštu, odkud jsme vyhlíželi na moře.

Ty tři lodi byly teď blízko u ostrovů, kde hnízdí papuchalkové a v zimě provozují své tanečky tuleni, rypouši a Ivouni. Pozorovali jsme ty lodi a moje nevlastní matka, vylekaná dusotem kopyt, vyšla ze síně a připojila se k nám na baště. „Ďábel si vyprázdnil střeva," řekl jí na pozdrav otec.

„Ať nás ochraňuje Bůh a jeho svatí," řekla Gytha a pokřižovala se. Svou vlastní matku, která byla otcovou druhou ženou a stejně jako taprvní zemřela při porodu, jsem nepoznal. S mým bratrem, který byl ve skutečnosti nevlastním bratrem, jsme tedy žádnou matku neměli, ale Gythu jsem jako svoji matku bral a celkem vzato ke mně byla vlídná, popravdě laskavější než otec, který děti neměl právě moc rád. Gytha chtěla, abych se stal knězem, protože zemi zdědí můj bratr a stane se válečníkem, aby ji bránil, takže já si musím najít jinou životní cestu. Sama dala mému otci dva syny a dceru, ale žádné z těch dětí nepřežilo déle než rok.

Ty tři lodě zatím připluly blíž. Zdálo se, že si chtějí podrobně prohlédnout Bebbanburg, což nás ale nijak neznepokojovalo, protože pevnost byla pokládaná za nedobytnou, a tak na ni Dánové mohli civět po libosti. Nejbližší loď měla zdvojené veslařské lavičky, každou o

dvanácti veslech, a když se přiblížila asi na sto kroků v pobřežních vodách, vyskočil jeden muž od palubního obrubníku a v drátěné košili a s mečem v ruce přeběhl jako tanečník po řadě vesel od jednoho dříku k druhému. Všichni jsme se modlili, aby spadl, ale samozřejmě se to nestalo. Měl dlouhé světlé vlasy, hodně dlouhé, a když přeběhl po celé délce veslařské lavice, otočil se a přetančil po dřících vesel zpátky.

„Před týdnem obchodovala tahle loď v ústí Tine," řekl otcův bratr Ælfric.

„Ty o tom něco víš?"

„Viděl jsem ji," řekl Ælfric. „Poznávám tu příď. Vidíš ten světlý pás lodní obšívky na ohybu?" odplivl si. „Tehdy ale neměla dračí hlavu."

„Když vyjedou za obchodem, tak ty zvířecí hlavy sundají," řekl otec.

„Co zrovna nakupovali?"

„Vyměňovali kožešiny a surové kůže za sůl a sušené ryby. Říkalo se, že to jsou kupci z Haithabu."

„Teď si tihle kupci říkají o boj," prohlásil otec a Dánové na svých třech lodích nás skutečně vyzývali a bušili kopími a meči o své pomalované štíty, ale proti Bebbanburgu toho o moc víc udělat nemohli, a my jsme zase nemohli udělat nic, co by uškodilo jim, třebaže otec přikázal vyvěsit svůj vlčí praporec. Na praporci cenila zuby vymalovaná vlčí hlava a byla to otcova válečná standarta, ale protože nevál vítr, visel praporec zplihle a jeho vyzývavost byla jen vyplýtvána na pohany, které po chvíli znudilo provokovat nás svými posměšky, a tak se usadili na veslařské lavice a odveslovali k jihu.

„Musíme se pomodlit," řekla má nevlastní matka.

Gytha byla o mnoho mladší než můj otec. Byla to malá, baculatá žena se spoustou světlých vlasů a chovala ve veliké úctě svatého Cuthberta, kterého uctívala, protože kdysi vykonal nějaké zázraky. V kapli vedle síně uchovávala hřeben ze slonoviny, o kterém se říkalo, že to byl Cuthbertův hřebínek na vousy, a možná že opravdu byl.

„Musíme jednat," zavrčel otec a otočil se od hradeb. „Ty," obrátil se k mému staršímu bratrovi Uhtredovi. „Vezmi si asi tucet mužů a vyjeďte k jihu. Sleduj ty pohany, ale do ničeho se jinak nepouštěj, rozumíš? Jestli přistanou a vylodí se na mém území, chci vědět, kde."

„Ano, otče."

„Ale nepouštěj se s nimi do boje," přikázal otec. „Jenom ty parchanty pozoruj a za setmění se vrať."

Dalších šest mužů dostalo za úkol zburcovat venkov. Každý svobodný muž byl otci zavázán k vojenské službě, a tak otec právě shromažďoval své vojsko a očekával, že za úsvitu bude mít ke dvěma stům mužů, některé vyzbrojené sekerami, kopími nebo srpy, zatímco členové jeho družiny a dvora, kteří žili s námi na Bebbanburgu, budou vybaveni pořádnými meči a těžkými mohutnými štíty. „Když budou Dáni stát proti přesile," řekl mi otec té noci, „nebudou bojovat. Tihle Dánové jsou jako psi. Zbabělá srdce, ale ve smečce jim naroste kuráž." Už se setmělo a bratr se ještě nevrátil, ale nikdo si kvůli tomu nedělal přehnané starosti. Uhtred byl schopný, i když občas lehkomyslný, a nepochybně se vrátí v časných ranních hodinách mezi půlnocí a úsvitem, a tak otec přikázal zapálit signální oheň v železném úvazku na vrcholku Vysoké brány, aby jej nasměroval domů.

Věřili jsme, že jsme v Bebbanburgu v bezpečí, neboť pevnost nikdy nepodlehla nepřátelskému útoku, avšak otci i strýci dělalo starosti, že se Dánové vrátili do Northumbrie. „Hledají něco k snědku," řekl otec. „Tihle hladoví parchanti chtějí přistát, nakrást nějaký dobytek a zase odplout."

To mi připomnělo, jak strýc říkal, že jejich lodi vyměňovaly v ústí Tině kožešiny za sušené ryby – jak potom mohli mít hlad? Nic jsem o tom ale neřekl. Bylo mi devět let, a co jsem vůbec věděl o Dánech?

Tedy, věděl jsem, že dva lidské věky předtím, než jsem se narodil, podnikaly jejich lodi nájezdy na naše pobřeží. Věděl jsem, že Otec Beocca, otcův písař a kněz, který u nás sloužil mše, se každou neděli modlí, abychom byli ušetřeni běsnění Normanů, ale protože jsem se s jejich zběsilostí dosud nesetkal, nevšímal jsem si toho. Od té doby, co jsem se narodil, žádní Dánové do naší země nevtrhli, ale otec s nimi dřív bojoval dost často a té noci, když jsme čekali na bratrův návrat, se o svém starém nepříteli rozpovídal. Říkal, že přicházejí ze severních zemí, kde je samý led a mlha, uctívají staré bohy, stejné, jako jsme uctívali my, než nám Kristovo světlo přineslo požehnání, a vyprávěl, jak tehdy, když Dáni poprvé přišli do Northumbrie, vyrazili po severní obloze ohniví draci, veliké zášlehy blesků zjizvily kopce a moře se zčeřilo vichřicí a smrštěmi.

„Poslal je Bůh," řekla ustrašeně Gytha, „aby nás potrestal."

„A za co?" osopil se na ni neurvale otec.

„Za naše hříchy," řekla Gytha a pokřižovala se.

„Co s tím mají sakra co dělat naše hříchy," zavrčel otec. „Přicházejí sem, protože jsou hladoví." Zbožnost mé nevlastní matky ho popuzovala a odmítal se vzdát i svého praporce s vlčí hlavou, který otevřeně vyhlašoval, že naše rodina odvozuje svůj původ od Wodena, starodávného saského boha války. Kovář Ealdwulf mi kdysi pověděl, že vlk byl jedním ze tří Wodenových oblíbených zvířat, k nimž patřili i orel a havran. Matka chtěla, aby na našem praporci byl zobrazen kříž, ale otec byl na své předky pyšný, třebaže o Wodenovi mluvil jen vzácně.

I v devíti letech jsem už dokázal chápat, že dobrý křesťan by se neměl honosit, že pochází od pohanského boha, ale přitom se mi líbilo pomyšlení, že jsme bohovými potomky, a Ealdwulf mi často vyprávěl, jak Woden odměnil náš lid, když nám daroval zemi, které říkáme Anglie, jak jednou mrštil svým válečným kopím až k měsíci nebo jak dokázal svým štítem zatmít oblohu v čase letního slunovratu a požnout všechno obilí na světě jediným máchnutím svého velikého meče. Měl jsem ty příběhy rád. Byly daleko lepší než historky mé nevlastní matky o Cuthbertových zázracích. Zdálo se mi, že křesťané pořád jen naříkají, a nepřipadalo mi, že by Wodenovi vyznavači nějak moc plakali.

Čekali jsme v síni. Byla to, a vlastně dosud je, veliká dřevěná síň, zastřešená silnou vrstvou došků, pevně vystavěná z trámů, s harfou na stupínku a kamenným ohništěm na podlaze uprostřed místnosti. Denně bylo třeba práce tuctu otroků, aby ten veliký oheň udržovali, a koncem léta jsme vždycky nakupili hromadu polen vyšší než kaple jen jako zásobu na zimu. Při okrajích síně byly dřevěné vyvýšené plošiny, vyplněné udusanou hlínou a pokryté vlněnými houněmi a koberečky, a právě na těchto plošinách jsme bydleli, nad místy, kudy průvan vyháněl kouř. Na kapradím pokryté podlaze dole pod námi zůstávali lovečtí psi a také tam hodovali méně významní muži o čtyřech velkých svátcích roku, vždycky spojených s hostinami.

Té noci jsme ale neměli žádné hody, jen chleba, sýr a pivo. Otec čekal, až se můj bratr vrátí, a dumal nad tím, jestli se Dánové zase začali hemžit. „Většinou přitáhnou jen kvůli jídlu a pobrat nějakou kořist," pověděl mi, „ale někde se už zabydleli a zabírají zemi."

„Ty si myslíš, že chtějí naši zemi?“ zeptal jsem se.

„Zaberou každou zem,“ odsekl popudlivě. Moje otázky ho vždycky dráždily, ale té noci byl ustaraný a plný úzkosti, a tak mluvil dál. „Jejich země je samý kámen a led, a ještě je tam ohrožují obři.“

Chtěl jsem, aby mi pověděl víc o těch obrech, ale otec se zatím zabral do vlastních myšlenek. „Naši předkové,“ ozval se po chvíli, „zabrali tuhle zemi. Dobyli si ji, obdělávali ji a udrželi si ji. Nevzdáme se toho, co nám zanechali předkové. Přišli přes moře, bojovali tu, stavěli tady a jsou tady pohřbeni. Tohle je naše země, promísená s naší krví, zpevněná našimi kostmi. Naše.“ Doutnal v něm hněv, ale otec byl nahněvaný často. Podmračeně se na mě zadíval, jako by zvažoval, jestli jsem dost silný, abych dál udržel Northumbrii, zemi, již si naši předkové vybojovali mečem a kopím, v řeži a krvi.

Po chvíli jsme usnuli, tedy alespoň já jsem usnul. Myslím, že otec přecházel po šancích, ale za svítání byl zase zpátky v síni, a právě v té chvíli mě probudil zvuk rohu od Vysoké brány, a tak jsem neohrabaně slezl z plošiny a vyklopýtal ven do světla ranního rozbřesku. Na trávě ležela rosa, nad hlavami nám kroužil mořský orel a otcovi lovečtí psi se v odpověď na volání rohu hrnuli ze dveří síně. Viděl jsem, že se otec rozběhl k Nízké bráně, a utíkal jsem za ním, dokud jsem se dokázal proplést mezi muži, kteří se srocovali na hliněné baště a dívali se k vyvýšené, kameny a kládami zpevněné cestě.

Od jihu přijížděli jezdci. Byl jich asi tucet, kopyta jejich koní se leskla rosou. V čele skupiny jsem uviděl bratrova koně. Byl to hřebec, šedohnědý strakáč s divokýma očima a zvláštním krokem. V klusu vyhazoval předníma nohama, takže by si ho nikdo nespletl s jiným koněm, ale teď na něm nejel Uhtred. Muž sedící obkročmo v sedle měl dlouhé, velice dlouhé vlasy barvy světlého zlata, vlasy, které mu v jízdě povlávaly jako koňský ohon. Měl na sobě drátěnou košili, u boku se mu volně houpala pochva, přes rameno měl přehozenou sekeru a já jsem si byl jistý, že je to právě ten muž, který předchozího dne tan čil po veslech. Jeho společníci byli oblečeni v kůži nebo vlně, a když se přiblížili k pevnosti, dlouhovlasý muž jim dal znamení, aby zadrželi své koně, a vyjel kupředu sám. Přiblížil se na dostřel luku, ale nikdo z nás na baště nenasadil šíp na tětivu. Potom zastavil koně a podíval se vzhůru k bráně. S výsměšným výrazem ve tváři přehlédl celou řadu našich mužů,

pak se sklonil, odhodil něco na cestu a obrátil koně pryč. Popohnal ho kopnutím a kůň se rychle rozběhl zpátky, kde se k němu přidali jeho drsní, odrbaní muži, a všichni odcválali k jihu.

To, co odhodil na cestu, byla useknutá hlava mého bratra. Přinesli ji pak otci, který se na ni dlouho upřeně díval, ale neprojevil žádné pohnutí. Neplakal, rysy se mu nestáhly, nezamračil se, jen hleděl na hlavu svého nejstaršího syna a potom se podíval po mně. „Od tohoto dne," řekl, „se jmenuješ Uhtred."

Takto jsem tedy přišel ke svému jménu.

Otec Beocca trval na tom, že bych měl být znovu pokřtěn, jinak by prý totiž v nebi nevěděli, kdo vlastně jsem, kdybych tam přišel se jménem Uhtred. Vzpouzel jsem se, ale Gytha to chtěla, a otci záleželo víc na její spokojenosti než na mé, a tak do kaple přinesli sud, do poloviny ho naplnili mořskou vodou a Otec Beocca mě pak do toho sudu postavil a ještě mi štědře polil vlasy naběračkou vody. „Přijmi svého služebníka Uhtreda," odříkal zpěvavě, „do svatého společenství světců a do řad nejjasnějších andělů." Doufám, že světcům a andělům je tepleji, než bylo toho dne mně, a když bylo po křtu, Gytha se nade mnou rozplakala, ani jsem nevěděl proč. Spíš by snad měla oplakávat mého bratra.

Brzy jsme zjistili, co se mu stalo. Ty tři dánské lodi vpluly do ústí řeky Alnu, kde měli rybáři se svými rodinami malou osadu. Vesničané moudře a opatrně uprchlí do vnitrozemí, ale pár jich zůstalo poblíž a sledovalo ústí řeky z lesem porostlého kopce. Ti potom říkali, že můj bratr tam dorazil za soumraku a uviděl, jak Vikingové zapalují domy pochodněmi. Říkalo se jim Vikingové, když podnikli lupičský nájezd, a Dánové nebo pohani, když přijeli za obchodem, a protože tihle muži pálili a plenili, byli to pro nás Vikingové. Zdálo se, že do vesnice jich přišlo jen málo a většina zůstala na lodích, a tak se můj bratr rozhodl sjet dolů k chýším a hrstku nájezdníků pobít; samozřejmě to byla past, kterou na něj nastražili. Jakmile Dáni spatřili přijíždět jeho jezdce, ukryli posádku jedné své lodi na sever od osady, a těchto čtyřicet mužů pak zezadu obklíčilo bratrův oddíl a všechny pozabíjeli. Otec se pak utěšoval tvrzením, že smrt jeho nejstaršího syna musela být velice rychlá, ale pochopitelně to tak rychlá smrt nebyla, neboť bratr musel žít dost

dlouho, aby Dáni zjistili, kdo to vlastně je – proč by jinak přinesli jeho hlavu zpátky do Bebbanburgu? Rybáři potom prohlašovali, že se pokoušeli mého bratra varovat, ale o tom dost pochybuji. Lidé se takhle vytáčejí, aby se jim neštěstí nekladlo za vinu, ale ať už bratra varovali, nebo ne, stejně zemřel, a Dáni ukořistili třináct pěkných mečů, třináct dobrých koní, krunýř železného odění, přilbu a moje staré jméno.

Tím to však neskončilo. Taková letmá návštěva tří lodí nebyla nic mimořádného, ale asi týden po bratrově smrti jsme se doslechli, že vzhůru po řekách odveslovalo veliké dánské loďstvo, aby dobylo Eoferwic. Zvítězili tam právě na svátek Všech svatých, což Gythu rozplakalo, protože to bylo znamení, že nás Bůh opustil, ale přišly i dobré zprávy. Zdálo se, že můj někdejší jmenovec, král Osbert, uzavřel spojenectví se svým starým sokem, samozvaným králem Ćllou, dohodli se odložit zatím své soupeření, spojit síly a dobýt Eoferwic zpět. Zní to jednoduše, ale samozřejmě si to vyžádalo určitý čas. Poslové jezdili se vzkazy, rádci všechno zamotávali, kněží se modlili, a tak teprve o Vánocích zpečetili Osbert a Ćlla svůj mír přísahami a pak povolali i vojsko mého otce, ale pochopitelně jsme nemohli vytáhnout v zimě. Dáni seděli v Eoferwiku a my jsme je tam nechali až do časného jara, kdy přišla zpráva, že northumbrijské vojsko se shromáždí u města, a k mé radosti otec rozhodl, že na jih vyjedu s ním.

„Je na to ještě moc mladý," namítala Gytha.

„Je mu skoro deset," prohlásil otec, „a musí se naučit bojovat."

„Víc by mu prospělo, kdyby se dál učil číst," řekla.

„Mrtvý čtenář nebude Bebbanburgu k ničemu," řekl otec, „a Uhtred je teď dědicem, takže bojovat se naučit musí."

Té noci také poručil Beoccovi, aby mi ukázal pergameny uložené v kapli, právě ty listiny, jež dokládají, že tuto zemi vlastníme. Beocca mě učil číst už dva roky, ale byl jsem špatný žák a k Beoccovu zoufalství jsem se v těch spiscích vůbec nevyznal. Beocca si povzdechl a pak mi vyložil, co v nich stojí. „Obsahují popis území," řekl, „které patří tvému otci, a dokládají, že ty země jsou podle božího i našeho zákona jeho." A zdálo se, že jednoho dne bude ta země moje, neboť té noci otec nadiktoval svoji novou závěť, v níž uvedl, že kdyby zemřel, připadne Bebbanburg jeho synovi Uhtredovi, stanu se ealdormanem a všechen lid mezi řekami Tuede a Tině mi odpřisáhne věrnost.

„Kdysi jsme tady byli králi,“ pověděl mi, „a naše země se jmenovala Bernicie.“ Vtiskl své pečetidlo do červeného vosku, v němž zanechalo otisk vlčí hlavy.

„Měli bychom být zase králi,“ řekl strýc Ælfric.

„Nesejde na tom, jak nám říkají,“ řekl otec úsečně, „jen když nás poslouchají,“ a pak přiměl Ælfrika, aby odpřisáhl na hřeben svatého Cuthberta, že bude jeho novou závěť respektovat a ctít a uzná mě jako Uhtreda z Bebbanburgu. Ælfric to skutečně odpřisáhl. „Ale na to je ještě brzy,“ řekl otec. „Pobijeme ty Dány jako ovce v ohradě a vrátíme se sem s kořistí a se ctí.“

„Dejž to Bůh,“ řekli Ælfric.

Ælfric s třiceti muži pak zůstali na Bebbanburgu, aby střežili pevnost a ochraňovali ženy. Té noci mi také strýc daroval kožený kabátec, který chránil proti ráně mečem, a k mé největší radosti i přilbu, kterou kovář Ealdwulf olemoval vtepaným páskem z pozlaceného bronzu. „To aby věděli, že jsi princ,“ řekl Ælfric.

„Není žádný princ,“ namítl otec, „ale ealdormanův dědic a následník.“

Byl však potěšen dary, které mi jeho bratr věnoval, a přidal mi dva vlastní, krátký meč a koně. Meč byl starý, se zkrácenou, posekanou čepelí a koženou pochvou, podšitou beránkem. Měl robustní, široký jilec, byl těžkopádný, ale té noci jsem stejně spal s tou zbraní pod přikrývkou. Příštího rána má nevlastní matka plakala na baště u Vysoké brány a my jsme pod modrou, jasnou oblohou vyjeli do války. Dvě stě a padesát mužů vytáhlo pod naším praporcem s vlčí hlavou na jih.

Bylo to v roce 867 a bylo to poprvé, co jsem táhl do války.

A nikdy jsem už válčit nepřestal.

„Ty ve štítové hradbě bojovat nebudeš,“ oznámil mi otec.

„Ne, otče.“

„V hradbě štítů mohou stát jen dorostlí muži,“ řekl, „ale ty se budeš dívat, budeš se učit a přijdeš na to, že nejnebezpečnější ránu nezasadí meč nebo sekera, které vidíš, ale ty, které nezahlédneš, čepel, která projede pod Štítem a zasekne se do kotníku.“

Když jsme pak táhli po dlouhé silnici k jihu, utrousil mi ještě spoustu dalších rad. Ze dvou set padesáti mužů, kteří se vypravili z Bebbanburgu

k Eoferwiku, jich jelo sto dvacet na koních. To byli muži otcovy družiny nebo bohatší hospodáři, kteří si mohli dovolit i nějaké válečné odění a měli štíty a meče. Většina mužů nebyla tak bohatých, ale byli otci zavázáni přísahou, a ti pak vypochodovali se srpy, kopími, oštěpy na ryby a sekerami. Někteří si nesli lovecké luky a všichni dostali příkaz vzít si s sebou týdenní zásobu jídla, což byl většinou tvrdý chléb, trvanlivý tvrdý sýr a uzené ryby. Mnoho mužů doprovázely ženy. Otec sice předtím nařídil, že s námi na jih žádné ženy táhnout nemají, ale neposlal je pak zpátky, protože mu bylo jasné, že ty ženy by za námi šly stejně, a usoudil, že muži bojují lépe, když se na ně jejich ženy nebo milenky dívají, a také byl přesvědčený, že tyto ženy uvidí odvedence z Northumbrie pobíjet Dány v děsivé řeži. Prohlašoval, že jsme nejtvrdší muži z celé Anglie, mnohem tvrdší než mírní a poddajní Merciané. „Tvá matka byla Mercianka," řekl mi, ale nic víc k tomu nedodal. Nikdy o ní nemluvil. Věděl jsem, že byli manželé ani ne rok, že zemřela při mém porodu a že byla dcerou ealdormana, ale pro otce jako by snad nikdy ani nebyla na světě. Tvrdil, že pohrdá Merciany, i když je nechoval v takovém opovržení jako změkčilé Západní Sasy. „Ve Wessexu ani nevědí, co je tvrdost," stál si na svém, ale nejpřísnější odsudek si vyhrazoval pro Východní Angly. „Usadili se na blatech," pověděl mi jednou, „a žijí jako žáby." My Northumbrijci jsme vždycky nenáviděli Východní Angly, protože nás kdysi dávno porazili v bitvě, kde také zabili Ćthelfritha, našeho krále a manžela právě té Bebby, po níž byla pojmenována naše pevnost. Později jsem se měl dozvědět, že Východní Anglové poskytli koně a útočiště na zimu těm Dánům, kteří dobyli Eoferwic, takže otec je nenáviděl právem. Byly to zrádné žáby.

Otec Beocca jel na jih s námi. Můj otec sice neměl toho kněze moc rád, ale nechtěl jít do války bez božího služebníka, který se za nás bude modlit. Zato Beocca byl mému otci oddaný, protože ho propustil z otroctví a umožnil mu vzdělání. Otec by byl mohl uctívat třeba ďábla a řekl bych, že Beocca by nad tím přivíral oči. Byl mladý, hladce oholený a mimořádně ošklivý, strašlivě šilhal, měl zploštělý nos, rozcuchané zrzavé vlasy a neduživou levou ruku. Také byl velice chytrý, i když toho jsem si u něj tenkrát nijak necenil, protože mě zlobilo, že mi dává lekce. Ten chudák se tak usilovně snažil, aby mě naučil číst, ale já jsem si z

jeho úsilí jen tropil posměch a raději jsem snášel bití od otce, než bych se soustředil na abecedu.

Táhli jsme po římské silnici, křižující velikou římskou zeď u řeky Tině, a pořád jsme mířili k jihu. Otec říkal, že Římané byli obři, kteří postavili úžasné věci, ale už se vrátili zpátky do Říma, obři vymřeli a jedinými zbylými Římany tu byli kněží. Jejich obrovské silnice tu ale po nich zůstaly, a jak jsme táhli k jihu, přidávali se k nám další muži, až po blatech po obou stranách rozbité kamenné silnice pochodovala celá horda. Muži přespávali pod širým nebem, ovšem můj otec a hlavní velitelé jeho družiny nocovali v opatstvích nebo ve stodolách.

Také jsme táhli neuspořádaně. I v devíti letech jsem si všiml, jak se muži trousí po okolí a opožďují se za oddílem. Z domova si s sebou vzali pití, nebo kradli medovinu a pivo ve vesnicích, které jsme míjeli, často se opili a pak prostě odpadli na kraji cesty, ale zdálo se, že to nikomu nevadí. „Vsak nás dohoní," říkal bezstarostně otec.

„To není dobré," upozornil mě Otec Beocca.

„Co není dobré?"

„Měla by tu být větší kázeň. Četl jsem Římské války a vím, že kázeň být musí."

„Oni nás dohoní," opakoval jsem po otci jako ozvěna.

Té noci se k nám přidali muži z Cetrehtu, města, kde jsme kdysi dávno porazili Walesany ve velké bitvě. Nově příchozí zpívali o té bitvě, vyzpěvovali, jak jsme nakrmili havrany krví cizáků, a ta slova pozvedla otci náladu tak, že mi pověděl, že už jsme blízko Eoferwiku, příštího dne se snad spojíme s Osbertem a Ællou a pozítří pak nakrmíme havrany znovu. Seděli jsme u ohně, u jednoho ze stovek ohýnků roztroušených po polích. Na jih od nás jsem nad rovinatou zemí viděl oblohu rudě planoucí září dalších ohňů a věděl jsem, že ukazují, kde se shromažďují ostatní northumbrijská vojska.

„Havran je Wodenovo stvoření, že ano?" zeptal jsem se nejistě.

Otec se po mně rozmrzele podíval. „Kdo ti to povídal?"

Pokrčil jsem rameny a neřekl jsem nic.

„Ealdwulf?" uhodl, protože věděl, že bebbanburský kovář, který zůstal v pevnosti s flinkem, je tajný pohan.

„Jen jsem to někde zaslechl," řekl jsem a doufal, že mě ta vytáčka uchrání před pohlavkem, „a vím, že pocházíme od Wodena."

„To ano,“ připustil otec, „ale teď máme nového Boha.“ Zachmuřeně se zadíval po táboříšti, kde popíjeli muži. „Víš, kdo vyhrává bitvy, chlapče?“

„My, otče.“

„Ta strana, kde je nejméně opilých,“ řekl, a když se na chvíli odmlčel, dodal, „ale být opilý pomáhá.“

„Proč?“

„Protože štítová hradba je něco hrozného.“ Zadíval se do ohně. „Stál jsem už v šesti štítových hradbách,“ pokračoval, „a pokaždé jsem se modlil, aby to bylo naposledy. Tvůj bratr, ten by snad štítovou hradbu miloval. Měl kuráž.“ Na chvíli se ztratil v myšlenkách, potom se ušklíbl. „Ten chlap, co mi přinesl jeho hlavu… Tak já chci jeho hlavu. Chci naplivat do jeho mrtvých očí a potom narazit jeho hlavu na kůl nad Nízkou bránou.“

„Dostaneš ji,“ řekl jsem.

Nad tím se jen posměšně ušklíbl. „Co ty víš?“ zeptal se. „Vzal jsem tě sem, chlapče, protože musíš vidět bitvu. A protože tě tady musí vidět naši muži. Ale bojovat nebudeš. Jsi jako mladý pes, který sleduje, jak staří psi zabíjejí kance, ale sám nekouše. Koukej se a uč se, koukej se a uč se, a možná jednoho dne k něčemu budeš. Ale zatím jsi jenom štěně.“ Propustil mě mávnutím ruky.

Příštího dne se římská cesta táhla po rovině, vedla přes příkopy, potoky a hrázky, až jsme konečně došli tam, kde si spojená Osbertova a Ællova vojska zřídila přístřešky. Za nimi mezi roztroušenými stromy matně prosvítal Eoferwic, kde byli Dánové.

Eoferwic byl a stále ještě je nejdůležitějším městem severní Anglie. Patří k němu významné opatství, má svého arcibiskupa, pevnost, vysoké hradby a rozlehlé tržiště. Leží u řeky Ouse a pyšní se mostem, ale lodi se do Eoferwiku od vzdáleného moře dostanou, a tak tam také přišli Dáni. Určitě věděli, že Northumbrie je oslabená domácí válkou, že pravoplatný král Osbert vyrazil na západ, aby se střetl s jednotkami vzdorokrále Ælly, a za královy nepřítomnosti město dobyli. Nebylo pro ně těžké zjistit si, že tam Osbert není. Konflikt mezi Osbertem a Ællou dozrával po celé týdny a Eoferwic byl plný kupců, z nichž mnozí přicházeli ze zámoří a věděli o tvrdém soupeření mezi oběma muži. Jestli jsem se něco dověděl o Dánech, pak to, že jsou dobrými vyzvědači. Mniši, kteří

sepisují kroniky, nám líčí, že Dáni přitáhli z neznáma, že jejich lodi s draky na přídích se z čista jasna vynořily z modré pustiny moře, ale sotva to bylo takhle. Jednotlivé vikinské posádky snad mohly zaútočit neočekávaně, ale velké válečné flotily se plavily tam, kde věděly, že už vznikly nějaké nesnáze. Našly si již zející ránu a naplnily ji jako červi.

Otec mě s oddílem svých mužů vzal těsně k městu. Všichni jsme byli v sedlech a v železném nebo koženém odění. Viděli jsme nepřítele na hradbách. Část hradeb byla z kamene, ještě římská práce, ale větší část města byla chráněna hliněným valem, na jehož vrcholku se tyčila dřevěná palisáda, a na východní části města část hradby chyběla. Zdálo se, že ji spálili, neboť ještě bylo vidět ožehlé dřevo na vrcholku hliněného valu, kam už byly přivlečené čerstvé kůly, aby zajišťovaly novou palisádu, jež měla nahradit spálený zátaras.

Za novými kůly bylo vidět chumel doškových střech, dřevěné zvonice tří kostelů a na řece stožáry dánského loďstva. Naši špehové hlásili, že je tam čtyřiatřicet lodí, což ukazovalo, že dánské vojsko bude mít kolem tisíce mužů. Naše vlastní vojsko bylo větší, téměř k patnácti stům mužů, i když se to dalo jen těžko spočítat. Zdálo se, že mu vlastně nikdo nevelí. Dva hlavní vůdci, Osbert a Ælla, se utábořili odděleně, a třebaže oficiálně uzavřeli mír, odmítali spolu mluvit a všechno nezbytné si jen vzkazovali prostřednictvím poslů. Můj otec, třetí nejvýznamnější muž ve vojsku, mluvil sice s oběma, ale ani on nebyl s to přesvědčit Osberta a Ællu, aby se sešli, natož aby se dohodli na nějakém společném plánu tažení. Osbert chtěl město oblehnout a Dány vyhladovět, zatímco Ælla naléhal, abychom okamžitě vyrazili a vzali město zteč. Hradby jsou pobořené, prohlásil, a útok pronikne hluboko do spleti ulic, kde bude možné Dány uštvat a pozabíjet. Nevím, kterému postupu stranil otec, protože to nikdy neřekl, ale nakonec okolnosti rozhodly za nás.

Naše vojsko nemohlo čekat. Sice jsme si přinesli nějaké zásoby jídla, ale ty se rychle vyčerpaly a muži se rozjížděli čím dál hlouběji do kraje, aby opatřili další, a někteří z nich se už nevrátili. Prostě nenápadně vyklouzli a vrátili se domů. Další bručeli, že potřebují pracovat na svých hospodářstvích, a pokud se nevrátí domů, čeká je hladový rok. Pak byla svolána schůzka všech významných mužů, kteří celý den promarnili hádkami. Osbert se setkání zúčastnil, což vedlo k tomu Ælla nepřišel, třebaže se dostavil jeden z jeho hlavních přívrženců a naznačoval, že

Osbertova neochota vzít město ztečí je způsobena královou zbabělostí. Možná měl pravdu, neboť Osbert na posměšek neodpověděl a pouze navrhl, abychom si vykopali vlastní opevnění kolem města. Řekl, že tři čtyři takové pevnosti uzavřou Dány ve městě jako v pasti. Naši nejlepší bojovníci pak tyto pevnosti obsadí a ostatní muži budou moci odejít domů, aby se postarali o svá pole. Další muž navrhoval postavit přes řeku nový most, takový, který by zamezil v úniku dánskému loďstvu, a do úmoru tento návrh prosazoval, třebaže bych řekl, že všichni věděli, že nemáme čas postavit most přes tak širokou řeku. „Kromě toho," řekl král Osbert, „chceme, aby si Dánové své lodi odvezli pryč. Ať se vrátí na moře. Ať si jdou sužovat někoho jiného." Jeden biskup prosil o více času a ujišťoval, že ealdorman Egbert, jemuž patřilo území na jih od Eoferwiku, má ještě dorazit se svými muži.

„Ani Ricsig tu není," upozornil nějaký kněz na dalšího velkého pána.

„Je nemocný," řekl Osbert.

„Ochořela mu kuráž," poznamenal posměšně Ællův mluvčí.

„Dejte jim čas," navrhoval biskup. „S Egbertovými a Ricsigovými muži budeme mít dost vojska, aby vyděsilo Dány už jen svou velikostí."

Můj otec na té schůzce neřekl nic, třebaže bylo zjevné, že mnoho mužů si přeje, aby se vyjádřil, a mě úplně vyvedlo z míry, že důsledně mlčel, ale té noci mi pak Beocca vysvětlil proč. „Kdyby řekl, že máme jít na zteč," řekl kněz, „muži by usoudili, že straní Ællovi, a kdyby promluvil na podporu obležení, vypadalo by to, že je na Osbertově straně."

„A záleží na tom?"

Beocca se na mě zadíval přes táborový oheň, alespoň jedno jeho oko se na mě upřelo, zatímco druhé se zatoulalo někam do noci. „Až budou Dáni poraženi," řekl, „Osbert a Ælla se do sebe zase pustí. Nic takového tvůj otec nechce."

„Zvítězí přece ta strana," řekl jsem, „na kterou se postaví on."

„Ale dejme tomu, že se přitom zabijí navzájem?" zeptal se Beocca. „Kdo potom bude králem?"

Podíval jsem se na něj, došlo mi, co má na mysli, a neříkal jsem nic.

„A kdo bude králem poté?" zeptal se Beocca a ukázal na mě. „Ty. A král by měl umět číst a psát."

„Král," odpověděl jsem přezíravě, „si vždycky může najmout muže, kteří číst a psát dovedou."

Potom, hned příštího rána, padlo rozhodnutí o útoku nebo obležení za nás, protože přišla zpráva, že v ústí Humberu se objevily další dánské lodě. To znamenalo, že nepřítel dostane do několika dnů posilu, a tak se můj otec, který tak dlouho zůstával zticha, konečně ozval. „Musíme zaútočit," řekl Osbertovi i Ællovi, „dřív, než ty nové lodě připlují." Ælla samozřejmě nadšeně souhlasil, a dokonce i Osbert pochopil, že vzhledem k těm novým lodím se všechno změnilo. Krom toho Dáni ve městě měli právě potíže se svou novou hradbou. Jednoho rána jsme se probudili a uviděli nový pás palisády táhnoucí se po celé délce valu, dřevo ještě syrové a zářivě čisté, ale téhož dne se pak přihnala vichřice a nové dílo se k náramnému veselí mužů v našich leženích zhroutilo. Tihle Dáni, říkali, nedovedou ani postavit hradbu. „Ale dovedou stavět lodi," upozornil mě Otec Beocca.

„No a?"

„Ten, kdo dovede postavit loď," řekl mladý kněz, „obvykle umí postavit i hradbu. Není to tak těžké jako stavět lodi."

„Ale ta hradba jim spadla!"

„Možná, že spadnout měla," řekl Beocca, a když jsem na něj jen zíral, vysvětlil mi to. „Třeba chtějí, abychom zaútočili právě tam."

Nevím, jestli o svém podezření pověděl otci, ale pokud ano, pak vůbec nepochybuji, že to otec jen nevšímavě nebo odmítavě přešel. Beoccovým názorům na vedení války nedůvěřoval. Úlohou kněze podle něj bylo jen podněcovat Boha, aby rozdrtil Dány, ale abych byl vůči Beoccovi spravedlivý, musím říci, že se za naše vítězství modlil usilovně a dlouze.

A den poté, co se hradba zřítila, jsme dali Bohu šanci, aby Beoccovy modlitby vyslyšel.

Vyrazili jsme do útoku.

Nevím, jestli byli opilí všichni muži, kteří zaútočili na Eoferwic, ale nejspíš by byli, kdyby kolovalo dost medoviny, piva a březového vína, aby stačilo pro všechny. Popíjení se protáhlo dlouho do noci, a když jsem se za úsvitu vzbudil, viděl jsem muže zvracet. Těch několik málo, kteří jako můj otec měli drátěné košile, si je navlékalo. Většinou měli ale kožené krzno a někteří měli na ochranu jen své kabátce. Zbraně se brousily na kamenných brouscích. Kněží chodili po táboře a udíleli

požehnání, zatímco muži si skládali přísahy věrnosti a bratrství. Někteří se sdružili do skupin a slíbili si, že se o kořist podělí rovným dílem, pár mužů pobledlo a více než hrstka se jich vykradlo pryč příkopy a strouhami, které křížem krážem protínaly plochou, podmáčenou a skličující krajinu.

Oddíl asi dvaceti mužů dostal příkaz zůstat v táboře a střežit ženy a koně, ale Otec Beocca a já jsme měli nasednout do sedel. „Zůstaneš sedět na koňském zadku," poručil mi otec, „a ty se od něj ani nehneš," otočil se k Beoccovi.

„Jistěže, můj pane," řekl Beocca.

„Kdyby se něco stalo," dodal pak otec úmyslně mlhavě, „jeďte do Bebbanburgu, zavřete bránu a čekejte tam."

„Bůh je na naší straně," řekl Beocca.

Můj otec vypadal jako velký válečník, a také že velkým válečníkem byl, třebaže prohlašoval, že začíná být na boj příliš starý. Šedivějící vous mu trčel přes kovový krunýř, na který si zavěsil kříž vyřezávaný z volské kosti, který mu darovala Gytha. Opasek na meč měl z kůže pobité stříbrem, veliký meč Drtič kostí zasunutý v pochvě potažené kůží a ovinuté zdobnými pozlacenými řemínky. Na botách měl upevněné železné plátky přes kotníky, což mi připomnělo jeho rady do štítové hradby, přilbu měl vyleštěnou, až zářila, a její obličejová maska s děrami pro oči a rozšklebeným otvorem úst byla vykládaná stříbrem. Jeho kulatý štít z lipového dřeva měl mohutnou železnou puklici a byl pokrytý kůží s vymalovanou vlčí hlavou. Ealdorman Uhtred táhl do války.

Vojsko svolávaly rohy. V bitevním šiku nebyl právě řád. Vedly se dohady, kdo má stát na pravém a kdo na levém křídle, ale Beocca mi pak řekl, že spor se urovnal, když biskup hodil kostky, a tak král Osbert zaujal místo vpravo, Ælla vlevo a můj otec v samém středu voje, a jak zazvučely rohy, předsunuly se tři velitelské praporce dopředu. Muži se shromažďovali pod praporci. Oddíly otcovy družiny, jeho nejlepší válečníci, stanuli v čele, a za nimi se houfovaly skupiny nižších šlechticů, thénů. Théni byli mocní a bohatí muži, majitelé velkých pozemků, z nichž někteří měli své vlastní tvrze. Byli to muži, kteří při hostinách usedali s mým otcem na jeho plošině v hodovní síni, muži, na něž bylo nezbytné si dávat pozor, kdyby je snad jejich ctižádostivé choutky přiměly, aby se pokusili zaujmout otcovo místo, ale teď se

loajálně řadili za ním, a ceorlové, nejníže postavení svobodníci, se houfovali s nimi. Muži bojovali v rodinných klanech nebo ve spřátelených skupinách. S vojskem přitáhla spousta chlapců, ale jako jediný z nich jsem seděl na koni a měl jsem meč a přilbu.

Viděl jsem rozptýlené hloučky Dánů za nezbořenou palisádou po obou stranách průrvy, kde se hradba zbortila, ale většina jejich vojska vyplňovala právě tuto průrvu a na vrcholku hliněného valu utvořila štítovou hradbu. Byl to vysoký hliněný násep, přinejmenším deset dvanáct stop, a hodně příkrý, takže šplhat vstříc tvářím čekajících zabijáků nebylo nic snadného, ale byl jsem přesvědčen, že zvítězíme. Bylo mi devět let, už skoro deset.

Dánové na nás pokřikovali, ale byli jsme ještě příliš daleko, abychom slyšeli jejich urážky. Jejich štíty, kulaté jako ty naše, byly pomalovány žlutě, černě, hnědě a modře. Naši muži začali bušit zbraněmi o štíty, a když jsem tehdy poprvé slyšel vojsko vyluzovat tu válečnou hudbu, třeskot jasanových dřevců kopí a železných čepelí mečů o dřevěné štíty, byl to děsivý zvuk.

„Je to hrůza," řekl mi Beocca. „Válka je něco příšerného."

Neříkal jsem nic. Podle mě byla úžasná a plná slávy.

„Ve štítové hradbě se umírá," připomněl Beocca a políbil dřevěný kříž, který měl zavěšený na krku. „Než tento den skončí, budou brány nebe i pekla přecpané dušemi, co se tam budou strkat," pokračoval pochmurně.

„Copak se mrtví nedostávají do hodovní síně?" zeptal jsem se. Podíval se po mně divným pohledem, pak se zatvářil pohoršeně. „Kde jsi to slyšel?"

„Na Bebbanburgu," řekl jsem a měl jsem dost rozumu, abych nepřiznal, že mi takové příběhy vyprávěl kovář Ealdwulf, když jsem se díval, jak vbíjí železné tyče do čepelí mečů.

„Něčemu takovému věří pohané," řekl Beocca přísně. „Věří, že mrtví válečníci se dostanou do Wodenovy síně mrtvých, aby tam hodovali až do konce světa, ale to je mrzká a bludná víra. Je to hřích. Ale Dáni se mýlí vždycky a ve všem. Klaní se modlám, popírají pravého Boha, hřeší."

„Ale muž přece musí zemřít s mečem v ruce?" mlel jsem si svoje.

„Vidím, že tě budeme muset naučit správnému katechismu, jen co tohle bude za námi," řekl kněz přísně.

Už jsem neříkal nic. Díval jsem se a snažil jsem se každou maličkost toho dne vtisknout do paměti. Obloha byla letně modrá, jen s několika obláčky daleko na západě, a slunce se odráželo od špicí kopí našeho vojska jako záblesky světla, mihotající se na letním moři. Prvosenky tečkovaly louky, kde se shromažďovaly jednotky, a kukačka volala z lesa za námi, odkud vojsko pozoroval houf našich žen. Labutě pluly po řece, která byla v lehoučkém větru mírná a klidná. Kouř z kuchyňských ohnišť v Eoferwiku stoupal téměř přímo vzhůru a při tom pohledu jsem si připomněl, že dnes večer bude ve městě oslava, hostina s pečeným vepřovým a vším, co najdeme v zásobárnách nepřítele. Několik našich mužů z prvních řad vyráželo kupředu, pokřikovali na nepřítele nebo ho vyzývali, aby si troufl svést souboj muže proti muži mezi liniemi, ale žádný z Dánů nevystoupil z řady. Jen na nás civěli, čekali, živý plot kopí, hradba štítů, a pak naše rohy zaduněly znovu a pokřikování a bušení o štíty pozvolna utichalo, jak se vojsko kolébavě pohnulo kupředu.

Postupovalo nejednotně a neuspořádaně. Později, daleko později jsem měl pochopit nechuť a zdráhavost mužů vrhnout se proti hradbě štítů, zvlášť proti takové, která stojí na vrcholku strmého zemního valu, ale toho dne jsem se jen nemohl dočkat, až se naše vojsko vrhne kupředu a rozdrtí ty drzé Dány, a Beocca mě musel zadržet a popadnout moji uzdu, aby mi zabránil vjet do našich posledních řad. „Počkáme, až se tam prolomí," řekl.

„Chci zabít nějakého Dána," vzpíral jsem se mu.

„Nebuď hloupý, Uhtrede," napomenul mě rozzlobeně Beocca. „Pokusíš se zabít Dána, a tvému otci nezůstane žádný syn. Jsi teď jeho jediné dítě a tvou povinností je zůstat naživu."

Plnil jsem tedy svoji povinnost, držel jsem se zpátky a díval se, jak pomalu, pomaloučku naše vojsko sbírá odvahu a postupuje k městu. Řeka byla vlevo od nás, prázdné tábořiště vpravo vzadu a zvoucí průrva v městských hradbách přímo před námi; tam mlčky čekali Dáni a jejich štíty se navzájem překrývaly.

„První půjdou ti nejstatečnější," upozornil mě Beocca, „a tvůj otec bude jedním z nich. Udělají klín, to, co latinští autoři nazývají porcinum caput. Víš, co to znamená?"

„Ne." Ani mě to v té chvíli nezajímalo.

„Kančí hlava. Jako kel divočáka. Ti nejodvážnější půjdou v čele, a když se prolomí, ostatní je pak budou následovat.“

Beocca měl pravdu. Před našimi řadami se zformovaly tři klíny, po jednom z oddílů Osbertovy, Ællovy a otcovy družiny. Muži v nich stáli těsně u sebe a jejich štíty se vzájemně překrývaly tak jako štíty Dánů, zatímco v dalších řadách každého klínu zvedli muži štíty vzhůru a naplocho jako střechu, a potom, když byli připraveni, vyrazili v těch třech klínech mohutný pokřik a postoupili kupředu. Neutíkali. Očekával jsem, že poběží, ale v běhu by nemohli udržet klín sevřený. Válečný klín postupuje pomalým krokem, dost pomalým, aby muži uvnitř klínu měli čas lámat si hlavy, jak je nepřítel silný, a dělat si obavy, jestli je další jednotky budou následovat, ale ony opravdu vyšly. Ty tři klíny neušly víc než dvacet kroků, a už se zbývající masa mužů pohnula kupředu.

„Chci být blíž,“ řekl jsem.

„Budeš čekat,“ poručil Beocca.

To už jsem slyšel křik, výkřiky vzdoru a k povzbuzení odvahy, a pak lučištníci na městských hradbách vypustili z luků šípy a viděl jsem, jak se jejich peříčka zatřpytila, když šípy letěly ke klínům, a okamžik poté prosvištěla obloukem nad dánskou linií vrhací kopí a dopadla na zdvižené, naplocho držené štíty. Překvapilo mě, že žádný z našich mužů nebyl zasažen, i když jsem viděl, že jejich štíty se zabodnutými šípy a kopími ježí jako ježčí hřbety. Přesto ty tři klíny postupovaly dál kupředu, a vtom naši vlastní lučištníci vystřelili na Dány a hrstka našich mužů vyrazila z řad za klíny a mrštila svá kopí na štítovou hradbu nepřátel.

„Už to bude,“ řekl neklidně Beocca. Pokřižoval se. Tiše se modlil a zchromlá levice se mu křečovitě škubala.

Díval jsem se na klín, který vedl otec, ústřední klín, který byl právě vpředu pod praporcem s vlčí hlavou, a viděl jsem, jak těsně se dotýkající štíty mizí v příkopu před hliněným valem, a věděl jsem, že otec je teď nebezpečně nablízku smrti, a v duchu jsem ho popohánět, aby zvítězil, aby zabíjel, aby jménu Uhtreda z Bebbanburgu přinesl ještě větší věhlas a slávu, a pak jsem spatřil, jak se štíty jeho klínu vynořují z příkopu a jako obrovité obludné zvíře se plazí vzhůru po přední straně valu.

„Jejich výhodou je,“ pronesl Beocca trpělivým tónem, který používal, když mě učil, „že nohy nepřátel jsou snadnými terči, když k nim přicházíš zdola.“ Myslím, že se tím pokoušel uklidnit hlavně sám sebe,

ale já jsem mu to věřil tak jako tak, a zjevně měl pravdu, neboť jakmile se oddíl ocitl na valu, muži se při střetu s nepřítelovou štítovou hradbou ani nezarazili. Pak už jsem neviděl skoro nic, až na záblesky zvedajících se a dopadajících čepelí, a slyšel jsem ten zvuk, skutečnou hudbu bitvy, nárazy železa na dřevo, železa na železo, a klín se přitom pořád sunul kupředu. Jako břitva ostrý divočákův kel prorazil dánskou štítovou hradbu a dral se kupředu, a třebaže se Dáni nakupili kolem klínu, zdálo se, že naši muži vítězí, protože se tlačili dál přes hliněnou hradbu, a vojáci za nimi určitě cítili, že jim přinesl vítězství ealdorman Uhtred, neboť se najednou vítězoslavně rozkřičeli a hrnuli se nepřáteli obklopenému klínu na pomoc.

„Bůh buď pochválen," vydechl Beocca, protože Dánové utíkali. V jednom okamžiku ještě drželi pevnou a silnou hradbu štítů, ježící se zbraněmi, a najednou se vytráceli do města a naše vojsko, s úlevou mužů, jejichž životy byly ušetřeny, vyrazilo za nimi.

„No tak, teď pomalu," řekl Beocca, krokem popojel na svém koni kupředu a mého přitom vedl za uzdu.

Dánové byli pryč. Zato se hliněný násep černal našimi muži, kteří se drali průrvou v městských hradbách a pak slézali dolů po protější straně hrazení do ulic a průchodů mezi domy. Tři praporce, vlčí hlava mého otce, Ællova válečná sekera a Osbertův kříž, už byly v Eoferwiku. Slyšel jsem jásot mužů a kopnutím jsem popohnal svého koně, abych ho vymanil z Beoccova sevření. „Pojď zpátky!" křikl, ale i když vyjel za mnou, nepokoušel se mě odtáhnout pryč. Zvítězili jsme, Bůh nám dal vítězství a já jsem chtěl být dost blízko, abych ucítil vůni krveprolití.

Beocca ani já jsme se však nemohli hned dostat do města, protože průrva v palisádě byla přeplněna našimi muži, ale znovu jsem popohnal koně, a ten si klestil cestu tou tlačenicí. Několik mužů na mě vyjelo, co to dělám, pak ale uviděli pozlacený pásek na mé přilbě, pochopili, že jsem vznešeného rodu, a snažili se mi pomoci uvolnit cestu, zatímco Beocca, který zůstal trčet vzadu v chumlu lidí, na mě křičel, ať mu neujíždím příliš daleko. „Tak si mě chyť!" zavolal jsem na něj dozadu.

Potom zakřičel znovu, ale tentokrát se mu v hlase ozvalo zoufalé úsilí a zděšení, a když jsem se otočil, uviděl jsem, jak se Dáni hrnou přes pole, kudy předtím postupovalo naše vojsko. Severní městskou bránou musela vyrazit celá horda Dánů, aby nám odřízli ústup. Bezpečně věděli, že

ustupovat začneme, protože, jak se zdálo, přece jen uměli stavět hradby, a postavili je napříč ulicemi uvnitř města, pak předstírali útěk z hradebních valů, aby nás vtáhli do smrtící léčky, a teď past sklapla. Několik Dánů z města bylo v sedlech, většinou byli pěší, a Beocca podlehl nezvladatelnému strachu. Nezazlívám mu to. Dánové rádi zabíjejí křesťanské kněze; Beocca musel mít smrt před očima, netoužil stát se mučedníkem, a tak obrátil koně, tvrdě ho popohnal a kůň odcválal pryč podél řeky. Dáni, kterým nesešlo na osudu jednoho muže tam, kde jich uvízlo v pasti tolik, ho nechali odjet.

Je pravda, že ve většině vojsk jsou v zadních řadách ti opatrní, bázliví a s nejubožejšími zbraněmi. Stateční jdou do čela, slaboši vyhledávají zadní voj, a tak když se dostanete do týlu nepřátelského vojska, zmasakrujete ho.

Jsem už stařec a bylo mým osudem mnohokrát vidět, jak se ve vojsku rozhořívá a vzplane panika. Ta panika je horší než hrůza ovcí uvězněných ve skalní trhlině a napadených vlky, zoufalejší než zmítání lososa, chyceného v síti a vytahovaného na vzduch. Její zvuk rozdírá nebesa, ale pro Dány to byl toho dne hlas vítězství a pro nás to znamenalo smrt.

Pokusil jsem se uniknout. Bůh ví, že jsem panice podlehl také. Viděl jsem Beoccu, jak se žene tryskem podél vrb při břehu řeky, a podařilo se mi za ním obrátit svoji kobylu, ale pak po mně chňapl jeden z našich vlastních mužů, nejspíš proto, že chtěl mého koně, a já jsem měl dost rozumu, abych vytasil svůj krátký meč, slepě se po něm ohnal a přitom kopl patami dozadu, ale dosáhl jsem jen toho, že jsem vyjel z toho zděšeného houfu do cesty Dánům, a všude kolem mě přitom řvali muži a dánské sekery a meče sekaly a švihaly. Děsivé dílo, krvavé hody, píseň čepelí, tak tomu říkají. Možná mě na okamžik zachránilo, že jsem byl z našich mužů jediný na koni a oddíl asi dvaceti Dánů byl také v sedlech, takže si mě snad nejdřív spletli s jedním ze svých vlastních, ale pak na mě jeden z těch Dánů něco křikl v jazyce, kterému jsem nerozuměl. Podíval jsem se na něj a uviděl jsem jeho dlouhé vlasy nezakryté přilbou, ty dlouhé plavé vlasy, stříbrně zbarvený krunýř a široký úsměv ve smělé tváři, a poznal jsem v něm muže, který mi zabil bratra, a byl jsem takový

hlupák, že jsem se na něj rozkřikl. Hned za tím dlouhovlasým Dánem stál korouhevník a pyšně mával orlím křídlem přibitým na dlouhé žerdi. Pohled se mi rozmazal slzami a snad mě posedlo bitevní šílenství, neboť navzdory svému zděšení a zmatku jsem vyrazil na toho dlouhovlasého Dána, máchl po něm svým mečíkem, a když můj výpad odrazil svým mečem, moje ubohá čepel se ohnula jako páteř sledě. Prostě se ohnula a on už se napřahoval vlastním mečem k smrtícímu úderu, když vtom uviděl mé ubohé ohnuté ostří a rozesmál se. Počural jsem se, a jak se smál, znovu jsem po něm máchl svým nanicovatým mečem, a on se pořád smál a pak se naklonil, vyškubl mi zbraň z ruky a odhodil ji. Potom mě zvedl. Vřískal jsem a bušil jsem do něj, ale pro něj to bylo všechno náramně k smíchu. Přehodil mě břichem dolů na sedlo před sebe a pak pobídl ostruhami svého koně do té vřavy, aby zabíjel dál.

Tak jsem se setkal s Ragnarem, Ragnarem Neohroženým, vrahem mého bratra a mužem, jehož hlava měla zdobit kůl na bebbanburských baštách, s hrabětem Ragnarem.

ČÁST PRVNÍ

Dětství s Thorovým kladivem

Kapitola první

Dáni to toho dne vymysleli chytře. Postavili nové zdi uvnitř města, vlákali naše muže do ulic, lapili je do pasti mezi těmi novými hradbami, obklíčili je a pozabíjeli. Nepobili všechno northumbrijské vojsko, protože i nejlítější válečníci se proléváním krve nakonec unaví, a krom toho si Dáni přišli na spoustu peněz z prodeje otroků. Většinu otroků zajatých nebo ukořistěných v Anglii prodávali hospodářům a nájemcům statků na drsných a barbarských severních ostrovech nebo do Irska, neboje poslali po moři do dánských zemí, ale některé, jak jsem se dozvěděl, odvezli na velké trhy s otroky ve Francích a pár jich přeplavili na jih, do míst, kam nikdy nepřijde zima a kde kupci s tvářemi barvy ožehlého dřeva zaplatí dobré peníze za muže, a ještě lepší za mladé ženy.

Stejně však zabili našich mužů dost. Zabili Ællu, zabili Osberta a zabili mého otce. Ælla a můj otec měli štěstí, že zemřeli v boji a s mečem v ruce, ale Osbert upadl do zajetí a té noci, kdy Dáni hodovali ve městě čpícím krví, ho umučili. Několik vojáků vítěze drželo hlídky na hradbách, další oslavovali v zabraných domech, ale většina se shromáždila v síni northumbrijského poraženého krále, kam mě také vzal Ragnar. Nevěděl jsem, proč mě tam s sebou bere, a zpola jsem očekával, že mě zabijí, nebo budu přinejlepším prodaný do otroctví, ale Ragnar mě usadil ke svým mužům, položil přede mě pečené husí stehno, půl pecnu chleba a korbílek piva a pak mi vrazil dobromyslný políček.

Ostatní Dánové si mě nejdřív nevšímali. Měli dost co dělat s tím, aby se pořádně opili a nadšeně povzbuzovali rvačky, které propukly, jen co

se opili, ale největší halas se rozlehl, když přinutili zajatého Osberta, aby svedl souboj s mladým válečníkem, který byl mimořádně obratný s mečem. Tančil kolem krále a dřív, než mu rozpáral břicho dlouhým řezem, uťal mu levou ruku, a protože Osbert byl tělnatý a robustní, vyvalily se z něj vnitřnosti jako úhoři vyklouzávající z protrženého vaku. Několik Dánů se přitom neudrželo smíchem na nohou. Králi trvalo dlouho, než zemřel, a zatímco s pláčem prosil o ulehčení, ukřižovali Dáni jednoho zajatého kněze, který předtím proti nim bojoval v bitvě. Na naše náboženství byli zvědaví, a zároveň je odpuzovalo, a navztekalo je, když se kněži vytrhly ruce z hřebů. Někteří prohlašovali, že takhle člověka zabít nejde, a opile se o tom přehadovali, pak se podruhé pokusili přibít kněze k dřevěným stěnám síně, až to jednoho z jejich válečníků začalo nudit, a tak vrazil knězi do prsou kopí, rozdrtil mu žebra a rozmáčkl srdce.

Jen co byl kněz mrtev, několik Dánů se obrátilo ke mně, a protože jsem měl na hlavě přilbu s pozlaceným páskem, usoudili, že určitě budu syn nějakého krále, navlékli mě do dlouhého hábitu a jeden muž vylezl na stůl, aby se na mě vychcal, ale právě v tom okamžiku na ně silný hlas zahřměl, ať toho nechají, a shlukem lidí se k nám prodral Ragnar. Strhl ze mě ten hábit, muže pokáral a řekl jim něco, čemu jsem nerozuměl, ale ať to bylo cokoliv, přimělo je to přestat. Ragnar mi pak položil paži kolem ramen, zavedl mě k plošině při straně síně a ukázal mi, abych na ni vylezl. Osaměle tam jedl nějaký stařec. Byl slepý, obě oči měl bílé jako mléko, tvář rozrytou hlubokými vráskami a rámovanou šedivými vlasy, tak dlouhými, jako měl Ragnar. Zaslechl mě, jak se škrábu nahoru, na něco se zeptal, Ragnar mu odpověděl a potom odešel pryč.

„Určitě budeš mít hlad, chlapče," řekl stařec anglicky.

Neodpověděl jsem. Z těch jeho slepých očí jsem byl celý zděšený.

„Ztratil ses?" zeptal se. „Nebo tě odtáhli skřítci do podzemí?"

„Mám hlad," přiznal jsem se.

„Takže jsi přece jen tady," řekl, „a máme tu vepřové a chleba a sýr a pivo. Pověz mi, jak se jmenuješ."

Málem jsem řekl Osbert, pak jsem si připamatoval, že jsem Uhtred. „Uhtred," odpověděl jsem.

„Ošklivé jméno,“ usoudil stařec, „ale můj syn říkal, abych se o tebe postaral, a tak se postarám, ale ty se zase musíš postarat o mě. Mohl bys mi ukrojit kousek toho vepřového?“

„Tvůj syn?“ zeptal jsem se.

„Hrabě Ragnar,“ vysvětlil mi. „Občas mu říkají Ragnar Neohrožený. Koho to tady teď vraždili?“

„Krále,“ řekl jsem, „a nějakého kněze.“

„Kterého krále?“

„Osberta.“

„Zemřel dobrou smrtí?“

„Ne.“

„Pak neměl být králem.“

„A ty jsi král?“ zeptal jsem se.

Zasmál se. „Jsem Ravn,“ řekl, „a kdysi jsem byl hrabětem a válečníkem, ale teď jsem slepý, takže už nikomu k ničemu nejsem. Měli by mě vzít kyjem po hlavě a poslat mě tak na cestu do podsvětí.“

Zůstal jsem zticha, protože jsem nevěděl, co na to říct.

„Ale snažím se být užitečný,“ pokračoval Ravn a šmátral rukama po chlebu. „Mluvím tvým jazykem a jazykem Bretonců, mluvou Wendů, řečí Frísů i Franků. Stal jsem se skaldem, takže teď je mou živností jazyk.“

„Skaldem?“ opakoval jsem.

„Ty bys řekl bardem. Básníkem, tkalcem nebo snovačem snů, tím, kdo z drobnůstky, z ničeho vytvoří nádheru a slávu a jejím tvořením tě oslní. Teď mám za úkol vylíčit příběh dnešního dne tak, aby lidé nikdy nezapomněli na naše slavné činy.“

„Ale když nevidíš,“ vyptával jsem se, „jak můžeš vyprávět o tom, co se stalo?“

Tomu se Ravn jen zasmál. „Slyšel jsi o Odinovi? Pak bys měl vědět, že Odin obětoval jedno ze svých vlastních očí, aby byl obdařen básnickými vlohami. Takže bych měl být dvakrát lepším skaldem než Odin, co?“

„Já pocházím od Wodena,“ prohlásil jsem.

„Tak?“ Zdálo se mi, že to na něj udělalo dojem, nebo snad jen chtěl být ke mně vlídný. „Kdo tedy jsi, Uhtrede, potomku velkého Odina?“

„Jsem ealdorman z Bebbanburgu,“ řekl jsem, a tím se mi připomnělo, že jsem ztratil otce, moje vyzývavá vzdorovitost se rozplynula a ke svému zahanbení jsem se rozplakal.

Ravn si mě nevšímal a naslouchal opilému pokřikování, písním a pištění zajatých děvčat v našem táboře, která teď poskytovala válečníkům odměnu za vítězství, a pohled na jejich skotačení mi odvedl myšlenky od zármutku, protože, popravdě řečeno, dosud nikdy jsem nic takového neviděl, třebaže jsem si díky bohu vybral v budoucnosti spoustu takových cen.

„Bebbanburg?“ vzpomínal si Ravn. „Tam jsem kdysi byl, ještě dřív, než ses narodil. Bylo to před dvaceti lety.“

„Tys byl v Bebbanburgu?“

„V pevnosti ne,“ připustil, „ta byla příliš silná. Ale byl jsem na sever od ní, tam na tom ostrově, kde se modlí mniši. Zabil jsem tam šest lidí. Ne mnichů, mužů. Válečníků.“ Při té vzpomínce se sám pro sebe usmál. „Teď mi pověz, ealdormane Uhtrede z Bebbanburgu,“ pokračoval, „co se právě děje v síni.“

Tak jsem se stal jeho očima a pověděl jsem mu o mužích, kteří tančili, o mužích, kteří svlékali ženy z šatů, a co potom těm ženám dělali, ale to Ravna vůbec nezajímalo. „Co zrovna dělají Ivar a Ubba?“ chtěl vědět.

„Ivar a Ubba?“

„Budou na pódiu. Ubba je ten menší a vypadá jako sud s bradkou, a Ivar je tak hubený, že se mu říká Ivar Vychrtlý. Je tak tenký, že kdybys mu přimáčkl nohy k sobě, mohl bys ho vystřelit lukem jako šíp.“

Později jsem se dověděl, že Ivar a Ubba jsou dvěma staršími z trojice bratrů a společnými vůdci tohoto dánského vojska. Ubba právě spal s černovlasou hlavou složenou na pažích, které ležely na zbytcích jídla, ale Ivar Vychrtlý byl vzhůru. Měl zapadlé oči, obličej, který připomínal lebku, žluté vlasy stažené dozadu na šíji a ve tváři výraz zatrpklé zlovůle. Paže měl bohatě ozdobené zlatými náramky, které Dáni s oblibou nosí jako důkazy své zdatnosti a hrdinství v bitvě, a kolem krku měl ovinutý zlatý řetěz. S Ivarem právě mluvili dva muži. Zdálo se, že ten, který stál hned za Ivarem, mu něco šeptá do ucha, zatímco druhý, ustaraně vyhlížející muž, seděl mezi oběma bratry. Když jsem to všechno popsal Ravnovi, chtěl vědět, jak vypadá ten ustaraný muž sedící mezi Ivarem a Ubbou.

„Žádné obroučky na pažích," řekl jsem, „zlatý pásek kolem krku. Hnědé vlasy, dlouhé vousy, dost starý."

„Mladým připadají staří všichni," podotkl Ravn. „To bude určitě král Egbert."

„Král Egbert?" Jakživ jsem o nikom takovém neslyšel.

„Býval to ealdorman Egbert," vysvětlil mi Ravn, „ale letos v zimě s námi uzavřel mír a my jsme ho za odměnu udělali králem tady v Northumbrii. Je králem, ale pány země jsme my." Uchechtl se potlačovaným smíchem, a třebaže jsem byl tak mladý, pochopil jsem, o jakou věrolomnost a zradu tady jde. Ealdorman Egbert vlastnil panství na jih od našeho království a byl takovým velmožem, jako býval můj otec na severu, ale Dáni ho uplatili ke zradě, drželi ho stranou bojů a teď měl titul krále, ale bylo jasné, že ho drží na krátkém řetězu. „Jestli máš přežít," upozornil mě Ravn, „pak by bylo moudré, kdybys složil Egbertovi poklonu."

„Přežít?" vyhrkl jsem. Jaksi jsem si představoval, že když už jsem přežil bitvu, je samozřejmé, že budu žít dál. Zatím jsem byl dítě, o které se někdo stará a zodpovídá za ně, ale Ravnova slova mi vtloukla do hlavy, jak se to se mnou doopravdy má. Pomyslel jsem si, že jsem nikdy neměl prozradit svůj původ a postavení. Lépe je být živým otrokem než mrtvým ealdormanem.

„Řekl bych, že zůstaneš naživu," řekl Ravn. „Ragnar tě má rád a co Ragnar chce, to taky dostane. Říká, že jsi ho napadl?"

„Ano, napadl."

„Tak to ho pobavilo. Kluk, který zaútočí na hraběte Ragnara? To už musí být pořádný kus kluka, co? Říká, že takového by bylo pro smrt škoda, jenže můj syn měl vždycky v povaze takovou politováníhodnou přecitlivělost. To já bych ti byl usekl hlavu, ale dobrá, když už tě tady máme, tak myslím, že by bylo moudré, kdybys šel Egbertovi složit poklonu."

Teď, když se dívám tak hluboko do minulosti, mám dojem, že jsem nejspíš události té noci trochu pozměnil. Konala se hostina, byli tam Ivar a Ubba, Egbert se pokoušel působit královským dojmem, Ravn byl ke mně vlídný, ale jsem si jistý, že jsem byl zmatenější a mnohem vyděšenější, než jak to tu vyznělo. Jinak jsou ale moje vzpomínky na tu hostinu velmi přesné. Pozoruj a uč se, vybízel mě otec, Ravn mě přiměl

pozorovat, co se děje, a skutečně jsem se něco naučil. Poučil jsem se o věrolomnosti a zradě, zvlášť když mě Ragnar na Ravnovo vybídnutí popadl za límec a odvedl mě k vysokému pódiu, kde jsem se po nevrlém a povýšeném Ivarově svolení směl přiblížit ke stolu. „Pane králi," zapištěl jsem a pak jsem poklekl na jedno koleno, takže překvapený Egbert se musel natáhnout dopředu, aby mě viděl. „Jsem Uhtred z Bebbanburgu," Ravn mě už stačil navést, co mám říkat, „a prosím o tvoji milostivou ochranu."

Nato se v síni rozhostilo ticho, přerušované jen mumláním tlumočníka, který se obracel k Ivarovi. Potom se vzbudil Ubba, na kratičký okamžik se zatvářil udiveně, jako by si nebyl jistý, kde právě je, pak upřel pohled na mě a já jsem pocítil, jak mi naskočila husí kůže a zkroutily se mi svaly, protože dosud nikdy jsem nespatřil tvář tak zlovolnou. Měl tmavé oči, tak sršící nenávistí, až jsem si začal přát, aby mě pohltila země. Neříkal nic, jen se na mě upřeně díval a přitom se dotkl talismanu, vykovaného do tvaru kladiva, který mu visel na krku. Tak jako jeho bratr, měl i Ubba úzký a hubený obličej, ale místo světlých, dozadu stažených vlasů měl bujnou černou kštici a hustou bradu, teď posetou drobky jídla. Pak zívl a to bylo jako pohled do chřtánu divoké šelmy. Tlumočník mluvil s Ivarem, který pak řekl něco, co tlumočník zase přeložil Egbertovi, který se pokusil nasadit hrozivý a přísný výraz.

„Tvůj otec," řekl, „se rozhodl proti nám bojovat."

„A teď je mrtev," odpověděl jsem se slzami v očích a chtěl jsem toho říci ještě víc, ale na nic jsem se nezmohl, jen jsem popotáhl nosem jako malé děcko, a Ubbovo opovržení na mě dýchlo jako žár ohně. Vztekle jsem se praštil rukou po nose.

„Rozhodneme o tvém osudu," prohlásil nadutě Egbert, a směl jsem odejít.

Vrátil jsem se k Ravnovi, který trval na tom, abych mu vypověděl, co se právě odehrálo, a usmál se, když jsem se rozpovídal o Ubbově zlověstném mlčení. „Je to strašlivý člověk," přisvědčil Ravn. „Vím určitě, že zabil šestnáct mužů v soubojích a tucty dalších v boji, ale půjde bojovat, jen když budou dobrá znamení a augurské věštby, jinak ne."

„Jaké věštby?"

„Ubba je velice pověrčivý mladý muž," řekl Ravn, „ale také nebezpečný. Kdybych ti měl dát jednu jedinou radu, mladý Uhtrede, pak

nikdy, nikdy nebojuj s Ubbou. Střetnutí s ním by se obával i Ragnar, a toho, čeho se bojí můj syn, bys moc nenašel.“

„A co Ivar?“ vyptával jsem se. „S Ivarem by se tvůj syn utkal?“

„S tím vychrtlým?“ zauvažoval Ravn. „Ten je také děsivý, protože nezná slitování a soucit, ale aspoň se řídí zdravým rozumem. Navíc jsou s Ragnarem přátelé, tak by se nestřetli. Ale Ubba? Pouze bozi mu určují, co má udělat, a měl by ses mít na pozoru před lidmi, kteří přijímají příkazy od bohů. Ukroj mi kousek té křupavé kůrčičky z pečeně, hochu. Na křupavou vepřovou kůrčičku si zvlášť potrpím.“

Už si ani nevzpomínám, jak dlouho jsem zůstal v Eoferwiku. Zato si dobře pamatuji, že mě přitáhli k práci. Vysvlékli mě z mých pěkných šatů, které dali nějakému dánskému chlapci, a já jsem místo nich dostal dlouhou a zavšivenou potrhanou vlněnou tuniku, kterou jsem si přepásal kusem provazu. Několik dní jsem vařil Ravnovi jídlo, pak ale připluly další dánské lodě, které přivezly hlavně ženy a děti, rodiny vítězného vojska, a tehdy jsem pochopil, že tihle Dáni se přišli v Northumbrii usadit. Přijela Ravnova manželka Gudrun, vysoká žena, jejíž smích by dokázal porazit vola, a zahnala mě od kuchyňského ohniště, o které se teď starala s Ragnarovou ženou Sigrid, které sahaly vlasy až po pás a měly barvu zlata, odrážejícího sluneční svit. S Ragnarem měli dva syny a dceru. Sigrid porodila osm dětí, ale jen tyto tři zůstaly naživu. Rorik, Ragnarův druhý syn, byl o rok mladší než já, a hned prvního dne, co jsme se setkali, vyvolal rvačku a pustil se do mě pěstmi a nohama, ale já jsem ho složil na lopatky a právě jsem ho škrtil a vyrážel z něj dech, když nás Ragnar oba postavil na nohy, křísl nám hlavami o sebe a důrazně nás vybídl, abychom se skamarádili. Ragnarův nejstarší syn, také Ragnar, byl už osmnáctiletý muž, a tehdy jsem se s ním nesetkal, protože právě byl v Irsku, kde se učil bojovat a zabíjet, aby se mohl stát hrabětem jako jeho otec. Později jsem se však s Ragnarem Mladším setkal; byl velice podobný svému otci, vždycky v dobré míře, nespoutané veselý a překypující nadšením pro všechno, co bylo třeba udělat, a přátelský ke každému, kdo mu prokazoval respekt.

Jako všechny ostatní děti jsem měl dost práce. Pořád se muselo přinášet dřevo na topení a voda, a dva dny jsem pomáhal opalovat zelenou špínu a svinstvo z trupu lodi, vytažené na souš. Bavilo mě to, i když jsem se dostal do tuctu rvaček s dánskými kluky, kteří byli všichni větší než já, a

přežíval jsem s modřinami na oku, odřenými klouby prstů, namoženými zápěstími a vyviklanými zuby. Mým nejhorším nepřítelem byl Sven, který byl o dva roky starší než já, hodně velký na svůj věk, drzý žvanil s kulatým tupým obličejem a zlomyslnou, mizernou povahou. Byl synem Kjartana, jednoho z Ragnarových kapitánů. Ragnar vlastnil tři lodě, jedné velel sám, druhé Kjartan, a vysoký, větrem ošlehaný muž jménem Egil řídil a kormidloval tu třetí. Kjartan a Egil byli samozřejmě také válečníky a jako kapitáni vedli své posádky do bitev, a tak patřili k významným mužům a paže měli obtěžkané spoustou náramků, ale Kjartanův syn Sven mě nesnášel od prvního okamžiku. Častoval mě nadávkami jako anglická chamraď, kozí bobek a psí dech, a protože byl starší a větší, dokázal mě docela snadno zbít a porazit, ale já jsem si také našel kamarády a naštěstí pro mě Sven nesnášel Rorika skoro tolik, jako nenáviděl mě, a spolu jsme ho dokázali seřezat, takže po nějaké době se mi Sven raději vyhnul, pokud si nebyl jistý, že jsem sám. A tak až na Svena to bylo dobré léto. Nikdy jsem se nenajedl dosyta, nikdy jsem nebyl pořádně umytý, Ragnar nás rozesmával a jen zřídka jsem byl nešťastný.

Ragnar byl často pryč, protože hodně dánských jednotek projíždělo toho léta křížem krážem po Northumbrii, aby udusily poslední jiskřičky odporu, ale doslechl jsem se jen málo novinek a o Bebbanburgu jsem neměl žádné zprávy. Zdálo se, že Dánové vítězí, neboť každých pár dní přišel další anglický thén a poklekl před Egbertem, který se teď usídlil v paláci northumbrijského krále, třebaže vítězové palác vybrakovali a odnesli z něj všechno, co mohli potřebovat. Průrvu v městských hradbách opravili za den a téhož dne nás asi dvacet vykopalo velikou jámu na poli, přes které naše vojsko prchalo v hrůze a zmatku. Tu jámu jsme pak naplnili rozkládajícími se těly northumbrijských mrtvých. Některé z nich jsem znal. Snad byl mezi nimi i můj otec, ale nenašel jsem ho. Když se teď ohlížím zpátky, tak mi vlastně ani nechyběl. Vždycky to byl nerudný, zasmušilý muž, který odevšad očekával jen to nejhorší, a neměl rád děti.

Nejhorší prací, kterou mi přidělili, bylo natírání štítů. Nejdřív jsme museli vyvařit dobytčí kůže, abychom si připravili klih, husté lepidlo, které jsme vmíchali do prášku, co jsme si předtím nadrtili velkými kamennými tlouky z měděné rudy, a výsledkem byla vazká modrá pasta,

jež se musela rozetřít na čerstvě vyrobené štíty. Po celé dny jsem pak měl modré ruce a paže, ale když se naše štíty zavěsily na loď, vypadaly nádherně. Každá dánská loď měla po obou bocích plaňkový pás lodní obšívky, z něhož ty štíty visely a překrývaly se navzájem jako ve štítové hradbě. Tyto štíty byly pro Ubbův koráb, právě tu loď, kterou jsem předtím pomáhal do čista opalovat a oškrabávat. Vypadalo to, že se Ubba chystá odplout a chce, aby jeho loď byla krásná. Na přídi, která se obloukem zvedala od hladiny jako labutí šíje a vyčnívala dopředu, měla na vrcholku hlavu příšery, kterou bylo možno zdvihnout, sejmout z klounovce a uložit v bočině pod palubou. „Ty zvířecí hlavy sundáváme," vysvětloval mi Ragnar, „aby neděsily duchy." To už jsem se naučil trochu dánsky.

„Jaké duchy?" nerozuměl jsem.

Ragnar si povzdechl nad mou nevědomostí. „Každá země má svoje duchy," řekl, „své vlastní malé bohy, a když se přiblížíme k našim vlastním zemím, sundáme ty zvířecí hlavy, abychom duchy nezaplašili. Kolik potyček jsi dneska svedl?"

„Žádnou."

„Začínají z tebe mít strach. Copak to nosíš na krku?"

Ukázal jsem mu to. Bylo to neuměle vytepané železné kladivo, maličké jako lidský palec, a Ragnar se při pohledu na ně rozesmál a pleskl mě po hlavě. „My z tebe ještě uděláme Dána," řekl s upřímným potěšením. Kladivo bylo znakem Thora, což byl dánský bůh, tak mocný jako Odin, jak Dáni nazývali Wodena, a občas jsem přemítal, jestli Thor není ještě významnější a větší, ale zdálo se, že to nikdo neví, ani na tom nikomu příliš nesejde. Dánové neměli žádné kněze, a to se mi líbilo, protože kněží nám věčně něco zakazovali, snažili se nás učit číst nebo vyžadovali, abychom se modlili, a život bez nich byl mnohem příjemnější. Skutečně mi připadalo, že Dáni jsou vůči svým bohům velmi nedbalí a lhostejní, avšak Thorovo kladivo nosili skoro všichni. Já jsem to svoje oderval od krku chlapce, který se jednou se mnou popral, a mám je dodnes.

Záď Ubbovy lodi se zvedala křivkou vzhůru stejně vysoko jako příď a byla ozdobená vyřezávanou orlí hlavou, zatímco na vrcholku stěžně byla větrná korouhvička ve tvaru draka. Štíty visely po lodních bocích, ale jak jsem se později dozvěděl, byly tam vystaveny jen pro ozdobu, a jakmile

se loď vydala na cestu, uklidily se dovnitř. Těsně pod štíty byly otvory pro vesla, všechny potažené kůží, patnáct otvorů po každém boku. Když loď plula pod plachtami, daly se ty otvory ucpat dřevěnými kolíky, aby se koráb mohl nést po větru a nevnikala do něj voda. Pomáhal jsem celou loď čistě vydrhnout, ale než jsme ji začali čistit, byla ponořena do řeky, aby se utopily krysy a vypudily vši, a teprve potom jsme my chlapci oškrábali a vydrhli každý kousíček dřeva a do každé spáry vtloukli a vtěsnali vlnu prosycenou voskem, až byla konečně loď připravená k plavbě, a právě toho dne dorazil do Eoferwiku můj strýc Ælfric.

O Ælfrikově příchodu jsem se poprvé doslechl, když mi Ragnar přinesl moji vlastní přilbu, tu s pozlaceným bronzovým páskem, dlouhou tuniku, lemovanou červeným, vyšíváním, a pár bot. Byl to divný pocit chodit zase obutý. „Učeš si vlasy, chlapče," řekl, ale pak si vzpomněl, že má tu přilbu, a narazil mi ji na hlavu. „Nečeš se," řekl s širokým úsměvem.

„Kam to jdeme?" zeptal jsem se ho.

„Poslouchat spoustu řečí, chlapče. Marnit čas. V téhle dlouhé košili vypadáš jako francká děvka."

„Tak hrozně?"

„Je to dobré, mladíku! Ve Francích mají náramné děvky; baculaté, hezké a levné. Tak pojď."

Vedl mě od řeky. Město zvučelo životem a prací, krámy plné, ulice ucpané nákladními mulami. Právě tam hnali na porážku stádo malých ovcí s tmavým rounem, a ty ovce představovaly jedinou překážku, která se před Ragnarem nerozestoupila, aby mu uvolnila cestu, neboť Ragnarovo jméno a pověst vzbuzovaly respekt a úctu, ale nebyla to pověst temná a budící hrůzu, protože jsem viděl, jak se Dáni usmívají, když se s nimi zdravil. Třebaže jej oslovovali titulem jarl, tedy hrabě Ragnar, byl mezi lidmi velice oblíbený – šprýmař a bojovník, pro něhož strach neznamenal víc než pavučina, kterou odmetl. Vzal mě do paláce, což bylo jen velké stavení, zčásti vystavěné Římany z kamene a později rozšířené stavbou ze dřeva a došků. A právě v té římské části, ve veliké místnosti s kamennými sloupy a vápnem obílenými stěnami čekal můj strýc a s ním Otec Beocca a asi tucet válečníků, které jsem všechny znal a kteří zůstali na stráži v Bebbanburgu, když se otec vypravil do války.

Beocca vypoulil šilhavé oči, když mě uviděl. Určitě jsem se hodně změnil, protože teď jsem měl dlouhé vlasy, byl jsem opálený, vyhublý,

vyšší, divočejší a zanedbanější. Na krku jsem měl kladivo jako svůj amulet, čehož si všiml, neboť ukázal na svůj krucifix, pak na mé kladivo a zatvářil se velice vyčítavě. Ælfric a jeho muži po mně zahlíželi nevlídně, jako bych je v něčem zklamal, ale nikdo z nich nepromluvil, už proto, že Ivarovi osobní strážci, samí vysocí muži v železném odění, s přilbami na hlavách a ozbrojení válečnými sekerami s dlouhými topůrky, stáli napříč v čele místnosti, kde na dřevěném pódiu stálo obyčejné křeslo, jež nyní představovalo northumbrijský trůn.

Přišel král Egbert a s ním Ivar Vychrtlý a asi tucet dalších mužů včetně Ravna, který, jak už jsem pochopil, byl rádcem Ivara a jeho bratra. S Ravnem vešel vysoký bělovlasý muž s dlouhým bílým vousem. Byl oblečený v dlouhém rouchu, ozdobeném výšivkami křížů a okřídlených andělů. Později jsem zjistil, že je to Wulfhere, arcibiskup z Eoferwiku, který stejně jako Egbert složil Dánům slib věrnosti. Král se usadil, zatvářil se, jako by se necítil ve své kůži, a pak začaly rozpravy.

Nesešli se tu všichni jen proto, aby jednali o mně. Mluvili o tom, kterým northumbrijským pánům mohou důvěřovat, na které je třeba zaútočit, která území mají připadnout Ivarovi a Ubbovi, jaký tribut musí zaplatit Northumbrijci, kolik koní se má přivést do Eoferwiku, kolik jídla rozdat vojsku, kteří ealdormani mají poskytnout rukojmí jako záruku, a já jsem tam seděl a nudil jsem se, než se ozvalo mé jméno. Pak jsem se napřímil a slyšel jsem, jak strýc navrhuje, abych byl propuštěn za výkupné. To bylo podstatné, ale když se hlouček mužů rozhodne o něčem dohadovat, nikdy nic nejde vyřešit jednoduše. Dlouho se přehadovali o mé ceně, přičemž Dáni požadovali nepředstavitelnou částku tří set stříbrných mincí a Ællfric nechtěl ustoupit ani o krok od skrblické nabídky padesáti. Neříkal jsem nic, jen jsem seděl na rozbitých římských dlaždičkách u kraje síně a poslouchal. Ze tří set se stalo dvě stě sedmdesát pět, z padesáti šedesát, a tak se smlouvání vleklo dál, čísla se pozvolna k sobě přibližovala, ale stále mezi nimi zela široká mezera, a potom Ravn, který doposud mlčel, poprvé promluvil. „Hrabě Uhtred," řekl dánsky, a tehdy to bylo poprvé, kdy jsem slyšel, že mě označují za hraběte, což byl dánský titul, „složil slib věrnosti a loajality králi Egbertovi. V tom má před tebou výhodu, Ælfriku."

Když ta slova přetlumočili, viděl jsem, jak Ælfrika nahněvalo, že sám nebyl osloven žádným titulem. Jenže on také žádný titul nebo postavení

neměl, krom toho, které si udělil sám, a o tom jsem se dověděl, když nejdřív něco tiše řekl Beoccovi, který pak promluvil jeho jménem. „Ealdorman Ælfric," řekl mladý kněz, „se domnívá, že přísaha dítěte nemá žádnou platnost a smysl."

Složil jsem nějakou přísahu? Nevzpomínal jsem si, že bych něco takového udělal, jen že jsem požádal Egberta o ochranu, ale byl jsem ještě tak mladý, že se mi tyhle záležitosti pletly a neuměl jsem mezi nimi rozlišit. Stejně na tom moc nezáleželo, zato bylo důležité, že můj strýc uchvátil Bebbanburg. Sám se označil za ealdormana. Pohoršeně a otřeseně jsem na něj zíral a on mi pohled vracel s výrazem ryzí nenávisti ve tváři.

„My věříme," řekl Ravn a jeho slepé oči se upíraly ke střeše síně, kde chybělo několik dlaždic, takže mezi trámovím poletoval lehký déšť, „že nám lépe poslouží mít tu našeho přísežného hraběte z Bebbanburgu, který nám bude věrný, než snášet muže, jehož závazky neznáme."

Ælfric vycítil, že se vítr obrací, a udělal, co bylo nasnadě. Došel k pódiu, poklekl před Egbertem, políbil králi nataženou ruku a za odměnu obdržel arcibiskupovo požehnání. „Nabízím sto stříbrných," prohlásil Ælfric, když složil slib poddanství a věrnosti.

„Dvě stě," řekl Ravn, „a oddíl třiceti Dánů, který zůstane jako posádka na Bebbanburgu."

„Když jsem složil slib věrnosti," řekl rozzlobeně Ælfric, „nebudete v Bebbanburgu žádné Dány potřebovat."

Bebbanburg tedy nepadl a já jsem pochyboval, že by vůbec mohl být dobyt. V celé Northumbrii a snad v celé Anglii nebylo silnější pevnosti.

Egbert dosud vůbec nic neřekl, ale ještě nepromluvil ani Ivar a bylo zřejmé, že toho vysokého hubeného Dána se strašidelnou tváří celé to vyjednávání nudí, protože dal pohybem hlavy znamení Ragnarovi, který odešel ode mě a šel si důvěrně promluvit se svým pánem. My ostatní jsme zaraženě a rozpačitě čekali. Ivar s Ragnarem byli přátelé, a bylo to udivující přátelství při tom, jak se od sebe tito dva muži lišili; Ivar zarytě mlčenlivý a samá temná hrozba, kdežto Ragnar otevřený a hlučný, a přece Ragnarův nejstarší syn sloužil Ivarovi v Irsku a už jako osmnáctiletému mu bylo svěřeno velení nad skupinou Dánů, kteří střežili Ivarovy země na tomto ostrově. Nebylo nic zvláštního, když nejstarší synové sloužili jinému pánovi, i Ragnar měl v posádkách svých lodí dva

hraběcí syny, které čekalo, že jednoho dne, pokud se naučí bojovat, zdědí bohatství a postavení svých otců. Ragnar a Ivar si teď povídali, Ælfric poposedával, šoupal nohama a nespouštěl ze mě pohled, Beocca se modlil a král Egbert, protože neměl nic jiného na práci, se aspoň snažil vypadat vznešeně.

Konečně promluvil Ivar. „Ten chlapec není na prodej," oznámil.

„Na výměnu za výkupné," opravil ho jemně Ravn.

Ælfric se rozvzteklil. „Přišel jsem sem…," začal, ale Ivar ho přerušil.

„Ten chlapec není na výměnu za výkupné," vyštěkl, pak se otočil a odešel z té velké síně. Egbert byl zjevně v rozpacích, zpola se zvedl z trůnu a zase se posadil, a Ragnar si přišel stoupnout vedle mě.

„Jsi můj," řekl potichu, „právě jsem si tě koupil."

„Jak… koupil?"

„Za tolik stříbra, kolik váží můj meč," řekl.

„Proč?"

„Třeba tě chci obětovat Odinovi?" nabídl mi k úvaze a pak mi pocuchal vlasy. „Máme tě rádi, chlapče," řekl, „tak rádi, že si tě necháme u nás. A kromě toho nám tvůj strýc nenabídl dost stříbra. Za pět set stříbrných? Za to už bych tě prodal."

Zasmál se.

Přes sál přispěchal Beocca. „Daří se ti dobře?" zeptal se mě.

„Jo, dobře," řekl jsem.

„Tohle, co nosíš," neopomněl se zmínit o Thorově kladivu a natáhl se po něm, jako by mi ho chtěl strhnout z koženého řemínku.

„Dotkni se toho chlapce, knězi," řekl Ragnar drsně, „a já ti nejdřív srovnám ty šilhavé oči a pak tě rozpářu od tvého prázdného břicha až po tvůj hubený krk."

Beocca samozřejmě Dánovi nerozuměl, ale v tónu jeho slov se zmýlit nemohl a ruka se mu zarazila na palec od kladiva. Znejistěl a zatvářil se polekaně. Ztišil hlas, abych ho slyšel jen já. „Tvůj strýc tě chce zabít," zašeptal.

„Cože, zabít?"

„Chce být ealdormanem. Právě proto tě chtěl vykoupit. Aby tě mohl zabít."

„Ale…," začal jsem namítat.

„Psst,“ sykl Beocca. Určitě byl zvědavý, od čeho mám modré ruce, ale nezeptal se, čím jsem si je zamodřil. „Vím, že ealdormanem jsi ty,“ řekl jen, „a určitě se zase setkáme.“

Usmál se na mě, ostražitě se podíval po Ragnarovi a odbelhal se pryč.

Ælfric odjel. Později jsem se dověděl, že mu přislíbili bezpečný průjezd do Eoferwiku a zpátky a svůj slib dodrželi, ale po tomto setkání se stáhl do Bebbanburgu a už tam zůstal. Okázale zachovával věrnost Egbertovi, a tím také dával najevo, že přijal nadvládu Dánů, ale ti se mu ještě nenaučili důvěřovat. Právě proto, vysvětloval mi Ragnar, mě také nejdřív nechal naživu. „Bebbanburg se mi líbí,“ pověděl mi, „a chci ho.“

„Je můj,“ řekl jsem vzpurně.

„A ty patříš mně,“ prohlásil, „takže i Bebbanburg je můj. Patříš mi, Uhtrede, protože jsem si tě koupil, takže si s tebou mohu dělat, co se mi zlíbí. Když budu chtít, mohu si tě uvařit k jídlu, jenže ty na sobě nemáš ani tolik masa, aby to stačilo lasičce. A teď si svlékni tu děvkovskou košili, dej mi boty a přilbu a vrať se k práci.“

A tak ze mě byl zase otrok, a šťastný. Někdy, když doma vyprávím lidem svůj příběh, vyptávají se mě, proč jsem od těch pohanů neutekl, proč jsem neuprchl na jih, do zemí, které Dáni ještě neovládli, ale mě nikdy ani nenapadlo, abych se o to pokusil. Byl jsem šťastný, byl jsem naživu, byl jsem s Ragnarem, a to mi stačilo.

Do zimy dorazili další Dánové. Připlulo třicet šest lodí, každá se svým kontingentem válečníků, a zatímco lodi byly na zimu vytaženy na břeh řeky, posádky, obtížené nákladem zbraní a štítů, odtáhly všude tam, kde mohly přečkat několik příštích měsíců. Dáni rozprostřeli po východní Northumbrii síť, sice řídkou, ale přesto to byla síť roztroušených vojenských posádek a strážných oddílů. Nebyli by tam však mohli zůstat, kdybychom jim to nedovolili, ale ealdormani a thénové, kteří nepadli u Eoferwiku, ohnuli kolena a podrobili se vítězi, a tak jsme teď byli dánským královstvím, třebaže jsme měli krále Egberta, drženého na krátkém řetězu a usazeného na ubohém trůnu. Dáni dosud nevládli jen na západě, v drsnějších oblastech Northumbrie, ale v těch divokých a necivilizovaných krajích také nebyly žádné vojenské síly, které by se jim postavily na odpor.

Ragnar si zabral území v kopcovité krajině na západ od Eoferwiku. Jeho manželka s rodinou se k němu přidali, přišel i Ravn s Gudrun a

muži ze všech posádek Ragnarových lodí, kteří obsadili usedlosti a hospodářství v okolních údolích. Naším prvním úkolem bylo rozšířit Ragnarův dům. Původně patřil anglickému thénovi, který padl u Eoferwiku, ale nebylo to žádné panské sídlo, pouze nízké dřevěné stavení pokryté došky z žitné slámy a kapradí, porostlými trávou tak hustě, že z dálky dům vypadal jako protáhlý pahorek. Postavili jsme nové křídlo, ne pro nás, ale pro těch několik kusů dobytka, ovcí a koz, které měly přečkat zimu a příštího roku vrhnout mláďata. Ostatní zvířata jsme porazili. Většinu té práce obstaral Ragnar se svými pomocníky, ale když přivedli do ohrady posledních pár zvířat, podal sekeru Rorikovi. „Vezmi to jedním rychlým čistým úderem," poručil mu a Rorik se o to pokusil, ale neměl dost síly a vedl úder nepřesně, takže zvíře jen bučelo a krvácelo, a muselo přiskočit šest mužů, aby je udrželi na místě, a Ragnar to pak udělal, jak se patří. Jircháři se přesunuli k poraženým dobytčatům a Ragnar napřáhl sekeru ke mně. „Uvidíme, jestli se ti to podaří lépe."

Přitáhli ke mně krávu, jeden muž jí zvedl ocas a ona poslušně sklonila hlavu. Přesně se mi vybavilo, kam Ragnar pokaždé udeřil, a máchl jsem sekerou, až se těžké ostří zaťalo zvířeti přímo do vazu za hlavou a kráva se s bouchnutím zřítila k zemi. „Ještě z tebe uděláme dánského válečníka," pochvaloval si spokojeně Ragnar.

Po porážce dobytka nám práce ubylo. Angličané, kteří ještě žili v údolí, přinášeli Ragnarovi jako tribut kusy vyvrženého dobytka a zrní, tak jak by byli odváděli dávky a přiváželi zásoby svému anglickému pánovi. Z jejich tváří se nedalo vyčíst, co si o Ragnarovi a jeho Dánech myslí, ale nevyvolávali žádné potíže a Ragnar je nechával žít v klidu. I místního kněze nechal naživu a dovolil mu konat bohoslužby ve dřevěné chatrči ozdobené křížem, která tady sloužila za kostel. Ragnar řídil soud a rozsuzoval místní spory, ale vždycky si zajistil, aby se mohl poradit s nějakým Angličanem, který se vyznal ve zdejších zvycích. „Nemůžeš se někde usadit, když tě tam lidé nechtějí," vysvětloval mi. „Pobijí ti dobytek nebo ti otráví vodu, a nikdy se nedozvíš, kdo to udělal. Buď je pozabíjíš všechny, nebo se s nimi naučíš žít."

Obloha vybledla a čím dál studenější poryvy větru navály uschlé listí do závějí. Naším hlavním úkolem bylo teď obstarávat krmení pro dobytek, který měl přežít, a udržovat vysokou hromadu dřeva na topení. Asi tucet nás chodilo nahoru do lesa a já jsem se naučil obratně pracovat

se sekerou a porazit strom několika úspornými údery. K větším kmenům jsme pak připřahovali vola, abychom je odtáhli dolů na pastvinu, a nejlepší stromy jsme odkládali stranou jako stavební dříví, zatímco ostatní jsme rozřezali a rozsekali na topení. Zbývalo nám ale i dost času na hraní, a tak jsme si my děti postavily vysoko v lese své vlastní sídlo, síň z nerozštípaných klád zastřešenou došky z kapradí, a k jejímu štítu jsme přibili hlavu jezevce jako nápodobu kančí lebky, která vévodila Ragnarově příbytku. V sídle, na které jsme si hráli, jsme pak s Rorikem sváděli boje o to, kdo bude králem, zatímco Thyra, Rorikova osmiletá sestra, byla vždycky paní domu. Spřádala tam vlnu, protože by ji potrestali, kdyby do konce zimy neupředla dost niti, a přitom po nás pokukovala, jak si hrajeme na boj s dětskými dřevěnými mečíky. Chlapci byli většinou syny služebníků nebo otroků a mermomocí chtěli, abych byl anglickým velitelem a Rorik dánským vůdcem, takže moje tlupa skoro pokaždé prohrála, protože do ní byli ochotni jít jen ti nejmenší a nejslabší kluci, a Thyra, zlatovlasá po své matce, zatím seděla, dívala se na nás a předla, pořád předla, s přeslicí v levé ruce, zatímco pravou cupovala a počesávala střív.

Příst a tkát musely všechny ženy. Ragnar odhadl, že pěti ženám nebo tuctu děvčat zabere celou zimu, než upředou dost niti na jednu lodní plachtu, a lodě věčně potřebovaly nové plachty, a tak ženy pracovaly každou hodinu, co jim bozi seslali. Také vařily jídlo, vyvářely slupky ořechů k barvení nových nití, sbíraly houby, vydělávaly kůže poraženého dobytka, trhaly mech, kterým jsme si utírali zadky, válely včelí vosk a rolovaly ho do svící, sladovaly ječmen, usmiřovaly bohy a vyprošovaly nám jejich přízeň. Dáni měli spoustu bohů a bohyní, někteří z nich byli domácími bůžky, které ženy uctívaly zvláštními obřady, zatímco bozi jako Odin a Thor byli mocní a všudypřítomní, ale sotva jim tady prokazovali takovou úctu, s jakou křesťané uctívali svého Boha. Člověk se mohl obracet se svými prosbami k Thorovi, Lokimu, Odinovi, Vikovi nebo ke kterémukoli z dalších velkých božstev sídlících v Asgardu, který byl nejspíš jakýmsi nebem těch bohů, ale Dáni se neshromažďovali v žádném kostele, jak jsme my v Bebbanburgu museli o každé neděli a svátku, a také neměli žádné kněze, svaté ostatky nebo posvátné knihy. Nic z toho jsem nepostrádal.

Také bych byl nijak nepostrádal Svena, ale jeho otec Kjartan se usadil na statku v sousedním údolí a Svenovi netrvalo dlouho, než vypátral naši síň v lese, a když suché listí zkřehlo prvními zimními mrazy a na cesmíně a hlohu se rozzářily bobule, naše hry zdivočely. Už jsme se nedělili do dvou stran, protože jsme museli odrážet Svenovy kluky, kteří se nám pořád lepili na paty, ale po nějaký čas nám moc neubližovali. Byla to koneckonců hra, jen hra, ale Sven v ní opakovaně vyhrával. Když nám ukradl ze střešního štítu jezevčí hlavu, nahradili jsme ji hlavou liščí a Thyra křikla na Svenovy kluky, kteří se schovávali v lese, že tu liščí hlavu natřela jedem. Považovali jsme to od ní za náramně chytré, ale příštího rána jsme našli naši síň spálenou do základů.

„Vypálení sídla," prohlásil roztrpčeně Rorik.

„Cože?"

„Tak se to dělá doma," vysvětlil mi Rorik. „Přitáhneš k sídlu svého nepřítele a vypálíš ho do základů. Ale při vypalování sídla je důležité, aby ses postaral, že tam všichni zemřou. Kdyby někdo zůstal naživu, pomstil by se ti, takže je přepadneš v noci, celé sídlo obklíčíš a zabiješ každého, kdo se pokusí uniknout plamenům."

Sven ale žádnou svoji síň neměl. Byl tu ovšem dům jeho otce a po celý den jsme osnovali pomstu na něm a rozebírali jsme, jak ho vypálíme a celou rodinu ubodáme oštěpy, až budou utíkat pryč, ale bylo to jen klukovské chvástání a samozřejmě jsme se o nic takového ani nepokusili. Zato jsme si postavili novou síň, výš a hlouběji v lese. Nebyla tak pěkná jako ta původní a neposkytovala nám zdaleka tolik ochrany proti větru a dešti, vlastně to byl jen hrubý přístřešek z větví a kapradí, ale na jeho ubohý štít jsme přibili hlavu lasice a ujišťovali jsme se, že pořád máme své království v kopcích.

Sven se ale mohl spokojit jen s dokonalým vítězstvím. O několik dní později, když jsme se vypořádali s každodenními běžnými pracemi, jsme se jen my tři, Rorik, Thyra a já, vypravili do našeho nového sídla.

Thyra jako vždycky předla a Rorik a já jsme se přehadovali, kde se kují nejlepší meče. Rorik prohlašoval, že právě v Dánsku, kdežto já jsem si toto ocenění nárokoval pro Anglii, a přitom žádný z nás nebyl dost starý a obeznalý, aby věděl, že nejlepší čepele pocházejí ze země Franků. Po chvíli nás dohadování znudilo, a tak jsme sebrali své zaostřené jasanové tyče, které nám při hře sloužily za kopí, a rozhodli jsme se vystopovat

divoké prase, které občas za soumraku předusalo po lese. Nebyli bychom si troufli pokusit se ulovit kance, na to na nás byli příliš velcí, ale hráli jsme si na velké lovce, a právě když jsme se my dva velcí lovci chystali vyrazit do lesa, Sven nás napadl. Měl s sebou jen dva své nohsledy, ale místo dřevěného mečíku si nesl opravdový meč s čepelí dlouhou jako mužská paže a švihal s ním, až se ocel třpytila v zimním světle. Vyřítil se na nás s šíleným řevem, a když jsme s Rorikem uviděli zběsilý vztek v jeho očích, dali jsme se na útěk. Pronásledoval nás a prodíral se lesem jako ten divočák, kterého jsme předtím chtěli vystopovat, a jen díky tomu, že jsme byli mnohem rychlejší, jsme unikli jeho hrozivému meči, ale o chviličku později jsme uslyšeli Thyru vykřiknout.

Začali jsme se plížit zpátky a ostražitě se přitom rozhlíželi po meči, ke kterému Sven určitě přišel v domě svého otce, a když jsme se doplížili k naší ubohé chýši, Thyra byla pryč. Její přeslice zůstala ležet na podlaze a vlna byla celá kropenatá uschlými listy a kousky větviček.

Sven byl ale vždycky neohrabaný hromotluk a nechával po sobě v lese stopu, kterou jsme dokázali snadno sledovat, a po chvíli jsme uslyšeli i hlasy. Sledovali jsme je, až jsme překročili buky porostlý hřeben kopce, pak dolů do údolí našeho nepřítele, a Sven neměl ani tolik rozumu, aby rozestavěl hlídky, které by nás zpozorovaly, jenom si vychutnával svoje vítězství. Došel až na mýtinu, kde určitě měl své lesní útočiště, protože uprostřed mýtiny bylo postavené kamenné ohniště, a vzpomínám si, jak mě najednou zarazilo, proč nás nikdy nenapadlo, abychom si podobné ohniště postavili sami. To Sven už přivázal Thyru ke stromu a stáhl jí košili až do pasu. Nebylo tam nic k vidění, protože to byla jen osmiletá malá holčička, která teprve za nějakých čtyři pět let měla být zralá na vdávání, ale stejně byla hezoučká, a proto ji Sven dopola svlékl. Všiml jsem si, že jeho dva společníci jsou z toho celí zaražení a nešťastní. Thyra byla koneckonců dcerou hraběte Ragnara a to, co začalo jako hra, začínalo být nebezpečné, ale Sven se musel předvádět a dokazovat, že se ničeho nebojí. Netušil, že se s Rorikem už krčíme v podrostu, a řekl bych, že by si z nás stejně nic nedělal.

Odhodil meč u ohniště, rozkročil se před Thyrou a stáhl si kalhoty. „Sáhni si na to," poručil jí.

Jeden z jeho společníků řekl něco, čemu jsem nerozuměl.

„Ale ne, nikomu to neřekne," prohlásil sebejistě Sven, „a nic jí neuděláme." Podíval se zpátky na Thyru. „Když si na to sáhneš, tak ti nic neudělám!"

To už jsem vyrazil z úkrytu v mlází. Ne že bych byl takový hrdina, ale Svenovi kamarádi už ztratili do téhle hry chuť, Sven sám měl kalhoty shrnuté ke kotníkům a jeho meč zůstal pohozený uprostřed mýtiny. Popadl jsem ten meč a vyrazil s ním na Svena. Prudce se otočil, ale nějak se mu podařilo udržet rovnováhu. „Já si na to sáhnu," zařval jsem a máchl dlouhou čepelí po jeho žihadlu, ale meč byl hodně těžký a já jsem dosud nikdy neměl v ruce meč pro dospělého muže, a tak místo abych zasáhl, kam jsem mířil, sjela mi čepel po jeho nahém stehně a prořízla mu kůži. Ze všech sil jsem trhl mečem zpátky a hrot se mu zaťal do pasu, kde většinu jeho síly zadrželo oblečení. S křikem upadl a překulil se, dva jeho kamarádi mě od něj odtáhli a Rorik běžel odvázat svoji sestru.

Nic víc se nestalo. Svenovi tekla krev, ale dokázal si natáhnout kalhoty, jeho kamarádi mu pomohli pryč a Rorik a já jsme odvedli Thyru domů, kde Ravn uslyšel Thyřin vzlykot a naše rozčilené hlasy a poručil nám, abychom se ztišili. „Uhtrede," řekl stařec přísně, „ty počkáš u prasečí ohrady a ty mi, Roriku, povíš, co se vám přihodilo."

Čekal jsem venku, než Rorik vypověděl, co se stalo, potom poslali ven Rorika a mně poručili jít dovnitř a znovu vylíčit naši odpolední eskapádu. Thyra se choulila v matčině náruči a její matka i babička běsnily vztekem. „Říkáš totéž, co Rorik," uznal Ravn, když jsem domluvil.

„Protože je to pravda," hájil jsem se.

„Zdá se, že ano."

„Znásilnil ji!" trvala na svém Sigrid.

„Ne," řekl pevně Ravn, „díky Uhtredovi to neudělal."

Tak se to také doslechl Ragnar, když se vrátil z lovu, a protože ze mě ta historka dělala hrdinu, nepřiznal jsem už, že je v podstatě nepravdivá, protože Sven by si Thyru opravdu znásilnit netroufl. I když byl takřka bezmezně hloupý, jisté hranice tu přece jen byly, a dopustit se znásilnění na dceři hraběte Ragnara, vojenského velitele svého otce, to přesahovalo i míru Svenovy hlouposti. Stejně si však udělal nepřítele, a hned příštího dne vedl Ragnar šest svých mužů ke Kjartanovu domu v sousedním

údolí. Rorikovi a mně dali koně a poručili nám, abychom se přidali k Ragnarovu doprovodu, a přiznávám, že jsem byl celý vyděšený. Měl jsem pocit, že jsem to všechno zavinil sám. Koneckonců já jsem začal s těmi hrami vysoko v lese, ale Ragnar to takhle neviděl. „Ty jsi mě neurazil. Sven ano.“ Řekl to zachmuřeně a temně, ta tam byla jeho obvyklá dobromyslná vlídnost. „Vedl sis dobře, Uhtrede. Zachoval ses jako Dán.“ Nemohl mi vyslovit větší pochvalu, ale z jeho slov jsem cítil i zklamání, že jsem proti Svenovi vyrazil já, a ne Rorik, ale byl jsem starší a mnohem silnější než Ragnarův druhorozený syn, a tak bylo na mně, abych bojoval.

Projížděli jsme studeným lesem a byl jsem zvědavý, k čemu dva Ragnarovi muži nesou dlouhé lískové pruty, příliš tenké, než aby se daly použít jako zbraň, ale byl jsem tak nejistý a vylekaný, že se mi ani nechtělo se na to vyptávat.

Kjartanova usedlost ležela v úžlabině kopců u potoka, který se vinul pastvinami, kde Kjartan choval ovce, kozy a skot, ale teď také většinu dobytka porazili a poslední trsy letošní trávy spásalo jenom pár zbývajících zvířat. Bylo chladno, i když den byl jasný a slunečný. Když jsme se přiblížili k usedlosti, rozštěkali se psi, ale Kjartan a jeho služebníci na ně křikli a bitím je zahnali na dvůr u domu, kde Kjartan vysadil jasan, který vypadal, že sotva přečká nadcházející zimu, a potom Kjartan se čtyřmi neozbrojenými muži vyšel naproti přijíždějícím jezdcům. Ragnar a jeho muži byli vyzbrojeni štíty, meči a válečnými sekerami, široké hrudi zakuté v železných krunýřích, a Ragnar měl na hlavě přilbu, která patřívala mému otci a tu si koupil po bojích u Eoferwiku. Byla to nádherná přilba s hřebenem a obličejovou maskou zdobenou stříbrem a napadlo mně, že na Ragnarovi vypadá lépe, než kdysi slušela otci.

Kapitán Kjartan byl vysoký, ještě vyšší než Ragnar, měl stejně širokou, bezvýraznou tvář jako jeho syn, malá podezíravá očka a mohutnou bradu.

Pohlédl na ty lískové větve a nepochybně věděl, k čemu slouží, neboť se mimovolně dotkl talismanu s kladivem, který mu visel u krku na stříbrném řetězu. Ragnar přitáhl svému koni uzdu a s gestem bezvýhradného opovržení odhodil na zem meč, který jsem přinesl zpátky z mýtiny, kde Sven přivázal Thyru ke stromu. Podle práva náležel ten

meč teď Ragnarovi a byla to cenná zbraň, s jilcem ovinutým stříbrným drátkem, ale Ragnar ji pohodil ke Kjartanovým nohám, jako by to byl jen nějaký nůž na dělání řezanky. „Tohle nechal tvůj syn na mém pozemku," řekl, „a rád bych si s ním o tom promluvil."

„Můj syn je hodný chlapec," řekl srdnatě Kjartan, „a až přijde čas, bude ti sloužit u vesla a bojovat ve tvé štítové hradbě."

„Urazil mě."

„Nechtěl udělat nic zlého, pane."

„Urazil mě," opakoval ostře Ragnar. „Díval se na nahotu mé dcery a sám se obnažil před ní."

„A také za to byl potrestaný," podíval se po mně Kjartan pohledem plným zlovůle. „Tekla krev."

Ragnar udělal prudké gesto a lískové pruty se rozsypaly po zemi. Nepochybně to představovalo Ragnarovu odpověď, která mi ale nedávala žádný smysl. Zato Kjartan jí porozuměl a Rorik také, protože se ke mně naklonil. „To znamená, že Kjartan teď bude muset za Svena bojovat," zašeptal mi.

„Jak bojovat?"

„Těmi větvemi vyznačí na zemi čtverec a uvnitř toho čtverce se spolu utkají."

Zatím se ale nikdo nepohnul, aby lískové pruty uspořádal do čtverce. Kjartan se vrátil zpátky k domu a přivolal Svena, který se s ovázanou pravou nohou vybelhal nízkými dvířky. Tvářil se zasmušile a vyděšeně, a vůbec jsem se mu nedivil, neboť Ragnar a jeho jezdci sem dorazili v plné válečné slávě, zářiví válečníci, mečoví Dáni.

„Řekni, co je tvou povinností říct," poručil synovi Kjartan.

Sven vzhlédl k Ragnarovi. „Omlouvám se," zamumlal.

„Neslyšel jsem tě," vyštěkl Ragnar.

„Omlouvám se, pane," řekl Sven roztřesený strachem.

„Za co se omlouváš?" otázal se Ragnar.

„Za to, co jsem udělal."

„A co jsi udělal?"

Na to Sven nenašel žádnou příhodnou odpověď, a tak jen přešlapoval a zarýval pohled do země. Stíny mraků se hnaly přes vzdálená blata a dva havrani křižovali proti větru k čelu údolí.

„Vztáhl jsi ruku na mou dceru," prohlásil Ragnar, „přivázal jsi ji ke stromu a svlékls ji donaha."

„Jenom napůl," vymáčkl ze sebe Sven a za svou snahu utržil od otce pořádný políček.

„Byla to jen hra," přesvědčoval Kjartan úpěnlivě Ragnara, „pouze hra, pane."

„Žádný chlapec si nebude takhle hrát s mou dcerou," řekl Ragnar. Jen zřídka jsem viděl, že by se rozzlobil, ale teď byl rozhněvaný, děsivý a tvrdý, ani stopa po velkorysém a srdečném muži, který dokázal celou síň rozezvučet smíchem. Sesedl z koně a vytasil meč, svoji válečnou čepel, které říkal Srdcerváč, a namířil jejím hrotem ke Kjartanovi. „Tak co," zeptal se, „máš něco proti tomu, na co mám právo?"

„Ne, pane," řekl Kjartan, „ale je to hodný hoch, silný a dříč a bude ti dobře sloužit."

„A viděl něco, co vidět neměl," nenechal se obměkčit Ragnar. Vyhodil Srdcerváč do vzduchu, až se jeho dlouhá čepel otočila ke slunci, a když padal dolů, chytil jej za jilec tak, že teď držel zbraň jilcem dopředu, jako by to byla spíš dýka než meč. „Uhtrede!" křikl Ragnar, až jsem vyskočil. „Říká, že byla nahá jen zpola. Je to pravda?"

„Je, pane."

„Takže i trest bude jen poloviční," rozhodl Ragnar a vyrazil jilcem dopředu, přímo Svenovi do obličeje. Jilce našich mečů jsou mohutné, někdy zdobené drahými kameny a kovy, ale ať jsou na pohled jakkoli pěkné, pořád zůstávají hrubým a těžkým kusem kovu, a stříbrem ozdobený jilec Srdcerváče rozdrtil Svenovi pravé oko. Rozmačkal mu ho na kaši a okamžitě je oslepil. Ragnar na Svena plivl a zasunul meč zpátky do pochvy lemované beránčím rounem.

Sven se kroutil, naříkal a ruce si přitiskl přes zničené oko.

„Je to vyřízeno," oznámil Kjartanovi Ragnar.

Kjartan zaváhal. Byl rozhněvaný, zostuzený a nešťastný, ale věděl, že v měření sil s hrabětem Ragnarem by neobstál, a tak nakonec přikývl na souhlas. „Vyřízeno."

„A ty už nejsi v mých službách," řekl chladně Ragnar.

Odjeli jsme domů.

Nastala drsná a tvrdá zima, potoky zamrzly a do jejich koryt navál vítr závěje sněhu, a svět byl studený, tichý a bílý. Vlci přicházeli až na kraj

lesa a polední slunce bylo bledé a slabé, jako by z něj severní vítr vysál všechnu sílu.

Ragnar mi za odměnu daroval stříbrný náramek, první, co jsem vůbec dostal, a Kjartana i s jeho rodinou vyhnal. Kjartan už nevelel žádné z Ragnarových lodí a přišel o svůj podíl z Ragnarovy štědrosti. Stal se mužem bez pána a odešel do Eoferwiku, kde se přidal k posádce, která střežila město. Nebylo to žádné prestižní postavení a každý Dán, který měl trochu ctižádosti, by raději sloužil takovému pánovi, jako byl Ragnar, protože u něj mohl zbohatnout, zatímco muži, střežící Eoferwic, neměli naději přijít si na nějakou kořist. Měli za úkol jen pozorovat rovinatá pole za městem a zajišťovat, že král Egbert nebude podněcovat žádné potíže a nepokoje, ale mně se ulevilo, že Sven je pryč, a až pošetile jsem se radoval ze svého náramku.

Dáni náramky milovali. Čím víc jich kdo měl, tím byl mezi lidmi váženější, neboť ty kroužky byly dokladem jeho úspěchů. Ragnar měl náramky stříbrné i zlaté, obroučky vyřezané do podoby draka a kroužky vykládané třpytivými kameny. Když se pohnul, bylo slyšet, jak mu na pažích ty kroužky o sebe cinkají a klapou. Náramky se také daly použít jako platidlo, když člověk neměl mince. Vzpomínám si, jak si jeden Dán stáhl náramek a rozsekal ho sekerou na kousky, které pak po jednom nabízel kupci, až váhy ukázaly, že už zaplatil dost stříbra. Stalo se to dole v údolí, ve velké vesnici, kde se usadila většina Ragnarových mladších mužů, a kupci tam začali přivážet zboží z Eoferwiku. Připlouvající Dáni si nejdřív našli malou anglickou údolní osadu, ale protože pro své nové domy potřebovali víc místa, spálili blízký lískový hájek, a podle toho pak Ragnar to místo pojmenoval Synningthwait, což značí místo vyčištěné ohněm, žďár. Nepochybně měla ta vesnice předtím své anglické jméno, ale to už upadalo do zapomenutí.

„Chceme se v Anglii usadit a zdomácnět," řekl mi jednou Ragnar, když jsme v Synningthwaitu nakoupili zásoby a vraceli se domů. Ze silnice zbývala pouhá stopa vyšlapaná ve sněhu a naši koně si opatrně hledali cestu mezi závějemi, z nichž vykukovaly jen černé vršky křovisek. Vedl jsem dva soumary naložené vaky drahocenné soli a jako obvykle jsem Ragnara zasypával otázkami: kam odletěly na zimu vlaštovky, proč na nás elfové seslali škytavku a proč se Ivarovi Vychrtlému říká také

Bezkostný. „Samozřejmě proto," řekl Ragnar, „že je tak tenký, až to vypadá, jako bys ho mohl svinout jako plášť."

„Proč nemá žádnou přezdívku Ubba?"

„Má. Říká se mu Ubba Strašlivý." Zasmál se, protože si tu přezdívku právě vymyslel, a já jsem se smál s ním, protože jsem byl šťastný. Ragnar mě takhle s sebou bával rád a teď, když jsem měl plavé vlasy dlouhé, mě lidé často omylem považovali za jeho syna, a to se mi líbilo. Rorik by býval měl jet s námi, ale právě toho dne byl nemocný a ženy pro něj sbíraly byliny a vyzpěvovaly zaříkadla. „Často se rozstoná," řekl Ragnar, „ten není jako Ragnar," připomněl svého nejstaršího syna, který pomáhal udržet Ivarovy země v Irsku. „Ragnar je silný jako vůl," pokračoval, „a nikdy nestůně! Je jako ty, Uhtrede." Usmál se při pomyšlení na svého nejstaršího syna, po kterém se mu stýskalo. „Jednou si zabere svou zemi a půjde mu to tam k duhu. Ale Rorik? Asi mu budu muset dát tuhle zemi, protože do Dánska se vrátit nemůže."

„Proč ne?"

„Dánsko je mizerná země," vysvětlil mi. „Buď je to písčitá placka a na takovém poli nevypěstuješ ani prd, a za vodou jsou zase samé strmé kopce s malými loučkami, kde se nadřeš jako pes a stejně budeš hladovět."

„Za vodou?" vyptával jsem se dál, a tak mi Ragnar pověděl, že Dáni pocházejí ze země, která je rozdělená do dvou částí, obklopených nespočetnými ostrovy. Ta bližší část, ze které přišel sám, je rovinatá a písčitá, a na východě, za širokou mořskou úžinou Oresund, leží ta hornatá. „A taky jsou tam Svearové," dodal.

„Svearové? Co je to zač?"

„Taky kmen, jako jsme my. Uctívají Thora a Odina, ale mluví jiným jazykem." Pokrčil rameny. „My vycházíme se Sveary i s Nory." Svearové nebo Švédi, Norové a Dáni byli Normani, severané, jejichž muži podnikali vikinská loupežná tažení, ale moji zemi uchvátili Dáni, třeba že to jsem Ragnarovi nepřipomínal. Naučil jsem se už skrývat, co si myslím a cítím, a snad jsem z toho sám byl zmatený. Co jsem vlastně byl? Northumbrijec nebo Dán? Čím jsem chtěl opravdu být?

„A co když," nadhodil jsem, „nás tady Angličané nechtějí?" Slovo „nás" jsem užil úmyslně a z opatrnosti.

Tomu se jenom zasmál. „Angličani můžou chtít, co se jim zlíbí! Viděl jsi přece, co se stalo v Yorviku.“ Takhle Dánové vyslovovali Eoferwic. Z nějakého důvodu se jim to jméno těžko vyslovovalo, a tak raději říkali Yorvik. „Kdo byl nejudatnějším bojovníkem u Yorviku? Ty! Mládě! Vrhl ses po mně s tím svým mečíkem! Byl to lovecký nůž k vyvrhování zvěře, žádný meč, a ty ses mě s ním pokusil zabít! Málem jsem umřel smíchy.“ Naklonil se ke mně a vrazil mi láskyplný štulec. „Samozřejmě nás tady Angličani nechtějí,“ pokračoval, „ale co můžou dělat? Napřesrok zabereme Mercii, potom Východní Anglii a nakonec Wessex.“

„Otec vždycky říkal, že Wessex je z anglických království nejsilnější,“ řekl jsem. Můj otec přitom nikdy nic takového neříkal, ve skutečnosti lidmi z Wessexu opovrhoval, protože je považoval za změkčilé a příliš pobožné slabochy, ale pokoušel jsem se Ragnara vyprovokovat.

Nepodařilo se mi to.

„Je to nejbohatší království,“ opravil mě, „ale to z něj ještě nedělá království silné. Království dávají sílu muži, ne zlato.“ Široce se na mě usmál. „Jsme Dánové. My neprohráváme, my vítězíme – a Wessex padne.“

„Opravdu padne?“

„Mají tam nového slabého krále,“ řekl s pohrdáním, „a jeho syn je zatím jen děcko. Kdyby král zemřel, nejspíš by neposadili na trůn jeho syna, ale bratra. To bychom viděli rádi.“

„A proč?“

„Protože tenhle bratr je další slaboch. Říkají mu Alfred.“

Alfred. Bylo to poprvé, co jsem vůbec slyšel o Alfredovi z Wessexu, ale nic jsem si o tom tehdy nemyslel. Proč bych také měl?

„Alfred,“ pokračoval jízlivě Ragnar, „ten jenom prohání děvčata, nic jiného ho nezajímá, a to je dobré! Neříkej Sigrid, Že jsem ti to povídal, ale není nic špatného na tom, když tasíš, jak se ti naskytne příležitost, jenže Alfred promarní polovinu času šukáním a druhou polovinu uprošováním svého boha, aby mu to šukání odpustil. Copak může nějaký bůh odsuzovat dobrou jebačku?“

„Jak ses to vlastně o Alfredovi dověděl?“ zeptal jsem se.

„Špehové, Uhtrede, špehové. Hlavně kupci. Povídají si s obyčejnými lidmi ve Wessexu, a tak o králi Æthelredovi a jeho bratru Alfredovi víme

všechno. Alfred je taky věčně churavý jako kolčava.“ Odmlčel se, snad proto, že pomyslel na svého mladšího syna, který byl také nemocný. „Je to slabý rod,“ navázal po chvíli, „a Západní Sasové by se jich měli zbavit a posadit na trůn opravdového muže, jenže to oni neudělají, a až padne Wessex, bude po Anglii.“

„Třeba si silného krále najdou,“ řekl jsem.

„Ne,“ prohlásil přesvědčeně Ragnar. „To v Dánsku,“ pokračoval, „jsou naši králové pořádní chlapi, a když jsou jejich synové slabí, stane se králem muž z jiné rodiny, ale tady v Anglii věří, že cesta k trůnu vede mezi ženskýma nohama. Takže takový ubožák jako Alfred by se mohl stát králem jen proto, že králem byl jeho otec.“

„Vy máte v Dánsku krále?“

„Na tucet králů. Taky bych si mohl říkat král, kdybych o to stál a moc si o sobě myslel, jenže Ivarovi a Ubbovi by se to nemuselo líbit a tyhle dva nikdo lehkomyslně neurazí.“

Jel jsem dál mlčky a poslouchal jsem, jak kopyta koní křupou a vrzají ve sněhu. Pořád jsem musel myslet na Ragnarův sen, sen o zmizelé Anglii, jejíž země připadnou Dánům. „A co se stane se mnou?“ vyhrkl jsem nakonec.

„S tebou?“ Zjevně ho překvapilo, že jsem se takhle zeptal. „S tebou, Uhtrede, se stane to, o co se přičiníš. Vyrosteš, naučíš se vládnout mečem, poznáš, jak to chodí ve štítové hradbě, naučíš se veslovat a uctívat bohy, a z toho, co se naučíš, si potom zařídíš život dobře, nebo špatně.“

„Chci Bebbanburg,“ řekl jsem.

„Pak si ho musíš dobýt. Možná ti jednou rád vypomůžu, ale teď ještě ne. Nejdřív vytáhneme na jih, a než se tam vypravíme, musíme přesvědčit Odina, aby nám věnoval svou přízeň.“

Pořád ještě jsem se nevyznal v tom, jak se Dáni stavějí ke svému náboženství. Brali je daleko méně vážně než my Angličané, ale ženy se dost často modlily a občas nějaký hospodář zabil pěkné zvíře, věnoval je bohům a přibil jeho zkrvavenou hlavu nade dveřmi, aby upozornil ostatní, že ve svém domě uspořádá hostinu k Thorově nebo Odinově poctě, a třebaže ta hostina byla náboženskou slavností, bývala stejná jako všechny ostatní hody a pitky.

Nejlépe si vzpomínám na hostinu o Yule, protože se vystrojila v týdnu, kdy se objevil Weland. Dorazil za nejchladnějšího dne té zimy, kdy se sníh vršil v závějích, a přišel pěšky, otrhaný, s mečem po boku a lukem přes rameno, a uctivě poklekl před Ragnarovým domem. Sigrid ho přiměla, aby šel dovnitř, dala mu najíst a podala mu pivo, ale jen co dojedl, trval na tom, že se vrátí do sněhu a na Ragnara, který byl na lovu nahoře v kopcích, bude čekat venku.

Když jsem Welanda uviděl, připadal mi od prvního pohledu jako had. Připomínal mi strýce Ælfrika, štíhlého, prohnaného, tajnůstkářského a uzavřeného, a od začátku jsem ho neměl rád. Když se Ragnar vracel a uviděl jsem, jak před ním Weland padl tváří do sněhu, projel mnou záchvěv strachu.

„Jmenuji se Weland," řekl, „a hledám si pána."

„Nejsi už žádný mladík," povšiml si Ragnar, „proč tedy žádného pána nemáš?"

„Zemřel, pane, když se jeho loď potopila."

„Kdo to byl?"

„Snorri, pane."

„Který Snorri?"

„Syn Erika, syna Grimmova z Birky."

„A co že ty ses neutopil s ním?" vyptával se dál Ragnar a přitom sesedl z koně a podal mi otěž.

„Zůstal jsem tehdy na břehu, pane, byl jsem nemocný."

„A co tvá rodina? Odkud jsi?"

„Jsem syn Godfreda, pane, z Haithabu."

„Z Haithabu!" opakoval kysele Ragnar. „Kupec?"

„Jsem válečník, pane."

„Tak proč přicházíš ke mně?"

Weland pokrčil rameny. „Říká se o tobě, že jsi dobrý pán, dárce náramků, ale jestli mi dáš košem, pane, zkusím to jinde."

„A vládneš dobře mečem, Welande Godfredsone?"

„Jako žena svým jazykem, pane."

„Až tak jsi dobrý?" zeptal se pobaveně Ragnar, který nikdy nedokázal odolat vtipu. Dovolil Welandovi u nás zůstat a poslal ho do Synningthwaitu, aby si tam našel přístřeší, a potom, když jsem řekl, že se mi Weland nelíbí, jen pokrčil rameny a řekl, že ten cizák potřebuje

laskavé zacházení. Seděli jsme zrovna v domě, napolo zadušení kouřem, který se vinul mezi trámy krovu. „Pro muže není nic horšího, Uhtrede," vysvětlil mi Ragnar, „než nemít pána. Žádného dárce náramků," dodal a dotkl se svých vlastních obrouček na paži.

„Já mu nevěřím," vmísila se do rozhovoru Sigrid od ohniště, kde právě pekla na kameni ječné placky. Rorik, kterému už bylo lépe, jí při tom pomáhal, zatímco Thyra jako vždycky předla. „Podle mě je to nějaký vyhoštěnec nebo bandita," usoudila Sigrid.

„To nejspíš bude," připustil Ragnar. „Ale mé lodi nesejde na tom, jestli jejími vesly zabírají vyhoštěnci a banditi." Natáhl se pro placku, ale Sigrid ho pleskla po ruce a řekla, že ty koláčky chystá na Yule.

Hostina o Yule byla největší slavností roku. Celý týden byla hojnost jídla, piva, medoviny, spousta smíchu a rvaček, a všude bylo plno mužů, kteří zvraceli do sněhu. Ragnarovi muži se sešli v Synningthwaitu a uspořádali tam závody na koních, zápasy v přetlačování, soutěže v házení oštěpy, sekerami a velkými kameny, i moji nejoblíbenější hru napodobující válečnou řežbu, kdy se dvě skupiny mužů nebo chlapců snažily jedna druhou zatlačit do ledově studeného proudu říčky. Když jsem zápasil s chlapcem o rok starším, než jsem byl sám, všiml jsem si, že mě pozoruje Weland. Vypadal už blahobytněji, jeho hadry zmizely a teď měl na sobě plášť z liščí kožešiny. Tehdy o Yule jsem se také poprvé opil, ožral jsem se tak, že jsem nad sebou ztratil vládu, nohy mě neunesly a jen jsem ležel a sténal s třeštící hlavou, a Ragnar se bouřlivě chechtal a nutil mě vypít další medovinu, až jsem se pozvracel. Soutěž v pití vyhrál pochopitelně Ragnar a Ravn zatím rytmicky přednášel dlouhou výpravnou báseň o nějakém pradávném hrdinovi, který zabil obludu a pak matku té příšery, která byla ještě děsivější než její syn, ale byl jsem příliš opilý, než abych si z toho moc zapamatoval.

A po oslavách Yule jsem také objevil něco nového o Dánech a jejich bozích, neboť Ragnar nařídil vyhloubit velikou jámu na lesní mýtině výš v lese za domem a Rorik a já jsme při kopání té jámy pomáhali. Přesekávali jsme kořeny stromů, lopatou vyhazovali hlínu, ale Ragnarovi to pořád nestačilo a chtěl mít jámu hlubší, ještě hlubší, a byl spokojen teprve tehdy, když se v ní mohl postavit na dně a neviděl přes okraj. Dolů do jámy vedla svažující se plošina, rampa, vedle níž se vršila veliká hromada vykopané hlíny.

Příští noci se za tmy vypravili k té jámě všichni Ragnarovi muži, ale tentokrát je nedoprovázely žádné ženy. My chlapci jsme nesli pochodně nasáklé smolou, které plály pod stromy a vrhaly mihotavé stíny, jež pozvolna splývaly s okolní temnotou. Všichni muži byli ve válečném odění a plné zbroji, jako by se vydávali do války.

U jámy, naproti rampě, už čekal slepý Ravn a vyzpěvoval veliký epos k Odinově poctě. Verše se odvíjely dál a dál, slova tvrdá a drsná jako bubnování líčila, jak ten veliký bůh stvořil svět z mrtvoly obra Ymira, jak vymrštil na oblohu Slunce a Měsíc a jak se jeho kopí Gungnir, ukuté skřítky v hlubinách země, stalo nejmocnější zbraní při tvoření světa. Pořád dál ten epos pokračoval a zdálo se mi, že se muži shromáždění kolem jámy kolébají v jeho rytmu, občas zopakovali nějaký verš a přiznávám, že mě to nudilo skoro tak, jako když Beocca ještě doma něco drmolil a drmolil ve své zadrhávající latině, a tak jsem vyhlížel ven do lesa, pozoroval stíny a uvažoval jsem, jaké bytosti se pohybují v té tmě, a myslel jsem na sceadugengany.

Na sceadugengany, Chodící Stíny, jsem myslíval často. Poprvé mi o nich pověděl bebbanburský kovář Ealdwulf. Varoval mě, abych o ničem takovém nemluvil před Beoccou, a já jsem také nikdy nic neprozradil. Ealdwulf mi pak svěřil, jak dříve, než do Anglie přišel Kristus, tehdy, když jsme my Angličané uctívali Wodena a další bohy, se dobře vědělo, že mezi námi jsou Chodící Stíny, kteří se pohybují tiše a jen zpola viditelně po celé zemi, záhadné bytosti, jež dovedou měnit svoji podobu. V jednom okamžiku byli vlky, potom lidmi nebo třeba orly, přitom nebyli živí ani mrtví, ale přízraky ze světa stínů, noční příšery, a já jsem upřeně zíral k tmavým stromům a přál jsem si, aby tam venku ve tmě byli sceadugenganové, něco, co by bylo jen mým tajemstvím, co by děsilo Dány, co by mi navrátilo Bebbanburg, něco tak mocného jako kouzla, která přinesla Dánům vítězství.

Bylo to pochopitelně jen dětské snění. Když je člověk mladý a bezmocný, sní o tom, že vládne tajemnou, mystickou silou, a když pak dospěje a zesílí, odsoudí ty menší ke stejnému snění, ale jako dítě jsem toužil po moci sceadugengana. Vzpomínám si, jak jsem byl té noci vzrušený při představě, že bych dokázal využít moci Chodících Stínů, až moji pozornost přitáhlo zpátky k jámě zaržání koně a spatřil jsem, že se muži stojící u rampy rozdělili a ze tmy se vynořuje podivný průvod. Byl

v něm hřebec, beran, pes, husa, býk a kanec a každé to zvíře vedl jeden z Ragnarových válečníků. Jako poslední šel nějaký anglický zajatec, odsouzený za to, že posunul mezní kameny na poli, a stejně jako všechna zvířata měl kolem krku uvázaný provaz.

Toho hřebce jsem znal. Byl to Flame-Stepper, Ohnivý krok, Ragnarův nejkrásnější, veliký černý hřebec, kůň, kterého Ragnar miloval, a přece měl být Flame-Stepper tak jako všechna ostatní zvířata té noci obětován Odinovi. Oběť vykonal Ragnar. Svlečený do pasu, se zjizvenou hrudí, tak širokou ve světle plamenů, uchopil válečnou sekeru a jedno po druhém ta zvířata zabil. Flame-Stepper přišel na řadu jako poslední, a když ho hnali dolů po rampě, leskla se ve velikých očích koně jen bělma. Vzpouzel se, zděšený pachem krve, která už postříkala stěny jámy, a Ragnar k němu došel se slzami na tvářích, políbil ho na nozdry a pak ho zabil jediným mocným a přesně mířeným úderem mezi oči. Hřebec padl, kopyta zabušila a v čase kratším než jeden úder srdce byl mrtev. Nakonec zemřel zajatec, a nebylo to tak skličující jako smrt koně, a pak se Ragnar postavil do změti krví zmarněných kůží a pozvedl zakrvácenou sekeru k obloze. „Odine!“ vykřikl.

„Odine!“ opakovali ozvěnou všichni muži a napřáhli své meče, kopí nebo sekery k jámě, z níž stoupala pára. „Odine!“ vykřikli znovu a všiml jsem si, že hadovitý, úskočný Weland na mě upřeně zírá přes ohněm ozářenou obětní jámu.

Všechny mršiny pak vytáhli z jámy a rozvěsili na větve stromů. Tak byla jejich krev dána podzemním bytostem a maso obětováno bohům ve výšinách nad námi, a pak jsme jámu zasypali hlínou a tančili po ní, abychom navršenou zem udusali, dokola se podávaly hrnce piva a měchy medoviny a pili jsme pod visícími mršinami. Strašlivý bůh Odin byl povolán, protože Ragnar a jeho lidé se vypravovali do války.

Myslel jsem na čepele napřažené nad jámu plnou krve, myslel jsem na boha, zburcovaného ve své síni mrtvých, aby těmto mužům přinesl požehnání, a věděl jsem, že celá Anglie padne, pokud si nenajde kouzlo tak mocné, jako temná magie těchto silných mužů. Bylo mi jen deset let, ale té noci jsem věděl, čím chci být.

Přidám se k sceadugenganům, stanu se Chodícím Stínem.

Kapitola druhá

Na jaře roku 868 mi bylo jedenáct a *Wind-Viper* se vydala na cestu. Plula, ale ne po moři. *Wind–Viper* byla Ragnarova loď, krasavice s dubovým trupem, vyřezávanou hadí hlavou na přídi, orlí hlavou na zádi a trojúhelníkovou korouhvičkou s černě vymalovaným havranem. Korouhvička byla usazená na vrcholku stěžně, ale stožár byl teď skloněný a opřený o dvě podpěry z neopracovaného dřeva, takže se ke středu dlouhé lodi skláněl jako šikmá krokev. Ragnarovi muži veslovali a lodní boky lemovaly jejich štíty. Při veslování si monotónně prozpěvovali a rázně se opírali do vesel v rytmu příběhu o mocném Thorovi, který lovil děsivého hada Midgardu, svinutého kolem kořenů světa. Had se chytil na háček s návnadou volské hlavy, ale obr Hymir, zděšený z toho ohromného hada, přesekl vlasec. Je to dobrý příběh a jeho rytmus nás hnal proti proudu řeky Trente, která se vlévá do Humberu a vyvěrá ze samého nitra Mercie. Mířili jsme k jihu, proti proudu, ale cesta byla snadná, plavba klidná, slunce hřálo a říční břehy byly hustě poseté květy. Někteří muži jeli na koních a drželi s námi krok na východním břehu, zatímco za námi postupovala flotila korábů se zvířecími hlavami na přídích. Tak táhlo do války vojsko Ivara Vychrtlého a Ubby Strašlivého, voj Normanů, mečových Dánů.

Patřila jim už celá východní Northumbrie, západní Northumbrie jim zdráhavě složila slib poddanství a věrnosti, a teď se chystali dobýt Mercii, království v srdci Anglie. Území Mercie se táhlo na jihu až k řece Temži, kde začínaly země Wessexu, na západ k hornaté zemi, kde

sídlily velšské kmeny, a na východě sahalo až k usedlostem a blatům Východní Anglie. Mercie sice nebyla tak blahobytná jako Wessex, ale byla mnohem bohatší než Northumbrie, a jestliže řeka Trente vedla do srdce tohoto království, byla *Wind-Viper* hrotem dánského kopí, které na toto srdce mířilo.

Řeka nebyla hluboká, ale Ragnar se chvástal, že *Wind-Viper* by mohla plout i v louži, a téměř nepřeháněl. Z dálky vypadala dlouhá, štíhlá a úzká jako čepel nože, ale z paluby bylo vidět, jak se střed lodi rozpíná do šířky, takže spíš seděla na hladině jako mělká miska, než aby se jí prořezávala jako čepel, a i se čtyřiceti nebo padesáti muži na palubě a s břichem naloženým jejich zbraněmi, štíty, jídlem a pivem potřebovala jen velmi malou hloubku. Občas zadrhla svým dlouhým kýlem o kamínky na dně řeky, ale protože jsme se drželi dál od zkosených říčních zákrutů, dokázali jsme se udržet tam, kde nám hloubka stačila. Právě proto byl skloněný i stěžeň, abychom po vnější straně ohybů řeky proklouzli pod převislými stromy a nezapletli se do jejich větví.

Rorik a já jsme seděli na přídi s Rorikovým dědečkem Ravnem a naším úkolem bylo vyprávět starci o všem, co vidíme, ale moc jsme toho před očima neměli, jen květiny, stromy, rákosí, vodní ptáky a občas jsme zahlédli pstruha, který se vymrštil po jepici. Vlaštovky se už vrátily ze svých zimovišť a míhaly se nad řekou, zatímco jiřičky oklobávaly břehy a sbíraly si tak bláto na svá hnízda. Slavíci, pěnice, lejsci a budníčci hlasitě cvrlikali, holubi chřestili v čerstvém listí a draví ptáci tiše a hrozebně proklouzávali mezi rozptýlenými mraky. Míjeli jsme labutě, které nás pozorovaly, a tu a tam jsme zahlédli vydří mláďata, hrající si pod vrbami, obrostlými světlým listím, a jak prchala před naším příjezdem, voda se zčeřila a rozvířila. Občas jsme propluli kolem pobřežní osady ze dřeva a došků, ale její obyvatelé už uprchli i se svým dobytkem, koňmi a ovcemi.

„Mercie je z nás zděšená," řekl Ravn. Stočil své bílé slepé oči směrem ke zvedajícímu se větru. „A bojí se nás právem. Jsme válečníci."

„I oni přece mají válečníky," řekl jsem.

Ravn se zasmál. „Řekl bych, že jen jeden ze tří mužů je u nich válečníkem, a někdy ani to ne, ale v našem vojsku, Uhtrede, je bojovníkem každý. Když se nechceš stát válečníkem, zůstaneš doma v Dánsku. Budeš obdělávat pole, pást ovce, rybařit v moři, ale nenastoupíš

na loď a nestaneš se válečníkem. Zato tady v Anglii? Každý muž musí jít bojovat, ale jen jeden ze tří nebo ze čtyř na to má žaludek. Ti ostatní jsou hospodáři, kteří nechtějí nic jiného, než utéct. Jsme vlci, kteří bojují s ovcemi.“

Dívej se a uč se, říkal mi kdysi otec, a tak jsem se teď učil. Co jiného také může dělat chlapec, který ještě ani nemutuje? Jeden ze tří mužů je válečníkem, pamatuj na Chodící Stíny, dávej si pozor na úder, vedený pod dolním okrajem štítu, řeka může sloužit jako silnice pro vojsko, táhnoucí do srdce království, pozoruj a uč se.

„A mají slabého krále,“ pokračoval Ravn. „Jmenuje se Burghred a nemá kuráž k boji. Bude bojovat, jistě, protože ho k tomu přinutíme, a bude se dovolávat pomoci u svých přátel ve Wessexu, ale ve svém bázlivém srdci cítí, že nemůže vyhrát.“

„Jak to víš?“ zeptal se Rorik.

Ravn se usmál. „Po celou zimu, chlapče, byli naši kupci v Mercii. Prodávají tam kožešiny a jantar, nakupují železnou rudu a slad, povídají si přitom s lidmi a poslouchají je, a pak se vrátí a povědí nám, co se doslechli.“

Zabít ty kupce, pomyslel jsem si.

Proč mě to napadlo? Měl jsem Ragnara rád. Měl jsem ho daleko radši než kdysi svého otce. Vlastně jsem už měl být mrtev, ale Ragnar mě zachránil, rozmazloval mě a zacházel se mnou, jako bych byl jeho syn. Označoval mě za Dána a já jsem měl Dány rád, ale stejně jsem už tehdy věděl, že Dán nejsem. Byl jsem Uhtred z Bebbanburgu a lpěl jsem na vzpomínkách na pevnost u moře, na ptáky, křičící nad zpěněnými příbojovými vlnami, na papuchalky, přelétající přes hřebeny vln, na tuleně a lvouny na skalách, na bílou vodní tříšť narážející na útesy. Vzpomínal jsem na drobné, prosté lidi z té země, na muže, kteří mému otci říkali „pane“, ale povídali si s ním o bratrancích, přes které s ním byli spřízněni. Bylo to sousedské klábosení a dělalo mi dobře, že znám každou rodinu v okruhu půldenní jízdy na koni od pevnosti. To pro mě znamenal a znamená Bebbanburg – domov. Kdyby bylo možné pevnost dobýt a obsadit, Ragnar by mi ji byl daroval, ale pak by stejně patřila Dánům a já bych byl jen jejich služebníkem, ealdormanem z jejich libovůle, o nic lepší než král Egbert, který nebyl žádným králem, jen

hýčkaným pejskem na krátkém řetězu, a co Dán daruje, Dán může zase sebrat, ale já jsem chtěl držet Bebbanburg svým vlastním přičiněním.

Věděl jsem tohle všechno v jedenácti letech? Řekl bych, snad něco z toho. Měl jsem to uloženo v srdci, neuspořádané a nevyřčené, ale pevné jako kámen. Časem se to překrylo a upadalo do zapomenutí, sám jsem si to často popíral, ale stejně to tam vždycky bylo. Všechno je dané osudem, říkával s oblibou Ravn, a osud všechno řídí. Říkal to i anglicky, „wyrd bið ful ãræd".

„O čem to dumáš?" zeptal se mě Rorik.

„Že by bylo dobré jít si zaplavat," řekl jsem.

Vesla se nořila do vody, zabírala, a *Wind-Viper* plula dál do Mercie.

Příštího dne na nás čekala malá vojenská jednotka a postavila se nám do cesty. Merciané přehradili řeku pokácenými stromy, které sice cestu úplně nezatarasily, ale dokázaly by našim veslařům pořádně ztížit proplutí úzkou mezerou mezi propletenými větvemi. Byla tam stovka Mercianů s oddílem asi dvaceti lučištníků a vrhačů kopí, kteří čekali u zátarasu, připraveni srážet naše veslaře, zatímco jejich ostatní muži zformovali na východním břehu štítovou hradbu. Když je Ragnar uviděl, rozesmál se. To byla další věc, kterou jsem vypozoroval u Dánů, ta radost, s níž se vrhali do boje. Ragnar se opíral do kormidelního vesla, vedl loď ke břehu a výskal přitom radostí. Lodi, plující za námi, také najížděly ke břehu a jezdci, kteří s námi drželi krok, sesedali z koní a chystali se bojovat jako pěší.

Díval jsem se z přídě *Wind-Viperu*, jak se posádka hrne na břeh a muži si natahují kožená nebo kovová odění. Co viděli Merciané? Viděli mladé muže s rozevlátými vlasy, neupravenými bradami a lačnými výrazy v obličejích. Muže, kteří se vrhají do bitvy jako do náruče milenky. Když Dáni nemohli bojovat s nepřítelem, rvali se mezi sebou. Většina z nich se mohla honosit jen kolosální pýchou, jizvami z bojů a dobře nabroušenými zbraněmi, ale to jim stačilo, aby se dokázali zmocnit všeho, čeho se jim zachtělo, a mercijská štítová hradba se neudržela ani tak dlouho, aby se vůbec pustila do boje, a jakmile Merciané uviděli, že stojí proti přesile, utekli za výsměšného vytí a řehotu Ragnarových mužů, kteří si pak svlékli drátěné košile nebo kožená odění a s pomocí seker a pevně spletených provazů z *Wind-Viperu* vyčistili řeku od pokácených stromů. Zabralo jim několik hodin, než zátaras na řece

odstranili, ale potom jsme pluli dál. Na noc se lodi shlukly dohromady u říčního břehu, na břehu se zapálily ohně, muži zaujali svá místa na stráži a každý spící válečník si uložil své zbraně na dosah ruky, ale nikdo nás nevyrušil a za úsvitu jsme vypluli dál. Brzy jsme dorazili k městečku se silnými hliněnými valy a vysokou palisádovou hradbou. Podle Ragnara to bylo místo, které Merciané nedokázali ubránit, a když se na hradbách neukázali žádní vojáci, přirazil znovu loď ke břehu a vedl svoji posádku k městu.

Hliněné valy i dřevěné hrazení byly v dobrém stavu a Ragnar jen žasl, proč si městská posádka vybrala ke střetnutí s námi nábřeží níže po proudu, místo aby zůstala za svým dobře udržovaným opevněním. Mercijští vojáci už zjevně odtáhli a nejspíš uprchli na jih, neboť brány byly otevřené a na tucet obyvatel města klečelo před dřevěným obloukem brány a vztahovalo k nám ruce s prosbou o milosrdenství. Tři z těch vyděšených lidiček byli mniši, hlavy s vyholenými tonzurami skloněné. „Nesnáším mnichy," řekl rozjařeně Ragnar. V ruce svíral svůj meč Srdcerváč a syčivým obloukem švihl jeho nahou čepelí.

„Proč?" zeptal jsem se.

„Jsou jako mravenci," řekl, „jen se hemží, celí černí, a přitom nejsou k ničemu. Nenávidím je. Budeš mluvit mým jménem a tlumočit mi, Uhtrede. Zeptej se jich, jak se to tady jmenuje."

Tak jsem se zeptal a dozvěděl jsem se, že městečko se jmenuje Gegnesburh.

„Pověz jim," udělil mi další pokyn Ragnar, „že se jmenuji hrabě Ragnar, říkají mi Neohrožený, a že jím děti, když nedostanu dost jídla a stříbro."

Řádně jsem jim to pověděl. Klečící muži vzhlédli k Ragnarovi, který si uvolnil vlasy, což, kdyby jen byli věděli, vždycky ukazovalo, že dostal chuť zabíjet. Jeho rozšklebení muži za ním utvořili řadu ježící se sekerami, meči, kopími, štíty a válečnými palicemi.

„Všechno, co je tu k jídlu," překládal jsem odpověď šedobradého muže, „je vaše." Obrátil jsem se k Ragnarovi. „Ale on říká, že tady moc jídla není."

Na to se Ragnar usmál, udělal krok kupředu a stále s úsměvem máchl Srdcerváčem tak, že tomu muži zpola usekl hlavu. Uskočil jsem dozadu, ne z leknutí, ale nechtěl jsem mít košili postříkanou jeho krví. „O jedna

hladová ústa méně,“ oznámil spokojeně Ragnar. „A teď se zeptej těch ostatních, kolik tu mají jídla.“

Z šedobradého muže se stal rudobradý, zalykal se a svíjel. Jeho úporný zápas se smrtí pomalu končil, pak už jen ležel, umíral a jeho oči se vyčítavě upíraly do mých. Nikdo z jeho společníků se mu nepokusil pomoci, na to byli příliš zděšení. „Kolik máte jídla?“ otázal jsem se.

„Je tady jídlo, pane,“ řekl jeden z mnichů.

„Kolik?“ dotázal jsem se znovu.

„Dost.“

„Říká, že jídla je tu dost,“ sdělil jsem Ragnarovi.

„Meč,“ řekl Ragnar, „je skvělým nástrojem k odhalení pravdy. A co kostel těch mnichů, kolik tam mají stříbra?“

Mnich zadrmolil, že se můžeme podívat sami, všechno, co najdeme, si můžeme vzít, že je to všechno naše, všechno, všechno. Přeložil jsem to vyděšené tvrzení Ragnarovi, který se znovu usmál. „Jenže on teď neříká pravdu, že ne?“

„Opravdu ne?“ zeptal jsem se.

„Chce, abych se podíval sám, protože ví, že nic nenajdu, a to znamená, že svůj poklad už zakopali nebo ho odvezli pryč. Zeptej se ho, jestli své stříbro někam schovali.“

Zeptal jsem se tak a mnich se začervenal. „Náš kostel je chudý,“ řekl, „máme jen málo cenností,“ a zíral s vyvalenýma očima, když jsem tlumočil jeho odpověď. Pak se pokusil zvednout a utéct, ale když Ragnar postoupil o krok dopředu, zakopl o své roucho a Srdcerváč se mu zaťal do hřbetu, takže než zemřel, mrskal sebou jako ryba vytahovaná na souš.

Samozřejmě měli nějaké stříbro a bylo zakopané v zemi. Řekl nám to další mnich, a když si Ragnar čistil meč o roucho mrtvého, povzdechl si. „Jsou to takoví hlupáci,“ řekl s lítostí. „Kdyby odpověděli pravdivě hned napoprvé, zůstali by naživu.“

„A co kdyby opravdu žádný poklad neměli?“ zeptal jsem se ho.

„Potom by řekli pravdu a zemřeli,“ odpověděl Ragnar, kterému to připadalo jako dobrý žert. „K čemu jinému je užitečný mnich, než aby shromažďoval poklady pro nás Dány? Jsou to mravenci, kteří hromadí stříbro. Najdi mraveniště, kopej a je z tebe boháč.“ Překročil své oběti. Nejdřív mnou otřáslo, jak snadno a lehce dokázal zabít bezbranného člověka, ale Ragnar necítil žádný respekt vůči lidem, kteří se hrbili,

poklonkovali mu a lhali. Vážil si nepřítele, který bojoval a projevil kuráž, ale k vychytralým slabochům, jako byli ti, jež zabil u gegnesburské brány, choval jen opovržení a nepovažoval je za nic lepšího než dobytek.

Pobrali jsme v Gegnesburhu všechno jídlo a pak jsme přinutili mnichy, aby vykopali svůj poklad. Nebylo toho moc; dva stříbrné mešní poháry, tři stříbrné talíře, bronzový krucifix se stříbrným Kristem, řezbářská práce v kosti, zobrazující anděly šplhající po žebříku, a vak stříbrných mincí. Ragnar rozdal mince svým mužům, potom rozsekal sekerou stříbrné talíře a poháry a podělil muže těmi úlomky. Vyřezávaná kost mu nebyla k ničemu, tak ji rozdrtil mečem. „Divné náboženství," usoudil, „když uctívají jen jednoho boha."

„Jednoho," přisvědčil jsem, „ale rozdělili si ho do tří."

To se mu líbilo. „Chytrý trik," uznal, „ale zbytečný. Tenhle trojitý bůh má matku, viď?"

„Marii," řekl jsem a šel jsem za Ragnarem, který pátral v klášteře po další kořisti.

„Rád bych věděl, jestli z ní dítě vyšlo ve třech kusech," poznamenal. „Jak se vlastně tenhle bůh jmenuje?"

„To nevím." Věděl jsem, že má nějaké jméno, protože mi to kdysi pověděl Beocca, ale nemohl jsem si na ně vzpomenout. „Ti tři dohromady jsou trojice," snažil jsem se dál, „ale tak se ten bůh nejmenuje. Obvykle mu říkají prostě Bůh."

„Jako kdybys dal psovi jméno pes," prohlásil Ragnar a pak se zasmál. „A kdo je potom Ježíš?"

„Jeden z těch tří."

„Ten, co zemřel, že? A zase obživl?"

„Ano, ten," řekl jsem a najednou mě sevřel strach, že mě křesťanský Bůh vidí a chystá mi nějaký děsivý trest za mé hříchy.

„To bozi dovedou," řekl bezstarostně Ragnar. „Zemřou a zase ožijí, vrátí se do života. Jsou to bozi." Podíval se po mně, vycítil můj strach a rozčechral mi vlasy. „Nedělej si s tím starosti, Uhtrede, ten křesťanský bůh tady žádnou moc nemá."

„Opravdu nemá?"

„Ale jistěže ne!" Prohledával přístavek v zadní části kláštera a našel slušný srp, který si zasunul za opasek. „Bozi mezi sebou bojují. To ví

každý! Jen se podívej na naše bohy! Aesirové a Vanirové se spolu rvali jako kočky, než se spřátelili.“

Aesirové a Vanirové tvořili dva rody dánských bohů, které se teď podělily o Asgard, třebaže svého času byli nejzarytějšími nepřáteli. „Bozi bojují,“ pokračoval Ragnar důrazně, „někteří při tom vítězí a jiní prohrávají. Křesťanský bůh teď prohrává, jak jinak bychom se tady ocitli? Proč bychom vyhrávali? Když bohům skládáme pocty a prokazujeme jim respekt, odmění nás, ale křesťanský bůh svým lidem nepomáhá, že ne? Prolijí pro něj řeky slz, modlí se k němu, dávají mu své stříbro, a pak se tady náhodou objevíme my a pobijeme je! Jejich bůh je politováníhodný ubožák. Kdyby měl skutečnou moc, pak bychom tady nebyli, co?“

To mi připadalo nevývratně logické. K čemu by bylo uctívat boha, který vám nepomáhá? Ani se nedalo vyvrátit, že vítězí ti, kteří uctívají Odina a Thora, a tak když jsme se vraceli k *Wind-Viperu*, dotkl jsem se pokradmu Thorova kladiva, které jsem nosil zavěšené na krku. Zanechali jsme za sebou Gegnesburh vydrancovaný, jeho obyvatele v slzách a skladiště vyprázdněná, a veslovali jsme dál po široké řece s břichem lodi nacpaným zrním, chlebem, soleným masem a uzenými rybami. Později, daleko později jsem se dozvěděl, že z Gegnesburhu pocházela Ælswith, manželka krále Alfreda. Její otec, který se nám nedokázal postavit, tam byl ealdormanem a ona v tom městečku vyrostla a vždycky pak bědovala, že poté, co odtamtud odešla, to tam Dánové vyplenili. Prohlašovala, že Bůh si vezme svoji odplatu na pohanech, kteří vyrabovali její domovské město, a považoval jsem za rozumné neupozorňovat ji, že jsem patřil k dobyvatelům, kteří město zpustošili.

Ukončili jsme naši plavbu ve městě zvaném Snotengaham, domov Snotova lidu, a bylo to mnohem větší město než Gegnesburh, ale i jeho posádka už uprchlá na jih a lidé, kteří ve městě zůstali, vítali Dány spoustou jídla a kupami stříbra. Jezdec na koni měl už dost času, aby dorazil do Snotengahamu se zprávami o gegnesburských mrtvých, a Dány vždycky potěšilo, když takoví poslové šířili strach z jejich příchodu, a tak se i toto město se svými hradbami podrobilo bez boje.

Několik lodních posádek dostalo příkaz obsadit a střežit hradby, zatímco další podnikaly nájezdy na venkov do okolí. Nejdřív hledaly hlavně další koně, a když vojenské tlupy koně dostaly, roztáhly se po

krajině v širším okruhu, kradly, pálily, pustošily a trýznily zemi. „Tady zůstaneme," svěřil mi Ragnar.

„Celé léto?"

„Až do konce světa, Uhtrede. Teď je to dánská země."

Koncem zimy poslali Ivar a Ubba tři lodě zpátky do své dánské domoviny, aby podnítili k příjezdu další usídlence, a ty lodi pak začaly po jedné po dvou připlouvat a přivážet muže, ženy a děti. Noví přistěhovalci si směli zabrat domy podle vlastního výběru, až na několik budov mercijských vůdců, kteří se podrobili Ivarovi a Ubbovi. Patřil k nim i biskup, ještě mladý muž jménem Æthelbrid, který kázal své obci věřících, že Dány poslal Bůh. Nikdy neřekl, proč to Bůh udělal, možná to sám také nevěděl, ale svým nudným kázáním se domohl toho, že jeho žena a děti zůstaly naživu, jeho dům nikdo neohrožoval a jeho kostel si směl ponechat jeden stříbrný mešní pohár, avšak Ivar trval na tom, že biskupovi synové, dvojčata, budou drženi jako rukojmí pro případ, že by křesťanský bůh změnil svůj postoj k Dánům.

Ragnar stejně jako ostatní dánští vůdci podnikal neustále nájezdy na venkov a přivážel z nich jídlo, a rád mě brával s sebou, neboť jsem pro něj mohl tlumočit. Jak dny míjely, doslýchali jsme se další a další zprávy o shromažďování velikého mercijského vojska na jihu u Ledecestru, podle Ragnara největší pevnosti v Mercii. Kdysi ji postavili Římané, kteří stavěli lépe, než to kdokoliv dovede dnes, a mercijský král Burghred tam teď svolával své jednotky, a právě proto se Ragnar tak usilovně soustředil na shánění zásob jídla. „Oblehnou nás," řekl, „ale my vyhrajeme a potom Ledecester bude náš, a naše bude i celá Mercie." Mluvil velice klidně, jako by si vůbec nepřipouštěl možnost porážky.

Když jsem takhle vyjížděl s Ragnarem, Rorik zůstával ve městě, protože byl zase nemocný. Zachvátily ho prudké křeče v břiše, tak bolestivé, že občas jen bezmocně plakal. V noci zvracel, byl celý bledý a ulevilo se mu jen po odvaru z bylin, co pro něj připravovala stařena, která sloužila u biskupa. Ragnar si dělal kvůli Rorikovi starosti, ale těšilo ho, že jeho syn a já jsme tak dobří kamarádi. Rorik nad otcovou náklonností ke mně nijak nedumal, nezpochybňoval ji, ani nebyl žárlivý. Věděl, že až přijde čas, chystá se Ragnar usadit mě zpátky na Bebbanburgu a postarat se, abych dostal své dědictví, a považoval za samozřejmé, že zůstanu dál jeho přítelem a Bebbanburg se tak stane

dánskou pevností. Budu hrabě Uhtred a Rorik a jeho starší bratr budou držet další tvrze, a z Ragnara se stane velký pán, který bude mít oporu ve svých synech a v Bebbanburgu, všichni budeme Dáni, Odin se na nás bude usmívat, a tak život půjde dál a dál až do posledního velikého vzplanutí, kdy se velcí bozi střetnou s příšerami a monstry, vojsko mrtvých vytáhne z Valhally, podsvětí vypustí své šelmy a oheň stráví Yggdrasil, mohutný strom života. Jinými slovy, všechno zůstane neměnné a stejné až do konce světa, kdy nebude už vůbec nic. Tak to bral Rorik a Ragnar si to nepochybně myslel také. Všechno, říkával Ravn, řídí osud.

Na vrcholku léta nás zastihla zpráva, že mercijské vojsko konečně vytáhlo na pochod a že král Æthelred z Wessexu vede svá vojska Burghredovi na pomoc, takže se budeme muset střetnout hned se dvěma ze tří zbývajících anglických království. Skončili jsme proto s nájezdy na venkov a připravovali Snotengaham na nevyhnutelné obležení. Palisáda na hliněném valu byla zesílena a příkop na vnější straně valu prohlouben. Lodi jsme vytáhli na břeh daleko od hradeb, aby nemohly být zažehnuty hořícími šípy, vystřelovanými nepřítelem před opevněním, a doškové střechy na stavbách nejblíže u hradeb jsme nechali strhnout, aby nemohly být zapáleny.

Ivar a Ubba se rozhodli vydržet obležení, neboť věřili, že jsme dost silní, abychom si udrželi, čeho jsme se zmocnili, ale kdybychom zabrali větší území, byly by dánské jednotky rozptýlené příliš řídce a nepřítel by je mohl porážet jednu po druhé. Usoudili, že bude lepší nechat nepřítele přijít a jen ho sledovat, jak se marně pokouší zdolat opevnění Snotengahamu.

Nepřítel přitáhl v čase, kdy rozkvétaly máky. Nejdříve dorazili mercijští vyzvědači, malé skupinky jezdců, které ostražitě objížděly město, a o poledni se objevili Burghredovi pěšáci, dupa za tlupou, s kopími, sekerami, meči, kosami a srpy. Utábořili se hodně daleko od hradeb a z větví a drnů si postavili osadu hrubých přístřešků, které se táhly přes nízké kopce a louky. Snotengaham leží na severním břehu řeky Trente, takže řeka vedla mezi městem a zbytkem Mercie, ale nepřátelské vojsko ji překročilo někde na jih od města a přiblížilo se k nám od západu. Malá skupina jejich mužů se usadila na jižním břehu, aby zabránila našim lodím přeplout přes řeku a vysadit zásobovací

oddíly, z toho bylo zřejmé, že nás nepřítel obklíčil, ale potom se nás nijak nepokusil napadnout. Merciané vyčkávali, až přijdou Západní Sasové, a v prvním týdnu vyvolala rozruch jen hrstka Burghredových lučištníků, kteří se připlížili k městu a vypustili na nás pár šípů. Střely narazily do palisády a zabodly se v ní, takže vypadaly jako hrady pro ptáky, ale tím se celá bojechtivost útočníků vyčerpala. Potom si opevnili svůj tábor a obklopili ho zátarasem z pokácených stromů a trnitého křoví. „Mají strach, že podnikneme protiútok a všechny je pobijeme," usoudil Ragnar, „a tak tady budou sedět a budou se pokoušet nás vyhladovět."

„A podaří se jim to?" zeptal jsem se.

„Ti by nedokázali vyhladovět ani myš v díře," řekl vesele Ragnar. Vyvěsil už svůj štít na vnější stěnu palisády, jeden z více než dvanácti set zářivě pomalovaných štítů, které jsme tam vystavili. Neměli jsme dvanáct set mužů, ale skoro všichni Dáni vlastnili více štítů a všechny je vyvěsili na hradbách, aby nepříteli vnukli, že naše posádka velikostí odpovídá počtu štítů. Velcí dánští páni také vyvěsili na hradbu svoje praporce; byl mezi nimi Ubbův havraní praporec i Ragnarovo orlí křídlo. Havraní praporec tvořil trojúhelník bílé látky, lemovaný bílými střapci, na němž byl vymalovaný černý havran s rozepjatými křídly, zatímco Ragnarovou standartou bylo skutečné orlí křídlo přibité k žerdi, které začínalo být už tak omšelé a otrhané, že Ragnar nabídl zlatý náramek jako odměnu tomu, kdo křídlo nahradí novým. „Jestli nás odsud chtějí vypudit," pokračoval, „měli by jít na zteč, a nejraději v příštích třech týdnech, než jejich muži odejdou domů sklidit obilí."

Merciané však, místo aby zaútočili, se nás pokusili vyhnat ze Snotengahamu pomocí modliteb. Zpoza jejich zátarasu vyšlo na tucet kněží ve svých hábitech a s kříži na tyčích, následovaných asi dvacítkou mnichů, kteří na holích s kříži nesli posvěcené praporce, a celé to procesí procházelo těsně za hranicí dostřelu z luku. Na praporech byly vymalované tváře světců. Jeden kněz kolem sebe rozstřikoval svěcenou vodu a každých pár kroků se celá skupina zastavila a sesílala na nás své kletby. Stalo se to právě toho dne, kdy západosaské síly dorazily na pomoc Burghredovi, jehož manželka byla sestrou Alfreda a krále Æthelreda z Wessexu, a tehdy jsem také poprvé spatřil dračí praporec Wessexu. Byl to veliký praporec z těžké zelené látky, na němž chrlil

oheň bílý drak, a jak jeho vlajkonoš cválal, aby dohonil procházející kněží, drak se vlnil za ním. „Na tebe taky dojde," oznámil pokojně Ragnar vlnícímu se drakovi.

„Kdy?"

„Jen bozi vědí," řekl Ragnar, který se stále ještě díval po praporci. „Letos bychom se měli vypořádat s Mercií, pak přijde na řadu Východní Anglie a nakonec Wessex. Než zabereme celou zemi, Uhtrede, může to trvat – tři roky? Čtyři? Potřebujeme ale víc lodí." Měl na mysli, že potřebujeme více posádek, další dánské bojovníky se štíty, více mečů.

„Proč se nevydáme na sever?" zeptal jsem se ho.

„Do Dalriady a země Piktů?" zasmál se. „Tam nahoře není nic, Uhtrede, jen pusté skály, jalová pole a holé zadky. Tam není půda o nic lepší než u nás doma." Kývl hlavou k tábořišti nepřítele. „Zato tohle je dobrá země. Úrodná a hluboká. Tady můžeš založit rodinu a vychovat děti. Tady můžeš vyrůst do síly." Odmlčel se, když z nepřátelského tábora vyjela skupina mužů na koních a pustila se za jezdcem, který nesl dračí praporec. I takhle na dálku bylo vidět, že to jsou významní muži, protože jeli na skvělých koních a pod tmavočervenými plášti jim probleskovala železná odění. „Že by král Wessexu?" hádal Ragnar.

„Æthelred?"

„Nejspíš to bude on. A teď se ukáže."

„Co se ukáže?"

„Co jsou tihle Západosasové zač. Merciani nás nenapadnou, tak se podívejme, jestli Æthelredovi muži jsou něco lepšího. Za úsvitu, Uhtrede, měli by vyrazit právě za úsvitu. Rovnou na nás, žebříky proti hradbě, přijít tak o pár mužů, ale nechat ty další, aby nás utopili v krvi."

Zasmál se. „Právě tak bych to udělal já. Ale tahle sebranka?"

S opovržením si odplivl.

Ivar a Ubba určitě uvažovali stejně, neboť poslali dva muže, aby vyšpehovali u mercijských a západosaských vojsk, jestli něco svědčí o tom, že by tam připravovali žebříky. Ti dva vyzvědači vyšli za noci a měli se vyhnout tábořišti obléhatelů a najít si nějaké místo, odkud by pozorovali nepřítele z vnější strany jeho opevnění, ale nějak se přihodilo, že je nepřátelé oba zpozorovali a chytili. Přivedli je pak na pole před naší hradbou a donutili je tam pokleknout s rukama svázanýma za zády. Za ně se postavil vysoký Angličan s taseným mečem a pak už jsem viděl,

jak rýpl jednoho z Dánů do zad, Dán zvedl hlavu a meč zasvištěl. Druhý Dán zemřel stejným způsobem a obě těla tam nechali ležet, aby se nakrmili havrani.

„Parchanti," řekl Ragnar.

Ivar a Ubba sledovali popravy také. Oba bratry jsem vídal jen zřídka. Ubba se většinou zdržoval ve svém domě, zatímco Ivar, bledý a hubený jako hotové strašidlo, se víc ukazoval venku. Za každého úsvitu a západu slunce přecházel po hradbách, škaredil se na nepřítele a většinou toho moc nenamluvil, třebaže právě teď něco naléhavě sděloval Ragnarovi a ukazoval přitom rukou na jih k zeleným polím za řekou. Připadalo mi, že vždycky když promluví, vrčí a vztekle se ušklebuje, ale Ragnara to neuráželo. „Má zlost," pověděl mi potom, „protože potřebuje zjistit, jestli se nás chystají napadnout za úsvitu. Teď chce, aby několik mých lidí slídilo kolem jejich tábora, ale po tomhle?" Ukázal na dvě bezhlavá těla na poli. „Možná bych tam měl jít radši sám."

„Určitě budou čekat a rozhlížet se, jestli se objeví další vyzvědači," řekl jsem, protože jsem nechtěl, aby Ragnar přišel před hradbami o hlavu.

„Vůdce jde v čele," řekl Ragnar, „a nemůžeš po nikom chtít, aby nasazoval krk, pokud nejsi ochoten podstoupit takové nebezpečí sám."

„Tak nech jít mě," navrhl jsem mu.

Jenom se zasmál. „Jaký vůdce by poslal kluka, aby udělal práci za chlapy, co?"

„Jsem Angličan," řekl jsem, „a anglického kluka podezírat nebudou."

Ragnar se na mě usmál. „Jestli jsi Angličan," řekl, „jak ti pak můžeme věřit, že nám řekneš pravdu o tom, cos tam uviděl?"

Stiskl jsem Thorovo kladivo. „Přísahám, že povím pravdu," řekl jsem. „A teď jsem Dán! Sám mi to pořád říkáš! Ty říkáš, že jsem Dán!"

Ragnar mě začal brát vážně. Přiklekl si ke mně, aby mi dobře viděl do tváře. „Opravdu jsi Dán?" zeptal se.

„Jsem Dán," prohlásil jsem a v té chvíli jsem to myslel vážně. Jindy jsem si byl jistý, že jsem Northumbrijec, utajený sceadugengan schovaný mezi Dány, a popravdě řečeno, sám jsem v tom měl zmatek. Miloval jsem Ragnara jako otce, měl jsem rád Ravna, když na to Rorikovi bylo dost dobře, závodil jsem s ním na koni a hrál jsem si s ním, a všichni se mnou zacházeli, jako bych k nim patřil. Byl jsem jen z jiného kmene.

Mezi Normany byly tři hlavní kmeny: Dáni, Norové a Svearové, ale Ragnar říkal, že tam jsou ještě další, třeba Jutové, a nebyl si jistý, kde už Normani končí a ti ostatní začínají, ale právě teď si o mě začal dělat starosti. „Jsem Dán," opakoval jsem přesvědčivě, „a kdo se hodí lépe než já, aby u nich špehoval? Mluvím anglicky!"

„Jsi kluk," namítl Ragnar a už jsem si myslel, že mi tam nedovolí jít, jenže on si zatím na tuhle myšlenku zvykal. „Opravdu nikdo nebude mít v podezření chlapce," pokračoval. Pořád ještě se na mě upřeně díval, pak se narovnal a zahleděl se na dvě těla, jimž havrani oklobávali uťaté hlavy. „Jsi si jistý, Uhtrede, že to chceš udělat?"

„Úplně jistý."

„Zeptám se Ivara a Ubby," řekl a také to hned udělal, a oba bratři se s ním nejspíše shodli, neboť mi dovolili jít. Bylo po setmění, když se brána otevřela a vyklouzl jsem ven. Teď, říkal jsem si, jsem konečně Chodící Stín, i když ta výprava ve skutečnosti nevyžadovala žádné nadpřirozené schopnosti, protože cestu osvětlovala spousta táborových ohňů v mercijských a západosaských liniích. Ragnar mi radil, abych se vyhnul velkému ležení a porozhlédl se po nějaké postranní cestě, ale já jsem šel přímo k nejbližším ohňům, které planuly za pokácenými stromy anglické ochranné hradby, a za jejich černou změtí jsem zahlédl temné postavy stráží, rýsující se ve světle těch ohňů. Byl jsem plný nejistoty a neklidný. Po celé měsíce jsem si jako poklad uchovával představu sceadugengana a teď, když jsem byl tady venku ve tmě, nedaleko od dvou bezhlavých těl, vykreslila mi představivost podobný osud pro mě. Proč? V koutku duše jsem věděl, že bych mohl vejít do tábora, říci, kdo jsem, a požádat, aby mě zavedli k Burghredovi nebo Æthelredovi, ale stejně jsem Ragnarovi nelhal. Vrátím se a podle pravdy vypovím, co jsem viděl. Slíbil jsem to, a pro chlapce je slib něco slavnostního a významného, tím závažnějšího, že jeho porušení vzbuzuje hrůzu z božské pomsty. Jednou si vyberu, ke kterému kmenu vlastně patřím, ale ten čas ještě nenadešel, a tak jsem se plížil přes pole a připadal si maličký a zranitelný, srdce mi tlouklo o žebra a moje duše se až zalykala důležitostí podniku, do kterého jsem se pustil.

A v polovině cesty k mercijskému táboru jsem ucítil, jak se mi zježily chloupky vzadu na šíji. Najednou jsem měl pocit, že mě někdo sleduje, tak jsem se otočil, naslouchal a rozhlížel jsem se, a viděl jsem jen černé

obrysy a tvary, které se mihotaly ve tmě, ale zakličkoval jsem jako zajíc, přikrčil jsem se k zemi a znovu jsem naslouchal, a tentokrát jsem si byl jistý, že slyším kroky v trávě. Vyčkával jsem, díval se do tmy, a když jsem nikoho neviděl, plazil jsem se dál, až jsem se dostal k mercijskému zátarasu. Tam jsem zase chvíli čekal, ale když jsem už nic za sebou neslyšel, řekl jsem si, že to nejspíš byla jen moje představa nebo výmysl. To už jsem si dělal starosti, že se třeba nebudu umět dostat přes mercijský zátaras, ale nakonec se mi to podařilo dost snadno, protože mezi větvemi velikého poraženého stromu bylo dost místa, aby se tudy propletl kluk. Prolezl jsem tam pomalu a tiše, pak jsem se rozběhl dál do tábora, a téměř okamžitě mě zastavila hlídka a chtěla po mně, abych se ohlásil. „Kdo jsi?“ zavrčel na mě strážný a zahlédl jsem, jak se zář ohně třpytivě odrazila od hrotu kopí, které na mě namířil.

„Osbert,“ použil jsem své staré jméno.

„Jen kluk,“ prohlédl si mě překvapeně strážný.

„Potřeboval jsem se vyčurat.“

„Sakra, kluku, to ses nemoh vychcat před svou chatrčí?“

„To můj pán nevidí rád.“

„A kdo je tvůj pán?“ Kopí se už zvedlo a strážný na mě mžoural ve slabém světle ohně.

„Beocca,“ řekl jsem, protože to bylo první jméno, které mě napadlo.

„Ten kněz?“

Tím mě překvapil a zaváhal jsem, ale pak jsem přikývl a strážci to stačilo. „Nejradši by ses k němu měl hned vrátit,“ řekl mi.

„Já jsem zabloudil.“

„Tak jsi neměl chodit takovou dálku, aby ses vychcal právě na mé hlídce, co?“ řekl, ale pak mi ukázal směr. „Vezmi to tudy, hochu.“

Šel jsem přes tábořiště a už jsem se neschovával, minul jsem ohně a malé přístřešky, kde chrápali muži. Zaštěkalo na mě pár psů. Koně zaržáli. Odněkud se ozývala flétna a nějaká žena tiše zpívala. Z dohasínajících ohňů vyletovaly jiskry.

Hlídač mi ukázal k liniím Západních Sasů. Poznal jsem to, protože před velkým stanem, osvětleným větším ohněm, byl vyvěšený praporec s drakem, a zamířil jsem k tomu stanu, protože jsem neměl kam jinam jít. Díval jsem se po žebřících, ale žádné jsem neviděl. V jedné chatrči zaplakalo dítě, nějaká žena zanaříkala a hlouček mužů vyzpěvoval u

ohně. Jeden z nich mě zpozoroval, křikl na mě, abych se ohlásil, pak si ale všiml, že jsem jen kluk, a mávnutím ruky mě poslal pryč. To už jsem byl blízko u velkého ohně, který osvětloval přední část stanu s praporcem, vyhnul jsem se mu a stáhl jsem se do tmy za stanem, který zevnitř osvětlovaly svíce nebo olejové lampy. Před vchodem do stanu stáli na stráži dva muži a zevnitř se ozývalo nezřetelné mumlání hlasů, ale když jsem proklouzával mezi stíny a neustále se přitom rozhlížel po žebřících, nikdo si mě nevšiml. Ragnar mi řekl, že žebříky budou uloženy pohromadě, buď uprostřed tábora, nebo těsně u jeho okraje, ale pořád jsem žádné neviděl. Zato jsem zaslechl někoho vzlykat.

Dostal jsem se za velký stan a schoval se za velikou hromadou dřeva na topení, a podle zápachu to muselo být blízko u latríny. Krčil jsem se tam, a pak jsem uviděl na otevřeném prostranství mezi kupou dříví a velkým stanem klečícího muže, a právě od něj jsem slyšel ty vzlyky. Také se modlil a občas se udeřil pěstmi do prsou. Jeho počínání mě vyvedlo z míry, dokonce jsem se trochu polekal, ale zůstal jsem ležet na břiše jako had a plazil jsem se v úkrytu stínů blíž, abych viděl, co bude dělat dál.

Sténal a hekal, jako by měl bolesti, v jedné chvíli zvedl ruce k obloze, pak se zase naklonil dopředu, jako by uctíval zemi. „Smiluj se, Bože," zaslechl jsem ho říkat. „Smiluj se nade mnou. Jsem hříšník." Pak zvracel, ale nepřipadalo mi, že by byl opilý, a když se vyzvracel, znovu zanaříkal. Měl jsem dojem, že je to hodně mladý muž, a potom se zvedl stanový závěs a po trávě se rozlilo světlo svíce. Ztuhl jsem a zůstal nehybný jako pařez. Teď jsem viděl, že ten usouzený muž je opravdu ještě mladík, a ke svému údivu jsem poznal, že člověk, který zvedl stanový závěs, je Otec Beocca. Předtím jsem považoval za náhodu, že by měli být dva kněží stejného jména, jenže to nebyla žádná náhodná shoda jmen. Byl to opravdu zrzavý, šilhavý Beocca, a teď byl tady v Mercii.

„Můj pane," řekl Beocca, spustil závěs a mladý muž se ocitl ve tmě.

„Jsem hříšník, Otče," řekl. Už přestal vzlykat, snad i proto, že nechtěl, aby Beocca byl svědkem tak očividného důkazu slabosti, ale jeho hlas zněl pořád žalostně. „Jsem bídný hříšník."

„Všichni jsme hříšníci, můj pane."

„Ubohý bídný hříšník," opakoval mladík, jako by Beoccovo utěšování ani neslyšel. „A to jsem ženatý!"

„Spása je v lítosti a výčitkách svědomí, můj pane."

„Pak tedy Bůh ví, že bych měl být spasen, protože moje výčitky a lítost by naplnily celou oblohu!“ Zvedl hlavu a vzhlédl ke hvězdám. „Tělo, Otče,“ zaúpěl, „to tělo.“

Beocca popošel směrem ke mně, zastavil se a otočil se. Přiblížil se ke mně téměř na dosah, a přitom vůbec netušil, že tam jsem. „Bůh na nás sesílá pokušení, aby nás zkoušel, můj pane,“ řekl pokojně.

„Posílá ženy,“ vyrazil mladík chraplavě, „a my selžeme, neobstojíme, a potom pošle Dány, aby nás potrestali za naše selhání.“

„Jeho cesta je těžká,“ podotkl Beocca, „a o tom nikdo nikdy nepochyboval.“

Mladý muž, stále ještě na kolenou, sklonil hlavu. „Nikdy jsem se neměl oženit, Otče. Měl jsem se přidat k církvi. Vstoupit do kláštera.“

„A Bůh by v tobě jistě nalezl skvělého služebníka, můj pane, ale měl s tebou jiné záměry. Jestli tvůj bratr zemře…“

„Modli se, aby k tomu nedošlo. Co já bych byl za krále?“

„Boží král, můj pane.“

Tohle je tedy Alfred, pomyslel jsem si. Bylo to poprvé, co jsem ho zahlédl a slyšel jeho hlas, a on se o tom nikdy nedozvěděl. Ležel jsem v trávě a poslouchal, jak Beocca utěšuje prince, který podlehl pokušení. Zdálo se, že Alfred povalil nějakou děvečku a hned poté ho přemohla tělesná bolest a něco, co nazýval duchovní trýzní.

„Teď, můj pane,“ řekl Beocca, „musíš to děvče vzít do svých služeb.“

„Ne, to ne!“ vzepřel se Alfred.

Ve stanu začala hrát harfa a oba na chvíli umlkli, aby si ji poslechli. Pak se Beocca sklonil nad nešťastným princem a položil mu ruku na rameno. „Přijmi to děvče do svých služeb,“ opakoval, „a odolej mu. Slož tu oběť Bohu, dej, ať uvidí tvoji sílu, a on tě odmění. Děkuj Bohu za pokušení, pane, a chval ho, když pokušení odoláš.“

„Bůh mě zatratí,“ vyrazil roztrpčeně Alfred. „Přísahal jsem, že už to znovu neudělám. Ne po Osferthovi.“

Osferth? To jméno mi tehdy nic neříkalo. Teprve mnohem později jsem se dozvěděl, že Osferth je Alfredovým levobočkem, zplozeným s jinou děvečkou.

„Modlil jsem se, abych byl toho pokušení ušetřen,“ pokračoval Alfred, „aby mi bolest připomínala můj hřích, a zároveň mi od něj odváděla

myšlenky, a Bůh na mě ve svém milosrdenství seslal nemoc, ale stejně jsem zase podlehl. Jsem ten nejubožejší hříšník.“

„Všichni jsme hříšníci,“ opakoval Beocca a pořád ještě držel svou zdravou ruku na Alfredově rameni, „a nikdo z nás není hoden věčné blaženosti v boží slávě.“

„Nikdo jí není tak nehoden jako já,“ zaúpěl Alfred.

„Bůh vidí tvoje výčitky a lítost,“ těšil ho Beocca, „a zase tě pozvedne. Vítej pokušení, pane,“ pokračoval naléhavě, „vítej je, odolávej mu a vzdávej díky Bohu, když se ti to podaří. A Bůh tě za to odmění, uvidíš, pane, že ano.“

„Tím, že nás zbaví Dánů?“ zeptal se trpce Alfred.

„Ano, můj pane, ano.“

„Ale ne, když budeme jen čekat,“ namítl Alfred a jeho hlas najednou zazněl tak tvrdě, až se od něj Beocca odtáhl. Alfred se zvedl, napřímil a teď se tyčil vysoko nad knězem. „Měli bychom na ně zaútočit!“

„Burghred se vyzná ve své práci,“ řekl konejšivě Beocca, „a tvůj bratr také. Je-li to Boží vůle, tak ti pohani vyhladovějí.“

Tak jsem dostal odpověď, pro kterou jsem se sem vypravil, a ta nasvědčovala, že Angličané se nechystají zaútočit, ale spíš doufají, že se jim podaří vyhladovět Snotengaham, dokud se nevzdá. Netroufal jsem si běžet s tou odpovědí do města hned, alespoň ne dokud Beocca a Alfred byli tak blízko, a tak jsem tam ještě zůstal a poslouchal, jak se Beocca modlí s princem, a potom, když se Alfred uklidnil, se oba otočili zpátky ke stanu a vešli dovnitř.

A já jsem se vydal zpátky. Trvalo mi to dlouho, ale nikdo mě nezpozoroval. Byl jsem té noci opravdový sceadugengan, pohybující se mezi stíny jako přízrak, a pak jsem vylezl na kopec k městu, odkud jsem přeběhl posledních sto kroků a křikl Ragnarovo jméno. Brána se skřípavě otevřela a byl jsem zpátky ve Snotengahamu.

Po východu slunce mě Ragnar vzal k Ubbovi. Překvapilo mě, že tam byl také Weland, úskočný, hadovky Weland, který po mně vrhl nevlídný pohled, třebaže v něm nebylo tolik zloby jako v Ubbově temné tváři. „Tak co jsi prováděl?“ zabručel Ubba.

„Neviděl jsem žádné žebříky…“ začal jsem.

„Co jsi dělal?“ zavrčel Ubba, a tak jsem mu vylíčil celou svoji výpravu od počátku, jak jsem šel po poli a myslel jsem si, že mě někdo sleduje, a

proto jsem uskočil stranou jako zajíc, a jak jsem potom prošel přes zátaras a mluvil se strážným. Tady mě Ubba zarazil a podíval se po Welandovi. „Tak co?“

Weland přikývl. „Viděl jsem ho projít přes zátaras, pane, a slyšel jsem, že mluví s nějakým mužem.“

Weland mě tedy sledoval? Podíval jsem se na Ragnara, ale ten jen pokrčil rameny. „Můj pán Ubba chtěl, aby šel ještě někdo,“ vysvětlil mi, „a Weland se k tomu nabídl sám.“

Weland se na mě usmál asi tak, jak by se ďábel mohl usmát na biskupa, procházejícího bránou do pekla. „Nemohl jsem se dostat přes hrazení,“ řekl Ubbovi.

„Ale viděl jsi kluka projít?“

„A slyšel jsem ho mluvit s hlídkou, pane, i když jsem nerozuměl, co říkal.“

„Viděl jsi žebříky?“ zeptal se Ubba Welanda.

„Ne, pane, ale já jsem zátaras jenom obešel.“

Ubba se zadíval na Welanda pohledem, který ho zneklidnil, pak obrátil své tmavé oči ke mně, až jsem se také necítil ve své kůži. „Když ses dostal přes zátaras,“ zeptal se, „cos tam viděl?“ Pověděl jsem mu, jak jsem našel ten velký stan, i o rozhovoru, který jsem u něj vyslechl, o tom, jak Alfred plakal, protože zhřešil, a jak by chtěl Alfred napadnout město, ale kněz mu řekl, že Bůh Dány vyhladoví, je-li to jeho vůle, a Ubba mi uvěřil, protože si dokázal spočítat, že takový kluk by si neuměl vymyslet historku o děvečce a princi.

Dokonce na něm bylo vidět, že jej ta historka pobavila. Říkal jsem si, že Alfred je pobožný neduživec, ubrečený kajícník, politováníhodná nicka, a Ubba se dokonce usmál, když jsem líčil, jak se vážný kněz skláněl nad vzlykajícím princem. „Takže,“ opakoval Ubba, „žádné žebříky?“

„Žádné jsem neviděl, pane.“

Ještě se na mě zadíval se svou děsivě vousatou tváří a pak si k mému překvapení stáhl jeden náramek a hodil mi ho. „Máš pravdu,“ řekl Ragnarovi, „je to Dán.“

„Je to hodný hoch,“ řekl Ragnar.

„Někdy může být užitečný i voříšek, kterého najdeš na poli,“ řekl Ubba a pak pokynul starci, který seděl v koutě místnosti.

Ten stařec se jmenoval Storri a byl skald jako Ravn, ale byl také kouzelník, a Ubba neudělal nic bez jeho rady. Storri teď beze slova vzal snopek tenkých bílých hůlek, dlouhých jako mužská paže, přidržel je těsně nad podlahou, zamumlal modlitbu k Odinovi a hůlky pustil. Při pádu o sebe tiše zaklapaly, a pak se Storri nahnul dopředu a prohlížel si obrazec, který vytvořily.

Byly to runové hůlky. Mnoho Dánů se radilo s runovými hůlkami, ale Storri byl pověstný tím, jak dokáže vyčíst jejich znamení, a Ubba byl tak pověrčivý, že se do ničeho nepustil, dokud neuvěřil, že mu bozi přejí a stojí na jeho straně. „No tak?“ zeptal se netrpělivě.

Storri si Ubby nevšímal a dál si prohlížel hrstku rozsypaných hůlek a hledal, jestli v jejich náhodném rozhození vypátrá runové písmeno nebo jiný významný obrazec. Obcházel kolem té hromádky, pozorně si ji prohlížel ze všech stran a nakonec zvolna přikývl. „Nemohlo by to být lepší,“ řekl.

„Takže kluk mluvil pravdu?“

„Mluvil pravdu,“ potvrdil Storri, „ale hůlky vypovídají o dnešku, ne o včerejší noci, a sdělují mi, že se všechno vyvíjí dobře.“

„Dobrá.“ Ubba se zvedl a sňal svůj meč z dřevěného kolíku, přibitého do zdi. „Žádné žebříky,“ otočil se k Ragnarovi, „takže žádný útok. Půjdeme.“

Dělalo jim starosti, že by Merciané a Západní Sasové mohli zaútočit na hradby, právě když oni podniknou výpad přes řeku. Jižní břeh střežila jen malá posádka obléhatelů, měli tam sotva víc než strážní oddíl rozvinutý do řetězu, aby zabránili pícovnickým a zásobovacím tlupám dostat se přes řeku Trente, ale toho odpoledne vedl Ubba přes řeku šest lodí, mercijskou posádku napadl, a runové hůlky nelhaly, neboť žádný Dán nepadl a zpátky přivezli koně, zbraně, odění a zajatce.

Dvacet zajatců.

Merciané připravili o hlavu dva z našich mužů, a proto teď Ubba povraždil dvacet jejich, a udělal to obléhatelům před očima, aby viděli jeho pomstu. Bezhlavá těla pak naházeli do příkopu před hradbou a dvacet hlav bylo nabodnuto na kopí a vystaveno nad severní bránou. „Ve válce,“ radil mi Ragnar, „buď nemilosrdný.“

„Proč jste poslali Welanda, aby mě sledoval?“ zeptal jsem se ho ukřivděně.

„Protože Ubba na tom trval.“

„Protože mi nedůvěřujete?“

„Protože Ubba nedůvěřuje nikomu kromě Storriho,“ řekl. „A já ti, Uhtrede, věřím.“

Hlavy nad snotengahamskou bránou oklobávali ptáci, až tam z nich zbývaly jen lebky s pramínky vlasů, které povlávaly v letním větru. Merciané a Západní Sasové stále ještě nezaútočili. Slunce zářilo. Za městem, kde byly lodě vytažené na břeh, se řeka hezky čeřila.

Třebaže byl Ravn slepý, rád chodil na bašty a tam po mně chtěl, abych mu popisoval všechno, co vidím. „Nic se nemění,“ říkal jsem, „nepřítel je pořád ještě za svou hradbou z pokácených stromů, v dálce nad kopci se objevily mraky, loví tady sokol nebo luňák, tráva se čeří větrem, rorýsi se honcují, nic se nemění, a teď mi něco pověz o těch runových hůlkách,“ uprošoval jsem ho.

„Ty hůlky!“ zasmál se.

„Opravdu něco ukazují?“

Na chvilku se nad tím zamyslel. „Když v nich dovedeš číst, tak ano. Než jsem přišel o oči, býval jsem ve čtení run dobrý.“

„Takže opravdu něco ukazují,“ naléhal jsem netrpělivě.

Ravn ukázal rukou po krajině, kterou neviděl. „Tam venku, Uhtrede,“ řekl, „jsou tucty znamení od bohů, a když ta znamení pochopíš, poznáš, co bozi chtějí. Runové hůlky přinášejí stejné poselství, ale všiml jsem si ještě něčeho.“ Odmlčel se a musel jsem ho pobídnout, aby mluvil dál, a pak si povzdechl, jako by věděl, že by mi toho víc říkat neměl. Stejně to ale řekl. „Nejlépe Čte ta znamení ten, kdo je chytrý,“ pokračoval, „a Storri chytrý je. A troufám si říct, že taky nejsem žádný hlupák.“

Zatím jsem doopravdy nepochopil, co tím říká. „Ale Storri se nikdy nesplete?“

„Storri je opatrný. Nebude se vydávat v nebezpečí a Ubbovi, i když o tom sám neví, se to tak líbí.“

„Ale ty hůlky přece obsahují poselství od bohů?“

„Poselství od bohů přináší vítr,“ řekl Ravn, „stejně jako let ptáka, pírko, které se snese k zemi, ryba, co vyskočí nad hladinu, tvar mraku a zavřesknutí liščí samice, to všechno jsou poselství a znamení, ale koneckonců, Uhtrede, bohové promlouvají na jediném místě.“ Poklepal mi po hlavě. „Tady.“

Pořád ještě jsem mu nerozuměl, a přitom jsem měl pocit jakéhosi zklamání.

„Mohl bych z těch hůlek číst já?“

„Jistěže ano,“ přisvědčil, „ale bylo by rozumné počkat s tím, až budeš starší. Kolik je ti teď?“

„Jedenáct,“ řekl jsem a byl jsem v pokušení říci, že dvanáct.

„Asi bys měl ještě nějaký rok počkat, než začneš se čtením z hůlek. Počkej, až budeš dost starý na to, aby ses oženil, ještě tak čtyři pět let.“

To mi připadalo skoro nepředstavitelné, protože na sňatek a manželství jsem tehdy neměl ani pomyšlení. Dokonce jsem ještě ani nekoukal po děvčatech, i když to se pak už dost brzy změnilo.

„Co takhle s Thyrou?“ dal mi k úvaze Ravn.

„S Thyrou!“ Už jen takový nápad mě rozesmál, protože Ragnarovu dceru jsem bral jako kamarádku od dětství, a určitě jsem na ni nemyslel jako na manželku.

Ravn se nad mým veselím jen usmál. „Pověz mi, Uhtrede, proč jsme tě nechali naživu.“

„To nevím.“

„Když tě Ragnar zajal,“ řekl, „počítal s tím, že by za tebe mohl dostat výkupné, ale potom se rozhodl, že si tě nechá. Myslel jsem si, že je hlupák, ale udělal dobře.“

„To jsem rád,“ řekl jsem a myslel jsem to doopravdy.

„Protože my Angličany potřebujeme,“ pokračoval Ravn. „Nás je málo, Angličanů mnoho, a přesto jejich zemi zabereme, ale udržet si ji můžeme jen s pomocí Angličanů. Člověk se nemůže cítit doma ve věčném obležení. Potřebuje pokoj a klid, aby pěstoval obilí a choval dobytek, a my potřebujeme tebe. Když lidé uvidí, že hrabě Uhtred je na naší straně, nebudou se nám stavět na odpor a bojovat s námi. A ty se budeš muset oženit s dánským děvčetem, aby jednou, až vaše děti vyrostou, byly zároveň Angličany i Dány, a neviděly v tom žádný rozdíl.“ Odmlčel se, v myšlenkách u té vzdálené budoucnosti, a potom se pro sebe uchechtl. „Hlavně se postarej, Uhtrede, ať se z nich nestanou křesťani.“

„Budou uctívat Odina,“ řekl jsem a také to jsem myslel vážně.

„Křesťanství je změkčilé náboženství,“ prohlásil rozhořčeně Ravn, „a babská víra. Nepovznáší a nezušlechťuje muže, ale dělá z nich červy. Teď slyším ptáky.“

„Dva havrani," řekl jsem, „právě letí k severu."

„Skutečné znamení!" zaradoval se. „Huginn a Muminn letí k Odinovi."

Huginn a Muminn byli havrani-dvojčata, kteří hřadovali na ramenou boha a šeptali mu do uší. Dělali tak pro Odina to, co já jsem dělal pro Ravna, rozhlíželi se, pozorovali a sdělovali mu, co vidí. Poslal je, aby obletěli celý svět a vrátili se k němu se všemi novinkami, a novinkou tohoto dne bylo, že kouř nad mercijským tábořištěm zřídl. V noci tam zapálili méně ohňů. Muži jim odcházeli z vojska.

„Čas žní," řekl znechuceně Ravn.

„Záleží na tom?"

„Říkají svému vojsku fyrd," začal vysvětlovat, protože na okamžik zapomněl, že jsem Angličan, „a všichni jejich schopní muži mají sloužit ve fyrdu, ale když dozraje obilí, zmocní se jich strach, že v zimě budou hladovět, a tak se rozejdou domů posekat své žito a ječmen."

„Které jim potom sebereme my?"

Zasmál se. „Učíš se, Uhtrede."

I když Mercianům a Západním Sasům ubývalo mužů každým dnem, pořád ještě doufali, že nás dokážou vyhladovět, a nevzdávali se, dokud Ivar nenaložil jeden povoz jídlem. Nechal do vozu navršit sýry, uzené ryby, čerstvě upečený chléb, solené vepřové a sud piva, a za svítání dovleklo tucet mužů ten povoz k anglickému ležení. Zastavili se těsně na hranici dostřelu z luku a křikli na nepřátelské hlídky, že to jídlo je Ivarův dar pro krále Burghreda.

Příštího dne vyjel k městu mercijský jezdec, který třímal listnatou ratolest na znamení příměří. Angličané chtěli vyjednávat. „A to znamená," upozornil mě Ravn, „že jsme vyhráli."

„Opravdu vyhráli?"

„Když chce nepřítel vyjednávat," řekl, „znamená to, že se nechce pustit do boje. Takže jsme zvítězili."

A měl pravdu.

Kapitola třetí

Příštího dne jsme v údolí mezi městem a anglickým ležením postavili veliký baldachýn. Mezi dřevěnými kůly jsme napjali dvě lodní plachty, celou stavbu jsme zajistili řemínky z tulení kůže přivázanými k dřevěným kolíkům, a Angličané tam pro krále Burghreda, krále Æthelreda a prince Alfreda postavili tři křesla, která zahalili silným červeným suknem. Ivar a Ubba se usadili na sedátkách bez opěradel.

Obě strany si přivedly po třiceti čtyřiceti mužích, aby byli svědky rozprav, které začaly dohodou, že všichni odloží své zbraně na hromadu vzdálenou dvacet kroků od obou poselstev. Pomáhal jsem odnášet meče, sekery, štíty a kopí, pak jsem se vrátil a poslouchal.

Byl tam i Beocca a všiml si mě. Usmál se na mě a já jsem mu úsměv vrátil. Stál hned za mladým mužem, v kterém jsem tušil Alfreda, neboť i když jsem ho tehdy v noci dobře slyšel, neviděl jsem ho jasně. Jediný mezi třemi anglickými vůdci neměl na hlavě zlatou obroučku jako korunu, zato měl plášť sepnutý velkou, drahými kameny vykládanou broží, kterou Ivar chamtivě hltal očima. Když se Alfred usazoval do křesla, všiml jsem si, že princ je vysoký a štíhlý, dlouhonohý, bledý a neklidný. Měl protáhlý obličej, dlouhý nos, krátkou bradku, propadlé tváře a stažená ústa. Vlasy měl bezvýrazně hnědé, oči ustarané, obočí svraštělá, ruce nepokojné a tvář zamračenou. Později jsem se dozvěděl, že mu tehdy bylo jen devatenáct let, ale vypadal o dobrých deset let starší. Jeho bratr, král Æthelred, byl o mnoho starší, bylo mu už přes třicet, a také měl protáhlý obličej, ale s jadrnějším výrazem, a ještě

ustaranější. Mercijský král Burghred byl podsaditý, proplešatělý muž s mohutnou bradou a vystupujícím břichem.

Alfred něco řekl Beoccovi, který vytáhl arch pergamenu a brko na psaní a podal je princi. Pak mu přidržoval malou nádobku s inkoustem, aby si Alfred mohl pero namáčet a psát.

„Co to tam dělá?“ zeptal se Ivar.

„Dělá si poznámky z našich rozprav,“ odpověděl anglický tlumočník.

„Jaké poznámky?“

„Přece proto, aby z rozhovorů pořídil záznam.“

„Copak on ztratil paměť?“ zeptal se Ivar, zatímco Ubba si vytáhl maličký nožík a začal si s ním čistit nehty. Ragnar dělal, jako by si psal prstem po ruce, což mezi Dány vyvolalo veselí.

„Vy jste Ivar a Ubba?“ otázal se Alfred s pomocí svého tlumočníka.

„To jsou,“ odpověděl náš překladatel. Alfredovo pero škrábalo a zdálo se, že oba králové, jeho bratr i švagr, klidně dovolí mladému princi, aby se Dánů takhle vyptával.

„Synové Lothbrokovi?“ pokračoval Alfred.

„Jistěže,“ odvětil tlumočník.

„A máte ještě jednoho bratra? Halfdana?“

„Pověz tomu parchantovi, ať si strčí to svoje sepisování do prdele,“ zavrčel Ivar, „a za ním ať si tam nacpe to pero a inkoust, až bude srát černý peří.“

„Můj pán říká, že zde nejsme proto, abychom probírali naše rodiny,“ řekl uhlazeně tlumočník, „ale proto, abychom rozhodli o vašem osudu.“

„A my o vašem,“ ozval se poprvé Burghred.

„O našem osudu?“ osopil se na něj Ivar, až se mercijský král otřásl před silou jeho přízračného pohledu, jakoby vycházejícího z umrlčí lebky. „Naším osudem bude zaplavit mercijská pole vaší krví, pohnojit jejich půdu vaším masem, vydláždit ji vašimi kostmi a zbavit ji vašeho špinavého smradu.“

Rokování dlouho pokračovalo v tomto duchu, z obou stran padaly vyhrůžky a žádná nechtěla ustoupit ze svých pozic, ale o setkání požádali Angličané a Angličané chtěli uzavřít mír, a tak se podmínky dohody pomalu urovnávaly. Trvalo to dva dny a většinu z nás, co jsme tam poslouchali, to už tak nudilo, že jsme se natáhli do trávy na sluníčku. Obě strany jedly na poli a během jednoho takového stolování přešel

Beocca ostražitě k dánské straně a opatrně mě pozdravil. „Rosteš, Uhtrede," řekl.

„Rád tě vidím, Otče," odpověděl jsem zdvořile. Ragnar nás pozoroval, ale v jeho tváři se neobjevil ani náznak znepokojení.

„Jsi tedy pořád ještě v zajetí?" zeptal se Beocca.

„To jsem," lhal jsem.

Podíval se na mé dva stříbrné náramky, které mi o sebe klapaly na zápěstí, protože mi byly příliš velké. „Zajatec s jistými výsadami," podotkl jízlivě.

„Vědí, že jsem ealdorman," řekl jsem.

„A Bůh ví, že to také jsi, i když to tvůj strýc odmítá uznat."

„Už jsem o něm dlouho nic neslyšel," řekl jsem popravdě.

Beocca pokrčil rameny. „Drží Bebbanburg. Oženil se s manželkou tvého otce, a ta je teď těhotná."

„Gytha!" ozval jsem se překvapeně. „A těhotná?"

„Chtějí mít syna," řekl Beocca, „a jestli ho budou mít…" Nedokončil tu myšlenku, ale to ani nemusel. Byl jsem ealdormanem a Ælfric neprávem zabral mé místo, avšak stejně jsem byl jeho dědicem a zůstal bych jím, dokud by neměl syna. „Dítě se jim už musí narodit každým dnem," řekl Beocca, „ale nemusíš si kvůli tomu dělat žádné starosti." Usmál se a naklonil se ke mně. „Přinesl jsem ty listiny," dořekl spikleneckým šeptem.

Vůbec jsem nechápal, co má na mysli. „Listiny, říkáš?"

„Závěť tvého otce. Doklady zemských desek o držbě země!" Úplně ho vyvedlo z míry, že jsem hned nepochopil, co vlastně vykonal. „Mám důkazy, že ealdormanem jsi ty!"

„Já ealdorman jsem," řekl jsem, jako by na žádném důkazu nezáleželo. „A vždycky budu."

„Nebudeš, jestli si Ælfric prosadí svou," řekl Beocca, „a jestli bude mít syna, bude chtít, aby jednou všechno zdědil ten chlapec."

„Gythiny děti vždycky umírají," namítl jsem.

„Musíš se modlit, aby každé narozené dítě zůstalo naživu," utrhl se na mě Beocca podrážděně, „ale stejně jsi dosud ealdormanem ty. Jsem tím zavázán tvému otci, dej Bůh věčné odpočinutí jeho duši."

„Takže ty jsi od mého strýce odešel?" zeptal jsem se.

„Ano, odešel,“ prohlásil bez obalu, pyšný na to, že z Bebbanburgu uprchl. „Jsem Angličan,“ pokračoval a mžoural proti slunci šilhavýma očima, „a tak jsem šel na jih, Uhtrede, najít Angličany ochotné bojovat proti pohanům, Angličany schopné řídit se boží vůlí, a našel jsem je ve Wessexu. Jsou to dobří muži, bohabojní, oddaní naší věci!“

„Ælfric proti Dánům nebojuje?“ zeptal jsem se. Věděl jsem, že ne, ale chtěl jsem, aby mi to Beocca potvrdil.

„Tvůj strýc se nechce dostat do žádných potíží,“ řekl Beocca, „a tak se těm pohanům v Northumbrii dobře daří a světlo našeho pána Ježíše Krista každým dnem odumírá a matní.“ Sepjal ruce, jako by se chtěl modlit, a zmrzačená levá ruka se mu prudce třásla na inkoustem potřísněné pravici. „A nepodrobuje se jim jen Ælfric. Ricsig z Dunholmu pro ně pořádá hostiny, Egbert sedí na jejich trůně, a nad takovou zradou musí plakat celá nebesa. To se musí zarazit, Uhtrede, a tak jsem přišel do Wessexu, protože tamější král je zbožný muž a ví, že pohany můžeme porazit pouze s pomocí boží. Zjistím, jestli Wessex bude ochoten složit za tebe výkupné.“ Ta poslední věta mě tak zaskočila, že místo abych dal najevo potěšení, zatvářil jsem se nejistě a zmateně, a Beocca se zamračil.

„Neslyšels, co ti říkám?“ zeptal se.

„Vy za mě chcete složit výkupné?“

„Ale jistěže ano! Jsi urozený, Uhtrede, a musíme tě zachránit! Alfred umí být v takových záležitostech velkoryse štědrý.“

„To bych byl rád,“ řekl jsem, protože jsem věděl, že se to ode mě očekává.

„Měl by ses s Alfredem setkat,“ horoval, „určitě z toho budeš mít potěšení!“

Vůbec jsem netoužil se s Alfredem setkat, určitě ne poté, co jsem ho slyšel lamentovat kvůli děvečce, kterou povalil, ale Beocca byl neústupný, a tak jsem šel požádat Ragnara o dovolení. Ragnara to pobavilo. „Proč ten šilhavý parchant tolik stojí o to, aby ses s Alfredem setkal?“ zeptal se s pohledem upřeným na Beoccu.

„Chce, aby za mě bylo složeno výkupné, a věří, že Alfred by to snad zaplatil.“

„Za tebe platit dobrými penězi?“ zasmál se Ragnar. „Tak jen do toho,“ dodal bezstarostně, „nikdy neuškodí podívat se na nepřítele zblízka.“

Alfred byl se svým bratrem o kus cesty dál, a když mě Beocca vedl ke královské skupině, hučel do mě svá kázání. „Alfred je hlavním pomocníkem svého bratra," vysvětloval mi. „Král Æthelbert je dobrý člověk, ale ulekaný a neklidný. Má syny, jistě, ale oba jsou velice mladí…" Nedokončil, co měl na mysli, a hlas se mu rozplynul do ztracena.

„Takže kdyby král zemřel, stane se králem jeho starší syn?"

„Ne, to ne," namítl rozhodně Beoccca. „Æthelwold je na to příliš mladý. Nebude o nic starší než ty!"

„Ale je synem krále," prohlásil jsem důrazně.

„Když byl Alfred malý," naklonil se ke mně Beocca a ztišil hlas, ale neubral na důraznosti, „vzal ho jeho otec s sebou do Říma. Za papežem! A papež, Uhtrede, ho investoval, uznal ho jako budoucího krále!" Zadíval se na mě tak, jako by tím svou pravdu prokázal nade všechny pochybnosti.

„Ale on přece není dědicem a následníkem," namítal jsem celý popletený.

„Papež jej ustavil následníkem!" zasyčel na mě Beocca. Daleko později jsem se setkal s knězem, který tehdy patřil k doprovodu starého krále, a ten mi řekl, že Alfred nikdy nebyl uznán za budoucího krále, pouze obdržel nějakou bezvýznamnou římskou poctu, ale Alfred až do svého posledního dne tvrdil, že mu papež udělil následnictví na trůně, a ospravedlňoval tak, že násilím uchvátil trůn, který měl podle práva připadnout Æthelredovu nejstaršímu synovi.

„Ale až Æthelwold doroste…," začal jsem.

„Pak by se ovšem mohl stát králem," přerušil mě Beocca netrpělivě, „ale pokud jeho otec zemře dřív, než Æthelwold dospěje, pak bude králem Alfred."

„Tak to ho Alfred bude muset zabít," řekl jsem, „a jeho bratra taky."

Beocca se na mě zadíval s pohoršeným údivem. „Proč to říkáš?" zeptal se.

„Musí je zabít," trval jsem na svém, „právě tak jako můj strýc chtěl zabít mě."

„Opravdu tě chtěl zabít. A nejspíš dosud chce!" Beocca se pokřižoval. „Ale Alfred není Ælfric. Ne, ne. Alfred naloží se svými synovci s křesťanským milosrdenstvím, to nepochybně, a to je zároveň další

důvod, proč by se měl stát králem. Je dobrý křesťan, Uhtrede, a modlím se, abys byl jednou takovým i ty, a je to vůle boží, aby se Alfred stal králem. Potvrdil to sám papež! A boží vůle musíme být poslušni. Jen poslušnost nám přinese naději, že porazíme Dány.“

„Jen poslušnost?“ zeptal jsem se. Myslel jsem si, že tady by snad pomohly meče.

„Jen poslušnost,“ prohlásil rozhodně Beocca, „a víra. Bůh nám dá vítězství, když ho budeme uctívat celým svým srdcem, když se polepšíme a budeme ho blahořečit. A to Alfred bude! Když nás povede Alfred, samy andělské voje nám přijdou na pomoc. Něco takového Æthelwold nesvede. Je to líné, nafoukané a nesnesitelné děcko.“ Beocca mě popadl za ruku a protáhl mě svitou západosaských a mercijských pánů. „Nezapomeň před Alfredem pokleknout, chlapče, je to princ.“ Dovedl mě tam, kde seděl Alfred, a když mě Beocca představoval, řádně jsem poklekl. „To je ten chlapec, o kterém jsem mluvil, pane,“ řekl, „ealdorman Uhtred z Bebbanburgu, kterého Dáni drží v zajetí od pádu Eoferwiku, ale je to hodný hoch.“

Alfred mi věnoval pronikavý pohled, před nímž jsem na mou duši najednou zrozpačitěl. Časem jsem měl přijít na to, že je to chytrý člověk, velice bystrý, a myslí mu to dvakrát rychleji než většině ostatních, ale byl přitom také vážný, tak vážný, že ani se svou pronikavou myslí jakživ nepochopil žert. Alfred bral všechno na velkou váhu, i malého kluka, a prohlížel si mě dlouze a zpytavě, jako by chtěl ponořit olovnici až do hlubin mé nezralé duše.

„Jsi opravdu hodný hoch?“ zeptal se mě nakonec.

„Snažím se, pane,“ řekl jsem.

„Podívej se na mě,“ poručil mi, protože jsem klopil oči k zemi, a usmál se, když se naše pohledy setkaly. Neviděl jsem na něm žádnou známku nemoci, na niž si stěžoval té noci, co jsem ho tajně špehoval, a říkal jsem si, jestli přece jen nebyl tehdy opilý. To by bylo vysvětlovalo jeho usouzená slova, ale teď byl důstojnost sama. „A jak se snažíš o to, abys byl hodný?“ zapátral.

„Snažím se odolávat pokušení, pane,“ řekl jsem, protože jsem si vzpomněl, co mu tehdy Beocca říkal za stanem.

„To je dobré, moc dobré,“ řekl, „a dokážeš mu odolat?“

„Vždycky ne," řekl jsem a pak jsem zaváhal, neboť mě to právě svádělo k uličnictví, a jako vždycky jsem pokušení podlehl. „Ale snažím se, pane," řekl jsem vážně, „a říkám si, že bych měl za pokušení děkovat Bohu a chválit ho, když mi dá sílu, abych pokušení odolal."

Beocca i Alfred na mě zírali, jako by mi najednou vypučela andělská křídla. A to jsem jen opakoval ten nesmysl, který Beocca tehdy za tmy radil Alfredovi, ale oba si mysleli, že to odhaluje moji náramnou svatost, a já jsem je v tom jen podporoval, protože jsem se tvářil jako beránek, nevinně a zbožně. „Neseš boží znamení, Uhtrede," řekl vzrušeně Alfred. „A modlíš se?"

„Každý den, pane," přisvědčil jsem, ale už jsem nedodal, že své modlitby posílám Odinovi.

„A co to nosíš na krku? Kříž?" Všiml si koženého řemínku, a když jsem neodpovídal, naklonil se dopředu a vytáhl Thorovo kladivo, které jsem zatím měl schované pod košilí. „Dobrý Bože," vyhrkl a pokřižoval se. „A nosíš také tohle," dodal a ušklíbl se nad mými dvěma náramky s vyrytými dánskými runovými znaky. Musel jsem mu připadat jako pravý pohanský spratek.

„To oni mě to nutí nosit, pane," řekl jsem a cítil jsem, jaké má nutkání strhnout ten pohanský symbol z řemínku, „a dostanu bití, když to nosit nebudu," dořekl jsem chvatně.

„Bijí tě často?" zeptal se.

„V jednom kuse, pane," lhal jsem.

Lítostivě potřásl hlavou a kladivo pustil. „Modla," řekl, „to musí být těžké břemeno pro malého chlapce."

„Doufal jsem, pane," vmísil se do rozhovoru Beocca, „že bychom ho mohli dostat zpět za výkupné."

„My?" otázal se Alfred, „zaplatit za něj výkupné?"

„Je pravoplatným ealdormanem z Bebbanburgu," vysvětloval Beocca, „třebaže ten titul si přisvojil a osobuje jeho strýc, ale ten proti Dánům bojovat nebude."

Alfred se na mě zase upřeně zadíval, popřemýšlel o tom a pak se zamračil. „Umíš číst, Uhtrede?" zeptal se mě.

„Začal se učit," odpověděl za mě Beocca. „Sám jsem ho vyučoval, pane, i když, poctivě řečeno, se nikdy neučil rád. Se čtením a psaním byl na štíru, jeho hlohy byly příliš trnité a jeho jasany moc vytáhlé."

Říkal jsem už, že Alfred nerozuměl žertům, ale tenhle vtípek miloval, i když byl slabý jako vodou ředěné mléko a okoralý jako starý sýr. Přesto ho měli rádi všichni, kteří vyučovali čtení, a Beocca i Alfred se smáli, jako kdyby ten vtip byl čerstvý a svěží jako ranní rosa. Hloh a jasan byla dvě písmena naší abecedy. „Jeho hlohy jsou příliš trnité," opakoval Alfred hlasem, který se zajíkal smíchem, „a jeho jasany moc vytáhlé. Jeho 'b' nebzučí a tečky nad jeho 'i'," najednou se zarazil, celý v rozpacích. Už se chystal říci, že moje tečky nad „i" šilhají stranou, a vtom si připamatoval Beoccovo šilhání a zatvářil se zkroušeně. „Můj milý Beocco!"

„To nic, můj pane, to nic." Beocca byl ještě celý rozradovaný, tak šťastný jako býval, když se pohroužil do nějakého nudného traktátu o tom, jak svatý Cuthbert křtil papuchalky nebo kázal evangelium tuleňům a lvounům. Kdysi se pokoušel přimět mě takové věci číst, ale nikdy jsem se nedostal za nejkratší slova.

„Měls štěstí, že jsi mohl začít studovat brzy," otočil se ke mně Alfred, už zase s vážnou tváří. „Já jsem se dostal ke čtení až ve dvanácti!" Jeho tón naznačoval, že bych měl být tímto sdělením pohoršený, a tak jsem poslušně nasadil výraz zděšeného údivu. „Od mého otce a nevlastní matky to byla politováníhodná chyba," pokračoval Alfred přísně, „měli mě nechat, abych se do toho pustil daleko dříve."

„Zato teď čteš jako opravdový učenec, můj pane," řekl Beocca.

„Však se také snažím," řekl skromně Alfred, ale ta poklona jej zjevně potěšila.

„I v latině!" upozornil mě Beocca, „a jeho latina je daleko lepší než moje!"

„Řekl bych, že to tak bude," usmál se na kněze Alfred.

„A má krásně čitelný rukopis," sdělil mi Beocca, „takové jasné, uhlazené písmo!"

„To budeš muset mít i ty," řekl mi pevně Alfred, „a abys toho dosáhl, mladý Uhtrede, opravdu za tebe nabídneme výkupné, a pomůže-li nám Bůh v tomto úsilí, budeš sloužit u mého dvora a ze všeho nejdříve se dokonale naučíš číst a psát. Bude se ti to líbit!"

„Bude, pane," řekl jsem a chtěl jsem, aby to vyznělo jako otázka, ale nakonec to ze mě vypadlo jako nemastný neslaný souhlas.

„Naučíš se dobře číst a správně se modlit a budeš se učit být dobrý a poctivý křesťan, a až dorosteš, budeš se moci rozhodnout, čím budeš!“

„Budu ti chtít sloužit, pane,“ lhal jsem a myslel jsem si, že je to mdlý, nudný slaboch ve vleku kněží.

„To je chvályhodné,“ řekl, „a jak si představuješ, že mi budeš sloužit?“

„Jako voják, pane, bojovat s Dány.“

„Bude-li to chtít Bůh,“ řekl, zjevně zklamaný mou odpovědí, „a Bůh ví, že budeme potřebovat vojáky, i když se denně modlím, aby Dáni došli k poznání Krista, a tak rozpoznali své hříchy a skoncovali se svými špatnostmi. Modlitba je tou pravou odpovědí,“ prohlásil důrazně, „modlitba a půsty a poslušnost, a jestli Bůh naše modlitby vyslyší, Uhtrede, nebudeme už potřebovat žádné vojáky, ale království bude vždy potřebovat dobré kněze. Sám jsem se chtěl stát knězem, ale Bůh se mnou naložil jinak. Není vyššího poslání než kněžská služba. Mohu být princ, ale v očích Boha jsem červ, zatímco Beocca je nedocenitelný klenot!“

„Ano, pane,“ řekl jsem, protože mě nenapadlo nic jiného.

Beocca se pokoušel zatvářit skromně.

Alfred se nahnul dopředu, schoval mi Thorovo kladivo za košili a pak mi položil ruku na hlavu. „Bůh ti žehnej, dítě,“ řekl, „a nechť na tebe dopadá světlo jeho tváře a vymaní tě ze zajetí a přivede do požehnaného světla svobody.“

„Amen,“ řekl jsem.

Potom mě nechali odejít a vrátil jsem se k Ragnarovi.

„Prašť mě,“ řekl jsem.

„Cože?“

„Prašť mě po hlavě.“

Rozhlédl se a viděl, že mě Alfred dosud sleduje pohledem, a tak mi vyťal tvrdší políček, než jsem očekával. Upadl jsem a zašklebil jsem se. „Proč jsem měl udělat právě tohle?“ zeptal se Ragnar.

„Protože jsem jim řekl, že jsi ke mně krutý,“ řekl jsem, „a že mě pořád biješ!“ Věděl jsem, že to Ragnara pobaví, a také se tomu zasmál. Uhodil mě znovu, jen tak pro štěstí. „Tak co ti parchanti chtějí?“

„Chtějí za mě složit výkupné,“ řekl jsem, „aby mě mohli učit číst a psát a pak ze mě udělat kněze.“

„Kněze? Jako je ten malý šilhavý parchant se zrzavými vlasy?“

„Právě takového.“

Ragnar se rozesmál. „Možná bych měl za tebe to výkupné přijmout. Abych tě potrestal za to, že o mně vykládáš lži.“

„Prosím tě, ne,“ řekl jsem vřele, a v tom okamžiku jsem se jen divil, proč jsem se vůbec kdy chtěl vrátit na stranu Angličanů. Vyměnit Ragnarovu svobodu za Alfredovu vážnou zbožnost mi připadalo jako velice nešťastný osudový krok. A také jsem se už naučil Angličany opovrhovat. Nebojovali, místo toho, aby si brousili zbraně, se jen modlili, a tak žádný div, že jim Dánové zabírali zemi.

Alfred opravdu nabídl, že mě vykoupí, ale zarazil se před Ragnarovou cenou, která byla nehorázně vysoká, třebaže zdaleka ne tak nestydatá a přemrštěná jako cena, kterou Ivar a Ubba vypáčili z Burghreda.

Mercie měla být pohlcena. Burghred neměl ve svém velkém břiše žádný oheň a vůbec netoužil dál bojovat s Dány, kteří sílili úměrně s tím, jak on slábl. Snad se nechal ošálit všemi těmi štíty na snotengahamských hradbách, ale určitě už došel k závěru, že Dány neporazí, a místo aby bojoval dál, přestal se bránit a vzdal se. A nepřiměly jej k tomu pouze ty jednotky, které jsme měli ve Snotengahamu. Další Dánové podnikali nájezdy přes northumbrijskou hranici, drancovali mercijské území, vypalovali kostely, vraždili mnichy a jeptišky, a jejich jízdní oddíly se teď přiblížily k Burghredovu vojsku a věčně napadaly jeho zásobovací tlupy, a tak nakonec Burghred, udolaný nekonečnými porážkami, slabošsky přistoupil na všechny drzé a urážlivé požadavky Dánů, a na oplátku za to směl zůstat na trůně jako král Mercie, ale to bylo všechno, čeho dosáhl. Dáni měli zabrat jeho pevnosti a obsadit je svými posádkami, mohli si po libosti vybírat mercijská sídla a usedlosti, a kdyby o to požádali, měl pro ně bojovat Burghredův fyrd. Navíc měl Burghred zaplatit obrovskou cenu ve stříbře za výsadu ztratit své království, a přitom si udržet trůn. Æthelred a Alfred, kteří v tomto vyjednávání neměli žádnou úlohu a viděli, že jejich spojenec splaskl jako propíchnutý měchýř, druhý den odjeli a vypravili se na jih se zbytky svého vojska, a tak Mercie padla.

Nejdříve Northumbrie, potom Mercie. Stačily pouhé dva roky, aby byla ztracena polovina Anglie, a to se Dáni teprve pustili do díla.

Vydrancovali jsme zemi znovu. Tlupy Dánů se rozjížděly do všech částí Mercie a povraždily každého, kdo se jim postavil na odpor, braly si,

co se jim zachtělo, a ještě než jejich velitelé vzkázali do Dánska, aby přijely další lodě, obsadili svými posádkami hlavní pevnosti. Další lodě, další muži, další rodiny a další Dánové měli zaplnit velikou zemi, která jim padla do rukou.

Začínal jsem si říkat, že nikdy nebudu bojovat za Anglii, protože než budu k boji dost starý, žádná Anglie tu už nebude. Tak jsem se rozhodl, že budu Dánem. Samozřejmě jsem to měl všechno zmatené, ale moc dlouho jsem se svými zmatky a nejistotami netrápil. Zato jsem, jak se mi blížil dvanáctý rok, začal s náležitým výcvikem. Musel jsem stát celé hodiny a držet před sebou napřažený meč a štít, až mě bolely paže, učil jsem se zacházet s mečem, musel jsem cvičit s vrhacím oštěpem, a přihnali ke mně prase, které jsem měl zabít válečným kopím. Učil jsem se odrážet údery a krýt se štítem, spustit ho níž a zastavit tak výpad vedený pod jeho dolním okrajem, vrazit těžkou puklici štítu nepříteli do obličeje a rozdrtit mu tak nos a oslepit ho slzami.

Učil jsem se veslovat. Rostl jsem, svaly mi sílily, začal jsem mluvit mužským hlasem a od prvního děvčete jsem dostal facku. Vypadal jsem jako Dán. Cizí lidé si mě dosud pletli s Ragnarovým synem, neboť jsem měl stejně světlé vlasy a nosil jsem je dlouhé a na šíji svázané koženým řemínkem. Ragnara těšilo, když mě považovali za jeho syna, i když mi dal jasně na srozuměnou, že nenastoupím na místo, které chystal pro Ragnara Mladšího nebo pro Rorika. „Když Rorik přežije," dodal smutně, neboť Rorik byl dosud slabý a často churavěl. „Budeš si muset vybojovat svoje dědictví," upozornil mě Ragnar, a tak jsem se učil bojovat a té zimy jsem se naučil i zabít.

Vrátili jsme se do Northumbrie. Ragnar to tam měl rád, a třebaže by si byl mohl zabrat lepší zemi v Mercii, líbily se mu severní kopce, hluboká údolí a temné, lesy porostlé svahy, do kterých mě začal brát s sebou na lov, když země zkřehla prvními jitřními mrazy. Asi dvacet mužů a dvakrát tolik psů se prodíralo lesem a pokoušeli se polapit a ulovit divočáka. Držel jsem se s Ragnarem a oba jsme byli ozbrojeni těžkými kopími na kance. „Kanec tě může zabít, Uhtrede," varoval mě, „a když ho nezasáhneš kopím pořádně a na správném místě, dokáže tě rozpárat od slabin po krk."

Věděl jsem, že kopí se musí zarazit do hrudi zvířete, nebo, když má člověk štěstí, prorazit krkem dolů. Věděl jsem, že sám kance zabít nesvedu, ale jestli se nějaký objeví, budu se o to muset pokusit. Dorostlý divočák může být dvakrát těžší než člověk, a já jsem neměl dost síly, abych ho po výpadu zatlačil zpátky, ale Ragnar se rozhodl darovat mi první ránu a zůstat těsně za mnou, aby mi vypomohl. A tak k tomu došlo. Od té doby jsem zabil stovky divočáků, ale to první zvíře si budu pamatovat navždycky: jeho drobná očka, ryzí zuřivost, odhodlání, jeho pach a husté ježaté štětiny, potřísněné blátem, i ten sladký pocit, když kopí pronikne hluboko do hrudi. Pak to se mnou mrštilo zpátky, jako by mě nakopl Odinův osminohý kůň, a Ragnar prorazil svým kopím hustou srst a silnou kůži, a zvíře ryčelo a řvalo, jeho nohy sebou škubaly, a psi, kteří ho uštvali, teď vyli, a já jsem našel rovnováhu, zaťal jsem zuby, opřel se celou svou vahou do kopí a cítil jsem tepat srdce divočáka až v jasanovém dřevci. Ragnar mi pak dal kel ze zabitého zvířete a já jsem si ho zavěsil vedle Thorova kladiva. V dalších dnech jsem pak chtěl jenom lovit a lovit, i když pokud se mnou nebyl Ragnar, nesměl jsem ještě divočáka pronásledovat sám. Zato když Rorikovi bylo dost dobře, vzali jsme si luky a vypravili se do lesa vyčíhat si jelena.

A právě při jedné z našich výprav se stalo, že mě vysoko na kraji lesa, hned za blaty, jakoby kropenatými skvrnami tajícího sněhu, šíp málem připravil o život. Rorik a já jsme se plížili podrostem a ten šíp mě minul o několik palců, zasvištěl mi nad hlavou a s bouchnutím se zabodl do jasanu. Otočil jsem se, vložil vlastní šíp na tětivu, ale nikoho jsem neviděl. Pak jsme zaslechli, jak někdo o překot utíká pryč, dolů z kopce a mezi stromy, a pronásledovali jsme ho, ale ať už ten šíp vystřelil kdokoliv, byl na nás příliš rychlý.

„Nešťastná náhoda," usoudil Ragnar. „Někdo zahlédl nějaký pohyb, považoval tě za jelena a vystřelil šíp. To se stává." Prohlédl si šíp, který jsme přinesli s sebou, ale nenašel na něm žádnou značku vlastníka. Byla to jen husími pírky opeřená habrová tyčka s železným hrotem. „Nehoda," uzavřel celou tu záležitost Ragnar.

Později té zimy jsme se přestěhovali zpátky do Eoferwiku a celé dny jsme trávili opravováním lodí. Naučil jsem se rozštípnout dubové kmeny štípacím klínem a palicí, naštípat dlouhé světlé plaňky a prkna, kterými jsme záplatovali shnilá místa v trupech lodí. Jaro přineslo další lodě,

další muže, a s nimi dorazil Halfdan, nejmladší bratr Ivara a Ubby. Přistál u břehu a hrnul se k nám jako bouře hřmotící nadšením a silou, vysoký muž s mohutným vousem a zakaboněnýma očima. Vrazil mi herdu do ramene, objal Ragnara, pleskl Rorika po hlavě a zapřisáhl se, že pobije všechny křesťany v Anglii, a pak se šel podívat za svými bratry. Ti tři chystali novou válku, jež, jak si slibovali, připraví Východní Anglii, někdejší území kmene Východních Anglů, o všechno, co má nějakou cenu, a jak se dny oteplovaly, začali jsme se k té válce připravovat.

Polovina vojska táhla po souši, zatímco druhá polovina, k níž patřilo i Ragnarovo mužstvo, měla vyplout po moři, a tak jsem se těšil na svoji první opravdovou plavbu, ale než jsme vypluli, přišel Ragnara navštívit Kjartan, za nímž se táhl jeho syn Sven s rudou jámou po chybějícím oku v zachmuřené tváři. Kjartan poklekl před Ragnarem a sklonil hlavu. „Rád bych šel s tebou, pane," řekl.

Kjartan udělal chybu, že vzal Svena s sebou, neboť Ragnar, obvykle tak velkomyslný, se po chlapci nevlídně podíval. Mluvím o chlapci, ale ve skutečnosti byl Sven už téměř dorostlý muž a bylo na něm vidět, že bude vysoký, s širokou hrudí a silný. „Tak ty bys chtěl jít se mnou," opakoval Ragnar tónem bezvýhradného odmítnutí.

„Snažně tě prosím, pane," žadonil Kjartan, a muselo ho stát velké úsilí, aby taková slova vyslovil, neboť to byl hrdý muž, ale v Eofenviku nenašel žádnou kořist, nevysloužil si žádné náramky a nezískal si žádnou slavnou pověst.

„Mám na lodích plno," řekl Ragnar chladně a otočil se pryč. Všiml jsem si, s jak nenávistným pohledem se za ním Kjartan díval.

„Proč nevypluje s někým jiným?" zeptal jsem se Ravna.

„Protože všichni vědí, že urazil Ragnara, a kdo by mu dal místo u vesla, riskoval by nepřízeň mého syna." Ravn pokrčil rameny. „Kjartan by se měl vrátit do Dánska. Když muž ztratí důvěru svého pána, nemá žádné vyhlídky."

Kjartan a jeho jednooký syn se ale do Dánska nevrátili, zůstali v Eofenviku, a my jsme vypluli, nejdřív po proudu řeky Ouse a dál do Humberu, kde jsme strávili noc. Příštího rána jsme sundali štíty z boků lodí, počkali, až příliv zvedne jejich trupy a budeme moci veslovat k východu, na volné širé moře.

Byl jsem už na moři v Bebbanburgu, v pobřežních vodách, když jsem si vyjel s rybáři, kteří rozhazovali sítě kolem ostrovů Farně, ale tohle bylo něco jiného. *Wind-Viper* se neprodírala vlnami jako plavec, spíš jimi prolétala jako pták. Veslovali jsme ven z řeky, pak jsme využili severozápadního větru, vytáhli velkou plachtu, vesla vypáčili z jejich otvorů, které jsme ucpali dřevěnými kolíky, a dlouhá vesla pak uskladnili uvnitř ve středu lodi. Plachta zapraskala, vzdula se, nabrala vítr a nesla nás k jihu. Vyplulo celkem osmdesát devět lodí, flotila zabijáků s dračími hlavami, lodi mezi sebou závodily, a když jedna loď předhonila druhou, muži po sobě pokřikovali nadávky. Ragnar se opíral o kormidelní veslo, vlasy mu vlály ve větru a na tváři měl úsměv široký jako samo moře. Lana z tuleních kůží skřípěla a vrzala, zdálo se mi, že loď vyskočí nad hladinu, hnala se přes vrcholky vln a klouzala v letící sprše vody dolů po jejich čelech. Nejdřív jsem z toho byl vystrašený, protože *Wind-Viper* se nakláněla po větru, až se její závětrná strana málem skláněla pod hladinu velikého zeleného moře, ale pak jsem si všiml, že na tvářích ostatních mužů nevidím žádný strach, a naučil jsem se vychutnávat si tu divokou jízdu a výskal jsem nadšením, když příď prorážela vysokými vlnami a zelená voda se přehnala po palubě jako sprška šípů.

„Tohle miluju!“ zavolal na mě Ragnar. „Doufám, že ve Valhalle najdu loď, moře a vítr!“

Pobřeží bylo neustále na dohled, nízká zelená linie po pravoboku, občas přerušená dunami, ale nikdy stromy nebo kopci, a když se slunce sklánělo k západu, stočili jsme se směrem k zemi a Ragnar nařídil svinout plachtu a vytáhnout vesla ven.

Veslovali jsme do močálovité země, kraje blat a rákosí, ptačího křiku a dlouhonohých volavek, pastí na úhoře a průlivů, mělkých kanálů a dlouhých jezer, a vzpomněl jsem si, jak můj otec říkával o Východních Anglech, že to jsou žáby. Byli jsme teď na okraji jejich země, v místě, kde končila Mercie a území Východní Anglie začínalo změtí vody, bláta a slaných bažin.

„Jmenuje se to tady Gewaesc,“ řekl mi Ragnar.

„Už jsi tady někdy byl?“

„Budou to dva roky,“ řekl. „Dobrá země k nájezdům, ale zrádné vody. Moc mělké.“

Záliv Gewaesc byl hodně mělký, a Weland proto stál na přídi a měřil hloubku kusem železa přivázaného na provaz. Vesla se ponořila, jen když Weland řekl, že je tam dostatečná hloubka, a tak jsme se za skomírajícího světla sunuli k západu, následováni našimi ostatními loděmi. Stíny se protáhly a zrudlé slunce vklouzávalo do rozevřených čelistí dračích, hadích a orlích hlav na lodních přídích. Vesla zabírala pomalu, a když se napřáhla dopředu k dalšímu záběru, řinula se z jejich čepelí voda a kýlová brázda za lodí se čeřila dlouhými pomalými vlnkami, zčervenalými hasnoucím slunečním ohněm.

Na noc jsme zakotvili a přespali na palubě lodi a za úsvitu poručil Ragnar Rorikovi a mně vyšplhat na stěžeň. Poblíž byla Ubbova loď a Ubba také nařídil svým mužům vylézt až k pomalované větrné korouhvičce na vrcholku stožáru.

„Co vidíte?“ zavolal k nám nahoru Ragnar.

„Tři muže na koních,“ odpověděl Rorik a ukázal k jihu, „pozorují nás.“

„A vesnici,“ dodal jsem a také jsem ukázal k jihu.

Pro muže na břehu jsme byli zhmotněním jejich nejtemnějších obav. Viděli houští stožárů a řezby krvelačných příšer na vysokých přídích a zádích našich lodí, vojsko, které sem dračí lodě přinesly, a věděli, co bude následovat. Viděl jsem, jak se ti tři jezdci otočili a odcválali k jihu.

Pluli jsme dál. V čele teď byla Ubbova loď a držela se v kroutícím se mělkém průlivu. Na jejím přídním výboku jsem viděl stát čaroděje Storriho a’říkal jsem si, že rozhodil své runy a předpovídá úspěch. „Dneska,“ řekl mi Ragnar s vlčím úsměvem, „se naučíš vést si jako Viking.“

Být Vikingem znamenalo být nájezdníkem, a Ragnar už léta sám nevedl žádný přepad z lodi, protože se stal dobyvatelem a novým osadníkem, ale Ubbovo loďstvo mělo plenit při pobřeží a přitáhnout tak východoanglické vojsko k moři, zatímco jeho bratr Ivar vedl pěší jednotky z Mercie na jih, a tak jsem se počátkem tohoto léta naučil vikinským způsobům. Vytáhli jsme lodě na souš tam, kde Ubba našel pevninskou výspu s tenkou šíjí, která se dala snadno bránit, a jen co byly naše lodě bezpečně na souši, udělali jsme napříč šíjí výkop a obranný val. Potom se velké skupiny nájezdníků rozptýlily po okolí a příštího rána se vrátily s ukořistěnými koňmi. Koně pak posloužili dalším

oddílům, aby se jejich muži rozjeli do vnitrozemí, a Ragnar zatím vedl své muže pěšky podél vlnitého, rozeklaného pobřeží.

Přišli jsme do jedné vesnice, jejíž jméno jsem se vlastně nikdy nedozvěděl, a vypálili jsme ji do základů. Nikdo tam nebyl. Spálili jsme všechna hospodářství a kostel a pak jsme táhli dál po cestě, která se odkláněla od pobřeží, a když zapadalo slunce, uviděli jsme další vesnici. Ukryli jsme se v lese, nezapálili na noc žádné ohně a za úsvitu jsme do té vsi vpadli.

S jekotem a řevem jsme se vynořili z šera. Byli jsme jako noční můra za rozbřesku, muži v koženém odění s železnými přilbami a kulatými pomalovanými štíty, ozbrojenci se sekerami, meči a kopími. Zdejší obyvatelé neměli žádné zbraně a výstroj, a snad ještě ani netušili, že v jejich kraji se objevili Dáni, neboť na nás vůbec nebyli připraveni. Zemřeli. Několik statečných mužů se nám pokusilo postavit na odpor u jejich kostela, ale Ragnar proti nim vyrazil, a tak byli pobiti tam, kde stáli, a pak Ragnar rozrazil dveře kostela a zjistil, že malé stavení je plné žen a dětí. Před oltářem stál kněz, a když Dáni procházeli nevelkou chrámovou lodí, sesílal na nás latinské kletby, a proklínal nás do posledního dechu, když ho Ragnar rozpáral.

Sebrali jsme z kostela bronzový krucifix, otlučený stříbrný talíř a nějaké mince. V domech jsme našli tucet dobrých kuchyňských hrnců, ovčí stříž, několik srpů a zašpičatělých železných rožňů. Ukořistili jsme dobytek, kozy, ovce, voly, osm koní a šestnáct mladých žen. Jedna žena se rozkřičela, že neopustí své dítě, a díval jsem se, jak Weland nabodl chlapečka na kopí a hodil zkrvavenou mrtvolu matce do náruče. Ragnar potom tu ženu poslal pryč, ne proto, že by se nad ní slitoval, ale proto, že jednoho člověka jsme vždycky ušetřili, aby zprávy o těch hrůzách roznesl dál. Ragnar prohlašoval, že prostí drobní lidé se musí Dánů bát, protože pak budou ochotni se jim podrobit. Podal mi kus hořícího dřeva, které vytáhl z ohně. „Zapaluj došky, Uhtrede," poručil mi, a tak jsem chodil od domu k domu a zakládal oheň na střechách z rákosových došků. Zapálil jsem kostel a pak, právě když jsem se přiblížil k poslednímu stavení, vyrazil z jeho dveří nějaký muž s trojzubým kopím na úhoře a bodl jím po mně. Uhnul jsem stranou a vyhnul se jeho zásahu spíš šťastnou náhodou než díky své obratnosti a dobrému úsudku, a vrazil jsem hořící dřevo muži do obličeje. Ucukl před plamenem,

zaškobrtl a já jsem ustoupil zpátky. Vtom mi Ragnar hodil kopí, těžké válečné kopí, které se hodí spíš k bodání, než aby se jím vrhalo, a kopí se zabodlo v prachu přede mnou, a jak jsem je popadl, pochopil jsem, že mě Ragnar nechá bojovat. Nebyl by mě nechal zemřít, už měl u sebe dva lučištníky se šípy založenými na tětivách, ale zatím nezasahoval, ani když se muž na mě vyřítil a znovu po mně bodl.

Odrazil jsem jeho výpad, odkopl zrezivělé kopí na úhoře stranou a znovu jsem o krok ucouvl, abych si udělal víc místa. Ten muž byl dvakrát tak vysoký jako já a dvakrát těžší. Proklínal mě, nadával mi do ďáblových parchantů a pekelných červů a vyrazil po mně znovu, ale já jsem udělal to, co jsem se naučil při lovu na kance. Pevně jsem došlápl na levou nohu, počkal si, až na mě vodorovně namířil kopím, přenesl jsem váhu na pravou nohu a vyrazil svým kopím.

Nebylo to dobře vyměřené bodnutí, ani jsem neměl tolik síly, abych svého protivníka srazil dozadu, ale hrot kopí se mu zabodl do břicha. Pak mě svou vahou zatlačil dozadu, zpola přitom ryčel a zpola lapal po dechu, a já jsem upadl a on dopadl na mě a snažil se odvalit stranou, protože mu kopí vězelo v útrobách, a přitom se pokusil sevřít mi krk, ale já jsem se zpod něj vykroutil, zvedl jsem jeho vlastní kopí na úhoře a vší silou jsem mu je vrazil do hrdla. Po zemi se řinuly pramínky krve, kapičky krve se rozstřikovaly ve vzduchu, muž sebou škubal a dusil se, krev mu vybublávala propíchnutým hrdlem, a pak jsem se pokusil kopí na úhoře vytáhnout, ale ostny na jeho špicích se zachytily v mužově chřtánu. Vyrval jsem mu válečné kopí z břicha a pokusil se ukončit jeho svíjení tvrdým úderem kopí do hrudi, ale kopí mu sklouzlo po žebrech. Rval a strašně řičel a řekl bych, že sám jsem propadal bezradnému strachu a vůbec jsem si nevšiml, že Ragnar a jeho muži jsou z té podívané, jak se pokouším zabít Východního Angla, skoro bez sebe smíchem. Nakonec se mi to podařilo, nebo snad jen vykrvácel k smrti, ale to už jsem ho ubodal, umlátil a rozerval, jako by se do něj pustila smečka vlků.

Ale dostal jsem třetí náramek a v Ragnarově mužstvu byli i dospělí válečníci, kteří nosili také jen tři. Rorik mi záviděl, ale byl mladší než já a otec ho chlácholil, že jeho čas přijde.

„Jaký je to pocit?“ zeptal se mě Ragnar.

„Dobrý,“ řekl jsem a Bůh mi pomoz, opravdu jsem z toho dobrý pocit měl.

A právě tehdy jsem také poprvé uviděl Bridu. Byla stejně stará jako já, černovlasá, štíhlá jako proutek, s velkýma tmavýma očima a divoká a nezvladatelná jako mladý sokol na jaře. Byla mezi zajatými ženami, a když si Dáni začali rozdělovat zajatkyně mezi sebou, jedna starší žena postrčila to malé děvče dopředu, jako by je dávala Vikingům. Brida popadla kus dřeva, otočila se k té ženě, rozmáchla se po ní a hnala ji pryč. Křičela na ni, že je zakyslá mrcha a vyschlý lusk, a hnala se po ní, až starší žena zakopla a svalila se do kopřiv, kde do ní Brida tloukla dál. Ragnar se smál, ale nakonec děvče odtáhl pryč, a protože měl rád každého, kdo projevil odvahu, dal ji mně. „Dej na ni pozor, ať se jí nic nestane,“ řekl, „a zapal ten poslední dům.“

Tak jsem to udělal. A ještě něco jsem tehdy pochopil. Ať se vaši zabijáci pustí do díla zamlada, dřív než jim dozraje svědomí. Ať vyrazí mladí, a budou rozsévat smrt.

Dopravili jsme svou kořist zpátky na lodě a té noci, když jsem se napil piva, jsem se cítil jako Dán. Ne jako Angličan, už ne. Byl jsem Dán a bylo mi dopřáno prožít nádherné dětství, dokonalé alespoň podle představ chlapce. Vyrůstal jsem mezi muži, měl jsem volnost, rostl jsem jako dříví v lese, nesvazovaly mě žádné zákony, neotravovali mě žádní kněží, vedli mě k odvaze a násilí a jenom zřídka jsem byl sám.

A právě díky tomu, že jsem jen vzácně byl sám, jsem zůstal naživu.

Každý nájezd přinesl další koně a víc koní umožnilo dalším mužům vyjet dál do kraje a vyplenit další místa, nakrást další stříbro a pobrat víc zajatců. Také jsme měli teď venku špehy, kteří sledovali postup vojsk krále Edmunda. Edmund vládl Východní Anglii, a pokud nechtěl podlehnout tak slabošsky jako Burghred, musel na obranu svého království proti nám poslat vojsko, a tak jsme střežili cesty a vyčkávali.

Brida se držela u mě. Ragnar si ji hodně oblíbil, nejspíš proto, že i k němu se chovala vyzývavě a drze a jako jediná z žen neplakala, když upadla do zajetí. Byla sirotek a do našeho příchodu bydlela u své tety, té ženy, kterou zbila a kterou nenáviděla, a stačilo pár dní a Brida byla šťastnější mezi Dány než předtím u svých vlastních lidí. Byla teď otrokyní a jako otrokyně měla zůstávat v táboře a vařit, ale jednou za

svítání, když jsme vyráželi na nájezd, se za námi rozběhla a vysoukala se za mě do sedla mého koně, a Ragnar se tím bavil a nechal ji jet s námi.

Toho dne jsme se vypravili daleko na jih, z nížin, kde se rozprostírala blata, do nízkých zalesněných kopců, mezi nimiž byly úrodné a bohaté statky a ještě bohatší klášter. Když Ragnar zabil jeho opata, Brida se smála a pak, zatímco Dáni sbírali kořist, mě vzala za ruku a vedla mě přes nízký pahorek k usedlosti, kterou už Ragnarovi muži vyrabovali. Ten statek patřil ke klášteru a Brida to tam znala, protože její teta se často chodívala do kláštera modlit. „Chtěla mít vlastní děti," řekla Brida, „a měla jenom mě." Pak ukázala k té usedlosti a čekala, až dám najevo, co si o tom pohledu myslím.

Pověděla mi, že to byla římská usedlost, i když stejně jako já měla sotva ponětí, kdo ti Římané vlastně byli, a věděla jen, že kdysi žili v Anglii a potom odešli. Už dříve jsem viděl spoustu jejich staveb, několik jich bylo i v Eoferwiku, ale zatímco ty ostatní stavby byly poničené, rozpadlé a pak nouzově vyspravené, záplatované blátem a pokryté došky, tahle usedlost vypadala, jako by z ní Římané právě odešli.

Bylo to obdivuhodné dílo. Zdi byly kamenné, hranaté, dokonale rovné a omítnuté maltou, těsně přiléhající střecha z dlaždic sesazených do vzorku, a za bránou se rozkládalo nádvoří, po jehož obvodu se táhl chodník, lemovaný sloupořadím. V největší místnosti byl na podlaze úžasný obraz, složený z tisíců drobných barevných kamínků, a já jsem s otevřenou pusou civěl na rybu vyskakující z vody a táhnoucí dvoukolý válečný vůz, v němž stál vousatý muž a svíral kopí na úhoře, podobné tomu, jaké jsem poznal v Bridině vesnici. Obraz byl lemovaný pásem, na němž byli zobrazeni zajíci, honící se ve spleti listnatých větví. Na stěnách byly namalované další obrazy, ale ty už vyrudly nebo jejich barvy smyla voda, prosakující starou střechou. „To byl opatův dům," řekla mi Brida a zavedla mě do malého pokojíku, kde bylo lůžko, vedle něhož ve vlastní krvi leželo tělo jednoho z opatových služebníků. „Sem mě vzal," řekla Brida.

„Myslíš ten opat?"

„A řekl mi, abych si svlékla šaty."

„Ten opat?" zeptal jsem se znovu.

„Utekla jsem pryč,“ řekla velice věcným tónem, „a teta mi pak nabila. Říkala, že jsem mu měla vyhovět, a on by se nám za to pak odměnil.“

Bloumali jsme po domě a já jsem si najednou překvapeně uvědomil, že už nedovedeme takhle stavět. Uměli jsme zapustit kůly do země, otesat trámy, zvednout krovy a zastřešit je došky z žitné slámy nebo rákosí, ale dřevěné kůly hnily, došky tlely a domy se bortily vlastní vahou. I v létě byly naše domy plné zimní tmy, po celý rok zahlcené kouřem a v zimě páchly po dobytku, zato tenhle dům byl světlý a čistý a pochyboval jsem, že na toho muže ve voze taženém rybou vůbec někdy vypustila nějaká kráva své lejno. Bylo to zneklidňující pomyšlení, že nějak kloužeme zpátky do zakouřené tmy a že už nikdy člověk nepostaví něco tak dokonalého, jako bylo tohle malé stavení. „Byli Římané křesťani?“ zeptal jsem se Bridy.

„To nevím,“ řekla. „Proč?“

„To nic,“ odpověděl jsem, ale myslel jsem na to, že bozi odměňují ty, které milují, a že bych se rád dozvěděl, kteří bozi se starali o Římany. Doufal jsem, že Římané uctívali Odina, i když jsem věděl, že dnes jsou z nich křesťané, protože v Římě sídlí papež, a Beocca mě učil, že papež je hlavou všech křesťanů a náramně svatý muž. Pamatoval jsem si, že se jmenuje Mikuláš. Bridu bozi Římanů vůbec nezajímali, zato si klekla, aby propátrala jámu v podlaze, která jak se zdálo, vedla do tak nízkého sklepení, že by se nikdo ani nemohl dostat dovnitř. „Že by tam žili elfové?“ dal jsem k úvaze.

„Elfové žijí v lesích,“ prohlásila sebejistě. Napadlo ji, že opat tam mohl schovávat nějaké cennosti, a vypůjčila si ode mě meč, aby mohla jámu rozšířit. Nebyl to opravdový meč, jen sax, krátký mečík nebo velice dlouhý nůž, ale dostal jsem ho od Ragnara a honosil jsem se jím, ať jsem šel kamkoliv.

„Nezlom tu čepel,“ varoval jsem Bridu, a ona na mě vyplázla jazyk a pak začala páčit a odškrabovat maltu po krajích jámy. Vrátil jsem se zatím na nádvoří, abych si prohlédl vyvýšeními s vodní nádržkou, rybníčkem, který teď byl zelený a pokrytý slizem, ale nějak jsem tušil, že kdysi býval plný čisté vody. Na malý kamenný ostrůvek uprostřed nádržky doplavala žába a já jsem si znovu připamatoval, jak se otec vyjadřoval o Východních Anglech – že to jsou pouhé žáby.

Branou prošel Weland. Zastavil se hned za ní, olizoval si rty a jazyk mu mezi nimi neklidně kmital. Usmál se na mě polovičatým, neupřímným úsměvem. „Ztratil jsi svůj sax, Uhtrede?“

„Ne,“ řekl jsem.

„Poslal mě Ragnar,“ řekl, „odjíždíme.“

Mlčky jsem přikývl, ale věděl jsem, že kdybychom se opravdu chystali k odchodu, nechal by Ragnar zatroubit na roh.

„Tak pojď, chlapče,“ vyzval mě.

Znovu jsem přikývl a neříkal jsem nic.

Letmo pohlédl svýma tmavýma očima na prázdná okna stavení, pak se zadíval k rybníčku. „Je to žába,“ zeptal se, „nebo ropucha?“

„Žába.“

„Ve Francích,“ pověděl mi, „se říká, že žáby jsou dobré k jídlu.“ Došel k rybníčku a já jsem odstoupil tak, abych zůstal na protější straně nádržky a mezi námi čněla vyvýšená kamenná stavba. „Už jsi někdy jedl žábu, Uhtrede?“

„Ne.“

„A chtěl bys?“

„Ne.“

Vsunul ruku do koženého měšce přivěšeného k řemenu na meč, který měl utažený přes potrhanou drátěnou košili odění. Měl teď peníze, dva náramky na paži, pořádné boty, železnou přilbu, dlouhý meč a drátěnou košili, která sice potřebovala vyspravit, ale stejně představovala daleko lepší ochranu než hadry, v kterých byl oblečený, když prvně přišel do Ragnarova domu. Vyhodil do vzduchu drobnou stříbrnou minci. „Je tvá, jestli tu žábu chytíš.“

„Nechci chytat žábu,“ řekl jsem nevrle.

„Já ano,“ řekl s úšklebkem a vytasil meč, jehož ostří zaskřípalo o dřevěný krček pochvy. Vkročil do nádržky, kde mu voda nesahala ani po okraj vysokých bot, a žába odskákala a žbluňkla do zeleného šlemu. Weland se nedíval po ní, ale na mě, a já jsem věděl, že se mě chystá zabít, a přesto jsem se najednou, kdoví proč, nemohl ani pohnout. Welandovo počínání mě zarazilo, ale přitom jsem zase tak překvapený nebyl. Nikdy jsem ho neměl rád, nikdy jsem mu nedůvěřoval, a pochopil jsem, že ho někdo poslal, aby mě zabil, a že se mu to zatím nepodařilo jen proto, že jsem až do chvíle, kdy mě Brida odvedla od Ragnarovy

družiny, byl pořád mezi lidmi. Teď Weland dostal příležitost, na kterou čekal. Usmál se na mě, došel doprostřed nádržky, přišel ještě blíž, a já jsem konečně zase nabyl vlády nad vlastníma nohama a rozběhl jsem se zpátky ke sloupořadí. Nechtěl jsem vejít do domu, protože tam byla Brida a věděl jsem, že kdyby ji tam nalezl, zabil by ji také. Vyskočil z nádržky a pustil se za mnou, a já jsem se hnal po chodníku, za roh, ale odřízl mi cestu, a tak jsem uskočil zpátky. Chtěl jsem se dostat k bráně, ale on dobře věděl, že chci udělat právě to, a tak se držel mezi mnou a cestou, po níž bych mohl uniknout. Na římské ploché dlažbě zůstávaly po jeho botách mokré otisky. „Copak, Uhtrede?“ otázal se, „to jsi tak zděšený z žab?“

„Co chceš?“ zeptal jsem se.

„Kde zůstala tvá namyšlenost, co? Ealdormane.“ Rázně ke mně došel a švihal přitom mečem ze strany na stranu. „Tvůj strýc tě pozdravuje a pevně věří, že dokud bude žít v Bebbanburgu, budeš se smažit v pekle.“

„Tak ty jdeš od…“ Bylo jasné, že Weland je v Ælfrikových službách, a tak jsem se ani nenamáhal svoji otázku doříci, zato jsem se pokusil protáhnout dozadu.

„Mojí odměnou za tvou smrt bude váha jeho novorozeného dítěte ve stříbře,“ sdělil mi Weland, „a to dítě by už mělo být na světě. A věř mi, že už čeká na tvoji smrt nedočkavě, ten tvůj strýc, opravdu nedočkavě. Skoro se mi podařilo chytit tě tenkrát v noci u Snotengahamu a loni v zimě jsem tě málem zasáhl šípem, ale tys uhnul a ztratil ses. Tentokrát už nic takového, ale bude to rychlé, chlapče. Tvůj strýc říkal, abych to udělal rychle, tak na kolena, hochu, pěkně na kolena.“ Měl hbité zápěstí a rozmachoval se čepelí vpravo vlevo, až jeho meč syčel. „Ještě jsem si ho nepojmenoval,“ svěřil se mi. „Po tomhle snad bude známý jako zabíječ sirotků.“

Předstíral jsem úhyb vpravo, uskočil doleva, ale on byl rychlý jako lasice a zahradil mi cestu. Věděl jsem, že mě dostal do kouta, a on to věděl také a usmál se. „Udělám to rychle,“ ujistil mě, „slibuji.“

Pak o jeho přilbu udeřila střešní dlaždice. Nemohlo mu to moc ublížit, ale nečekaný úder jím trhl zpátky a zmátl ho, a druhá dlaždice jej udeřila do pasu a třetí mu s plesknutím narazila na rameno a Brida na mě křikla ze střechy. „Zpátky přes dům!“ Rozběhl jsem se, švihající meč mě míjel o pár palců, ale protáhl jsem se dveřmi, přeběhl po tom voze, který táhla

ryba, proletěl druhými dveřmi a dalšími, uviděl otevřené okno a prosmýkl jsem se jím, a Brida zatím seskočila ze střechy a spolu jsme se pak hnali k blízkému lesu.

Weland se za mnou rozběhl, ale když jsme se ztratili mezi stromy, přestal mě pronásledovat. Obrátil se k jihu a sám se dal na útěk před tím, co by jej, jak dobře věděl, stihlo od Ragnara, a když jsem pak Ragnara zase uviděl, z nějakého důvodu mi vyhrkly slzy. Proč jsem brečel? Nevím, pokud to nebylo proto, že jsem už najisto věděl, že Bebbanburg je pro mě ztracen, že mého milovaného útočiště se zmocnil nepřítel, a to nepřítel, který teď už možná má syna. Brida dostala náramek a Ragnar dal všem jasně na srozuměnou, že jestli na ni někdo sáhne, potom on, Ragnar, toho muže sám vykleští palicí a štípací sekerou. Domů Brida odjela na Welandově koni.

A příštího dne přitáhl nepřítel.

Ravn se bez ohledu na svoji slepotu vydal na cestu s námi a chtěl ode mě, abych se stal jeho očima, a tak jsem mu líčil, jak se východoanglické vojsko formuje na hřebenu nízké výspy souše na jih od našeho ležení. „Kolik praporců?“ zeptal se mě.

Chvilku mi trvalo, než jsem je spočítal. „Dvacet tři,“ oznámil jsem pak.

„S jakými znaky?“

„Většinou kříže,“ odpověděl jsem, „a několik světců.“

„Je to velice zbožný muž, tenhle král Edmund,“ pověděl mi Ravn, „dokonce se mě snažil přesvědčit, abych se stal křesťanem.“ Při té vzpomínce se pro sebe uchichtl. Seděli jsme zrovna na přídi jedné z lodí vytažených na břeh, Ravn v křesle, Brida a já u jeho nohou a naproti němu mercijská dvojčata, Ceolnoth a Ceolberth. Byli to synové biskupa Æthelbrida ze Snotengahamu, a třebaže jejich otec dánské vojsko vítal, byli drženi jako rukojmí, protože, jak řekl Ravn, takové opatření podpoří poctivost biskupových úmyslů. Měli jsme na tucty dalších takových rukojmí z Mercie a Northumbrie, všechno syny významných a vysoce postavených mužů, a všichni by byli odsouzeni k smrti, kdyby jejich otcové vyvolávali nějaké potíže. Ve vojsku byli i další Angličané, kteří ale sloužili jako vojáci, a nebýt jazyka, jímž mluvili, byli by od Dánů k nerozeznání. Většinou to byli vyhoštěnci, banditi nebo muži bez pána, ale samí drsní a krvelační rváči, které by byli Angličané proti svému

nepříteli potřebovali, jenže teď tihle muži bojovali za Dány proti králi Edmundovi. „A je to hlupák," prohlásil o něm opovržlivě Ravn.

„Proč hlupák?" zeptal jsem se.

„Tehdy v zimě, než jsme zaútočili na Eoferwic, nám poskytl útočiště a ochranu," vysvětloval Ravn, „a to jen za slib, že nezabijeme žádné jeho kněze a duchovní." Tiše se zasmál. „Náramně pošetilá podmínka. Kdyby jejich bůh za něco stál, tak bychom je přece zabít nemohli."

„Proč vám poskytl útočiště?"

„Protože to bylo snazší než s námi bojovat," řekl Ravn. Mluvil anglicky, protože ostatní tři děti nerozuměly dánsky, i když Brida se rychle učila. Byla chytrá, uličnická, mazaná jako liška. Ravn se usmál. „Ten pošetilec král Edmund věřil, že na jaře odtáhneme pryč a už se nevrátíme, ale už nás tady má zase."

„Neměl to udělat," vmísilo se do řeči jedno z dvojčat. Nedokázal jsem je od sebe rozeznat, ale na obou mě zlobilo, že byli zapálení mercijští vlastenci, navzdory tomu, že jejich otec změnil strany. Bylo jim deset let a věčně se do mě naváželi za to, že mám rád Dány.

„Samozřejmě že neměl," přisvědčil mírně Ravn.

„Měl proti vám vyrazit do útoku!" řekl Ceolnoth nebo Ceolberth.

„Jenže kdyby to byl udělal, prohrál by," upozornil Ravn. „Postavili jsme si tam ležení, ohradili si je a usadili jsme se tam. A on nám ještě platil peníze, abychom nedělali žádné potíže."

„Jednou jsem krále Edmunda viděla," ozvala se Brida.

„Kde to bylo, dítě?" zeptal se Ravn.

„Přišel se pomodlit do kláštera," řekla, „a když si klekal, tak si uprdl."

„Nepochybně jejich bůh ten hold ocenil," prohlásil velebně Ravn a zamračil se, protože dvojčata teď napodobovala zvuky prdění.

„Byli Římani křesťané?" zeptal jsem se ho, protože jsem si vzpomněl, jaký úžas ve mně vzbudila ta římská usedlost.

„Ne vždycky," odpověděl mi Ravn. „Kdysi měli své vlastní bohy, ale kvůli křesťanství se jich zřekli, a od té doby je čekaly jen samé porážky. Kdepak jsou naši muži?"

„Ještě tam na blatech," řekl jsem.

Ubba původně doufal, že zůstaneme v našem ležení, a tak přimějeme Edmundovo vojsko zaútočit po úzké pevninské šíji, kde se rozbije o náš hliněný val, jenže Angličané zůstávali na jih od zrádných nížin a

vyzývali nás a provokovali, abychom zaútočili my na ně. Ubbu to lákalo. Přiměl Storriho, aby rozhodil runové hůlky, ale mezi lidmi se trousilo, že výsledek byl nejistý, a to přihrávalo Ubbově obezřetnosti. Byl to hrůzostrašný bojovník, ale vždycky opatrný, když došlo na výběr místa střetnutí, jenže runové hůlky nepředpovídaly pohromu, a tak vyvedl své vojsko do mokřin, kde se teď jeho oddíly držely na každém plácku sušší země, co byl k nalezení, a odkud vedly dvě cesty na nízký hřeben vyvýšeniny. Ubbův pověstný praporec s havranem na trojcípé plachtě povlával uprostřed mezi oběma cestami, které střežily silné východoanglické hradby štítů, takže výpad po kterékoli z těch cest by vedl k tomu, že malá skupina našich mužů by musela čelit přesile nepřátel, a to si Ubba určitě už rozmyslel, takže zatím vyčkával a váhal. Tohle všechno jsem popisoval Ravnovi.

„To se nevyplatí," řekl mi nabádavě, „ztrácet muže, ani když vítězíme."

„Ale když přitom zabijeme spoustu jejich?" zeptal jsem se.

„Tak postaví další, zatímco my máme mužů málo. Když jim jich zabijeme tisíc, přivedou zítra tisíc dalších, ale když my ztratíme stovku mužů, budeme muset čekat, až připlují další lodi."

„Připlují další," řekla Brida.

„Pochybuji, že ještě letos," prohlásil Ravn.

„Ne," trvala na svém, „právě připlouvají," a když jsem se podíval, kam ukazuje, viděl jsem čtyři lodě, které se opatrně šinuly spletí nízkých ostrovů a mělkých zátok.

„Pověz mi o nich," řekl netrpělivě Ravn.

„Jsou čtyři," řekl jsem, „a připlouvají od západu."

„Od západu? Ne od východu?"

„Od západu," trval jsem na svém. Znamenalo to, že nepřiplouvají od moře, ale od jedné z těch čtyř řek, které se vlévají do Gewassku.

„Co mají na přídích?" vyptával se Ravn.

„Žádné divoké šelmy," odpověděl jsem, „jen obyčejné dřevěné tyče a kornovce."

„Kolik vesel?"

„Myslím, že po deseti na každém boku, možná po jedenácti. Ale na palubě je mnohem víc mužstva než veslařů."

„Anglické lodi!“ prohlásil překvapeně Ravn, neboť až na malé rybářské čluny a několik břichatých nákladních plavidel měli Angličané lodí jen málo, avšak toto byly válečné koráby, dlouhé a štíhlé jako dánské lodi, a plížily se spletitými vodními kanály, aby napadly Ubbovo na souš vytažené loďstvo. Viděl jsem tenký pramínek kouře, stoupající z nejbližší lodi, a věděl jsem, že na palubě určitě budou mít pánev se žhavým uhlím a že se chystají zapálit dánské lodi, a tak znemožnit Ubbovi únik.

Ale Ubba už je také spatřil a dánské vojsko se hrnulo zpátky do tábora. Z vůdčí anglické lodi začali střílet hořící šípy na nejbližší dánský koráb, a třebaže jsme na lodích vždycky nechávali stráže, tvořili je hlavně nemocní a zchromlí muži, a proto neměly dost sil, aby uchránily lodi proti útoku vedenému z moře. „Kluci!“ zařval jeden ze strážných.

„Běžte,“ vybídl nás Ravn, „utíkejte,“ a Brida, která si byla jistá, že není o nic horší než chlapci, se rozběhla s dvojčaty a se mnou. Seskočili jsme na pláž a při okraji vody běželi tam, kde nad dánskou lodí houstl kouř. Hořící šípy teď vystřelovali ze dvou anglických lodí, zatímco poslední dva útočníci se pokoušeli obeplout své společníky po stranách a dostat se k našim dalším lodím.

Naším úkolem bylo hasit oheň, zatímco strážci házeli kopími na anglické posádky. Štítem jsem nabíral písek a házel jsem ho na oheň. Anglické lodi byly už blízko a viděl jsem, že jsou postavené z čerstvého, jen hrubě opracovaného dřeva. Těsně u mě s bouchnutím dopadlo kopí, tak jsem je popadl a mrštil jím zpátky, ale tak slabě, že jen lehce narazilo na veslo a spadlo do moře. Dvojčata se nijak zvlášť nesnažila oheň udusit, a tak jsem jedno z nich uhodil a pohrozil mu, že ho praštím silněji, když se nebudou snažit víc, ale přišli jsme příliš pozdě, abychom zachránili první dánskou loď, která už byla celá v plamenech. Opustili jsme ji a pokoušeli se zachraňovat další loď, ale do jejích veslařských lavic narazila spousta hořících šípů, další šípy přistály na svinuté plachtě a dva hoši zůstali ležet mrtvi na okraji vody. Vůdčí anglická loď se pak stočila k pláži, její příď plná mužů se ježila kopími, sekerami a meči. „Edmund!“ křičeli, „Edmund!“ Příď najela na břeh a válečníci seskákali a začali pobíjet strážce dánských lodí. Velké sekery tloukly a dopadaly a krev se rozstřikovala po pláži a odplavovaly ji drobné vlnky, které omývaly písek. Popadl jsem Bridu za ruku a táhl ji pryč, brodil se s ní

mělkou zátokou, kde se před námi polekaně rozprchávaly drobné stříbrné rybky. „Musíme zachránit Ravna!“ naléhal jsem.

Smála se. Brida si vždycky libovala, když vypukl nějaký zmatek.

Tři anglické lodi najely na břeh a jejich posádky už byly na pobřeží a dobíjely dánské hlídky. Poslední loď klouzala v klesajícím přílivu a vystřelovala hořící šípy, ale to už Ubbovi muži byli zpátky v táboře a s hromovým řevem se vrhli na Angličany. Několik mužů zůstalo pod havraním praporcem u hliněného valu, aby zajistili, že jednotky krále Edmunda se nepřihrnou přes pevninskou šíji zmocnit se našeho tábora, ale všichni ostatní vyrazili s křikem a plni pomstychtivosti. Dánové milují své lodě. Říkají, že loď je jako žena nebo meč, břitká a krásná, a stojí za to, aby se pro ni zemřelo, a určitě za to, aby se pro ni bojovalo. Východní Anglové, kteří si zatím vedli tak dobře, teď udělali chybu, neboť příliv ustupoval, a tak nemohli své lodi odrazit od břehu do nízkých vln. Několik Dánů chránilo své vlastní nepoškozené lodě tak, že zaplavili posádku jediné plovoucí lodi nepřítele přívalem vrhacích seker, kopí a šípů, zatímco ostatní zaútočili na Angličany na břehu.

Byla to řež a krvavá jatka. Bylo to dánské dílo. Byl to boj hodný toho, aby ho opěvovali skaldi. Tam, kam dosahoval příliv, byla silná vrstva krve, krev polykaly přibíhající a ustupující drobné vlnky, muži křičeli a klesali k zemi a všude kolem nich se vlnil kouř z hořících lodí, až slunce zmatnělé kouřem nad našimi hlavami celé zčervenalo a písek pod našima nohama zrudl, a v tom kouři a křiku se děsivě rozběsnila zuřivost Dánů. Tehdy jsem poprvé viděl bojovat Ubbu a obdivoval jsem ho, neboť to byl skutečný smrtonoš, nelítostný válečník a milovník meče. Nebojoval v hradbě štítů, ale vtrhl do řad nepřátel, na jednu stranu máchl štítem a hned na druhou stranu udeřil sekerou, a připadalo mi, že je nezničitelný a neporazitelný. V jednom okamžiku byl obklopen východoanglickými bojovníky, pak se ozval nenávistný výkřik, třeskla čepel o čepel a Ubba se vynořil z toho klubka mužů s čepelí zrudlou, s krví ve vousech, a srážel nepřátele do zkrvaveného přílivu a přitom se už rozhlížel po dalších odpůrcích, které by zabil. Přidal se k němu Ragnar se svými muži, kosili teď nepřítele těsně u moře, nenávistně křičeli na nepřátele, kteří jim spálili lodě, a když bylo po křiku a zabíjení, napočítali jsme šedesát osm mrtvých Angličanů, a to jsme některé ani započítat nemohli, protože vběhli do moře a utopili se tam, staženi ke dnu vahou svých

zbraní a výstroje. Jediná východoanglická loď, která unikla, byla plná umírajících a po dřevěných bocích se jí řinula krev. Vítězní Dánové tancovali po tělech těch, které zabili, a pak snesli na hromadu ukořistěné zbraně. Dánů padlo třicet, a ti byli pak spáleni na zpola shořelé lodi. Dalších šest dánských korábů bylo zničeno, ale Ubba zajal tři anglické lodi vytažené na souš, o kterých Ragnar prohlásil, že stojí za hovno. „Divím se, že se vůbec udržely na vodě," řekl a kopl do špatně utěsněného pásu lodní obšívky.

Stejně jsem si pak říkal, že Východní Anglové si nevedli špatně. Udělali pár chyb, ale když spálili dračí lodě, zranili dánskou pýchu, a kdyby byl král Edmund zaútočil na val chránící naše ležení, byl by snad dokázal proměnit krveprolití v masakr Dánů, jenže král Edmund do útoku nevyrazil. Jen co jeho lodníci začali umírat pod clonou kouře, odtáhl pryč.

Nejspíš se domníval, že bude čelit jen dánskému vojsku, které připlulo po moři, a pak zjistil, že skutečný útok je veden po souši. To už také pochopil, že Ivar Vychrtlý napadl jeho zemi.

Ubba běsnil. Několik anglických zajatců bylo obětováno Odinovi, aby jejich křik přivolal tohoto boha na pomoc. A příštího rána, když jsme na břehu zanechali doutnající černé kostry spálených lodí, odveslovali jsme s dračím loďstvem k západu.

Kapitola čtvrtá

Na Edmunda, krále Východních Anglů, se teď vzpomíná jako na světce, na jednu z těch blahoslavených duší, jež na věky sídlí ve stínu všemohoucího Boha. Alespoň tak to vykládají kněží. Říkají, že světci zaujímají na nebesích výsadní místo, sídlí tam na vysoké plošině veliké boží síně a tráví svůj čas zpěvem k boží chvále. Navěky. Prostě jen zpívají. Beocca mě vždycky ujišťoval, že jsou z toho bez sebe radostí, ale mně to připadá velice jednotvárné a nudné. Dáni soudí, že jejich mrtví válečníci odcházejí do Valhally, Odinovy síně mrtvých, kde přes den bojují a v noci hodují a obcují se ženami, a já si netroufám říci kněžím, že tohle mi připadá jako daleko lepší způsob, jak trávit posmrtný život, než zpívání za doprovodu zlatých harf. Jednou jsem se zeptal biskupa, jestli jsou v nebi vůbec nějaké ženy. „Jistěže ano, můj pane," odpověděl mi, celý šťastný, že se začínám zajímat o jeho nauku, „mezi nejblahoslavenějšími světci je mnoho žen."

„Myslím ženské, které můžeme ošukat, biskupe."

Řekl, že se za mě bude modlit. Možná to dělal.

Nevím, jestli král Edmund byl světec. Každopádně byl hlupák, to je jisté. Než Dáni napadli Eoferwic, poskytli jim útočiště, a nejen útočiště. Dával jim peníze, opatřoval jim jídlo a jejich vojsku poskytl koně, to vše jen za dva sliby, že na jaře odejdou z Východní Anglie a že neublíží žádnému knězi a služebníku církve. Dáni své sliby dodrželi, ale teď, o dva roky později, se vrátili ještě mnohem silnější a král Edmund se rozhodl, že se jim postaví. Viděl, co se stalo v Mercii a Northumbrii, a

musel vědět, že jeho vlastní království by stihl stejný osud, a tak svolal svůj fyrd, pomodlil se ke svému bohu a vytáhl do boje. Nejdřív se nám postavil u moře, potom, když se doslechl, že Ivar postupuje při okraji blat a ladem ležících zemí na západ od Gewaesku, se otočil, aby se s ním střetl. Ubba pak provedl naše loďstvo přes Gewaesc a opatrně jsme vklouzli do jedné z řek a postupovali po ní, dokud její koryto nebylo tak úzké, že jsme nemohli veslovat. Muži dál vlekli lodi na lanech a brodili se vodou, která jim sahala k pasu, až jsme už vůbec nemohli postupovat dál, a tak jsme tam zanechali lodě pod stráží a vydali jsme se pěšky po rozblácených cestách přes nekonečná blata a mokřiny, až jsme konečně přišli na výše položené území. Nikdo nevěděl, kde jsme, jen jsme tušili, že pokud půjdeme k jihu, dostaneme se k cestě, po níž postupoval Edmund, aby se utkal s Ivarem. Chtěli jsme ho na té cestě uzavřít mezi našimi jednotkami a Ivarovým vojskem.

A to se také podařilo. Ivar s ním svedl boj, štítová hradba proti štítové hradbě, ale my jsme o tom vůbec nic nevěděli, než první houfy utečenců z řad Východních Anglů dorazily k východu, kde ale nalezli jen další hradbu štítů, co už na ně čekala. Raději se rozprchli do kraje, než by s námi bojovali, a tak jsme postupovali dál a od několika zajatců, které jsme pochytali, jsme se dozvěděli, že je Ivar snadno porazil. Následujícího dne, když k nám dorazili první jezdci z Ivarových vojsk, se nám to potvrdilo.

Král Edmund uprchl na jih. Východní Anglie je rozlehlá země, kde snadno mohl najít útočiště v některé pevnosti, nebo mohl odejít až do Wessexu, ale on se svěřil do rukou božích a uchýlil se do malého kláštera v Diku. Klášter byl ztracený v mokřinách a král snad věřil, že ho tam nikdy nenajdeme, nebo – jak jsem se doslechl – mu jeden tamější mnich slíbil, že Bůh obestře klášter trvalou mlhou, v níž se pohané ztratí, ale ta mlha nikdy nepadla, zato tam vpadli Dánové.

Ivar, Ubba a jejich bratr Halfdan přijeli do Diku s polovinou svého vojska, zatímco jeho druhá polovina se snažila uklidnit Východní Anglii, čili se pustila do znásilňování, vypalování a zabíjení, dokud se lidé nepodrobili, což většinou udělali dosti svižně. Krátce řečeno Východní Anglie padla tak snadno jako Mercie, a Dány zastihla jediná špatná zpráva, že v Northumbrii došlo k nějakým nepokojům. Šeptalo se o jakési rebelii, v níž bylo zabito několik Dánů, a Ivar hodlal povstání

potlačit, ale netroufal si opustit Východní Anglii tak brzy poté, co ji Dánové uchvátili, a proto navrhl v Diku králi Edmundovi, že ho ponechá na trůně stejně, jako Burghred vládne v Mercii.

K setkání došlo v klášterním kostele, překvapivě rozlehlém stavení ze dřeva a došků, kde na zdech visely velké kožené desky. Ty desky byly pomalované křiklavými a přezdobenými obrazy. Na jednom z nich se nějací naháči řítili dolů do pekla, kde je hltal mohutný had se zubatou tlamou. „Rozparovač mrtvých," řekl Ragnar a otřásl se.

„Rozparovač, co je to?" zeptal jsem se.

„Had, který čeká v Niflheimu," vysvětlil mi a dotkl se svého talismanu s kladivem. Věděl jsem, že Niflheim je jakési severské peklo, na rozdíl od křesťanského pekla ledově studené. „Rozparovač mrtvých se sytí mrtvolami," pokračoval Ragnar, „ale také ohryzává strom života. Chce zničit celý svět a přivodit i konec času." Znovu se dotkl svého kladiva.

Další deska za oltářem zobrazovala Krista na kříži a vedle ní byla opřená třetí pomalovaná kožená tabule, která zaujala Ivarovu pozornost. Nějaký muž, nahý až na bederní roušku, tam byl přivázaný k mučednickému kůlu a sloužil za terč lučištníkům. Jeho bílé tělo bylo probodáno alespoň dvacítkou šípů, ale on měl přesto ve tváři zbožný výraz a tajuplně se usmíval, jako by se navzdory svému utrpení z něčeho těšil. „Kdo je to?" chtěl vědět Ivar.

„Požehnaný svatý Šebestián." Král Edmund trůnil před oltářem a odpověď poskytl jeho tlumočník. Ivar, který zíral na obraz svýma děsivýma očima smrtky, chtěl slyšet celý ten příběh, a tak mu Edmund podrobně vylíčil, jak blahoslavený svatý Šebestián, římský voják, se odmítl zříci své víry, a císař proto poručil, aby byl usmrcen šípy.

„Nicméně on to přežil!" řekl Edmund horlivě, „a zůstal naživu, protože Bůh ho ochránil, budiž Bůh pochválen za tu milost."

„Opravdu přežil?" zeptal se podezíravě Ivar.

„Císař ho proto nechal nakonec ubít k smrti," dokončil tu historku tlumočník.

„Takže nepřežil?"

„Odešel na nebesa," řekl král Edmund, „čili zůstal živ."

Do rozhovoru se vmísil Ubba, který chtěl, aby mu někdo vyložil, jak to vypadá v nebi, a Edmund začal horlivě načrtávat nebeské radosti a krásy, ale když si Ubba udělal jasnou představu, že křesťanské nebe je Valhalla

beze všech zábav a radovánek, s opovržením si odplivl. „A křesťané chtějí do nebe odejít?“ zeptal se nevěřícně.

„Jistěže ano,“ přisvědčil tlumočník.

Ubba se pohrdlivě ušklíbl. S ním a s jeho dvěma bratry se dostavilo k jednání tolik dánských válečníků, kolik se jich jen dokázalo do kostela vtěsnat, zatímco král Edmund měl doprovod dvou kněží a šesti mnichů, kteří jen naslouchali, když I var navrhoval podmínky smíru a vyřešení sporu. Král Edmund směl dál žít a vládnout ve Východní Anglii, ale hlavní pevnosti tam měly být obsazeny dánskými posádkami a Dáni si směli zabrat každé území, které si vyžádají, až na zemi, patřící přímo králi. Od Edmunda se bude očekávat, že opatří koně pro dánské vojsko, peníze a jídlo pro dánské válečníky a že jeho fyrd, tedy to, co z něj zbylo, bude pochodovat pod dánským velením. Edmund neměl syny, ale jeho nejvýše postavení muži syny měli, a ti se měli stát rukojmími pro záruku, že Východní Anglie dodrží podmínky, které navrhl Ivar.

„A když řeknu ne?“ otázal se Edmund.

Ivara to pobavilo. „Tak ti zabereme zemi stejně.“

Král se šel poradit se svými kněz i a mnichy. Edmund byl vysoký a hubený muž s hlavou holou jako vajíčko, i když mu bylo jen kolem třiceti. Měl vypoulené oči, sevřená ústa a neustále se mračil. Oblečený byl v dlouhé bílé tunice, a díky tomu sám vypadal jako kněz. „A co se stane s božím kostelem?“ zeptal se nakonec Ivara.

„Co s ním má být?“

„Vaši muži znesvětili boží oltáře, povraždili boží služebníky, poskvrnili jeho obraz a uloupili jeho tribut!“ Teď bylo vidět, že se král rozhněval. Jednu ruku zatínal do opěradla křesla, které stálo před oltářem, zatímco druhou, zaťatou do pěsti, bušil v rytmu svých obvinění a žalob.

„Váš bůh se neumí postarat sám o sebe?“ otázal se Ubba.

„Náš Bůh je mocný,“ prohlásil Edmund, „je stvořitelem světa, avšak také dovoluje existovat zlu, aby nás zkoušel.“

„Amen,“ zamumlal jeden z kněží, když Ivarův tlumočník ta slova přeložil.

„Přivedl vás!“ vyprskl král, „pohany ze severu! Jeremiáš to prorokoval!“

„Jeremiáš?“ zeptal se Ivar, který teď vůbec nechápal, o čem jde řeč.

Jeden z mnichů měl knihu, první, co jsem zase po mnoha letech spatřil, a rozvázal její koženou schránku, zalistoval tuhými listy a podal knihu králi, který sáhl do kapsáře a vytáhl malé slonovinové ukazovátko, jež používal, aby si ukazoval na slova, která hledal.

„Quia malum ego," zahřímal král a světlé ukazovátko se sunulo po řádcích, „adduco ab aquilone et contritionem magnaml"

Tady se zarazil, pohlédl na Ivara, a několik Dánů, na které udělala dojem prudkost královy řeči, třebaže nikdo z nich nerozuměl ani jedinému slovu, se dotklo svých talismanů s kladivy. Kněží kolem Edmunda se na nás káravě dívali. Vysokým oknem vletěl do síně vrabec a jako na bidýlku se na okamžik usadil na vodorovném břevnu vysokého dřevěného kříže, který stál na oltáři.

V Ivarově děsivé tváři nebylo vidět žádnou odezvu na Jeremiášova slova, a východoanglickému tlumočníkovi, který byl jedním z kněží, se konečně rozbřesklo, že královo ohnivé předčítání nikomu z nás nic neříká. „Neboť přinesu zlo ze severu," překládal, „a veliké ničení."

„Tak to stojí v Písmu!" vyrazil prudce Edmund a vrátil knihu mnichovi.

„Můžeš si svůj kostel nechat," řekl lhostejně Ivar.

„To nestačí," oznámil Edmund a zvedl se, aby dodal svým slovům na důraznosti. „Budu zde panovat," pokračoval, „a když už musím, tak strpím vaši přítomnost a poskytnu vám koně, jídlo, peníze a rukojmí, ale jen tehdy, když se ty sám i se všemi svými muži poddáte Bohu. Musíte se nechat pokřtít!"

S tím slovem si nevěděl rady ani dánský, ani králův tlumočník, a tak se nakonec Ubba obrátil o pomoc ke mně. „Musíte si stoupnout do sudu s vodou," řekl jsem, protože jsem si pamatoval, jak mě Beocca pokřtil po bratrově smrti, „a ještě vás troškou vody polijí."

„To mě chtějí umýt?" zeptal se užasle Ubba.

Pokrčil jsem rameny. „Takhle to dělají, pane."

„Stanete se křesťany!" řekl Edmund, pak po mně střelil dopáleným pohledem. „Můžeme vykonat křest v řece, hochu. Sudy nejsou nutné."

„Chtějí vás umýt v řece," vysvětlil jsem Ivarovi a Ubbovi, a Dáni se rozesmáli.

Ivar si králův návrh rozmýšlel. Zůstat stát po několik okamžiků v řece nebylo tak zlé, zvlášť když to znamenalo, že by si mohl pospíšit zpátky

do Northumbrie a potlačit všechny nepokoje, které tam vznikly. „Budu ale dál moci uctívat Odina, až budu umytý?“ zeptal se.

„Ovšemže ne!“ řekl rozzlobeně Edmund. „Je pouze jediný Bůh!“

„Je mnoho bohů,“ odsekl mu Ivar, „spousta bohů! To přece ví každý.“

„Je jen jediný Bůh a musíte mu sloužit.“

„Jenže my vítězíme,“ vysvětloval Ivar trpělivě, téměř jako by mluvil s dítětem, „a to znamená, že naši bozi porážejí tvého jediného boha.“

Král se otřásl nad tak ohavným kacířstvím. „Vaši bozi jsou falešní, nepraví bozi,“ prohlásil, „jsou výmětem ďábla, jsou to zlí duchové, kteří přinášejí na svět temnotu, zatímco náš Bůh je veliký, všemohoucí a vznešený.“

„Dokaž mi to,“ řekl Ivar.

Po těch třech slovech se rozhostilo ticho. Král, jeho kněží a mniši, všichni zírali na Ivara s očividnými rozpaky.

„Dokaž to,“ opakoval Ivar a Dáni zamručeli na podporu jeho výzvy.

Král Edmund zamžoural, v první chvíli zjevně bezradný, pak ho najednou něco napadlo a ukázal na koženou desku, na níž byl zobrazen zážitek svatého Šebestiána, když se stal terčem lučištníků. „Náš Bůh ušetřil požehnaného svatého Šebestiána usmrcení šípy!“ prohlásil Edmund. „A to snad jako důkaz stačí, ne?“

„Jenže ten člověk stejně nakonec zemřel,“ upozornil Ivar.

„Pouze proto, že to byla boží vůle.“

Ivar se nad tím zamyslel. „Tvůj bůh by tě tedy před mými šípy dokázal ochránit?“ zeptal se.

„Bude-li to jeho vůle, pak ano.“

„Tak si to vyzkoušíme,“ navrhl Ivar. „Budeme po tobě střílet šípy, a když to přežiješ, všichni se necháme umýt.“

Edmund zíral na Dána a lámal si hlavu, jestli to myslí vážně, a když uviděl, že Ivar nežertuje, znejistěl a zatvářil se ulekaně. Otevřel ústa, ale nenapadlo ho, co by řekl, a zase je sklapl. Potom mu něco pošeptal jeden z jeho otonzurovaných mnichů a zjevně se pokoušel krále přesvědčit, že mu Bůh nabízí tuto tvrdou zkoušku, aby rozšířil svoji církev a obec věřících, a že nepochybně dojde k zázraku a Dánové se potom stanou křesťany, všichni se spřátelíme a nakonec budeme společně zpívat na vyvýšené plošině v nebesích. Nezdálo se, že by král byl jeho slovy dokonale přesvědčen, pokud ovšem mnich navrhoval právě tohle, ale

Dáni chtěli hned teď uvidět zázrak a už nesešlo na tom, jestli Edmund tu zkoušku přijme, nebo odmítne.

Tucet mužů odvleklo mnichy a kněze stranou a další si zatím šli pro své luky a šípy. Král, lapený obranou svého Boha do vlastní pasti, klečel u oltáře a modlil se, jak jen bylo v lidských silách. Dáni se šklebili. Náramně se mi to líbilo. Řekl bych, že jsem téměř doufal, že opravdu uvidím zázrak, ne proto, že bych byl křesťan, ale protože jsem prostě nějaký zázrak spatřit chtěl. Beocca mi často vyprávěl o zázracích a přitom zdůrazňoval, že jsou skutečným důkazem pravosti křesťanské víry, ale já jsem nikdy žádný zázrak neviděl. V Bebbanburgu nikdy nikdo nechodil po vodách, neuzdravili se tam žádní malomocní a žádní andělé se nesnesli v plamenné nádheře na noční oblohu, ale teď, říkal jsem si, snad uvidím boží moc, o níž mi Beocca věčně kázal. Brida jen chtěla vidět Edmunda zemřít.

„Jsi připravený?“ zeptal se krále Ivar.

Edmund se podíval po svých kněžích a mniších a já jsem uvažoval, jestli se chystá navrhnout, aby některý z nich podstoupil tuto zkoušku boží moci za něj. Potom se zamračil a ohlédl se zpět na Ivara. „Přijmu tvůj návrh,“ oznámil.

„Že na tebe budeme střílet šípy?“

„Že zde zůstanu dál jako král.“

„Ale nejdřív mě budeš chtít umýt.“

„Na tom nemusíme trvat,“ ustoupil Edmund.

„Ne,“ odmítl Ivar. „To ty jsi tvrdil, že tvůj bůh je všemocný a že je jediným bohem, tak se o tom chci přesvědčit. Jestli máš pravdu, pak se necháme umýt všichni. Dohodnuto?“ S tou otázkou se obrátil k Dánům, kteří hromově zařvali na souhlas.

„Já ne,“ řekl Ravn, „mě nikdo umývat nebude.“

„Všichni se necháme umýt!“ zavrčel Ivar, a pochopil jsem, že mu na výsledku té zkoušky opravdu záleží, vlastně záleží víc než na uzavření rychlého a výhodného míru s Edmundem. Všichni lidé potřebují nějaké potvrzení svého boha a Ivar se pokoušel přijít na to, zda se snad po celá léta neklaněl ve špatné svatyni. „Máš na sobě drátěnou košili?“ zeptal se Edmunda.

„Nemám.“

„Raději se o tom přesvědčíme," vmísil se Ubba a letmo pohlédl na nešťastný obraz. „Svlékněte ho," přikázal.

Král a všichni duchovní protestovali, ale Dánům se odporovat nedá, a král Edmund byl svlečen úplně do naha. Brida si to náramně vychutnávala. „Má ho mrňavýho," všimla si. Edmund, který teď byl terčem posměchu, dělal co mohl, aby si udržel důstojnost. Kněží a mniši klečeli, modlili se a šest lučištníků zaujalo postavení tucet kroků od Edmunda.

„Teď zjistíme," oznámil nám Ivar a umlčel smích, „jestli ten anglický bůh je tak mocný a silný jako naši dánští bohové. Jestli ano a jestli král zůstane naživu, staneme se křesťany všichni!"

„Já ne," opakoval Ravn, ale tak tiše, aby ho Ivar neslyšel. „Pověz mi, co se teď děje, Uhtrede."

Brzy bylo po všem. Šest šípů zasáhlo cíl, král vykřikl, krev se rozstříkla po oltáři, král se svezl k zemi a trhal sebou jako losos nabodnutý na kopí. Dalších šest šípů ho zasáhlo s temným úderem, Edmund sebou ještě škubl a lučištníci pak stříleli dál, i když už mířili špatně, protože se smíchy málem neudrželi na nohou. Pořád ještě stříleli, až v králi vězelo tolik opeřených dříků, kolik má ježek bodlin. To už byl úplně mrtvý. Zkrvavený, s bílou kůží červeně žíhanou, ústy otevřenými a bez života. Jeho bůh ho nechal na holičkách. Dnes se ovšem tahle historka už nevypráví, zato se děti učí, jak se udatný svatý Edmund postavil Dánům, požadoval od nich, aby přestoupili na víru, a byl zavražděn. Nyní je tedy mučedníkem a světcem, který si šťastně prozpěvuje na nebesích, ale skutečná pravda je, že to byl hlupák a mučednickou smrt si zavinil sám svými řečmi.

Kněží a mniši začali naříkat, a tak Ivar přikázal, aby byli zabiti také, a potom rozhodl, že jeden z jeho velitelů, hrabě Godrim, bude vládnout ve Východní Anglii a Halfdan tu zemi surově podupe, aby udusil poslední jiskřičky odporu. Godrim a Halfdan dostanou třetinu vojenských jednotek, aby udrželi Východní Anglii v klidu, a my ostatní se vrátíme potlačit nepokoje v Northumbrii.

Tak nyní i Východní Anglie byla ztracená.

A posledním anglickým královstvím zůstával Wessex.

Vrátili jsme se do Northumbrie. Hnáni vesly i plachtou jsme pluli vzhůru podél pobřeží, a když jsme dopluli do Humberu, vydali jsme se

proti proudu řeky Ouse, až se na dohled objevily hradby Eoferwiku. Tam jsme vytáhli *Wind-Viper* na souš, aby přes zimu neshnila.

Ivar a Ubba se vrátili s námi, takže po řece táhlo celé loďstvo, vesla se nořila do vody a voda stékala z jejich listů, a přídě lodí zbavené hlav příšer nesly zelené dubové větve, aby všichni viděli, že se vracíme jako vítězové. Přivezli jsme domů velké bohatství. Dáni si velice považují cenností a pokladů. Jejich muži jdou za svými vůdci proto, že vědí, že za odměnu dostanou stříbro, a při dobytí tří ze čtyř anglických království si Dáni nahromadili veliké bohatství, které se rozdělilo mezi muže. Někteří z nich, a nebylo jich mnoho, se rozhodli vrátit se s nabytým majetkem domů do Dánska. Většina z nich však zůstala, neboť nejbohatší království ještě odolávalo a muži věřili, že všichni budou bohatí jako bozi, jakmile padne Wessex.

Ivar a Ubba původně očekávali, že v Eoferwiku narazí na nějaké potíže. Na bocích lodí vystavili své štíty, ale ať v Northumbrii zavládly jakékoliv nepokoje, toto velké město nezasáhly, a král Egbert, který zde vládl z vůle Dánů, vzdorovitě popíral, že by vůbec k nějakému povstání došlo. Arcibiskup Wulfhere tvrdil totéž. „Vždycky se najde tlupa banditů," prohlásil povzneseně, „a snad jste zaslechli nějaké zvěsti právě o ní?"

„Anebo ty jsi hluchý," utrhl se na něj Ivar a ukázalo se, že jeho podezření bylo oprávněné, neboť jakmile se lidé dozvěděli, že se vojsko vrátilo, dorazili poslové od ealdormana Ricsiga z Dunholmu. V Dunholmu stála veliká pevnost na vysokém skalním útesu, který téměř ze všech stran obtékala řeka Wiire, a ten útes a řeka dělaly z Dunholmu pevnost téměř tak silnou, jako byl Bebbanburg. Vládl v ní Ricsig, který nikdy nepozvedl meč proti Dánům. Když jsme zaútočili na Eoferwic, kde padl můj otec, předstíral Ricsig, že je právě nemocný, a se svými muži zůstal doma. Teď ale poslal své služebníky, aby sdělili Ivarovi, že u Gyrua byla povražděna tlupa Dánů. Bylo tam sídlo proslulého kláštera, kde jakýsi muž jménem Běda před časem sepsal historii anglické církve, kterou mi Beocca vždycky vychvaloval a říkal, že až se naučím dobře číst, mohl bych si trochu užít a přečíst si ji. Stále ještě mám tohle potěšení před sebou, ale v Gyruu jsem už byl a viděl jsem, kde ta kniha byla napsaná, neboť Ragnara požádali, aby se tam vypravil se svým mužstvem a zjistil, k čemu tam vlastně došlo.

Jak se zdá, přišlo do Gyrua šest Dánů, samí muži bez pána, a chtěli vidět klášterní pokladnici.

Když mniši prohlásili, že jsou bez groše, těch šest je začalo pobíjet, ale mniši se nedali a vraceli rány ze všech sil, a protože mnichů bylo přes dvacet a přišlo jim na pomoc ještě několik mužů z města, podařilo se jim zabít těch šest Dánů, jejichž hlavy pak nabodli na kůly a těla nechali shnít na pobřeží, kam dosahoval příliv. Ragnar připustil, že doposud byla chyba na Dánech, ale mniši, podníceni svým vítězstvím v této řeži, vytáhli na západ po řece Tině a napadli dánskou osadu, kde byla jen hrstka mužů, příliš starých nebo churavých na to, aby se vydali s vojskem na jih, a mniši tam povraždili nejméně dvacet žen a dětí a prohlásili to za svatou válku. Další muži se přidali k tomuto narychlo sebranému vojsku, ale ealdorman Ricsig poslal v obavách z odvety Dánů své vlastní oddíly, aby tu vojenskou tlupu rozprášily. Zajal značný počet povstalců včetně tuctu mnichů a teď je držel ve své pevnosti nad řekou u Dunholmu.

To všechno jsme se doslechli od Ricsigových poslů a potom od drobných lidí, kteří to krveprolití přežili. Patřilo k nim i děvče stejně staré jako Ragnarova dcera, a to teď řeklo, že mniši ji jeden po druhém znásilnili a potom ji násilím pokřtili. Vypověděla, že u toho byly i jeptišky, které muže ještě podněcovaly a podílely se i na vraždění. „Hnízda zmijí," prohlásil Ragnar. Nikdy jsem ho neviděl tak rozhněvaného, dokonce ani tehdy, když se Sven obnažil před Thyrou. Vykopali jsme některé z dánských mrtvých a zjistili jsme, že všichni byli nejdřív svlečeni do naha a zakrvácení. Všichni byli umučeni k smrti.

Našli jsme jednoho kněze a přinutili ho, aby nám uvedl jména hlavních mužských i ženských klášterů v Northumbrii. Samozřejmě jedním z nich bylo Gyruum, a hned na protějším břehu řeky stál velký ženský klášter, zatímco směrem k jihu, kde se řeka Wiire vlévá do moře, byl další klášter mnichů. Klášterní budova Streonshall stála blízko u Eoferwiku a zdržovalo se tam hodně jeptišek, zatímco těsně u Bebbanburgu, na ostrově, o němž mi Beocca vždycky říkal, že je posvátný, stál klášter Lindisfarena. Bylo tam ještě mnoho dalších klášterů, ale Ragnar se spokojil s těmi hlavními a poslal Ivarovi a Ubbovi vzkaz s návrhem, že jeptišky ze Streonshallu by měly být rozprášeny, a pokud se najde kdokoliv, kdo se ke vzpouře přidal, měl by být potrestán smrtí, a sám s

takovými tresty začal v Gyruu. Všichni mniši tam byli pobiti, budovy, které nebyly postaveny z kamene, byly spáleny a cennosti, protože tam skutečně měli stříbro a zlato schované pod svým kostelem, byly zabaveny. Vzpomínám si, že jsme tam objevili velikou haldu spisů, škartice a svitky pergamenů, všechny pokryté pevným a sevřeným černým písmem, a vůbec netuším, co ty spisky obsahovaly, a už se to nikdy nedozvím, protože jsme je všechny spálili. Jakmile bylo Gyruum zničeno do základů, přešli jsme na jih do kláštera v ústí řeky Wiire, a tam jsme udělali totéž, a pak jsme překročili řeku Tině a úplně vyhladili ženský klášter na jejím severním břehu. Tamější jeptišky se pod vedením své abatyše úmyslně pořezaly ve tvářích. Věděly už, že se tam chystáme, a aby nás odstrašily od znásilňování, pořezaly si čela a tváře a setkaly se s námi celé zkrvavené, vřeštící a ohavné. Opravdu nechápu, proč raději neutekly pryč, ale čekaly na nás, sesílaly na nás své kletby, svolávaly na nás odplatu nebes, a zemřely.

Nikdy jsem nepověděl Alfredovi, že jsem se účastnil tohoto pověstného ničení severních klášterních domů a kapitul. Ten příběh se dodnes vypráví jako doklad krutosti a věrolomnosti Dánů, a vpravdě každé anglické dítě vyslechne příběh jeptišek, které si rozřezaly tváře až na kost, aby byly příliš ošklivé na znásilnění, třebaže to nepřineslo lepší výsledky než modlitby, jež měly krále Edmunda uchránit před šípy. Vzpomínám si, jak jsem jednou o Velikonocích poslouchal kázání o těch jeptiškách a taktak jsem se udržel, abych je nepřerušil a neřekl, že se to neodehrálo tak, jak to kněz líčí. Ten kněz prohlašoval, že Dáni slíbili, že nikdy neublíží žádnému mnichovi nebo jeptišce v Northumbrii, což nebyla pravda, a tvrdil, že k těm masakrům nebyl žádný důvod, což bylo rovněž lživé a falešné tvrzení, a nakonec vyprávěl úžasnou povídačku o tom, jak se jeptišky modlily a Bůh udělal neviditelnou oponu v bráně jejich kláštera, kterou Dáni nemohli protrhnout. Jen jsem se divil, proč, když už jeptišky měly tento neviditelný štít, se vůbec namáhaly takhle se zohavit, ale nejspíš určitě věděly, jak ten příběh skončí, neboť Dánové údajně pochytali asi dvacet malých dětí z blízké vesnice a vyhrožovali, že jim podříznou hrdla, když se ta opona nezvedne. A tak se zvedla.

Nic takového se ovšem doopravdy nestalo. Přišli jsme tam, jeptišky se daly do křiku, ty mladé byly znásilněny, a pak zemřely. Ale ne všechny, navzdory všem těm rozšiřovaným bajkám. Alespoň dvě byly opravdu

hezké a vůbec nebyly pořezané, a obě zůstaly s Ragnarovými muži, a jedna z nich pak přivedla na svět chlapce, ze kterého vyrostl proslavený dánský válečník. Jenže kněží nikdy nevynikali pravdomluvností a já jsem zůstával zticha, což nebylo o nic lepší. Popravdě řečeno, při žádném nájezdu jsme z domácích lidí nikdy nezabili všechny, a Ragnar mi vtloukl do hlavy, že je dobré nechat vždycky jednoho člověka naživu, aby vyprávěl o tom, čím prošel, a tak aby se zprávy o té hrůze šířily dál.

Jakmile jsme ten ženský klášter vypálili, odjeli jsme do Dunholmu a Ragnar ealdormanovi Ricsigovi poděkoval, třebaže Ricsig byl dánskou odvetou upřímně pohoršený a vyvedený z míry. „Ne každý mnich a jeptiška se účastnili vzpoury a prolévání krve," prohlásil káravým tónem.

„Všichni jsou ztělesněné zlo," stál na svém Ragnar.

„Jejich klášterní domy a kapituly jsou místem modliteb a rozjímání, místy, kde kvete učenost."

„Pověz mi," dožadoval se Ragnar, „k čemu je vůbec modlitba, rozjímání nebo učenost? Vypěstuje snad modlitba žito? Naplníš rozjímáním rybářskou síť? Postaví učenost dům nebo zorá pole?"

Ricsig nenašel na tyto otázky žádnou odpověď, vlastně ji neměl ani biskup z Dunholmu, váhavý a nevýbojný člověk, který se proti všemu tomu vraždění nijak neozval, dokonce ani když Ricsig pokorně předal Ragnarovi své zajatce, kteří pak byli usmrceni různými vynalézavými způsoby. Ragnar dospěl k přesvědčení, že mužské i ženské křesťanské kláštery jsou semeništěm zla, místy nekalých a temných obřadů, která podněcují lidi k útokům proti Dánům, a neshledával žádný důvod, aby taková místa ušetřil. Nejproslulejší ze všech byl však klášter Lindisfarena, kde kdysi žil svatý Cuthbert, a zároveň dům, který byl přede dvěma lidskými věky jako první vypleněn Dány. Byl to právě ten nájezd, který údajně předpovídali draci na obloze, smršť, rozbouřené moře a bouře s blesky, jež rozervaly blízké kopce, ale když jsme vytáhli k severu my, žádné takové úkazy a divy jsem neviděl.

Stejně jsem byl celý rozčilený. Projížděli jsme blízko Bebbanburgu a snažil jsem se uhodnout, jestli se můj strýc, falešný ealdorman Ælfric, odváží vyjít ze své pevnosti na pomoc lindisfarenským mnichům, kteří vždycky hledali ochranu u naší rodiny. Všichni jsme jeli na koních, více

než stovka mužů ze tří lodních posádek, protože to bylo už pozdě na podzim a Dáni neradi vyplouvají do drsného povětří. Vyhnuli jsme se Bebbanburgu, a když jsme projížděli blízkými kopci, občas se nám mihl mezi stromy letmý pohled na dřevěné hradby pevnosti. Díval jsem se po nich, viděl jsem rozvlněné moře pod pevností a snil jsem.

Projeli jsme přes rovinatá pole při pobřeží a dostali se k písčité pláži, odkud vedla cesta do Lindisfareny, ale za přílivu byla zaplavená vodou, a tak nám nezbývalo než čekat. Viděli jsme mnichy, kteří nás pozorovali z protějšího břehu. „Zbytek těch parchantů teď určitě zakopává své poklady," řekl Ragnar.

„Jestli jim ještě nějaké zbyly," podotkl jsem.

„Vždycky jim nějaké zbydou," prohlásil nelítostně Ragnar.

„Když jsem tady byl naposledy," vmísil se do řeči Ravn, „ukořistili jsme měch zlata! Ryzího zlata!"

„A byl to hodně velký měch?" zeptala se Brida. Seděla na koni za Ravnem, kterému toho dne nahrazovala oči ona. Chodila s námi všude, mluvila už dobře dánsky, muži ji zbožňovali a byli přesvědčeni, že nám přináší štěstí.

„Jako ty tvoje míšky," řekl Ravn.

„Potom to moc zlata nebylo," protáhla zklamaně Brida.

„Zlato a stříbro," ponořil se Ravn do vzpomínek, „a nějaké mroží kly. Kdepak k nim asi přišli?"

Moře ustoupilo, čeřící se vlny se stáhly zpátky po celé dlouhé pláži, a my jsme projeli přes mělčinu kolem vrbových prutů, které vyznačovaly cestu, a mniši utekli. Drobné chvějivé obláčky dýmu ukazovaly, kde jsou po ostrově rozsetá hospodářství, a vůbec jsem nepochyboval, že tamější lidé právě zakopávají i těch pár drobností, které jim patřily.

„Myslíš, že tě někteří z těch mnichů poznají?" zeptal se mě Ragnar.

„Nejspíš ano."

„A bude ti to vadit?"

Vadilo mi to, ale řekl jsem, že ne, a dotkl jsem se Thorova kladiva. Někde v koutku mé mysli se plazil úponek obav, že Bůh, ten křesťanský bůh mě odněkud sleduje a vidí. Beocca vždycky říkal, že Bůh vidí a zaznamenává všechno, co děláme, a musel jsem si připomenout, že

křesťanský bůh válku na nebesích prohrává, a Odin, Thor a další dánští bohové v ní vítězí. Edmundova smrt to přece prokázala, a tak jsem se uchlácholil, že mi nic nehrozí.

Klášter leží na jihu ostrova, odkud jsem viděl Bebbanburg na jeho skalním útesu. Mniši bydleli v malých dřevěných domcích pokrytých došky z žitné slámy a mechem a rozsetých kolem nevelkého kamenného kostela. Opat, který se jmenoval Egfrith, nám vyšel naproti s dřevěným křížem v ruce. Mluvil dánsky, což bylo něco neobvyklého, a nebyl na něm vidět žádný strach. „Jste srdečně vítáni na našem malém ostrově," pozdravil nás horlivě, „a snad byste měli vědět, že v naší komoře pro nemocné pečujeme o jednoho z vašich krajanů."

Ragnar si položil ruce na hrušku sedla, pokrytou ovčím rounem. „Co je mi po tom?" zeptal se.

„Je to důkaz a záruka naší mírumilovnosti, pane," odpověděl Egfrith. Byl už postarší, šedovlasý, útlý a chyběla mu většina zubů, takže vyslovoval šeplavě a zkomoleně. „Vedeme tu prostý a skrovný dům," pokračoval, „opatrujeme nemocné, pomáháme chudým a sloužíme Bohu." Rozhlédl se po řadě Dánů, děsivých mužů v přilbách, se štíty visícími u levého kolena, po zuby ozbrojených meči, sekerami a kopími. Obloha byla toho dne nízká, těžká a zachmuřená a tráva ztmavla v drobném dešti. Dva mniši vynesli z kostela dřevěnou truhlici, postavili ji za Egfritha a stáhli se zpátky. „To je všechno, co máme," řekl Egfrith, „můžete si to vzít."

Ragnar kývl hlavou ke mně, a tak jsem sesedl z koně, došel za opata, otevřel truhlici a zjistil jsem, že je do poloviny naplněná drobnými mincemi, většinou s oříznutými kraji a bezcennými, protože byly z mizerného stříbra. Pokrčil jsem rameny a naznačil tak Ragnarovi, že je to ubohá žeň.

„Ty jsi Uhtred!" oslovil mě Egfrith, který na mě po celou tu dobu upřeně zíral.

„A co má být?" odsekl jsem útočně.

„Slyšel jsem, že jsi mrtev, pane," řekl, „a vzdávám chválu Bohu, že jsi naživu."

„Ty jsi někde slyšel, že jsem po smrti?"

„Že tě zabil nějaký Dán."

Mluvili jsme spolu anglicky a Ragnar chtěl vědět, o čem jsme vedli řeč, a tak jsem mu všechno přeložil. „Ten Dán se jmenoval Weland?“ zeptal se Egfritha Ragnar.

„Ano, tak se jmenuje,“ přisvědčil Egfrith.

„Jmenuje, říkáš?“

„Weland je právě ten nemocný, který se tady zotavuje ze svých ran, pane.“ Egfrith se na mě znovu zadíval, jako by nemohl uvěřit, že jsem naživu.

„Z jakých ran?“ chtěl vědět Ragnar.

„Napadl ho, pane, jeden muž z pevnosti. Z Bebbanburgu.“

Ragnar chtěl samozřejmě o celé té příhodě slyšet víc. Zdálo se, že Welandovi se podařilo dojít zpátky do Bebbanburgu, tam prohlásil, že mě zabil, a tak obdržel svoji odměnu ve stříbře. Z Bebbanburgu jej vyprovázelo půl tuctu mužů, mezi nimiž byl i kovář Ealdwulf, který se mi kdysi navyprávěl tolik příběhů ve své kovárně, a právě Ealdwulf napadl Welanda sekerou a zaťal mu ji do ramene dřív, než ho ostatní muži stačili odtáhnout. Welanda pak přivedli sem, zatímco Ealdwulf, jestli vůbec ještě žil, byl zpátky v Bebbanburgu.

Pokud se opat Egfrith domníval, že Weland představuje jeho záštitu před Dány, přepočítal se. Ragnar se na něj zlostně zamračil. „Tak ty jsi poskytl Welandovi útočiště, i když sis myslel, že zabil Uhtreda?“ otázal se.

„Tohle je dům boží,“ bránil se Egfrith, „takže útočiště poskytneme každému.“

„I vrahům?“ zeptal se Ragnar, sáhl si do týla a uvolnil kožený řemínek, kterým si stahoval vlasy. „Teď mi ještě pověz, mnichu, kolik z tvých lidí odešlo na jih pomáhat svým kamarádíčkům vraždit Dány?“

Egfrith zaváhal, což už samo o sobě jako odpověď stačilo, ale když Ragnar vytasil meč, vzchopil se opat znovu k řeči. „Několik jich odešlo, pane,“ připustil. „Nemohl jsem jim v tom zabránit.“

„Žes jim v tom nemohl zabránit?“ opakoval Ragnar a potřásl hlavou, až se mu mokré nesvázané vlasy svezly do obličeje. „Ale ty to tady přece řídíš?“

„Ano, jsem tady opatem.“

„Takže jsi jim v tom zabránit mohl.“ Ragnar teď vypadal rozhněvaně a tušil jsem, že si právě vzpomíná na těla, která jsme vyhrabali ze země u Gyrua, na malá dánská děvčátka se stehny dosud potřísněnými krví.

„Zabijte je,“ poručil svým mužům.

Tohoto zabíjení jsem se nezúčastnil. Zůstal jsem stát u pobřeží, poslouchal jsem křik ptáků a slyšel jsem, jak meče konají své dílo. Brida si přišla stoupnout ke mně, vzala mě za ruku a zadívala se přes šedivou, jakoby bíle grošovanou krajinu k mohutné pevnosti na útesu. „To je tvůj dům?“ zeptala se.

„To je můj domov.“

„Ten opat ti říkal ’pane‘.“

„Já jsem pán.“

Opřela se o mě. „Ty si myslíš, že se ten křesťanský bůh na nás dívá.“

„Ne,“ řekl jsem a jen jsem se divil, jak mohla vytušit, že právě na to teď myslím.

„Nikdy to nebyl náš bůh,“ vyrazila prudce. „Uctívali jsme Wodena a Thora a bohyni Eostre a všechny ostatní bohy a bohyně, a potom přišli křesťané a my jsme na naše bohy zapomněli, a proto sem teď přišli Dáni, aby nás k nim znovu přivedli.“ Najednou se zarazila.

„To ti povídal Ravn?“

„Něco z toho,“ přikývla, „ale to ostatní jsem si domyslela sama. Mezi bohy se vede válka, Uhtrede, válka mezi křesťanským bohem a našimi bohy, a když se vede válka v Asgardu, bozi nás nutí, abychom pro ně bojovali tady na zemi.“

„A my teď vítězíme?“ zeptal jsem se.

Místo odpovědi mi jen ukázala k mrtvým mnichům, roztroušeným se zkrvavenými rouchy po mokré trávě. Teď, když byli pobiti, vytáhl Ragnar Welanda z jeho lůžka. Weland nepochybně umíral, protože měl třesavku a jeho zranění páchlo, ale věděl, co se s ním děje. Odměnu za jeho služby představoval vak dobrých stříbrných mincí, které dohromady vážily tolik jako novorozené dítě. Našli jsme ten vak pod jeho lůžkem a přidali mince k malé hromádce z kláštera, aby se pak všechno rozdělilo mezi naše muže.

Weland teď ležel na krví zkropené trávě a díval se střídavě na mě a na Ragnara. „Chceš ho zabít sám?“ zeptal se mě Ragnar.

„Ano," řekl jsem, protože žádná jiná odpověď se ode mě nečekala. Pak jsem si vzpomněl na počátek svého příběhu, na den, kdy jsem viděl Ragnara tančit po veslech právě u tohoto pobřeží, a jak potom příštího rána přinesl do Bebbanburgu hlavu mého bratra. „Chci mu useknout hlavu," řekl jsem.

Weland se pokusil promluvit, ale zmohl se jen na jakési hrdelní zasténání nebo zamručení. Oči upíral na Ragnarův meč.

Ragnar mi svoji čepel nabídl. „Je dost ostrá," upozornil mě, „ale překvapí tě, co budeš potřebovat síly. Sekera by byla lepší."

Weland se teď podíval po mně. Škubal sebou a zuby mu cvakaly. Nenáviděl jsem ho. Neměl jsem ho rád od prvního pohledu a teď jsem ho opravdu nenáviděl, a přesto jsem byl nějak vylekaný a nejistý, že ho mám zabít, i když byl už napolo mrtev. Pochopil jsem, že něco jiného je zabít v boji, poslat duši statečného muže do síně mrtvých k bohům, a něco úplně jiného připravit o život bezmocného člověka. Weland určitě vycítil moje zaváhání, neboť se vzchopil k úpěnlivé prosbě o život. „Budu ti sloužit," řekl.

„Ať si ten parchant něco vytrpí," odpověděl za mě Ragnar. „Pošli ho k bohyni mrtvých, ale nejdřív mu udělej bolest, abys jí tak dal vědět, že je na cestě."

Stejně bych neřekl, že Weland moc zkusil. Byl už tak slabý, že i mé chabé údery ho rychle zbavily vědomí, ale stejně mi trvalo dlouho, než jsem ho zabil. Sekal jsem vedle a byla to dřina. Vždycky mě překvapí, kolik námahy je třeba k zabití člověka. Skaldi to líčí, jako by to bylo něco snadného, ale tak se to stane jen zřídka. Jsme houževnatá a nepoddajná stvoření, lpíme na svých životech a lze nás o ně jen těžko připravit, ale sekal jsem, bodal a řezal, až se mi nakonec podařilo oddělit jeho zkrvavenou hlavu od těla, a jeho duše naplnila svůj úděl. Ve smrtelném zápase se mu ústa roztáhla do úšklebku, a v tom byla určitá útěcha.

Pak jsem požádal Ragnara o další laskavost, protože jsem věděl, že mi ji prokáže. Sebral jsem několik horších mincí z hromady a došel jsem do jedné z větších klášterních budov, kde byla písárna, v níž mniši opisovali knihy. Do těch knih malovali překrásná písmena, a než můj život nabral u Eoferwiku jiný směr, chodíval jsem do té písárny s Beoccou a mniši mi

někdy dovolili neuměle popatlat kousek pergamenu jejich nádhernými barvami.

Teď jsem chtěl ty barvy. Byly v hlubších miskách, většinou rozdrcené na prášek, ale několik jich bylo smíšeno s klovatinou. Ještě jsem potřeboval kus látky, který se mi podařilo najít v kostele: čtverec bílého plátna, který tu používali jako přikrývku pro oltářní svátost. Vrátil jsem se do písárny a na bílé plátno jsem kouskem dřevěného uhlí načrtl vlčí hlavu. Potom jsem našel nějaké černidlo a začal obrysy náčrtku vybarvovat. Brida mi přišla na pomoc a ukázalo se, že malování jí jde daleko lépe než mně. Přidala vlku červené oko a červený jazyk a přes začerněnou plochu udělala bílé a modré skvrny, které připomínaly vlčí srst, a jakmile jsme měli praporec hotový, přivázali jsme ho k tyči od kříže po mrtvém opatovi. Ragnar se zatím přehraboval malou klášterní sbírkou posvátných knih, strhával z jejich předních desek kovové plátky poseté drahými kameny, a jen co měl všechny ty plíšky a můj praporec byl hotový, všechna dřevěná stavení jsme zapálili.

Když jsme odtamtud odjížděli, přestalo pršet. Klusali jsme po vyvýšené cestě, odbočili k jihu a pak na moji prosbu Ragnar sjel na pobřežní cestu, jež protínala písčiny sahající až k Bebbanburgu.

Tam jsme se zastavili a já jsem si uvolnil vlasy, aby mi volně visely. Podal jsem praporec Bridě, která nasedla na Ravnova koně, zatímco stařec na nás čekal spolu se svým synem. A potom, s vypůjčeným mečem po boku, jsem se rozjel k domovu.

Brida jela se mnou jako vlajkonoš a spolu jsme klusali po cestě. Moře se lámalo bílými hřebeny vln po mé pravici a klouzalo a přelévalo se přes písčiny nalevo od nás. Viděl jsem, že mě muži na hradbách a u Nízké brány pozorují. Kopl jsem koně a popohnal ho do cvalu, a Brida se mnou držela krok, takže praporec nám povlával nad hlavami. Tam, kde se cesta stáčela k bráně, jsem přitáhl koni uzdu, a to už jsem také uviděl svého strýce. Byl tam, Ælfric Zrádný, vyhublý ve tváři a tmavovlasý, a civěl na mě od Nízké brány a já jsem se upřeně díval vzhůru k němu, aby pochopil, kdo jsem, a pak jsem odhodil Welandovu useknutou hlavu na zem právě tam, kam kdysi dopadla hlava mého bratra. Za Welandovou hlavou následovaly ty stříbrné mince.

Hodil jsem tam třicet stříbrných. Jidášovu cenu. Pamatoval jsem si tuhle historku ještě z kostela, a byla to jedna z mála, co se mi líbily. Na

hradbách stáli lučištníci, ale zatím žádný z nich nenapjal luk. Jen se dívali. Udělal jsem na strýce zlé znamení, ďáblovy rohy dvěma krajními prsty, plivl jsem směrem k němu, otočil jsem se a odklusal. Teď věděl, že jsem naživu, že jsem jeho nepřítel, a věděl, že naskytne-li se mi příležitost, zabiju ho jako psa.

„Uhtrede!“ zavolala Brida. Ohlížela se dozadu, a tak jsem se také otočil v sedle a viděl jsem, že jeden válečník seskočil ven z hradby, těžce dopadl na zem, ale hned se k nám rozběhl. Byl to vysoký silný muž s mohutnou bradou a říkal jsem si, že takového siláka nikdy nezdolám. To už lučištníci vystřelili šípy, které se rozsely po zemi kolem běžícího muže, v němž jsem konečně poznal kováře Ealdwulfa.

„Pane Uhtrede!“ vykřikl Ealdwulf, „pane Uhtrede!“ Obrátil jsem koně a rozjel jsem se k němu, tělem svého koně jsem ho chránil před šípy, ale žádný šíp nepřiletěl blízko k nám. Když se teď ohlížím za tím dávným dnem, mám jisté podezření, že lučištníci stříleli vedle schválně. „Ty žiješ, pane,“ usmál se na mě Ealdwulf s čirou radostí.

„Žiju.“

„Tak to půjdu s tebou,“ oznámil mi rozhodně.

„Ale co tvoje žena a syn?“ zeptal jsem se.

„Žena mi zemřela loni, pane, a syn se utopil při rybaření.“

„To je mi líto,“ řekl jsem. Jeden šíp se prosmýkl ostřicí, prorůstající dunami, ale bylo to dost daleko od nás.

„Woden dává a Woden bere,“ řekl Ealdwulf, „a teď mi vrátil mého pána.“ Všiml si Thorova kladiva, které jsem nosil na krku, a protože sám byl pohan, usmál se.

A tak jsem získal svého prvního následovníka. Kováře Ealdwulfa.

„Je to trudnomyslný člověk, ten tvůj strýc,“ pověděl mi Ealdwulf, když jsme se vydali na cestu k jihu, „mizerný sralbotka, vážně. Ani jeho nový syn mu nepomůže, aby se sebral a vzchopil.“

„Tak on má syna?“

„Ælfrika Mladšího, tak mu říkají, a je to pěkný pořízek, zdravý jako buk. Zato Gytha je nemocná. Ta dlouho nevydrží. A co ty, pane? Vypadáš dobře.“

„Vede se mi dobře.“

„Je ti teď asi dvanáct?“

„Třináct.“

„Hotový mužský. Tohle je tvoje ženská?“ ukázal na Bridu.

„Moje kamarádka.“

„Střizlík. Nemá na sobě kousek masa,“ usoudil Ealdwulf, „tak je lepší, že je to kamarádka.“ Kovář byl vysoký a urostlý silák, kterému se už blížila čtyřicítka, s obličejem, rukama a předloktími posetými černými jizvami od nespočetných drobných spálenin ze své kovářské výhně. Šel pěšky vedle mého koně a zjevně to pro něj navzdory jeho pokročilému věku nepředstavovalo žádnou námahu.

„Pověz mi něco o těch Dánech,“ vybídl mě a přejel Ragnarovy válečníky podezíravým pohledem.

„Vede je hrabě Ragnar,“ řekl jsem, „a právě on zabil mého bratra. Ale je to dobrý člověk.“

„On že ti zabil bratra?“ Zdálo se, že to Ealdwulfa vyvedlo z míry.

„Všechno to řídí osud,“ řekl jsem a mohla to být i pravda, ale také jsem se tím vyhnul podrobnější odpovědi.

„Ty ho máš rád?“

„Chová se ke mně jako otec. Oblíbíš si ho.“

„Ale pořád je to Dán, ne, pane? Možná že uctívají správné bohy,“ připustil Ealdwulf zdráhavě, „ale stejně bych rád viděl, kdyby zmizeli.“

„Proč?“

„Proč?“ Ealdwulfa zjevně pohoršilo už to, že jsem se takhle zeptal. „Protože tohle není jejich země, proto, pane. Chci tady chodit a nemuset se bát. Nechci se před někým pokorně klanět jen proto, že má meč. Pro ně tady platí jeden zákon, a pro nás druhý.“

„Pro ně neplatí žádný zákon,“ upozornil jsem ho.

„Když Dán zabije Northumbrijce,“ ozval se rozhořčeně, „co může člověk dělat? Neuznávají žádný wergild, není tu žádný fojt nebo správce koruny, za kterým by šel, žádný pán, u kterého by se domáhal spravedlnosti.“

To byla pravda. Wergild byla cena krve, cena za život člověka, a každý člověk měl svoji cenu. Za muže byla stanovena vyšší cena než za ženu, pokud to nebyla nějaká významná žena, za válečníka byla vyšší než za hospodáře, ale ta cena vždycky existovala a vrah mohl uniknout rozsudku smrti, když rodina zavražděného přijala wergild. Fojt nebo reeve, správce, zástupce velmože nebo krále pomáhal prosazovat zákon, vynášel rozsudky a podával o nich zprávy svému ealdormanovi, ale celé

to pečlivě propracované uspořádání spravedlnosti se rozpadalo od té doby, co přišli Dánové. Dnes neplatil žádný zákon krom toho, co za zákon prohlásili Dáni, a tím bylo vždycky to, co se jim hodilo a co jim diktovala jejich libovůle, a přitom jsem věděl, že sám si v tom zmatku libuji, jenže já jsem žil v privilegovaném postavení. Byl jsem Ragnarovým vazalem a Ragnar mě ochraňoval, ale bez něj bych na tom nebyl o nic lépe než nějaký vyhoštěnec nebo otrok.

„Tvůj strýc proti tomu všemu nic nenamítá," pokračoval Ealdwulf, „ale Beocca ano. Pamatuješ se na něj? Na toho zrzavého kněze se zkroucenou rukou a šilhavýma očima?"

„Loni jsem se s ním setkal," řekl jsem.

„Opravdu? A kde?"

„Přišel s Alfredem z Wessexu."

„Wessex!" řekl překvapeně Ealdwulf. „Taková dálka. Ale stejně to byl dobrý člověk, tenhle Beocca, i když to byl kněz. Utekl, protože nemohl vystát Dány. Tvůj strýc z toho byl vztekem bez sebe. Říkal, že si Beocca zaslouží smrt."

To nepochybně, pomyslel jsem si, protože Beocca s sebou odnesl listiny, které dokládaly, že jsem pravoplatným ealdormanem a dědicem. „Strýc chtěl dát zabít i mě," řekl jsem, „a zatím jsem ti ještě ani nepoděkoval, že jsi Welanda napadl."

„Tvůj strýc mě za to chtěl vydat Dánům," řekl, „jenže žádný Dán proti mně nevznesl žalobu, a tak neudělal nic."

„A teď jsi u Dánů stejně," řekl jsem, „a raději by sis na to měl zvyknout."

Ealdwulf se nad tím na chviličku zamyslel. „Proč neodejdeme do Wessexu?" zeptal se.

„Protože Západní Sasové ze mě chtějí udělat kněze," namítl jsem, „a já chci být válečníkem."

„A co takhle odejít do Mercie?" navrhl Ealdwulf.

„Tam vládnou Dáni."

„Ale žije tam tvůj strýc?"

„Cože? Jaký strýc?"

„Přece bratr tvé matky!" Jen udiveně zavrtěl hlavou, že neznám svoji vlastní rodinu a příbuzenstvo. „Je to ealdorman Æthelwulf, tedy jestli je ještě naživu."

„Otec o mé matce nikdy nemluvil," připomněl jsem mu.

„Protože ji miloval. Byla to krasavice, ta tvoje matka, úplné zlatíčko, a umřela při tvém narození."

„Æthelwulf," opakoval jsem.

„Jestli je ještě naživu."

Ale proč bych měl odejít k Æthelwulfovi, říkal jsem si, když mám Ragnara? Æthelwulf patřil do rodiny, jistě, ale dosud nikdy jsem se s ním nesetkal a pochyboval jsem, že se na mě vůbec pamatuje. Nijak jsem netoužil pokoušet se ho najít, a ještě méně jsem stál o to, abych se učil literám ve Wessexu, a tak jsem se rozhodl zůstat s Ragnarem. Tak jsem to také pověděl Ealdwulfovi. „Učí mě bojovat," řekl jsem.

„Učíš se od těch nejlepších, co?" připustil Ealdwulf. „Tak se staneš i dobrým kovářem. Když se vyučíš u nejlepších."

Ealdwulf byl opravdu dobrý kovář a také si Ragnara chtě nechtě oblíbil, neboť Ragnar byl štědrý a dobré řemeslo dovedl ocenit. K naší domácnosti v Synningthwaitu přibyla kovárna a Ragnar zaplatil hodně stříbra za kovadlinu, výheň, veliká kladiva, kleště a pilníky, které Ealdwulf potřeboval. Než se to všechno dalo do kupy, zima už končila, a pak jsme v Eoferwiku nakoupili rudu a v našem údolí se rozléhaly zvonivé údery železa o železo, a i v nejstudenějších dnech bylo v kovárně teplo a muži se tam scházeli a vyprávěli si příběhy nebo si vyměňovali hádanky a šarády. Ealdwulf byl ve vymýšlení hádanek skvělý, a když svými hádankami pletl hlavy Dánům, dělal jsem mu tlumočníka. Většina těch hádanek byla o mužích a ženách a o tom, co spolu dělají, a ty se daly dost snadno rozlousknout, ale já jsem měl radši ty obtížnější. Otec a matka se mě zřekli a vydali mě na smrt, začínala jedna z nich, ale pak se mě ujala věrná příbuzná a ochraňovala mě. Zabil jsem jí všechny její vlastní děti, ale ona mě přesto milovala a krmila mě, až mi byl její dům příliš těsný, a tak jsem ji opustil. Tuhle hádanku jsem nedokázal uhodnout a nesvedl to ani žádný z Dánů, a Ealdwulf mi odmítal prozradit odpověď, ať jsem ho uprošoval sebevíc, a řešení jsem se dozvěděl, teprve když jsem dal tu hádanku Bridě. „Přece kukačka," řekla okamžitě. A samozřejmě měla pravdu.

Na jaře jsme museli výheň zvětšit a po celé léto pak Ealdwulf zpracovával kov na meče, hroty kopí, sekery a rýče. Jednou jsem se ho zeptal, jestli mu nevadí pracovat pro Dány, ale on jen pokrčil rameny.

„Pracoval jsem pro ně už v Bebbanburgu,“ řekl, „protože tvůj strýc se řídí jejich příkazy.“

„Ale v Bebbanburgu přece Dáni nejsou?“

„Žádní,“ přisvědčil, „ale jezdí tam na návštěvy a jsou tam vítáni. Tvůj strýc jim platí tribut.“ Náhle se odmlčel, protože ho vyrušil výkřik, který jsem nejdřív považoval za výbuch ryzího vzteku.

Vyběhl jsem z kovárny a uviděl jsem, že před domem stojí Ragnar a po cestě se blíží houfec mužů vedených válečníkem na koni. A že to byl nějaký válečník! Měl na sobě kovový krunýř, u sedla mu visela skvělá přilba a měl jasně pomalovaný štít, dlouhý meč a paže měl plné náramků. Byl to mladý muž s dlouhými světlými vlasy a hustou zlatou bradkou a zařval zpátky na Ragnara jako jelen v říji. Potom se k němu Ragnar rozběhl, a už jsem si skoro myslel, že ten mladík vytasí meč a pobídne koně, ale on jen sesedl a rozběhl se nahoru do kopce naproti Ragnarovi, a když se ti dva setkali, objali se a plácali se navzájem po zádech. Když se k nám Ragnar potom otočil, měl ve tváři úsměv, jaký by rozjasnil i nejtemnější pekelnou kobku. „Můj syn,“ zakřičel na mě, „můj syn!“

Byl to Ragnar Mladší, který se právě vracel z Irska se svou lodní posádkou, a třebaže mě neznal, objal mě, až mě zvedl ze země, zatočil se svou sestrou dokolečka dokola, vrazil herdu Rorikovi, políbil svou matku, křikl na služebnictvo a podaroval je články stříbrného řetězu, a pomazlil se s loveckými psy. Na večer se vystrojila hostina a té noci nám Ragnar Mladší pověděl, co je u něj nového. Řekl, že už velí své vlastní lodi a že přišel jen na několik měsíců, protože na jaře ho Ivar bude potřebovat zpátky v Irsku. Tolik se podobal svému otci, že jsem si ho okamžitě oblíbil, a dokud tu Ragnar Mladší byl, panovala v celém domě radostná nálada a štěstí. Několik jeho mužů se usadilo u nás a na podzim pak pokáceli stromy a přistavěli k domu skvělou síň, takovou síň, jaká se hodila pro hraběte, s mohutnými trámy a vysokou lomenicí, k níž potom přibili lebku divočáka.

„Měl jsi štěstí,“ řekl mi jednoho dne, když jsme pokrývali novou střechu došky ze silné žitné slámy a sčesávali je dohladka.

„Štěstí? V čem?“

„Že tě můj otec u Eoferwiku nezabil.“

„To jsem opravdu měl,“ přisvědčil jsem.

„Ale on se vždycky dobře vyznal v lidech," řekl a podal mi hrnec piva.

Usadil se na hřebenu střechy jako na hradu a rozhlédl se po údolí. Ň

„Má to tady rád."

„Je to tady dobré. A jaké je to v Irsku?"

Ušklíbl se. „Bažiny a skály, Uhtrede, a scraelingové jsou mizerové." Scraelingové byli tamější domorodci. „Ale bojují dobře! A mají stříbro, a čím víc bojují, tím víc ho získáme my. Vypiješ to pivo všechno sám, nebo mi taky trochu necháš?"

Podal jsem mu hrnec zpátky a díval jsem se, jak dopíjí do dna a pivo mu přitom stéká po bradě. „Mám Irsko docela rád," řekl, když dopil, „ale nezůstanu tam. Chci se vrátit sem. Najít si zemi ve Wessexu. Založit si rodinu. Zbohatnout a ztloustnout."

„Tak proč se sem nevrátíš rovnou?"

„Protože mě tam Ivar potřebuje a Ivar je dobrý pán."

„Mám z něj hrůzu."

„Dobrý pán by měl hrůzu vzbuzovat."

„Tvůj otec takový není."

„Ty ho tak nevidíš, ale představ si, jak ho vidí ti, které zabíjí. Chtěl bys stát v hradbě štítů proti Ragnarovi Neohroženému?"

„Ne."

„Takže vzbuzuje hrůzu," zazubil se. „Tak. Vzhůru na Wessex," řekl, „a najít si tam zemi, která mě dobře uživí."

Dodělali jsme ty došky a pak jsem musel běžet nahoru do lesa, protože Ealdwulf byl hotový nenasyta v tom, kolik potřeboval dřevěného uhlí, protože je to jediné palivo, které při hoření vydává takový žár, že se v něm roztaví železo. Ukázal tuctu Ragnarových mužů, jak se dřevěné uhlí vyrobí, ale Brida a já jsme byli jeho nejlepšími pomocníky a trávili jsme v lese spoustu času. Milíře na dřevěné uhlí potřebovaly stálý dohled, a protože každá taková kupa se pálila nejméně tři dny, často jsme strávili u milíře noc a čekali jsme, jestli se objeví zrádný pramínek kouře vzlínající z kapradí a drnů, kterými bylo pokryté žároviště. Takový dým prozrazoval, že oheň uvnitř je příliš horký, a museli jsme přelézt přes tu teplou kupu a ucpat škvíru hlínou, aby se oheň hluboko uvnitř milíře ochladil.

Pálili jsme olšové dřevo, když jsme nějaké sehnali, protože právě to měl Ealdwulf v největší oblibě, a vtip byl v tom, jak vypálit olšová

polena na uhlí, ale nenechat je vzplanout. Z každých čtyř polen, která jsme uložili do milíře, jedno vydrželo, zatímco ta ostatní zmizela a zůstalo z nich lehké, temně černé a špinavé dřevěné uhlí. Trvalo to i celý týden, než jsme milíř postavili. Olšové dřevo se pečlivě urovnalo v mělké jámě a uprostřed jeho hranice se ponechal otvor, který jsme pak vyplnili dřevěným uhlím z předchozího ždíře. Potom jsme všechno pokryli vrstvou kapradí a silných drnů, a když bylo všechno připraveno, vložili jsme oheň do středového otvoru. Teprve když jsme si byli jisti, že se dřevěné uhlí rozhořelo, otvor jsme ucpali a utěsnili. Potom jsme museli ten tichý temný oheň střežit. Otevírali jsme průduchy u základů jámy, abychom tam vpustili trochu vzduchu, ale když se obrátil vítr, musely se ty průduchy ucpat a udělat jiné. Byla to úmorná a nudná práce a zdálo se, že Ealdwulf nebude mít dřevěného uhlí nikdy dost, ale docela mě to i bavilo. Když jsem zůstával celou noc ve tmě u horkého milíře, byl jsem sceadugenganem, Chodícím Stínem, a přitom jsem byl s Bridou, a najednou jsme už byli víc než jen přátelé.

O své první dítě Brida přišla právě tam u milíře. Ještě ani nevěděla, že je těhotná, ale jednou v noci ji přepadly křeče a bolesti, jako by ji bodalo kopí, ale když jsem chtěl přivést Sigrid, nedovolila mi to. Řekla mi, že ví, co se děje, ale nad jejím utrpením jsem byl úplně bezradný a celou noc jsem se třásl strachy, až těsně před svítáním porodila droboučkého mrtvého chlapečka. Pohřbili jsme ho i s placentou a Brida pak doklopýtala domů, kde Sigrid polekalo, jak vypadá. Připravila jí vývar z pórku a ovčích mozků a přiměla ji, aby si šla lehnout a zůstala doma. Sigrid určitě tušila, co se stalo, protože několik dní na mě byla nabroušená a řekla Ragnarovi, že je na čase, aby se Brida vdala. Bridě bylo právě třináct let, a tak byla už určitě dospělá, a v Synningthwaitu byly tucty mladých dánských válečníků, kteří potřebovali manželky, ale Ragnar prohlásil, že Brida nosí jeho mužům štěstí a že chce, aby jela s námi, až zaútočíme na Wessex.

„A kdy to bude?“ vyptávala se Sigrid.

„Napřesrok,“ odhadoval Ragnar, „nebo dalšího roku. O nic později.“

„A potom?“

„Pak už nebude žádná Anglie. Všechno to bude naše.“ Poslední ze čtyř království padne, z Anglie se stane Dánsko a z nás všech budou Dáni, nebo otroci, nebo budeme mrtví.

Svátek Yule jsme oslavili hostinou a Ragnar Mladší vyhrál všechny soutěže v Synningthwaitu, dohodil kamenem dál než všichni ostatní, při zápasech složil řadu mužů na lopatky, a dokonce opil do bezvědomí i svého otce. Pak přišly dlouhé měsíce temné zimy, a na jaře, jen co se utišily vichřice, musel Ragnar Mladší odejít. V předvečer jeho odchodu jsme uspořádali posmutnělou hostinu na rozloučenou a následujícího jitra odvedl své muže ze síně a v šedivé plískanici se vydali na cestu. Ragnar sledoval pohledem svého syna po celé cestě až do údolí, a když se otočil zpátky ke své nově postavené síni, měl v očích slzy.

„Je to dobrý člověk," řekl mi.

„Měl jsem ho rád," řekl jsem upřímně, protože jsem ho opravdu rád měl, a měl jsem ho stejně rád, když jsme se po letech znovu setkali.

Když Ragnar Mladší odjel, zůstalo po něm prázdno, ale na nadcházející jaro a léto si vzpomínám až bláhově rád, protože právě v té době mi Ealdwulf ukul meč. „Doufám, že bude lepší než ten můj poslední," řekl jsem nevděčně.

„Tvůj poslední?"

„Ten, co jsem měl s sebou, když jsme vytáhli na Eoferwic," řekl jsem.

„Jo, ten! To nebyla má práce. Tvůj otec ho koupil v Berewiku, ale já jsem mu říkal, že je to střep. Byl to jen krátký mečík, dobrý tak na podříznutí kachny, ale ne k boji. Co se s ním stalo?"

„Ohnul se mi." Vzpomínal jsem si, jak se Ragnar rozesmál nad tou ubohou zbraní.

„Měkké železo, chlapče, litina."

Vysvětlil mi pak, že jsou dva druhy železa, měkké a tvrdé. Tvrdé železo se nejlépe hodí na řezací okraj, ostří zbraně, ale je křehké, a meč z tvrdého železa by se zlomil nebo praskl při prvním silném úderu, kdežto meč z měkčího kovu by se ohnul, jako se to stalo s mým krátkým mečíkem. „Takže používáme obojí železo na jednu čepel," řekl, a já jsem se pak díval, jak vykoval sedm železných prutů. Tři byly z tvrdého železa a Ealdwulf sám nevěděl úplně přesně, jak takové železo vznikne, jen že k tomu, aby bylo tvrdé, musí blyštivý kov vložit do hořícího dřevěného uhlí. Když ho pak vytáhne v pravou chvíli, bude ochlazený kov tvrdý a neohebný. Další čtyři pruty byly mnohem delší a nezůstaly v dřevěném uhlí tak dlouho. Potom ty čtyři pruty zkroutil, až z každého z

nich udělal spirálu. Byly to pořád rovné tyče, ale pevně svinuté tak, až byly stejně dlouhé jako pruty tvrdého železa.

„Proč to tak děláš?“ byl jsem zvědavý.

„Uvidíš,“ řekl tajuplně, „uvidíš.“

Skončili jsme práci se sedmi pruty a každý z nich byl teď tak silný jako můj palec. Tři byly z tvrdého kovu, kterému Ragnar říkal ocel, zatímco čtyři měkčí pruty byly pěkně svinuté do těsných spirál. Jeden z tvrdých prutů byl delší a o poznání silnější než všechny ostatní, a ten pak představoval jádro meče a jeho přebývající délka tvořila stopku, na niž se nakonec přibil a upevnil jilec. Ealdwulf začal vytepávat tento prut naplocho, takže pak vypadal jako velice tenký a slabý meč, a pak přiložil čtyři zkroucené pruty po dvou ke každé straně jádra, až středový prut úplně obkládaly, a poslední dva ocelové pruty přivařil zevně, aby vytvořily ostří čepele. Vypadalo to groteskně, jako snopek prutů, ale právě teď začala skutečná práce, nahřívání, rozpalování a kování, kdy se kov rudě rozzářil, a jak se černé okuje odpalovaly od železa, kroutily se, a kladivo dopadalo, jiskry poletovaly v tmavé kovárně a žhnoucí kov syčel, jak se pozvolna vytvarovávala čepel a chladila se, když ji Ealdwulf ponořil do vody. Trvalo to celé dny, ale jak kování, ochlazování a žhavení pokračovalo, viděl jsem, jak se ty čtyři svinuté pruty měkkého železa, které už byly úplně vtaveny do tvrdší oceli, vyhladily do obdivuhodných obrazců a vzorků, jež ve zploštělé podobě opakovaly spirálový vzorek, jako by se po čepeli vinuly věnečky kouře. V určitém světle nebylo ty obrazce vůbec vidět, ale při západu slunce nebo za zimního šera stačilo, aby člověk dýchl na čepel, a ukázaly se. Brida říkala těm obrazcům hadí dech a já jsem se rozhodl, že právě tak pojmenuji svůj meč: Hadí dech. Ealdwulf nakonec vytepal do čepele žlábky, které se táhly středem obou stran. Říkal, že pomáhají zabránit, aby meč uvízl v těle nepřítele. „Kanálky na krev,“ zabručel!

I nákovek jilce a těžký příčník meče byly ze železa, těžké, jednoduché a bez ozdob. Když bylo celé dílo hotové, ořezal jsem dva kusy jasanového dřeva na rukověť. Chtěl jsem mít meč ozdobený stříbrem nebo pozlaceným bronzem, ale to mi Ealdwulf odmítl. „Je to jen nástroj, pane,“ řekl mi, „obyčejný nástroj. Něco, co ti usnadní práci, ale nic lepšího než moje kladivo.“ Podržel čepel tak, aby se na ní odrazilo

sluneční světlo. „A jednoho dne," pokračoval a naklonil se ke mně, „s ním budeš zabíjet Dány."

Hadí dech byl těžký, až příliš těžký na čtrnáctiletého, ale já jsem k němu dorostl. Jeho hrot tvořila špice delší, než měl rád Ragnar, ale meč tak byl dobře vyvážený, neboť hrot čepele nebyl příliš těžký. Ragnar měl v oblibě meče s těžším koncem, který mu pomáhal drtit a rozbíjet štíty nepřátel, ale mně víc vyhovovala svižnost Hadího dechu, kterou zbrani dodalo Ealdwulfovo umění. Díky jeho zručnosti se také meč nikdy neohnul ani nepraskl, nikdy, a stále ještě ho vlastním. Jasanovou rukověť jsem už dávno vyměnil, na okrajích ostří nadělaly zuby čepele nepřátel a celý meč je teď štíhlejší, protože jsem ho tak často brousil, ale je pořád krásný. Občas dýchnu na jeho ostří a vidím, jak se na čepeli vynořují obrazce, vlnovky a spirály, jako kouzlem se zjeví v kovu v modrých a šedých odstínech, a přitom vzpomínám na to jaro a léto v northumbrijských lesích a myslím na Bridu, jak se zadívala na svůj obraz, odrážející se na právě vykovaném meči.

A v Hadím dechu jsou ukryta kouzla. Ealdwulf měl svá vlastní kouzla a zaříkávání, která mi neprozradil, kovářská kouzla, a Brida jednou vzala meč s sebou do lesa na celou noc a nikdy mi nesvěřila, co tam s ním dělala, protože to byla ženská kouzla a zaříkávání. A když jsme vykonávali oběť u obětní jámy a zabili jsme člověka, koně, berana, býka a kačera, požádal jsem Ragnara, aby Hadí dech použil ke stětí muže, který měl být obětován, aby se tak o tom meči dozvěděl Odin a shlížel na něj s přízní. To jsou zase kouzla pohanská a válečnická.

A řekl bych, že Odin na ten meč opravdu pohlédl, neboť jsem jím zabil více mužů, než mi vůbec utkvělo v paměti.

Léto se chýlilo ke konci, než byl Hadí dech dokončen, a potom, ještě než s podzimem přišly bouře bičující a pěnící moře, jsme se vypravili na jih. Přišel čas, abychom vyhladili Anglii, a tak jsme vypluli směrem k Wessexu.

Kapitola pátá

Shromáždili jsme se u Eoferwiku a chudáka krále Egberta přinutili, aby tam vykonal přehlídku Dánů a popřál jim úspěch. Musel proto sjet po říčním břehu dolů po proudu, kde čekaly lodě a jejich posádky se jakž takž seřadily na pobřeží a dívaly se po něm s pohrdáním, protože muži věděli, že není žádným opravdovým králem. Za ním jeli Kjartan a Sven, kteří teď patřili k jeho tělesné stráži, ale tušil jsem, že ta stráž měla stejnou měrou za úkol držet Egberta v zajetí, jako chránit jeho život. Sven, teď už dospělý muž, nosil přes chybějící oko uvázaný šátek a on i jeho otec vypadali už zase daleko blahobytněji. Kjartan měl na sobě drátěnou košili a na rameni zavěšenou válečnou sekeru, zatímco Sven se honosil dlouhým mečem, byl oblečen v kabátci z liščí kožešiny a na paži měl dva náramky. „Zúčastnili se krveprolití ve Streonshallu," upozornil mě Ragnar. Byl to veliký ženský klášter blízko Eoferwiku a bylo očividné, že muži, kteří vykonali odplatu na tamějších jeptiškách, si přišli na dobrou kořist.

Kjartan, který měl na pažích tucet náramků, se podíval Ragnarovi do očí. „I teď bych ti rád sloužil," řekl, třebaže už bez té podlézavé poníženosti, kterou projevoval, když o to požádal minule.

„Mám nového kapitána," prohlásil stroze Ragnar, a protože neřekl už nic dalšího, Kjartan a Sven jeli dál, jen Sven na mě ještě udělal levou rukou zlé znamení.

Nový kapitán se jmenoval Thorbjorn, ale všichni mu říkali po domácku Toki, a byl to skvělý námořník a ještě lepší válečník, který rád vyprávěl

historky o tom, jak se plavil se Sveary do podivných cizích zemí, kde až na břízy nerostou žádné stromy a sníh tam pokrývá zemi po celé měsíce. Prohlašoval, že tamější obyvatelé pojídají své vlastní děti, uctívají obry a vzadu na hlavě mají třetí oko, a někteří z nás jeho povídačkám dokonce věřili.

Veslovali jsme k jihu za posledních zářivých dnů tohoto léta, jako vždycky jsme se drželi těsně u pobřeží a noci jsme trávili na neúrodných pustých březích Východní Anglie. Mířili jsme k řece Temži, o níž nás Ragnar ujišťoval, že nás dovede hluboko do vnitrozemí, až k severní hranici Wessexu.

Ragnar teď velel celému loďstvu. Ivar Vychrtlý se vrátil do zemí, které dobyl v Irsku, a vzal s sebou zlato, jež Ragnar posílal jako dar svému nejstaršímu synovi, a Ubba v té době zrovna pustošil Dalriadu, zemi ležící na sever od Northumbrie. „Tam si člověk na moc nepřijde," řekl pohrdavě Ragnar, ale Ubba i Ivar si už nashromáždili tolik bohatství a pokladů za svých vpádů do Northumbrie, Mercie a Východní Anglie, že se ani nenamáhali přidat k nim další cennosti z Wessexu, třebaže, jak vylíčím na patřičném místě, si to měl Ubba později rozmyslet a dorazit na jih.

Ale právě teď s námi Ivar a Ubba nebyli, a tak hlavní nápor na Wessex vedl jejich třetí bratr Halfdan, který vytáhl se svým pozemním vojskem z Východní Anglie a měl se s námi setkat někde na Temži. Ragnar se nad změnou vrchního velení zrovna neradoval, protože Halfdan, jak mi jednou naznačil, je zbrklý hlupák a příliš horká hlava, ale hned se zase rozveselil, když si vzpomněl, co jsem mu vyprávěl o Alfredovi a co podle něj dokazovalo, že Wessex vedou muži, kteří vkládají své naděje do křesťanského boha, o němž se přece už ukázalo, že nemá vůbec žádnou moc. My jsme měli Odina, měli jsme Thora, měli jsme lodě, byli jsme válečníci.

Za čtyři dny jsme dorazili k Temži, a jak jsme veslovali proti jejímu silnému proudu, řeka se před námi pozvolna úžila. Toho prvního jitra, kdy jsme do řeky vpluli, bylo vidět jen na její severní břeh, který patřil k území Východní Anglie, ale už o poledni se na obzoru objevila matná linie jižního břehu, někdejšího království Kent, jež nyní patřilo k Wessexu. Večer už byly břehy od sebe vzdálené na půl míle, ale moc toho k vidění nebylo, protože řeka protékala rovinatými, jednotvárnými

mokřinami. Dokud to šlo, využívali jsme síly přílivu, když už nám nedosahoval, veslovali jsme, až se nám udělaly puchýře na dlaních, a prodírali jsme se proti proudu, a tak jsem se tehdy poprvé dostal do Londýna.

Do té doby jsem považoval Eoferwic za velké město, ale v porovnání s Londýnem to byla vesnice. Londýn byl obrovský, plný kouře z kuchyňských ohňů, a rozkládal se na rozhraní Mercie, Východní Anglie a Wessexu. Pánem Londýna byl Burghred z Mercie, takže to nyní bylo dánské území, a když jsme dorazili k obdivuhodnému mostu, který se klenul přes širokou Temži, nikdo se nám nepostavil na odpor.

Londýn. Zamiloval jsem si to místo. Ne tak, jako miluji Bebbanburg, ale v Londýně kypěl život, s jakým jsem se nikde jinde nesetkal, protože to bylo místo výjimečné a bez obdoby. Alfred mi jednou pověděl, že se tam páchají všechny bezbožné ohavnosti, co jich je pod sluncem, a s potěšením mohu jeho slova potvrdit. On se za to místo modlil, ale já jsem si v něm užíval a dosud si vzpomínám, jak jsem zíral na dva kopce, na nichž město stálo, zatímco Ragnarova loď se neslyšně jako duch sunula proti proudu, až se přiblížila těsně k mostu. Byl šedivý den a ostrý, zlovolný déšť šlehal do řeky, ale mně připadalo, že to veliké město září kouzelným jasem.

Byla to vlastně dvě města, rozprostírající se na dvou kopcích. První z nich, na východě, bylo staré město, které vystavěli Římané, a právě tam se také most začínal zvedat vysokým obloukem přes širokou řeku a nad močály na jejím jižním břehu. Toto starší město bylo vystavěné z kamenných budov a obklopené kamennou hradbou, skutečnou zdí, žádným hliněným valem nebo dřevěnou palisádou, ale vyzděnou stavbou, vysokou a mohutnou, vroubenou příkopem. Ta strouha byla ucpaná odpadky a všelijakým neřádstvem a zeď byla na několika místech pobořená a vyspravená dřevem, ale tak to vypadalo v celém městě, kde se o mohutné římské stavby opíraly dřevěné chatrče a boudy pokryté došky, v nichž bydlelo pár Mercianů, třebaže většina z nich se zdráhala ve starém městě usadit. Jeden z jejich králů si svého času postavil na vrcholku kopce uvnitř hradeb palác a velký kostel, jehož dolní polovina byla zděná a horní část dřevěná, ale většina prostých lidí se raději – jako by se báli římských duchů – usadila za hradbami v novém městě ze dřeva a došků, které se rozpínalo na západě.

Staré město kdysi mívalo doky, přístaviště a nábřeží s přístavní zdí, ale to všechno se už dávno rozpadlo nebo shnilo, takže nábřeží na východ od mostu bylo teď zrádným místem plným prohnilých kůlů, rozbitých přírazišť a mostních pilířů, které trčely z řeky jako vypadávající zkažené zuby. Obě části města ležely na severním břehu řeky, ale nové město se rozrůstalo na nízkém kopci směrem na západ, půl míle od starého města, a patřila k němu pláž z drobných valounků, která stoupala až k domům, jež stály podél silnice při břehu řeky. Nikdy jsem ještě neviděl pláž tak špinavou, tolik páchnoucí zdechlinami a svinstvem, zavalenou všelijakým harampádím, plnou vřeštících racků, a přitom holou a nehostinnou, z níž trčela slizem pokrytá žebra opuštěných lodí, ale právě tam jsme museli dopravit naše lodě, a proto se nejdříve pokusit vypořádat s mostem.

Jen bozi vědí, jak ti Římané kdysi dokázali něco takového postavit. Londýnský most byl delší než cesta z jednoho konce Eoferwiku na druhý, třebaže v roce 871 se propadl, a už nebylo možné přejít po celé jeho délce. Dva prostřední oblouky se zřítily, ale staré římské pilíře, které původně podpíraly dnes už zborcenou mostovku, tam stále ještě stály a řeka kypěla a zrádně se pěnila kolem jejich trosek. Aby ten most vůbec mohli postavit, zapustili Římané piloty do dna Temže i do změti páchnoucích močálů na jižním břehu, a ty piloty byly tak těsně u sebe, že po jejich vnější straně se voda hromadila a pak se řinula mezerami mezi nimi v blyskotavém a hučícím přívalu. Abychom se dostali na špinavou pláž u nového města, museli jsme se protáhnout co nejrychleji otvorem mezi piloty, ale žádná škvíra mezi nimi nebyla dost široká, aby se jí prosmýkla loď s nataženými vesly. „To bude zajímavé," prohlásil suše Ragnar.

„Podaří se nám to vůbec?" zeptal jsem se.

„Když to dokázali tamti," řekl a ukázal na lodě, vytažené na souš za mostem výš proti proudu, „tak nám se to podaří taky." Zakotvili jsme a čekali, až nás zbytek našeho loďstva dohoní. „Frankové," pokračoval Ragnar, „stavějí takovéhle mosty na všech svých řekách. A víš proč?"

„Přece aby se dostali na druhý břeh," hádal jsem a připadalo mi to jako jasná a samozřejmá odpověď.

„Aby nám zabránili dostat se dál proti proudu," řekl Ragnar. „Kdybych vládl Londýnu já, opravil bych tenhle most, takže můžeme být

Angličanům jen vděční, že se tím neobtěžovali.“ Prohnali jsme se škvírou mezi piloty mostu tak, že jsme nejdřív počkali na střed stoupajícího přílivu. Proud je zde nejsilnější v polovině období mezi přílivem a odlivem od moře a dokáže vzedmout vodu tak, že proud hrnoucí se v kaskádách mezi kůly se zmírní. Počítali jsme s tím, že v té krátké chvíli bychom mohli otvorem mezi kůly protáhnout sedm nebo osm lodí tak, že bychom co největší rychlostí doveslovali k mezeře a v posledním okamžiku zvedli listy vesel, aby se vyhnuly zborceným pilířům a prohnilým kůlům, a dosažená rychlost by pak měla pomoci lodi přes tento zátaras. Ne každé lodi se to podařilo na první pokus. Díval jsem se, jak dvě lodi narazily na pilíř s třeskotem lámajících se listů vesel, a pak se stočily zpátky, jak je proud stáhl níž, a muži jejich posádek přitom nešetřili nadávkami a kletbami, ale *Wind-Viper* to zvládla, i když se málem zarazila právě pod mostem. Podařilo se nám však dostat do vody vesla na přídi a kousek po kousku se plížit od vtahující mezery, až nám muži ze dvou lodí, které byly už zakotveny výš proti proudu, hodili lana a táhli nás od mostu, až jsme se najednou ocitli na klidné vodě a mohli jsme doveslovat k pláži.

Od jižního břehu, za temnějícími se močály, nás mezi stromy, rostoucími na nízkých kopcích, pozorovali jezdci. Byli to Západní Sasové a počítali naše lodě, aby co nejpřesněji odhadli velikost Velkého vojska. Takto nás pojmenoval Halfdan, Velké vojsko, jež přichází uchvátit celou Anglii, ale zatím jsme se právě velikostí chlubit nemohli. Čekali jsme v Londýně, až připlují další lodi, a na muže, kteří táhli od severu po dlouhých římských silnicích. Wessex mohl ještě chvilku počkat, než se Dánové shromáždí.

Během té prodlevy jsme Brida, Rorik a já prozkoumávali Londýn. Rorik byl předtím zase nemocný a Sigrid ho na výpravu s otcem nechtěla pustit, ale Rorik uprošoval matku, aby mu dovolila jet, a Ragnar ji ujišťoval, že taková plavba vyhojí všechny chlapcovy neduhy, a tak tu Rorik byl s námi. Byl pobledlý, ale ne chorobně bledý, a stejně jako já byl celý rozčilený a nedočkavý, aby si mohl město prohlédnout. Ragnar mě přiměl, abych si nechal v ležení své náramky i Hadí dech, neboť podle jeho slov bylo město plné zlodějů. Nejdřív jsme prochodili novější část města a potulovali se páchnoucími uličkami a průchody, kde stály domy plné řemeslníků, kteří zpracovávali kůže, vytepávali bronz nebo

kovali železo. Ženy posedávaly u tkalcovských stavů, na jednom dvorku právě poráželi stádo ovcí, a byly tam krámky, kde se prodávalo kuchyňské nádobí, sůl, živí úhoři, chléb, látky, zbraně, všechno, co jen si člověk dovedl představit. Kostelní zvony spustily ohavný lomoz pokaždé, když nastal čas k modlitbám nebo když odnášeli někoho zemřelého k pohřbu na jednom z městských hřbitůvků. Po ulicích se toulaly smečky psů, všude hřadovali a hnízdili červení luňáci a nad doškovými střechami ztmavlými do matné černi ležel kouř jako hustý příkrov mlhy. Viděl jsem fůru tak navršenou rákosím na došky, že vůz byl celý schovaný pod šišatě navršeným rákosem, který drhl o cestu, a jak dva otroci popoháněli biči a bodci zkrvavené voly, odíral se o stavení po obou stranách ulice. Lidé na otroky pokřikovali, že náklad je příliš velký, ale oni jen dál šlehali svými biči a pak, když povoz oderval kus jedné prohnilé střechy, strhla se rvačka. Všude byli žebráci: slepé děti, beznohé ženy, muž s mokvajícím vředem na tváři. Potkávali jsme lidi, co mluvili jazyky, které jsem předtím jakživ neslyšel, podivně oblečené lidi, kteří přišli ze zemí za mořem, a ve starém městě, které jsme propátrávali příštího dne, jsem uviděl dva muže s kaštanově hnědou kůží, o nichž mi později Ragnar pověděl, že pocházejí z Blalandu, třebaže si sám také nebyl jistý, kde to je. Ti muži na sobě měli silné husté hábity, ozbrojeni byli zakřivenými meči a právě se o něčem domlouvali s obchodníkem s otroky, jehož dvorce byly plné prostých anglických lidiček, kteří měli být po lodích dopraveni do toho tajuplného Blalandu.

„Vy tři už k někomu patříte?“ zavolal na nás obchodník a myslel to jen zpola žertem.

„K hraběti Ragnarovi,“ řekla Brida, „který by vás velice rád navštívil.“

„Vyřiďte Jeho lordstvu mé uctivé pozdravy,“ řekl obchodník, pak si odplivl a sledoval nás pohledem, dokud jsme neodešli.

Budovy starého města byly úžasné a pozoruhodné. Byla to římská práce, stavby byly vysoké a pevné, a i když jejich zdi byly už pobořené a střechy se propadly, stejně budily obdiv. Některé domy měly tři, dokonce i čtyři podlaží, a my jsme se honili po jejich opuštěných schodištích. Bydlelo v nich jen málo Angličanu, zato teď, když se shromažďovalo vojsko, se v nich usadili Dáni. Brida říkala, že rozumní lidé by v římském městě nebydleli, už kvůli duchům, kteří straší ve starých budovách, a možná měla pravdu, ačkoli v Eoferwiku jsem nikdy

žádné duchy neviděl. Její zmínka o přízracích nás stejně dokázala zneklidnit, zvlášť když jsme nakukovali dolů po řadě schodů, vedoucích do temného, pilíři podpíraného sklepení.

Zůstávali jsme v Londýně už celé týdny a na západ jsme nevytáhli, ani když k nám dorazily Halfdanovy jednotky. Jezdecké oddíly vyjížděly pro zásoby a píci, ale Velké vojsko se dosud seskupovalo a někteří muži bručeli, že čekáme už příliš dlouho a Západním Sasům tím dopřáváme drahocenný čas, aby se na nás připravili, ale Halfdan trval na tom, že tam budeme otálet dál. Západní Sasové občas přijížděli na koních těsně k městu a dvakrát se mezi jejich a našimi jezdci strhla šarvátka, ale za čas, jak se přibližoval svátek Yule, Západní Sasové nejspíš usoudili, že do konce zimy nepodnikneme už nic, a jejich průzkumné hlídky přestaly zajíždět k městu.

„Jenže my nečekáme na jaro," vysvětlil mi Ragnar, „ale na nejtužší zimu."

„Proč?"

„Protože žádné vojsko v zimě nevyráží," řekl mi s vlčím úšklebkem, „takže Západní Sasové budou všichni posedávat doma u ohnišť a modlit se ke svému vetchému a slabému bohu. Na jaře, Uhtrede, bude celá Anglie naše."

Počátkem té zimy jsme měli všichni dost práce. Tahal jsem topné dříví, a když jsem zrovna nevláčel klády a špalky ze zalesněných kopců na sever od města, učil jsem se dobře zacházet s mečem. Ragnar požádal svého nového kapitána Tokiho, aby mě učil, a byl to učitel opravdu dobrý. Podíval se, když jsem před ním zopakoval základní údery a chvaty, a pak mi poradil, abych to všechno zapomněl. „V hradbě štítů," řekl mi, „vyhrává drsná, brutální síla. Obratnost pomáhá a šikovnost se hodí vždycky, ale vítězí hrubá síla. Vezmi si tenhle," podal mi sax, krátký meč s širokým ostřím, mnohem širším a silnějším, než měl můj starý krátký mečík. Sax se mi protivil a pohrdal jsem jím, protože byl mnohem kratší než Hadí dech a zdaleka ne tak krásný, ale Toki nosil sax vedle svého dlouhého meče a přesvědčil mě, že v hradbě štítů je krátká a robustní čepel lepší. „V hradbě štítů nebudeš mít dost místa, abys máchal nebo sekal mečem," řekl mi, „ale můžeš vyrazit dopředu a bodnout a krátká čepel potřebuje v bitevní tlačenici méně místa. Bodni a zakruť s ní, vraž ji nepříteli do slabin." Pak požádal Bridu, aby si vzala štít a

zahrála si na nepřítele, a když jsem stál po jeho levici, sekl po Bridě shora, a ona bezděčně zvedla štít výš. „Zůstaň tak!“ křikl a Brida strnula bez hnutí. „Vidíš?“ vysvětloval mi a ukázal na zdvižený štít, „kamarád, který stojí vedle tebe, přiměje nepřítele takhle zvednout štít výš, a ty se mu zaryješ do slabin.“ Naučil mě na tucet dalších chvatů a zásahů a já jsem pilně cvičil, protože se mi to líbilo a dělal jsem to rád, a čím víc jsem cvičil, tím víc mi sílily svaly a tím obratnější jsem se stával.

Obvykle jsme cvičili v římské aréně. Tak tomu místu říkal Toki, třebaže ani on, ani já jsme vůbec netušili, co to slovo znamená, ale i mezi tolika zvláštnostmi Londýna to bylo něco úžasného. Představte si otevřené prostranství rozlehlé jako pole a obklopené velikým kruhem do řad postaveného kamene, kde teď z drolící se malty rostlo všelijaké býlí. Později jsem se dozvěděl, že Merciané tady konali shromáždění svobodných lidí svého kmene, ale Toki říkal, že Římané to zde využívali k bojovým hrám a představením, při nichž muži umírali. Možná to byla jen další z jeho smyšlených povídaček, ale ta aréna byla veliká, nepředstavitelně rozlehlá, záhadné dílo obrů, které z nás dělalo trpaslíky, tak veliká, že celé Velké vojsko by se mohlo shromáždit uvnitř a na lavicích, uspořádaných do řad, by ještě zbývalo místo pro dvě další stejně početná vojska.

Přišel svátek Yule a podávala se zimní hostina a vojáci zvraceli v ulicích, a stále ještě jsme nevytáhli, ale brzy poté se vůdci Velkého vojska sešli v paláci vedle té arény. Ravn jako obvykle požádal Bridu a mě, abychom se stali jeho očima, a jako obvykle nám vysvětloval, co vlastně vidíme.

Shromáždění se konalo v kostele paláce, v římské stavbě se střechou, která vypadala jako půlka sudu a na níž byly namalované hvězdy a měsíc, i když modř a zlato oprýskávaly a jejich barvy bledly. Uprostřed kostela jsme zapálili velký oheň, který plnil prostor pod vysokou střechou vířícím dýmem. Halfdan seděl na čestném místě u oltáře a kolem něj se rozsadili hlavní velitelé a hrabata. Jeden z nich byl ošklivý muž s hrubou tváří, hustým hnědým vousem a na levé ruce mu chyběl prst. „To je Bagseg,“ pověděl nám Ravn, „a říká si král, i když není o nic lepší než všichni ostatní.“ Bagseg prý přišel z Dánska v létě a přivedl s sebou osmnáct lodí a téměř šest set mužů. Vedle něj byl vysoký

zachmuřený muž s bílými vlasy, kterému cukalo v obličeji. „Hrabě Sidroc," řekl nám Ravn, „a určitě s ním bude jeho syn?"

„Takový hubený muž," řekla Brida, „kterému pořád teče z nosu?"

„Hrabě Sidroc Mladší. Pořád popotahuje nosem. Můj syn tam je?"

„Ano," řekl jsem, „vedle hodně tlustého muže, který mu pořád něco říká a ušklebuje se."

„Harald!" řekl Ravn. „Říkal jsem si, jestli se tady ukáže. To je další král."

„Opravdu?" zeptala se Brida.

„Dobrá, říká si král, a určitě vládne nad pár blátivými políčky a stádem smradlavých prasat."

Všichni tihle muži pocházeli z Dánska a kromě nich tam byli i další. Hrabě Fraena přivedl muže z Irska a byl tam i hrabě Osbern, který měl na starosti londýnskou posádku, zatímco se sbíralo vojsko, a dohromady všichni tihle králové a hrabata shromáždili hodně přes dva tisíce mužů.

Osbern a Sidroc navrhovali překročit řeku a zamířit přímo na jih. Dokazovali, že takto se rozetne Wessex vedví a jeho východní část, někdejší království Kent, půjde rychle uchvátit. „V Contwaraburgu musí být spousta cenností," tvrdil Sidroc, „je tam hlavní svatyně jejich náboženství."

„A zatímco potáhneme na jejich svatyni," ozval se Ragnar, „oni soustředí svoje síly a vpadnou nám do zad. Jejich moc neleží na východě, ale na západě. Porazte západ, a padne celý Wessex. A jen co porazíme západ, můžeme zabrat Contwaraburg."

O to se také vedl hlavní spor: zda nejdřív zabrat lehce dostupnou část Wessexu, nebo zaútočit na hlavní silné pevnosti na západě, a proto byli také požádáni o slovo dva kupci. Byli to Dánové, kteří ještě přede dvěma týdny obchodovali v Readingu. Readingum leží několik mil vzhůru po řece na okraji Wessexu a oba kupci uváděli, že se doslechli, že král Æthelred a jeho bratr Alfred shromažďují jednotky ze západních hrabství, a odhadovali, že nepřátelské vojsko bude mít nejméně tři tisíce mužů.

„Z nichž ovšem jen tři sta budou opravdoví bojovníci," podotkl jízlivě Halfdan a muži odměnili jeho slova bušením mečů a kopí o štíty. A právě když se ten hluk ozvěnou rozlehl pod sudovitou střechou kostela, vešla nová skupina válečníků, vedená velice vysokým a statným mužem

v dlouhé černé tunice. Připadal mi hrozivý a majestátní, byl hladce oholený, nahněvaně se mračil a určitě musel být velice bohatý, protože na jeho černém plášti se skvěla veliká brož z jantaru zasazeného do zlata, paže měl plné zlatých náramků a na krku zlaté kladivo zavěšené na silném zlatém řetězu. Válečníci mu uvolňovali cestu a v hloučku kolem něj se rozhostilo ticho, které se šířilo, jak kráčel do přední části kostela, až dosavadní rozjařenost vystřídala zaražená a ostražitá nálada.

„Kdo je to?“ zašeptal mi Ravn.

„Je hodně vysoký,“ řekl jsem, „a má spoustu náramků.“

„Vypadá pochmurně,“ přidala se Brida, „a je oblečený celý do černého.“

„Ach! Hrabě Guthrum,“ řekl Ravn.

„Guthrum?“

„Guthrum, a říká se mu Smolař nebo Nešťastník,“ řekl Ravn.

„Se všemi těmi náramky?“

„Guthrumovi bys mohl dát celý svět,“ vysvětloval Ravn, „a stejně bude přesvědčený, že jsi ho ošidil.“

„Ve vlasech má zavěšenou nějakou kost,“ všimla si Brida.

„Na tu se ho musíte zeptat,“ vybídl nás pobaveně Ravn, ale víc nám o té kosti, nejspíš žebru, na jednom konci zasazeném do zlata, už nepověděl.

Dozvěděl jsem se pak, že Guthrum Smolař je hrabě z Dánska, který přezimoval u Beamfleotu, dost daleko na východ od Londýna na severní straně ústí Temže, a hned jak se pozdravil s muži, natlačenými kolem oltáře, oznámil, že přivádí vzhůru po řece čtrnáct lodí. Nikdo nezatleskal a nedal najevo žádné nadšení. Guthrum, který měl ve tváři nejzatrpklejší výraz, co jsem kdy viděl, se zadíval na shromáždění, jako by stál před soudem, od něhož očekává nějaký strašlivý výnos. „Rozhodli jsme se,“ přerušil Ragnar rozpačité mlčení, „vytáhnout na západ.“ Žádné takové rozhodnutí sice zatím nepadlo, ale nikdo také Ragnarovi neodporoval. „Ty lodi, které jsou už za mostem,“ pokračoval Ragnar, „dopraví své posádky vzhůru po řece a zbytek vojska půjde pěšky nebo pojede na koních.“

„Moje lodě poplují vzhůru po řece,“ prohlásil Guthrum.

„To už se dostaly za most?“

„Každopádně poplují vzhůru po řece," stál si na svém Guthrum, a tím nám zároveň prozradil, že jeho loďstvo ještě pod mostem neproplulo.

„Bylo by lepší," řekl Ragnar, „kdybychom vytáhli zítra." V posledních dnech se celé Velké vojsko shromáždilo v Londýně, přitáhlo ze svých tábořišť na východě a na severu, kde některé jednotky přečkaly zimu, a čím déle bychom tu ještě čekali, tím víc drahocenných zásob jídla se spotřebuje.

„Moje lodi poplují proti proudu," prohlásil sveřepě Guthrum.

„Má strach," zašeptal mi Ravn, „že na koňských hřbetech by si všechnu svou kořist neodnesl. Chce tam mít své lodě, aby je mohl nacpat bohatstvím."

„Proč ho sem pustili?" zeptal jsem se. Bylo očividné, že hrabě Guthrum není právě oblíbený, a připadalo mi, že jeho příchod je stejně nevítaný jako nevhodný, ale Ravn nad tou otázkou jen pokrčil rameny. Guthrum, jak už to vypadalo, byl tady, a když už byl jednou tady, musí si přijít na svůj podíl z celého tažení. Dosud mi to připadá nepochopitelné, stejně jako jsem nikdy nepřišel na to, proč se k tažení na Wessex nepřipojili Ivar a Ubba. Je pravda, že oba byli bohatí a sotva potřebovali zbohatnout ještě víc, ale po celá léta mluvili o podrobení Západních Sasů, a teď se k celému plánu najednou obrátili zády. Ani Guthrum nepotřeboval zemi nebo další bohatství, ale byl přesvědčen, že ano, a tak zkrátka přišel. Tak to u Dánů chodilo. Kdo chtěl, přidal se k tažení, a kdo chtěl, zůstal doma, a mezi Dány nikdo neměl svrchovanou autoritu a pravomoc. Údajně byl vůdcem Velkého vojska Halfdan, ale protože nevzbuzoval takovou hrůzu jako oba jeho starší bratři, nemohl udělat nic bez souhlasu ostatních velitelů. Časem jsem se naučil, že vojsko potřebuje vůdce. Musí mít v čele jednoho muže, který je povede, ale pokud mu dáte velitele dva, zmenšíte jeho sílu o polovinu.

Trvalo to dva dny, než se Guthrumovy lodě dostaly za most. Byly to krasavice, ty jeho lodě, větší než většina ostatních dánských plavidel, a všechny byly na přídích i na zádích vyzdobeny černě natřenými hadími hlavami. Jeho muži, a že jich nebylo málo, chodili všichni v černém. I štíty měli natřené na černo, a třebaže jsem povazoval Guthruma za jednoho z nejzbědovanějších mužů, co jsem kdy viděl, musel jsem uznat, že jeho jednotky budí úctyhodný dojem. Možná jsme ztratili dva dny, ale získali jsme černé válečníky.

A byl tu vůbec nějaký důvod k obavám? Velké vojsko bylo už shromážděné a bylo to v čase kolem zimního slunovratu, kdy se žádné boje nevedou, takže nepřítel by nás neměl očekávat, a tohoto nepřítele vedli král a princ, kteří se zajímali víc o modlitby než o bojování. Celý Wessex ležel před námi a kolovaly zvěsti, že Wessex patří k nejbohatším zemím na celém světě, svými poklady a cennostmi může soupeřit s Franky a je plný mnichů a jeptišek, jejichž kláštery a sídla kapitul oplývají zlatem, přetékají stříbrem a jsou zralé k pořádnému krveprolití. Všichni zbohatneme.

Tak jsme vytáhli do války.

Lodi na zimní Temži. Proklouzávají kolem zkřehlého rákosí, bezlistých vrb a holých olší. Mokré čepele vesel se lesknou v bledém slunečním světle. Přídě našich lodí nesly svá divoká zvířata, aby vylekaly duchy země, kterou jsme napadli, a byla to dobrá země s úrodnými poli, třebaže odevšad už lidé utekli. Při této krátké plavbě panovala téměř slavnostní nálada, kterou nepokazily ani Guthrumovy temné lodi. Muži přecházeli po veslech, tak jako jsem po nich viděl přetančit Ragnara toho dávného dne, kdy se jeho tři lodi objevily u Bebbanburgu. Zkusil jsem si to také, a když jsem spadl, vyvolal jsem bouři povzbuzování a veselí. Vypadalo to tak snadné, přeběhnout podél veslařských lavic, přeskakovat z jednoho listu vesla na druhý, ale stačilo, aby veslař jen pootočil nebo cukl veslem, a člověk uklouzl, a voda v řece byla ukrutně studená, takže mě pak Ragnar přiměl, abych si svlékl své mokré oblečení a zabalil se do jeho pláště z medvědí kůže, dokud jsem se nezahřál. Muži si prozpěvovali, lodi se prodíraly proti proudu, vzdálené kopce na severu a na jihu se pomalu stahovaly blíž k říčním břehům a navečer jsme uviděli na jižním obzoru první jezdce. Pozorovali nás.

Za soumraku jsme dopluli k Readingu. Všechny tři Ragnarovy lodi byly naložené rýči, z nichž mnohé ukul Ealdwulf, a naším prvním úkolem bylo začít stavět obranný val. S dalšími loděmi nám přišlo na pomoc víc mužů, a tak za setmění chránila už naše tábořiště dlouhá, místy přerušovaná hliněná zeď, která by sotva představovala větší překážku pro nepřátelský výpad, protože to vlastně byl jen nízký násep, který šlo snadno přelézt, ale nikdo nepřišel a nenapadl nás, a ani příštího

dne se neukázalo žádné západosaské vojsko, takže jsme v klidu a nerušeně val zesílili a zvýšili.

Readingum leželo na soutoku, kde se řeka Kenet vlévá do Temže, a tak jsme náš zátaras postavili mezi oběma řekami. Obklopoval městečko, které už jeho obyvatelé také opustili, a teď v něm našla přístřeší a ubytování většina lodních posádek. Pozemní vojsko se ještě neukázalo, neboť postupovalo po mercijském území podél severního břehu Temže a hledalo brod, který nakonec našlo výš proti proudu, takže když vtáhlo do města, byly naše valy už téměř hotové. Nejdřív jsme si mysleli, že přichází vojsko Západních Sasů, ale pak jsme rozpoznali Halfdanovy muže, kteří vypochodovali z nepřátelského území, jež našli úplně opuštěné.

Val byl už vysoký, a protože směrem k jihu se táhly hluboké lesy, začali jsme kácet stromy, abychom po celé délce valu, což bylo nějakých osm set kroků, postavili dřevěnou palisádu. Před hradbou jsme vykopali strouhu, a když jsme prorazili břehy obou řek, zaplnila se vodou, a pak jsme přes ten příkop postavili čtyři mosty, střežené dřevěnými pevnůstkami. To byla naše základna. Odsud jsme mohli vyrážet hluboko do nitra Wessexu, a také jsme takové nájezdy dělat museli, neboť s tolika muži, a teď i koňmi uvnitř hradeb by nám brzy hrozil hlad, pokud nenajdeme zásoby zrní, sena a dobytka. Přivezli jsme si na lodích sudy piva a spoustu mouky a nasoleného masa, ale bylo až překvapující, jak rychle se veliké hromady zásob zmenšovaly.

Když básníci mluví o válce, zpívají o hradbě štítů, o letících kopích a šípech, o čepeli narážející na štít, o padlých hrdinech a válečné kořisti, ale já jsem měl brzy přijít na to, že ve válce jde ve skutečnosti o jídlo. O to, jak nasytit muže a koně. Jak najít další jídlo. Vojsko, které má co jíst, vyhrává. A pokud máte v pevnosti koně, je důležité vykydávat mrvu. Už dva dny poté, co pozemní vojsko přišlo do Readingu, jsme měli nedostatek jídla, a proto oba Sidrokové, otec a syn, vedli velký oddíl na území nepřítele na západ od nás, aby našli zásoby jídla pro muže a krmení pro koně, ale místo na kořist padli na ford Berrocsciru.

Teprve později jsme zjistili, že náš nápad vytáhnout proti nepříteli v zimě nebyl nakonec pro Západní Sasy žádným překvapením. Dáni byli dobří vyzvědači a jejich kupci vždycky nejdřív propátrali místa, kam se pak vydají válečníci, ale Západní Sasové také měli v Londýně své lidi, a

ti věděli, kolik máme mužstva, kdy vytáhneme, a podle toho pak sebrali a připravili své vojsko ke střetnutí s námi. Také hledali pomoc v jižní Mercii, kde dánská nadvláda byla nejslabší, a protože Berrocscire leží těsně u západosaské hranice, přešli muži z Berrocsciru přes řeku na pomoc svým sousedům a jejich fyrd vedl ealdorman, který se jmenoval Æthelwulf.

Byl to můj strýc? Mnoho mužů se tady jmenovalo Æthelwulf, ale kolik z nich bylo ealdormany v Mercii? Přiznávám, že jsem měl divný pocit, když jsem slyšel to jméno, a pomyslel jsem na matku, kterou jsem nikdy nepoznal. V mých představách to byla žena vždycky laskavá, nesmírně jemná a láskyplná, a říkal jsem si, že se na mě určitě odněkud dívá, z nebes nebo z Asgardu nebo odkudkoliv, kam naše duše odcházejí dlouhou temnotou, a věděl jsem, že se jí bude protivit, že jsem tu s vojskem, které táhne proti jejímu bratrovi, a tak jsem měl té noci černou a zasmušilou náladu.

Ale tu mělo celé Velké vojsko, neboť můj strýc, jestliže tento Æthelwulf byl skutečně mým strýcem, obě hrabata spráskal. Jejich pícovnický a zásobovací oddíl mu padl do léčky a berrocscirští muži zabili jedenadvacet Dánů a dalších osm zajali. Angličané také ztratili pár mužů a jednoho se nám podařilo zajmout, ale dobyli vítězství, a nic na tom neměnilo, že dánský oddíl stál proti přesile. Dáni s jistotou očekávali, že zvítězí, a místo toho byli zahnáni domů bez jídla, které jsme tolik potřebovali. Cítili se zostuzeni a naším vojskem porážka otřásla, protože nikdo nečekal, že by nás mohli pobít daremní Angličané.

Ještě jsme nehladověli, ale koně měli zoufalý nedostatek sena, které pro ně stejně není to nejlepší krmivo, a neměli jsme vůbec žádný oves, a tak pícovnické oddíly řezaly aspoň zimní trávu, kde se nějaká našla za našimi rostoucími hradbami. Den po Æthelwulfově vítězství jsme Rorik, Brida a já byli v jedné z těch skupin a odřezávali jsme trávu dlouhými noži a právě jsme nacpávali pytle tím ubohým krmením, když dorazilo vojsko Wessexu.

Západní Sasy určitě povzbudilo Æthelwulfovo vítězství, protože teď zaútočilo na Readingum celé nepřátelské vojsko. Nejdřív jsem uslyšel z dálky od západu nějaké výkřiky a pak jsem uviděl jezdce, kteří se tryskem hnali mezi našimi pícovnickými oddíly, sekali shora dolů meči nebo nabodávali muže na kopí, a my jsme se dali na útěk. Slyšel jsem za

sebou bušit kopyta, letmo jsem se ohlédl a spatřil jsem, jak se na nás řítí nějaký muž na koni s napřaženým kopím, a v tom okamžiku jsem věděl, že jeden z nás musí zemřít. Popadl jsem Bridu za ruku, abych mu ji strhl z cesty, a vtom vrazil do jezdcovy tváře šíp vystřelený z readingské hradby. Muž se otočil, zkroutil se a krev se mu řinula z tváře. Kolem dvou prostředních mostů přes příkop pobíhali a motali se zděšení a zmatení muži, a když je západosaští jezdci uviděli, rozjeli se směrem k nim. My tři jsme se zpola přebrodili a zpola přeplavali přes příkop, a dva muži nás mokré, zablácené a roztřesené vytáhli nahoru přes hradbu.

Všude kolem nás propukl zmatek. Zásobovače, kteří se shlukli na protější straně příkopu, srážely a stínaly meče jezdců, a pak se objevila wessexská pěchota, oddíl za oddílem se muži vynořovali ze vzdáleného lesa a zaplňovali pole. Utíkal jsem zpátky do domu, kde se usadil Ragnar, a pod pláštěm, kam jsem si ho předtím schoval, jsem našel Hadí dech, připnul jsem si ho k pasu a vyběhl ven najít Ragnara. Šel předtím k severnímu mostu blízko u Temže a Brida a já jsme tam pak dohonili jeho muže. „Neměla bys sem chodit," řekl jsem Bridě. „Zůstaň s Rorikem." Rorik byl mladší než my a poté, co se celý promáčel ve strouze, se začal třást a udělalo se mu zle, a tak jsem ho přiměl, aby zůstal, kde byl, a nechodil se mnou.

Brida si mě nevšímala. Někde si našla kopí, a teď byla celá rozčilená, i když se ještě nic nedělo. Ragnar se upřeně díval přes hradbu a další muži se shromažďovali u brány, ale Ragnar ji neotevřel, ani když se předtím chtěl podívat přes můstek. Jen se ohlédl zpátky, aby zjistil, kolik mužů u sebe má. „Štíty!" křikl, protože někteří muži si ve spěchu vzali jen meče nebo sekery, a ti se teď rozběhli zpátky pro své štíty. Já jsem žádný štít neměl, ale také jsem tam vlastně neměl být, ale Ragnar mě nezahlédl.

Zato uviděl konec řeže, v níž západosaští jezdci rozsekali a do posledního muže pobili naše pícovníky. Několik nepřátel složily naše šípy, ale Dáni ani Angličané neměli mnoho lučištníků. Mám lučištníky rád. Dovedou zabíjet na velkou vzdálenost, a i když jejich šípy nepřítele nezabijí, dokážou ho zneklidnit a vyvést z míry. Postupovat proti šípům je nebezpečná cesta naslepo, protože člověk musí pořád držet hlavu pod okrajem štítu, ale střílet z luku je umění, které vyžaduje velkou obratnost. Na pohled je to snadné a každé děcko má luk a nějaké šípy, ale luk pro muže, luk, který dokáže zabít jelena na sto kroků, je mohutný

nástroj, vyřezaný z tisového dřeva, a je zapotřebí nesmírné síly, aby ho člověk napjal, a pokud se ve střelbě stále necvičí, rozlétají se šípy neřízené a volně, a proto jsme měli vždycky jen hrstku lukostřelců. Nikdy jsem střelbu z luku dokonale nezvládl. S kopím, sekerou nebo mečem jsem byl smrtící, ale s lukem jsem byl, tak jako většina mužů, k ničemu.

Občas se divím, proč jsme vlastně nezůstali za naší hradbou. Byla už více méně dostavěná, a aby se k ní nepřítel dostal, musel by překročit příkop nebo v zástupu přecházet přes ty čtyři můstky, a to všechno pod krupobitím šípů a přívalem kopí a vrhacích seker. To by se nepřátelům určitě nepodařilo, ale pak by nás mohli obklíčit za hradbou, a proto se Ragnar rozhodl k výpadu. A nejen Ragnar. Zatímco Ragnar shromažďoval muže u severní brány, Halfdan si počínal stejně u jižního konce hradby, a když oba usoudili, že už mají u sebe mužů dost, a nepřátelská pěchota byla ještě nějakých dvě stě kroků od nás, poručil Ragnar bránu otevřít a vedl své muže ven.

Západosaské vojsko postupovalo pod svým velikým dračím praporcem k prostředním můstkům, nepochybně s přesvědčením, že řež, k níž tam došlo, je předzvěstí dalšího krveprolití, které rozpoutají. Neměli žádné žebříky, a tak nevím, jak se chtěli přes právě dostavěnou hradbu dostat, ale někdy v boji sestoupí na muže jakési šílenství, počínají si bez rozmyslu a jako bez rozumu. Muži z Wessexu neměli žádný důvod, aby se soustředili právě na prostředek naší hradby, zvlášť když nemohli doufat, že ji zdolají, ale udělali to, a vtom se naši muži vyhrnuli ze dvou postranních bran a zaútočili na ně od severu a od jihu.

„Štítovou hradbu!“ zahřímal Ragnar, „štítovou hradbu!“

Když muži tvoří štítovou hradbu, ozývá se svérázný zvuk. Nejlepší štíty se vyrábějí z lipového nebo vrbového dřeva, a když muži překládají své štíty přes sebe, dřeva na sebe narazí a zaklapají o sebe. Levá strana štítu překryje pravou stranu štítu sousedova, tak aby nepřítel, protože většina mužů jsou praváci, se musel pokusit prorazit dvěma vrstvami dřeva.

„Sevřete ji!“ křičel Ragnar. Stál uprostřed své štítové hradby, pod standartou s orvaným orlím křídlem, a byl jedním z mála mužů s drahocennou přilbou, jež ho nepříteli jasně označovala za velitele, kterého je třeba zabít. Ragnar stále ještě nosil přilbu mého otce, tu

krásnou, kterou ukul Ealdwulf, s obličejovou maskou vykládanou stříbrem. Také měl na sobě drátěnou košili, opět jako jeden z mála mužů, co vlastnili takovou drahocennost. Většina měla na sobě kožené odění.

Nepřátelé se otáčeli od hradby, aby se s námi střetli, a stavěli si vlastní hradbu štítů, a pak jsem uviděl skupinu jezdců, kteří cválali k jejich středu pod dračím praporcem. Měl jsem dojem, že jsem mezi nimi zahlédl Beoccovy zrzavé vlasy, a to mě ujistilo, že tam bude i Alfred, pravděpodobně v houfu kněží, oděných v černých sutanách, kteří se teď nepochybně modlí za naši smrt.

Štítová hradba Západních Sasů byla delší než naše. Byla nejen delší, ale i silnější, neboť zatímco v naší hradbě štítů stáli tři muži za sebou, v jejich jich bylo pět nebo šest. Zdravý rozum by byl přikazoval, abychom buď zůstali, kde jsme, a nechali nepřátele, aby vyrazili proti nám, nebo abychom ustoupili zpátky přes most a příkop, ale další Dáni přicházeli posílit Ragnarovy jednotky, a Ragnar sám určitě nebyl v náladě, kdy by dal na rozum. „Zabíjejte je!“ zařval, „prostě je zabíjejte! Pobijte je!“ A vedl svoji řadu kupředu a pak bez zastávky vyrazili Dáni mohutný válečný pokřik a hrnuli se za ní. Hradby štítů obvykle stráví celé hodiny tím, že na sebe navzájem civí, pokřikují nadávky a urážky, vyhrožují si a sbírají odvahu k tomu nejstrašnějšímu okamžiku, kdy narazí dřevo na dřevo a čepel na čepel, ale Ragnarovi vřela krev v žilách a na ničem jiném mu nezáleželo. Prostě vyrazil do útoku a vedl výpad.

Byl to nesmyslný výpad, ale Ragnar byl vztekem bez sebe. Dotklo se ho Æthelwulfovo vítězství a urazilo ho, že nepřátelští jezdci pobili naše pícovníky a zásobovatele, a tak toužil jen po tom, aby se prosekal do západosaských řad, a jeho vášnivé rozhořčení se nějak přeneslo mezi jeho muže, takže se s vytím rozběhli dopředu. Na mužích, kteří dychtí po bitvě a vrhají se do ní s nadšením, je něco strašlivého.

Okamžik předtím, než na sebe narazily štíty, mrštili muži z našich zadních řad svými kopími. Někteří měli tři nebo čtyři kopí, kterými postupně házeli přes hlavy mužů našich čelních řad. Kopí létala i zpátky na nás, a tak jsem jedno vyškubl z trávy a mrštil jím zpátky, co jsem měl síly.

Stál jsem v poslední řadě, kam mě odstrčili muži, kteří mi poručili, abych jim šel z cesty, ale postupoval jsem s nimi kupředu a Brida, která se nezbedně ušklebovala, šla se mnou. Říkal jsem jí, ať se vrátí do města,

ale jen na mě vyplázla jazyk, a pak jsem uslyšel drtivý náraz, dřevěné zahřmění, jak štíty do sebe narazily. Pak se ozvaly zvuky kopí, která udeřila do lipového dřeva, zvonění čepele o čepel, ale nic z toho, co se odehrává vpředu, jsem neviděl, protože jsem ještě nebyl dost vysoký, abych tam dohlédl. Při srážce štítových hradeb se muži přede mnou zakymáceli dozadu, pak je zase zadní řady tlačily vpřed a pokoušely se protlačit naši čelní řadu přes štíty Západních Sasů. Pravé křídlo naší hradby se ohnulo a stáčelo zpátky, protože je nepřítel obcházel z boku, ale to už tam pospíchaly naše posily, a Západní Sasové neměli kuráž k důraznému náporu. Tihle Západní Sasové byli totiž předtím v týlu jejich postupujícího vojska a v zadních řadách se vždycky sejdou bázliví, opatrní a nevýbojní muži. Skutečný boj se odehrával přede mnou, odtamtud se ozýval hluk úderů železných puklic štítů o dřevo štítů, čepelí o štíty, šoupání nohou a řinčení zbraní, ale jen málo hlasů, až na bolestné kvílení a náhlé výkřiky. Brida se svezla na všechny čtyři, protáhla se mezi nohama mužů, kteří stáli před ní, a viděl jsem, jak vyrazila svým kopím dopředu k úderu pod dolním okrajem nepřátelského štítu. Zaťala hrot kopí nějakému muži do kotníku, ten upustil sekeru a zavrávoral, a v nepřátelské linii se tak objevila mezera, kterou se naše řada drala dopředu. Následoval jsem ji a používal jsem Hadí dech jako kopí, prudce jsem bodal muže do bot, a vtom Ragnar vyrazil mocný výkřik, řev, který probudil i bohy na obloze ve velikých síních Asgardu, výkřik, který vyzýval k ještě jednomu mocnému náporu. Meče sekaly, sekery švihaly, a to už jsem cítil, že nepřítel začíná ustupovat před zuřivým útokem Normanů.

Ochraňuj nás, dobrý Bože, a zbav nás od zlého.

Trávu zkrápěla krev, tolik krve, až zem byla kluzká, a ležela tam těla, která jsme museli překračovat a šlapat na ně, protože naše štítová hradba se drala dopředu. Bridu a mě už zanechala vzadu a viděl jsem, že Bridě zčervenaly ruce krví, která jí na ně stekla po jasanovém dřevci jejího kopí. Olízla tu krev a přitom se na mě uličnicky a zlomyslně usmála. Halfdanovi muži teď bojovali u vzdálenějšího křídla nepřítele a hluk bitvy se tam rozléhal hlasitěji než u nás, protože Západní Sasové ustupovali před Ragnarovým náporem, ale jeden muž, vysoký a dobře stavěný, nám odolával. Měl na sobě železný krunýř přepásaný červeným koženým opaskem s pochvou na meč, a přilbu ještě krásnější, než byla

Ragnarova, neboť přilba toho Angličana měla na hřebenu ze stříbra vytepaného kance, a na okamžik jsem si říkal, že to snad bude sám král Æthelred, ale tento muž byl určitě vyšší postavy než král. Ragnar křikl na své muže, ať zůstanou stranou, a máchl mečem po nepříteli s kančí přilbou, ten odrazil úder štítem a udělal prudký výpad mečem proti Ragnarovi a Ragnar také zachytil jeho výpad svým štítem, pak jím vyrazil dopředu proti svému odpůrci, který o krok ucouvl a zakopl přitom o nějakou mrtvolu. Ragnar švihl mečem shora přes rameno, jako by porážel vola, a právě když hlouček nepřátel přibíhal svému pánovi na pomoc, zasekla se Ragnarova čepel do železného krunýře.

S novými nepřáteli se střetl výpad Dánů, štít na štít, Ragnar triumfálně hulákal a ještě bodal do padlého muže, a najednou už proti nám nestáli žádní další Západní Sasové, jejich vojsko se dalo na útěk a na zemi zůstali ležet jen mrtví a ranění, jejich král i jejich princ se cvalem hnali pryč, obklopeni svými kněži, a my jsme se jim vysmívali, proklínali je, volali na ně, že jsou baby, že bojují jako děvčata, že jsou zbabělci.

A pak jsme se zastavili na zakrvaveném poli, lapali jsme po dechu, naši mrtví leželi mezi mrtvolami nepřátel, a pak Ragnar uviděl Bridu a mě a zasmál se. „Co tady děláte vy dva?“

Brida místo odpovědi pozvedla své zkrvavené kopí, a když se Ragnar podíval na Hadí dech, viděl, že i jeho špice je zrudlá krví. „Hlupáci,“ řekl láskyplně. Pak jeden z našich mužů přivedl západosaského zajatce a přiměl ho, aby si prohlédl pána, kterého Ragnar zabil. „Kdo je to?“ zeptal se Ragnar.

Tlumočil jsem mu.

Zajatec se pokřižoval. „To je pán Æthelwulf,“ řekl.

A já jsem neříkal nic.

„Co to povídal?“ chtěl vědět Ragnar.

„Je to můj strýc,“ řekl jsem.

„Ælfric?“ podivil se Ragnar. Ælfric z Northumbrie?“

Zavrtěl jsem hlavou. „Tohle je bratr mé matky,“ vysvětloval jsem, „Æthelwulf z Mercie.“ Nemohl jsem vědět najisto, že je to skutečně můj strýc, třeba byl v Mercii i jiný Æthelwulf, ale stejně jsem cítil, že tenhle Æthelwulf je můj příbuzný a že je to ten muž, který zvítězil nad hrabaty Sidroky. Ragnar teď, když byla pomstěna porážka z včerejšího dne, výskal radostí, ale já jsem se jen díval a díval do tváře mrtvého. Nikdy

jsem se s ním nesetkal, neznali jsme se, tak proč mi bylo smutno? Měl protáhlý obličej, světlý vous a pečlivě ořezaný knír. Hezký člověk, říkal jsem si, moje rodina, a to mi přišlo divné, protože až na Ragnara, Ravna, Rorika a Bridu jsem žádnou rodinu neměl.

Ragnar poručil svým mužům, aby Æhelwulfovi svlékli odění, a vzal si jeho drahocennou přilbu, ale protože mercijský ealdorman bojoval tak statečně, ponechal Ragnar mrtvému jeho ostatní oblečení a vložil mu do ruky jeho meč, aby bozi mohli vzít Mercianovu duši do veliké síně, kde stateční válečníci hodují s Odinem.

A třeba si Valkýry opravdu odnesly jeho duši, protože příštího rána, když jsme vyšli pohřbít mrtvé, bylo tělo ealdormana Æthelwulfa pryč.

Mnohem později jsem se dozvěděl, že to skutečně byl můj strýc. Také jsem se doslechl, že několik jeho mužů se té noci vplížilo na bitevní pole, nějak nalezli tělo svého pána a odnesli je do jeho vlastní země, aby měl křesťanský pohřeb.

A možná je to také pravda. Nebo je Æthelwulf v Odinově síni mrtvých.

Ale hlavně jsme zahnali Západní Sasy pryč. A ještě pořád jsme měli hlad. Takže byl nejvyšší čas, abychom si obstarali jídlo u nepřítele.

Proč jsem bojoval za Dány? Všechny životy mají své otázky a mě tahle stále ještě pronásleduje, i když v tom popravdě řečeno žádná záhada není. Ve své mladé mysli jsem jako jedinou další možnost viděl, že budu sedět v nějakém klášteře a učit se číst, a dejte chlapci takhle na výběr, a bude raději bojovat pro samotného ďábla, než by škrábal na destičku a vyrýval znaménka a cifry na hliněnou tabulku. A byl tu Ragnar, kterého jsem miloval, a který teď poslal své tři lodě přes Temži, aby našly seno a oves uskladněné v mercijských vsích, a našli jsme toho právě dost, aby naši koně byli už zase v přijatelném stavu ve chvíli, kdy vojsko vytáhlo k západu.

Postupovali jsme na Æbbandunu, další pohraniční městečko na Temži mezi Wessexem a Mercií, kde podle našeho zajatce nahromadili Západní Sasové své zásoby. Kdybychom se zmocnili Æbbanduny, bude mít nedostatek jídla Æthelredovo vojsko, Wessex padne, Anglie zmizí a Odin bude triumfovat.

Nejdřív bylo ovšem nezbytné porazit západosaské vojsko, ale vytáhli jsme jen čtyři dny poté, co jsme je zahnali na útěk před hradbami Readingu, a tak jsme postupovali dál v blahé důvěře, že jsou odsouzeni k

záhubě. Rorik zůstal v ležení, protože byl zase nemocný, a v Readingu zůstalo pod ostrahou malé posádky i mnoho rukojmí, mezi nimi mercijská dvojčata Ceolberth a Ceolnoth, třebaže hlavním úkolem posádky bylo střežit naše drahocenné lodi.

My ostatní jsme buď táhli pěšky nebo jeli na koních. Byl jsem mezi staršími chlapci, kteří doprovázeli vojsko, a naším úkolem v bitvě bylo přinášet náhradní štíty, které se pak posílaly mezi řadami až do prvních linií. V boji se štíty rozsekají na kusy. Často jsem viděl bojovat válečníky s mečem nebo sekerou v jedné ruce a v druhé jen se železnou puklicí štítu, z níž visely třísky dřeva. Brida šla s námi také, usazená na koni za Ravnem, a já jsem šel pěšky vedle nich a poslouchal jsem, jak si Ravn přeříkává počáteční verše velké výpravné básně nazvané Pád Západních Sasů. Dostal se právě k výčtu našich hrdinů a popisu, jak se připravují k bitvě, když nás jeden z těch hrdinů, stále zachmuřený a sklíčený hrabě Guthrum, dohonil a jel pak chvíli vedle nás. „Rád vidím, že vypadáš dobře," pozdravil Ravna tónem, který naznačoval, že je v náladě, co mu pravděpodobně dlouho nevydrží.

„Já nevidím vůbec," odpověděl mu Ravn. Rád si pohrával se slovy.

Guthrum, zahalený do svého černého pláště, se podíval dolů k řece. Postupovali jsme podél pásu nízkých kopců a i pod slabým zimním sluncem vypadala tráva v údolí řeky svěže a šťavnatě. „Kdo bude králem Wessexu?" zeptal se.

„Halfdan?" navrhl zlomyslně Ravn.

„Takové velké království," pronesl zachmuřeně Guthrum, „by spíš potřebovalo staršího muže." Nevlídně se po mně podíval. „Kdo je tohle?"

„Zapomínáš, že jsem slepý," připomněl mu Ravn, „takže kdo má být kdo? Nebo se mě snad ptáš, kterého staršího muže bychom měli dosadit za krále? Snad mě?"

„Ne, ne. Myslím toho chlapce, co vede tvého koně. Kdo je to?"

„To je hrabě Uhtred," řekl důstojně Ravn, „který chápe, že básníci jsou tak důležití, že jejich koně musí vodit pouhá hrabata."

„Uhtred? Nějaký Sas?"

„Jsi Sas, Uhtrede?"

„Jsem Dán," řekl jsem.

„A to Dán," navázal Ravn, „který smočil svůj meč u Readingu, Guthrume, smočil ho v saské krvi." Byla to uštěpačná poznámka, protože Guthrumovi černoodění muži před hradbami nebojovali.

„A kdo je to děvče za tebou?"

„Brida," oznámil Ravn, „která bude jednoho dne skaldem a čarodějkou."

Guthrum nevěděl, co na to říci. Po několik dalších kroků se zlostně mračil na hřívu svého koně, potom se vrátil ke svému původnímu námětu. „Chce být králem Ragnar?"

„Ragnar chce zabíjet muže," řekl Ravn. „Můj syn nemá moc ctižádostivých tužeb; chce poslouchat žerty, luštit hádanky, opíjet se, rozdávat náramky, tisknout se břichem k břichu se ženskými, dobře jíst a odejít k Odinovi."

„Wessex potřebuje silného muže," naznačil nejasně Guthrum, „muže, který dovede vládnout."

„To zní, jako bys mluvil o manželovi," usmál se Ravn.

„Zabíráme jejich pevnosti," řekl Guthrum, „ale polovinu jejich země necháváme bez povšimnutí a nedotčenou! I Northumbrie je našimi posádkami obsazená jen z polovice. Mercie posílá své muže Wessexu, a přitom by už měli stát na naší straně. Vítězíme, Ravne, ale neumíme své dílo dovést do konce."

„Ale jak to udělat?" zeptal se Ravn.

„Víc mužů, víc lodí, víc zabíjení a smrtí."

„Smrtí?"

„Pobít je všechny!" rozhorlil se Guthrum, „do posledního muže! Nenechat naživu jediného Sasa."

„Ani ženy?" otázal se Ravn.

„Můžeme nechat naživu nějaké mladé," připustil zdráhavě Guthrum, a pak se zakabonil na mě. „Na co to civíš, kluku?"

„Na tvou kost, pane," řekl jsem a ukázal na kost, vsazenou jedním koncem do zlata, která mu visela ve vlasech.

Dotkl se té kosti.

„Je to žebro mé matky," pověděl mi. „Byla to dobrá žena, skvělá žena, a takhle chodí se mnou, ať jdu kamkoliv. Nemohl bys udělat nic lepšího, Ravne, než složit píseň k její poctě. Znal jsi ji přece, že ano?"

„To vskutku ano," řekl Ravn zdvořile. „Znal jsem ji dost dobře, Guthrume, abych měl obavy, že mé básnické schopnosti zdaleka nestačí, abych vytvořil píseň hodnou tak proslulé ženy."

Výsměch v Ravnových slovech Guthruma minul. „Mohl bys to zkusit," vybídl Ravna. „Mohl bys to zkusit, a za dobrou píseň o ní bych ti zaplatil hodně zlata."

Je to blázen, pomyslel jsem si, šílený jako sova v pravé poledne, a pak jsem na něj zapomněl, protože před námi se objevilo saské vojsko, přehrazovalo nám cestu a nabízelo bitvu.

Dračí praporec Wessexu vlál na vrcholku dlouhého nízkého kopce, který nám ležel napříč přes cestu. Abychom se dostali do Æbbanduny, která nepochybně ležela hned za kopcem a byla za ním schovaná, museli bychom útočit vzhůru po svahu a přes táhlou travnatou vyvýšeninu, ale na severu, kde kopce klesaly k řece Temži, vedla podél řeky cesta, která dávala tušit, že bychom snad mohli obejít postavení nepřítele. Aby nás zastavil, musel by sejít z kopce a svést s námi bitvu ve stejné rovině.

Halfdan si svolal dánské vůdce a dlouho pak rozmlouvali, protože se zjevně nemohli shodnout v tom, co by se mělo udělat. Někteří muži chtěli útočit vzhůru do kopce a rozprášit nepřítele tam, kde stojí, další radili svést boj se Západními Sasy na rovinatých lukách u řeky, a nakonec je hrabě Guthrum Smolař přesvědčil, aby se udělalo obojí naráz. To ovšem znamenalo rozdělit naše vojsko na dvě části, ale stejně jsem si říkal, že je to chytrý nápad. Ragnar, Guthrum a obě hrabata Sidrokové sejdou dolů na níže položené území, a tím budou hrozit nepříteli, že obejdou kopec, který drží, zatímco Halfdan s Haraldem a Bagsegem zůstanou na vyvýšenině a budou postupovat k dračímu praporci po hřebeni návrší. Tak by snad nepřítel mohl zaváhat s útokem na Ragnara, protože se bude obávat, že Halfdanovy jednotky mu vpadnou do týla. Nejpravděpodobnější je, řekl Ragnar, že se nepřítel pak rozhodne nebojovat vůbec, ale ustoupí do Æbbanduny, kde ho budeme moci obklíčit. „Bude lepší mít je obklíčené v pevnosti, než aby se nám tu potloukali kolem," řekl spokojeně.

„A ještě lepší," poznamenal suše Ravn, „nerozdělovat vojsko."

„Jsou to jen Západní Sasové," namítl přezíravě Ragnar.

Bylo už odpoledne, a protože to bylo v zimě, den byl krátký, takže nezbývalo moc času, i když Ragnar soudil, že zbývá ještě více než dost

denního světla, abychom se vypořádali s Æthelredovými jednotkami. Muži se dotýkali svých talismanů, líbali jilce mečů, potěžkávali své štíty, pak jsme sešli dolů z kopce směrem od křídových pastvin do údolí. Tam jsme byli zpola schováni za holými stromy, ale tu a tam jsem stačil zahlédnout Halfdanovy muže postupující po hřebeni kopce, a viděl jsem, že tam na ně čekají jednotky Západních Sasů, což ukazovalo, že všechno se daří podle Guthrumova plánu a že dokážeme obejít severní křídlo nepřítele. „A potom," řekl Ragnar, „vylezeme nahoru za nimi a ti parchanti budou v pasti. Pobijeme je všechny!"

„Jeden z nich musí zůstat naživu," připomněl Ravn.

„Jeden? Proč?"

„Samozřejmě proto, aby o tom vyprávěl dál. Hledej jejich básníka. Bude vypadat pěkně. Najdi ho a dovol mu žít."

Ragnar se rozesmál. Bylo nás, řekl bych, kolem osmi set, o něco méně než kontingent oddílů, který zůstal s Halfdanem, a nepřátelské vojsko bylo pravděpodobně o něco početnější než obě naše skupiny dohromady, ale my jsme byli samí válečníci, kdežto velkou část fyrdu Západních Sasů tvořili hospodáři, přinucení táhnout do války, a tak jsme před sebou viděli jen vítězství a nic jiného jsme neočekávali.

Poté, co se naše přední oddíly vynořily z dubového háje, jsme uviděli, že nepřítel se zachoval podle našeho příkladu a také rozdělil své vojsko na dvě části. Jedna jeho polovina čekala na kopci na Halfdana, zatímco druhá polovina vyrazila proti nám.

Naše protivníky vedl Alfred. Věděl jsem to, protože jsem viděl Beoccovy zrzavé vlasy a později jsem v boji zahlédl Alfredovu protáhlou napjatou a ustaranou tvář. Jeho bratr, král Æthelred, zůstal na návrší, kde však nečekal, až na něj Halfdan vyrazí, ale postupoval kupředu. Zdálo se, že Sasové dychtí po bitvě.

Tak jsme jim ji dopřáli.

Naše jednotky utvořily štítové klíny, abychom s nimi vrazili do jejich štítové hradby. Volali jsme k Odinovi, vyrazili náš válečný pokřik, vrhli jsme se do útoku, ale řada Západních Sasů se neprolomila a neprohnula, zato se pevně držela na svém místě, a tak začala řež.

Ravn mi znovu a znovu vykládal, že osud všechno řídí. Osud vládne. Tři pradleny sedí u kořene stromu života a tvoří naše životy a my jsme jejich hračkami. I když věříme, že se rozhodujeme sami, všechny naše

osudy jsou spřádány v nitích těch pradlen. Osud je všechno, a toho dne, třebaže jsem to nevěděl, byl upředen můj osud. *Wyrd bið ful ãræd*, osud je nezadržitelný.

Co se tady dá říci o té bitvě, k níž došlo na místě nazývaném Západními Sasy Æskův kopec? Mám dojem, že Æsc byl thén, drobný šlechtic, kterému kdysi ta země patřila, a její pole byla toho dne bohatě pohnojena krví a kostmi. Básníci mohli vypsat tisíc veršů vyprávěním o tom, co se stalo, ale bitva je bitva. Muži umírají. V hradbě štítů je pot, hrůza, tlačenice, polovičaté údery, smrtící rány, křik a krutá smrt.

Vlastně se svedly dvě bitvy u Æskova kopce, jedna nahoře, druhá dole pod ním, a umíralo se rychle. Harald a Bagseg zemřeli, Sidroc Starší ještě viděl, jak umírá jeho syn, a pak byl zabit sám, a s ním zemřeli hrabě Osbern a hrabě Fraena a mnoho dalších dobrých válečníků. Křesťanští kněží volali, aby Bůh dal západosaským mečům sílu, a toho dne Odin spal a křesťanský bůh byl vzhůru.

Zatlačili nás zpátky. Na vršku kopce i v údolí nás zahnali zpátky, a jen díky únavě nepřátel se krveprolití zastavilo, a ti z nás, co přežili, se mohli stáhnout z boje a nechali za sebou své druhy mrtvé a v krvi. Jedním z nich byl Toki. Ten kapitán, tak zdatný a obratný v boji s mečem, zemřel ve strouze, za níž na nás čekala Alfredova hradba štítů. Ragnar se zakrvácenou tváří a krví nepřátel tmavnoucí v uvolněných vlasech tomu nemohl uvěřit. Západní Sasové si z nás tropili posměšky.

Západní Sasové bojovali jako ďáblové, jako muži požehnaní svým bohem, jako muži, kteří vědí, že celá jejich budoucnost spočívá v díle jednoho zimního odpoledne, a porazili nás.

Osud je všechno. Byli jsme poraženi a vrátili se zpátky do Readingu.

Kapitola šestá

Když dnes Angličané rozprávějí o bitvě na Æskově kopci, říkají, že Bůh dal Západním Sasům vítězství proto, že král Æthelred a jeho bratr Alfred se právě modlili, když se objevili Dánové.

Možná že mají pravdu. Rád uvěřím, že Alfred se zrovna modlil, ale také pomohlo, že si dobře vybral místo k boji. Jeho štítová hradba stála hned za hlubokým, v zimě zaplaveným příkopem, a Dáni si museli probojovávat cestu nahoru z koryta příkopu s rozbláceným dnem, a přitom umírali. Muži, kteří by raději byli hospodáři a sedláky než válečníky, odrazili útok Dánů, nepřekonatelných bojovníků s meči, a Alfred vedl ty hospodáře, povzbuzoval je, dodával jim odvahy a ujišťoval je, že mohou zvítězit, a se vší svou vírou se spolehl na Boha. Myslím si, že důvodem, proč vyhrál, byl ten příkop, ale Alfred by byl nepochybně řekl, že příkop vykopal Bůh.

Halfdan byl poražen také. Utočil vzhůru do kopce, jeho muži stoupali po hladkém mírném svahu, ale bylo už pozdní odpoledne a slunce svítilo jeho mužům do očí, alespoň to tak později říkali, a král Æthelred, stejně jako Alfred, povzbuzoval své muže tak účinně, že se s vervou vrhli do útoku, vyrazili dolů z kopce výpadem, který se zaťal hluboko do Halfdanových řad, jež oslabilo, když viděly, jak se níže postavené vojsko dává na ústup před Alfredovou sveřepou obranou. Nebyli tam žádní andělé s plamennými meči, navzdory tomu, co dnes říkají kněží. Alespoň já jsem žádné neviděl. Byl tam vodou zaplavený příkop, strhla se bitva, Dánové ji prohráli a osud se změnil.

Netušil jsem, že Dánové by mohli prohrát, ale ve čtrnácti letech jsem tuto lekci dostal a pochopil a poprvé jsem slyšel saský jásot a posměšné pokřikování, a něco ukrytého v mé duši se pohnulo a probudilo. A vrátili jsme se zpátky do Readingu.

Došlo ke spoustě dalších bojů a střetů, zatímco zima přecházela do jara a jaro do léta. S novým rokem připluli noví Dánové, naše řady se tak vzkřísily k životu a zvítězili jsme ve všech dalších srážkách se Západními Sasy, dvakrát jsme je porazili u Basengasu v Hamptonsciru, potom u Meretonu, který byl ve Wiltunsciru, a tedy hluboko v nitru jejich území, a znovu u Wiltunu ve Wiltunsciru. Pokaždé jsme na sklonku dne ovládli bitevní pole, ale při žádné z těchto půtek jsme nepřítele nezničili. Jen jsme se vyčerpali, vehnali se navzájem do slepé uličky, a když léto pohladilo zemi, neměli jsme k dobytí Wessexu o nic blíž než o Yule.

Zato se nám podařilo zabít krále Æthelreda. Stalo se to u Wiltunu, kde král utržil hlubokou ránu sekerou do levého ramene, a třebaže ho rychle odnesli z bojiště, kněží a mniši se modlili u jeho lože a vynalézaví muži ho léčili bylinami a pijavicemi, za několik dní zemřel.

A zanechal po sobě dědice, aethelinga, následníka Æthelwolda. Byl to princ Æthelwold, nejstarší Æthelredův syn, který však nebyl dost starý na to, aby byl svým vlastním pánem, neboť mu, tak jako mně, bylo jen patnáct, ale i tak někteří muži podporovali jeho právo stát se králem Wessexu, jenže Alfred měl mnohem mocnější přátele a využil i legendu, podle níž jej papež ustavil za budoucího krále. Ta legenda musela obsahovat nějaké kouzlo, neboť na shromáždění wessexského witanu, což bylo shromáždění šlechty, biskupů a mocných mužů, byl Alfred jednomyslně přijat jako nový král. Snad witan ani neměl na výběr. Koneckonců Wessex zoufale odrážel Halfdanova vojska, a to nebyla vhodná chvíle udělat králem chlapce. Wessex potřeboval vůdce, a tak si witan zvolil Alfreda, a Æthelwold a jeho mladší bratr byli bez otálení dopraveni do jednoho opatství, kde jim bylo přikázáno, aby pokračovali ve svých lekcích. „Alfred měl ty malé parchanty zabít," řekl mi vesele Ragnar a nejspíš měl pravdu.

A tak se Alfred, nejmladší ze šesti bratrů, stal nyní králem Wessexu. Bylo to roku 871. Tehdy jsem to nevěděl, ale Alfredova manželka právě porodila dceru, které dal jméno Æthelflaed. Æthelflaed byla o patnáct let

mladší než já, a i kdybych se byl dozvěděl o jejím narození, byl bych to přešel jako něco bezvýznamného. Ale osud je všechno. Pradleny snovají své nitě a my vykonáváme jejich vůli, ať chceme nebo ne.

Alfredovým prvním královským počinem, krom toho že pohřbil svého bratra, odložil své synovce do kláštera, nechal se korunovat, stokrát šel do kostela a unavoval Boha neustálými modlitbami, bylo, že vyslal k Halfdanovi posly s nabídkou setkání a vyjednávání. Zdálo se, že chce mír, a protože byl letní slunovrat a my jsme nebyli o nic blíže k vítězství než za zimního slunovratu, souhlasil Halfdan se schůzkou a se svými vojenskými veliteli a tělesnou stráží z vybraných mužů se vypravil do Baðumu.

Šel jsem tam také, s Ragnarem, Ravnem a Bridou. Rorik, stále ještě nemocný, zůstal v Readingu a bylo mi líto, že neuvidí Baðum, neboť třebaže to bylo jen malé městečko, bylo téměř tak obdivuhodné jako Londýn. Uprostřed města byly lázně, ne malá nádrž a vědro, ale obrovská budova s pilíři a rozpadající se střechou nad velikou kamennou prohlubní, která byla naplněna teplou vodou. Ta voda přicházela z podsvětí a Ragnar si byl jistý, že se ohřívá u výhní skřetů. Lázně byly samozřejmě kdysi postaveny Římany, tak jako všechny ostatní mimořádné a skvělé stavby v údolí Baðumu. Ne mnoho mužů chtělo vejít do té lázně, protože se báli vody, i když milovali své lodi, ale Brida a já jsme tam vlezli a zjistil jsem, že Brida plave jako ryba. Já jsem se držel u kraje a liboval si v tom zvláštním prožitku mít teplou vodu po celé nahé kůži.

Tam nás nalezl Beocca. Centrum Baðumu bylo chráněno vyhlášeným příměřím, takže tam nikdo nesměl nosit zbraně, a Západní Sasové a Dánové se dost přátelsky stýkali v ulicích, a Beoccovi tedy nic nemohlo zabránit, aby mě vyhledal. Přišel do lázně se dvěma dalšími kněžími. Oba se tvářili zachmuřeně a sklíčeně, teklo jim z nosu a pozorovali, jak se Beocca ke mně naklonil. „Viděl jsem tě sem přijít," řekl a pak si všiml Bridy, která zrovna plavala pod vodou s dlouhými vlasy vlajícími za sebou, potom se zvedla a vzpřímila a Beocca nemohl přehlédnout její malá ňadra. Štítivě a zděšeně ucouvl, jako by byla ďáblovou služebnicí. „Je to dívka, Uhtrede!"

„Já vím," řekl jsem.

„Nahá!"

„Bůh je dobrý," řekl jsem.

Nakročil dopředu, aby mě pleskl, ale odrazil jsem se od okraje lázně a on tam málem spadl. Ti dva další kněží civěli na Bridu. Bůhví proč. Pravděpodobně měli manželky, ale všiml jsem si, že kněží jsou hned velice vzrušení, když jde o ženy. To válečníci také, ale netřeseme se jako osiky jen proto, že nám děvče ukáže cecíčky. Beocca se snažil nevšímat si jí, jenže to bylo těžké, protože Brida doplavala ke mně a objala mě kolem pasu. „Musíš odsud vyklouznout," pošeptal mi Beocca.

„Vyklouznout?"

„Od těch pohanů! Přijď do našeho ležení, my už tě schováme."

„Kdo je to?" zeptala se mě Brida. Mluvila dánsky.

„Jeden kněz, kterého jsem znal doma," řekl jsem.

„Ošklivec, viď?" řekla.

„Musíš přijít," sykl na mě Beocca. „Potřebujeme tě!"

„Vy že mě potřebujete?"

Naklonil se ještě blíž. „V Northumbrii jsou nepokoje, Uhtrede. Určitě jsi slyšel, co se stalo." Odmlčel se, aby udělal znamení kříže. „Všichni ti povraždění mniši a jeptišky! Byli zavražděni! Něco hrozného, Uhtrede, ale Bohu se nelze vysmívat, Bůh nedopustí, aby se mu vzdorovalo. V Northumbrii dojde k povstání a Alfred je bude podporovat. Pomůže, když budeme moci říci, že Uhtred z Bebbanburgu je na naší straně!"

Pochyboval jsem, že by to vůbec něčemu pomohlo. Bylo mi patnáct a sotva jsem byl dost starý na to, abych podněcoval muže k sebevražedným útokům na dánské pevnosti. „Ona není Dánka," řekl jsem Beoccovi, který by sotva říkal něco takového, kdyby tušil, že mu Brida rozumí, „je z Východní Anglie."

Upřeně se na ni zadíval. „Z Východní Anglie?"

Přikývl jsem, pak jsem popustil uzdu své zlomyslné darebnosti. „Je to neteř krále Edmunda," zalhal jsem a Brida se zachichotala a sjela mi rukou po těle dolů, aby mě rozesmála.

Beocca se znovu pokřižoval. „Chudák! Mučedník! Ubohé děvče." Potom se zamračil. „Ale…" začal a pak se zarazil, protože se vymykalo jeho chápání, proč ti děsiví Dánové dovolí dvěma svým zajatcům, aby nazí dováděli v lázni teplé vody, a raději zavřel své šilhavé oči, protože viděl, kam doputovala a kde zůstala Bridina ruka. „Musíme vás oba

dostat odsud," řekl horlivě, „někam, kde se naučíte chodit po božích cestách."

„To by se mi líbilo," řekl jsem a Brida mě stiskla tak silně, že jsem málem vykřikl bolestí.

„Naše ležení najdete na jih odsud," řekl Beocca, „přes řeku a na tom vrcholku kopce. Přijďte tam, Uhtrede, a my vás vezmeme pryč. Oba dva."

Samozřejmě jsem nic takového neudělal. Pověděl jsem to všechno Ragnarovi, který se zasmál mému výmyslu, že Brida je neteří krále Edmunda, a pokrčil rameny nad zprávou, že v Northumbrii se chystá nějaké povstání. „Pořád se vedou řeči o vzpourách a vzbouření," řekl, „a všechny končí stejně."

„Byl si tím velice jistý," řekl jsem.

„Znamená to jen, že posílají mnichy, aby vyvolávali nepokoje. Pochybuji, že z toho bude něco většího. Každopádně jen co to tady vyřídíme s Alfredem, vrátíme se. Půjdeme domů, hm?"

Ale vyjednávání s Alfredem nebylo tak snadné, jak Halfdan nebo Ragnar očekávali. Je pravda, že Alfred přišel jako prosebník a že chtěl mír, protože dánské vojsko podnikalo nájezdy hluboko do Wessexu, ale nebyl ochoten poddat se tak, jako se Burghred podrobil v Mercii. Když Halfdan navrhl, že Alfred zůstane králem, ale Dáni zaberou hlavní západosaské pevnosti, Alfred pohrozil, že odejde a bude pokračovat ve válce. „Urážíš mě," řekl mírně. „Jestli mi chcete vzít ty pevnosti, pak jděte a vezměte si je."

„To uděláme," pohrozil Halfdan, a Alfred pouze pokrčil rameny, jako by chtěl říci, ať se tedy o to Dáni pokusí, ale Halfdan věděl, stejně jako to věděli všichni Dánové, že jejich tažení by skončilo neúspěchem. Opravdu jsme nadělali paseku ve velké části Wessexu, pobrali tam spoustu cenností, porazili nebo uloupili dobytek, spálili mlýny a domy a kostely, ale zaplatili jsme za to vysokou cenu. Mnoho našich nejlepších mužů padlo nebo byli tak těžce zraněni, že do konce života budou muset žít z milodarů svého pána. Ani se nám nepodařilo dobýt žádnou západosaskou pevnost a věděli jsme, že na zimu se budeme muset stáhnout do bezpečí Londýna nebo do Mercie.

Jestli ale byli Dánové tažením vyčerpaní, pak Západní Sasové také. I oni přišli o mnoho svých nejlepších mužů, o cennosti a bohatství, a

Alfredovi dělalo starosti, že Bretonci, odvěký nepřítel, kterého porazili už jeho předkové, by mohli vytáhnout ze svých tvrzí ve Walesu a Cornwallu. Avšak Alfred se nepoddal svým obavám, nepodrobil se povolně a změkčile Halfdanovým požadavkům, i když věděl, že na některé musí přistoupit. Handrkování se táhlo po celý týden a překvapovala mě Alfredova neústupnost.

Na pohled nepůsobil nijak strhujícím dojmem. Byl to takový čahoun a jeho protáhlá tvář měla slabošský výraz, ale to bylo klamné zdání. Nikdy se neusmál, když seděl proti Halfdanovi, jen zřídka odvrátil pohled svých chytrých hnědých očí z tváře nepřítele, s neústupnou vytrvalostí prosazoval své stanovisko, byl vždycky klidný a nikdy nezvýšil hlas, ani když se na něj Dánové rozkřičeli. „Chceme," vysvětloval znovu a znovu, „nastolit mír. Vy ho potřebujete a mou povinností je dát ho mé zemi. Tak mou zemi opusťte." Jeho kněží, mezi nimi Beocca, zapisovali každé slovo a zaplňovali drahé škartice pergamenu nekonečnými řádky písma. Museli vypotřebovat každou kapku inkoustu ve Wessexu, aby pořídili záznam z tohoto setkání, a pochybuji, že by někdo vůbec kdy přečetl celou tu zprávu.

Ne že by se schůzky táhly po celý den. Alfred trval na tom, že nemohou začít vyjednávat, dokud nenavštíví kostel, přerušil jednání v poledne kvůli dalším modlitbám a končil je před západem slunce, aby se mohl vrátit do kostela. Jak jen se ten člověk modlil! Ale jeho trpělivé smlouvání bylo přitom stejně nemilosrdné, a nakonec Halfdan souhlasil, že vyklidíme Wessex, ale jen za poplatek šesti tisíc kousků stříbra, a aby měl jistotu, že stříbro bude zaplaceno, trval na tom, že jeho jednotky zůstanou v Readingu, kam mu měl Alfred dopravit tři povozy píce denně a pět vozů žita. Když bude stříbro zaplaceno, Halfdan slíbil, že lodi odplují dolů po Temži a Wessex se zbaví pohanů. Alfred měl námitky proti tomu, aby Dánové zůstali v Readingu, a trval na tom, aby se stáhli na východ od Londýna, ale nakonec v zoufalé touze po míru připustil, že mohou zůstat ve městě, a tak se slavnostními přísahami z obou stran byl mír uzavřen.

Brida ani já jsme tam nebyli, když rokování končilo. Byli jsme tam po většinu dní a sloužili jsme jako Ravnovy oči ve veliké římské síni, kde se vedly rozpravy, ale když nás to znudilo, nebo spíše když Ravna unavila naše znuděnost, chodili jsme plavat do lázní. Zamiloval jsem si tu vodu.

Plavali jsme i den předtím, než vyjednávání skončilo. Byli jsme sami dva ve veliké, ozvěnou zvučící síni. Rád jsem stál tam, kde voda tryskala z otvoru v kameni, nechal ji padat jako vodopád do svých dlouhých vlasů, a zrovna jsem tam tak stál se zavřenýma očima, když jsem uslyšel Bridu zaječet. Otevřel jsem oči, a vtom mi sevřel ramena pár silných paží. Kůži jsem měl kluzkou a vykroutil jsem se z toho sevření, ale nějaký muž v koženém kabátci skočil do nádrže, poručil mi, ať jsem zticha, a popadl mě znovu. Další dva muži se brodili nádrží a s pomocí dlouhých holí se jako ovčáci snažili nahnat Bridu k okraji. „Co to…“ začal jsem se ptát dánsky.

„Tiše chlapče,“ odpověděl jeden z mužů. Byl to Západní Sas a byl jich tam asi tucet, a když vytáhli naše mokrá nahá těla z vody, zabalili nás do velkých páchnoucích plášťů, shrábli naše oblečení a chvatně nás táhli pryč. Křičel jsem o pomoc a byl jsem za to odměněn úderem do hlavy, který by dokázal omráčit vola.

Přehodili nás přes sedla dvou koní, muži nasedli za nás a tak jsme nějaký čas jeli, a ty pláště nám sundali teprve na vrcholku velkého kopce, z něhož je výhled na Baðum z jihu. A tam byl Beocca a radostně se na nás usmíval. „Jsi osvobozen, pane,“ řekl mi, „chvála Bohu všemohoucímu, jsi zachráněn! A ty také, má paní,“ obrátil se k Bridě.

Dokázal jsem na něj jen zírat. Zachráněn? Spíše unesen. Brida se podívala na mě a já na ni, a pak nepatrně potřásla hlavou, jako by mi chtěla naznačit, že máme být zticha, aspoň tak jsem to pochopil a také jsem se podle toho choval. Potom nám Beocca řekl, abychom se oblékli.

Rychle jsem schoval svůj talisman s kladivem a náramky do váčku u opasku, když jsem se svlékal, a nechal jsem je tam, když nás Beocca hnal do kostela v sousedství, který byl sotva víc než chatrč ze dřeva a slámy, o nic větší než prasečí chlívek malého sedláka, a tady vzdal Beocca díky Bohu za naše osvobození. Potom nás vzal do blízké síně, kde jsme byli představeni Alfredově manželce Ælswith, kterou obsluhoval asi tucet žen, tři z nich jeptišky, a střežil oddíl mužů v plné zbroji.

Ælswith byla drobná žena s vlasy myší barvy, malýma očima, drobnými ústy a velice rozhodnou bradou. Byla oděná v modrých šatech,

které měly stříbrnou nití vyšité anděly na lemu sukně a kolem širokých rukávců, a na krku jí visel těžký zlatý kříž. Vedle ní leželo nemluvně v kolébce, a později, mnohem později jsem si uvědomil, že to miminko určitě byla Æthelflaed, takže tehdy jsem ji viděl poprvé, třebaže v té době jsem si o tom nic nemyslel, Æswith mě přivítala se svým příznačným afektovaným přízvukem Mercianky a poté, co se mě vyptala na mé předky, pověděla mi, že určitě budeme příbuzní, protože jejím otcem byl Æthelred, který býval ealdormanem v Mercii a byl bratrancem z prvního kolena zemřelého a oplakávaného Æthelwulfa, jehož tělo jsem viděl před hradbami Readingu.

„A teď ty," obrátila se k Bridě, „Otec Beocca mi řekl, že jsi neteř svatého krále Edmunda?"

Brida jen přikývla.

„Ale kdo jsou tvoji rodiče?" otázala se zamračeně Ælswith. „Edmund neměl žádné bratry a jeho dvě sestry jsou jeptišky."

„Hilda," řekla Brida. Věděl jsem, že tak se jmenovala ta teta, kterou Brida tolik nesnášela.

„Hilda?" Ælswith byla v rozpacích a víc než zmatená, a zmocnila se jí nedůvěra. „Žádná ze sester dobrého krále Edmunda se nejmenuje Hilda."

„Nejsem jeho neteř," přiznala se Brida provinile.

„Ach." Ælswith se opřela ve svém křesle a její strohá a přísná tvář vyjadřovala zadostiučinění, které někteří lidé pocítí, když přistihnou lháře při lži.

„Ale učili mě, abych mu říkala strýčku," pokračovala Brida, a tím mě překvapila, neboť jsem si už myslel, že si uvědomila, že je v nemožném postavení a doznává se ke lži, ale ona zatím, jak mi došlo, tu lež ještě přizdobila. „Moje matka se jmenovala Hilda a neměla žádného manžela, ale přála si, abych oslovovala krále Edmunda strýčku," říkala kajícným, poděšeným hlasem, „a jemu se to líbilo."

„Že se mu to líbilo?" utrhla se na ni Ælswith. „Proč?"

„Protože," řekla Brida a začervenala se, a nevím, jak se přiměla k tomu uzardění, ale sklopila oči, zrudla a vypadala, jako by měla slzy na krajíčku.

„Ach," řekla znovu Ælswith, a když pochopila, co tím to děvče míní, začervenala se také. „Takže on byl tvým…" Nedokončila větu, protože

nechtěla nařknout mrtvého a svatého krále Edmunda, že zplodil bastarda s jakousi ženou Hildou.

„Ano," řekla Brida a skutečně se rozplakala. Upřeně jsem se díval na kouřem zčernalé trámoví síně a snažil jsem se nerozesmát. „Byl ke mně vždycky tak laskavý," vzlykala Brida, „a ti oškliví Dáni ho zabili!"

Ælswith Bridě očividně uvěřila. Lidé obvykle uvěří tomu nejhoršímu o druhých lidech a zbožný král Edmund byl teď odhalen jako skrytý sukničkář, třebaže mu to nezabránilo, aby se nakonec stal světcem; ale zato to trvale uzavřelo cestu Bridě, protože Ælswith nyní navrhla, aby Bridu poslali do některého ženského kláštera v jižním Wessexu. Brida snad mohla mít v žilách královskou krev, ale ta byla zjevně poskvrněna hříchem, a tak Ælswith chtěla, aby byla do konce života někde pod zámkem. „Ano," souhlasila Brida povolně a já jsem musel předstírat, že se dusím kouřem. Potom nás Ælswith obdarovala kříži. Měla je už připravené, oba ze stříbra, ale něco pošeptala jedné z jeptišek a jeden stříbrný kříž byl nahrazen dřevěným, a ten dostala Brida, zatímco já jsem dostal ten stříbrný, který jsem si poslušně pověsil kolem krku. Políbil jsem ho, což na Ælswith udělalo dojem, a Brida mě spěšně napodobila, ale nic, co by teď mohla udělat, už nemohlo Alfredovu manželku zaujmout. Brida se sama zatratila jako bastard.

Po setmění se Alfred vrátil z Baðumu a musel jsem ho doprovodit do kostela, kde se modlitby a velebení Boha táhlo donekonečna. Čtyři mniši prozpěvovali, jejich monotónní drmolivé hlasy mě zpola uspaly, a potom, neboť to nakonec přece jen skončilo, jsem byl pozván, abych s Alfredem pojedl. Beocca se mě snažil přesvědčit, že je to pocta, že není mnoho lidí, které by král pozval, aby s ním pojedli, ale já jsem jídal s dánskými veliteli a kmenovými náčelníky, kteří se nikdy nestarali o to, s kým sedí u stolu, pokud jim neplival do ovesné kaše, a tak mi to nijak nepolichotilo. Ale měl jsem hlad. Byl bych snědl celého pečeného vola a byl jsem netrpělivý, když jsme si obřadně myli ruce v miskách s vodou, které nám přidržovali sloužící, a i pak, když jsme stáli u svých židlí a křesel, zatímco Alfred a Ælswith byli uváděni k tabuli. Biskup nechával jídlo chladnout a odříkával nekonečnou modlitbu, aby Bůh požehnal tomu, co máme sníst, a pak jsme se konečně usadili, ale jakým zklamáním ta večeře byla! Žádné vepřové, žádné hovězí, žádné skopové, vůbec nic takového, co by člověk měl jíst, ale jen tvaroh, pórek,

naměkko uvařená vajíčka, chléb, ředěné pivo a kroupy rozvařené v ledově studeném vývaru, tak chutné a příjemné jako žabí vajíčka. Alfred si neustále pochvaloval, jak je to dobré, ale nakonec přiznal, že ho souží hrozné bolesti v břiše a tato dětská strava udržuje to utrpení v určitých mezích.

„Král nesmírně trpí, když jí maso," vysvětlil mi Beocca. Byl jedním ze tří kněží u vysokého stolu, další byl bezzubý biskup, který si rozmělňoval chléb ve vývaru svícnem, a byli tam také dva ealdormani, a samozřejmě Ælswith, která měla hlavní slovo. Postavila se proti prvnímu náznaku, že Dánům bude povoleno zůstat v Readingu, ale nakonec Alfred přiznal, že neměl na vybranou a že to je malý ústupek, který udělal, aby se uzavřel mír, a to ukončilo rozpravu. Ælswith opravdu potěšilo, že její manžel vyjednal propuštění všech mladých rukojmí, která drželo v zajetí Halfdanovo vojsko, a na čemž Alfred trval, neboť se obával, že tihle mladí muži by mohli být odvedeni od pravé víry. Díval se na mě, když o tom mluvil, ale já jsem si toho moc nevšímal, protože mě daleko víc zaujala jedna služebná, mladá dívka, snad o čtyři pět let starší než já, která byla pěkná, až to bralo dech, se spoustou černých, kudrnatých, do prstýnků stočených vlasů, a uvažoval jsem, jestli je to ta dívka, kterou Alfred teď drží u sebe, aby mohl děkovat Bohu za to, že mu dává sílu odolat pokušení. Později, mnohem později jsem zjistil, že to opravdu byla ona. Jmenovala se Merewenna a svého času jsem já děkoval Bohu, že jsem s ní pokušení neodolal, ale to už ve svém příběhu daleko předbíhám, neboť nyní jsem byl k službám Alfredovi, nebo spíše Ælswith.

„Uhtred se musí naučit číst," řekla. Nevím, proč se do toho míchala, ale její prohlášení nikdo nezpochybňoval.

„Amen," řekl Beocca.

„Mohou ho učit mniši ve Winburnanu," navrhla.

„Velice dobrý nápad, má paní," řekl Beocca a bezzubý biskup přikyvoval a cintal na souhlas.

„Opat Hewald je velmi pilný učitel," řekla Ælswith. Popravdě řečeno byl opat Hewald jedním z těch parchantů, kteří se raději ohánějí metlou, než by mladé něčemu učili, ale nepochybně právě to měla Ælswith na mysli.

„Spíše si myslím," vložil se do řeči Alfred, „že ctižádostí mladého Uhtreda je být válečníkem."

„Za čas, přeje-li si to Bůh, jím bude," řekla. Ælswith. „Ale k čemu je voják, který neumí přečíst slovo boží?"

„Amen," řekl Beocca.

„Vůbec k ničemu," souhlasil Alfred. Pomyslel jsem si, že učit vojáka číst je asi tak užitečné jako učit psa tancovat, ale neříkal jsem nic. Přesto Alfred vycítil mé pochyby. „K čemu je dobré, aby voják uměl číst, Uhtrede?" otázal se mě.

„Umět číst je dobré pro každého," řekl jsem poslušně a vysloužil jsem si Beoccův úsměv.

„Voják, který umí číst," řekl trpělivě Alfred, „je voják, který může číst rozkazy, voják, který se dozví, co si přeje jeho král. Dejme tomu, že budeš v Northumbrii, Uhtrede, a já ve Wessexu, jak jinak se pak dozvíš, jaká je moje vůle?"

To bylo něco závratného, co bralo dech, třebaže jsem byl příliš mladý, než abych si to v té chvíli uvědomil. Kdybych byl v Northumbrii a on ve Wessexu, pak by mu po mně nic nebylo, ale samozřejmě Alfred už myslel dopředu, daleko dopředu, do doby, kdy bude jedno anglické království a jeden anglický král. Jen jsem na něj civěl s otevřenými ústy a on se na mě usmál. „Tak to bude Winburnan, mladíku," řekl, „a čím dříve tam budeš, tím lépe."

„Čím dříve…?" Ælswith nevěděla nic o tom, že to tak spěchá, a okamžitě zostražitěla.

„Dánové, moje milá," vysvětloval Alfred, „budou obě děti hledat. Když zjistí, že jsou tady, mohou docela dobře vyžadovat jejich vrácení."

„Ale všechna rukojmí mají být propuštěna," namítla Ælswith, „sám jsi to říkal."

„Byl Uhtred rukojmí?" zeptal se mírně Alfred s pohledem upřeným na mě. „Nebo mu hrozilo nebezpečí, že se stane Dánem?" Nechal ty otázky viset ve vzduchu a já jsem se nepokoušel na ně odpovědět. „Musíme z tebe udělat opravdového a věrného Angličana," řekl Alfred, „a tak musíš odejít na jih hned ráno. Ty a to děvče."

„Na tom děvčeti nesejde," řekla přezíravě Ælswith. Bridu už předtím poslali jíst s kuchyňskými otroky.

„Jestli Dáni přijdou na to, že je Edmundův bastard," podotkl jeden z ealdormanů, „využijí ji, aby mu zničila pověst."

„Nikdy jim to nepověděla," spustil jsem, „protože si myslela, že by se mu mohli posmívat."

„Tedy je v ní přece jen něco dobrého," připustila zdráhavě Ælswith. Přidala si jedno naměkko uvařené vajíčko. „Ale co budeš dělat," otázala se svého manžela, „jestli tě Dánové obviní, že jsi ty děti vysvobodil?"

„Samozřejmě budu lhát," řekl Alfred. Ælswith na něj pohlédla přivřenýma očima, ale biskup zamumlal, že ta lež bude pro Boha, a tudíž odpustitelná.

Vůbec jsem neměl v úmyslu odejít do Winburnanu. Nebylo to proto, že bych byl tak horlivým Dánem, ale šlo mi o Hadí dech. Miloval jsem ten meč a nechal jsem si ho u Ragnarových služebníků a chtěl jsem ho mít zase u sebe, než se můj život vydá jakoukoli cestou, kterou mi určí pradleny, a najisto jsem věděl, že se vůbec nechci vzdát života s Ragnarem pro pramalé radosti kláštera a učitele. Věděl jsem, že Brida se chce vrátit k Dánům, a právě Alfredovo rozumné naléhání, abychom opustili Baðum co nejdříve, nám poskytlo příležitost.

Odjeli jsme hned příštího rána před svítáním; jeli jsme k jihu do kopcovité krajiny s doprovodem tuctu válečníků, kterým se protivil úkol, že mají odvézt dvě děti hluboko do vnitrozemí Wessexu. Dostal jsem koně, Bridě opatřili mulu a jeden mladý kněz jménem Willibald dostal oficiálně za úkol dopravit Bridu do kláštera a mě k opatu Hewaldovi. Otec Willibald byl milý a usměvavý člověk a choval se k nám laskavě. Dovedl napodobovat hlasy ptáků a rozesmál nás, když si vymyslel a předvedl rozhovor mezi hádavým drozdem s jeho voláním „čak-čak" a vysoko v oblacích se vznášejícím skřivanem, pak nás nechal hádat, které ptáky právě napodobuje, a tahle zábava spolu s jeho dobromyslnými a nevinnými hádankami nás doprovodila k osadě postavené vysoko nad mírně plynoucí řekou v hustě zalesněné venkovské krajině. Vojáci trvali na tom, abychom se tam zastavili, protože koně si potřebují odpočinout. „Ve skutečnosti mají chuť na pivo," vysvětlil nám Willibald a pokrčil rameny, jako by to bylo pochopitelné.

Byl horký den. Koním svázali přední nohy, vojáci dostali pivo, chleba a sýr, pak se usadili do kruhu, začali hrát kostky, bručeli a nechali nás pod Willibaldovým dohledem, ale mladý kněz se natáhl na zpola

rozvalený stoh sena a na sluníčku usnul. Podíval jsem se na Bridu, ta se podívala na mě a bylo to docela prosté. Proplížili jsme se po straně síně, kruhem obešli velké hnojiště, prokličkovali jsme mezi několika prasaty, která ryla v poli, proklouzli živým plotem, a když jsme se ocitli v lesnaté krajině, rozesmáli jsme se. „Moje matka si přála, abych mu říkala strýčku," opakovala Brida provinile, „a ti oškliví Dáni ho zabili," a oba jsme měli dojem, že to je nejžertovnější věc, co jsme kdy slyšeli, a pak jsme se vzpamatovali, přestali dělat hlouposti a rozběhli se k severu.

Trvalo dlouho, než nás vojáci začali hledat. Později vyvedli lovecké psy ze síně, kde si kupovali pivo, ale to jsme už přebrodili potok, znovu změnili směr, našli si výš položené místo a schovali se tam. Nenašli nás, ale celé odpoledne jsme slyšeli v údolí štěkat psy. Určitě prohledávali břeh řeky, protože si mysleli, že jsme šli tam, ale my jsme byli v bezpečí a sami a ve skvělé náladě.

Pátrali po nás dva dny, ale nikdy se k nám nepřiblížili, a třetího dne jsme viděli, jak Alfredova královská jízda cválá po cestě pod kopcem k jihu. Schůzka v Baðumu skončila, a tak se Dáni se vraceli do Readingu. Neměli jsme ani tušení, jak se do Readingu dostaneme, ale věděli jsme, že cestou do Baðumu jsme mířili na západ, takže tím jsme mohli začít, a věděli jsme, že musíme najít řeku Temži, a naším jediným problémem bylo jídlo a nutnost vyhnout se tomu, aby nás chytili.

Byla to pěkná doba. Kradli jsme mléko z vemen krav a koz. Neměli jsme žádné zbraně, ale ze spadlých větví jsme si udělali jakési kyje a pohrozili jsme jimi jednomu chudému staříkovi, který trpělivě kopal strouhu a měl u sebe malý vak s chlebem a hrachovou kaší, a to jsme mu ukradli, a chytali jsme rukama ryby, což mě naučila Brida, a žili jsme v lesích. Zase jsem nosil svůj talisman s kladivem. Brida zahodila svůj dřevěný kříž, ale já jsem si ten stříbrný nechal, protože měl značnou cenu.

Po několika dnech jsme začali putovat v noci. Zpočátku jsme se oba báli, neboť právě za noci se vynořují ze svých skrýší sceadugengani, Chodící Stíny, ale pak jsme se naučili, jak procházet tmou. Vyhýbali jsme se statkům, řídili jsme se podle hvězd a naučili jsme se pohybovat bez hluku, stát se sami stíny. Jednou v noci se k nám přiblížilo něco velkého a vrčícího, slyšeli jsme, jak se to někam otáčí, škrábe tlapami do země, a oba jsme bušili svými kyji do plesnivého listí na zemi a křičeli, a

to stvoření odešlo. Divočák? Možná. Nebo snad jeden z těch beztvarých, bezejmenných Chodících Stínů, kteří přinášejí sny, při nichž krev tuhne v žilách.

Museli jsme přejít řadu vysokých holých kopců, kde se nám podařilo ukrást jehně, aniž si ovčákovi psi všimli, že tam jsme. Zapálili jsme oheň v lesích na severní straně kopců a připravili si jídlo, a příští noci jsme nalezli řeku. Nevěděli jsme, co je to za řeku, ale byla široká a plynula hluboko pod stromy a poblíž byla nějaká osada, kde jsme uviděli malý člun spletený z vrbových prutů pokrytých kozí kůží, a té noci jsme ten člun ukradli a nechali se nést dolů po proudu, kolem osad, pod mosty, pořád k východu.

Nevěděli jsme to, ale ta řeka byla Temže, a tak jsme bezpečně dorazili do Readingu. Rorik zatím zemřel. Byl už dlouho nemocný, ale byly chvíle, kdy se zdálo, že se uzdravuje, ale ať si ho odnesla jakákoli choroba, stalo se to náhle, a Brida a já jsme přišli do Readingu právě toho dne, kdy bylo jeho tělo spáleno. Ragnar stál se slzami v očích u hranice a díval se, jak plameny stravují jeho syna. Na oheň položili meč, uzdu, talisman s kladivem a model lodi, a když oheň dohořel, uložili roztavený kov s popelem do velké nádoby, kterou Ragnar pohřbil těsně u Temže.

„Jsi teď mým druhým synem," řekl mi té noci, a pak si vzpomněl na Bridu. „A ty jsi moje dcera." Oba nás objal, potom se opil. Příštího rána chtěl vyjet a pobíjet Západní Sasy, ale Ravn a Halfdan ho zadrželi.

Příměří trvalo. Brida a já jsme byli pryč jen něco přes tři týdny a do Readingu už přivezli první stříbro spolu s pící a jídlem. Zdálo se, že Alfred je muž, který drží své slovo, a Ragnar truchlil.

„Jak to povím Sigrid?" ptal se.

„Pro muže je zlé, když má jen jednoho syna," vysvětlil mi Ravn, „téměř tak zlé, jako když nemá žádného. Já jsem měl tři, ale žije jen Ragnar. A teď žije jen jeho nejstarší." Ragnar Mladší byl stále ještě v Irsku.

„Může mít dalšího syna," řekla Brida.

„Ne se Sigrid," řekl Ravn, „ale snad by si mohl vzít druhou manželku. Někdy se to tak dělá."

Ragnar mi vrátil Hadí dech a dal mi další náramek. Dal kroužek na paži také Bridě a příběhem našeho útěku se trochu utěšil. Museli jsme to

vyprávět i Halfdanovi a Guthrumovi Smolaři, který na nás upíral svůj temný pohled, když jsme líčili jídlo s Alfredem a Alfredovy plány na mé vzdělávání, a dokonce i truchlící Ragnar se zasmál, když Brida znovu opakovala historku, jak se prohlásila za bastarda krále Edmunda.

„Tahle královna *Æ*lswith," chtěl vědět Ragnar, „jaká vlastně je?"

„Žádná královna," řekl jsem, „Západní Sasové nemají královny." To mi už dřív pověděl Beocca. „Je to jen králova manželka."

„Je to lasička, která si hraje na drozda," řekla Brida.

„Je pěkná?" zeptal se Guthrum.

„Vyzáblá tvář," řekla Brida, „prasečí očka a sevřená pusa."

„Pak si s ní moc radosti neužije," řekl Halfdan, „proč se s ní oženil?"

„Protože ona je z Mercie," řekl Ravn, „a Alfredovi se hodí mít Mercii na své straně."

„Mercie patří nám," zavrčel Halfdan.

„Ale Alfred ji získá zpátky," řekl Ravn, „a my bychom měli poslat lodi s bohatými dary Bretoncům. Když zaútočí z Walesu a Cornwallu, pak Alfred bude muset rozdělit svoje vojsko."

To byla nešťastně volená slova, neboť Halfdana stále ještě pálila vzpomínka, jak rozdělil své vlastní vojsko u *Æ*skova kopce, a tak se jen zakabonil nad svým pivem. Pokud vím, nikdy žádné dary Bretoncům neposlal, a přitom to byl velmi dobrý nápad, ale on se jen trápil svým neúspěchem při dobývání Wessexu, a šířily se řeči o nepokojích jak v Northumbrii, tak i v Mercii. Dánové obsadili velkou část Anglie tak rychle, že si nikdy doopravdy nepodmanili dobyté území, ani neobsadili všechny pevnosti v dobyté zemi, a tak se vzpoury šířily jako ohně na vřesovištích. Snadno se udusily, ale když se o ně nikdo nestaral, začínaly být nebezpečné. Je načase, řekl Halfdan, udupat ty ohně a zastrašit přemožené Angličany k poslušnosti vyvolané hrůzou. Jakmile se toho dosáhne, jakmile v Northumbrii, Mercii a Východní Anglii bude klid, může se obnovit nápor na Wessex.

Zbytek Alfredova stříbra přišel a dánské vojsko propustilo mladá rukojmí včetně mercijských dvojčat, a my ostatní jsme se vrátili do Londýna. Ragnar vykopal nádobu s popelem svého mladšího syna a vzal ji s sebou dolů po proudu na *Wind-Viperu*. „Vezmu ho domů," oznámil mi, „a pohřbím ho u jeho vlastních lidí."

Toho roku jsme se už nemohli vydat na sever. Když jsme dorazili do Londýna, nastával podzim, a tak jsme tam museli přečkat zimu, a teprve na jaře opustily tři Ragnarovy lodi Temži a vypluly k severu. To mi bylo už skoro šestnáct a rostl jsem tak rychle, že jsem byl najednou o hlavu vyšší než většina mužů, a Ragnar mě nechal chopit se kormidelního vesla. Naučil mě řídit loď, předvídat úder větru nebo vlny a ukázal mi, jak se opřít o kormidelní veslo, než se loď stočí po větru. Naučil jsem se ten jemný dotyk, i když zpočátku se loď opile kymácela, protože jsem na veslo příliš tlačil, ale za čas jsem dokázal cítit vůli lodi v dlouhé násadě vesla a zamiloval jsem si chvění v jasanovém dřevu, když hladký štíhlý trup lodi nabíral plnou rychlost.

„Budeš mým druhým synem," řekl mi Ragnar při té cestě.

Nevěděl jsem, co říci.

„Vždycky budu mít raději svého nejstaršího," pokračoval a mínil tím Ragnara Mladšího, „ale ty stejně budeš pro mě jako syn."

„To bych rád," řekl jsem neobratně. Díval jsem se na vzdálený břeh, jako posetý malými šedohnědými plachtami rybářských člunů, které prchaly před našimi loděmi. „Je to pro mě čest," řekl jsem.

„Uhtred Ragnarson," řekl zkusmo a muselo se mu líbit, jak to zní, neboť se usmál, ale pak si zase vzpomněl na Rorika, do očí mu vhrkly slzy a upřeně se zadíval k východu, na pusté prázdné moře.

Té noci jsme spali v ústí řeky Humber.

A o dva dny později jsme se vrátili do Eoferwiku.

Králův palác už byl opravený. Na vysokých oknech měl nové okenice a střecha byla čerstvě pokryta došky ze zlaté žitné slámy. Staré římské zdi paláce se oškrábaly, takže ze spár mezi kameny zmizel lišejník. Stráže stály u vnější brány, a když Ragnar chtěl vejít, stroze mu poručily, aby počkal, a už jsem si říkal, že vytasí meč, ale než mohl vybuchnout hněvem, objevil se Kjartan. „Můj pane Ragnare," řekl nevlídně.

„Odkdy čeká Dán u této brány?" otázal se Ragnar.

„Od té doby, co jsem to přikázal," odsekl drze Kjartan. Také on, stejně jako palác, vypadal blahobytně. Měl na sobě plášť z černé medvědí kožešiny, vysoké boty, dlouhou řetízkovou železnou košili, červený kožený pás k meči a téměř tolik náramků jako Ragnar. „Nikdo sem nevstoupí bez mého svolení," pokračoval Kjartan, „ale ty jsi samozřejmě vítán, hrabě Ragnare."

Ustoupil stranou a nechal Ragnara, mě a tři Ragnarovy muže vejít do velké síně, kde se mě před pěti lety můj strýc pokoušel vykoupit od Ivara. „Vidím, že ještě máš svého anglického mazlíčka," řekl Kjartan a podíval se na mě.

„Jen se dívej, dokud máš oči," řekl lhostejně Ragnar. „Je tady král?"

„Poskytuje slyšení jen těm, kteří se předem ohlásí," oznámil Kjartan.

Ragnar si povzdechl a obrátil se na svého někdejšího kapitána. „Otravuješ mě jako veš," řekl, „a jestli ti to udělá radost, Kjartane, rozložíme lískové pruty a utkáme se muž proti muži. A jestli o to nestojíš, pak přiveď krále, protože s ním chci mluvit."

Kjartan vzdorně zvedl hlavu, ale dospěl k rozhodnutí, že nechce čelit Ragnarovu meči na bojišti vyznačeném lískovými větvemi, a tak rozmrzele odešel do zadních místností paláce. Nechal nás čekat dost dlouho, ale nakonec se objevil král Egbert a s ním šest strážců, mezi nimi jednooký Sven, který teď vypadal stejně mohovitě jako jeho otec. Také byl velký, skoro tak vysoký jako já, s širokou hrudí a svalnatými pažemi.

Egbert vypadal nejistě a neklidně, ale dělal, co mohl, aby vyhlížel královsky. Ragnar se mu uklonil, pak řekl, že se vyskytly nějaké povídačky o nepokojích v Northumbrii a že ho Halfdan poslal, aby všechny takové výtržnosti potlačil. „Nejsou tu žádné nepokoje," řekl Egbert, ale tak vyděšeným tónem, že jsem si říkal, že si nachčije do kalhot.

„Došlo k výtržnostem na vrchovině," řekl přezíravě Kjartan, „ale už je jim konec." Poklepal si na meč, aby ukázal, co je ukončilo.

Ragnar se vytrvale vyptával dál, ale nic víc se nedozvěděl. Několik mužů zjevně povstalo proti Dánům, na cestě vedoucí k západnímu pobřeží byly nastraženy léčky, pachatelé byli dopadeni a zabiti, a nic víc Kjartan neřekl. „Northumbrie je zabezpečená," skončil, „takže se můžeš vrátit k Halfdanovi, můj pane, a dál se pokoušet porazit Wessex."

Ragnar přešel poslední špičku bez povšimnutí. „Půjdu domů," řekl, „pohřbít svého syna a žít v pokoji a míru."

Sven poklepával prsty na jilec svého meče a nevlídně se na mě díval svým jedním okem, ale třebaže nepřátelství mezi námi a mezi Ragnarem a Kjartanem bylo očividné, nikdo nevyvolal žádné potíže a my jsme odešli. Lodi byly vytaženy na souš, stříbro z Readingu se rozdělilo mezi posádky a odešli jsme domů s Rorikovým popelem.

Sigrid se rozplakala, když se dozvěděla o synově smrti. Roztrhla si šaty a rozcuchala vlasy a křičela, a ostatní ženy se k ní přidaly, a Rorikův popel pak odnesli v průvodu na vrcholek nejbližšího kopce, kde byl hrnec uložen do země, a Ragnar tam potom zůstal, díval se přes kopce a pozoroval bílá oblaka plující po západní obloze.

Po celý zbytek toho roku jsme zůstali doma. Musela se sklidit úroda, posekat seno a semlít obilí. Dělali jsme sýr a máslo. Kupci a pocestní přinášeli zprávy, ale žádné z Wessexu, kde, jak se zdálo, dosud vládl Alfred a měl svůj mír, a tak to království zůstávalo nadále posledním anglickým královstvím. Ragnar občas mluvil o tom, že se tam vrátí s mečem v ruce, aby získal další bohatství, ale vypadalo to, že toho léta ho bojovnost opustila. Poslal vzkaz do Irska a žádal, aby jeho nejstarší syn přišel domů, ale takové vzkazy nebyly spolehlivé a Ragnar Mladší toho roku nepřišel. Ragnar také myslel na svoji dceru Thyru. „Otec říká, že je načase, abych se vdala," řekla mi jednoho dne, když jsme stloukali máslo.

„Ty?" Rozesmál jsem se.

„Je mi skoro čtrnáct!" řekla vzdorovitě.

„Tak ať. Kdo si tě vezme?"

Pokrčila rameny. „Matce se líbí Anwend."

Anwend byl jedním z Ragnarových válečníků, mladík ne o moc starší než já, silný a veselý, ale Ragnar si představoval, že by si měla vzít jednoho z Ubbových synů, jenže to by znamenalo, že by odešla pryč, a to Sigrid rozhodně nechtěla, a Ragnar pozvolna přistoupil na Sigridin názor. Měl jsem Anwenda rád a říkal jsem si, že by z něj byl dobrý manžel pro Thyru, která vyrůstala do krásy. Měla dlouhé zlaté vlasy, daleko od sebe posazené oči, rovný nos, hladkou pleť a smích, který jako by čeřil sluneční svit. „Matka říká, že musím mít hodně synů," řekla mi.

„Doufám, že je budeš mít."

„Také bych chtěla mít dceru," řekla a pachtila se s máselnicí, protože máslo už hrudkovalo a práce byla čím dál těžší. „Matka říká, že Brida by se měla vdát také."

„Brida má možná jiné představy," řekl jsem.

„Chce si vzít tebe," řekla Thyra.

Tomu jsem se zasmál. Myslel jsem na Bridu jako na přítelkyni, svoji nejbližší přítelkyni, ale jen proto, že jsme spolu spali, tedy spali jsme

spolu, když nás Sigrid neuhlídala, jsem se s ní ještě nechtěl oženit. Nechtěl jsem se ženit vůbec, měl jsem v hlavě jen meče, štíty a boje, a Brida se zase zajímala hlavně o byliny.

Byla jako kočka. Přicházela a odcházela nenápadně a skrytě a naučila se všemu, čemu ji Sigrid mohla naučit o bylinách a jejich používání. Svlačec jako projímadlo, lnice na vředy, blatouch, aby se elfové drželi od dížek s mlékem, ptačinec nebo rožec proti kašli, chrpa na horečky a zimnici, a naučila se také jiná kouzla, o kterých mi nepověděla, ženská kouzla, a říkala, že když zůstanu v noci zticha, bez hnutí a budu jen zlehoučka dýchat, přijdou duchové. Ravn ji učil snít s bohy, k čemuž bylo nutné vypít pivo, v němž byly vylouhovány rozdrcené houby s červenými kloboučky, a často jí bývalo špatně, protože to vypila příliš silné, ale nenechala toho. Tehdy složila své první písně, písně o ptácích a divokých zvířatech, a Ravn řekl, že je opravdovým skaldem. Někdy v noci, když jsme hlídali pálení dřevěného uhlí, mi je přednášela tichým, jemným a rytmickým hlasem. Měla teď také psa, který za ní všude chodil. Našla si ho v Londýně, když jsme se vypravovali na cestu domů, a byl černý a bílý, tak chytrý jako Brida sama, a Brida mu dala jméno Nihtgenga, noční tulák nebo skřítek, šotek. Sedával s námi u milíře a přísahám, že poslouchal její písně. Brida si udělala píšťaly ze stébel slámy a hrála zádumčivé melodie a Nihtgenga se na ni upřeně díval velkýma smutnýma očima, až ho ta hudba přemohla, a pak zvedl čumák vzhůru a zavyl a my jsme se oba rozesmáli a Nihtgenga se pak vždycky urazil a Brida ho musela polaskat, aby byl zase šťastný.

Zapomněli jsme na válku až do chvíle, kdy léto vrcholilo, nad kopci ležel příkrov horka a přišel k nám nečekaný návštěvník. Hrabě Guthrum Smolař přišel do našeho odlehlého údolí. Přijel s dvaceti jezdci oblečenými v černém a uctivě se uklonil Sigrid, která ho vyplísnila, že o své návštěvě nedal vědět předem. „Byla bych připravila hostinu," řekla.

„Přinesl jsem si jídlo," řekl Guthrum a ukázal na několik naložených koní. „Nechtěl jsem vám vyprázdnit spíže."

Přišel ze vzdáleného Londýna, protože si chtěl promluvit s Ragnarem a Ravnem, a Ragnar mě přizval, abych si sedl k nim, neboť, jak řekl, znám Wessex lépe než většina mužů, a právě o Wessexu chtěl Guthrum mluvit, jenže moc jsem jim přispět nemohl. Vylíčil jsem Alfreda, jeho zbožnost, a varoval jsem Guthruma, že jakkoli západosaský král

nevzbuzuje na pohled žádný skvělý dojem, je nepopiratelně chytrý. Na to Guthrum jen pokrčil rameny. „Chytrost se přeceňuje," řekl zatrpkle. „Chytrostí se nevyhrávají bitvy."

„Prohrávají se hloupostí," vmísil se do řeči Ravn, „třeba rozdělením vojska, jako když jsme bojovali u. Æbbanduny."

Guthrum se zamračil, ale rozhodl se nevyvolávat spor s Ravnem, a místo toho požádal Ragnara o radu, jak porazit Západní Sasy, a chtěl, aby ho Ragnar ujistil, že s novým rokem přivede své muže do Londýna a připojí se k dalšímu útoku. „Jestli k němu vůbec napřesrok dojde," řekl Guthrum pochmurně. Poškrábal se na krku a potřásl do zlata vsazenou kostí své matky, kterou měl zavěšenou ve vlasech. „Možná nebudeme mít dost mužů."

„Potom zaútočíme o rok později," řekl Ragnar.

„Nebo ještě přes-přespříští rok," řekl Guthrum a zamračil se. „Ale jak skoncujeme s tím pobožným parchantem?"

„Rozdělíme jeho vojenské síly," řekl Ragnar, „protože jinak budeme pořád stát proti přesile."

„Pořád?" Guthrum se zatvářil pochybovačně.

„Když jsme bojovali tady," řekl Ragnar, „někteří Northumbrijci se rozhodli proti nám nebojovat a našli si útočiště v Mercii. Když jsme bojovali v Mercii a Východní Anglii, stalo se totéž a lidi před námi utekli, aby našli azyl ve Wessexu. Ale když budeme bojovat ve Wessexu, nebudou mít kam odejít. Nikde už pro ně nebude bezpečno. Proto budou muset bojovat všichni. Pusť se do boje ve Wessexu, a zaženeš nepřítele do kouta."

„A nepřítel zahnaný do kouta," vmísil se do řeči Ravn, „je nebezpečný."

„Rozdělit je," řekl zamyšleně Guthrum a i tentokrát přešel Ravnovu poznámku mlčky.

„Lodě na jižním pobřeží," navrhoval Ragnar, „vojsko na Temži a bretonští válečníci, kteří půjdou z Brycheinogu, Glywysingu a Gwentu." To byla města na jihu velšského království, kde Bretonci číhali za západní hranicí Mercie. „Tři útoky," pokračoval Ragnar, „a Alfred se bude muset vypořádat se všemi naráz, a to nedokáže."

„A ty tam budeš?" zeptal se Guthrum.

„Máš mé slovo," řekl Ragnar a pak se rozhovor stočil k tomu, čeho si Guthrum všiml při své cestě, a jakkoli to byl zasmušilý člověk, náchylný vidět ve všem to nejhorší, Anglie ho přiváděla k zoufalství. Říkal, že v Mercii jsou potíže, Východní Anglové jsou nespokojení, a teď se objevily i řeči, že král Egbert v Eoferwiku navádí ke vzbouření.

„Egbert!" Ragnara tahle zpráva překvapila. „Ten by nedokázal navést ani opilce, aby se vychcal!"

„Takhle jsem to slyšel," řekl Guthrum, „ale nemusí to být pravda. Povídal mi to chlapík, který se jmenuje Kjartan."

„Pak to skoro jistě pravda není."

„Vůbec to není pravda," souhlasil Ravn.

„Zdálo se mi, že je to dobrý chlap," řekl Guthrum, který zřejmě nevěděl, co se stalo mezi Ragnarem a Kjartanem, protože Ragnar mu o tom nic neřekl a nejspíš na ten rozhovor zapomněl, jakmile Kjartan odjel.

Jenže Guthrum měl pravdu. Přípravy spiknutí v Eoferwiku pokračovaly, i když pochybuji, že vycházely od Egberta. Byl za tím Kjartan, a ten také začal šířit klepy, že král Egbert tajně organizuje povstání, a ty zvěsti se tak rozmohly a královu pověst tak poničily, že jedné noci Egbert v obavách o svůj život unikl dánským strážcům a s tuctem spojenců uprchl na jih. Nalezl útočiště u krále Burghreda z Mercie, který, třebaže jeho země byla zabraná Dány, si směl ponechat vlastní domácí stráž, jež stačila k ochraně i jeho nového hosta. Ricsig z Dunholmu, ten muž, který předal Ragnarovi zajaté mnichy, byl prohlášen novým králem Northumbrie a odměnil se Kjartanovi tím, že mu dovolil vyplenit každé místo, kde by se snad mohli ukrývat povstalci spojení s Egbertem. Žádná vzpoura samozřejmě neexistovala, ale Kjartan si ji vymyslel a zničil pár zbývajících mužských a ženských klášterů v Northumbrii, čímž ještě víc zbohatl a stal se Ricsigovým vojenským velitelem a výběrčím dávek.

To všechno nás minulo bez povšimnutí. Svezli jsme z polí úrodu, oslavili to hostinou a rozhlásilo se, že o Yule bude mít svatbu Thyra s Anwendem. Ragnar požádal kováře Ealdwulfa, aby ukul Anwendovi stejně skvělý meč jako Hadí dech, a Ealdwulf řekl, že to udělá, a zároveň mi ukul krátký meč, takový, jaký Toki kdysi doporučoval pro boj v hradbě štítů, a nechal mě, abych mu pomohl vykovat stočené pruty.

Pracovali jsme na tom celý podzim, dokud Ealdwulf nedodělal Anwendův meč, a já jsem pomáhal vykovat svůj vlastní. Pojmenoval jsem ho *Wasp-Sting*, Vosí žihadlo, protože byl krátký, a nemohl jsem se dočkat, až ho vyzkouším na nepříteli, ale Ealdwulf tvrdil, že je to hloupost. „Nepřátel budeš mít brzy dost," varoval mě, „nemusíš je sám vyhledávat."

Počátkem zimy jsem si udělal také svůj první štít: nařezal jsem lipové dřevo, vykoval velikou puklici s držadlem, které se chytalo otvorem ve dřevě, natřel jsem ho na černo a olemoval železným páskem. Ten štít byl příliš těžký a později jsem se naučil dělat štíty lehčí, ale toho podzimu jsem si štít, meč a sax nosil všude s sebou, zvykal si na jejich váhu, cvičil jsem výpady a odrazy a snil jsem. Zpola jsem se obával a zpola jsem se nemohl dočkat, až budu stát v hradbě štítů, protože žádný muž není válečníkem, dokud nebojoval v hradbě štítů, a není opravdovým válečníkem, pokud ve štítové hradbě nebojoval v první řadě, která je královstvím smrti a místem hrůzy, ale jako hlupák jsem po takovém střetnutí toužil.

A připravovali jsme se na válku. Ragnar slíbil Guthrumovi svoji podporu, a tak jsme Brida a já pálili další dřevěné uhlí a Ealdwulf vykovával hroty kopí, hlavice seker a širokých rýčů, zatímco Sigrid se vyžívala v přípravách Thyřiny svatby. Začátkem zimy se konal zásnubní obřad a Anwend, oblečený ve svých nejlepších šatech, které byly pečlivě vyspravené a zalátané, přišel do naší síně se šesti přáteli a ostýchavě požádal Ragnara o Thyřinu ruku. Všichni věděli, že se stane jejím manželem, ale formality byly důležité, a Thyra seděla mezi svou matkou a otcem, když Anwend sliboval Ragnarovi, že bude Thyru milovat, starat se o ni a chránit ji, a pak nabídl dvacet kousků stříbra jako cenu za nevěstu, což bylo příliš mnoho, ale řekl bych, že tím chtěl dát najevo, že Thyru opravdu miluje.

„Dohodněme se na deseti, Anwende," řekl Ragnar, velkorysý jako vždycky, „a za zbytek si pořiď nový krunýř."

„Dvacet je v pořádku," řekla pevně Sigrid, neboť cena za nevěstu, i když byla odevzdaná Ragnarovi, se stane Thyřiným majetkem, jakmile se vdá.

„Tak ať ti Thyra dá nový železný krunýř," řekl Ragnar, vzal si ty peníze, a pak Anwenda objal a uspořádala se hostina a Ragnar byl té noci

šťastnější než kdy od Rorikovy smrti. Thyra se dívala na tance a občas se zarděla, když se její pohled setkal s Anwendovým. Anwendových šest přátel, všechno Ragnarovi válečníci, se s ním mělo vrátit na svatbu, a právě oni měli přihlížet, až si Anwend vezme Thyru do postele, a teprve až ohlásí, že je to žena, jak se patří, bude se manželství považovat za uzavřené a naplněné.

Ale tyto obřady měly počkat až do Yule. Pak bude Thyra provdaná, budeme hodovat, a mysleli jsme si, že to na světě půjde dál tak, jako odjakživa a doposud.

A u kořenů Yggdrasilu, stromu života, si z nás tři pradleny tropily posměch.

Mnohokrát jsem strávil Vánoce u západosaského dvora. Vánoce jsou svátek Yule, spojený s náboženstvím, a Západním Sasům se podařilo pokazit svátek zimního slunovratu vyzpěvováním mnichů, drmolením kněží a krutě dlouhými kázáními. Yule by měl být oslavou a potěchou, chviličkou hřejivého jasu v srdci zimy, časem hojnosti, protože člověk ví, že přicházejí hubené časy, kdy jídla bude poskrovnu a led uzamkne zemi, a časem radovánek, opíjení a bezstarostnosti, kdy se člověk ráno vzbudí a říká si, jestli mu ještě vůbec někdy bude dobře, ale Západní Sasové přenechali ten svátek kněžím, kteří z něj udělali něco asi tak radostného jako pohřeb. Nikdy jsem doopravdy nepochopil, proč lidé soudí, že náboženství má své místo při svátku zimního slunovratu, třebaže i Dánové samozřejmě vzpomínali v tom čase na své bohy a obětovali jim, ale také věřili, že Odin, Thor a všichni ostatní bozi právě hodují v Asgardu a nijak netouží zkazit pokazit si svoji hostinu starostí o Midgard, náš svět. Připadá mi to rozumné, ale poznal jsem už, že většina křesťanů se s ustrašeným podezřením dívá na všechno veselí a radovánky, a Yule jich na jejich vkus nabízel příliš mnoho. Pár lidí ve Wessexu ho oslavit dovedlo, a já jsem vždycky dělal, co bylo v mých silách, ale když Alfred byl někde blízko, pak si člověk mohl být jistý, že se po nás bude chtít, abychom se postili, modlili a káli za své hříchy po celých dvanáct dní vánočních svátků.

Tím vším chci jen na okraj poznamenat, že svátek Yule, o kterém se Thyra měla vdávat, se měl zapsat v paměti Dánů jako něco úžasného. Tvrdě jsme dřeli, jak se ten svátek přibližoval. Nechali jsme naživu víc dobytka než obvykle a porazili jsme zvířata teprve těsně před hostinou,

aby se jejich maso nemuselo nakládat do soli. Vykopali jsme velké jámy, kde se prasata a krávy budou připravovat na mohutných rožních, které udělal Ealdwulf. Bručel při té práci a reptal, že vykovávat kuchyňské nářadí ho odvádí od jeho vlastní práce, ale v skrytu se tím zabýval rád, protože dobré jídlo si uměl vychutnat. Chystali jsme se, že kromě vepřového a hovězího budeme mít sledě, lososa, skopové, štiky, čerstvě upečený chléb, sýr, pivo, medovinu, a to nejlepší ze všeho, nákypy, prejty a jelita, které se dělaly tak, že se ovčí střeva nacpala krví, vnitřnostmi, ovesným zrním, křenem, česnekem a bobulemi jalovce. Tyhle klobásky jsem měl moc rád, a pořád ještě mám, na povrchu celé chřupavé, ale když jste se do nich zakousli, prýštící horkou krví. Vzpomínám si, jak se jednou Alfred znechuceně ušklíbl, když jsem jednu jedl a krvavá šťáva mi stékala do vousů, ale on právě tehdy cucal vařený pórek.

Chystali jsme hry, závody a kratochvíle. Jezero uprostřed údolí zamrzlo a mě nadchlo, jak si Dánové přivázali řemínky k nohám kosti a klouzali se po ledě, zábava, která jim vydržela, až se led probořil a jeden mladík se utopil. Ragnar ale předvídal, že po Yule jezero zase pevně zamrzne, a já jsem byl odhodlaný dobře se naučit takhle klouzat po ledě. Zatím jsme však s Bridou ještě pálili dřevěné uhlí pro Ealdwulfa, který se rozhodl ukout Ragnarovi meč, nejlepší co kdy udělal, a my jsme dostali za úkol proměnit dva povozy olšového dřeva na co nejlepší palivo.

Chystali jsme se otevřít milíř den před hostinou, ale byl větší než všechny ty, které jsme postavili dříve, a tak ještě nebyl dostatečně vychladlý, a když se rozboří milíř dřív, než je k tomu připravený a uhlí hotové, pak oheň vzplane s děsivou silou a spálí všechno zpola hotové dřevěné uhlí na popel. Tak jsme se postarali, aby každý průduch byl náležitě utěsněný, a počítali jsme, že budeme mít čas milíř rozebrat ráno o Yule, než začnou oslavy. Většina Ragnarových mužů a jejich rodin byla už v síni, spali všude, kde našli kousek místa, a chystali se k prvnímu jídlu toho dne a připravovali se na hry, které začnou ještě před svatebním obřadem, ale Brida a já jsme strávili tuto noc na milíři, protože jsme měli obavy, že by se nějaké zvíře mohlo prohrabat drny dovnitř a tak tam vpustit vítr, který by znovu oživil oheň. Měl jsem u sebe Hadí dech a Vosí žihadlo, neboť bez nich jsem nechodil nikam, a

Brida měla s sebou Nihtgenga, protože ho všude brala s sebou, a byli jsme oba zabalení v kožešinách, protože noc byla chladná. Když se milíř pálil, mohl člověk zůstat odpočívat na drnech a cítit jeho teplo, ale ne téhle noci, protože oheň už téměř vyhasl.

„Když budeš úplně zticha," řekla Brida po setmění, „ucítíš, že tu jsou duchové."

Myslím, že jsem místo toho usnul, ale chvíli před svítáním jsem se probudil a zjistil jsem, že Brida usnula také. Opatrně jsem se posadil, abych ji neprobudil, a díval jsem se do tmy a byl jsem zticha a naslouchal, jestli uslyším sceadugengana. Šotkové a elfové a přízraky a trpaslíci, všechna tato stvoření přicházela za noci do Midgardu, plížila se mezi stromy, a když jsme hlídali milíře s dřevěným uhlím, dávali jsme jim s Bridou stranou nějaké jídlo, aby nás nechali na pokoji. Tak jsem se probudil, naslouchal a slyšel jsem drobné zvuky nočního lesa, drápy v zetlelém a suchém listí a tichý šepot větru.

A pak jsem uslyšel hlasy.

Vzbudil jsem Bridu a oba jsme zůstali zticha. Nihtgenga začal tiše vrčet, až mu Brida pošeptala, že má být potichu.

Ve tmě se pohybovali muži a několik z nich už přicházelo k milíři, a my jsme se prosmýkli do černé tmy pod stromy. Oba jsme se uměli pohybovat jako stíny a Nihtgenga by bez Bridina dovolení nevydal ani hlásku. Vystupovali jsme vzhůru na kopec, protože ty hlasy se ozývaly níže pod kopcem, a schoulili jsme se v úplné temnotě a slyšeli jsme, jak se muži pohybují kolem milíře, a pak se ozvalo křísnutí křesacího kamene o železo a vyskočil malý plamínek. Ať to byl kdokoli, pátrali po lidech, protože počítali s tím, že někdo bude hlídat dřevěné uhlí, ale nenašli nás a za chvíli se pustili zpátky z kopce dolů, a my za nimi. Svítání právě olemovalo východní oblohu krajíčkem vlčí šedi. Na listech byla jinovatka a vál jen drobný větřík.

„Měli bychom se dostat k Ragnarovi," zašeptal jsem.

„To nejde," řekla Brida a měla pravdu, protože v lese byly oddíly mužů mezi námi a Ragnarovým sídlem a byli jsme příliš daleko, abychom mohli Ragnara varovat křikem, a tak jsme se pokusili ty cizí lidi obejít. Spěchali jsme po hřebenu kopce, abychom mohli seběhnout ke kovárně, kde spal Ealdwulf, ale než jsme se dostali do půli cesty, vyšlehly plameny.

Ten úsvit je vpálen jako cejchem do mé paměti, nesmazatelně tam vrytý plameny z vypalování sídla. Nemohli jsme udělat nic jiného, než to jen sledovat. Kjartan a Sven přišli do našeho údolí s více než stovkou mužů a napadli Ragnara tak, že zapálili doškovou střechu jeho síně. Viděl jsem Kjartana a jeho syna, jak stojí mezi planoucími pochodněmi, které osvětlovaly místo přede dveřmi, a jak lidi, kteří vybíhali ze síně, jsou sráženi kopími nebo šípy, takže rostla hromada těl ve světle plamenů, které byly čím dál jasnější, jak vzplanuly došky, a nakonec vyrazily bouřlivým výbuchem, který zastínil světlo šedivého rozbřesku. Slyšeli jsme, jak uvnitř křičí a vřískají lidé a zvířata. Několik mužů vyrazilo ze síně se zbraněmi v rukou, ale byli sraženi vojáky, kteří obklíčili síň. Muži čekali u všech dveří a oken, vraždili prchající, třebaže nezabili všechny. Mladší ženy byly odehnány stranou pod stráží, a Thyru dostal Sven, který ji tvrdě udeřil po hlavě a nechal ji ležet schoulenou do klubíčka u svých nohou, zatímco pomáhal vyvražďovat její rodinu.

Neviděl jsem, jak zemřeli Ravn, Ragnar nebo Sigrid, i když vím, že skutečně zemřeli, a tuším, že uhořeli v síni, když se střecha propadla s třeštícím výbuchem plamene, kouře a divoce se rozlétajících jisker. Ealdwulf také zemřel a já jsem ho oplakal. Chtěl jsem vytasit Hadí dech a vtrhnout mezi ty muže kolem plamenů, ale Brida mě zadržela a pak mi pošeptala, že Kjartan a Sven budou určitě pátrat v blízkých lesích po těch, co přežili, a přesvědčila mě, abychom se stáhli zpátky mezi stromy, kde bylo čím dál jasněji, jak se rozednívalo. Úsvit začínal nevlídným, ponurým železným pásem na obloze a slunce se zahanbeně ukrývalo v mracích, když jsme klopýtali vzhůru do kopce, abychom si našli úkryt ve vysokém lese mezi rozpadlými skalami.

Po celý den stoupal kouř z Ragnarovy síně a příští noci bylo vidět matnou záři za změtí černých větví stromů, a ještě dalšího rána se vinuly pramínky kouře z údolí, kde jsme bývali šťastni. Připlížili jsme se blíž, oba vyhladovělí, a viděli jsme Kjartana a jeho muže hrabat se v doutnajících uhlících.

Vytahovali zkroucené kusy roztaveného železa, železný krunýř žárem roztavený do zvrásněné hrůzy, stříbro svařené do robustních špalků, a brali si všechno, co našli a co se dalo prodat nebo znovu použít. Občas se zatvářili znechuceně a zklamaně, jako by nenašli dost cenností, i když toho pobrali hodně. Na voze pak svezli Ealdwulfovo nářadí a kovadlinu

dolů do údolí. Thyře uvázal jednooký Sven provaz kolem krku, usadil ji na koně a odvedl si ji pryč. Kjartan se vychcal na kupu blyskotavého žhavého popelu a pak se zasmál něčemu, co mu řekl jeden z jeho mužů. Odpoledne odjeli.

Bylo mi šestnáct a už jsem nebyl dítě.

A Ragnar, můj pán, který mě bral jako svého syna, byl mrtev.

Těla ležela tiše v popelu, ale nebylo možné rozpoznat, kdo je kdo, dokonce ani rozeznat muže od žen, neboť mrtvá těla se smrštila žárem, takže všichni vypadali jako děti a děti vypadaly jako mimina. Ti, kteří zemřeli venku, byli k poznání, a našel jsem tam Ealdwulfa a Anwenda, oba vysvlečené do naha. Hledal jsem Ragnara, ale nedokázal jsem rozpoznat, který z mrtvých to je. Divil jsem se, proč nevyrazil ze síně s mečem v ruce, a usoudil jsem, že nejspíš věděl, že tak či tak zemře, a nechtěl svým nepřátelům dopřát zadostiučinění, že ho uvidí umírat.

Našli jsme si jídlo v jedné jámě na skladování potravy, kterou Kjartanovi muži přehlédli, když prohledávali síň. Museli jsme odsunout horké zuhelnatělé kusy dřeva, abychom jámu odkryli, a chléb, sýr i maso, všechno bylo zhořklé od kouře a popela, ale najedli jsme se. Nemluvili jsme. Navečer opatrně přišlo několik anglických lidiček k síni a jen zírali na tu zkázu. Měli se přede mnou na pozoru, protože v jejich očích jsem byl Dán, a když jsem k nim došel, padli na kolena. Byli to ti, co měli štěstí, neboť Kjartan povraždil všechny Northumbrijce v Synningthwaitu, až do posledního nemluvněte, a bezostyšně je obvinil z paličství. Lidé museli vědět, že to bylo jeho dílo, ale surovost a krutost, s níž si počínal v Synningthwaitu, vnesla do věci zmatek a za čas prostí lidé uvěřili, že Ragnara napadli Angličané a že Kjartan se jim pomstil za jejich útok. Ale tihle Angličané jeho ozbrojencům unikli. „Vrátíte se sem zítra ráno," poručil jsem jim, „a pohřbíte mrtvé."

„Ano, pane."

„A dostanete za to odměnu," slíbil jsem jim a říkal jsem si, že se budu muset zříci jednoho ze svých drahocenných náramků.

„Ano, pane," opakoval jeden z nich, a pak jsem se jich zeptal, jestli vědí, proč se to tady stalo, a oni znejistěli a zneklidněli, ale nakonec jeden z nich řekl, že se doslechl, že prý hrabě Ragnar připravoval

vzpouru proti Ricsigovi. Jeden Angličan, který sloužil Kjartanovi, mu to pověděl, když přišel do jejich chýší podívat se po nějakém pivu. Také je vybídl, aby se schovali, než Kjartan povraždí obyvatele údolí.

„A ty víš, kdo jsem?“ zeptal jsem se toho muže.

„Pán Uhtred, pane.“

„Nikomu neříkej, že jsem naživu,“ řekl jsem a on na mě jen zůstal civět. Kjartan, usoudil jsem, si určitě myslí, že jsem mrtev, že jsem jedním z těch scvrklých ohořelých těl v síni, a zatímco Kjartanovi na mně nesešlo, pak Svenovi ano, a nechtěl jsem, aby po mně začal pátrat. „Vraťte se ráno,“ pokračoval jsem „a dostanete stříbro.“

Provádí se tu cosi, čemu se říká krevní msta. Všechna lidská společenství ji znají, i Západní Sasové ji používají, navzdory tomu, jak se chvástají svou zbožností. Zabij jednoho člena mé rodiny, a já zabiji jednoho ze tvé, a tak to jde dál a dál, pokolení za pokolením, než je jedna rodina úplně vyvražděná, a Kjartan si právě teď přivolal krevní mstu na sebe. Nevěděl jsem jak, nevěděl jsem kde, netušil jsem kdy, ale Ragnara pomstím. To jsem si té noci odpřisáhl.

A té noci se ze mě stal boháč. Brida počkala, až byli Angličané pryč, a pak mě zavedla ke spáleným zbytkům Ealdwulfovy kovárny a ukázala mi veliký kus ožehlého jilmu, špalek kmene stromu, na kterém stávala Ealdwulfova kovadlina. „Musíme to odstrčit,“ řekla.

Museli jsme oba napnout síly, abychom ten obrovský kus jilmu převrátili, a pod ním byla jen hlína, ale Brida mi řekla, abych tam kopal, a protože jsem neměl jiné nářadí, použil jsem k tomu Vosí žihadlo, a jen co jsem se prohrabal dolů na šířku dlaně, narazil jsem na kov. Zlato. Pravé zlato. Mince a malé hrudky. Ty mince byly cizí a zvláštní, s vyrytými písmeny, jaká jsem nikdy předtím neviděl, nebyly to ani dánské runy, ani anglická písmena, ale cosi tajuplného, o čem jsem se později dověděl, že pochází od vzdáleného lidu, který žije na poušti a uctívá boha, který se jmenuje Alláh, a který určitě bude bohem ohně, protože al v našem anglickém jazyce znamená pálení, oheň nebo požár. Je tolik bohů, ale tihle lidé, kteří uctívali Alláha, razili dobré mince, a té noci jsme jich vyhrabali ze země čtyřicet osm a stejné množství v obyčejných kouscích zlata, a Brida mi pověděla, že jednou v noci viděla, jak Ragnar s Ealdwulfem ten poklad zakopávají. Bylo tam zlato, stříbrné mince a čtyři kousky gagátu, černého jantaru, a nepochybně to byl

poklad, který chtěl najít Kjartan, neboť věděl, že Ragnar je bohatý, ale Ragnar si ho dobře ukryl. Všichni lidé si schovávají něco do zásoby, ukládají si něco stranou pro zlé časy. I já jsem si svého času zakopával poklady; a dokonce jsem u jednoho zapomněl kam, a snad jednou po letech ho nějaký šťastlivec najde. Tenhle poklad, Ragnarův poklad, patřil teď jeho nejstaršímu synovi, ale Ragnar – a bylo to zvláštní pomyšlení, že teď je to pouze Ragnar, a už ne Ragnar Mladší – byl daleko odsud v Irsku, a pochyboval jsem, že je vůbec naživu, neboť Kjartan určitě poslal muže, aby ho zabili. Ale živý či mrtvý, teď tady nebyl, a tak jsme si ten poklad vzali.

„Co si počneme teď?“ zeptala se Brida té noci. Byli jsme zase zpátky v lese.

Už jsem věděl, co uděláme, a možná jsem to věděl vždycky. Jsem rodilý Angličan, ale byl jsem Dán, dokud byl naživu Ragnar, neboť Ragnar mě měl rád, záleželo mu na mně a označoval mě za svého syna, ale teď byl Ragnar mrtev a jiné přátele jsem mezi Dány neměl. Když na to přijde, neměl jsem vlastně žádné přátele ani mezi Angličany, samozřejmě až na Bridu, a pokud jsem nepočítal Beoccu, který mě určitě měl rád svým popleteným způsobem, ale Angličané byli mými krajany, mým lidem, a řekl bych, že jsem to věděl už od té chvíle u Æskova kopce, kde jsem poprvé viděl, jak Angličané porazili Dány. Tehdy jsem na to byl pyšný. Osud všechno řídí a všechno je dané osudem, a ty pradleny se mě dotkly u Æskova kopce, a teď konečně na jejich pobídku odpovím.

„Půjdeme na jih,“ řekl jsem.

„Do nějakého ženského kláštera?“ zeptala se Brida, která si vzpomněla na Ælswith a její zlovolné, ctižádostivé cíle a tužby.

„Ne.“ Nijak jsem netoužil přidat se k Alfredovi a učit se číst a otlačovat si kolena na modlitbách. „Mám v Mercii příbuzné,“ řekl jsem. Dosud nikdy jsem se s nimi nesetkal, nic jsem o nich nevěděl, ale byla to moje rodina a rodina ukládá určité závazky. Také dánská nadvláda v Mercii byla volnější než kdekoli jinde, a možná bych tam mohl najít domov a nebyl bych pro své příbuzné břemenem, protože přináším zlato.

Říkal jsem, že vím, co udělám, ale není to tak úplně pravda. Pravda je, že jsem tonul ve studni utrpení, měl jsem tisíc chutí si zoufat a zanechat vší naděje a pořád jsem měl slzy na krajíčku. Chtěl jsem, aby život šel

dál tak jako předtím, chtěl jsem dál mít Ragnara za otce, hodovat a smát se. Ale osud nás popadne a sevře, a příštího rána jsme za mírného zimního deště pohřbili mrtvé, zaplatili stříbrnými mincemi a pak se pěšky vypravili k jihu. Byli jsme chlapec na prahu mužného věku, děvče a pes, a šli jsme do prázdnoty a do neznáma.

ČÁST DRUHÁ

Poslední anglické království

Kapitola sedmá

Usadil jsem se v jižní Mercii. Našel jsem svého dalšího strýce, který se jmenoval ealdorman Æthelred. Byl to syn Æthelreda, bratr Æthelwulfa, otec Æthelreda a bratr dalšího Æthelreda, který byl otcem Ælswith, jež se provdala za Alfreda, a ealdorman Æthelred se svou spletitou a rozvětvenou rodinou mě zdráhavě uznal za svého synovce, třebaže mě pak přijal o něco vlídněji, když jsem ho podaroval dvěma zlatými mincemi a odpřisáhl mu na kříž, že to jsou všechny peníze, které vlastním. Považoval za samozřejmé, že Brida je moje milenka, v čemž měl ostatně pravdu, a nadále si jí nevšímal.

Cesta na jih byla únavná a nudná jako všechno zimní cestování. Nějaký čas jsme se ukrývali v jedné usedlosti na vrchovině u Meslachu a tamější lidé nás považovali za vyhoštěnce. Dorazili jsme k jejich chatrči jednoho večera ve větru a plískanici, oba napůl zmrzlí, a zaplatili jsme za jídlo a přístřeší několika články ze stříbrného řetězu s křížem, který mi darovala Ælswith, a v noci pak přišli dva nejstarší synové pobrat zbytek našeho stříbra, ale Brida a já jsme byli vzhůru, protože jsme takový pokus víceméně očekávali, a já jsem už držel v ruce Hadí dech a Brida Vosí žihadlo a pohrozili jsme, že oba chlapce vykleštíme. Potom se k nám rodina chovala přátelsky, nebo jsme jim aspoň nahnali strach, a uvěřili mi, když jsem jim pověděl, že Brida je čarodějka. Byli to pohané, jedni z mnoha anglických kacířů, kteří zůstali v těch vysokých kopcích a vůbec netušili, že Anglii zaplavují Dánové. Žili daleko od ostatních vesnic, mručeli své modlitby k Thorovi a Odinovi a poskytli nám útočiště po

šest týdnů. A my jsme si obživu odpracovali sekáním dřeva, pomocí, když u nich rodily bahnice, a hlídkovali jsme u ohrady s ovcemi, abychom udrželi vlky v patřičných mezích.

Počátkem jara jsme se vydali dál. Vyhnuli jsme se Hreapandunu, neboť právě tam Burghred držel svůj dvůr, tentýž dvůr, ke kterému uprchl nešťastný Egbert z Northumbrie, a kolem města se usadilo hodně Dánů. Nebál jsem se Dánů, domluvil jsem se s nimi jejich jazykem, znal jsem jejich žerty a vtipy, a měl jsem je i rád, ale kdyby se doneslo zpátky do Eoferwiku, že Uhtred z Bebbanburgu dosud žije, pak by nejspíš Kjartan vyhlásil za mou hlavu odměnu. Tak jsem se v každé osadě poptával po ealdormanovi Æthelwulfovi, který zemřel v boji s Dány u Readingu, a dozvěděl jsem se, že předtím žil na místě zvaném Deoraby, ale že Dánové uchvátili jeho zemi a jeho mladší bratr odešel do Cirrenceastru, který leží daleko na jihu Mercie, velice blízko západosaské hranice, a to bylo dobré, protože Dánů bylo nejvíc na severu Mercie, a tak jsme došli do Cirrenceastru a zjistili jsme, že je to další římské město, dobře ohrazené kamennou a dřevěnou hradbou, a že Æmelwulfův bratr Æthelred je nyní ealdormanem a pánem toho místa.

Přišli jsme, když pobýval na svém dvoře a právě držel soud, a čekali jsme v síni mezi prosebníky, žalobci a přísežnými. Dívali jsme se, jak dva muži byli za trest zbičováni a třetí žhavým železem ocejchován na tváři a poslán do vyhnanství za krádež dobytka. A potom nás správce sídla přivedl dopředu, neboť usoudil, že jsme přišli hledat odškodnění za nějakou křivdu, a řekl nám, abychom se uklonili, ale já jsem se uklonit odmítl, a ten muž se mě pak pokusil ohnout v pase a já jsem ho udeřil do tváře, a to vzbudilo Æthelredovu pozornost. Byl to vysoký muž, hodně přes čtyřicet, téměř lysý, jen s mohutnou bradou a tak zachmuřený jako Guthrum. Když jsem uhodil správce, kývl na své strážce, kteří zevlovali po stranách síně. „Kdo jsi?“ zavrčel na mě.

„Jsem ealdorman Uhtred,“ řekl jsem, a ten titul zmrazil strážce a přiměl správce polekaně a nejistě se ode mě odtáhnout. „Jsem syn Uhtreda z Bebbanburgu,“ pokračoval jsem, „a jeho manželky Æthelgify. Jsem tvůj synovec.“

Upřeně se na mě zadíval. Musel jsem vypadat jako zbědovaná troska, protože jsem byl celý ušpiněný a utahaný dlouhým cestováním,

dlouhovlasý, otrhaný a zpustlý, ale měl jsem dva meče a nehoráznou pýchu. „Ty jsi tedy Æthelgifin synek?“ zeptal se.

„Syn tvé sestry,“ řekl jsem, a vlastně jsem si ani nebyl jistý, že jsem u správné rodiny, ale ukázalo se, že jsem ji opravdu našel, a ealdorman Æthelred udělal znamení kříže k uctění památky své mladší sestry, na kterou si sotva vzpomínal, a mávnutím ruky dal znamení strážím, aby ustoupily ke stěnám síně, a zeptal se mě, co chci.

„Útočiště,“ řekl jsem a on zdráhavě přikývl. Pověděl jsem mu, že od smrti svého otce jsem byl zajatcem Dánů, a on to přijal dosti vlídně, ale popravdě řečeno se o mě nezajímal, vlastně můj příchod pro něj znamenal svízel, neboť jsme představovali další dvoje ústa, která měl sytit, ale rodina přináší závazky, a ealdorman Æthelred těm svým dostál. Také se mě pokusil dát zabít.

Na jeho území, které se na západě táhlo k řece Sæfern, podnikali nájezdy Bretonci z Walesu. Walesané byli staří nepřátelé, kteří se kdysi pokoušeli zabránit našim předkům, aby uchvátili Anglii, vlastně dodnes Anglii nazývají Lloegyr, což znamená Ztracená země. Odjakživa podnikali nájezdy, pomýšleli na nájezdy nebo zpívali písně o nájezdech a měli velikého, skvělého hrdinu, který se jmenoval Artuš a který údajně teď spí ve svém hrobě, ale jednoho dne vstane a povede Walesany k velikému vítězství nad Angličany, a tak získá zpátky Ztracenou zemi, třebaže dosud k tomu nedošlo.

Asi měsíc po mém příchodu se Æthelred doslechl, že velšská válečná tlupa překročila Sæfern, loupí a zabavuje dobytek z jeho území u Fromtunu, a vyjel ji zahnat. Vytáhl k západu s padesáti muži, ale zároveň přikázal veliteli svých ozbrojenců, válečníkovi jménem Tatwin, aby jim zahradil ústup u starodávného římského města Gleawecesteru. Svěřil Tatwinovi jednotku o síle dvaceti mužů, do níž postavil i mě. „Jsi už pořádný mládenec,“ řekl mi Æthelred, než odjel. „Bojoval jsi už někdy v hradbě štítů?“

Zaváhal jsem, protože jsem měl chuť mu zalhat, že ano, ale pak jsem usoudil, že šťouchnout někoho mečem mezi nohy u Readingu nebylo právě to, co má na mysli. „Ne, pane,“ řekl jsem.

„Je načase, aby ses to naučil. Ten meč musí být k něčemu dobrý. Odkud ho vůbec máš?“

„Patřil mému otci, pane,“ lhal jsem, neboť jsem nechtěl vysvětlovat, že jsem nebyl u Dánů v zajetí, ani že jsem ten meč dostal darem, neboť pak by byl Æthelred očekával, že mu ho dám. „Je to to jediné, co mám po otci,“ dodal jsem dojímavě a on něco zamručel, mávnutím ruky mě poslal pryč a řekl Tatwinovi, aby mě postavil do štítové hradby, jestli dojde k boji.

Vím to, protože Tatwin mi to pověděl, když bylo všechno za námi. Tatwin byl mohutný muž, tak vysoký jako já, s hrudí jako kovář a silnými, chlupatými pažemi, na nichž si dělal znaménka inkoustem a jehlou. Byly to jen skvrnky, ale honosil se tím, že každá z nich znamená jednoho muže, kterého zabil v boji, a já jsem se je jednou pokusil spočítat, ale u osmatřiceti jsem to vzdal. Ty ostatní mu skrývaly rukávy. Nijak se neradoval, že mě má ve své tlupě, a ještě menší radost měl, když Brida trvala na tom, že pojede se mnou, ale řekl jsem mu, že se mému otci zavázala přísahou, že mě nikdy neopustí a že mi bude neustále po boku, a že je to šikovná a obratná žena, která zná kouzla, jež zmátnou nepřítele, a on oběma těm lžím uvěřil a pravděpodobně si říkal, že jen co budu mrtev, jeho muži se s Bridou potěší, zatímco on přiveze Æthelredovi Hadí dech.

Walesané překročili Sæfern daleko proti proudu řeky, potom se stočili k jihu do žírných lučin, kde se dařilo dobytku. Rádi někam rychle vtrhli a rychle zmizeli, než Merciané mohli shromáždit nějaké vojenské jednotky, ale Æthelred se o jejich příchodu doslechl včas, a zatímco sám vytáhl na západ, Tatwin nás vedl na sever k mostu přes Sæfern, kudy vedla i nejrychlejší cesta do Walesu.

Nájezdníci vběhli přímo do téhle léčky. Dorazili jsme k mostu při západu slunce, přespali na poli, vzbudili se před svítáním, a právě když vyšlo slunce, uviděli jsme, jak k nám přicházejí Walesané s nakradeným dobytkem. Snažili se jet dále na sever, ale jejich koně byli unavení, kdežto naši svěží, a tak si Walesané uvědomili, že není úniku, a vrátili se k mostu. Udělali jsme totéž, a jen co jsme sesedli z koní, utvořili jsme hradbu štítů. Walesané sestavili svou vlastní. Bylo jich osmadvacet, samí barbarsky a drsně vyhlížející muži se střapatými vlasy, dlouhými vousy a na cáry rozervanými kabátci, ale jejich zbraně vypadaly dobře a štíty měli pevné a mohutné.

Tatwin trochu mluvil jejich jazykem a sdělil jim, že pokud se teď vzdají, jeho pán s nimi naloží milosrdně. Místo odpovědi na nás jen zavyli a jeden z nich se otočil, stáhl si nohavice a ukázal nám svůj špinavý zadek, což bylo míněno jako urážka.

Potom se nedělo nic. Oni stáli ve své hradbě štítů přes silnici, naše hradba Štítů zahrazovala most, oni po nás pokřikovali urážky, a Tatwin našim mužům zakázal, aby je opětovali, a jednou nebo dvakrát to vypadalo, jako by se Walesané chtěli rozběhnout ke svým koním a pokusit se o únik tak, že odcválají k severu, ale pokaždé, když takový záměr jen naznačili, Tatwin přikázal služebníkům, aby nám přivedli naše koně, a Walesané pochopili, že je budeme pronásledovat a přemůžeme je, a tak se vrátili zpátky do své štítové hradby a tropili si z nás posměch, že na ně nezaútočíme. Tatwin ale nebyl takový hlupák. Walesané měli nad námi početní převahu, jejich hradba štítů vedla dál než naše, ale když jsme stáli na mostě, byla naše křídla chráněna římským zábradlím mostu a Tatwin chtěl, aby na nás zaútočili tam. Postavil mě doprostřed řady a pak si stoupl za mě. Později jsem pochopil, že byl připravený nastoupit na mé místo, kdybych padl. Měl jsem starý štít s uvolněnou rukovětí, který mi zapůjčil strýc.

Tatwin se znovu pokusil přesvědčit Walesany, aby složili zbraně, a sliboval, že jen polovina z nich bude vydána na smrt, ale protože v té druhé polovině měl každý přijít o jedno oko a jednu ruku, nebyla to lákavá nabídka. Dosud čekali a byli by tak mohli vyčkávat do setmění, nebýt toho, že se ukázalo několik místních lidí, z nichž jeden měl luk a šípy a začal střílet na Walesany, kteří popíjeli už od rána. Tatwin nám všem dal také trochu piva, ale ne moc.

Byl jsem nejistý a rozčilený. Víc než neklidný, byl jsem vyděšený. Neměl jsem žádné odění, zatímco ostatní Tatwinovi muži měli železné krunýře nebo dobré kožené odění. Tatwin měl na hlavě přilbu, já vlasy. Očekával jsem, že zemřu, ale vzpomněl jsem si, čemu jsem se naučil, a přehodil jsem si Hadí dech na záda a opasek k meči si uvázal kolem krku. Meč se mnohem rychleji vytasí přes rameno, a očekával jsem, že zpočátku se pustím do boje Vosím žihadlem. V krku mi vyschlo, na pravé noze mi cukal sval, pobolívalo mě břicho, ale se strachem se mísilo vzrušení. Právě k tomuhle přece vedl celý život, k hradbě štítů, a jestli přežiji, bude ze mě válečník.

Šípy létaly jeden za druhým, většinou s bouchnutím narazily do štítů, ale jeden šťastný dřík proklouzl za štít a zabodl se jednomu muži do hrudi. Muž padl dozadu, a vtom velšský vůdce ztratil trpělivost a vyrazil veliký výkřik. A vrhli se do útoku.

Byla to malá hradba štítů, žádná velká bitva. Šarvátka kvůli dobytku, ne srážka vojsk, ale byla to moje první hradba štítů a já jsem bezděčně zachrastil svým štítem o štíty svých sousedů, abych si byl jistý, že se štíty dotýkají, a spustil jsem dolů Vosí žihadlo, abych jím vyrazil vzhůru pod okrajem štítu, a lehce jsem se přikrčil, abych udržel rovnováhu při nárazu. Walesané vyli a ječeli jako šílení a ten hluk nás měl vyděsit, ale byl jsem příliš soustředěný na to, abych udělal to, co jsem se naučil, než abych se nechal vytím a jekotem rozptýlit.

„Teď!“ křikl Tatwin a všichni jsme vyrazili svými štíty dopředu, a na svém štítu jsem zachytil úder, jako když Ealdwulf udeřil kladivem o kovadlinu, a uvědomoval jsem si, že mi nad hlavou sviští sekera, aby mi roztála lebku, uhnul jsem, zvedl svůj štít a bodl jsem Vosím žihadlem vzhůru tomu muži do slabin. Vjelo tam hladce a přesně, právě tak, jak mě to Toki učil. Tenhle úder do třísel je ošklivý a sprostý, úder zabijáka. Muž vyrazil hrozný výkřik, jako když rodí žena, a ten krátký meč se zasekl v jeho těle, krev se řinula dolů po jilci a sekera se mi svezla dolů po zádech, jak jsem se napřímil. Přehodil jsem si Hadí dech přes levé rameno a máchl jím po muži, který útočil na mého souseda po pravici. Byl to dobrý úder, přímo do hlavy, a trhl jsem přitom mečem dozadu, aby Ealdwulfovo ostří udělalo svou práci, a muž s Vosím žihadlem ve slabinách se ocitl pod mýma nohama, a tak jsem mu dupl do obličeje. Teď jsem křičel, křičel jsem dánsky, křičel jsem po smrti nepřátel, a najednou to bylo všechno docela snadné. Překročil jsem svoji první oběť, abych vyřídil dalšího muže, a tím jsem prolomil naši hradbu štítů, což ale nevadilo, protože za mnou stál Tatwin a obsadil vzniklou proluku. Byl jsem teď v prostoru Walesanů, ale se dvěma mrtvými muži vedle sebe, a třetí muž se po mně napřáhl, vyrazil mečem mohutným sekavým úderem, který jsem zachytil puklicí štítu, a jak se snažil krýt si tělo vlastním štítem, vrazil jsem mu Hadí dech do krku, vytrhl ho a rozmáchl se širokým obloukem, až Hadí dech zařinčel o štít za mnou. Otočil jsem se, teď rozlícený, samá divokost a hněv, a vyrazil proti čtvrtému muži, jehož jsem srazil k zemi vlastní vahou, a on začal volat o milost, ale

nedostal ji. Ta radost z boje! Radost meče. Tančil jsem radostí, radost ve mně kypěla, ta radost z bitvy, o níž tak často mluvil Ragnar, válečnická radost. Kdo ji nepoznal, není žádný muž. Nebyla to vlastně ani bitva, žádné pořádné krveprolití, jen pobití zlodějů, ale byl to můj první boj a bozi se ve mně pohnuli a dali mé paži rychlost a mému štítu sílu, a když bylo po všem a tancoval jsem v krvi mrtvých, věděl jsem, že jsem byl dobrý. Věděl jsem, že jsem více než dobrý. V té chvíli bych byl mohl dobýt celý svět a litoval jsem jen toho, že mě nevidí Ragnar, ale pak jsem si pomyslel, že se na mě možná dívá z Valhally, namířil jsem Hadím dechem k mrakům a vykřikl jsem Ragnarovo jméno. Viděl jsem už i jiné mladíky přicházet z jejich prvních bojů se stejnou radostí a po příští bitvě jsem je pohřbíval. Mladí jsou hlupáci, a já jsem byl mladý. Ale byl sem dobrý.

Zloděje dobytka jsme vyřídili. Dvanáct jich bylo mrtvých nebo tak těžce raněných, že měli smrt nablízku, a ostatní se dali na útěk. Docela snadno jsme je pochytali a jednoho po druhém zabili. Potom jsem se vrátil k tomu muži, jehož štít se políbil s mým, když na sebe hradby štítů narážely, a musel jsem si mu stoupnout pravou nohou do zkrvavených třísel, abych vyprostil Vosí žihadlo z masa, které se kolem něj svíralo, a v tom okamžiku jsem si jen přál mít další nepřátele, které bych mohl zabít.

„Kde ses naučil takhle bojovat, chlapče?“ zeptal se mě Tatwin.

Otočil jsem se k němu, jako by byl nepřítel, tvář mi planula pýchou a Vosí žihadlo sebou škubalo, jako by hladovělo po krvi. „Jsem ealdorman z Northumbrie,“ řekl jsem mu.

Odmlčel se, najednou přede mnou ostražitý, potom přikývl. „Ano, pane,“ řekl, pak se natáhl dopředu a osahal mi svaly na pravé paži. „Kde ses naučil bojovat?“ zeptal se znovu, a tentokrát vynechal urážlivé „kluku“.

„Pozoroval jsem Dány.“

„Pozoroval jsi je,“ řekl nevýrazně. Podíval se mi do očí, pak se široce usmál a objal mě. „Pro lásku boží,“ řekl, „ty jsi ale divoch! To jsi byl poprvé v hradbě štítů?“

„Poprvé,“ přisvědčil jsem.

„Ale ne naposledy, troufám si říct, že ne naposledy.“ V tom měl pravdu.

Vyznívá to neskromně, ale mluvil jsem pravdu. Dnes zaměstnávám básníky, aby na mě pěli chválu, ale jen proto, že se to od pána očekává, i když se občas divím, proč se má někomu platit za pouhá slova. Tihle žvanilové nic nevyrábějí, nic nepěstují, nezabíjejí žádné nepřátele, neloví ryby a nechovají žádný dobytek. Jen pobírají stříbro výměnou za slova, která jsou tak jako tak zdarma. Je to chytrý trik, ale ve skutečnosti jsou asi tak užiteční jako kněží.

Bojoval jsem opravdu dobře, to není žádná lež, ale v letech, kdy jsem vyrůstal, jsem nesnil skoro o ničem jiném, a byl jsem mladý a mladí jsou v boji lehkomyslní, byl jsem silný a rychlý a nepřátelé byli unavení. Nechali jsme jejich uťaté hlavy na zábradlí mostu jako pozdrav pro další Bretonce přicházející navštívit své Ztracené země, pak jsme odjeli na jih, abychom se setkali s Æthelredem, kterého nepochybně zklamalo, že jsem zůstal naživu a dál ho vyjídal, ale přijal Tatwinův verdikt, že bych mohl být k užitku jako voják a rváč.

Ne že by tam docházelo k mnoha bojům, vyjížděli jsme jen proti banditům a zlodějům dobytka. Æthelred by byl rád bojoval s Dány, protože se užíral jejich vládou, ale bál se jejich odvety, a tak si dával pozor, aby je ničím neurazil. Bylo to docela snadné, neboť dánská nadvláda v naší části Mercie byla lehká, ale každých pár týdnů přišli nějací Dánové do Cirrenceastru a požadovali dobytek nebo jídlo nebo stříbro a jemu nezbývalo než zaplatit. Ve skutečnosti nevzhlížel na sever k nemohoucímu a slabému Burghredovi jako ke svému pánu, ale na jih k Wessexu, a kdybych byl býval měl v té době nějaký důvtip a schopnost samostatně myslet, byl bych pochopil, že Alfred rozšiřuje svůj vliv do jižních částí Mercie. Ten vliv nebyl zjevný na první pohled, žádní Západní Sasové v zemi nehlídkovali, nechodili na průzkum, ale Alfredovi poslové sem neustále přijížděli, mluvili s nejdůležitějšími muži a přesvědčovali je, aby přivedli své válečníky na jih, kdyby Dánové znovu napadli Wessex.

Měl jsem se mít na pozoru před těmi západosaskými posly, ale byl jsem příliš zaujatý pletichami v Æthelredově domácnosti, než abych si jich vůbec všímal. Ealdorman mě neměl moc rád, ale jeho nejstarší syn, také jménem Æthelred, mě vyloženě nesnášel. Byl o rok mladší než já, ale byl si velice vědom svého postavení a velice nenáviděl Dány. Také velice nenáviděl Bridu, hlavně proto, že se ji pokusil povalit a za své

úsilí dostal od ní kolenem do slabin, a když potom Bridu poslali pracovat v kuchyni ealdormana Æthelreda, hned prvního dne mě varovala, abych se ani nedotkl ovesné kaše. Nevzal jsem ji do úst, ale všichni ostatní stolovníci trpěli další dva dny průjmem díky bezinkám a kořenu kosatce, které přidala do hrnce. Mladší Æthelred a já jsme se neustále hádali, i když poté, co jsem ho jednoho dne přistihl, že mlátí Bridina psa, a zbil jsem ho pěstmi, byl opatrnější.

Byl jsem strýci na obtíž. Byl jsem příliš mladý, příliš velký, příliš hlučný, příliš pyšný a příliš neukázněný, ale také jsem byl členem rodiny a pán, a tak mě ealdorman Æthelred trpělivě snášel a byl jen rád, když mě mohl nechat honit s Tatwinem velšské nájezdníky. Téměř nikdy se nám je nepodařilo chytit.

Z jedné takové honičky jsem se vrátil pozdě v noci, nechal jsem služebníka vytřít a vyhřebelcovat koně, a když jsem si šel najít něco k jídlu, v síni jsem našel Otce Willibalda, jak sedí těsně u řeřavých uhlíků ohniště. Nejdřív jsem ho nepoznal a ani on hned nevěděl, kdo jsem, když jsem vešel dovnitř celý zpocený, v koženém kabátci, vysokých botách, se štítem a dvěma meči. Viděl jsem jen nějakou postavu u ohně. „Je tady něco k jídlu?“ zeptal jsem se a doufal jsem, že nebudu muset rozsvítit lojovou svíčku a tápat mezi služebnictvem, které spalo v kuchyni.

„Uhtrede,“ řekl a já jsem se otočil a snažil se prohlédnout šerem. Potom zahvízdal jako kos a podle toho jsem ho poznal. „To je Brida, tady s tebou?“ zeptal se mladý kněz. Byla také oděná v kůži, s velšským mečem uchyceným na řemeni u pasu. Nihtgenga se rozběhl k Willibaldovi, s kterým se ještě nikdy nesetkal, a nechal se od něj pohladit. Tatwin a ostatní válečníci vdupali těžkým krokem dovnitř, ale Willibald si jich nevšímal. „Doufám, že se ti daří dobře, Uhtrede?“

„Dobře, Otče,“ řekl jsem, „a tobě?“

„Mně se vede velice dobře,“ řekl.

Usmál se a očividně stál o to, abych se ho zeptal, proč přišel do Æthelredova sídla, ale já jsem předstíral, že mě to nezajímá. „Neměl jsi žádné nepříjemnosti, že jsi nás ztratil?“ zeptal jsem se jen.

„Paní Ælswith se velice zlobila,“ připustil, „ale Alfredovi to, zdá se, nevadilo. Stejně však Beoccu vyplísnil.“

„Beoccu? Proč?“

„Protože Beocca ho přesvědčil, že chceš uprchnout od Dánů, a v tom se Beocca mýlil. Ale koneckonců, nic se nestalo.“ Usmál se. „A teď mě Alfred poslal, abych tě našel.“

Usadil jsem se těsně k němu. Bylo to koncem léta, ale noc byla překvapivě chladná, a tak jsem přihodil na oheň další poleno, až jiskry vylétly vzhůru a obláček dýmu se vznesl do trámoví vysoko ve střeše. „Alfred tě poslal,“ řekl jsem bezvýrazně. „Ještě pořád mě chce učit číst?“

„Chce tě vidět, pane.“

Podíval jsem se po něm podezíravě. Sám jsem se označoval za pána, a také jsem jím dědickým právem byl, ale zároveň jsem už přijal dánskou zásadu, že hodnost pána si musí člověk zasloužit, a ne dostat darem, a já jsem si ji ještě nezasloužil. Přesto mi Willibald projevoval respekt a úctu. „Proč mě chce vidět?“ zeptal jsem se.

„Chce si s tebou promluvit,“ řekl Willibald, „a až si pohovoříte, budeš se sem moci svobodně vrátit, nebo jít kamkoli, kam budeš chtít.“

Brida mi přinesla kus tvrdého chleba a sýr. Jedl jsem a přitom jsem uvažoval. „O čem se mnou chce mluvit?“ zeptal jsem se Willibalda. „O Bohu?“

Kněz si povzdechl. „Alfred je králem už dva roky, Uhtrede, a v těchto letech má na srdci jen dvě věci. Boha a Dány, ale myslím, že ví, že s tou první věcí mu nepomažeš.“ Usmál jsem se. Æthelredovi lovečtí psi se probudili, když se Tatwin a jeho muži usadili na vysokých plošinách, kde spávali. Jeden z loveckých psů přišel ke mně s nadějí na něco k snědku a já jsem ho hladil po drsné srsti a myslel jsem na to, jak Ragnar miloval své lovecké psy. Ragnar byl teď ve Valhalle, hodoval a hulákal a bojoval a děvkařil a popíjel, a já jsem doufal, že v normanském nebi jsou lovečtí psi, divočáci velcí jako vůl a kopí ostrá jako břitva. „Ta cesta je spojená jen s jednou podmínkou,“ pokračoval Willibald, „a to, že s tebou nepřijde Brida.“

„Brida tedy nemá přijít?“ opakoval jsem.

„Paní Ælswith na tom trvá,“ řekl Willibald.

„Že na tom trvá?“

„Má teď syna,“ řekl Willibald, „Bůh buď pochválen, je to pěkný chlapec a jmenuje se Edward.“

„Kdybych já byl na Alfredově místě,“ řekl jsem, „tak bych ji také takhle zaměstnal.“

Willibald se usmál. „Znamená to, že přijdeš?“

Dotkl jsem se Bridy, která se usadila vedle mě. „Přijdeme oba,“ slíbil jsem mu a Willibald potřásl hlavou nad mou neústupností, ale nesnažil se mě přesvědčit, abych nechal Bridu stranou.

Proč jsem tam jel? Protože jsem se nudil. Protože mě můj bratranec Æthelred nesnášel. Protože Willibaldova slova naznačovala, že Alfred nechce, abych se stal učencem, ale válečníkem. Vydal jsem se tam, protože naše životy určuje osud.

Odjeli jsme ráno. Bylo to na sklonku léta a mírný déšť padal na stromy obtížené listím. Nejdřív jsme projížděli Æthelredovými poli, hustě porostlými žitem a ječmenem a znějícími drnčením chřástalů, ale po několika mílích jsme se ocitli v pustině, která tvořila hraniční oblast mezi Wessexem a Mercií. Bývaly časy, kdy i tato pole byla plodná, vesnice plné lidí a ovce se potulovaly po návrších a vyšších kopcích, ale Dánové tuto oblast zpustošili a vyrabovali v létě po své porážce u Æskova kopce, a jen málo lidí se vrátilo, aby tady znovu hospodařili. Věděl jsem, že Alfred chce, aby sem lidé přišli pěstovat obilí a chovat dobytek, ale Dánové vyhrožovali, že zabijí každého, kdo zdejší zemi bude obdělávat, neboť věděli stejně dobře jako Alfred, že tihle lidé by hledali ochranu ve Wessexu, stali by se z nich Západní Sasové a posílili by obranyschopnost Wessexu, a Wessex, pokud se týkalo Dánů, existoval jen proto, že ho ještě nestačili zabrat.

Ta země však nebyla úplně opuštěná. Ve vesnicích dosud žilo pár lidí a lesy byly plné banditů. Žádné jsme ale nepotkali, a to bylo dobře, neboť jsme stále ještě měli pořádnou část Ragnarova pokladu, kterou nesla Brida. Každá mince byla teď zabalena do kousku hadříku, aby odřený kožený vak při pohybu necinkal.

Koncem toho dne jsme už byli daleko na jihu od této oblasti, a ve Wessexu byla pole zase dobře opečovaná a vesnice plné lidí. Žádný div, že Dánové si toužebně přáli tuto zem získat.

Alfred byl ve Wintanceastru, což bylo západosaské hlavní sídlo, pěkné město v bohatém kraji. Wintanceaster ovšem postavili Římané, i Alfredův palác byl z větší části římský, třebaže jeho otec přistavěl velikou síň s krásně vyřezávanými trámy, a Alfred právě stavěl kamenný kostel, který byl ještě větší než síň, a teď, když jsem tam dorazil, byl celý pokrytý pavučinou dřevěného lešení. Vedle nové budovy bylo tržiště a

vzpomínám si, jak mi připadalo podivné vidět tolik lidí pohromadě, aniž by mezi nimi byl jediný Dán. Dánové vypadali stejně jako my, ale když procházeli tržištěm v severní Anglii, hloučky lidí se rozcházely, muži se ukláněli a byl tu cítit náznak strachu. Tady nic takového. Ženy se handrkovaly o ceně jablek, chleba, sýra a ryb, a jediným jazykem, co jsem slyšel, byl nevybroušený zvuk a způsob řeči Západních Sasů.

Bridu a mě ubytovali v římské části paláce. Tentokrát se nás nikdo nepokoušel od sebe oddělit. Dostali jsme malou místnost s vápnem obílenými stěnami a slamníkem a Willibald řekl, že tam máme počkat. Tak jsme čekali, až nás čekání znudilo, a potom jsme se vydali na prohlídku paláce a zjistili jsme, že je plný knězů a mnichů. Divně se na nás dívali, neboť jsme oba nosili na pažích náramky s vyřezanými dánskými runami. Byl jsem tehdy hlupák; neohrabaný hlupák, a neměl jsem ani tolik zdvořilosti a vybraného chování, abych ty kroužky sundal. Vlastně je nosili i někteří Angličané, zvláště válečníci, ale ne v Alfredově paláci. V jeho domácnosti byla spousta válečníků, mnozí z nich velcí ealdormanové, kteří byli Alfredovými dvořany, vedli jeho družiníky a vojáky a dostávali za odměnu zemi, ale počtem nad nimi převažovali kněží, a jen hrstka mužů, důvěryhodní strážci královy domácnosti, měli povoleno chodit po paláci ozbrojeni. Ve skutečnosti to tam vypadalo více jako klášter než královský dvůr. V jedné místnosti asi tucet mnichů opisovalo knihy, jejich pera pilně škrábala, a byly tam tři kaple, jedna z nich vedle nádvoří, jež bylo plné květin. Bylo krásné to nádvoří, plné bzukotu včel a vůně. Nihtgenga právě čural najeden kvetoucí keř, když se za námi ozval nějaký hlas. „To nádvoří postavili Římané.“

Otočil jsem se a uviděl jsem Alfreda. Poklekl jsem na jedno koleno, jak se sluší, když se muž setká s králem, a on mi gestem ruky ukázal, abych vstal. Byl oblečený ve vlněných kalhotách, vysokých botách a obyčejné plátěné košili, a neměl žádný doprovod, ani stráž, ani kněze. Pravý rukávec měl potřísněný inkoustem. „Vítám tě, Uhtrede,“ řekl. „Děkuji ti, pane,“ řekl jsem a divil jsem se, kde je jeho doprovod. Nikdy jsem ho dosud neviděl bez spousty knězích táhnoucích se za ním s uctivým odstupem, ale toho dne byl úplně sám.

„A, Brido,“ řekl, „to je tvůj pes?“

„Je,“ řekla vyzývavě.

„Pěkné zvíře. Pojďte.“ Uvedl nás dveřmi do místnosti, která byla zřejmě jeho soukromým pokojem. Byl tam vysoký stůl, u kterého mohl stát a psát. Na stole byly čtyři svícny, ale protože bylo denní světlo, nebyly svíce rozsvícené. Na malém stolku stála miska s vodou, aby si mohl smývat inkoust z rukou. Bylo tam nízké lůžko pokryté ovčími kožešinami, stojánek, na němž se vršilo šest knih a svazek pergamenů, a nízký oltář, na němž byl slonovinový krucifix a dva drahými kameny zdobené relikviáře. Na římse okna ležely zbytky nějakého jídla. Odstrčil talíře, sehnul se a políbil oltář, potom si sedl na římsu a začal ořezávat pera na psaní. „Je od tebe laskavé, že jsi přišel,“ řekl mírně. „Chystal jsem se promluvit si s tebou dnes večer po večeři, ale viděl jsem vás v zahradě, tak jsem si řekl, že bychom si mohli popovídat rovnou.“ Usmál se a já, jaký už jsem byl hulvát a nevychovanec, jsem se zaškaredil. Brida se usadila u dveří s Nihtgengou těsně u sebe.

„Ealdorman Æthelred říká, že jsi pořádný válečník, Uhtrede,“ řekl Alfred.

„Zatím se mi to daří, pane.“

„Mít štěstí je dobré, alespoň tak mi to říkají moji válečníci. Ještě jsem nevypracoval teologii štěstí, a snad to ani nikdy neudělám. Může existovat štěstí, šťastná náhoda nebo osud, když rozhoduje Bůh?“ Na okamžik se na mě zamračil, očividně dumal o tom zjevném rozporu, pak ale ten problém odložil jako zábavu na některý jiný den. „Tak bych řekl, že jsem se mýlil, když jsem se tě snažil přivést ke kněžské dráze.“

„Na takovém vybízení není nic špatného, pane,“ řekl jsem, „ale já jsem vůbec nestál o to být knězem.“

Domnívám se, že očekával, že mě uvede do rozpaků a vyhnu se jeho otázce, ale pověděl jsem mu, jak to bylo doopravdy. „Vrátil jsem se pro svůj meč,“ vysvětlil jsem mu. I v téhle chvíli jsem si přál mít Hadí dech u sebe, protože jsem byl nesvůj, když jsem byl bez něj, ale dveřník paláce trval na tom, abych odložil všechny své zbraně, dokonce i nožík, který jsem používal při jídle.

Vážně přikývl, jako by to byl dobrý důvod.

„Je to nějaký zvláštní meč?“

„Nejlepší na světě, pane.“

Tomu se jen usmál, protože mu neušlo chlapecké zanícení.

„Vrátil ses tedy k hraběti Ragnarovi?“

Tentokrát jsem přikývl, ale neřekl jsem nic.

„Který tě ale nedržel v zajetí, Uhtrede," řekl přísně, „to vlastně nikdy, že ne? Zacházel s tebou jako se synem."

„Miloval jsem ho," prozradil jsem nechtěně.

Upřeně se na mě díval a já jsem se pod jeho pohledem začal cítit trapně a nepříjemně. Měl velice světlé oči, které vyvolávaly v člověku pocit, že ho soudí. „Avšak v Eoferwiku," pokračoval mírně Alfred, „se říká, že jsi ho zabil."

Teď jsem na něj zůstal zírat já. Byl jsem rozhněvaný, zmatený, udivený a překvapený, tak popletený, že jsem nevěděl, co říci. Ale proč mě to tolik překvapilo? Co jiného mohl Kjartan tvrdit a roztrušovat? Jenže, říkal jsem si, Kjartan si musel myslet, že jsem mrtev, aspoň jsem doufal, že si to myslí.

„Lžou," řekla bez obalu Brida.

„Ano?" zeptal se mě Alfred, stále tak mírně.

„Lžou," řekl jsem rozhněvaně.

„Nikdy jsem o tom nepochyboval," řekl. Odložil psací pera a nůž a naklonil se nad kupou tuhých pergamenů, které spočívaly na hraničce knih, a probíral se jimi, až našel ten, který hledal. Několik okamžiků četl.

„Kjartan? Vyslovuje se to takhle?"

„Kjartan," opravil jsem ho, aby „j" znělo jako „y".

„Tedy hrabě Kjartan," řekl Alfred, „pokládaný za velkého pána. Vlastník čtyř lodí."

„To je tam všechno zapsáno?" zeptal jsem se.

„Je tu zapsáno všechno, co zjistím o svých nepřátelích," řekl Alfred, „a právě proto jsi tady. Abys mi toho pověděl víc. Věděl jsi, že Ivar Vychrtlý je mrtev?"

Bezděčně jsem sáhl rukou na Thorovo kladivo, které jsem nosil pod kazajkou. „Ne. Mrtvý?" Vyvedlo mě to z míry. Měl jsem z Ivara takovou hrůzu, že jsem si snad myslel, že bude žít navždy, ale Alfred mluvil pravdu. Ivar Vychrtlý byl mrtev.

„Byl zabit, když bojoval proti Irům," řekl Alfred, „a Ragnarův syn se vrátil do Northumbrie se svými muži. Utká se s Kjartanem?"

„Jestli ví, že Kjartan zabil jeho otce," řekl jsem, „rozpáře mu břicho."

„Hrabě Kjartan prohlásil pod přísahou, že je v té záležitosti nevinen," řekl Alfred.

„Pak lže.“

„Je to Dán,“ řekl Alfred, „a v nich není žádná poctivost a čestnost.“ Vrhl na mě ostrý pohled, nepochybně kvůli té spoustě lží, kterými jsem ho za ta léta nakrmil. Pak vstal a začal přecházet po malé místnosti. Nejdřív řekl, že jsem tady, abych mu vyprávěl o Dánech, ale v příští chvilce se o nich rozpovídal vlastně sám. Řekl, že král Burghred z Mercie je unavený a zhnusený svými dánskými mocipány, a rozhodl se proto utéci do Říma.

„Do Říma?“

„Sám jsem tam byl dvakrát jako dítě,“ řekl, „a vzpomínám si, že to velké město je velice nepořádné místo,“ – to bylo řečeno velice kriticky – „ale člověk se tam cítí nablízku Bohu, takže je to dobré místo k modlitbám. Burghred je slabý člověk, ale udělal, co mohl, aby zmírnil dánskou nadvládu, a jakmile bude pryč, můžeme očekávat, že Dánové se nahrnou do jeho země. Budou na našich hranicích. Budou v Cirrenceastru.“

Podíval se na mě. „Kjartan ví, že jsi naživu.“

„Opravdu?“

„Ovšemže to ví. Dánové mají své špehy právě tak jako my.“ Uvědomil jsem si, že Alfredovi špehové musí být schopní, když toho věděl tolik. „Záleží Kjartanovi na tvém životě?“ pokračoval. „Kdybys řekl pravdu o Ragnarově smrti, Uhtrede, pak je to opravdu důležité, protože můžeš popřít jeho lži, a jestli se Ragnarův syn dozví od tebe pravdu, pak se Kjartan bude určitě strachovat o život. Je tedy v Kjartanově zájmu zabít tě. Říkám ti to jen proto, abys mohl zvážit, zda se chceš vrátit do Cirrenceastru, kde Dánové mají,“ odmlčel se, „určitý vliv. Ve Wessexu teď budeš ve větším bezpečí, ale jak dlouho Wessex vydrží?“ Zjevně neočekával odpověď, ale zamyšleně přecházel po místnosti dál. „Ubba posílá muže do Mercie, což ukazuje, že vyrazí také. Setkal ses někdy s Ubbou?“

„Mockrát.“

„Pověz mi o něm.“

Pověděl jsem mu, co jsem věděl, a řekl jsem mu, že Ubba je skvělý válečník, i když velice pověrčivý. To vzbudilo Alfredův zájem a chtěl se dovědět všechno o čaroději Storrim a o runových hůlkách, a tak jsem mu pověděl, že Ubba nikdy nevyhledává bitvu pro potěšení z boje, ale jen

když mu runy řeknou, že zvítězí, avšak jakmile se do boje pustí, počíná si s hroznou brutalitou a divokostí. Alfred si všechno zapisoval, potom se mě zeptal, jestli jsem se setkal s Halfdanem, nejmladším z bratrů, a já jsem řekl, že ano, ale velmi krátce.

„Halfdan mluví o tom, že pomstí Ivara," řekl Alfred, „a tak je možné, že se nevrátí do Wessexu. Rozhodně ne brzy. Ale i když bude Halfdan v Irsku, zůstane tady dost pohanů, aby na nás zaútočili." Vysvětlil mi pak, že očekával nějaký útok letos, jenže Dánové byli roztroušeni a rozloženi, ale neočekává, že to tak zůstane. „Přijdou napřesrok," řekl, „a soudíme, že je povede Ubba."

„Nebo Guthrum," řekl jsem.

„Na toho jsem nezapomněl. Teď je ve Východní Anglii." Káravě se podíval na Bridu, jak si vzpomněl na její výmysly o Edmundovi. Brida se na něj dívala přivřenýma očima docela klidně. Podíval se zpátky na mě. „Co víš o Guthrumovi?"

Zase jsem se rozpovídal a on si zapisoval. Zaujalo ho, když jsem mluvil o kosti v Guthrumových vlasech, a otřásl se, když jsem opakoval Guthrumovo naléhání, aby byl zabit každý Angličan. „To je těžší, než si myslí," řekl Alfred suše. Odložil pero a začal zase přecházet po místnosti. „Jsou různé typy lidí," řekl, „a někteří vzbuzují větší strach než ostatní. Obával jsem se Ivara Vychrtlého, neboť byl chladnokrevný a uvážlivý. Ubba? Nevím, ale mám jisté podezření, že je nebezpečný. Halfdan? Odvážný hlupák, ale prázdná hlava. Guthrum? Ten vzbuzuje nejmenší obavy."

„Nejmenší?" ozval jsem se pochybovačně. Guthrumovi snad mohli říkat Nešťastník nebo Smolař, ale byl to významný velitel a vedl velké vojsko.

„Myslí srdcem, Uhtrede," řekl Alfred, „ne hlavou. Můžeš změnit srdce člověka, ale ne jeho rozum." Vzpomínám si, jak jsem na Alfreda civěl a říkal jsem si, že žvaní hlouposti jako když kůň chčije, ale on měl pravdu. Nebo téměř pravdu, protože se pokoušel změnit i mě, ale nikdy se mu to nepodařilo.

Dveřmi proletěla včela, Nihtgenga po ní bezmocně chňapl a včela zase s bzukotem vylétla ven.

„Ale Guthrum na nás zaútočí?" zeptal se Alfred.

„Chce rozdělit tvé síly," řekl jsem. „Jedno vojsko pošle po zemi, další po moři a Bretonce z Wallesu."

Alfred se na mě zamyšleně zadíval. „Jak víš tohle?"

Tak jsem mu pověděl o Guthrumově návštěvě u Ragnara a jejich dlouhém rozhovoru, který jsem slyšel na vlastní uši, a Alfredovo pero škrábalo a zanechávalo drobné kaňky na drsných místech pergamenu. „To tedy ukazuje," řekl, aniž by přestal psát, „že Ubba přijde z Mercie po souši a Guthrum po moři z Východní Anglie." V tom se mýlil, ale v té době se to zdálo pravděpodobné. „Kolik lodí může Guthrum přivézt?"

Neměl jsem tušení. „Sedmdesát?" pokusil jsem se hádat, „stovku?"

„Mnohem víc," řekl vážně Alfred, „a já proti nim nemohu postavit ani dvacet lodí. Plavil ses někdy, Uhtrede?"

„Mockrát."

„S Dány?" zeptal se puntičkářsky.

„S Dány," potvrdil jsem.

„Chtěl bych, abys udělal…" řekl, ale v tom okamžiku se někde v paláci rozezněl zvon a Alfred se okamžitě zarazil. „Čas modliteb," řekl a odložil pero. „Jistě na ně půjdeš."

To nebyla otázka, ale příkaz.

„Mám nějakou práci," řekl jsem, na okamžik jsem se odmlčel a dodal jsem, „pane."

Překvapeně zamrkal, neboť nebyl zvyklý, aby někdo odporoval jeho přáním, zvláště když šlo o modlení, ale já jsem se tvářil umíněně a on nenaléhal. Na dlážděné cestě před místností se ozvalo klapání sandálů a Alfred nás propustil a spěchal, aby se připojil k mnichům, kteří se ubírali k bohoslužbám. O chviličku později už bylo slyšet jejich drmolení a vyzpěvování a Brida a já jsme opustili palác a šli jsme do města, kde jsme objevili tavernu, v níž se prodávalo slušné pivo. Alfred mi nenabídl žádné. Lidé se tam na nás dívali podezíravě, zčásti kvůli náramkům s dánskými runami, a zčásti kvůli našemu cizímu přízvuku, mému ze severu a Bridinu z východu, ale úlomek našeho stříbra zvážili a přijali s důvěrou a napětí povolilo, když vešel Otec Beocca, uviděl nás a zvedl inkoustem potřísněné ruce na uvítanou. „Všude tě hledám," řekl, „chtěl by s tebou mluvit Alfred."

„Chtěl se modlit," řekl jsem.

„Chtěl by, abys s ním povečeřel."

Upil jsem trochu piva. „Kdybych se dožil sta let, Otče…“ začal jsem.

„Modlím se, aby ses dožil víc než sta let,“ řekl Beocca, „modlím se, abys žil tak dlouho jako Metuzalém.“

Vrtalo mi hlavou, kdo to asi je. „Kdybych se dožil stovky,“ řekl jsem znovu, „doufám, že už nikdy nebudu muset jíst s Alfredem.“

Smutně potřásl hlavou, ale rád si k nám přisedl a vzal si džbán piva. Natáhl se přes stůl, zatáhl za kožený řemínek zpola zakrytý mou kazajkou a odkryl kladivo. „No no,“ udělal. „Tys mi lhal, Uhtrede,“ řekl nešťastně. „Když jsi utekl od Otce Willibalda, trochu jsme se poptali. Nikdy jsi nebyl v zajetí. Zacházel s tebou jako se synem.“

„To ano,“ přisvědčil jsem.

„Ale proč jsi potom nepřišel k nám? Proč jsi zůstal s Dány?“

Usmál jsem se. „Co bych se byl tady naučil?“ zeptal jsem se. Začal odpovídat, ale umlčel jsem ho. „Udělali byste ze mě učence, Otče,“ řekl jsem, „ale Dánové ze mě udělali válečníka. A vy tady budete potřebovat válečníky, až se Dánové vrátí.“

Beocca to chápal, ale stejně ho to trápilo. Podíval se na Bridu. „A ty, mladá dámo, doufám, že ty jsi nelhala?“

„Já vždycky mluvím pravdu, Otče,“ řekla ustrašeným hláskem, „vždycky!“

„To je dobře,“ řekl, pak se znovu natáhl, aby schoval můj talisman. „Jsi křesťan, Uhtrede?“ zeptal se.

„Ty sám jsi mě pokřtil, Otče,“ řekl jsem vyhýbavě.

„Neporazíme Dány, když nebudeme mít víru,“ řekl vážně, potom se usmál, „ale uděláš to, co chce Alfred?“

„Nevím, co chce. Odběhl si ošoupávat kolena dřív, než mi to stačil říct.“

„Chce, abys sloužil na jedné z lodí, co staví,“ řekl. Zůstal jsem na něj civět s otevřenou pusou. „Stavíme lodi, Uhtrede,“ pokračoval Beocca nadšeně, „lodi pro boj s Dány, ale naši lodníci nejsou bojovníci. Jsou to pouze námořníci! A samozřejmě rybáři a kupci, ale potřebujeme muže, který je naučí to, co dělají Dánové. Jejich lodi neustále napadají naše pobřeží. Jednou to jsou dvě lodi, jindy tři, občas víc. Přistanou, založí požár, zabíjejí, pochytají otroky a zmizí. Ale s loďmi je můžeme přemoci.“ Uhodil se pravicí do zchřadlé levé ruky a škubl sebou bolestí. „A právě to Alfred chce.“

Podíval jsem se na Bridu, která maličko pokrčila rameny, jako by chtěla naznačit, že Beocca mluví pravdu.

Pomyslel jsem na dva Æthelredy, mladšího a staršího, a jejich odpor vůči mně. Vzpomněl jsem si na radost na plující lodi, na vítr trhající lanovím a plachtami, na záběry vesel, od nichž se odráží slunce, na písně veslařů, na pulzování kormidelního vesla, na kypění vody proti lodnímu trupu. „Samozřejmě to udělám," řekl jsem.

„Bůh buď pochválen," řekl Beocca.

A proč by ne?

Setkal jsem se s Æthelflaed, než jsem odjel z Wintanceastru. Řekl bych, že jí byly tři nebo čtyři roky a byla to malá žvatlalka. Měla zářivě zlaté vlasy. Hrála si v zahradě před Alfredovou pracovnou a vzpomínám si, že měla hadrovou panenku, a Alfred si s ní hrál a Ælswith si dělala starosti, že ji moc rozrušuje. Vzpomínám si, jak se smála. Nikdy neztratila ten smích. Alfred to s ní dobře uměl, protože své děti miloval. Většinou byl důstojně vážný, zbožný a velice ukázněný, ale s malými dětmi dokázal být hravý a málem jsem ho měl rád, když škádlil Æthelflaed a schovával si její hadrovou panenku za zády. Také si vzpomínám, jak se Æthelflaed rozběhla k Nihtgengovi a mazlila se s ním a Ælswith ji zavolala zpátky. „Špinavé psisko," řekla své dceři, „dostaneš od něj blechy, nebo ještě něco horšího. Pojď sem!" Vrhla na Bridu nevlídný pohled a zamumlala „Scraette!" To znamená děvka, a Brida i Alfred předstírali, že to neslyšeli. Mě si Ælswith nevšímala, ale nevadilo mi to, protože Alfred zavolal palácového otroka, který položil na trávu přilbu a železný krunýř. „Pro tebe, Uhtrede," řekl Alfred.

Přilba byla z lesklého železa, promáčknutá na hřebenu úderem zbraně, vyleštěná pískem a octem a s obličejovou maskou, v níž zíraly dvě očnice jako díry v lebce. Pancíř byl dobrý, třebaže probodnutý kopím nebo mečem tam, kde bývalo srdce jeho vlastníka, ale byl zručně vyspravený dobrým kovářem a měl cenu mnoha stříbrných mincí. „Obojí jsme sebrali Dánům u Æskova kopce," sdělil mi Alfred. Ælswith nesouhlasně přihlížela.

„Pane," řekl jsem, poklekl na jedno koleno a políbil jsem mu ruku.

„Roční služba," řekl, „to je vše, co po tobě chci."

„Máš ji mít, pane," řekl jsem a zpečetil ten slib dalším políbením inkoustem potřísněných kloubů jeho prstů.

Byl jsem tím oslněný. Ty dva kusy odění byly vzácné a cenné a neudělal jsem zatím nic, čím bych si zasloužil takovou štědrost, pokud si člověk přízeň a laskavost nevysloužíneomaleným chováním. A Alfred byl štědrý, i když ovšem pán by štědrý být měl. Být pánem znamená být dárcem náramků, a pán, který nerozděluje bohatství, ztratí věrnost svých mužů, avšak stejně jsem si ty dary nezasloužil, i když jsem za ně byl vděčný. Byl jsem jimi oslněn a na okamžik jsem považoval Alfreda za velkého, dobrého a obdivuhodného muže.

Měl jsem uvažovat o chvilku déle. Byl samozřejmě štědrý, neboť na rozdíl od své manželky nikdy neskrblil dary, ale proč dávat tak cennou zbroj sotva opeřenému mladíkovi? Protože jsem mu byl užitečný. Ne nepostradatelný, ale přece jen k něčemu dobrý. Alfred občas hrával šachy, hru, ke které mi chyběla trpělivost, ale v šachách jsou figurky velké hodnoty a figurky, které mají malou cenu, a já jsem byl jednou z nich. Důležitými figurkami byli páni z Mercie, kteří, pokud by je mohl k sobě připoutat, by pomohli Wessexu bojovat proti Dánům, ale on už se díval za Mercii do Východní Anglie a Northumbrie, a kromě mě neměl žádné northumbrijské pány ve vyhnanství, a přitom už předvídal dobu, kdy bude potřebovat nějakého Northumbrijce, aby přesvědčil obyvatele severu k přijetí krále z jihu. Kdybych pro něj měl skutečně velkou cenu, kdybych mu byl mohl přinést věrnost lidu žijícího blíže k jeho hranicím, pak by mi dal urozenou západosaskou manželku, neboť žena vznešeného původu je největším darem, který pán může poskytnout, ale přilba a krunýř stačily pro vzdálenou ideu získání Northumbrie. Pochybuji, že si myslel, že bych mu mohl tu zemi opatřit, ale skutečně chápal, že jednoho dne bych mu při jejím získávání mohl být užitečný, a tak si mě k sobě připoutal dary a učinil ten svazek přijatelným svými lichotkami. „Nikdo z mých mužů ještě nebojoval na lodi," řekl mi, „tak se to musí učit. Možná jsi mladý, Uhtrede, máš ale zkušenosti, což znamená, že znáš více než oni. Tak je to nauč."

Já? Že bych znal víc než jeho muži? Plavil jsem se na *Wind-Viperu*, to bylo všechno, ale nikdy jsem nebojoval z lodi, třebaže to jsem Alfredovi říct nehodlal. Přesto jsem přijal jeho dary a odjel jsem na jih na pobřeží, a on tak posunul a odložil si stranou pěšce, který by mu snad mohl být

jednoho dne užitečný. Pro Alfreda samozřejmě nejcennějšími figurkami na šachovnici byli jeho biskupové, kteří měli zbavit Anglii Dánů pomocí modliteb, a žádný biskup nikdy nepřišel do Wessexu, aby tam nebyl pohoštěn, ale nestěžoval jsem si, neboť jsem dostal železné odění, železnou přilbu a vypadal jsem jako válečník. Alfred nám zapůjčil na cestu koně a poslal s námi Otce Willibalda, tentokrát ne jako strážce a opatrovníka, ale protože trval na tom, že posádky jeho nových lodí musí mít s sebou kněze, který by se staral o jejich duchovní potřeby. Chudák Willibald. Bývalo mu špatně pokaždé, když na loď narazila nějaká vlnka, ale nikdy neopustil své povinnosti a neselhal ve své zodpovědnosti, zvláště vůči mně. Kdyby modlitby mohly udělat z člověka křesťana, potom bych teď už byl desetinásobným světcem.

Všechno je v rukou osudu. A teď, když se ohlížím zpátky, vidím vzorec své životní cesty. Začala v Bebbanburgu a vedla mě na jih, pořád k jihu, až jsem se dostal k nejvzdálenějšímu břehu Anglie a nemohl jsem jít nikam dál, kde bych ještě slyšel svůj vlastní jazyk. To byla cesta mého dětství. Jako muž jsem šel opačným směrem, pořád na sever, a nesl si meč a kopí a sekeru, abych si uvolnil cestu zpátky tam, kde začala. Osud. Pradleny mi jsou příznivě nakloněny, nebo alespoň mě dosud nezahubily, zacházely se mnou ohleduplně a na nějaký čas ze mě udělaly námořníka.

Dostal jsem svůj železný krunýř a přilbu v roce 874, právě v tom roce, kdy král Burghred uprchl do Říma, a Alfred očekával, že Guthrum přitáhne následujícího jara, ale on nepřišel, a nepřišel ani v létě, a tak byl Wessex roku 875 ušetřen vpádu. Guthrum měl přitáhnout, ale byl to obezřetný člověk, který vždycky očekával to nejhorší, a tak strávil celých osmnáct měsíců tím, že stavěl to největší dánské vojsko, co se kdy ukázalo v Anglii. Zastínilo i Velké vojsko, které táhlo na Readingum, a nové vojsko mělo vyřídit Wessex a naplnit Guthrumův sen o pobití Angličanů v Anglii do posledního muže. Guthrumův voj pak skutečně časem dorazil, a když k tomu došlo, tři pradleny přeřízly jedno po druhém vlákna Anglie, až visela na vlásku, ale toto vyprávění musí ještě počkat a zmiňuji se zde o tom jen proto, abych objasnil, proč nám byl poskytnut čas, abychom se připravili.

Dostal jsem se na Heahengel. Na mou duši, tak se ta loď jmenovala. Znamená to archanděl. Nebyla samozřejmě moje, měla kapitána, který se

jmenoval Werferth a původně velel břichaté lodi, co obchodovala se zámořskými zeměmi, než ho přesvědčili, aby řídil Heahengel. Její válečníky vedl hrozný starý mizera jménem Leofric. A já? Byl jsem tam asi tak užitečný jako kousek hovna v máselnici. Nepotřebovali mě. Všechna Alfredova lichotivá slova, jak mám učit jeho lodníky bojovat, byla jen pouhými slovy. Ale přesvědčil mě, abych se přidal k jeho loďstvu, a já jsem mu přislíbil rok, a tak jsem se ocitl tady v Hamtunu, což byl pěkný přístav na nejzazším konci dlouhé zátoky. Alfred přikázal postavit dvanáct lodí a jejich stavitelem byl zkušený lodní stavitel, který býval veslařem na dánské lodi, pak uprchl do země Franků a dostal se vlastními silami zpátky do Anglie. Nebylo toho moc, co by nevěděl o velení lodi v boji, a nic, čemu já bych mohl někoho naučit, ale boj na lodi, námořní bitva je velice jednoduchá záležitost. Loď je plujícím kousíčkem země. Takže boj na lodi je pozemní boj sváděný na moři. Přiraz svou loď těsně k boku nepřítele, zformuj hradbu štítů a pobij posádku druhé lodi. Ale náš loďař byl vynalézavý a šikovný člověk, a tak domyslel, že větší loď přináší své posádce výhodu, protože unese víc mužů, a když její boky jsou vyšší, poslouží jako hrazení, a tak postavil dvanáct velkých lodí, které mi nejdřív připadaly divné, neboť neměly hlavy divokých zvířat na přídích a zádích, ale všechny měly ke stěžňům přibité kříže. Celému loďstvu velel ealdorman Hacca, který byl bratrem ealdormana z Hamptonscire, a jediná věc, kterou mi řekl, když jsem přišel, byla rada, abych si svůj železný krunýř zabalil do naolejovaného vaku, aby mi nezrezavěl. Poté mě předal Leofrikovi.

„Ukaž mi ruce," poručil Leofric. Udělal jsem to a on se posměšně ušklíbl. „Brzy budeš mít puchýře, earslingu."

To bylo jeho oblíbené slovo, earsling. Znamená to zmrd, cucák nebo smrad. A to jsem pro něj byl já, i když občas mi říkal endwere, což znamená osina v prdeli, a posadil mě k veslům, udělal ze mě veslaře, jednoho ze šestnácti na baebordu, což je levobok lodi, když se člověk dívá dopředu. Pravobok je steorbord, protože právě tam je usazeno kormidelní veslo. Měli jsme na palubě šedesát válečníků, takže vždycky jich veslovalo dvaatřicet, pokud nemohla být vytažena plachta. Werferth stál u kormidelního vesla a Leofric poštěkával, jak přecházel houpavým krokem po palubě a honil nás, abychom zabírali silněji.

Po celý podzim a zimu jsme veslovali nahoru dolů Hamtunským širokým zálivem a za ním do Solente, k moři na jih od ostrova zvaného Wiht a bojovali s přílivem a větrem a probíjeli se s Heahengelem přes krátké studené vlny, až se z nás stala opravdová posádka a dokázali jsme s lodí letět po moři, a ke svému překvapení jsem zjistil, že Heahengel je rychlá loď. Myslel jsem si nejdřív, že když je o tolik větší, bude pomalejší než dánské lodi, ale byla rychlá, velice rychlá, a Leofric z ní udělal smrtící zbraň.

Neměl mě rád, a i když mi říkal earslingu nebo endwerku, nepostavil jsem se mu na odpor, protože to by mě stálo život. Byl to nevysoký, sporý muž, svalnatý a silný jako vůl, se zjizvenou tváří, výbušnou povahou a mečem tak odřeným, že jeho ostří bylo úzké a tenké jako nůž. Ne že by mu na tom záleželo, protože jeho oblíbenou zbraní byla sekera. Věděl, že jsem ealdorman, ale bylo mu to jedno, ani mu nezáleželo na tom, že jsem kdysi sloužil na dánské lodi. „Jediná věc, kterou nás mohou Dánové naučit, earslingu," řekl mi, „je, jak umírat."

Neměl mě rád, ale já jsem měl rád jeho. V noci, když jsme zaplnili jednu z hamtunských taveren, jsem sedával blízko u něj, abych slyšel pár slov, co utrousil, a která zněla obvykle opovržlivě, i o našich vlastních lodích. „Dvanáct," zavrčel, „a kolik jich přivezou Dáni?" Nikdo neodpověděl.

„Dvě stě?" odhadoval. „A my jich máme dvanáct!"

Brida ho jedné noci zlákala, aby se rozpovídal o svých bojích na pobřeží, a on vyprávěl o Æskovu kopci, o tom, jak tam dánskou hradbu štítů prolomil jeden muž se sekerou, a byl to očividně sám Leofric, a říkal, jak ten muž držel sekeru vpůli topůrka, protože tak ji rychleji vyprostil z rány, i když to ubíralo té zbrani na síle, a jak ten muž svým štítem odrazil nepřítele po levici, zabil jednoho před sebou, potom toho vpravo, a pak sjel rukou ke konci topůrka sekery a začal s ní mávat hroznými údery, které se prosekaly dánskými řadami. Všiml si, že ho poslouchám, a jako obvykle se na mě ušklíbl. „Stál jsi už v hradbě štítů, earslingu?"

Zvedl jsem jeden prst.

„Prolomil štítovou hradbu nepřítele," řekla Brida. Bydleli jsme spolu ve stájích taverny a Leofric měl Bridu rád, i když ji nepustil na palubu

Heahengelu, protože soudil, že žena přináší lodi smůlu. „Prolomil tu hradbu," řekla Brida, „viděla jsem to."

Upřeně se na mě podíval, nejistý, jestli jí má věřit.

Neříkal jsem nic.

„S kým jsi bojoval?" zeptal se po odmlce, „s jeptiškami?"

„S Walesany," řekla Brida.

„Ach, Walesané! Sakra, ti umírají snadno," řekl, což nebyla pravda, ale umožnilo mu to dál mnou opovrhovat, a příštího dne, když jsme sváděli cvičný boj s dřevěnými holemi místo opravdových zbraní, postaral se, aby se postavil proti mně a ztloukl mě, jako bych byl uňafané štěně, rozsekl mi hlavu a omráčil mě. „Já nejsem žádný Walesan, earslingu," řekl mi.

Měl jsem Leofrika moc rád.

Přišel nový rok. Bylo mi osmnáct let. Velké dánské vojsko nepřišlo, ale jejich lodi ano. Dánové byli zase Vikingy, lupiči, a jejich dračí lodi připlouvaly po jedné, po dvou a pustošily západosaské pobřeží, podnikaly nájezdy, jejich posádky znásilňovaly, vypalovaly a zabíjely, ale letos měl Alfred připravené své vlastní lodi.

Tak jsme se vydali na moře.

Kapitola osmá

Jaro, léto a podzim roku 875 jsme strávili veslováním nahoru dolů podél wessexského jižního pobřeží. Byli jsme rozděleni do čtyř flotil a Leofric velel *Heahengelu*, *Ceruphinu a Cristenliku*, což značí Archanděl, Cherubín a Křesťan. Ta jména vybral Alfred. Hacca, který velel celému loďstvu, se plavil na lodi jménem *Evangelista*, která si brzy získala pověst, že se na ni lepí smůla, i když její skutečnou smůlou bylo, že měla na palubě Haccu. Byl to dost příjemný člověk, štědrý na stříbro, ale nenáviděl lodi, nenáviděl moře a nic si nepřál víc, než být válečníkem na souši, což vedlo k tomu, že Evangelista se pořád v Hamtunu opravoval.

Zato *Heahengel* ne. Dřel jsem u vesla, až mě bolelo celé tělo a ruce jsem měl tvrdé jako dub, ale veslováním jsem ještě zesílil. Byl jsem teď velký, vysoký a silný, a také domýšlivý, drzý a útočný. Nic jsem si nepřál víc než vyzkoušet Heahengel proti nějaké dánské lodi, ale naše první střetnutí skončilo pohromou. Byli jsme kus od břehu Západního Saska, nádherného pobřeží se strmými bílými útesy, a Ceruphin a Cristenlic se dostaly daleko na moře, zatímco my jsme proklouzli směrem k pobřeží s nadějí, že k sobě přilákáme vikinskou loď, která nás bude pronásledovat do léčky, kde ji překvapí obě další lodi. Past se osvědčila, jenže ten Viking byl lepší než my. Byl menší, mnohem menší, a pronásledovali jsme ho proti přílivu a doháněli jsme ho každým záběrem vesel, ale pak uviděl, že *Ceruphin* a *Cristenlic* ho uzavírají od jihu, jejich vesla přitom odrážejí záři slunce a jejich přídě čeří moře

doběla, a tak dánský kapitán otočil svoji loď, jako by byla posazená na špičce vřetena, a s pomocí silného přílivu zaútočil zpátky na nás.

„Najeď do něj!“ zařval Leofric na Werfertha, který stál u kormidelního vesla, ale Werferth se místo toho otočil zpátky, protože nechtěl, aby došlo ke srážce, a viděl jsem, jak vesla dánské lodi vklouzla do svých otvorů, jak se k nám loď blížila a pak narazila na náš pravobok a lámala naše vesla jedno po druhém, a tím nárazem vrazila násady vesel do našich veslařů s dostatečnou silou, aby to několika mužům zlámalo žebra, a pak dánští lučištníci, kterých měli na palubě čtyři nebo pět, začali vypouštět své šípy. Jeden zasáhl Werfertha do krku a krev se řinula po palubě u kormidla, a Leofric řval bezmocným vztekem, když Dánové, zase už s vystrčenými vesly, se bezpečně hnali pryč po rychle ustupujícím přílivu. Ječeli na nás posměšky, když jsme se kolébali na vlnách.

„Kormidloval jsi někdy loď, earslingu?“ zeptal se mě Leofric a odtahoval stranou umírajícího Werfertha.

„Ano.“

„Tak se toho chop.“ Dovlekli jsme se domů jen s polovinou vesel a naučili jsme se dvě věci. Jednou bylo vozit s sebou náhradní vesla a druhou mít na palubě lučištníky, jenže ealdorman Freola, který velel hamptonshirskému fyrdu, řekl, že nemůže postrádat žádné lukostřelce, že jich má, a to byla pravda, sám málo, a že lodi už takhle spotřebují příliš mnoho jeho válečníků, a kromě toho, řekl, bychom lučištníky neměli potřebovat. Hacca, jeho bratr, nám poručil, abychom nedělali povyk. „Prostě házejte kopí,“ poradil Leofrikovi.

„Chci lučištníky,“ trval na svém Leofric.

„Žádné nemáme!“ rozpřáhl ruce Hacca.

Otec Willibald chtěl napsat dopis Alfredovi. „Poslechne mě,“ řekl.

„Tak mu napíšeš,“ řekl rozmrzele Leofric, „a co se stane pak?“

„Pošle lučištníky, samozřejmě!“ řekl s nadějí v hlase Otec Willibald.

„Ten dopis,“ řekl Leofric, „přijde k jeho zatraceným úředníkům, kteří jsou všichni kněží, a ti ho dají na hromadu, a taková kupa se čte pomalu, a až to Alfred konečně uvidí, požádá o radu, a dva zatracení biskupové k tomu řeknou svoje a Alfred odepíše, že o tom potřebuje vědět víc, a to už budou Hromnice a my budeme všichni mrtví s dánskými šípy v zádech.“

Nasupeně se podíval na Willibalda a já jsem začal mít Leofrika ještě raději. Viděl, že se široce usmívám. „Co je ti tak k smíchu, ty osino?“ vyjel na mě.

„Mohu obstarat lučištníky,“ řekl jsem.

„Jak?“

S jedním kouskem Ragnarova zlata, který jsme ukázali na hamtunském tržišti a řekli, že ta zlatá mince se svým prapodivným nápisem připadne nejlepšímu lučištníkovi, který vyhraje v soutěži, co se bude konat ode dneška za týden. Ta mince měla větší cenu, než si většina mužů vydělá za rok, a Leofric byl zvědavý, jak jsem k ní přišel, ale odmítl jsem mu to říci. Zato jsem postavil terče a po okolí se rozšířilo, že k tomu zlatému bohatství se lze dostat pomocí laciných šípů, a přes čtyřicet mužů přišlo vyzkoušet si svoji obratnost, a my jsme prostě odvedli dvanáct nejlepších na palubu Heahengelu a dalších deset rozdělili na Ceruphin a Cristenlic a pak je vzali na moře. Našich dvanáct se vzpouzelo, samozřejmě, ale Leofric se na ně osopil a všem bylo najednou jasné, že si nic nepřejí víc než se s ním plavit u pobřeží Wessexu. „Na bobek, co vypadl z kozího zadku,“ řekl mi Leofric, „nejsi tak úplně k ničemu.“

„Až se vrátíme zpátky, budou potíže,“ varoval jsem ho.

„Samozřejmě, že budou potíže,“ souhlasil, „potíže s fojtem, s ealdormanem, s biskupem a s celou tou zatracenou cháskou.“ Najednou se zasmál, což se u něj stávalo velmi vzácně. „Tak pojďme nejdřív zabít pár Dánů.“

Udělali jsme to. A náhodou to byla táž loď, která nás zahanbila, a pokusila se teď znovu o stejný trik, ale tentokrát jsem stočil *Heahengel* na ni a naše příď vrazila do její zádi a našich dvanáct lučištníků vypustilo své šípy do její posádky. Heahengel přejel přes nepřátelskou loď, zpola ji potopil a zatlačil ji dolů, a Leofric pak vedl výpad přes příď a voda ve vikinském podpalubí zhoustla krví. Dva naši muži dokázali připoutat lodi k sobě, takže jsem mohl opustit kormidelní veslo aniž bych se namáhal nasazovat si přilbu nebo oblékat železný krunýř, skočil jsem na palubu s Hadím dechem a přidal se k boji. Štíty na sebe narážely uprostřed lodí, kopí bodala, meče a sekery švihaly, přes hlavu nám létaly šípy, muži křičeli, umírali, zmocnila se nás zběsilost boje, radost písně čepelí, a než se k nám připojily *Ceruphin* nebo *Cristenlic*, bylo po všem.

Jak jen jsem to miloval. Být mladý, být silný, mít dobrý meč a přežít. Dánská posádka měla čtyřicet šest mužů a zemřeli všichni až na jednoho, a ten přežil jen proto, že Leofric zařval, že musíme vzít zajatce. Tři naši muži zemřeli, a šest jich bylo ošklivě zraněných a pravděpodobně všichni zemřeli, jakmile jsme je dostali na břeh, ale přemohli jsme vikinskou loď a dovlekli jsme ji do Hamtunu, a v jejím krví zmáčeném břichu jsme našli bednu stříbra, které ukradla z kláštera na ostrově Wiht. Leofric štědře obdaroval lučištníky, takže když jsme přišli na břeh a střetli se s fojtem hrabství, který žádal, abychom se lučištníků vzdali, jen dva z nich chtěli odejít. Ostatní pochopili, že mohou zbohatnout, a tak zůstali.

Zajatec se jmenoval Hroi. Jeho pán, kterého jsme zabili v té bitvě, se jmenoval Thurkil a sloužil Guthrumovi, který byl ve Východní Anglii, kde se teď sám jmenoval králem té země. „Pořád ještě nosí kost ve vlasech?“ zeptal jsem se.

„Ano, pane,“ řekl Hroi. Neříkal mi pane proto, že jsem ealdorman, neboť to ani nevěděl. Nazýval mě tak proto, že nechtěl, abych ho zabil, až bude po výslechu.

Hroi nevěřil, že Guthrum zaútočí ještě letos. „Čeká na Halfdana,“ řekl mi.

„A Halfdan je kde?“

„V Irsku, pane.“

„Chce se pomstít za Ivara?“

„Ano, pane.“

„A znáš Kjartana?“

„Znám tři muže, co se tak jmenují, pane.“

„Kjartan z Northumbrie,“ řekl jsem, „otec Svena.“

„Myslíš hraběte Kjartana?“

„On si teď říká hrabě?“ zeptal jsem se.

„Ano, pane, a je pořád ještě v Northumbrii.“

„A Ragnar? Syn Ragnara Neohroženého?“

„Hrabě Ragnar je s Guthrumem, pane, ve Východní Anglii. Má čtyři lodi.“

Spoutali jsme Hroie řetězy a poslali jsme ho pod stráží do Wintanceastru, neboť Alfred rád mluvil s dánskými zajatci. Nevím, co se

s ním stalo. Pravděpodobně byl oběšen nebo sťat, neboť Alfred neposkytoval křesťanské milosrdenství pohanským pirátům.

A myslel jsem na Ragnara Mladšího, teď už hraběte Ragnara, a říkal jsem si, jestli se setkám s jeho loděmi u pobřeží Wessexu, a také jsem dumal, jestli Hroi lhal a jestli Guthrum zaútočí v létě. Myslel jsem si, že ano, neboť na britském ostrově se vedla spousta bojů. Dánové z Mercie zaútočili na Bretonce v severním Walesu, nikdy jsem nepřišel na to proč, a další dánské tlupy podnikaly nájezdy přes západosaské hranice, a tušil jsem, že tyto nájezdy měly zjistit slabá místa Západních Sasů, než Guthrum vypustí své Velké vojsko, ale žádné vojsko nepřišlo, a jak léto vrcholilo, Alfred se cítil dostatečně v bezpečí, aby zanechal své jednotky v severním Wessexu a navštívil loďstvo.

Jeho příjezd se časově shodl se zprávou, že sedm dánských lodí bylo spatřeno poblíž Heilincigae, ostrova, který leží v mělkých vodách nedaleko na východ od Hamtunu, a ta zpráva se nám potvrdila, když jsme uviděli stoupat kouř z vypleněné vesnice. Jen polovina našich lodí byla v Hamtunu, ostatní byly na moři a jedna z těch šesti v přístavu, Evangelista, byla na přístavišti pro vylodění, kde jí drhli kýl. Hacca nebyl nikde poblíž Hamtunu, pravděpodobně byl na návštěvě u svého bratra a nepochybně ho mrzelo, že propásl královu návštěvu, ale Alfred nám svůj příjezd předem neoznámil, nejspíš proto, že chtěl vidět, jak si opravdu počínáme, a ne jak bychom si vedli, kdybychom věděli, že je na cestě k nám. Jakmile se doslechl o Dánech u Heilincigae, nařídil nám všem vyplout na moře a sám nastoupil na palubu Heahengelu spolu se dvěma svými strážci a třemi kněži, mezi nimiž byl Beocca, který za mnou přišel ke kormidelnímu veslu.

„Vyrostl jsi, Uhtrede," řekl mi skoro vyčítavě. Byl jsem teď víc než o hlavu vyšší než on a mnohem širší v ramenou.

„Kdybys vesloval, Otče," řekl jsem, „taky bys zesílil."

Zachichotal se. „Neumím si představit, že bych vesloval," řekl a pak ukázal na kormidelní veslo.

„Řídí se to těžce?" zeptal se.

Předal jsem mu kormidlo a vybídl ho, ať stočí loď lehce k pravoboku, a on udiveně vypoulil šilhavé oči, když se pokusil zatáhnout za veslo a voda se mu stavěla na odpor. „To chce sílu," řekl jsem a vzal si veslo zpátky.

„Ty jsi tady šťastný, že ano?“ Znělo to jako výčitka.

„To jsem, ano.“

„Tos ale být neměl, to nechtěli,“ řekl.

„Ne?“

„Alfred si myslel, že tahle zkušenost tě pokoří.“

Zadíval jsem se na krále, který stál na přídi s Leofrikem, a vzpomněl jsem si na králova lichotivá slova o tom, že mám čemu naučit tyhle posádky, a uvědomil jsem si, že od počátku věděl, že nemám čím prospět, ale stejně mi daroval přilbu a odění. To, říkal jsem si, udělal proto, abych mu dal rok svého života, a doufal, že Leofric ze mě vytluče mladickou nadutost a sebevědomí. „Nevyšlo mu to, co?“ řekl jsem s úšklebkem.

„Říkal, že je třeba zkrotit tě jako koně.“

„Jenže já nejsem kůň, Otče, jsem pán z Northumbrie. Co si představoval? Že ze mě po roce bude poddajný křesťan, připravený vykonávat jeho příkazy?“

„Je na tom něco zlého?“

„Je to špatné,“ řekl jsem. „Potřebuje opravdové muže, kteří budou bojovat s Dány, ne modlící se patolízaly, co mu polezou do zadku.“

Beocca si povzdechl, pak udělal znamení kříže, protože chudák Otec Willibald krmil racky svými zvratky. „Je na čase, aby ses oženil, Uhtrede,“ řekl mi Beocca vážně.

Překvapeně jsem se po něm podíval. „Oženil! Proč to říkáš?“

„Jsi na to dost starý,“ řekl Beocca.

„Ty taky,“ odsekl jsem, „a nejsi ženatý, tak proč bych měl být já?“

„Já žiji v naději,“ řekl Beocca. Chudák šilhal, měl ochrnutou ruku a obličej jako nemocná lasička, a to z něj opravdu nedělalo velkého oblíbence žen. „Ale tady v Defnasciru je jedna mladá žena, na kterou by ses měl podívat,“ řekl mi nadšeně, „mladá dáma z velice dobrého rodu! Půvabná a…“ odmlčel se, zjevně proto, že vyčerpal výčet skvělých vlastností té dívky, nebo proto, že si žádné další neuměl vymyslet, „její otec byl správce hrabství, pokoj jeho duši. Roztomilá dívka, Mildrith se jmenuje.“ S očekáváním se na mě usmál.

„Dcera správce,“ řekl jsem bezvýrazně, „králova správce? Nebo fojta?“

„Její otec byl fojtem v jižním Defnasciru," řekl Beocca, a tím toho muže nechal sklouznout ještě níž na společenském žebříčku, „ale zanechal Mildrith majetek. Pěkný kus země u Exanceasteru."

„Fojtova dcera," opakoval jsem, „ne dcera ealdormana?"

„Myslím, že je jí šestnáct," řekl Beocca a díval se na oblázkovou pláž mizející směrem od nás k východu.

„Šestnáct," zpražil jsem ho pohledem, „a ještě neprovdaná. To vypadá, že je ošklivá jako sak červů,"

„Na tom sotva záleží," utrhl se na mě.

„Ty s ní nebudeš muset spát," řekl jsem, „a určitě je zbožná?"

„Je to oddaná křesťanka, jsem rád, že to mohu říci."

„Tys ji někdy viděl?" zeptal jsem se.

„Ne," připustil, „ale mluvil o ní Alfred."

„Takže to je Alfredův nápad?"

„Rád vidí, když se jeho lidé usadí, zakoření v zemi."

„Já nejsem jeho poddaný, Otče. Jsem Uhtred z Bebbanburgu a páni z Bebbanburgu se nezení se zbožnými ošklivkami nízkého rodu."

„Měl by ses s ní setkat," naléhal a mračil se na mě. „Manželství je něco úžasného, Uhtrede, je Bohem ustanoveno pro naše štěstí."

„Co ty o tom víš?"

„Je to tak," chabě trval na svém.

„Já už jsem šťastný," řekl jsem. „Spím s Bridou a zabíjím Dány. Najdi pro Mildrith někoho jiného. Proč se s ní neoženíš sám? Dobrý Bože, Otče, musí ti už být ke třiceti! Jestli se brzy neoženíš, půjdeš do hrobu jako panic. Jsi panic?"

Začervenal se, ale neodpověděl, protože Leofric se vrátil ke kormidlu se zasmušilým výrazem. Nikdy nevypadal šťastně, ale teď se tvářil pochmurněji než jindy, a měl jsem tušení, že se pohádal s Alfredem a v té při jednoznačně prohrál. Alfred sám šel za ním s výrazem poklidné lhostejnosti na protáhlé tváři. Dva jeho kněží se ploužili za ním, nesli pergameny, inkoust a psací pera, a uvědomil jsem si, že si dělali nějaké poznámky. „Co bys řekl, Uhtrede, že je nejdůležitější zařízení na lodi?" zeptal se mě Alfred. Jeden z kněží namočil pero do inkoustu, připraven zapsat moji odpověď, potom zavrávoral, jak o loď udeřila vlna. Ví Bůh, jak jeho zápisky toho dne vypadaly. „Plachta?" napovídal mi Alfred. „Kopí? Lučištníci? Štíty? Vesla?"

„Vědra," řekl jsem.

„Vědra?" nesouhlasně se po mně podíval, jako by mě podezíral, že si z něj tropím posměch.

„Vědra na vylévání vody z lodi, pane," řekl jsem a kývl k trupu Heahengelu, kde čtyři muži nabírali mořskou vodu a vylévali ji přes bok, i když spousta jí pošplíchala veslaře. „Hlavně potřebujeme, pane, lepší způsob utěsňování lodních spár."

„Zapište to," nařídil Alfred kněžím, pak si stoupl na špičky, aby se podíval přes nížinu k jezeru s mořskou vodou, kde byly spatřeny nepřátelské lodi.

„Budou už dávno pryč," zavrčel Leofric.

„Modlím se, aby nebyly," řekl Alfred.

„Dánové na nás nepočkají," řekl Leofric. Byl v hrozné náladě, tak hrozné, že byl s to utrhnout se na svého krále. „Nejsou to hlupáci," pokračoval, „přistanou, podniknou nájezd a zmizí, jsou pryč. Nejspíš odpluli za odlivu." Příliv se právě obrátil a hnal se teď proti nám, i když jsem nikdy úplně nepochopil střídání přílivu a odlivu v odlehlých vodách na moři u Hamtunu, neboť tady bylo dvakrát tolik přílivů než kdekoli jinde. Hamtunské přílivy měly svou vlastní hlavu, nebo snad byly zmatené průlivy a kanály.

„Ti pohané tady byli za svítání," řekl Alfred.

„A teď už budou na míle daleko," řekl Leofric. Mluvil s Alfredem, jako by to byl další člen posádky, neprojevoval vůči němu žádný respekt, ale Alfred měl vždycky s jeho drzostí trpělivost. Znal Leofrikovu cenu.

Ale pokud šlo o nepřítele, Leofric se toho dne mýlil. Vikinské lodi neodpluly, ale byly dosud u Heilincigae, všech sedm, chycené do pasti odlivem. Čekaly, až se voda zvedne, aby je nechala volně odplout, ale my jsme přišli dříve, vpluli jsme do mořského jezera úzkým průlivem, který vede od severního břehu Solente. Jakmile loď propluje tím vjezdem, ocitne se ve světě močálů, písčitých mělčin, ostrovů a pastí na ryby, ne nepodobném vodám Gewaesku. Měli jsme na palubě muže, který v těch vodách vyrostl, a ten nás vedl, ale Dánové takové zvláštní znalosti neměli a byli svedeni řadou vrbových prutů zasazených za odlivu do písku, aby ukazovaly, kudy vede kanál, a které byly schválně posunuty, aby je nalákaly na blátivé dno, kde teď byly pevně zachycené.

A to bylo skvělé. Měli jsme je v pasti jako lišky v noře s jednou dírou a museli jsme jen zakotvit u vjezdu do mořského jezera, doufat, že nás kotvy udrží v silných proudech, počkat si na ně, až budou vyplouvat, a pak je pobít, ale Alfred měl naspěch. Chtěl se vrátit ke svým pozemním vojskům a naléhal, abychom ho zavezli zpět do Hamtunu ještě před setměním, a tak navzdor Leofrikově radě jsme dostali příkaz k okamžitému útoku.

I to bylo skvělé, až na to, že jsme se nemohli přiblížit až k blátivému břehu, neboť průliv byl úzký a znamenalo by to vplouvat tam po jednom a vedoucí loď by se středa se sedmi dánskými loďmi sama, a tak jsme museli odveslovat dlouhý kus cesty, abychom se k nim dostali od jihu, což zároveň znamenalo, že by mohli uniknout vjezdem do mořského jezera, kdyby je příliv zvedl a nechal odplout, a to se mohlo snadno přihodit, takže Leofric si bručel do vousů, že do té bitvy jdeme úplně špatně. Zuřil na Alfreda.

Alfred byl v té chvíli uchvácen pohledem na nepřátelské lodě, které nikdy dřív tak zblízka neviděl. „Znázorňují ta zvířata jejich bohy?“ zeptal se mě a ukázal ke krásně vyřezávaným přídím a zádím, které okázale předváděly své příšery, draky a hady.

„Ne, pane, jsou to jen zvířata,“ řekl jsem. Stál jsem vedle něj, poté co jsem kormidelní veslo přenechal tomu muži, který se vyznal ve zdejších vodách, a pověděl jsem králi, jak se ty vyřezávané hlavy mohou sundat, aby nelekaly duchy země.

„Zapiš to,“ přikázal jednomu knězi. „A co ty větrné korouhvičky na vrcholcích stěžňů?“ zeptal se mě s pohledem na jednu z těch bližších, na níž byl namalovaný orel, „ty jsou takové proto, aby duchy děsily?“

Neodpověděl jsem. Jen jsem upíral pohled na sedm lodí za kluzkým výstupkem blátivého dna, a jednu z nich jsem poznal. *Wind-Viper*. Světle zbarvený pás lodní obruby na přídi byl dostatečně jasný, ale i bez toho bych ji byl poznal. *Wind-Viper*, krásná *Wind-Viper*, loď snů, a tady v Heilincigae.

„Uhtrede?“ pobídl mě Alfred.

„Jsou to jen korouhvičky, pane,“ řekl jsem. A když tady je *Wind-Viper*, je tu také Ragnar? Nebo loď zabral Kjartan a pronajal ji nějakému kapitánovi?

„Zdá se mi, že to dá pořádnou námahu," řekl Alfred rozmrzele, „takhle si vyzdobit loď."

„Muži milují své lodi," řekl jsem, „a bojují za ně. Vážíš si toho, za co bojuješ, pane. Měli bychom si naše lodě také vyzdobit." Mluvil jsem ostře a myslel jsem si, že bychom naše lodě milovali víc, kdyby měly divoká zvířata na přídích a správná jména, jako Blood-Spiller, Sea-Wolf, nebo Widow-Maker, čili Strůjce krveprolití, Mořský vlk a Tvůrce vdov. Místo toho Heahengel vedl Ceruphina a Cristenlika labyrintem vod a za námi byli Apoštol a Eftwyrd, což značí Soudný den, a to byla pravděpodobně nejlépe pojmenovaná loď z našeho loďstva, protože do náruče moře poslala pořádný počet Dánů.

Dáni kopali, snažili se prohloubit zrádný průliv, a tak dostat své lodě na vodu, ale když jsme se přiblížili, uvědomili si, že tak obrovský úkol nedokončí, a vrátili se ke svým lodím trčícím na mělčině, aby popadli odění, přilby, štíty a zbraně. Navlékl jsem si své železné odění, jehož kožená podšívka čpěla starým potem, nasadil jsem si přilbu, pak jsem si přivázal řemenem Hadí dech na záda a Vosí žihadlo k pasu. Nechystala se námořní bitva, ale boj na pevnině, hradba štítů proti hradbě štítů, zlá rvačka v blátě, a Dáni měli tu výhodu, že se mohli shromáždit tam, kde my musíme přistát, a mohli se tak s námi utkat, hned jak vystoupíme z lodí, a to se mi nelíbilo. Viděl jsem, že Leofrikovi se to také protiví, ale Alfred si nasazoval přilbu docela klidně. „Bůh je s námi," řekl.

„Však to taky potřebujeme," zamumlal Leofric, potom zesílil hlas a křikl na kormidelníka. „Drž ji tady!" Bylo obtížné udržet Heahengela na místě ve vířícím proudu, ale zabrali jsme vesly dozadu, a když se Leofric upřeně zadíval k pobřeží, loď kroužila na místě. Domníval jsem se, že čeká, až nás doženou další lodě, abychom mohli přistát společně, ale on zahlédl ostroh blátivého písku vystupující z pobřeží a domyslel si, že pokud bychom najeli s Heahengelem na břeh tam, potom naši první muži, co seskočí z přídě, nebudou muset čelit štítové hradbě sedmi vikinských posádek. Výspa byla úzká, široká jen tak pro tři nebo čtyři muže vedle sebe, a boj by se tam vedl mezi vyrovnanými silami. „Je to dost dobré místo pro smrt, earslingu," sdělil mi a vedl mě kupředu. Alfred spěchal za námi. „Počkej," utrhl se Leofric na krále tak prudce, že Alfred skutečně poslechl. „Vraž ji na tu výspu!" zařval Leofric dozadu na kormidelníka. „Hned!"

Byl tam Ragnar. Viděl jsem orlí křídlo na žerdi a pak jsem spatřil jej, tak podobného svému otci, až jsem si na okamžik myslel, že jsem zase kluk.

„Připravený, earslingu?“ řekl Leofric. Shromáždil půl tuctu svých nejlepších válečníků, všechny na přídi, zatímco za námi se lučištníci chystali vypustit své šípy na Dány, kteří pospíchali k úzkému pásu blátivého písku. Potom to s námi trhlo dopředu, jak příď Heahengelu škrábla o dno. „Teď!“ křikl Leofric a my jsme seskočili přes okraj paluby do vody, která nám sahala po kolena, a pak jsme bez rozmýšlení srazili k sobě štíty, zformovali hradbu, a když na nás vyběhli první Dánové, už jsem pevně svíral Vosí žihadlo.

„Pobijte je!“ křičel Leofric a já jsem vyrazil štítem dopředu a ozval se dunivý náraz železné puklice o lipové dřevo, nad hlavou mi zavířila sekera, muž za mnou ji zachytil na svém štítu a já jsem bodal pod štítem, vedl svůj krátký meč vzhůru, ale narazil jsem do dánského štítu. Vykroutil jsem meč, znovu jsem bodl a ucítil jsem bolest v kotníku, jak nějaká čepel proklouzla vodou a botou. Krev zavířila v moři, ale ještě jsem stál na nohou a nahnul jsem se dopředu, cítil jsem pach Dánů, nad hlavou mi vřeštěli rackové a přicházeli další Dánové, ale přidávali se k nám i další naši muži, někteří až po pás v přílivu, a čelo bitvy se proměnilo v zápas v přetlačování, protože nikdo neměl dost místa, aby se rozmáchl zbraní. Byla to chroptící, proklínáním naplněná bitva, střetnutí štítů, a Leofric vedle mě zařval a my jsme s námahou pokročili dopředu a oni o půl kroku ucouvli, naše šípy nám svištěly nad přilbami a já jsem vyrazil Vosím žihadlem dopředu. Cítil jsem, jak se prodralo kůží nebo drátěnou košilí, zakroutil jsem jím v mase, stáhl je zpátky, zatlačil Štítem, držel hlavu pod jeho okrajem, zatlačil jsem znovu, bodl znovu, dravá síla, pevný štít a dobrá ocel, nic jiného. Nějaký muž se topil, krev se řinula v pramíncích z jeho svíjejícího se těla a mám dojem, že jsme křičeli, ale moc si z toho nepamatuji. Vzpomínáte si na tlačenici, zápach, vousaté obličeje s vyceněnými zuby a na vztek. Pak Cristenlic vrazil přídí do křídla dánské řady, srážel muže do vody, topil a drtil je, a jeho posádka seskákala do malých vln s kopími, meči a sekerami. Dorazila třetí loď, další muži přistáli a slyšel jsem, jak za mnou Alfred křičí, abychom prolomili řadu Dánů a pobili je. Vrážel jsem Vosím žihadlem nějakému muži do kotníku, bodal znovu a znovu, tlačil se dopředu štítem

a on najednou klopýtl a naše řada se hrnula dopředu. Ten muž se mě pokusil bodnout do slabin, ale Leofric máchl směrem dolů sekerou a proměnil mužovu tvář v krvavou masku s roztříštěnými zuby. „Tlačte!“ řval Leofric a my jsme se opřeli do nepřítele a najednou se jejich řada rozpadala a utíkali.

Neporazili jsme je my. Neutíkali před našimi meči a kopími, ale spíše proto, že stoupající příliv zvedl jejich lodi a oni je běželi zachránit, a my jsme se belhali za nimi, nebo spíš já jsem se belhal, protože pravý kotník mi krvácel a bolel mě, ale pořád jsme neměli dost mužů na břehu, abychom přemohli jejich posádky, a oni se hrnuli na paluby svých lodí, ale jedna posádka, samí stateční muži, zůstala na písčině, aby nás zadržela.

„Jsi zraněný, cucáku?“ zeptal se mě Leofric.

„To nic není.“

„Drž se zpátky,“ přikázal mi. Stavěl muže z Heahengelu do nové hradby štítů, hradby, která měla vrazit do té jedné statečné posádky, a teď tam byl i Alfred, železný krunýř mu jasně zářil a Dánové určitě poznali, že je to velký pán, ale neopustili své lodi pro čest, kterou by si získali jeho zabitím. Myslím, že kdyby si byl Alfred nesl dračí praporec a bojoval pod ním, Dánové by v něm byli poznali krále, a pak by zůstali a bojovali by s námi, a byli by mohli velice snadno Alfreda zabít nebo zajmout, ale Dánové si vždycky dávali pozor, aby neměli v boji příliš mnoho ztrát na životech, a hlavně nechtěli přijít o své milované lodi, a tak teď chtěli jen být pryč odsud. Byli ochotni obětovat jednu svou loď, aby zachránili ty ostatní, a tahle loď nebyla *Wind-Viper*. Tu jsem viděl, jak se stáčí do průlivu, viděl jsem, jak se šine pryč zádí dopředu, viděl jsem, jak její vesla zabírají spíš do písku než do vody, a probrodil jsem se nízkými vlnami, obešel jsem naši štítovou hradbu, opustil boj po své pravici a zařval jsem k té lodi: „Ragnare! Ragnare!“

Za mnou dopadaly šípy. Jeden zasáhl můj štít, další mi s klapnutím sklouzl po přilbě, a to mi připomnělo, že Ragnar by mě s přilbou na hlavě nepoznal, a tak jsem upustil Vosí žihadlo a odhalil si hlavu. „Ragnare!“^

Šípy nepřestávaly létat. Hradby štítů do sebe narážely, muži umírali, většina Dánů prchala a hrabě Ragnar se na mě upřeně díval přes rozšiřující se mezeru. Nedokázal jsem poznat z jeho výrazu, co si myslí,

ale zarazil hrstku svých lučištníků, aby na mě dál nestříleli, a pak stočil dlaně do kornoutu před ústy. „Tady!“ křikl na mě, „zítra za soumraku!“ Pak vesla jeho lodi udeřila do vody, *Wind-Viper* se otočila jako tanečnice, listy vesel zabraly do moře, a byla pryč.

Zvedl jsem Vosí žihadlo a šel jsem se připojit k boji, ale už bylo po všem. Naše posádky zmasakrovaly jednu dánskou posádku, pobily všechny až na hrstku mužů, kteří byli ušetřeni na Alfredův rozkaz. Z ostatních zbyla krvavá hromada na přílivové linii a my jsme je svlékli z jejich odění a pobrali jejich zbraně, stáhli jim šaty a zanechali jejich bílá těla rackům. Jejich loď, staré a vodu propouštějící plavidlo, byla odvlečena zpátky do Hamtunu.

Alfred se radoval. Popravdě řečeno nechal sice šest lodí uniknout, ale stejně to bylo vítězství, a zpráva o něm povzbudí jeho jednotky bojující na severu. Jeden z jeho kněží vyslýchal zajatce a zapisoval jejich odpovědi na pergamen. Alfred položil několik otázek sám za sebe, kněz je přeložil, a když se Alfred dozvěděl všechno, co mohl, vrátil se tam, kde jsem stál u kormidla, a zadíval se na krev, kterou má pravá noha zbarvila palubu.

„Bojuješ dobře, Uhtrede.“

„Bojovali jsme špatně, pane,“ řekl jsem a byla to pravda. Jejich štítová hradba se udržela, a kdyby se byli nestáhli, aby zachránili své lodi, byli by nás snad zahnali zpátky do moře. Nevedl jsem si dobře. Jsou takové dny, kdy meč a štít se zdají člověku neohrabané, nepřítel rychlejší, a tohle byl právě takový den. Měl jsem sám na sebe zlost.

„Mluvil jsi s jedním z nich,“ vytkl mi Alfred. „Viděl jsem tě. Mluvil jsi s jedním z těch pohanů.“

„Povídal jsem mu, pane,“ řekl jsem, „že jeho matka je děvka, jeho otec ďáblovo hovno a jeho děti jsou hromádky lasiččích sraček.“

Při těch slovech sebou trhl. Nebyl to žádný zbabělec, tenhle Alfred, a znal bojový hněv a zběsilost, ale nikdy neměl rád nadávky, které na sebe muži pokřikovali. Myslím, že by se mu líbilo, kdyby válka byla slušná a uhlazená. Podíval se za *Heahengela*, kde světlo zapadajícího slunce zbarvilo dlouhou brázdu za lodí do červena. „Ten rok, který jsi mi slíbil dát, už brzy skončí,“ řekl.

„Zajisté, pane.“

„Modlím se, abys chtěl dál zůstat s námi.“

„Když přijde Guthrum, pane," řekl jsem, „přijde s loďstvem, které zastře celé moře, a našich dvanáct lodí bude rozdrceno." Myslel jsem si, že snad kvůli tomu se s ním přel Leofric, o marnosti pokusu zadržet námořní vpád dvanácti špatně pojmenovanými loděmi. „Když zůstanu," zeptal jsem se, „k čemu ti budu, když se loďstvo neodváží vyjet na moře?"

„To, co říkáš, je pravda," řekl Alfred, a to mi napovědělo, že jeho spor s Leofrikem se týkal něčeho jiného, „ale posádky mohou bojovat i na souši. Leofric mi říká, že jsi nejlepší bojovník, jakého kdy viděl."

„Pak nikdy neviděl sám sebe, pane."

„Přijď ke mně, až tvůj čas vyprší," řekl, „najdu pro tebe nějaké místo."

„Ano, pane," řekl jsem, ale tónem, který jen potvrzoval, že jsem pochopil, co si přeje, ne že ho poslechnu.

„Ale jedno bys měl vědět, Uhtrede," ozval se přísně a vážně, „a to, že muž, jenž velí mým jednotkám, musí umět číst a psát."

Tomu jsem se málem zasmál. „Aby mohl číst žalmy, pane?" zeptal jsem se uštěpačně.

„Aby mohl číst mé rozkazy," řekl Alfred chladně, „a posílat mi zprávy."

„Ano, pane," opakoval jsem.

Na vodách u Hamtunu zapálili signální ohně, abychom našli cestu domů, a noční vítr zčeřil jasný odraz měsíce a hvězd, když jsme se nepozorovaně sunuli k našemu kotvišti. Na pobřeží byla světla a ohně a pivo a jídlo a smích, a nejlepší ze všeho byl příslib, že se příštího dne setkám s Ragnarern.

Ragnar jistě velice riskoval, když se vrátil do Heilincigae, i když si snad spočítal, a jak se pak ukázalo, správně, že naše lodi budou potřebovat nějaký den, aby se zotavily z boje. Byli tu ranění muži, o které bylo třeba se postarat, zbraně potřebovaly nabrousit, a tak se žádná loď z naší flotily toho dne nevydala na moře.

Brida a já jsme odjeli na koních do Hamanfunty, vesnice, která se živila chytáním úhořů do pastí, rybařením a výrobou soli, a úlomek mince nám našel ustájení pro koně a rybáře ochotného vzít nás do Heilincigae, kde teď nikdo nežil, neboť Dánové všechny povraždili. Rybář na nás nechtěl čekat, byl příliš vyděšený nadcházející nocí a

duchy, kteří naříkali a vřeštěli na ostrově, ale slíbil, že se pro nás ráno vrátí.

Brida, Nihtgenga a já jsme se potulovali po tom zubožením místě, došli jsme za dánské mrtvé z předchozího dne, kteří už byli na cáry rozklováni racky, za vypálené chýše, kde si tamější lidé dřív obstarávali chudé živobytí z moře a močálů, než přišli Vikingové, a když slunce zapadlo, donesli jsme na břeh ožehlé dřevo a já jsem křesadlem rozdělal oheň. Plameny zazářily v šeru a Brida se dotkla mé paže, aby mě upozornila na *Wind-Viper*, temnou proti tmavnoucí obloze, která právě proplouvala vstupem do mořského jezera. Moře zčervenalo posledním záblesk em denního světla, který zachytilo i pozlátko na hlavě příšery na přídi *Wind-Viperu*.

Díval jsem se na ni a myslel jsem na strach, který takový pohled přinášel Anglii. Všude, kde byl nějaký záliv, přístav nebo ústí řeky, se lidé báli, že uvidí dánské lodě. Báli se zvířat na přídi, báli se mužů za těmi zvířaty a modlili se, aby byli ušetřeni normanského běsnění. Já jsem ten pohled miloval. Miloval jsem *Wind-Viper*. Její vesla se zvedala a klesala, slyšel jsem, jak držadla vržou ve svých kůží vykládaných otvorech, viděl jsem muže v železném odění na její přídi, a potom příď zaskřípěla na písku a dlouhá vesla znehybněla.

Ragnar opřel žebřík o příď. Všechny dánské lodě mají krátký žebřík, který dovolí mužům sešplhat na souš, a on slézal po jeho příčlích pomalu a sám. Byl v plné zbroji, s přilbou na hlavě, s mečem po boku, a jakmile se ocid na břehu, kráčel k plamínkům našeho ohně jako válečník přicházející pro odplatu. Zastavil se na délku kopí od nás a zadíval se na mě černými očními otvory ve své přilbě. „Zabil jsi mého otce?“ zeptal se tvrdě.

„Na můj život,“ řekl jsem, „při Thorovi,“ vytáhl jsem talisman s kladivem a sevřel ho v ruce, „na moji duši,“ pokračoval jsem, „nezabil.“

Sňal si přilbu, popošel kupředu a objali jsme se. „Věděl jsem, že jsi to neudělal,“ řekl.

„Udělal to Kjartan,“ řekl jsem, „a my jsme ho při tom viděli.“ Pověděli jsme mu celý ten příběh, jak jsme byli ve vysokém lese a pozorovali, jak vychládá dřevěné uhlí, jak jsme byli odříznuti od síně, jak bylo sídlo zapáleno a jak byli domácí lidé povražděni.

„Kdybych byl mohl zabít aspoň jednoho z nich," řekl jsem, „udělal bych to, i kdybych přitom zemřel, ale Ravn vždycky říkal, že by měl zůstat aspoň jeden, kdo přežije, aby o tom, co se stalo, mohl vyprávět."

„Co říkal Kjartan?" zeptala se Brida.

Ragnar si sedl a dva z jeho mužů přinesli chleba, sušené sledě a sýr a pivo. „Kjartan říkal," promluvil Ragnar tiše, „že Angličané povstali proti sídlu mého otce podněcováni Uhtredem, a že on sám vrahům odplatil."

„A ty jsi tomu věřil?" zeptal jsem se.

„Ne," připustil. „Příliš mnoho mužů říkalo, že to udělal on, ale teď je z něj hrabě Kjartan a vede třikrát víc mužů než já."

„A Thyra?" Zmateně se na mě podíval.

„Thyra přežila," pověděl jsem mu. „Odvedl si ji Sven."

Jen na mě zíral. Nevěděl, že jeho sestra žije, a viděl jsem, jak se mu ve tváři objevuje hněv, a potom zvedl oči ke hvězdám a zavyl jako vlk.

„Je to pravda," řekla tiše Brida, „tvoje sestra přežila."

Ragnar vytasil meč, položil ho na písek a pravicí se dotkl čepele. „I kdyby to byla poslední věc, kterou udělám," odpřisáhl, „zabiju Kjartana, zabiju jeho syna a všechny jeho následovníky. Všechny!"

„Rád bych ti pomohl," řekl jsem.

Pohlédl na mě skrze plameny.

„Miloval jsem tvého otce," řekl jsem, „a on se ke mně choval jako k synovi."

„Uvítám tvoji pomoc, Uhtrede," řekl formálně Ragnar. Setřel písek z čepele a vsunul meč zpátky do rounem lemované pochvy. „Ty teď odpluješ s námi?"

Lákalo mě to. Až jsem byl překvapený, jak silně mě to lákalo. Chtěl jsem jít s Ragnarem, chtěl jsem ten život, jaký jsem prožíval s jeho otcem, ale řídí nás osud. Byl jsem Alfredovi zavázaný přísahou ještě na několik týdnů a po celé měsíce jsem bojoval po Leofrikově boku, a bojovat vedle nějakého muže v hradbě štítů vytvoří pouto tak pevné jako láska. „Nemohu," řekl jsem a přál jsem si, abych byl mohl říci pravý opak.

„Já mohu," řekla Brida, a nijak mě to nepřekvapilo. Nerada zůstávala na pobřeží v Hamtunu, když jsme vyplouvali do boje, cítila se tam jako v pasti, zbytečná, k nepotřebě, a myslím, že se jí stýskalo po dánském způsobu života. Nenáviděla Wessex. Nesnášela jeho kněze, protivilo se

jí, jak ji odsuzovali, a nesnášela, jak odmítají všechno, co přináší radost a potěšení.

„Jsi svědkyní smrti mého otce," řekl Ragnar stále ještě formálně.

„To jsem."

„Pak jsi mi vítaná," řekl a znovu se podíval na mě.

Zavrtěl jsem hlavou. „Zatím jsem zavázaný přísahou Alfredovi. V zimě budu té přísahy zproštěn."

„Tak k nám přijď v zimě," řekl Ragnar, „a vyrazíme do Dunholmu."

„Do Dunholmu?"

„To je teď Kjartanova pevnost. Ricsig ho tam nechává bydlet."

Myslel jsem na dunholmskou tvrz na jejím do oblak sahajícím skalním útesu, ovíjenou řekou, chráněnou strmou skalou, vysokými hradbami a silnou posádkou. „Co když Kjartan vytáhne na Wessex?" zeptal jsem se.

Ragnar potřásl hlavou. „To neudělá, protože nepůjde tam, kam jdu já, takže já budu muset přijít k němu."

„Takže se tě bojí?"

Ragnar se usmál, a kdyby byl Kjartan viděl ten úsměv, byl by se roztřásl. „Bojí se mě," přisvědčil Ragnar. „Slyšel jsem, že poslal muže, aby mě zabili v Irsku, ale jejich loď najela na břeh a posádku pobili scraelingové. Tak žije ve strachu. Popírá, že může za smrt mého otce, ale stejně se mě bojí."

„Ještě je tu jedna věc," řekl jsem a kývl jsem na Bridu, která vytáhla kožený váček se zlatem, gagátem a stříbrem. „Patřilo to tvému otci," řekl jsem, „a Kjartan ten poklad nikdy nenašel, ale našli jsme ho my a něco z toho jsme utratili, ale co zbývá, je tvé." Přistrčil jsem váček k němu a tím jsem v jediném okamžiku zchudl.

Ragnar váček postrčil zpátky, aniž mu věnoval jedinou myšlenku, a udělal tím ze mě znovu boháče. „Můj otec tě také miloval," řekl, „a já jsem bohatý dost."

Jedli jsme, pili, spali a za úsvitu, když se lehký opar chvěl nad trsy rákosu, *Wind-Viper* odplula. Posledními Ragnarovými slovy byla otázka: „Thyra tedy žije?"

„Přežila," řekl jsem, „tak si myslím, že určitě ještě žije."

Objali jsme se, oni odešli a já jsem zůstal úplně sám. Plakal jsem pro Bridu. Zranilo mě to. Byl jsem příliš mladý na to, abych věděl, jak to brát, když mě někdo blízký opustí. Během té noci jsem se ji snažil

přesvědčit, aby zůstala, ale měla vůli pevnou jako Ealdwulfovo železo a odešla s Ragnarem do ranní mlhy a nechala mě tam v slzách. V tom okamžiku jsem nenáviděl ty tři pradleny, neboť vetkaly kruté žerty do svých slabých a nepevných vláken, a potom mě přišel odvézt ten rybář a vrátil jsem se zpátky domů.

Podzimní vichřice a bouře se přihnaly na pobřeží a Alfredovo loďstvo bylo zazimováno, vytaženo na souš pomocí koní a volů, a Leofric a já jsme odjeli do Wintanceasteru, kde jsme se ale jen dověděli, že Alfred je na svém sídle v Cippanhammu. Fortnýř, který buď poznal mě, nebo se polekal Leofrika, nám dovolil vstoupit do wintanceasterského paláce a my jsme tam přespali, ale i když Alfred nebyl přítomen, strašili tam všude mniši, a raději jsme proto strávili den v blízké taverně. „Tak co uděláš, earslingu?“ zeptal se mě Leofric, „obnovíš svoji přísahu Alfredovi?“

„To ještě nevím.“

„Nevíš,“ opakoval výsměšně. „Ztratils kromě děvčete i rozhodnost?“

„Mohl bych se vrátit k Dánům,“ řekl jsem.

„To by mi dalo šanci tě zabít,“ zaradoval se.

„Nebo můžu zůstat s Alfredem.“

„Tak proč to neuděláš?“

„Protože ho nemám rád,“ řekl jsem.

„Nemusíš ho mít rád. Je to tvůj král.“

„Není to můj král,“ řekl jsem, „já jsem Northumbrijec.“

„Tak ty jsi, earslingu, opravdu northumbrijským ealdormanem, hm?“

Přikývl jsem, objednal jsem další pivo, rozlomil chleba a jeden kus jsem přistrčil k Leofrikovi. „Nejspíš bych se měl,“ řekl jsem, „vrátit do Northumbrie. Je tam jeden muž, kterého musím zabít.“

„Krevní msta?“

Znovu jsem přikývl.

„O krevních mstách vím jedno,“ řekl Leofric, „a to, že vydrží celý život. Na zabíjení budeš mít léta, ale jen když zůstaneš sám naživu.“

„Zůstanu,“ řekl jsem lehkomyslně.

„Když se Dánové zmocní Wessexu, nepřežiješ. Nebo možná zůstaneš naživu, earslingu, ale budeš žít pod jejich vládou, pod jejich zákonem a pod jejich meči. Jestli chceš být svobodný člověk, zůstaň tady a bojuj za Wessex.“

„Za Alfreda?“

Leofric se opřel dozadu, protáhl se, krkl si a dlouze se napil. „Já ho taky nemám rád,“ připustil, „a neměl jsem rád jeho bratry, když tady byli králi, a neměl jsem rád jeho otce, když byl králem, ale Alfred je jiný.“

„V čem jiný?“

Poklepal si na zjizvené čelo. „Ten bastard přemýšlí, earslingu, a to je víc, než děláme ty nebo já, Ví, co se musí udělat, a nepodceňuj ho. Umí být nemilosrdný a tvrdý.“

„Je to král,“ řekl jsem, „měl by být nemilosrdný.“

„Bezohledný, velkomyslný, štědrý, zbožný, nudný, to všechno Alfred je,“ odříkával zachmuřeně Leofric. „Když byl malý, jeho otec mu dal na hraní vojáčky. Takové ty vyřezávané ze dřeva, víš? Jen takové hračičky. Stavěl si je do řady a ani jeden z ní nevyčníval, ani jediný, a na žádném nebylo ani zrníčko prachu!“ Zdálo se, že mu to připadá zarážející, neboť se zaškaredil. „Potom, když mu bylo asi patnáct, na čas zdivočel. Klátil všechny mladé otrokyně v paláci a vůbec nepochybuju, že si je také stavěl do řady a ujistil se, že jsou bez poskvrnky, než je otrkal.“

„Proslýchá se, že měl taky bastarda,“ řekl jsem.

„Osfertha,“ řekl Leofric a mě překvapilo, že to ví, „zastrčeného někde v ústraní ve Winburnanu. Tomu chudáčkovi bastardovi musí teď být už takových šest sedm let. Neměl jsi vůbec vědět, že je na světě.“

„Ani ty ne.“

„Upletl ho mojí sestře,“ řekl Leofric, pak si všiml mého překvapení. „Nejsem jediný hezoun v mé rodině, earslingu.“ Přilil si trochu piva. „Eadgytha byla děvečkou v paláci a Alfred tvrdil, že ji miluje.“ Jízlivě se ušklíbl, pak pokrčil rameny. „Ale stará se o ni. Dává jí peníze, posílá kněze, aby jí kázali. Jeho manželka ví o tom chudáčkovi parchantovi všechno, ale nedovolí Alfredovi, aby se k němu přiblížil.“

„Nesnáším Ælswithu,“ řekl jsem.

„Čertovská potvora,“ souhlasil vesele.

„A mám rád Dány,“ řekl jsem.

„Tak proč je zabíjíš?“

„Mám je rád,“ řekl jsem a jeho otázku jsem přešel, „protože se neděsí života.“

„Chceš říct, že nejsou křesťané.“

„Nejsou křesťané,“ přisvědčil jsem. „Ty jsi?“

Leofric chviličku uvažoval. „Řekl bych, že asi jo," řekl zdráhavě, „ale ty nejsi, že ne?" Zavrtěl jsem hlavou, ukázal jsem mu Thorovo kladivo a on se zasmál. „Tak co budeš dělat, ty cucáku," zeptal se mě, „vrátíš se k těm pohanům? Kromě toho, že vykonáš svoji krevní mstu?"

To byla správná otázka a já jsem o ní uvažoval do té míry, jak jen mi pivo dovolilo.

„Sloužil bych muži, který se jmenuje Ragnar," řekl jsem, „jako jsem sloužil jeho otci."

„Tak proč jsi jeho otce opustil?"

„Protože ho zabili."

Leofric se zamračil. „Takže tam budeš moct zůstat tak dlouho, dokud bude žít tvůj dánský pán, je to tak? A bez svého pána nejsi nic?"

„Jsem nula," připustil jsem. „Ale chci být v Northumbrii, abych získal zpátky pevnost, která patřila mému otci."

„Ragnar to pro tebe udělá?"

„Mohl by. Jeho otec by to asi byl udělal."

„A když dostaneš zpátky svoji pevnost," zeptal se, „budeš jejím pánem? Pánem své vlastní země? Nebo ti budou vládnout Dáni?"

„Vládnout budou Dáni."

„Tak se smíříš s tím, že budeš otrokem, co? Ano pane, ne pane, dovol mi, abych ti podržel ptáka, až mi budeš chcát na hlavu, pane?"

„A co se stane, když zůstanu tady?" zeptal jsem se mrzutě.

„Budeš velet mužům," řekl.

Tomu jsem se zasmál. „Alfred má ve svých službách dost pánů."

Leofric potřásl hlavou. „To nemá. Má několik dobrých velitelů, jistě, ale potřebuje jich víc. Požádal jsem ho tehdy na lodi, když nechal ty parchanty utéct, navrhl jsem mu, aby mě poslal na souš a dal mi nějaké muže. A on odmítl." Praštil do stolu silnou a mohutnou pěstí. „Řekl jsem mu, že jsem pořádný válečník, ale stejně mě ten prevít odmítl!"

Tak o tohle, pomyslel jsem si, se nepohodli. „Proč tě odmítl?" zeptal jsem se.

„Protože neumím číst," zavrčel Leofric, „a už se to nenaučím. Kdysi jsem se o to pokusil, ale nedává mi to zatraceně žádný smysl. A nejsem pán, že? Dokonce ani thén. Jsem jen syn otroka, který náhodou dovede zabíjet královy nepřátele, ale to pro Alfreda není dost dobré. Říká, že mohu vypomáhat," vyplivl to slovo, jako by mu ztrpklo na jazyku,

„některému z jeho ealdormanů, ale nemohu velet mužům, protože neumím číst a nedokážu se to naučit.“

„Já ano,“ řekl jsem, nebo ze mě mluvilo pivo.

„Tobě to ale trvá, než ti něco dojde, ty cucáku,“ zašklebil se na mě Leofric. „Jsi zatracený pán a umíš číst, je to tak?“

„Ne, vlastně ne. Trošku. Krátká slova.“

„Ale dokážeš se to naučit?“

Zamyslel jsem se nad tím. „Dokážu.“

„A my máme dvanáct lodních posádek,“ řekl, „které si hledají zaměstnání. Tak je dáme Alfredovi a řekneme, že pán earsling je jejich velitelem, a on ti dá nějakou knihu a ty přečteš nahlas ta pěkná slovíčka, a potom ty a já vezmeme ty parchanty do války a naděláme pořádnou škodu tvým milovaným Dánům.“

Neřekl jsem ano ani ne, protože jsem si nebyl jistý, co vlastně chci. Právě to mi dělalo starosti, že vždycky souhlasím s tím, co mi navrhoval poslední, s kým jsem mluvil; když jsem byl s Ragnarem, chtěl jsem jít za ním, a teď mě lákala a pokoušela Leofrikova představa budoucnosti. Neměl jsem v sobě žádnou jistotu, a tak místo abych řekl ano nebo ne, vrátil jsem se do paláce, našel Merewennu a zjistil jsem, že to skutečně je ta děvečka, kvůli které Alfred plakal té noci, kdy jsem ho tajně vyslechl v mercijském ležení u Snotengahamu, a dobře jsem věděl, co s ní chci dělat, a ani jsem kvůli tomu potom neplakal.

A příštího dne jsme na Leofrikovo naléhání vyjeli k Cippanhammu.

Kapitola devátá

Jestliže toto čtete, předpokládám, že jste se naučili číst, což pravděpodobně znamená, že nějaký zatracený mnich nebo kněz vás klepal přes klouby na prstech, pohlavkoval vás, nebo ještě něco horšího. Ne že by to dělali mně, samozřejmě, protože jsem už nebyl dítě, ale musel jsem snášet jejich potutelné chichotání, když jsem zápasil s písmeny. Většinou mě učil právě Beocca, který si neustále stěžoval, že ho odvádím od jeho opravdové práce, což bylo zpracování životní dráhy Swithuna, který býval za Alfredova dětství biskupem z Wintanceasteru, a Beocca teď psal biskupův životopis. Jiný kněz překládal tu knihu do latiny, neboť na to Beoccova latina nestačila, a jednotlivé listy se posílaly do Říma v naději, že Swithun bude prohlášen za světce. Alfred projevoval o tu knihu veliký zájem, pořád chodil do Beoccova pokoje a vyptával se, zda ví, že Swithun jednou hlásal evangelium pstruhům nebo vyzpěvoval žalm mořskému rackovi, a Beocca zapisoval ty historky s velikým vzrušením, a potom, když Alfred odešel, se neochotně vracel k textu, který mě nutil luštit. „Přečti to nahlas," říkal a pak prudce protestoval: „Ne, ne, ne! Forliðan znamená trpělivě snést ztrátu! Tohle je životopis svatého Pavla, Uhtrede, a ten apoštol utrpěl a trpělivě snášel ztrátu! Vůbec ne to slovo, které čteš!"

Znovu jsem se na to slovo podíval.

„Tak to není 'forlegnis'?"

„Ovšemže není!" řekl a zrudl pobouřením. „To slovo znamená…"

Zarazil se, neboť si uvědomil, že mě neučí anglicky mluvit, ale číst.

„Prostitutka, děvka," řekl jsem. „Vím, co to znamená. Dokonce vím, co si počítají za své služby. V Chadově taverně je jedna zrzka, která…"

„Forliðan," přerušil mě, „to slovo je forliðan. Čti dál,"

Byly to prapodivné týdny. Byl jsem válečník, dospělý muž, a přesto v Beoccově pokoji jsem si připadal znovu jako dítě, jak jsem zápasil s černými písmeny, která se plazila přes popraskané pergameny. Četl jsem životopisy světců a nakonec Beocca neodolal, aby mi nedal přečíst něco z jeho vlastního rozrůstajícího se životopisu svatého Swithuna. Čekal na moji pochvalu, ale já jsem se jen otřásl. „Nemohli bychom najít něco zajímavějšího?" zeptal jsem se ho.

„Zajímavějšího?" Beoccovo dobré oko se na mě vyčítavě upřelo.

„Něco o válce," navrhl jsem, „o Dánech. O štítech a kopích a mečích."

Ušklíbl se. „Bojím se jen pomyslet na takové spisky! Jsou tu nějaké básně," znovu se ušklíbl a zjevně se rozhodl nemluvit se mnou o válečnických eposech. „Ale toto," poklepal na pergamen, „v tobě probudí vynikající myšlenky a přinese ti božské vnuknutí."

„Vynikající myšlenky! Jak Swithun scelil nějaká rozbitá vejce?"

„Byl to svatý a zbožný čin," domlouval mi Beocca. „Ta žena byla stará a chudá, vajíčka byla všechno, co měla na prodej, a klopýtla a rozbila je. Čekalo ji hladovění! Světec učinil, že vajíčka byla zase celá, a Bůh buď pochválen, ta žena je prodala."

„Ale proč jí Swithun prostě nedal peníze?" vyptával jsem se, „nebo ji nevzal k sobě domů a nedal jí pořádné jídlo?"

„Je to zázrak!" trval na svém Beocca, „názorná ukázka projevu boží moci."

„Rád bych viděl nějaký zázrak," řekl jsem a vzpomněl jsem si přitom na smrt krále Edmunda.

„To je tvá slabost," řekl přísně Beocca. „Musíš mít víru. Zázraky způsobují, že člověk snadněji uvěří, a právě proto by ses nikdy neměl za žádný zázrak modlit. Mnohem lepší je nalézt Boha skrze víru než pomocí zázraků."

„K čemu pak zázraky jsou?"

„Ach, čti dál, Uhtrede," řekl ten chudák unaveně, „proboha, čti dál."

Četl jsem dál. Ale život v Cippanhammu nebyl jen samé čtení. Alfred alespoň dvakrát týdně vyjížděl na hon, i když to nebyla štvanice, jak jsem ji poznal na severu. Nikdy nepronásledoval divočáka, raději střílel z

luku na jeleny. Kořist k němu přihnali nadháněči, a když se jelen brzy neobjevil, král se začal nudit a vrátil se zpátky ke svým knihám. Doopravdy si myslím, že vyjížděl na hon jen proto, že se to od krále očekávalo, ne proto, že by ho to těšilo, ale trpělivě se s tím smířil. Já jsem lov samozřejmě miloval. Zabíjel jsem vlky, jeleny, lišky a divočáky, a právě při jednom z lovů na kance jsem se setkal s Æthelwoldem.

Æthelwold byl Alfredův nejstarší synovec, chlapec, který měl nastoupit na trůn po svém otci, králi Æthelredovi, jenže už to nebyl chlapec, neboť byl jen asi o měsíc mladší než já a v mnoha věcech se mi podobal, až na to, že byl vždycky ochraňován svým otcem a Alfredem, a tak ještě nikdy nezabil muže, a dokonce ani nebojoval v bitvě. Byl vysoký, dobře stavěný, silný a neukázněný, bujný a prudký jako nezaježděné hříbě. Měl dlouhé tmavé vlasy, úzkou tvář, která byla obvyklá v jeho rodině, a výrazné oči, které přitahovaly pozornost služebných děvčat. Vlastně všech děvčat. Jezdil na lov se mnou a s Leofrikem, popíjel a děvkařil s námi, když dokázal uniknout kněžím, kteří byli jeho opatrovníky i strážci, a neustále si stěžoval na svého strýce, i když tyto stesky vyslovoval jen přede mnou, nikdy před Leofricem, kterého se bál. „Ukradl korunu," prohlašoval Æthelwold o Alfredovi.

„Witan, vaše Rada starších, usoudil, že jsi příliš mladý," poznamenal jsem.

„Teď už nejsem tak mladý, že ne?" zeptal se rozhořčeně, „takže Alfred by mi měl ustoupit."

Připil jsem té myšlence džbánkem piva, ale neřekl jsem nic.

„Dokonce mě ani nenechají bojovat!" řekl roztrpčeně Æthelwold. „On říká, že bych se měl stát knězem. Pitomý parchant." Upil trochu piva a pak se na mě vážně podíval. „Promluv s ním, Uhtrede."

„Co mu mám říct? Že nechceš být knězem?"

„To už ví. Ne, pověz mu, že půjdu bojovat s tebou a s Leofrikem."

Chvilku jsem o tom uvažoval, pak jsem zavrtěl hlavou. „To by nebylo k ničemu."

„Proč ne?"

„Protože," řekl jsem, „se obává, že si sám uděláš jméno a získáš proslulost."

Æthelwold se na mě zamračil. „Jméno? Proslulost?“ zeptal se nechápavě.

„Když se staneš slavným válečníkem,“ vysvětlil jsem mu a věděl jsem, že se v tom nemýlím, „muži půjdou za tebou. Jsi princ, což je nebezpečné až dost, ale Alfred by nechtěl, aby ses stal slavným válečnickým princem, že ne?“

„Ten parchant pobožná,“ řekl Æthelwold. Odhrnul si dlouhé černé vlasy z tváře a rozladěně se zadíval na Eanflaedu, tu zrzku, která dostala v taverně pokojík, přinášela jí spoustu zisků a sama si pořádně vydělávala. „Bože, ta je pěkná,“ řekl. „Jednou ho přistihli, jak klátí jeptišku.“

„Alfred? A jeptišku?“

„Tak jsem to aspoň slyšel. Vždycky se honil za děvčaty. Nedokázal udržet kalhoty, jak se sluší! Teď se ho zmocnili kněží. Nejspíš bych měl,“ pokračoval zachmuřeně, „podříznout tomu parchantovi chřtán.“

„Řekni to někomu jinému než mně,“ řekl jsem, „a budeš viset.“

„Mohl bych utéct a přidat se k Dánům,“ napadlo ho.

„To bys mohl,“ řekl jsem, „a oni by tě rádi uvítali.“

„A pak by mě využili?“ ukázal, že přece jen není úplný hlupák.

Přisvědčil jsem. „Byl bys jako Egbert nebo Burghred nebo ten nový rádoby král v Mercii.“

„Ceolwulf.“

„Král z jejich vůle,“ řekl jsem. Ceolwulf, mercijský ealdorman, byl jmenován králem své země, když se Burghred modlil na kolenou v Římě, ale Ceolwulf nebyl o nic víc skutečným králem, než býval Burghred. Razil sice mince a vykonával spravedlnost, ale všichni věděli, že v jeho radní síni sedí Dánové, a on se neodvažoval udělat nic, čím by si vysloužil jejich nepřízeň. „Tohle tedy chceš?“ zeptal jsem se. „Utéct k Dánům a být jim užitečný?“

Potřásl hlavou. „Ne.“ Kapkou rozlitého piva obkresloval vzorec dřeva na stole. „Lepší je nedělat nic,“ napadlo ho.

„Jak nic?“

„Když nebudu dělat nic,“ řekl vážně, „pak by ten parchant snad mohl umřít. Je pořád nemocný! Nebude přece žít dlouho, že ne? A jeho syn je ještě mimino. Když umře, budu králem já! Ach, drahý Ježíši!“

Zarouhal se, protože do taverny vešli dva kněží z Æthelwoldova doprovodu, ačkoli byli spíše jeho žalářníky než dvořany, a přišli pro něj, aby ho odvedli do jeho vlastní postele.

Beocca moje přátelství s Æthelwoldem neschvaloval. „Je to pošetilec," varoval mě.

„To já jsem podle tebe také."

„Pak nepotřebuješ v těch hloupostech ještě povzbuzovat, ne? Pojďme teď číst, jak svatý Swithun postavil městskou Východní bránu."

O svátku Zjevení Páně jsem alespoň podle Beoccy četl už tak dobře jako chytrý dvanáctiletý žáček, a to Alfredovi stačilo, protože po mně koneckonců nechtěl, abych četl teologické texty, ale jen abych rozluštil jeho příkazy, pokud by se kdy rozhodl mi nějaké dát, a v tom samozřejmě bylo jádro věci. Leofric a já jsme chtěli velet vojenským jednotkám, a jen kvůli tomu jsem trpělivě snášel Beoccovo vyučování a naučil jsem se oceňovat, jak dovedně si svatý Swithun počínal s pstruhy, racky a rozbitými vejci, ale přidělení jednotek záviselo na králi, a vlastně nebylo mnoho oddílů, kterým bych mohl velet.

Západosaské vojsko tvořily dvě části. První, menší část, se skládala z královských vazalů, členů jeho družiny a dvora, kteří střežili krále a jeho rodinu. Nedělali nic jiného, protože to byli válečníci z povolání, ale nebylo jich mnoho, a ani Leofric, ani já jsme s nimi nechtěli mít nic společného, protože přidat se k ostraze domácnosti by znamenalo zůstávat v Alfredově blízkosti, což zase znamenalo chodit do kostela.

Druhou částí vojska, a zdaleka největší, byl fyrd, a ten byl zase rozdělený mezi hrabství. Každé hrabství se svým ealdormanem nebo správcem odpovídalo za to, že postaví fyrd, který se měl skládat ze všech mužů v hranicích hrabství, schopných vojenské služby. Tak se mohlo zverbovat velké množství mužů, a jen ve Wessexu bylo devět hrabství, která jich mohla povolat obdobný počet. Avšak až na oddíly, které sloužily ealdormanům, se fyrd většinou skládal z hospodářů. Někteří měli jakési štíty, kopí a seker bylo dostatečné množství, ale mečů a odění se nedostávalo, a co bylo ještě horší, fyrd se vždycky zpěčoval vytáhnout za hranice svého hrabství, a ještě méně byl ochoten sloužit, když byl čas polních prací.

U Æskova kopce, v jediné bitvě, kterou Západní Sasové vyhráli nad Dány, dobyly vítězství jednotky královy tělesné stráže. Rozděleny mezi

Alfreda a jeho bratra razily cestu, zatímco fyrd jako obvykle vypadal hrozivě, ale zapojil se, teprve když opravdoví vojáci už zvítězili. Fyrd, stručně řečeno, byl asi tak užitečný jako díra ve dnu lodi, ale Leofric počítal s tím, že právě v něm najde své muže.

Krom toho zde byly lodní posádky, které se teď opíjely v zimních tavernách, a to byli muži, o které Leofric stál, a aby je dostal, musel přesvědčit Alfreda, aby propustil Haccu z jejich velení, a naštěstí pro nás sám Hacca přišel do Cippanhammu a snažně prosil, aby byl z loďstva propuštěn. Řekl Alfredovi, že se denně modlí, aby už nikdy nemusel na moře. „Dostávám tam mořskou nemoc, pane."

Alfred vždycky cítil s lidmi, kteří trpěli nějakou chorobou, protože sám byl často nemocný, a musel vědět, že Hacca nestačí na to, aby byl velitelem loďstva, ale Alfredovým problémem bylo, koho postavit na jeho místo. Proto svolal čtyři biskupy, dva opaty a jednoho kněze, aby mu poradili, a od Beoccy jsem se dověděl, že se všichni modlili o nové rozhodnutí, koho postavit na Haccovo místo. „Udělej něco!" zavrčel na mé Leofric.

„Co bych měl sakra dělat?"

„Máš přátele mezi kněžími! Promluv s nimi. Promluv s Alfredem, earslingu." Teď už mi tak říkal zřídka, jen když se na mě pro něco rozzlobil.

„Nemá mě rád," řekl jsem. „Když ho požádám, aby nám svěřil velení loďstva, dá je komukoliv kromě nás. Dá je pravděpodobně nějakému biskupovi."

„Kruci! Do prdele!" řekl Leofric.

Nakonec nás zachránila právě Eanflaed. Ta zrzka byla veselá, bystrá dušička a měla pošetile ráda Leofrika, a slyšela nás, jak se dohadujeme. Přisedla si, pleskla rukama o stůl, aby nás umlčela, a pak se zeptala, o co se přeme. Potom kýchla, protože byla nastydlá.

„Chci, aby tenhle neužitečný earsling," Leofric na mě vystrčil palec, „byl jmenován velitelem loďstva, jenže je moc mladý, moc ošklivý, moc hrozný a moc velký pohan, a Alfred poslouchá bandu biskupů, kteří nakonec určí nějakého scvrklého starého prďolu, který nerozezná lodní příď od svého ptáka."

„Kterých biskupů?" chtěla vědět Eanflaed.

„Scireburnanského, wintanceasterského, winburnanského a exanceasterského,“ řekl jsem.

Usmála se, znovu kýchla a za dva dny jsem byl povolán k Alfredovi. Ukázalo se, že biskup z Exanceasteru si potrpí na zrzky.

Alfred mě pozdravil ve své síni; pěkné stavení s mohutnými trámy v krovu a s kamenným krbem uprostřed. Jeho strážci nás sledovali od vstupních dveří, kde na krále čekala skupina prosebníků, a na opačném konci síně se modlil chumel kněží, ale my dva jsme zůstali sami u ohniště, před nímž Alfred při řeči přecházel sem a tam. Řekl, že uvažuje o tom, že mi svěří velení nad svým loďstvem. Jen uvažuje, zdůraznil. Bůh, pokračoval, vedl jeho volbu, ale on si teď musí promluvit se mnou, aby viděl, zda je boží rada v souladu s jeho vlastním podvědomým tušením. Přikládal tušení velkou váhu. Jednou mi udělal přednášku o vnitřním zraku člověka a jak nás může vést k vyšší moudrosti, a troufám si říct, že se nemýlil, ale jmenování velitele loďstva nevyžaduje mystickou moudrost, zato vyžaduje najít drsného rváče a bojovníka, ochotného pobít nějaké Dány. „Pověz mi,“ pokračoval, „když ses učil číst, posílilo to tvoji víru?“

„Ano, pane,“ řekl jsem s falešnou horlivostí.

„Opravdu?“ zeptal se pochybovačně.

„Život svatého Swithuna,“ řekl jsem a mávl rukou, jako bych chtěl naznačit, jak mě jeho zázraky ohromily, „a Chadovy příběhy!“ Zmlkl jsem, jako bych nebyl s to najít dostatečnou chválu pro toho únavně nudného člověka.

„Požehnaný Chad!“ řekl potěšeně Alfred. „Víš, že lidé a dobytek se vyléčili prachem z jeho mrtvého těla?“

„Zázrak, pane,“ řekl jsem.

„Rád slyším, že říkáš právě tohle, Uhtrede,“ řekl Alfred, „a mám velkou radost z tvé víry.“

„Velice mě to obšťastňuje, pane,“ odvětil jsem s výrazem ryzí upřímnosti.

„Protože jen s vírou v Boha přemůžeme Dány.“

„Zajisté, pane,“ řekl jsem s tak velkým nadšením, jaké jsem dokázal předvést, a jen jsem se divil, proč mě prostě nejmenuje velitelem loďstva a neskončí to.

Byl ale v upovídané náladě. „Vzpomínám si, když jsem tě poprvé potkal," řekl, „a byl jsem zasažen tvou dětskou vírou. Byla to pro mě inspirace, Uhtrede."

„To jsem rád, pane."

„A potom," otočil se a zamračil se na mě, „jsem zjistil, že tvá víra ochabuje."

„Bůh nás zkouší, pane," řekl jsem.

„To ano! Zkouší!" Najednou sebou škubl jako při náhlé bolesti. Vždycky byl churavý. Zhroutil se bolestí při své svatbě, i když to snad mohlo být i hrůzou, když si uvědomil, koho si bere, ale opravdu měl sklon k záchvatům náhlé mučivé a svíravé bolesti v břiše. Už dříve mi řekl, že je to lepší než jeho první nemoc, což bylo trápení se zlatou žílou, která je opravdovou osinou v zadku, tak bolestivou a krvácivou, že občas nemohl sedět, a někdy se mu zlatá žíla vracela, ale většinou trpěl bolestmi břicha. „Bůh nás opravdu zkouší," pokračoval, „a myslím, že Bůh tě podrobil zkoušce. Rád bych věřil, že jsi v té zkoušce obstál."

„Věřím, že ano, pane," řekl jsem slavnostně a přál jsem si, aby už ukončil tenhle směšný rozhovor.

„Ale stále ještě váhám s tvým jmenováním," připustil. „Jsi ještě tak mladý! Je pravda, že jsi prokázal píli a vytrvalost, když ses naučil číst, a že jsi urozený, ale spíš je tě možno nalézt v taverně než v kostele. Není to tak?"

To mě umlčelo alespoň na jeden dva údery srdce, ale pak jsem si vzpomněl, co mi Beocca říkal během svých nekonečných lekcí, a bez rozmýšlení, aniž bych skutečně věděl, co to znamená, jsem ta slova vyřkl nahlas. „Syn člověka jest přichází jísti a píti," odříkával jsem, „a…"

„Vy řeknete, ejhle nenasyta a piják!" dokončil za mě Alfred. „Máš pravdu, Uhtrede, právem mě plísníš. Sláva Bohu! Krista obviňovali, že tráví čas v hostincích, a já jsem na to zapomněl. Stojí to v Písmu svatém!"

Bozi, pomozte mi, říkal jsem si. Ten člověk byl opilý Bohem, ale nebyl to žádný hlupák, neboť najednou se ke mně zprudka otočil. „A slýchám, že trávíš čas s mým synovcem. Říká, že ho odvádíš od studia."

Položil jsem si ruku na srdce. „Odpřisáhnu ti, pane," řekl jsem, „že jsem neudělal nic jiného, než že jsem ho odrazoval od nerozvážností."

A na tom bylo dost pravdy. Nikdy jsem nepovzbuzoval Æthelwolda v divokých rozletech jeho fantazie, které zahrnovaly podříznutí krku Alfredovi nebo útěk a přeběhnutí k Dánům. Povzbuzoval jsem ho jen k pivu, děvkám a rouhání, ale to jsem nepovažoval za zbrklost. „To ti přísahám, pane," opakoval jsem.

Slovo přísaha bylo mocné. Všechny naše zákony závisejí na přísahách. Život, věrnost a loajalita závisí na přísahách, a když jsem to slovo užil, přesvědčilo jej to. „Děkuji ti," řekl vážně. „Měl bych ti povědět, Uhtrede, že k mému překvapení měl biskup z Exanceasteru sen, v němž se mu zjevil boží posel a řekl, že velení nad loďstvem by mělo být svěřeno tobě."

„Boží posel?" zeptal jsem se.

„Anděl, Uhtrede."

„Bůh buď pochválen," řekl jsem slavnostně a pomyslel jsem si, jak Eanflaedu potěší, že je teď andělem.

„Avšak," řekl Alfred a znovu sebou škubl, jak mu bolest vzplanula v zadku nebo v břiše, „avšak," opakoval, a já jsem už věděl, že přichází něco neočekávaného. „Dělá mi starosti," pokračoval, „že jsi z Northumbrie a že tvůj závazek k Wessexu nevychází ze srdce."

„Jsem tady, pane," řekl jsem.

„Ale na jak dlouho?"

„Dokud Dánové nezmizí, pane,"

Nevšímavě to přešel. „Potřebuji muže vázané ke mně Bohem," řekl, „Bohem, láskou, povinností, vášnivým citem a zemí." Odmlčel se, zadíval se na mě a já jsem věděl, že jádro tkví v tom posledním slově.

„Mám zemi v Northumbrii," řekl jsem s pomyšlením na Bebbanburg.

„Západosaskou zemí," řekl, „zemí, kterou budeš vlastnit, zemí, kterou budeš bránit, zemí, za kterou budeš bojovat."

„Ta myšlenka je darem z nebes," řekl jsem a srdce mi pokleslo tušením, co přijde.

Nepřišlo to hned, neboť náhle změnil předmět hovoru a mluvil velice rozumně o dánské hrozbě. Loďstvo, řekl, dokázalo snížit počet vikinských nájezdů, ale on očekává, že nový rok přivede příliš veliké dánské loďstvo, než aby mu našich dvanáct lodí mohlo čelit. „Neodvážím se ztratit loďstvo," řekl, „a tak pochybuji, že bychom měli bojovat s jejich loděmi. Předpokládám, že pozemní vojsko pohanů

přitáhne po Temži a jejich loďstvo napadne naše jižní pohřeží. Jedno vojsko mohu zadržet, ale ne už to druhé, takže velitel loďstva bude mít za úkol sledovat jejich lodi a napadat je. Zneklidňovat je, odvracet jejich pozornost, přimět je, aby se dívali jedním směrem, zatímco já zničím jejich pozemní vojsko.“

Řekl jsem, že si myslím, že to je dobrý nápad, což pravděpodobně také byl, i když jsem si lámal hlavu, jak má dvanáct lodí znepokojovat celé loďstvo, ale to byl problém, který bude muset počkat, až nepřátelské loďstvo připluje. Alfred se potom vrátil k záležitosti země, a ta samozřejmě rozhodovala, zda mi loďstvo dá, nebo odepře. „Připoutám tě k sobě, Uhtrede,“ řekl vážně.

„Složím ti přísahu, pane,“ řekl jsem.

„To vskutku uděláš,“ odvětil ostře, „ale stejně chci, aby ses stal Wessexanem.“

„To je veliká čest, pane,“ řekl jsem. Co jiného jsem mohl říct?

„Musíš patřit do Wessexu,“ řekl a pak se usmál, jako by mi prokazoval nějakou laskavost. „V Defnasciru je jeden sirotek,“ pokračoval, a teď to přišlo, „dívka, kterou bych rád viděl provdanou.“

Neřekl jsem nic. Jaký má smysl protestovat, když je katův meč uprostřed švihu.

„Jmenuje se Mildrith,“ pokračoval, „a je mi velice drahá. Zbožná dívka, skromná a věrná. Její otec byl správcem ealdormana Oddy a ona svému manželovi přinese zemi, dobrou zem, a já bych měl dobrého muže, který bude tu dobrou zem držet.“

Nabídl jsem úsměv, o kterém jsem doufal, že není příliš mdlý. „Byl by to šťastlivec, pane,“ řekl jsem, „kdo by se oženil s dívkou, která je ti drahá.“

„Tak za ní jdi,“ přikázal mi, „a ožeň se s ní a potom tě budu jmenovat velitelem loďstva.“ Meč dopadl.

„Ano, pane,“ řekl jsem.

Leofric se samozřejmě chechtal jako bláznivá kavka. „Není to žádný hlupák, co?“ řekl, když se vzpamatoval. „Dělá z tebe Západního Sasa. Tak co víš o téhle miltewaerce?“

Miltewaerc znamená bolest ve slezině, a hlavně trudnomyslnost.

„Mildrith,“ řekl jsem, „a je zbožná.“

„Samozřejmě, že je zbožná. Nechtěl by, aby ses s ní oženil, kdyby to byla nějaká rozhoďnožka.“

„Je sirotek,“ řekl jsem, „a je jí asi šestnáct nebo sedmnáct.“

„Kriste Ježíši! Tak stará? To musí být ošklivá sůva! Ale chudinka, ta si musí pěkně otlačit kolena při modlitbách, aby byla ušetřena takového cucáka, jako jsi ty. Jenže to už je její úděl! Tak tě pojďme oženit a potom pobijeme pár Dánů.“

Byla zima. Vánoční svátky jsme strávili v Cippanhammu a nebyl to žádný svátek Yule, a teď jsme ujížděli mrazem, deštěm a větrem na jih. Doprovázel nás Otec Willibald, neboť byl stále ještě knězem loďstva, a mým záměrem bylo dojet do Defnasciru, vykonat, co bylo nezbytně nutné, a pak vyrazit rovnou do Hamtunu a přesvědčit se, že zimní práce na dvanácti lodích se provádějí pořádně. Právě v zimě se lodi spárují, oškrabávají, čistí a utěsňují na jaro, a při pomyšlení na lodi jsem se zasnil o Dánech a o Bridě, a říkal jsem si, kde asi je, co dělá a jestli se znovu setkáme. A myslel jsem na Ragnara. Našel už Thyru? Žije Kjartan? Jejich svět byl jinde a věděl jsem, že se od něj vzdaluji a zamotávám se do vláken Alfredova uspořádaného života. Snažil se udělat ze mě Západního Sasa a už zpola uspěl. Byl jsem zavázaný přísahou bojovat za Wessex a zdálo se, že se musím i oženit, ale stále jsem lpěl na svém starém snu o znovudobytí Bebbanburgu.

Miloval jsem Bebbanburg téměř stejně, jako jsem miloval Defnascir. Když Thor stvořil svět z mršiny Ymiru, odvedl dobrou práci, zvlášť když stavěl Defnascir a sousední hrabství Thornsaetu. Byly to krásné země s mírnými kopci a bystrými potoky, bohatými žírnými poli s úrodnou půdou, s vysokými vřesovišti hor a dobrými přístavy. V každém z těch hrabství mohl člověk dobře žít, a v Defnasciru bych byl mohl být šťastný, kdybych nemiloval více Bebbanburg. Jeli jsme údolím řeky Uisc, přes dobře obdělaná pole s červenou půdou, kolem bohatých vesnic a vysokých síní, až jsme dorazili do Exanceasteru, hlavního města hrabství. Vystavěli ho Římané, kteří na kopci nad řekou Uisc postavili pevnost a obehnali ji hradbou z kamene a cihel, a ta hradba dosud stála a stráže na nás křikly svou výzvu, jakmile jsme dojeli k severní bráně.

„Přijíždíme navštívit ealdormana Oddu,“ řekl Willibald.

„V jaké záležitosti?“

„Jménem krále," řekl pyšně Willibald a zamával dopisem, který nesl Alfredovu pečeť, i když pochybuji, že by ji stráže byly poznaly, ale udělalo to na ně patřičný dojem a vpustily nás do města s rozpadajícími se římskými stavbami, mezi nimiž se tyčil dřevěný kostel sídla ealdormana Oddy. Ealdorman nás nechal čekat, ale nakonec přišel se svým synem a tuctem dvořanů a členů své družiny, a jeden z jeho kněží přečetl králův dopis nahlas. Alfred psal, že je potěšen tím, že se Mildrith provdá za jeho věrného služebníka, ealdormana Uhtreda, a přikazoval Oddovi, aby svatební obřad zařídil co nejdříve. Oddu ty zprávy nepotěšily. Byl to stárnoucí muž, nejméně čtyřicetiletý, s šedivými vlasy a tváří, které vypouklé vole dodávalo pitvorný výraz. Jeho syna Oddu Mladšího to zjevně potěšilo ještě méně, neboť se zle zamračil. „To není slušné, otče," postěžoval si.

„Je to královo přání!"

„Ale…"

„Je to královo přání!"

Odda Mladší zmlkl. Byl asi mého věku, téměř devatenáctiletý, pohledný, černovlasý a elegantní v černé přepásané tunice, která byla čistá jako ženské šaty a lemovaná zlatou nití. Na krku mu visel zlatý kříž. Zlostně se na mě podíval a určitě jsem mu připadal ušpiněný, uválený a zarostlý po dlouhé cestě, a když si mě prohlédl a shledal mě asi tak přitažlivým jako mokrého voříška, otočil se na patě a důstojně odkráčel ze síně.

„Zítra ráno," oznámil nešťastně Odda, „vás oddá biskup. Ale nejdřív zaplať cenu za nevěstu."

„Cenu za nevěstu?" zeptal jsem se. Alfred se o ničem takovém nezmiňoval, i když to bylo obvyklé.

„Třiatřicet šilinků," prohlásil Odda rozhodně a s náznakem samolibého úsměvu.

Třiatřicet šilinků bylo celé jmění. Hromada peněz. Cena dobrého válečného koně nebo lodi. Zarazilo mě to a slyšel jsem, jak za mnou Leofric zalapal po dechu. „To že říká Alfred?!" otázal jsem se.

„To říkám já," řekl Odda, „protože Mildrith je moje kmotřenka."

Žádný div, že se samolibě usmíval, Cena byla nesmírně vysoká a on doufal, že ji nemohu zaplatit, a kdybych nemohl zaplatit, pak by dívka nebyla moje, a třebaže to Odda nevěděl, nebude moje ani loďstvo. A

ovšemže ta cena nebyla pouhých třiatřicet šilinků nebo 396 stříbrných pencí, ve skutečnosti byla dvojnásobná, neboť bylo také zvykem, že poté, co bylo manželství naplněno, daroval manžel své ženě stejnou částku. Ten druhý dar se Oddy vůbec netýkal a já jsem velice pochyboval, že ho budu chtít zaplatit, právě tak jako si ealdorman byl teď jistý, že cenu za nevěstu nesložím, a bez toho nemohla být uzavřena manželská smlouva.

„Mohu se s tou paní setkat?“ zeptal jsem se.

„Smíš se s ní setkat zítra ráno při obřadu,“ řekl Odda pevně, „ale jen když zaplatíš. Jinak ne.“

Když jsem otevřel váček a dal mu jednu zlatou minci a třicet šest stříbrných pencí, vypadal zklamaně a zatvářil se ještě zklamaněji, když viděl, že to nejsou všechny peníze, které u sebe mám, ale teď už nemohl couvnout. „Smíš se s ní setkat,“ oznámil mi, „zítra v katedrále.“

„Proč ne teď?“ zeptal jsem se.

„Protože se právě modlí,“ řekl ealdorman a s tím nás propustil.

Leofric a já jsme si našli místo k přespání v taverně blízko katedrály, která byla biskupovým sídlem, a té noci jsem se opil jako zajíc březňák. S někým jsem se pustil do rvačky, nemám ponětí s kým, a jen si vzpomínám, že Leofric, který nebyl tolik opilý jako já, nás od sebe odtrhl a uklidnil mého protivníka, a potom jsem vyšel na dvůr u stájí a zvrátil všechno pivo, které jsem právě vypil. Ještě jsem se trochu napil, špatně jsem spal, vzbudil jsem se do deště bubnujícího na střechu stáje a znovu se vyzvracel.

„Proč prostě neodjedeme do Mercie?“ navrhl jsem Leofrikovi. Král nám půjčil koně a mně nedělalo těžkou hlavu, že bychom je ukradli.

„A co tam budeme dělat?“

„Najdeme nějaké muže,“ navrhl jsem. „Bojovat?“

„Nebuď pitomý, earslingu,“ řekl Leofric. „Chceme loďstvo. A když se neoženíš s tou ošklivou sůvou, můžeme se rozloučit s velením.“

„Já mu budu velet,“ řekl jsem.

„Ale jen když se oženíš,“ řekl Leofric, „a pak ty budeš velet loďstvu a já budu poroučet tobě.“

Pak přišel Otec Willibald. Přespal v klášteře vedle taverny a vylekalo ho, jak vypadám zpustle. „Co to máš na tváři?“ zeptal se.

„Jeden parchant mě v noci praštil," řekl jsem, „byl jsem opilý. On také, ale já víc. Dej na mou radu, Otče, a nikdy se nepouštěj do rvačky, když jsi moc opilý."

K snídani jsem vypil další pivo. Willibald trval na tom, abych si oblékl svoji nejlepší tuniku, která stejně za nic nestála, protože byla ušpiněná, zmačkaná a roztržená. Byl bych si raději oblékl železný krunýř, ale Willibald řekl, že se to do kostela nehodí, a nejspíš měl pravdu. Nechal jsem ho, aby mě okartáčoval a pokusil se z vlny otřít nejhorší skvrny. Svázal jsem si vlasy koženou šňůrkou, připjal si Hadí dech a Vosí žihadlo, a Willibald zase řekl, že bych si to neměl brát na posvěcené místo, ale trval jsem na tom, že zbraně si u sebe nechám, a potom jsem jako zničený muž šel s Willibaldem a Leofrikem do katedrály.

Pršelo, jako by nebesa chtěla ze sebe vylít všechnu vodu. Déšť smáčel ulice, řinul se v potocích příkopy a škarpami a prosakoval doškovou střechou katedrály. Od východu vanul ostrý studený vítr a našel si každou skulinu v dřevěných stěnách katedrály, takže svíce na oltářích blikotaly a některé zhasínaly. Byl to malý kostel, ne o moc větší než Ragnarovo vypálené sídlo, a určitě byl postavený na římských základech, protože podlaha byla vydlážděná plochými kameny, na kterých se teď dělaly louže dešťové vody. Biskup tam už byl, další dva kněží se motali kolem hukotajících svíček na vysokém oltáři, a potom přišel ealdorman Odda s mou nevěstou.

Ta se na mě jen jednou podívala a rozplakala se.

Co jsem očekával? Nejspíš ženu, která vypadá jako sůva, ženu s tváří podobanou od neštovic, s kyselým výrazem a boky jako klisna. Nikdo neočekává, že bude milovat svoji manželku, když se žení kvůli zemi nebo postavení, a já jsem se ženil kvůli zemi a ona se vdávala, protože neměla na výběr, a opravdu není proč kolem toho tolik nadělat, protože tak už to na světě chodí. Mým úkolem bylo, abych zabral její zemi, spravoval ji, vydělával peníze, a Mildrithinou povinností bylo dát mi syny a postarat se, abych měl na stole jídlo a pivo. Taková je posvátná přísaha manželství.

Nechtěl jsem se s ní oženit. Jako northumbrijský ealdorman jsem mohl právem očekávat, že se ožením se šlechtickou dcerou, která mi přinese mnohem víc země než dvanáct kopcovitých lánů v Defnasciru. Byl bych mohl očekávat, že se ožením s dcerou, která rozšíří državy a moc

Bebbanburgu, ale to se prostě nemělo stát, a tak jsem se ženil s dívkou neurozeného původu, která se teď měla stát lady Mildrith, a mohla by mi za to projevit aspoň nějakou vděčnost, ale ona plakala, a dokonce se pokusila ealdormanovi Oddovi vytrhnout. Ten s ní pravděpodobně cítil, ale cena za nevěstu byla zaplacená, a tak ji přivedli k oltáři a biskup, který se vrátil z Cippanhammu s hroznou rýmou, nás náležitě oddal. „Nechť vašemu svazku požehná Bůh Otec, Bůh Syn a Duch svatý," řekl. Chtěl říci Amen, ale místo toho mocně kýchl.

„Amen," řekl Willibald. Nikdo jiný nepromluvil.

A Mildrith byla moje.

Odda Mladší nás pozoroval, když jsme odcházeli z kostela, a pravděpodobně si myslel, že ho nevidím, jenže já jsem ho viděl a všiml jsem si ho. Věděl jsem, proč se dívá.

Popravdě, což mě překvapilo, byla Mildrith přitažlivá. To slovo ji dobře nevystihuje, ale je tak těžké vybavit si tvář z dávné minulosti. Občas ji vidím ve snu, a pak je skutečná, ale když jsem vzhůru a snažím se vybavit si její tvář, nedaří se mi to. Pamatuji si, že měla čistou, světlou pleť, dolní ret jí příliš vystupoval dopředu, oči měla jasně modré a vlasy stejně zlaté jako já. Byla vysoká, což se jí nelíbilo, protože měla dojem, že jí to ubírá na ženskosti, a měla neklidný a polekaný výraz, jako by se neustále bála nějaké pohromy, ale to může být u ženy velice přitažlivé a přiznávám, že jsem ji za přitažlivou považoval. Překvapilo mě to, skutečně udivilo, neboť taková žena měla být už dávno vdaná. Bylo jí skoro sedmnáct let a v tom věku už většina žen porodila tři čtyři děti, nebo ve snaze o to zemřela, ale když jsme jeli k jejím pozemkům ležícím na západ od ústí řeky Uisku, vyslechl jsem něco o tom, co ji potkalo. Vezla se ve voze taženém dvěma voly, který byl na Willibaldovo naléhání ozdoben věnci květin. Leofric, Willibald a já jsme jeli na koních vedle vozu a Willibald se jí vyptával a ona mu docela ochotně odpovídala, neboť to byl kněz a laskavý člověk.

Její otec, řekla, jí zanechal zemi a dluhy, a ty dluhy byly větší než hodnota země. Leofric se potutelně zachichotal, když uslyšel slovo dluhy. Já jsem neříkal nic, jen jsem zarputile zíral před sebe.

Potíže začaly, řekla Mildrith, když její otec postoupil desetinu svých pozemků jako aslmesscer, což je zem věnovaná církvi. Církev ji nevlastní, ale má právo na všechno, co ta země poskytne, ať už je to obilí

nebo dobytek, a její otec poskytl ten dar, vysvětlovala Mildrith, protože všechny jeho děti až na ni zemřely, a on chtěl získat přízeň Boha. Měl jsem jisté podezření, že se chtěl těšit i přízni Alfredově, neboť ve Wessexu bylo pro ctižádostivého muže velmi rozumné, aby pečoval o církev, chtěl-li, aby král pečoval o něj.

Ale pak vtrhli do země Dáni, dobytek byl poražen a úroda byla špatná a církev pohnala jejího otce k soudu, že neposkytl přislíbený výnos. Pochopil jsem, že Wessex je velmi oddaný právu a že všichni muži zákona jsou kněží, což značí, že zákon je církev, a když Mildrithin otec zemřel, soud rozhodl, že rodina dluží církvi obrovskou částku, kterou vůbec nemohla splatit, a Alfred, v jehož moci bylo dluh smazat, to odmítl udělat. A to znamenalo, že muž, který by se oženil s Mildrith, by převzal i její dluh, a žádný muž nebyl ochoten vzít na sebe to břemeno, dokud jeden northumbrijský hlupák nevlezl do léčky jako opilec klopýtající z kopce.

Leofric se chechtal. Willibald vypadal ustaraně.

„Kolik obnáší ten dluh?“ zeptal jsem se.

„Dva tisíce šilinků, pane,“ řekla Mildrith velice stísněným hlasem.

Leofric se málem dusil smíchem a já bych ho v tom okamžiku s potěšením zabil.

„A každoročně ten dluh narůstá?“ zeptal se s oprávněným podezřením Willibald.

„Ano“, řekla Mildrith a vyhýbala se mi očima. Rozumnější muž by se seznámil s tím, v jakých poměrech se Mildrith nachází, dříve než byla manželská smlouva uzavřena, ale já jsem považoval manželství jen za cestu k loďstvu. Takže teď jsem měl loďstvo, měl jsem dluh, měl jsem děvče a také jsem si udělal nového nepřítele, Oddu Mladšího, který zjevně chtěl Mildrith pro sebe, třebaže jeho otec moudře odmítl zatížit svou rodinu ochromujícím dluhem, ani nechtěl, jak jsem tušil, aby se jeho syn oženil pod svůj stav.

Mezi lidmi existuje určité rozvrstvení. Beocca mi rád říkával, že odráží nebeskou hierarchii, a snad to tak je, ale o tom nic nevím, zato dobře „vím, do jakých vrstev se řadí muži. Na vrcholku je král a pod ním jeho synové, pak přicházejí ealdormanové, kteří jsou velmoži země a bez země muž nemůže být šlechticem, třebaže já jsem byl, protože jsem se nikdy nezřekl svého nároku na Bebbanburg. Král a jeho ealdormanové

představují moc království, jsou to muži, kteří drží veliké pozemky a stavějí vojsko, a pod nimi jsou menší šlechtici, obvykle nazývaní správci, kteří odpovídají za dodržování zákona v zemi svého pána, třebaže muž může přestat být správcem, když se svému pánovi znelíbí. Správci jsou vybíráni z řad thénů, což jsou bohatí muži, kteří mohou vést své stoupence do války, ale nemají rozlehlé državy velmožů jako Odda nebo můj otec. Pod thény jsou ceorlové, svobodníci, což jsou všichni svobodní muži, ale když ceorl přijde o své živobytí, může se snadno stát otrokem, a to je samé dno žumpy. Otroci mohou být, a často jsou propuštěni na svobodu, ale pokud jim pán nedá peníze nebo pozemek, brzy se stanou otroky znovu. Mildrithin otec býval kdysi thénem a Odda z něj udělal správce odpovědného za udržování klidu a pořádku v Širokém pruhu jižního Defnasciru, ale byl také thénem s nedostatečným množstvím půdy, který svou hloupostí ještě zmenšil to málo, co mu patřilo, a tak zanechal Mildrith v nouzi, takže nebyla vhodnou manželkou pro syna ealdormana, Í když byla dost dobrá pro jednoho vyhoštěného pána z Northumbrie. Vlastně byla jen dalším pěšcem na Alfredově šachovnici a on mi ji dal jen proto, aby na mě přenesl povinnost zaplatit obrovskou sumu církvi.

Je to pavouk, říkal jsem si roztrpčeně, pavouk v kněžské černi, spřádající přilnavé sítě, a to jsem si myslel, jak jsem byl náramně mazaný, když jsem s ním mluvil v cippanhamské síni. Vlastně jsem se mohl otevřeně modlit k Thorovi a pak se vychcat na relikvie na Alfredově oltáři, a stejně by mi byl loďstvo přidělil, protože věděl, že loďstvo bude mít malou úlohu v nadcházející válce, a chtěl mě jen lapit do pasti pro své budoucí ctižádostivé záměry na severu Anglie. Teď jsem byl v situaci, z níž nebylo úniku, a ten parchant ealdorman Odda mě nechal do té pasti vlézt.

Pomyšlení na defnascirského ealdormana mě přimělo k otázce: Jakou cenu za nevěstu dal Odda tobě?“ zeptal jsem se Mildrith.

„Patnáct šilinků, pane.“

„Patnáct šilinků?“ zeptal jsem se pohoršeně.

„Ano, pane.“

„Laciný parchant,“ řekl jsem.

„Tak ho připrav o ten zbytek,“ zavrčel. Pár jasně modrých očí pohlédl na něj, potom na mě a zmizel pod pláštěm.

Jejích dvanáct lánů, které teď byly moje, leželo v kopcích nad ústím řeky Uisc v místě zvaném Oxton, což znamená statek, kde se chovají voli. Byla to salaš, jak by řekli Dáni, hospodářství, a dům měl doškovou střechu tak porostlou mechem a trávou, že vypadal jako hliněný násep. Nebyla tam žádná síň, ale šlechtic síň potřebuje, aby v ní hostil své stoupence. Byl tam chlév pro dobytek a chlívek pro prasata a dost země, aby se na ní uživilo šestnáct otroků a pět rodin pachtýřů, kteří teď byli všichni svoláni, aby mě pozdravili, a také půl tuctu domácích služebníků, kteří většinou byli také otroky. Vítali Mildrith laskavě, neboť od smrti svého otce bydlela v domácnosti manželky ealdormana Oddy, zatímco její usedlost řídil muž jménem Oswald, který vypadal tak důvěryhodně jako lasička.

Té noci jsme si připravili jídlo z hrachu, pórku, ztvrdlého chleba a zkyslého piva, a to byla moje první manželská hostina v mém vlastním domě, který byl zároveň domem zadluženým. Příštího rána přestalo pršet a posnídal jsem další ztvrdlý chléb a zkyslé pivo, a pak jsem se šel projít s Mildrith na kopec, odkud jsem viděl dolů na širokou mořskou zátoku, která se táhla přes souš jako zploštělá šedivá čepel sekery. „Kam tihle lidé půjdou," zeptal jsem se a měl jsem na mysli její otroky a pachtýře, „když přijdou Dáni?"

„Do kopců, pane."

„Jmenuji se Uhtred."

„Do kopců, Uhtrede."

„Ty nepůjdeš do kopců," řekl jsem pevně.

„Nepůjdu?" Oči se jí rozšířily úlekem.

„Půjdeš se mnou do Hamtunu," řekl jsem, „a dokud budu velet loďstvu, budeme tam mít dům."

Přikývla, očividně nejistá a vylekaná, a pak jsem ji vzal za ruku, otevřel jí dlaň a vysypal na ni třiatřicet šilinků, tolik mincí, že jí napadaly i do klína. „To je tvoje, ženo," řekl jsem.

A ona byla moje. Moje žena. Ještě toho dne jsme odešli, muž a žena, a vydali jsme se k východu.

Příběh teď spěje rychle kupředu. Zrychluje se jako proud, když se blíží k vodopádu v horách, a jako pěnící vodopád se žene po změti skal, prudký

a divoký, dokonce zmatený. Neboť právě v roce 876 Dánové vyvinuli dosud největší úsilí, aby připravili Anglii o její poslední království, a jejich nápor byl mohutný, divoký a přišel znenadání.

Útok vedl Guthrum Smolař. Dosud žil v Grantaceasteru, označoval se za krále Východní Anglie a soudím, že Alfred počítal s tím, že bude včas varován, kdyby Guthrumovo vojsko odtamtud vytáhlo, ale západosaští špehové selhali a žádné varování nepřišlo. Celé dánské vojsko tvořilo jezdectvo a Alfredovy jednotky byly shromážděny na špatném místě, a Guthrum vedl své muže na jih přes Temži a rovnou přes celý Wessex, aby se zmocnil velké pevnosti na jižním pobřeží. Ta pevnost se jmenovala Werham a ležela nepříliš daleko na západ od Hamtunu, třebaže mezi námi a ní se táhl široký pás vnitrozemského moře, nazývaný Poole. Guthrumovo vojsko napadlo Werham, dobylo ho, znásilnilo jeptišky v ženském klášteře ve Werhamu, a to všechno dřív, než Alfred mohl vyvinout nějaký odpor. Jakmile se Guthrum ocitl v pevnosti, chránily ho dvě řeky, jedna na sever od města a druhá z jihu. Na východě byl široký poklidný Poole a jediný přístup od západu střežila mohutná hradba a příkop.

Loďstvo nemohlo dělat nic. Jakmile jsme se doslechli, že Dánové jsou ve Werhamu, připravili jsme se k vyplutí, ale ještě než jsme se dostali na otevřené moře, spatřili jsme jejich loďstvo, a to byl konec našich snah.

Nikdy jsem neviděl pohromadě tolik lodí. Guthrum táhl přes Wessex s téměř tisícovkou jezdců, ale další jeho vojska přišla po moři a jejich lodi pokryly vodu. Byly to stovky lodí. Muži později říkali tři sta padesát, i když podle mě jich bylo méně, ale určitě jich bylo přes dvě stě. Loď za lodí, dračí příď za hadí hlavou, vesla čeřící hladinu doběla, loďstvo táhnoucí do bitvy, a my jsme mohli jen zmizet zpátky do Hamtunu a modlit se, aby Dánové nepřipluli do hamtunských vod a nepobili nás.

Neudělali to. Loďstvo plulo dál, aby se připojilo ke Guthrumovi ve Werhamu, takže nyní bylo veliké dánské vojsko usazeno v jižním Wessexu a já jsem si vzpomínal, co kdysi Ragnar radil Guthrumovi. Rozděl jejich síly, řekl tehdy Ragnar, a to tedy určitě znamenalo, že další dánské vojsko leží někde na severu a jen čeká, aby zaútočilo, a když Alfred vytáhne, aby se střetl s tím druhým vojskem, Guthrum vyrazí zpoza werhamských hradeb a napadne ho zezadu.

„To je konec Anglie," řekl temně Leofric. Většinou nepropadal chmurám, ale toho dne byl sklíčený. Mildrith a já jsme si opatřili dům v Hamtunu, jeden z těch, co stály blízko u moře, a většinu večerů, kdy jsme byli ve městě, s námi jedl. Ještě jsme vyjížděli s našimi loděmi, s dvanáctičlenným loďstvem, protože jsme pořád doufali, že zaskočíme a chytíme několik dánských lodí, ale dánští nájezdníci vyplouvali z Poolu jen ve velkých skupinách, nikdy ne méně než třicet lodí, a já jsem si netroufal ztratit Alfredovo loďstvo v sebevražedném útoku na tak velké síly. Uprostřed léta dánské oddíly připluly do hamtunských vod, doveslovaly téměř až k našemu kotvišti a my jsme svázali lodi k sobě, oblékli si odění, nabrousili zbraně a čekali na jejich útok. Ale jim se nechtělo do bitvy o nic víc než nám. Aby se k nám dostali, byli by se museli protáhnout průlivem po okrajích zaneseným bahnem, a tam mohli postavit jen dvě lodi vedle sebe, a tak se spokojili s tím, že na nás chvíli pokřikovali posměšky z otevřeného moře, a pak odpluli.

Guthrum vyčkával ve Werhamu a později jsme se dověděli, že čekal na Halfdana, aby vyvedl smíšené oddíly Normanů a Bretonců z Walesu. Halfdan dosud byl v Irsku, kde se mstil za Ivarovu smrt, a teď měl přivést své loďstvo a jednotky do Walesu, shromáždit tam veliké vojsko, vést je přes sæfernské moře a zaútočit na Wessex. Podle Beoccy však zasáhl Bůh. Bůh nebo tři pradleny. Všechno je v rukou osudu, neboť přišla zpráva, že Halfdan v Irsku zemřel, a ze tří bratrů teď žil už jen Ubba, jenž byl ještě v daleké pustině na severu. Halfdana zabili Irové, zavraždili ho spolu se spoustou jeho mužů v divoké bitvě, a tak toho roku Wessex zachránili Irové.

My v Hamtunu jsme o tom nic nevěděli. Podnikali jsme naše chabé nájezdy a čekali jsme na zprávy o druhém úderu, který musel dopadnout na Wessex, ale zatím k němu nedošlo, a potom, když první podzimní vichřice začaly drásat pobřeží, přišel posel od Alfreda, jehož vojsko tábořilo západně od Werhamu, a žádal, abych se dostavil ke králi. Tím poslem byl Beocca a já jsem byl ke svému překvapení rád, že ho vidím, i když mě mrzelo, že mi přinesl ten příkaz ústně. „Proč jsem se učil číst?" ptal jsem se ho, „když mi nepřineseš písemné příkazy?"

„Naučil ses číst, Uhtrede," řekl rozjařeně, „aby sis zdokonalil myšlení." Potom uviděl Mildrith a začal otevírat a zavírat pusu jako ryba na suchu.

„Tohle je…?" začal a oněměl.

„Lady Mildrith," řekl jsem.

„Drahá paní," řekl Beocca, pak polkl naprázdno a začal se lísat jako štěně, které chce pohladit. „Znám Uhtreda," dokázal jí říct, „odmalička! Od té doby, kdy byl malý kluk."

„Teď už je velký," řekla Mildrith, což Beocca považoval za skvělý vtip, neboť se přehnaně rozchichotal.

„Proč," podařilo se mi zarazit jeho smích, „mám jít k Alfredovi?"

„Protože Halfdan je mrtev, chvála Bohu, a tak Guthrum hledá cestu k dohodě. Rokování už také, chvála Bohu, začala." Spokojeně se na mě usmál, jako by ty dobré zprávy byly jeho zásluhou, a snad i byly, protože dál naznačil, že Halfdanova smrt je výsledkem jeho modliteb. „Tolika modliteb, Uhtrede. Chápeš už sílu modlitby?"

„Opravdu buď Bůh pochválen," odpověděla místo mě Mildrith. Byla skutečně velmi zbožná, ale nikdo není dokonalý. Byla také těhotná, ale Beocca si toho nevšiml a já jsem mu to neřekl.

Nechal jsem Mildrith v Hamtunu a odjel jsem s Beoccou k západosaskému vojsku. Asi tucet oddílů královy osobní stráže nám sloužil jako doprovod, neboť cesta nás vedla těsně při severním pobřeží Poolu, a než byly zahájeny rozhovory o příměří, dánské lodi podnikaly na pobřeží nájezdy. „Co ode mě Alfred chce?" neustále jsem se vyptával Beoccy, a přestože to popíral, tvrdošíjně jsem trval na tom, že o tom musí mít nějakou představu, ale on prohlašoval, že opravdu nic neví, a tak jsem se nakonec přestal vyptávat.

Přijeli jsme k Werhamu za studeného podzimního večera. Alfred byl na modlitbách ve stanu, který mu sloužil jako královská kaple, a ealdorman Odda a jeho syn čekali před stanem a ealdorman po mně vrhl ostražitý pohled, zatímco jeho syn si mě nevšímal. Beocca vešel do stanu, aby se připojil k modlitbám, zatímco já jsem se usadil, vytáhl z pochvy Hadí dech a ostřil jsem ho brouskem, který jsem nosil v kapsáři.

„Chystáš se k boji?" zeptal se mě mrzutě ealdorman Odda.

Podíval jsem se na jeho syna. „Možná," řekl jsem a pohlédl jsem zpátky na otce. „Dlužíš mé manželce peníze," řekl jsem, „osmnáct šilinků." Zrudl, neřekl nic, třebaže jeho syn položil ruku na jilec svého meče, a to mě přimělo usmát se a vstát s obnaženou čepelí Hadího dechu v ruce. Ealdorman Odda svého syna rozzlobeně odtáhl. „Osmnáct

šilinků!“ zavolal jsem za nimi, pak jsem se znovu posadil a přejížděl kamenem po dlouhém ostří meče.

Ženy. Muži kvůli nim bojují, to byla další lekce, kterou jsem se měl naučit. Jako dítě jsem si myslel, že muži zápolí o zemi nebo o moc, ale stejně tak bojují kvůli ženám. Mildrith a já jsme byli spolu nečekaně spokojení, ale bylo jasné, že Odda Mladší mě nenávidí, protože jsem se s ní oženil, a lámal jsem si hlavu, jestli se opováží něco podniknout. Beocca mi kdysi vyprávěl pověst o princi z daleké země, který ukradl královu dceru, a král pak přivedl své vojsko do princovy země a tisíce velkých válečníků padlo v úsilí dostat ji zpět. Tisíce! A všichni kvůli ženě. Ve skutečnosti spor, kterým začal tento příběh, soupeření mezi králem Osbertem z Northumbrie a Waellou, mužem, který chtěl být králem, vypukl proto, že Waella ukradl Osbertovi manželku. Slyšel jsem, jak si některé ženy stěžují, že nemají žádnou moc a že svět ovládají muži, a tak to také je, ale ženy přitom vládnou mocí, která dokáže vehnat muže do bitvy a do hrobu. Právě jsem přemýšlel o těchto věcech, když Alfred vyšel ze stanu. Měl výraz blažené radosti, který obvykle míval, když dokončil své modlitby, ale zároveň kráčel prkenně ztuhle, což pravděpodobně znamenalo, že ho zase trápí zlatá žíla, a když jsme se toho večera usadili k večeři, vypadal, že není ve své kůži. K jídlu byla jakási nepopsatelná řídká ovesná kaše, kterou bych váhal podat prasatům, ale bylo dost chleba a sýra, a tak jsem nehladověl. Všiml jsem si, že Alfred je vůči mně odměřený a chladně zdvořilý, a sotva bere na vědomí moji přítomnost, ale přičítal jsem to tomu, že loďstvo nedokázalo během toho léta dosáhnout žádného opravdového vítězství. Přesto mě však povolal a já jsem se divil proč, jestliže mě hodlal nevšímavě přehlížet.

Příštího rána mě však povolal po modlitbách a procházeli jsme se sem a tam u královského stanu, nad nímž v podzimním slunci vlál dračí praporec. „Může loďstvo,“ řekl Alfred zamračeně, „zabránit Dánům, aby odpluli z Poolu?“

„Ne, pane.“

„Ne?“ To zaznělo ostře. „Proč ne?“

„Protože, pane,“ řekl jsem, „máme dvanáct lodí, kdežto oni jich mají přes dvě stě. Dokázali bychom jich pár pobít, ale nakonec nás přemohou,

a tobě nezbyde už žádné loďstvo, zatímco oni pořád budou mít víc než dvě stě lodí.“

Myslím, že to Alfred věděl, ale stejně se mu moje odpověď nelíbila.

Ušklíbl se, pak několik dalších kroků ušel mlčky.

„Jsem rád, že ses oženil,“ řekl nečekaně.

„Do dluhů,“ odpověděl jsem ostře.

Můj tón se mu nelíbil, ale snesl ho. „Tím dluhem, Uhtrede,“ řekl káravě, „jsi povinen církvi, tak ho musíš uvítat. Krom toho jsi mladý, máš čas ho splatit. Pán, pamatuj, miluje toho, kdo dává s radostí.“ To bylo jedno z jeho nejoblíbenějších rčení a slyšel jsem je už tisíckrát. „Očekávám, že se zúčastníš rozprav,“ řekl, ale nevysvětlil mi proč, ani nečekal na žádnou odpověď a sám pokračoval dál v chůzi. Při vyjednávání mluvil on a Guthrum. Mezi Alfredovým táborem a werhamskou západní hradbou zvedli baldachýn, a právě pod tímto přístřeškem se s námahou vypracovávalo příměří. Alfred by byl rád napadl Werham, ale přístup k němu byl úzký, hradba vysoká a dobře vyspravená a Dánů bylo mnoho. Byl by to býval velice riskantní boj, který by Dáni mohli docela dobře vyhrát, a tak Alfred ten záměr opustil. A pokud Šlo o Dány, ti tam byli uzavřeni tak, že nemohli uniknout. Spoléhali se na to, že přijde Halfdan a napadne Alfreda zezadu, ale Halfdan ležel mrtvý v Irsku a Guthrumových mužů bylo příliš mnoho, než aby je bylo možné odvézt na lodích, jakkoli bylo jejich loďstvo velké, a kdyby se pokusili prorazit po souši, byli by nuceni střetnout se s Alfredem na úzkém pásu země mezi oběma řekami, a to by vedlo k velikému krveprolití. Vzpomínal jsem si, jak mi Ravn vysvětloval, že Dánové se bojí ztratit příliš mnoho mužů, protože je nemohou rychle nahradit novými. Jistěže Guthrum mohl zůstat tam, kde byl, ale pak by ho Alfred oblehl, a Alfred už vydal rozkaz, že se má vyprázdnit každý chlév, stodola, sýpka nebo sklad v dosahu nájezdu z Poolu. V přicházející zimě by tedy Dánové hladověli.

To všechno vedlo k tomu, že obě strany chtěly mír, a tak Alfred a Guthrum rokovali o jeho podmínkách, a já jsem tam přišel, právě když rozpravy končily. V tomto roce bylo už příliš pozdě, aby dánské loďstvo riskovalo dlouhou cestu podél jižního pobřeží Wessexu, a tak Alfred souhlasil, že Guthrum může zůstat přes zimu ve Werhamu. Také souhlasil s tím, že bude Dány zásobovat jídlem pod podmínkou, že

nebudou podnikat žádné loupežné nájezdy, a že jim dá stříbro, protože věděl, že Dánové vždycky chtějí stříbro, a oni na oplátku slíbili, že v klidu zůstanou ve Werhamu a na jaře pokojně odtáhnou, jejich loďstvo se vrátí do Východní Anglie a zbytek jejich vojska odtáhne přes Wessex k severu pod stráží našich mužů, dokud nedorazí do Mercie.

Na žádné straně nikdo slibům druhé strany nevěřil, a proto musely být poskytnuty nějaké záruky. Obě strany požadovaly rukojmí, a ti rukojmí museli být z nejvyšší vrstvy, jinak by jejich životy žádnou záruku nepředstavovaly. Na tucet dánských hrabat, z nichž jsem žádného neznal, mělo být vydáno Alfredovi, a odpovídající počet anglických šlechticů Guthrumovi.

A právě proto jsem tam byl povolán i já. Právě proto byl vůči mně Alfred tak chladný a rezervovaný, neboť po celou tu dobu věděl, že mám být jedním z rukojmí. Moje cena pro něj tohoto roku klesla vzhledem k bezmocnosti našeho loďstva, ale mé postavení a rod měly svoji cenu při smlouvání, a tak jsem byl mezi vybranými rukojmími. Byl jsem ealdorman Uhtred a užitečný už jen tím, že jsem byl urozený velmož, a viděl jsem, jak se Odda Mladší široce usmívá, když moje jméno Dánové přijali.

Guthrum a Alfred potom skládali přísahy. Alfred trval na tom, aby dánský vůdce přísahal s rukou položenou na svatých ostatcích, které Alfred vždycky nosil ve své výstroji. Bylo tam pírko holubice, kterou Noe vypustil z archy, rukavice, jež kdysi patřila svatému Ceddovi, a ze všeho nejposvátnější prsten na prst u nohy, který patřil Marii Magdaleně. Svatý prsten, tak ho Alfred nazýval. Zmatený Guthrum položil ruku na ten kousíček zlata a odpřisáhl, že dodrží své sliby, a potom sveřepě vyžadoval, aby Alfred položil ruku na tu kost, kterou nosil ve vlasech, a přiměl krále Wessexu přísahat na svoji mrtvou dánskou matku, že Západní Sasové dodrží úmluvu. Teprve když byly tyto přísahy složeny a posvěceny zlatem světice a kostí matky, byli rukojmí vyměněni, a když jsem šel přes volné prostranství mezi oběma tábory, Guthrum mě určitě poznal, neboť mě stihl dlouhým zadumaným pohledem. Potom jsme byli obřadně eskortováni do Werhamu. A tam mě přivítal hrabě Ragnar, syn Ragnara Neohroženého.

Bylo to radostné shledání. Ragnar a já jsme se objali jako bratři, a já jsem na něj vždycky myslel jako na bratra, a on mi dal herdu do zad,

nalil pivo a vypověděl novinky. Kjartan a Sven ještě žili a dosud byli v Dunholmu. Ragnar se jim postavil tváří v tvář na formální schůzce, kam bylo oběma stranám zakázáno přinést si zbraně, a Kjartan odpřisáhl, že není vinen vypálením Ragnarova sídla, a prohlásil, že o Thyře nic neví. „Ten parchant lhal," řekl Ragnar, „a já to vím, že lhal. A on ví, že zemře."

„Ale zatím ještě ne?"

„Jak mohu dobýt Dunholm?"

Byla tam Brida, která sdílela lože s Ragnarem, a pozdravila mě vřele a přívětivě, i když ne tak nadšeně jako Nihtgenga, který na mě ze všech stran vyskakoval a olízal mi celý obličej. Bridu pobavilo, že se mám stát otcem. „Ale bude ti to jen k dobru," řekla.

„K dobru? Proč?"

„Protože to z tebe udělá opravdového muže."

Měl jsem dojem, že tím už jsem, i když mi k tomu stále ještě jedno chybělo, něco, o čem jsem se nikdy nikomu nesvěřil, ani Mildrith, ani Leofrikovi, ani teď Ragnarovi nebo Bridě. Bojoval jsem s Dány, viděl jsem hořet lodi a tonout muže, ale dosud nikdy jsem nebojoval ve veliké hradbě štítů. Bojoval jsem v malých hradbách, bojoval jsem s lodní posádkou proti posádce jiné lodi, ale nikdy jsem nestál na širokém bitevním poli a neviděl jsem tolik praporců nepřítele, až zakryjí slunce, a nepoznal jsem ten strach, který se člověka zmocní, když se stovky nebo tisíce mužů vrhají do krveprolití. Byl jsem v Eoferwiku a u Æskova kopce, a viděl jsem srážku hradeb štítů, ale nestál jsem v prvních řadách. Byl jsem v bojích, ale byly to všechno jen šarvátky a šarvátky končí rychle. Nikdy jsem nemusel vydržet dlouhé pouštění žilou, ty děsivé boje, kdy člověk zeslábne žízní a únavou a nepřátelé se stále hrnou, bez ohledu na to, kolik jich člověk zabije. Teprve až budu mít za sebou tohle, říkal jsem si, budu se moci sám pokládat za opravdového muže.

Chyběla mi Mildrith, a to mě překvapilo. Také mi scházel Leofric, i když jsem se velice těšil z Ragnarovy společnosti, a život rukojmího nebyl těžký. Bydleli jsme ve Werhamu, jídla jsme dostávali dost a sledovali jsme, jak se dny krátí zimní šedí. Jedním z rukojmí byl Alfredův bratranec, kněz jménem Waella, který se rozčiloval, užíral a občas plakal, ale my ostatní jsme byli vcelku spokojení. Mezi rukojmími byl i Hacca, který kdysi velel Alfredově loďstvu, a byl jediný z rukojmí,

s kým jsem se dobře znal, ale trávil jsem čas s Ragnarem a jeho muži, kteří mě brali jako jednoho ze svých, a dokonce se ze mě pokusili udělat zase Dána. „Mám ženu," pověděl jsem jim.

„Tak ji přiveď!" řekl Ragnar. „Nikdy nemáme dost ženských."

Ale teď už jsem byl Angličan. Necítil jsem žádnou nenávist k Dánům, vlastně jsem byl raději s nimi než s ostatními rukojmími, ale byl jsem Angličan. K tomu jsem už dospěl. To, kam jsem patřil, nezměnil Alfred, ale Leofric a Mildrith, nebo snad ty tři pradleny už znudilo si se mnou hrát, třebaže Bebbanburg se mi neodbytně vracel na mysl a já jsem nevěděl, jestli mám zachovat věrnost Alfredovi, ani jestli ještě vůbec někdy spatřím to krásné místo.

Ragnar přijal moji volbu. „Ale když bude mír," řekl, „pomůžeš mi porazit Kjartana?"

„Když?" opakoval jsem to slovo.

Pokrčil rameny. „Guthrum stále ještě chce Wessex. Všichni ho chceme."

„Když bude mír," slíbil jsem, „přijdu na sever."

Pochyboval jsem ale, že mír vydrží. Na jaře Guthrum odejde z Wessexu, rukojmí budou propuštěni na svobodu, a potom co? Dánské vojsko nepřestalo existovat a Ubba dosud žil, takže prudký nápor na Wessex určitě zase začne. Guthrum si musel myslet totéž, neboť rozmlouval se všemi rukojmími ve snaze zjistit, jakou silou Alfred vládne. „Je to veliká síla," pověděl jsem mu, „můžeš pobít jedno jeho vojsko, a další vyskočí ze země." Byl to úplný nesmysl, samozřejmě, ale co jiného mohl ode mě očekávat?

Pochybuji, že jsem Guthruma přesvědčil, ale Waella, ten kněz, který byl Alfredovým bratrancem, do něj zašil strach z Boha. Guthrum si po celé hodiny povídal s Waellou a já jsem mu často tlumočil, a Guthrum se nevyptával na vojska nebo lodě, ale na Boha. Kdo je ten křesťanský bůh? Co nabízí? Byl uchvácen a nesmírně zaujat příběhem o ukřižování, a mám dojem, že kdybychom byli měli dost času, byl by Waella snad dokázal Guthruma přesvědčit, aby přestoupil ke křesťanství. Waella sám si to tak jistě představoval, neboť mi přikázal, abych se za takové obrácení na víru modlil. „Je to na dosah, Uhtrede," řekl mi vzrušeně, „a když už bude jednou pokřtěný, pak se udrží mír!"

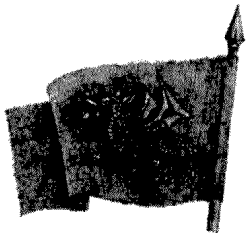
Takové jsou sny kněží. Já jsem snil o Mildrith a dítěti, které nosila. Ragnar snil o pomstě. A Guthrum?

Navzdory svému zaujetí pro křesťanství snil Guthrum jen o jediné věci.

Snil o válce.

ČÁST TŘETÍ

Boj v hradbě štítů

Kapitola desátá

Alfredovo vojsko odtáhlo z Werhamu. Nějací Západní Sasové tam zůstali, aby sledovali Guthruma, ale bylo jich velmi málo, protože vydržovat vojsko je drahé a zdá se, že jakmile se shromáždí, napadne je nějaká nemoc, a tak Alfred využil příměří a poslal odvedence z fyrdů zpátky na jejich hospodářství. Sám se svou tělesnou stráží odešel do Scireburnamu, který leží půl dne cesty na severozápad od Werhamu, a k Alfredově radosti tam sídlil biskup a stál klášter. Beocca mi pověděl, že Alfred strávil tu zimu pročítáním starobylých zákoníků z Kentu, Mercie a Wessexu a nepochybně se sám chystal sestavit své vlastní zákony, což také nakonec udělal. Jsem si jistý, že té zimy byl šťastný, když kritizoval nařízení a výnosy svých předchůdců a snil o dokonalé společnosti, kde nám církev přikáže, co nesmíme dělat, a král nás potrestá za to, že to děláme.

Huppa, ealdorman z Thornsaety, velel té hrstce mužů, kteří zůstali na stráži na dohled od werhamských hradeb, a Odda Mladší vedl oddíl jezdců, kteří střežili pobřeží Poolu, ale ty dvě válečné tlupy představovaly jen malou sílu a nemohly udělat o moc víc než nespouštět Dány z očí, a proč by také měly dělat něco víc? Měli jsme příměří, Guthrum ho odpřisáhl na svatý prsten a ve Wessexu nastal klid a pokoj.

Oslava Yule ve Werhamu nestála za nic, i když Dánové dělali co mohli, ale byla alespoň spousta piva, takže se muži opili, ale hlavně si z toho Yule vzpomínám, jak se Guthrum rozplakal. Slzy se mu řinuly po tvářích, když harfenista hrál smutnou melodii a skald přednášel

výpravnou báseň o Guthrumově matce. Skald vyzpěvoval, že s její krásou soupeřily jen hvězdy a její dobrota byla taková, že k její poctě v zimě rozkvétaly květiny, aby jí vzdaly hold. „Byla to odporná běhna," zašeptal mi Ragnar, „a ošklivá jako vědro hoven."

„Ty jsi ji znal?"

„Znal ji Ravn. Vždycky říkal, že má hlas, kterým by mohla kácet stromy."

Guthrum si vedl podle svého přízviska „Smolař". Dostal se na dosah ke zničení Wessexu a pouze Halfdanova smrt ho o tento jeho životní cíl připravila, a to nebyla Guthrumova chyba, avšak mezi vojskem, které nemělo kudy uniknout, začínaly kvasit zášť, vztek a rozmrzelost. Muži si potichu bručeli, že pod Guthrumovým velením se nikdy nic nemůže vydařit, a snad díky této nedůvěře byl ještě zachmuřenější než dříve, nebo to možná způsobil i hlad.

Dánové totiž hladověli. Alfred dodržel své slovo a posílal jim jídlo, ale nikdy ho nebylo dost a já jsem nemohl pochopit, proč Dáni nesnědí své koně, kterým nezbývalo než se pást na zimních blatech mezi pevností a Poolem. Ti koně zoufale vyhubli, protože jejich ubohou pastvu doplňovala jen ta troška sena, co Dánové našli ve městě, a když seno došlo, strhli došky z několika werhamských domů, a tahle ubohá strava udržovala koně naživu až do prvních náznaků jara. Vítal jsem ty nové známky otáčejícího se roku; píseň drozda brávníka, psí fialky, které se ukázaly na místech chráněných před větrem, jehnědy na lískových keřích a první žáby skřehotající v mokřinách. Jaro přicházelo, a až se země zazelená, Guthrum odtáhne a my rukojmí budeme propuštěni.

Dostalo se k nám jen málo novinek kromě těch, které nám sdělili Dáni, ale občas se podařilo doručit někomu z rukojmí vzkaz, který obvykle přibili na vrbu před bránou, a jeden takový vzkaz byl adresován mně, a tehdy jsem byl poprvé vděčný Beoccovi, že mě naučil číst, neboť Otec Willibald mi napsal, že mám syna. Mildrith porodila před Yule, chlapec je zdravý a ona je také zdravá a chlapce pojmenovali Uhtred. Plakal jsem, když jsem to četl. Neočekával jsem, že to budu tak silně prožívat, ale cítil jsem to tak, a když se Ragnar zeptal, proč pláču, a já jsem mu to pověděl, odněkud se vytasil se sudem piva a udělali jsme si oslavu, nebo aspoň takovou hostinu, jak jen bylo možné, a dal mi tenounký stříbrný náramek jako dar pro chlapečka. Měl jsem syna. Uhtreda.

Příštího dne jsem pomáhal Ragnarovi znovu spustit na vodu Wind-Viper. Zatím byla vytažená na souš, aby se její žebra a bednění mohly utěsnit, nakladli jsme na její dno kameny, které sloužily jako zátěž, vystrojili jsme lanovím a plachtou její stěžeň a potom jsme zabili zajíce, kterého jsme chytili do oka v polích, kde se pokoušeli pást koně. Ragnar vylil zaječí krev na přední vaz přídě *Wind-Viperu* a vyzýval Thora, aby jí seslal dobrý vítr, a žádal Odina, aby jí přinesl velká vítězství. Té noci jsme zajíce snědli a vypili zbytek piva a příštího rána připlula od moře dračí loď. Udivilo mě, že Alfred nenařídil, aby naše loďstvo hlídkovalo ve vodách před ústím Poolu, ale žádná z našich lodí tam nebyla, a tak ten osamělý dánský koráb připlul proti proudu řeky a přinesl vzkaz pro Guthruma.

Ragnar si nebyl jistý, co je to za loď, a mluvil o ní jen mlhavě. Říkal, že přijíždí z Východní Anglie, což se později ukázalo jako nepravda, a že jen přináší novinky z tohoto království, což bylo stejně nepravdivé. Připlula totiž od západu, kolem Cornwalu, ze zemí Walesanů, ale to jsem se dozvěděl teprve později, a v téhle době mi na tom ani nezáleželo, protože Ragnar mi také řekl, že už bychom měli – brzy, velmi brzy odejít, a já jsem měl myšlenky jen na svého syna, kterého jsem ještě neviděl. Na Uhtreda Uhtredsona.

Toho večera Guthrum vystrojil pro rukojmí hostinu, a to pořádnou hostinu s jídlem a pivem, které přivezla ta dračí loď, co právě připlula, a Guthrum nás chválil, že jsme byli dobrými hosty, a každému z nás dal náramek na paži a slíbil, že všichni budeme brzy propuštěni na svobodu.

„Kdy?“ zeptal jsem se.

„Brzy!“ Jeho dlouhý obličej se zaleskl ve světle ohně, jak ke mně napřáhl roh s pivem. „Brzy! Teď se napij!“

Všichni jsme popíjeli a po hostině jsme my rukojmí odešli do síně kláštera jeptišek, protože Guthrum trval na tom, abychom tam nocovali. Přes den jsme se mohli volně procházet a bloumat, kde se nám zachtělo na území vymezeném pro Dány, a když jsme chtěli, mohli jsme nosit zbraně, ale Guthrum si přál, aby v noci zůstávali všichni rukojmí na jednom místě, kde na ně jeho strážci v černých pláštích mohli dohlížet. A právě tihle strážci pro nás přišli v hloubi té temné noci. Nesli si planoucí pochodně, probudili nás kopanci a přikázali nám vyjít ven, a jeden z nich mi vykopl Hadí dech, když jsem se po něm natáhl. „Vypadni ven,“

osopil se na mě, a když jsem po meči sáhl znovu, praštil mě žerdí kopí přes hlavu a dvě další kopí mě rýpla do zadku. Neměl jsem na výběr a nezbylo mi než vyklopýtat ze dveří do šlehajícího větru, který přinášel studené poletující mrholení. Vítr se opíral do planoucích pochodní, jež osvětlovaly ulici, kde čekala nejméně stovka Dánů, všichni ve zbroji, a viděl jsem, že osedlali své vyhublé koně a nasadili jim uzdy, a nejdřív jsem si myslel, že to jsou muži, kteří nás vyprovodí zpátky k západosaským hranicím.

Potom se Guthrum, jako vždy zahalený v černém plášti, prodral mezi muži s přilbami na hlavách. Nepadlo ani slovo. Guthrum s pochmurnou tváří a bílou kostí ve vlasech pouze kývl a jeho muži v černých pláštích tasili meče, a chudák Waslla, Alfredův bratranec, zemřel jako první z rukojmích. Guthrum sebou při kněžově smrti trochu trhl, neboť bych řekl, že měl Wasllu rád, ale to už jsem se otáčel, připravený servat se s muži, co stáli za mnou, i když jsem neměl žádnou zbraň a věděl jsem, že střetnutí může skončit jen mou smrtí. Už se na mě řítil nějaký meč, který držel Dán v koženém kabátci pobitém kovovými ozdobnými cvočky a široce se šklebil, jak máchl ostřím k mému nechráněnému břichu, a pořád ještě se šklebil, když se mu vrhací sekera zabořila čepelí mezi oči. Vzpomínám si na ten tupý úder, jak se čepel zasekla, na zášleh krve ve světle plamenů, na ten zvuk, jak muž dopadl na valouny vydlážděnou ulici. Po celý ten čas jsem slyšel zoufalé, hněvem zběsilé protesty, křik ostatních rukojmí, kteří byli právě vražděni, ale já jsem zůstával naživu. Tu sekeru hodil Ragnar, a ten teď také stál vedle mě s taseným mečem. Byl ve svém válečném odění, vyleštěném řetízkovém brnění, vysokých botách a přilbě, kterou měl ozdobenou párem orlích křídel, a v matném světle větrem rozevlávaných ohňů vypadal jako bůh, který sestoupil do našeho světa Midgardu.

„Musí zemřít všichni," trval na svém Guthrum. Ostatní rukojmí byli mrtvi nebo umírali s rukama zkrvavenýma od beznadějných pokusů odrážet čepele, a asi tucet dánských válečníků se zrudlými meči si teď klestilo cestu ke mně, aby se mnou skoncovali.

„Zabijte ho," zakřičel Ragnar, „ale nejdřív budete muset zabít mě." Jeho muži vystoupili z davu a postavili se vedle svého pána. Stáli proti přesile nejméně pěti na jednoho, ale byli to Dáni a nedávali najevo žádný strach.

Guthrum se upřeně díval na Ragnara. Hacca ještě nebyl mrtvý a svíjel se v krutých bolestech a Guthrum, kterého podrážděnilo, že ten člověk ještě žije, vytasil meč a vrazil ho Haccovi do krku. Guthrumovi muži už stahovali náramky z mrtvých, ty kroužky, které jim jen před několika hodinami porozdával jejich pán. „Všichni musí zemřít," řekl Guthrum, když Hacca ztichl. „Alfred teď pozabíjí naše rukojmí, takže to musí být muž za muže."

„Uhtred je můj bratr," řekl Ragnar, „a můžeš ho zabít, jestli chceš, ale nejdřív musíš zabít mě."

Guthrum ustoupil. „Tohle není doba na to, aby bojoval Dán proti Dánovi," utrousil na půl úst a zasunul svůj meč do pochvy na důkaz, že mohu žít. Prošel jsem ulicí, abych našel toho muže, který mi ukradl Hadí dech, Vosí žihadlo a mé odění, a on mi to bez odporu vydal.

Guthrumovi muži už nasedali do sedel. „Co se to děje?" zeptal jsem se Ragnara.

„Co bys řekl?" zeptal se jedovatě.

„Řekl bych, že porušujete příměří."

„Nedošli jsme až sem," řekl, „abychom odsud odtáhli jako zbití psi."

Díval se, jak si připínám řemen Hadího dechu.

„Pojď s námi," řekl.

„Kam?"

„Přece dobýt Wessex, co jiného?"

Nepopírám, že to byl těžký boj, že mě to vzalo u srdce a cítil jsem pokušení přidat se k těm divokým Dánům v jejich honičce přes celý Wessex, ale ten záchvěv jsem snadno přemohl. „Mám ženu," řekl jsem mu, „a dítě."

Ušklíbl se. „Alfred tě polapil do pasti, Uhtrede."

„Ne," řekl jsem, „to udělaly'ty přadleny." Urðr, Verðandi a Skuld, tři ženy, které spřádají nitky našich životů u kořenů Yggdrasilu, už rozhodly o mém osudu. Osud řídí všechno. „Půjdu ke své ženě," řekl jsem.

„Ale ne hned teď," řekl Ragnar s nejistým úsměvem a vzal mě k řece, odkud nás malá loďka odvezla tam, kde byla právě na vodu spuštěna *Wind-Viper*. Polovina posádky už byla na palubě i s Bridou, která mi dala k snídani chleba a pivo. Za prvního úsvitu, když obloha zešedla tak, že bylo vidět lesknoucí se bláto při říčních březích, nařídil Ragnar zvednout kotvu a nechali jsme se unášet dolů po proudu, proklouzli za

temnými obrysy dalších dánských lodí, až jsme připluli k přímému úseku řeky, dost širokému, aby se na něm *Wind-Viper* otočila, a tam se nasadila vesla, muži zabrali plnou silou a loď se půvabně otočila jako na obrtlíku. Obě řady vesel ji pak začaly táhnout a loď vyrazila do Poolu, kde kotvila většina dánského loďstva. Nepluli jsme daleko, jen k pustému pobřeží velkého ostrova, který leží uprostřed Poolu, k sídlu veverek, mořských ptáků a lišek. Ragnar nechal loď klouzat k pobřeží, a když se její příď dotkla pláže, objal mě. „Jsi volný," řekl.

„Díky," řekl jsem vřele, jak jsem si vzpomněl na zkrvavené mrtvoly u werhamského ženského kláštera.

Pevně mě sevřel kolem ramen.

„Ty a já," řekl, „patříme k sobě jako bratři. Nezapomeň na to. Teď už jdi."

Přebrodil jsem se mělčinami, zatímco *Wind-Viper*, za svítání šedá jako duch, pozvolna odplouvala. Brida za mnou ještě zavolala na rozloučenou, slyšel jsem, jak vesla udeřila, ponořila se do vody, a loď byla pryč.

Ten ostrov byl ohavné a hrůzu nahánějící místo. Kdysi tam žili rybáři a lovci divokých ptáků, a jeden anachoreta, mnich, který žije o samotě, si zabral vykotlaný strom uprostřed ostrova, ale příchod Dánů je všechny odehnal, a ze zbytků domů rybářů zbývaly jen ohořelé trámy a kusy dřeva na zčernalé zemi. Měl jsem ten ostrov sám pro sebe, a tak jsem z jeho břehu sledoval, jak mohutná dánská flotila vesluje ke vstupu do Poolu, i když tam se jejich lodi raději zastavily, než by vytáhly na moře, protože vítr, už teď ostrý, ještě zesílil. Teď už to byla skoro vichřice vanoucí od jihu, a příbojové vlny se divoce a bíle čeřily nad kanálem písčiny, která chránila jejich nové kotviště. Tušil jsem, že dánské loďstvo se tam přesunulo, protože kdyby zůstalo na řece, byly by jeho posádky vystaveny západosaským lučištníkům, kteří budou mezi jednotkami znovu zabírajícími Werham.

Guthrum už vyvedl své jezdce ven z Werhamu, to bylo jasné, a všichni Dánové, co ještě zbyli ve městě, se teď nacpali na lodě, kde čekali, až se povětří uklidní, aby mohli odplout, ale neměl jsem ani ponětí, kam mají namířeno.

Celý den vanul jižní vítr, sílil a hnal s sebou šlehavý déšť, a mě už znudilo pozorovat dánské loďstvo natřásající se na kotvách, a tak jsem

prohledal pobřeží ostrova a našel jsem zbytky malého člunu, zpola ukryté ve spleti porostu, a když jsem ten vrak odvlekl dolů k vodě, zjistil jsem, že se docela dobře udrží na vodě a že mě vítr odnese pryč od Dánů. Tak jsem počkal, až se obrátí příliv, a pak, zpola zalitý vodou v tom rozbitém plavidle, jsem se nechal nést vodou. Použil jsem kus dřeva jako hrubé pádlo, ale vítr teď vyl a hnal mě promáčeného a prochladlého přes široký pás vody, až jsem se, když už padla noc, dostal k severnímu pobřeží Poolu. Tam jsem se stal zase jedním z Chodících Stínů a kradl jsem se přes rákosí a mokřiny, až jsem se dostal na vyvýšeninu, kde mi křoví a houští poskytlo útulek k přerývanému spánku. Ráno jsem se vydal pěšky na východ, pořád ještě bičovaný větrem a deštěm, až jsem toho večera dorazil do Hamtunu.

A tam jsem zjistil, že Mildrith a můj syn jsou pryč.

Zmocnil se jich a unesl je Odda Mladší.

Celý ten příběh mi vypověděl Otec Willibald. Toho rána, když Leofric byl dole na pobřeží a zajišťoval lodi proti drásavému vichru, přišel Odda a řekl, že Dánové se vyhrnuli, že určitě pozabíjejí rukojmí, že by mohli každou chvíli přijít do Hamtunu a že Mildrith by měla uprchnout. „Nechtěla odejít, pane," řekl Willibald a slyšel jsem v jeho hlase ustrašenou váhavost. Můj hněv ho děsil. „Měli koně, pane," řekl, jako by to něco vysvětlovalo.

„A ty jsi neposlal pro Leofrika?"

„Nedovolili by mi to, pane." Na chvíli se odmlčel. „Byli jsme vylekaní a měli jsme strach, pane. Dáni porušili příměří a mysleli jsme si, že jsi mrtev."

Leofric pak vyrazil, aby únosce pronásledoval, ale ve chvíli, kdy se dozvěděl, že Mildrith je pryč, měl Odda náskok přinejmenším půl dopoledne a Leofric ani nevěděl, kam odjel. „Na západ," řekl jsem, „zpátky do Defnasciru."

„A ti Dáni?" zeptal se Leofric, „kam ti jdou?"

„Zpátky do Mercie?" pokoušel jsem se uhodnout.

Leofric pokrčil rameny. „Přes Wessex? Když tam čeká Alfred? A říkáš, že odjeli na koních? Jak na tom byli ti koně?"

„Nebyli v dobrém stavu. Byli napolo vyhladovělí."

„Pak tedy neodjeli do Mercie," řekl pevně.

„Možná vyjeli naproti Ubbovi," nabídl k úvaze Willibald.

„Ubbovi!“ To jméno jsem už dlouho neslyšel.

„Trousilo se tu, pane,“ řekl neklidně a ulekaně Willibald, „že je mezi Bretonci ve Walesu. Že má nějaké loďstvo na Sæfernu.“

To dávalo smysl. Ubba vystřídal svého zemřelého bratra Halfdana a zřejmě vedl proti Wessexu další dánské vojsko, ale kudy? Jestli přeplul přes sæfernské široké moře, pak by byl v Defnasciru, nebo třeba táhl podél řeky a mířil do srdce Alfredovy země od severu, ale v téhle chvíli mi na tom nezáleželo. Chtěl jsem jen najít svoji ženu a dítě. Jistěže v té touze byla i má pýcha, ale nejen pýcha. Mildrith a já jsme se k sobě dobře hodili, postrádal jsem ji a chtěl jsem vidět své dítě. Ten obřad v katedrále, do níž prosakoval déšť, obsahoval kouzlo, které se naplnilo, a já jsem ji chtěl zpátky a chtěl jsem potrestat Oddu Mladšího za to, že ji unesl. „Do Defnasciru,“ opakoval jsem, „právě tam ten parchant odtáhl. A právě tam vyrazíme zítra i my.“ Byl jsem si jistý, že Odda zamíří do bezpečí svého domova. Ne že by se obával mé pomsty, neboť se určitě domníval, že jsem mrtev, ale bude mít obavy kvůli Dánům, a mně dělalo starosti, že by na něj při jeho útěku na západ mohli padnout.

„Jen ty a já?“ zeptal se Leofric.

Potřásl jsem hlavou. „Vezmeme *Heahengel* a celou jeho vojenskou posádku.“

Leofric se zatvářil pochybovačně. „V tomhle počasí?“

„Vítr se tiší,“ řekl jsem, a vítr se opravdu uklidňoval, i když pořád ještě rval došky na střeše a třásl okenicemi, ale příštího rána byl ještě o něco klidnější, třebaže hamtunské vody byly dosud plné bílých skvrn, jak se drobné vlny vztekle hnaly ke břehu a dávaly tušit, že otevřené moře za Solente bude mohutně vzedmuté a rozbouřené. Ale v mracích se objevovaly trhliny, vítr se přehnal na východ a mně se vůbec nechtělo dál čekat. Dva lodníci z posádky, oba námořníci po celý život, se mě pokoušeli od té cesty odradit. Říkali, že už takové počasí zažili dřív a že bouře se vrátí, ale já jsem jim to nechtěl uvěřit, a oni, budiž jim to přičteno ke cti, ochotně nastoupili na loď, stejně jako Otec Willibald, od něhož to bylo zvlášť statečné, neboť moře nenáviděl a nesnášel, a teď se měl pustit do vod ještě divočejších, než jaké kdy viděl.

Převeslovali jsme hamtunskými vodami, v Solente napjali plachtu, uložili vesla dovnitř a hnali se v tom východním větru, jako bychom měli za zádí hada Rozparovače mrtvol. *Heahengel* se probíjel krátkými

vlnami, čeřil do výšky bílou vodu, hnal se jako o závod, a to jsme byli ještě v chráněných vodách. Pak jsme minuli bílé pobřežní skalní sloupy na výběžku Wihtu, skály, kterým se říká Naedles, Jehly, a hned do nás udeřilo bouřlivé moře a *Heahengel* se naklonil po vlnách. Stále jsme letěli dál, vítr utichal a slunce vysvitlo průrvami v temných mracích a vrhalo odlesky na zpěněné moře, a najednou Leofric varovně zařval a ukázal před sebe.

Ukazoval k dánskému loďstvu. Dáni tak jako já uvěřili, že se počasí zlepšuje, a určitě měli naspěch, aby se spojili s Guthrumem, neboť celé loďstvo vyplouvalo ven z Poolu a teď se hnalo pod plachtami k jihu, aby obeplulo skalnatý mys, což ukazovalo na to, že stejně jako my mají namířeno na západ. To mohlo znamenat, že táhnou k Defnasciru, nebo snad mají v záměru rovnou plout kolem Cornwallu a spojit se s Ubbou ve Walesu.

„Ty se chceš s nimi utkat?“ zeptal se mě zachmuřeně Leofric.

Opřel jsem se o kormidelní veslo a vedl nás k jihu. „Obeplujeme je,“ řekl jsem. Hodlal jsem zamířit na otevřené moře a pochyboval jsem, že se s námi některá z jejich lodí bude obtěžovat. Měli naspěch, aby se dostali tam, kam chtěli, ať měli namířeno kamkoliv, a s trochou štěstí, říkal jsem si, je *Heahengel* předhoní, neboť to byla rychlá loď, a oni byli dosud hodně blízko u mysu.

Pluli jsme s větrem v zádech a byla v tom radost, radost řídit loď bouřlivým mořem, i když pochybuji, že z toho měli velké potěšení muži, kteří museli vylévat vodu z *Heahengelu*, chrstat ji přes bok, a právě jeden z těch mužů se podíval k zádi a najednou varovně vykřikl. Otočil jsem se a viděl jsem černou bouři, vířící přes vzduté moře. Byla to skvrna temnoty a deště, který se hnal rychle, tak rychle, že Willibald, který se pevně tiskl k lodnímu boku a zvracel přes palubu, padl na kolena, pokřižoval se a začal se modlit.

„Skasej tu plachtu!“ křikl jsem na Leofrika, a ten klopýtal kupředu, ale pozdě, moc pozdě, protože poryv bouře do nás už udeřil. V jednom okamžiku ještě svítilo slunce, pak nás to prudce vrhlo tam, kde se čerti ženili, a bouře na nás narazila jako štítová hradba. Loď se otřásla, voda a vítr a přítmí nás drtily v nečekané vřavě, a *Heahengel* se tím nárazem otočil, takže plul bokem proti moři, a nemohl jsem udělat nic, abych ho vyrovnal a udržel přídí proti vlnám, a viděl jsem, jak Leofric vrávorá po

palubě, když se kormidelní strana vnořila pod vodu. „Vylévejte vodu!“ křičel jsem zoufale, „vylévejte!“ A pak se s hromovým třeskem veliká plachta rozervala na cáry, které smetly ráhno, a loď se pomalu vyrovnala, ale byla ponořená hluboko do vody, a já jsem ji ze všech sil otáčel, stáčel ji nazpátek a měnil směr plavby, jen abych ji seřídil přídí proti vření moře a větru. Muži se modlili, křižovali se, vylévali vodu, a zbytky plachty a přervané provazy si vedly jako krutí démoni, a prudká vichřice vyla v tom lanoví jako lítice, a já jsem si říkal, jak zbytečné a jalové by bylo umřít na moři tak brzy poté, co mi Ragnar zachránil život.

Nějak jsme dostali do vody šest vesel a pak, se dvěma muži u každého vesla, jsme vpluli do toho vřícího chaosu. Dvanáct mužů zabíralo šesti vesly, tři muži se pokoušeli odřezat zbytky oplachtění a ostatní vylévali vodu přes bok. Nepadaly povely, protože by stejně nebylo slyšet žádný hlas ve skučícím větru, který stahoval moři kůži a bičoval hladinu do bílé pěny letících kapek. Mohutné vzduté vlny se valily, ale ty nepředstavovaly žádné nebezpečí, protože *Heahengel* jimi projížděl, ale jejich rozčeřené vrcholky nás hrozily zaplavit. Pak jsem uviděl, jak se stěžeň zakolébal, naklonil, jeho úpony se odtrhly, a zbytečně a neúčinně jsem zakřičel, protože mě nikdo nemohl slyšet, a veliké břevno se zlomilo a padlo. Přepadlo přes bok lodi a voda je vynesla zpátky na hladinu, ale Leofric s tuctem mužů nějak dokázali přehodit stožár přes palubu, a ten pak bouchl do našeho boku, potom sebou škubal a zmítal, protože byl dosud připoutaný k lodi změtí lan z tulení kůže. Viděl jsem, jak Leofric vytrhl sekeru z vodou zalitého dna a začal sekat do té změti lan, ale co mi stačil dech, křikl jsem na něj, ať toho nechá a dá tu sekeru pryč.

Zdálo se totiž, že stěžeň, připoutaný k nám a plovoucí po hladině za námi, pomáhá loď vyrovnat. Udržoval jsem *Heahengel* přídí proti větru a vlnám a nechával veliké vlny vzdutého moře valit se za nás, a tak jsme konečně mohli popadnout dech. Muži se po sobě dívali, jako by se divili, že se shledávají naživu, a já jsem dokonce mohl pustit kormidelní veslo, protože stěžeň s velkým ráhnem a zbytky plachty, která se na něm stále držela, nás vyrovnával. Uvědomil jsem si, že mě bolí celé tělo. Byl jsem promoklý skrz naskrz, určitě jsem prochladl, ale nevšiml jsem si toho.

Leofric si přišel stoupnout vedle mě. Příď *Heahengelu* mířila k východu, ale my jsme ujížděli na západ, hnáni zpět přílivem a větrem.

Otočil jsem se, abych se ujistil, že máme na moři dost manévrovacího prostoru, a pak jsem se dotkl Leofrikova ramene a ukázal mu k mělčině u pobřeží.

A tam jsme viděli umírat celé loďstvo.

Dánové pluli k jihu podél pobřeží od vstupu do Poolu k vystupujícímu mysu, až se ocitli na závětrném pobřeží a v náhlém opětném vzkříšení bouře neměli naději. Loď za lodí byla hnána na břeh a narážela na útesy. Několika se podařilo obeplout mys a dalších pár lodí se pokoušelo odveslovat od útesů, ale většina jich byla odsouzena k záhubě. Neviděli jsme, jak tam umírali, ale uměl jsem si to představit. Nárazy lodních trupů na skály, kypící voda prodírající se prkny, údery moře a větru a kusů dřeva do tonoucích mužů, tříštící se dračí přídě, a síně mořského boha plnící se dušemi válečníků. A třebaže to byli nepřátelé, pochybuji, že někdo z nás v té chvíli cítil něco jiného než lítost. Moře přináší studenou a osamělou smrt.

Ragnar a Brida. Jen jsem tam upíral pohled, ale v dešti a vzedmutém moři jsem nemohl rozeznat jednu loď od druhé. A také jsme viděli, jak jedna loď, která už, jak se zdálo, unikla, se najednou potopila. V jednom okamžiku byla na vlně, sprška vody se rozlétla od jejího trupu, vesla ji hnala ven, a v příštím okamžiku byla prostě pryč. Zmizela. Další lodi na sebe navzájem narážely, vesla se do sebe zaplétala a tříštila se. Některé se pokoušely otočit a rychle se vrátit zpátky do Poolu, ale mnoho z nich najelo na břeh, některé na písčinu a další na útesy. Pár lodí, žalostně málo, si probilo přímou cestu, muži se zuřivě opírali do vesel, ale všechny dánské lodi byly přeplněné, protože nesly na palubách muže, jejichž koně uhynuli. Vezly vojsko, o kterém jsme nevěděli, kam míří, a to vojsko teď před našima očima umíralo.

Byli jsme už jižně od mysu, rychle hnaní k západu, a jedna dánská loď, menší než ty naše, se k nám těsně přiblížila. Její kormidelník se k nám podíval přes vodu, která nás dělila, a trpce se usmál, jako by přiznával, že teď je jediným nepřítelem moře. Ten Dán se hnal před nás, nezpomalovaný, jak jsme byli my, vlečenými troskami stěžně. Déšť syčel, zlovolný déšť bodající ve větru, a moře bylo plné prken, zlámaných ráhen, dračích přídí, dlouhých vesel, štítů a mrtvol. Viděl jsem zoufale plavat psa, oči zbělalé děsem, a na okamžik jsem měl dojem, že to je Nihtgenga, ale pak jsem uviděl, že tenhle pes má uši

černé, zatímco Nihtgenga je měl bílé. Mraky měly barvu železa, byly střapaté a nízké a voda se trhala na bílé a zelenočerné cáry, a *Heahengel* se zvedal na každou vlnu, propadal se do údolí mezi vlnami a otřásl se jako živá bytost při každém nárazu vlny, ale přežíval. Byl dobře stavěný, udržoval nás při životě a po celý ten čas jsme viděli zanikat dánské lodi, a Otec Willibald se modlil. A co je zvláštní, mořská nemoc ho přešla. Byl bledý, nepochybně mu bylo mizerně, ale když do nás bouře udeřila, přestal zvracet, a dokonce se přišel postavit vedle mě, a aby udržel rovnováhu, přidržoval se kormidelního vesla. „Kdo je dánský bůh moře?“ zeptal se mě přes hukot větru.

„Njoro!“ zakřičel jsem.

Široce se usmál. „Tak ty se modli k němu a já se budu modlit k Bohu.“

Rozesmál jsem se. „Kdyby Alfred věděl, že jsi řekl tohle, nikdy se nestaneš biskupem!“

„Stanu se biskupem, jen když to tady přežijeme! Tak se modli!“

Opravdu jsem se modlil a pomalu, zdráhavě se bouře tišila. Nízké mraky se hnaly nad hrozivými vodami, ale vítr se utišil a mohli jsme odsekat zbytky stěžně a ráhna, vyvěsit vesla, otočit Heahengel k západu a veslovat přes plující trosky roztříštěného válečného loďstva. Asi dvacet dánských lodí bylo před námi a za námi byly další, ale odhadoval jsem, že přinejmenším polovina jejich loďstva se potopila, možná i více, a hrozně jsem se bál o Ragnara a Bridu. Dohnali jsme menší dánské lodi a já jsem kormidloval blízko k tolika z nich, co jen jsem mohl, a křičel jsem přes rozbouřené moře: „Viděli jste *Wind-Viper*?“

„Ne,“ odpovídali mi. Ne, přicházela odpověď, znovu a znovu. Věděli, že jsme nepřátelská loď, ale nezáleželo jim na tom, protože v těchhle vodách nebyl jiný nepřítel než ty vody samy, a tak jsme veslovali dál, loď bez stožáru, a nechali jsme Dány za sebou, a když se stmívalo a záblesk slunečního světla pronikl jako unikající krev štěrbinou mraků na západě, zavedl jsem *Heahengel* do křivolakého ústí řeky Uisku, a jakmile jsme se ocitli za mysem, moře se uklidnilo a my jsme veslovali, najednou v bezpečí, kolem dlouhé písečné kosy a stočili jsme se do řeky. Podíval jsem se do tmavnoucích kopců, kde ležel Oxton, ale neviděl jsem tam žádné světlo.

Navedli jsme *Heahengel* na mělčinu a vypotáceli se na břeh, někteří muži padali na kolena a líbali zemi, zatímco další se křižovali. V širokém

ústí řeky byl malý přírodní přístav a u přístavu nějaká stavení, a ta jsme obsadili, vymohli jsme si, aby se zapálily ohně a aby nám přinesli jídlo, a potom za tmy jsem znovu vyšel ven a viděl jsem jiskřičky světla blikající výše proti proudu řeky. Uvědomil jsem si, že to jsou pochodně zapálené na zbylých dánských lodích, které si nějak našly cestu do Uisku a teď veslovaly do vnitrozemí na sever k Exanceasteru, a pochopil jsem, že právě tam určitě odjel Guthrum, že tam jsou Dáni a že ti z lodí, kteří přežili, posílí jeho vojsko, a pokud ještě žije Odda Mladší, velice dobře by se mohl pokusit dojít tam také.

S Mildrith a mým synem. Dotkl jsem se Thorova kladiva a modlil jsem se, aby byli naživu.

A potom, zatímco tmavé lodi projížděly dál proti proudu, jsem usnul.

Ráno jsme vytáhli Heahengel do malého přístavu, kde mohl být uložen v blátě, když opadl příliv. Bylo nás osmačtyřicet mužů, unavených, ale živých. Po obloze se táhly pruhy mraků, vysokých a šedorůžových, prchajících před odumírajícím vichrem bouře.

Šli jsme pěšky do Oxtonu, přes les plný modrých ladoněk. Očekával jsem, že tam najdu Mildrith? Myslím, že ano, ale samozřejmě tam nebyla. Byl tam jen správce Oswald a otroci a nikdo z nich nevěděl, co se děje. Leofric trval na tom, že si dopřejeme den, abychom si usušili šaty, nabrousili zbraně a naplnili břicha, ale já jsem vůbec neměl chuť odpočívat, a tak jsem vzal dva muže, Cenwulfa a Idu, a vyšli jsme si na sever k Exanceasteru, který leží na protějším břehu Uisku. Osady při řece byly prázdné, neboť lidé se už doslechli, že přicházejí Dáni, a uprchli do kopců, a tak jsme šli po výše položených cestách a vyptávali jsme se, co se přihodilo, ale věděli jen to, že na řece jsou dračí lodi, a to jsme viděli sami. Na břeh řeky pod exanceasterskými kamennými hradbami bylo vytaženo loďstvo, zle zřízené bouří. Bylo tam víc lidí, než jsem čekal, a to ukazovalo, že velká část Guthrumova loďstva přežila proto, že zůstala v Poolu, když bouře udeřila, a některé z těchto lodí dosud přijížděly a jejich posádky veslovaly vzhůru po úzké řece. Počítali jsme lodní trupy a odhadovali jsme, že je tu k devadesáti lodím, takže téměř polovina Guthrumova loďstva přežila, a snažil jsem se rozeznat trup *Wind-Viperu* mezi ostatními, ale byli jsme příliš daleko.

Guthrum Smolař. Jak oprávněně si zasluhoval tuhle přezdívku, i když svého času byl na dosah tomu, aby si vysloužil lepší, ale v téhle chvíli měl vskutku smůlu. Vyrazil z Werhamu a nepochybně doufal, že své vojsko doplní v Exanceasteru a pak udeří na sever, ale bůh moře a větru ho srazili k zemi a zůstal s ochromeným vojskem. Stejně to však bylo silné vojsko, a v téhle chvíli bezpečně usazené za římskými hradbami Exanceasteru.

Chtěl jsem se dostat přes řeku, ale bylo tam u svých lodí příliš mnoho Dánů, a tak jsme šli dál k severu, až jsme uviděli ozbrojence na cestě vedoucí na západ z Exanceasteru, na cestě, která vede přes most pod městem a dál přes blata a močály ke Cornwallu. Dlouho jsem se díval na ty muže a obával jsem se, že by to mohli být Dáni, ale oni sami se dívali k východu, a to naznačovalo, že Dány pozorují. Odhadl jsem, že to budou Angličané, a tak jsme vyšli z lesa se štíty na zádech, abychom ukázali, že nemáme zlé úmysly.

Bylo tam osmnáct mužů, které vedl thén jménem Withgil, jenž dříve byl velitelem exanceasterské posádky a ztratil většinu svých mužů, když tam Guthrum vpadl. Nechtělo se mu o tom mluvit, ale bylo jasné, že tehdy žádné potíže neočekával, a tak postavil k východní bráně jen pár strážců, a když ti strážci spatřili blížící se jezdce, domnívali se, že to jsou Angličané, a tak se Dáni dokázali brány snadno zmocnit a pak proniknout do města. Withgil prohlašoval, že svedl boj u pevnosti uprostřed města, ale z rozpaků jeho mužů bylo zřejmé, že to byl chabý, odpor, jestli se vůbec na odpor postavili, a nejblíže pravdě asi bylo, že Withgil prostě utekl.

„Byl tam Odda?“ zeptal jsem se.

„Ealdorman Odda?“ otázal se Withgil. „Ovšemže ne.“

„Kde byl?“

Withgil se na mě zamračil, jako bych právě spadl z měsíce. „Samozřejmě že na severu.“

„Na sever od Defnasciru?“

„Vytáhl na pochod před týdnem. Vedl fyrd.“

„Proti Ubbovi?“

„Podle králova příkazu,“ řekl Withgil.

„Tak kde tedy je Ubba?“ dotazoval jsem se.

Vypadalo to, že Ubba už přivedl své lodi přes široké sæfernské moře a přistál daleko na západě v Defnasciru. Vydal se na cestu předtím, než propukla bouře, a to vedlo k domněnce, že jeho vojsko zůstalo nedotčené; a Odda byl zjevně odvelen na sever, aby zastavil Ubbův postup do dalších částí Wessexu, a pokud Odda vytáhl už před týdnem, pak to jistě Odda Mladší bude vědět a vyjel by tak, aby se přidal ke svému otci? To mi napovídalo, že tam někde, ať už kdekoli, je Mildrith. Zeptal jsem se Withgila, jestli tehdy viděl i Oddu Mladšího, ale řekl mi, že ho neviděl a ani o něm neslyšel od Vánoc.

„Kolik mužů má Ubba?“ zeptal jsem se.

„Spoustu,“ řekl Withgil, což mi sice nebylo k ničemu, ale bylo to všechno, co věděl.

„Pane,“ šťouchl mě Cenwulf do paže a ukázal k východu, kde jsem spatřil jezdce na nízko položených polích, která se táhla od řeky až ke kopci, na němž stojí Exanceaster. Spousta jezdců, a za nimi přicházel vlajkonoš, a třebaže jsme byli příliš daleko, abychom rozeznali znak na praporci, zelená a bílá hlásaly, že je to západosaský prapor. Takže Alfred sem už dorazil? Zdálo se to pravděpodobné, ale vůbec se mi nechtělo překročit řeku a zjistit to. Snažil jsem se jen vypátrat Mildrith.

Válka je obklopena spoustou tajemství a záhad. Pravdě může trvat celé dny, než někam doputuje, a před pravdou letí zvěsti a klepy, a vždycky je těžké rozpoznat, co se opravdu děje, a jde o to, jak vytáhnout čistou kost skutečnosti ze zahnívajícího masa strachu a lží.

Co jsem tedy opravdu věděl? Že Guthrum porušil příměří a dobyl Exanceaster, a že Ubba je někde na sever od Defnasciru. To vzbuzovalo dojem, že se Dánové pokoušejí o to, co se jim nepodařilo loňského roku, rozdělit západosaské síly, a zatímco Alfred se střetne s jedním dánským vojskem, druhé bude pustošit zemi, nebo se možná vrhne na Alfredův zadní voj, a aby se tomu předem zabránilo, dostal už fyrd Defnasciru rozkaz uzavřít Ubbovi cestu. Odehrála se už tahle bitva? Žije Odda? Je naživu jeho syn? Žije Mildrith a můj syn? V každém střetnutí mezi Ubbou a Oddou bych sázel na Ubbu. Byl to velký válečník, proslavený mezi Dány, a Odda byl věčně podrážděný, ustaraný, šedivějící a stárnoucí muž.

„Půjdeme na sever,“ oznámil jsem Leofrikovi, když jsme byli zpátky v Oxtonu. Vůbec jsem netoužil setkat se s Alfredem. Nejspíš obklíčí

Guthruma, a kdybych přišel do jeho ležení, nepochybně by mi přikázal přidat se k jednotkám obklopujícím to velké město, a já bych tam seděl, čekal a dělal si starosti. To raději jít na sever a najít Ubbu.

A tak příštího rána vytáhla pod jarním sluncem posádka Heahengelu k severu.

Byla to válka mezi Dány a Wessexem. Já jsem vedl svoji válku s Oddou Mladším a vím, že mě vedla pýcha. Kazatelé nám kážou, že pýcha je veliký hřích, ale nemají pravdu. Pýcha tvoří muže, vede ho k cíli, je štítovou hradbou kolem jeho pověsti a Dáni to také takhle chápali. Muži umírají, říkali, ale pověst přetrvá.

Co hledáme v pánovi? Sílu, velkorysost, tvrdost a úspěch, a proč by na to vše muž neměl být pyšný? Ukažte mi pokorného válečníka, a uvidím mrtvého. Alfred hlásal pokoru, dokonce ji předstíral, nesmírně rád se ukazoval v kostele bosý a padal na tvář před oltářem, ale opravdovou pokoru v sobě nikdy neměl. Byl pyšný, hrdý, vznešený a muži se ho kvůli tomu báli, a muži se mají bát pána. Mají se obávat jeho nelibosti a nemilosti a bát se, že pramen jeho štědrosti pro ně vyschne. Pověst a jméno vyvolává strach a pýcha ochraňuje pověst, a tak jsem vytáhl na sever, protože moje pýcha byla v ohrožení. Unesli mi moji ženu a dítě a já si je dobudu zpátky, a jestli jim někdo ublížil, jestli utrpěli nějakou úhonu, pak se pomstím a pach krve toho muže vyvolá v dalších mužích strach ze mě. Wessex může pro mě za mě padnout, moje pověst a čest byly důležitější, a tak jsme postupovali dál, vyhnuli jsme se Exanceasteru, šli jsme po hroutící se dobytčí stezce do kopců, až jsme došli k Twyfyrdu, malému městu, teď přecpanému uprchlíky z Exanceasteru, ale nikdo z nich neviděl Oddu Mladšího a neměl o něm žádné zprávy, ani tam neslyšeli o nějaké bitvě dál na severu, i když jeden kněz prohlašoval, že minulé noci se třikrát zablýsklo, a zapřísahal se, že to je znamení, že Bůh potřel pohany.

Z Twyfyrdu jsme se vydali po cestách při okraji velkých blat a procházeli jsme zemí, která byla plná hlubokých lesů, kopcovitá a půvabná. Byli bychom postupovali rychleji, kdybychom měli koně, ale neměli jsme žádné, a těch několik málo, co jsme viděli, byla stará, nemocná zvířata, a nikdy jich nebylo dost pro všechny naše muže, a tak jsme šli pěšky. Té noci jsme přespali v hluboké úžlabině prozářené květy a poseté ladoňkami, slavík nás ukolébal svou písní do spánku a za svítání

nás probudil celý chór, a šli jsme dál pod bílými hlohy a mezi blatouchy a odpoledne jsme přišli k pahorkatině nad severním pobřežím a setkali jsme se s domácími lidmi, kteří uprchlí z pobřežních zemí se svými rodinami, domácími zvířaty a dobytkem, a to nám říkalo, že brzy uvidíme Dány.

Nevěděl jsem to, ale tři přadleny právě spřádaly můj osud. Zpevňovaly jeho vlákna, skrucovaly je těsněji, dělaly ze mě to, čím jsem, ale jak jsem se podíval z vysokého kopce, pocítil jsem jen záchvěv strachu, neboť tam bylo Ubbovo loďstvo veslující k východu a udržující krok s jezdci a pěchotou, postupující podél pobřeží.

Ti lidé, kteří uprchli ze svých domovů, nám pověděli, že Dáni přišli z velšských zemí přes široké sæfernské moře, a že přistáli na místě, které se jmenuje Beardastopol a leží daleko na západ od Defnasciru. Tam také shromáždili své koně a zásoby, ale pak jejich tažení na východ, do nitra západosaské země, zdržela veliká bouře, ta, která poničila Guthrumovo loďstvo. Ubbovy lodi zůstaly v beardastopolském přístavu, dokud bouře nepřešla, a potom tam, kdoví proč, čekaly dál, i když se počasí zlepšilo, a hádal jsem, že Ubba, který neudělal nic bez souhlasu bohů, rozhodil runové hůlky, zjistil, že jejich věštba je nepříznivá, a tak čekal, dokud předpovědi nebudou lepší. Teď jsou už runy určitě dobré, neboť Ubbovo vojsko se dalo do pohybu. Napočítal jsem třicet šest lodí, odhadem vojsko alespoň o dvanácti nebo třinácti stech mužů.

„Kam teď táhnou?“ zeptal se jeden z mých mužů.

„Na východ,“ zabručel jsem, ale co jiného jsem mohl říct? Na východ do Wessexu. Na východ do bohatého srdce posledního anglického království. Na východ do Wintanceasteru nebo kteréhokoli z dalších bohatých měst, kde kostely, mužské i ženské kláštery překypují poklady, na východ, kde na ně čeká kořist, na východ, kde je jídlo a více koní, na východ, aby pak vyzvali další Dány, ať přijdou na jih za hranici Mercie. Alfred tak bude přinucen vyjít z Exanceastru a vojsko Wessexu se ocitne mezi dvěma voji Dánů, až na to, že fyrd Defnasciru je někde na tomto pobřeží a má za úkol Ubbovy muže zarazit.

Šli jsme k východu, přešli z Defnasciru do Sumorsastu, a jako stín jsme se po vyvýšeninách táhli za Dány. Té noci jsem se díval, jak Ubbovy lodi připlouvají ke břehu a v dánském táboře se rozžíhají ohně. My jsme si zapálili ohně hluboko v lese a znovu jsme vyšli před svítáním, a tak

jsme se dostali před naše nepřátele, a v poledne jsme už spatřili první západosaské oddíly. Byli to jezdci, nejspíš vyslaní špehovat nepřítele, a teď se stahovali před dánskou hrozbou, a my jsme šli dál, dokud kopce nezmizely z dohledu tam, kde se řeka vlévá do sæfernského moře, a zjistili jsme, že právě tam se ealdorman Odda rozhodl zřídit své obranné postavení ve tvrzi postavené dávnými lidmi na kopci u řeky.

Ta řeka se jmenovala Pedredan a těsně u jejího ústí bylo městečko Cantucton, a blízko Cantuctonu stála starobylá pevnost s hliněnými valy, o které místní lidé říkali, že se jmenuje Cynuit. Byla to věkovitá pevnost, alespoň Otec Willibald říkal, že je starší než Římané, že byla stará už tehdy, kdy svět byl ještě mladý. Kdysi tu pevnost postavili tak, že navršili na vrcholku kopce hliněné valy a po vnější straně těch valů vykopali příkop. Čas zapracoval na těch valech, snížil je a změlčil příkop, a náspy porostly trávou. Na jedné straně byla hradba zbouraná, takže tam z ní téměř nic nezbylo, jen pouhý stín na trávníku, ale byla to pevnost a místo, kam ealdorman Odda přivedl své vojsko a kde zemře, jestli neporazí Ubbu, jehož lodi se už objevovaly v ústí řeky.

Nešel jsem rovnou do té pevnůstky, ale zastavil jsem se na chvíli v úkrytu stromů a vystrojil se do války. Stal jsem se ealdormanem Uhtredem ve válečné slávě a lesku. Otroci v Oxtonu mi pískem vyleštili železný krunýř a já si ho teď navlékl a přes něj jsem si připjal kožený řemen na Hadí dech a Vosí žihadlo. Obul jsem si vysoké boty, nasadil zářící přilbu a zvedl štít s železnou puklicí, a když všechny tkanice a řemínky byly pevně uvázané a spony upevněné, cítil jsem se jako bůh oděný do války, vystrojený k zabíjení. Moji muži si připínali řemeny, šněrovali si boty, zkoušeli ostří svých zbraní, a dokonce Otec Willibald si uřízl hůl, veliký kus jasanového dřeva, který by dokázal rozbít člověku hlavu.

„Ty nebudeš muset bojovat, Otče," řekl jsem mu.

„Všichni teď musíme bojovat, pane," řekl. Ustoupil o krok zpátky, prohlédl si mě od hlavy k patě a na tváři se mu objevil nepatrný úsměv. „Dospěl jsi," řekl.

„Tak už to s námi chodí, Otče," řekl jsem.

„Pamatuji si, když jsem tě viděl poprvé. Děcko. Teď mám z tebe strach."

„Doufejme, že nepřítel také," řekl jsem, a nebyl jsem si úplně jistý, kterého nepřítele teď myslím, zda Oddu nebo Ubbu, a přál jsem si, abych měl bebbanburský praporec, vlčí hlavu s vyceněnými zuby, ale měl jsem aspoň své meče a štít, a vyvedl jsem své muže z lesa a přes pole tam, kde si fyrd Defnasciru zřídil své stanoviště.

Dánové byli asi míli nalevo od nás, hrnuli se z pobřežní cesty a spěchali, aby obklopili ten kopec zvaný Cynuit, třebaže dorazili příliš pozdě na to, aby nám přehradili cestu. Po mé pravici byli další Dánové, Dáni námořníci, kteří vedli své lodi s dračími příděmi vzhůru po řece Pedredan.

„Je jich víc než nás," řekl Willibald.

„To ano," souhlasil jsem. Na řece byly labutě, chřástalové v neposečené trávě a na loukách kvetly krvavě červené vstavače. Byl ten čas roku, kdy by muži měli sušit a sklízet seno nebo stříhat ovce. Říkal jsem si sám pro sebe, že tady nemusím být. Nemusím jít na tenhle kopec, kam nás Dánové přijdou pobít. Podíval jsem se na své muže a uvažoval jsem, jestli si říkají totéž, ale když zachytili můj pohled, jen se široce ušklíbli nebo kývli, a já jsem si najednou uvědomil, že mi důvěřují. Vedl jsem je a oni o mně nepochybovali, i když Leofric nebezpečí chápal.

Dohonil mě.

„Z tohohle vršku vede jen jediná cesta," řekl tiše.

„Já vím."

„A když si cestu odsud neprobojujeme," řekl, „tak tady zůstaneme. Pohřbení."

„Já vím," řekl jsem znovu a myslel jsem na pradleny a věděl jsem, že zpevňují vlákna, a podíval jsem se vzhůru po svahu Cynuitu a viděl jsem, že na samém vršku jsou nějaké ženy, ženy chráněné svými muži, a pomyslel jsem si, že by mezi nimi mohla být i Mildrith a že lezu na ten kopec také proto, že nevím, kde jinde ji hledat.

Ale přadleny mě posílaly na tuhle starou hliněnou pevnost z jiného důvodu. Ještě jsem musel stanout ve velké hradbě štítů, v řadě válečníků, ve vzedmutí a hrůze opravdové bitvy, kde zabít jednoho nepřítele znamená pouze vyzývat dalšího, aby přišel. Ten kopec Cynuit byl cestou k úplné mužnosti a vystupoval jsem na něj, protože jsem neměl na výběr, přadleny mě tam poslaly.

Pak se po naší pravici rozlehl nějaký hřmot a řev tam dole v Pedredanském údolí, a uviděl jsem, jak vedle lodi vytažené na souš se právě rozvinuje nějaký praporec. Byl to praporec s havranem. Ubbův praporec. Ubba, poslední, nejsilnější a nejděsivější z Lothbrokových synů, přivedl své meče k Cynuitu. „Vidíš tamtu loď?“ řekl jsem Willibaldovi a ukázal jsem tam, kde vlál praporec. „Před deseti lety,“ řekl jsem, „jsem tu loď čistil. Cídil a drhl jsem ji.“ Dánové si vytahovali své štíty z pásu lodní obšívky a slunce pableskovalo na nesčetných hrotech jejich kopí. „Bylo mi deset let,“ řekl jsem Willibaldovi.

„Právě tuhle loď?“ zeptal se.

„Možná. Možná že ne.“ Třeba to byla nová loď. Na tom nezáleželo. Skutečně důležité bylo, že přivezla Ubbu.

K Cynuitu.

Defnascirští muži utvořili řadu tam, kde se val staré pevnosti už postupně rozdrobil a rozpadl. Někteří měli rýče a snažili se obnovit hliněný zátaras, ale neměli dost času, aby to dokončili, určitě ne, kdyby Ubba vzal kopec útokem. Prodral jsem se mezi nimi, používal jsem štít, abych odrážel muže z cesty, nevšímal jsem si těch, kteří se vyptáváli, kdo jsme, a tak jsme si uvolnili cestu až k vrcholku kopce, kde vlál Oddův praporec s černým jelenem.

Stáhl jsem si přilbu, když jsem se k němu blížil. Hodil jsem přilbu Otci Willibaldovi a vytasil jsem Hadí dech, protože jsem právě spatřil, že Odda Mladší stojí vedle svého otce a zírá na mě, jako bych byl strašidlo, a jemu jsem tak musel opravdu připadat. „Kde je?“ zařval jsem a namířil na něj hrotem Hadího dechu. „Kde je?“

Oddovi družiníci tasili meče nebo napřáhli kopí a Leofric vytasil svou v bitvách obroušenou čepel, Zabijáka Dánů.

„Ne!“ Vykřikl Otec Willibald a rozběhl se dopředu se zdviženou holí v jedné ruce a s mou přilbou v druhé. „Ne!“ Pokusil se mě zastavit, ale odstrčil jsem ho stranou, ale hned se mi postavili do cesty tři Oddovi kněží. Tak už to chodilo ve Wessexu, vždycky tu byli kněží. Vyrojili se jako myši z hořících došků, ale odstrčil jsem je stranou a postavil se přímo proti Oddovi Mladšímu. „Kde je?“ dožadoval jsem se odpovědi.

Odda Mladší byl v železném odění. V krunýři vyleštěném do takového lesku, až z toho bolely oči. Měl přilbu vykládanou stříbrem, boty, k nimž

byly přivázány železné plátky, a modrý plášť, sepnutý u krku velikou broží ze zlata a jantaru.

„Kde je?“ zeptal jsem se počtvrté, a tentokrát byl Hadí dech jen na délku dlaně od jeho krku.

„Tvoje žena je v Cridiantonu,“ odpověděl ealdorman Odda. Jeho syn měl příliš velký strach, než aby otevřel pusu.

Neměl jsem ani tušení, kde je Cridianton. „A můj syn?“ upřeně jsem se díval do zděšených očí Oddy Mladšího. „Kde je můj syn?“

„Oba jsou s mojí manželkou v Cridiantonu!“ odpověděl ealdorman Odda, „a jsou v bezpečí.“

„Přísaháš?“ zeptal jsem se.

„Přísahat?“ Ealdorman se rozhněval a jeho ošklivý odulý obličej zrudl.

„Ty se mě opovažuješ žádat, abych přísahal?“ Vytasil meč. „Můžeme tě podříznout jako psa,“ pohrozil mi a meče jeho mužů sebou trhly.

Mávl jsem mečem v širokém kruhu, až ukazoval dolů k řece. „Víš, čí je to praporec?“ zeptal jsem se a zesílil jsem hlas tak, aby mě slyšelo co nejvíc mužů na cynuitském kopci. „Tohle je havraní praporec Ubby Lothbroksona. Viděl jsem, jak Ubba Lothbrokson zabíjí. Viděl jsem, jak uvrhl muže do moře, rozřezal jim břicha, uťal jim hlavy, brodil se v jejich krvi a rozezpíval svůj meč písní jejich smrti, a ty bys zabil mě, když jsem připraven bojovat s ním po tvém boku? Tak to tedy udělej.“ Rozpřáhl jsem paže a vystavil své tělo ealdormanovu meči. „Udělej to,“ vyplivl jsem na něj s opovržením, „ale nejdřív přísahej, že moje žena a dítě jsou v bezpečí.“

Nadlouho se odmlčel, potom sklonil čepel svého meče. „Jsou v bezpečí,“ řekl, „přísahám.“

„A tohle,“ ukázal jsem Hadím dechem na jeho syna, „se jí nedotklo?“

„Přísahám, že ne,“ řekl Odda Mladší, který konečně našel hlas.

„Chtěl jsem jen, aby byla v bezpečí. Mysleli jsme si, že jsi mrtvý, a já jsem chtěl, aby byla v bezpečí. To je všechno, přísahám.“

Zasunul jsem Hadí dech do pochvy. „Dlužíš mé ženě osmnáct šilinků,“ řekl jsem ealdormanovi a šel jsem pryč.

Tak jsem přišel na Cynuit. Vůbec jsem nemusel být na tom vršku. Ale byl jsem tam. Protože všechno řídí osud.

Kapitola jedenáctá

Ealdorman Odda nechtěl zabíjet Dány. Chtěl zůstat, kde byl, a nechat Ubbovy jednotky, aby ho obklíčily. To, soudil, bude stačit.

„Zadržet jejich vojsko tady," řekl důležitě, „a Alfred může přitáhnout a zaútočit na ně."

„Alfred," upozornil jsem ho, „obléhá Exanceaster."

„Nechá tam oddíly, aby sledovaly Guthruma," prohlásil nadutě Odda, „a přitáhne sem." Nerad se mnou mluvil, ale byl jsem ealdorman, a už proto mě nemohl vyloučit ze své válečné rady, jíž se účastnil jeho syn, kněží a tucet thénů – a všechny ostatní účastníky dráždily moje poznámky. Tvrdil jsem, že Alfred nám nepřijde na pomoc, ale ealdorman Odda se odmítal stáhnout z vrcholku kopce, protože si byl jistý, že Alfred přijde. Jeho thénové, samí mohutní muži v těžkém železném odění a s tvrdými, větrem ošlehanými tvářemi, s ním souhlasili. Jeden bručel, že se musí chránit ženy.

„Tady by žádné ženy být neměly," řekl jsem.

„Ale jsou tady," řekl mi ten muž přímo. Alespoň stovka žen přišla za svými muži a teď byly na vršku, kde pro ně ani pro jejich děti nebyl žádný úkryt.

„A i kdyby Alfred nakonec přišel," zeptal jsem se, „jak dlouho to bude trvat?"

„Dva dny?" hádal Odda. „Tři?"

„A co budeme pít, než přijde?" zeptal jsem se. „Ptačí chcanky?"

Všichni se na mě jen dívali s nenávistí v očích, protože takové řeči slyšeli hrozně neradi, ale měl jsem pravdu, neboť na Cynuitu nevyvěral žádný pramen. Nejblíže byla voda v řece, a mezi námi a řekou byli Dánové a Odda zcela správně pochopil, že nás čeká žízeň, ale stejně trval na tom, abychom tam zůstali. Jeho kněží se možná modlili o zázrak.

Dáni byli stejně ostražití. Měli nad námi početní převahu, ale ne velkou, a my jsme drželi výše položené místo, což pro ně znamenalo, že budou muset útočit do strmého svahu Cynuitu, a tak se Ubba rozhodl raději kopec obklíčit, než ho vzít ztečí. Dánové hrozně neradi ztráceli muže a já jsem si vzpomněl, jak byl Ubba opatrný u Gewassku, kde váhal napadnout Edmundovo vojsko mezi dvěma cestami z mokřin, a tuto obezřetnost v něm možná ještě posílil Storri, jeho čaroděj, jestli Storri ještě žije. Ať už z jakéhokoli důvodu, místo aby zformoval své muže do štítové hradby a napadl starobylou pevnost, Ubba je rozestavěl do kruhu kolem Cynuitu a potom s pěti lodními kapitány vystoupil na kopec. Nenesl si žádný meč ani štít, takže bylo zřejmé, že chce vyjednávat.

Ealdorman Odda, jeho syn, dva théni a tři kněží mu vyšli naproti, a protože jsem byl ealdorman, šel jsem za nimi. Odda po mně vrhl zlovolný pohled, ale zase mě nemohl odmítnout, a tak jsme se s Dány setkali v půli cesty. Ubba nás nepozdravil, dokonce ani neplýtval čas obvyklými obřadnými urážkami, ale prohlásil, že jsme v pasti a že by bylo nejmoudřejší, abychom se vzdali a přestali vzdorovat. „Složíte zbraně," řekl, „vezmu si rukojmí a všichni zůstanete naživu."

Jeden z Oddových kněží přeložil Ubbovy požadavky ealdormanovi. Díval jsem se na Ubbu. Vypadal starší, než jsem si ho pamatoval, v černém chumlu své brady měl šedivé vousy, ale dosud to byl děsivý člověk s širokou hrudí, sebevědomý, troufalý a nelítostný.

Ealdorman Odda byl zjevně vyděšený. Ubba byl, koneckonců, proslulý dánský náčelník, muž, který se plavil přes široká moře a proléval krev, a teď byl Odda nucen mu čelit. Snažil se seč mohl, aby mluvil vzdorně a vyzývavě, a odsekl, že zůstane tam, kde je, a vloží svoji důvěru v jediného, pravého Boha.

„Pak vás pobiju," odpověděl Ubba.

„Můžeš se o to pokusit," řekl Odda.

To byla chabá odpověď a Ubba si s opovržením odplivl. Už se obracel k odchodu, ale pak jsem promluvil já a nepotřeboval jsem žádného tlumočníka. „Guthrumovo loďstvo je zničené," řekl jsem. „Njorð se napřáhl z hlubin, Ubbo Lothbroksone, a stáhl Guthrumovo loďstvo na mořské dno. Všichni ti stateční muži odešli k Raně a Ægirovi." Ran byla Njorðova manželka a Ægir obr, který střežil duše utonulých mužů. Vytáhl jsem svůj talisman s kladivem a zvedl ho vzhůru. „Mluvím pravdu, pane Ubbo," řekl jsem. „Díval jsem se, jak loďstvo hyne, a viděl jsem, jak muži klesají do vln."

Zíral na mě upřeně svýma bezvýraznýma, tvrdýma očima a bojechtivost v jeho srdci žhla jako žár výhně. Cítil jsem to, ale také jsem vnímal jeho strach, ne z nás, ale z bohů. Byl to muž, který neudělal nic bez znamení od bohů, a právě proto jsem mluvil o bozích, když jsem mu vyprávěl o potopení loďstva.

„Já tě znám," zavrčel a ukázal na mě dvěma prsty, aby odvrátil zlo mých slov.

„A já znám tebe, Ubbo Lothbroksone," řekl jsem, pustil jsem talisman a zvedl tři prsty. „Ivar mrtev," ohnul jsem jeden prst, „Halfdan mrtev," druhý prst, „a zbýváš už jen ty. Co říkaly runy? Že za novoluní už nezůstane v našem světě Midgardu žádný z bratří Lothbroků?"

Dotkl jsem se citlivého místa, právě tak, jak jsem chtěl, neboť Ubba maně sáhl po vlastním talismanu s kladivem. Oddův kněz tiše, mumlavým hlasem překládal a ealdorman na mě s údivem zíral široce otevřenýma očima.

„Tak proto chceš, abychom se podrobili?" zeptal jsem se Ubby. „Protože ti runové hůlky říkají, že nemůžeme být pobiti v boji?"

„Já tě zabiju," řekl Ubba. „Rozseknu tě od slabin po chřtán. Vyvrhnu tě jako mršinu."

Přinutil jsem se usmát, i když to bylo těžké, když Ubba vyhrožoval. „Můžeš to zkusit, Ubbo Lothbroksone," řekl jsem, „ale nepodaří se ti to a dopadneš špatně. Já to vím. Já jsem rozhodil runy, Ubbo, rozhodil jsem runy včera v noci za měsíčního svitu, a vím to."

Slyšel to hrozně nerad, neboť mé lži uvěřil. Chtěl být vyzývavý, ale okamžik na mě jen zíral se strachem v očích, protože jeho runové hůlky, jak jsem tušil, mu sdělily právě to, co jsem mu říkal já, že každý útok na

Cynuit skončí neúspěchem. „Ty jsi ten Ragnarův kluk," řekl, když si konečně vzpomněl, odkud mě zná.

„A Ragnar Neohrožený se mnou mluví," řekl jsem, „volá ze síně mrtvých, chce odplatu, Ubbo, pomstít se Dánům, protože Ragnara zrádně zabili jeho vlastní lidé. Já jsem jeho posel přicházející ze síně mrtvých, a jdu si pro tebe."

„Já jsem ho nezabil!" osopil se na mě Ubba.

„Proč by na tom mělo Ragnarovi záležet?" zeptal jsem se. „Chce se jen pomstít a pro něj je Dán jako Dán, tak znovu rozhoď své runy, a pak nám předej svůj meč. Jsi ztracený, Ubbo."

„A ty jsi lasiččí hovno," řekl a pak už neříkal nic, jen se otočil a spěšně odešel.

Ealdorman Odda na mě pořád ještě zíral. „Ty se s ním znáš?" zeptal se.

„Znám Ubbu od svých deseti let," řekl jsem a díval jsem se, jak dánský velitel odchází. Uvažoval jsem o tom, že kdybych měl na výběr, kdybych mohl jít, kam mě táhne srdce válečníka, raději bych bojoval po Ubbově boku než proti němu, ale pradleny rozhodly jinak. „Od té doby," pokračoval jsem, „vím o Ubbovi, že jediná věc, které se bojí, jsou bohové. Teď je vyděšený. Můžeš ho napadnout a kuráž ho zradí, protože věří, že prohraje."

„Přijde Alfred," řekl Odda.

„Alfred sleduje Guthruma," řekl jsem, ale jistý jsem si tím nebyl. Pokud jsem věděl, Alfred nás teď mohl pozorovat z kopců, ale pochyboval jsem, že Guthruma jen tak nechá vyplenit Wessex. „Sleduje Guthruma," řekl jsem, „protože Guthrumovo vojsko je dvakrát větší než Ubbovo. I když se mu potopila polovina loďstva, má Guthrum víc mužů, a proč by jim Alfred umožnil odchod z Exanceasteru? Alfred nepřijde," uzavřel jsem, „a my všichni tady umřeme žízní dřív, než nás Ubba napadne."

„Máme vodu," řekl nevrle jeho syn, „a pivo." Nasupeně se na mě už nějakou dobu díval, přestože ho naplnilo úctou, že jsem tak nenuceně mluvil s Ubbou.

„Máte pivo a vodu asi tak na den," řekl jsem pohrdlivě a z ealdormanova výrazu jsem vyčetl, že se nemýlím.

Odda se otočil a díval se k jihu na pedredanské údolí. Doufal, že uvidí Alfredovy oddíly, toužebně si přál zachytit odlesk slunečního světla na

hrotech kopí, ale samozřejmě tam nebylo nic, jen stromy kývající se ve větru.

Odda Mladší vycítil nejistotu svého otce. „Můžeme počkat ještě dva dny," naléhal.

„Smrt nebude za dva dny o nic lepší," řekl těžce Odda. Obdivoval jsem ho. Doufal, že nebude muset bojovat, doufal, že ho jeho král zachrání, ale ve svém srdci cítil, že mám pravdu, a věděl, že vypořádat se s těmihle Dány je jeho úkolem a že muži z Defnasciru drží teď osud Anglie ve svých rukou a musí ji ochránit.

„Za úsvitu," řekl a nepodíval se přitom na mě. „Vyrazíme za úsvitu."

Spali jsme ve válečné výstroji. Nebo lépe řečeno muži se pokoušeli usnout, i když měli na sobě kožené nebo železné odění, meče připnuté řemeny, přilby a zbraně na dosah ruky. Nezapálili jsme žádné ohně, protože Odda nechtěl, aby nepřítel viděl, že se chystáme k bitvě, ale nepřítel ohně měl a naše hlídky se mohly rozhlížet po svazích a využít světel nepřítele, když pátraly po každém, kdo by k nám chtěl nepozorovaně proniknout. Z roztrhaných mraků vyplouval a zase v nich mizel měsíc. Dánské ohně nás obklopovaly celým prstencem, nejsilnějším na jihu u Cantuctonu, kde rozložil tábor Ubba. Další ohně hořely na východ od nás vedle dánských lodí, plameny se odrážely od pozlacených zvířecích hlav a pomalovaných dračích přídí. Mezi námi a řekou byl palouk, z jehož vzdálenějšího konce Dáni pozorovali kopec, a za nimi se táhl široký pás mokřin, a na vzdálenější straně mokřiny se zvedal pruh pevnější země podél řeky, kde několik chýší poskytlo přístřeší dánským lodním hlídkám. Ty chýše patřívaly rybářům, kteří už dávno utekli, a ohně byly zapáleny i mezi nimi. Malá skupinka Dánů přecházela po břehu vedle ohňů, procházela pod vyřezávanými příděmi, a já jsem stál na valu a upřeně se díval na ty dlouhé, půvabné lodi a modlil se, aby *Wind-Viper* dosud existovala.

Nemohl jsem spát. Myslel jsem na štíty a Dány a meče a na strach. Myslel jsem na své dítě, které jsem nikdy neviděl, a na Ragnara Neohroženého, a lámal jsem si hlavu, jestli se na mě dívá z Valhally. Dělal jsem si starosti a pořád se mi honilo hlavou, jestli zítra neselžu, až konečně projdu branou života štítové hradby, a nebyl jsem jediný, komu se spánek vyhýbal, neboť uprostřed noci vyšplhal nějaký muž na travou

porostlý val, postavil se vedle mě, a viděl jsem, že to je ealdorman Odda. „Odkud znáš Ubbu?“ zeptal se.

„Zajali mě Dáni,“ řekl jsem, „a vychovali mě. Dáni mě naučili bojovat.“ Dotkl jsem se jednoho ze svých náramků. „Tenhle mi dal Ubba.“

„Ty jsi pro něj bojoval?“ zeptal se Odda, ne vyčítavě, ale zvědavě.

„Bojoval jsem, abych přežil,“ řekl jsem vyhýbavě.

Podíval se dozadu k měsícem ozářené řece. „Když dojde k boji,“ řekl, „nejsou Dánové žádní hlupáci. Budou očekávat útok za úsvitu.“ Neříkal jsem nic a jen se mi honilo hlavou, jestli Odda ze strachu nezměnil své rozhodnutí. „A jsou v přesile,“ pokračoval.

Stále jsem nic neříkal. Strach ovlivňuje muže a nic nevzbuzuje větší strach než vyhlídka, že bude čelit hradbě štítů. Té noci jsem byl plný strachu, neboť jsem nikdy nebojoval v bitvě muže proti muži. Byl jsem u Æskova kopce a v ostatních bitvách dávno uplynulého léta, ale v hradbě štítů jsem dosud nebojoval. Zítra, říkal jsem si, zítra, a stejně tak jsem chtěl, aby nás Alfredovo vojsko zachránilo, ale věděl jsem, že žádná záchrana nepřijde. „Mají nad námi početní převahu,“ opakoval Odda, „a někteří moji muži nemají jiné zbraně než srpy.“

„I srpem se dá zabíjet,“ řekl jsem, třebaže to byla hloupost. Nechtěl bych se střetnout s nějakým Dánem, kdybych měl jenom srp. „Kolik jich má pořádné zbraně?“ zeptal jsem se.

„Polovina?“ odhadoval.

„Pak tihle muži budou stát v předních řadách,“ řekl jsem, „a ostatní si vezmou zbraně padlých nepřátel.“ Neměl jsem ponětí, o čem to vlastně mluvím, ale věděl jsem, že musím mluvit směle a sebejistě. Strach snad dokáže muže ovlivnit, ale sebedůvěra bojuje proti strachu.

Odda se znovu odmlčel a hleděl na tmavé lodě pod námi. „Tvoje žena a syn jsou v pořádku,“ řekl po chvíli.

„Dobrá.“

„Můj syn je pouze zachraňoval.“

„A modlil se, abych byl mrtvý,“ řekl jsem.

Pokrčil rameny. „Mildrith s námi žila po smrti svého otce a můj syn ji začal mít rád. Neměl v úmyslu jí ublížit a nezpůsobil jí žádné bezpráví.“ Napřáhl ke mně ruku a v slabém měsíčním světle jsem spatřil, že mi podává kožený měšec. „Zbytek ceny za nevěstu,“ řekl.

„Nech si to u sebe, pane," řekl jsem, „a dej mi to po bitvě, a jestli zemřu, dej to Mildrith."

Nad hlavami nám přeletěla sova, světlá a rychlá, a já jsem uvažoval, jaké je to znamení. Daleko na východě, na pobřeží, v dálce za řekou Pedredan blikal malý ohýnek, a to také bylo nějaké znamení, ale já jsem ho neuměl rozluštit.

„Moji muži jsou dobří vojáci," řekl Odda, „ale co když budou obklíčeni a nepřítel je obejde po křídlech?" Stále ještě ho strašily obavy. „Bylo by lepší," pokračoval, „kdyby Ubba zaútočil na nás."

„To by bylo lepší," souhlasil jsem, „ale Ubba neudělá nic, pokud mu to runové hůlky nepřikážou."

Všechno řídí osud. Ubba to věděl, a právě proto luštil znamení bohů, a já jsem věděl, že ta sova byla nějakým znamením. Letěla nám nad hlavami, přes dánské lodě, a mířila k tomu vzdálenému ohni, který hořel na sæfernském břehu, a najednou jsem si vzpomněl na čtyři lodi krále Edmunda připlouvající k východoanglickému břehu a na ohnivé šípy narážející do dánských lodí vytažených na mělčinu, a uvědomil jsem si, že to znamení přece jen umím vyložit. „Jestli tví muži budou obklíčeni z boku," řekl jsem, „zemřou. Ale jestli budou obklíčeni z boku Dánové, pak zemřou oni. Musíme je tedy obejít po křídlech."

„Jak?" zeptal se roztrpčeně Odda. Dokázal vidět jen řež za rozbřesku: útok, boj a porážku, ale já jsem viděl tu sovu. Sova letěla od lodí k ohni, a to bylo znamení. Zapálit lodi. „Jak je obejdeme z boku?" ptal se Odda.

A já jsem stále mlčel a zvažoval, jestli mu to mám říci. Kdybych se řídil podle té věštby, znamenalo by to rozdělit naše síly, a to byla chyba, kterou Dánové udělali u Æskova kopce, a tak jsem váhal, ale Odda za mnou nepřišel proto, že by si mě najednou tak oblíbil, ale protože jsem byl vyzývavý a drzý při rozmluvě s Ubbou. Na Cynuitu jsem jenom já pevně věřil ve vítězství, nebo to aspoň tak vypadalo, a to ze mě, navzdory mému věku, udělalo vůdce na tomhle kopci. Ealdorman Odda, dost starý, aby mohl být mým otcem, potřeboval moji podporu. Chtěl, abych mu řekl, co má dělat, já, který jsem nikdy nestál ve veliké štítové hradbě, ale byl jsem mladý a domýšlivý, a ta znamení mi pověděla, co se musí udělat, a tak jsem to řekl Oddovi.

„Viděl jsi někdy Chodící Stín, sceadugengana?" zeptal jsem se ho.

Místo odpovědi se pokřižoval.

„Když jsem byl malý," řekl jsem, „snil jsem o Chodících Stínech. Chodil jsem v noci ven, abych je našel, a učil jsem se, jak si v noci počínat, abych se k nim mohl přidat."

„Co s tím za úsvitu?" zeptal se.

„Dej mi padesát mužů," řekl jsem, „a ti se připojí k mým mužům a za úsvitu zaútočí tady." Ukázal jsem k lodím, „Začneme tím, že jim zapálíme lodi."

Odda se zadíval k úpatí kopce na bližší ohně, které ukazovaly, kde jsou rozestaveny na louce na východ od nás nepřátelské hlídky. „Uvidí, že jsi na cestě," řekl, „a budou na tebe připraveni." Myslel tím, že stovka mužů se bude rýsovat proti obloze nad Cynuitem, když bude scházet z kopce, protahovat se mezi hlídkami a potichu přecházet mokřinu. Měl pravdu. Než bychom ušli deset kroků, hlídky by nás uviděly, spustily by poplach a Ubbovo vojsko, které bylo určitě připravené k bitvě stejně jako naše, by se vyhrnulo z jižního ležení a střetlo by se s mými muži na louce dřív, než bychom se dostali k blatům.

„Ale když Dánové uvidí, že jejich lodi hoří," řekl jsem, „půjdou ke břehu, ne na tu louku. A říční břeh lemují blata. Tam nás nemohou obejít z boku." Mohli by, ale mokřina by jim poskytla nejistou oporu pro nohy, takže by to pro nás nebylo tak nebezpečné jako být napadeni z boku na louce.

„Ale na břeh se nikdy nedostaneš," řekl zklamaný mým nápadem.

„Chodící Stín se tam dostane," řekl jsem.

Podíval se na mě beze slova.

„Já se tam dostanu," řekl jsem, „a když vzplane první loď, každý Dán poběží ke břehu, a právě tehdy těch sto mužů zaútočí. Dánové poběží zachránit své lodě, a to poskytne stovce mužů čas přejít mělčinu. Půjdou co nejrychleji, přidají se ke mně, zapálíme další lodě a Dánové se nás budou snažit pobít." Ukázal jsem k říčnímu břehu, kudy Dánové půjdou ze svého tábora po proužku pevné země až tam, kde jsou na souš vytaženy lodě. „A až budou všichni Dáni na břehu," pokračoval jsem, „mezi řekou a mokřinou, povedeš fyrd, aby jim vpadl do týla."

Dumal nad tím a díval se na lodi. Jestliže máme podniknout výpad, pak se zjevně nabízí místo pod jižním svahem, přímo do středu Ubbových vojsk, a bylo by to střetnutí štítové hradby proti štítové hradbě, našich devět set mužů proti jeho dvanácti stům, a zpočátku bychom měli

výhodu, neboť mnoho Ubbových mužů bylo rozestaveno kolem kopce a potrvá jim nějaký čas, než přispěchají zpátky a přidají se k dánským řadám, a v tom čase my už vtrhneme hluboko do jejich tábora, ale jejich počet bude harůstat, a možná by nás pak mohli zastavit nebo obejít po křídlech a nastala by tvrdá řež. A v té řeži by měli výhodu početní převahy a obklopili by naše řady, a muži se srpy místo zbraní v našem týlu by začali umírat.

Ale kdybych sešel z kopce a zapálil lodi, pak by se Dánové hnali dolů ke břehu, aby mě zastavili, a tak by se dostali na úzký pruh země při břehu, a kdyby se ke mně zatím přidalo sto mužů vedených Leofrikem, snad bychom je mohli zadržet dost dlouho, aby se Odda dostal do jejich týlu, a potom by umírali Dánové, chycení do pasti mezi Oddou, mými muži, mokřinou a řekou. Byli by v pasti jako northumbrijské vojsko u Eoferwiku.

Ale u Æskova kopce stihla pohroma tu stranu, která první rozdělila své síly.

„To by mohlo vyjít," řekl Odda váhavě.

„Dej mi padesát mužů," naléhal jsem na něj, „a mladé."

„Mladé?"

„Musí běžet z kopce," řekl jsem. „Musí jít rychle. Musí se dostat k lodím dřív než Dáni, a musí to udělat za rozbřesku." Mluvil jsem se sebedůvěrou, kterou jsem necítil, a pak jsem se odmlčel, aby mohl dát najevo, zda souhlasí, ale on neřekl nic. „Získej tohle vítězství, pane," vybízel jsem ho a neříkal jsem mu pane proto, že měl vyšší postavení než já, ale proto, že byl starší. „A pak budeš zachráncem Wessexu. Alfred se ti odmění."

Chvíli to zvažoval a možná ho přesvědčilo právě pomyšlení na odměnu, neboť nakonec přikývl. „Dám ti padesát mužů," řekl.

Ravn mi kdysi dal hodně rad a všechny byly dobré, ale teď, v nočním větru, jsem si vzpomínal jen na to, co mi řekl té noci, kdy jsme se poprvé setkali, na něco, co jsem nikdy nezapomněl.

Nikdy, řekl tehdy, nikdy se nepouštěj do boje s Ubbou.

Těch padesát mužů vedl správce hrabství Edor, který vypadal stejně tvrdě jako Leofric a stejně jako Leofric bojoval ve velkých hradbách štítů. Nosil si zkrácené kopí na kance jako svoji nejoblíbenější zbraň, i

když měl po boku připnutý meč. Říkal, že to kopí je tak těžké a silné, aby propíchlo železný krunýř, a že prorazí i štít.

Edor stejně jako Leofric přijal můj nápad. Nikdy mi nepřišlo na mysl, že by ho přijmout nemuseli, avšak když se ohlížím zpátky, jen žasnu, že bitva u Cynuitu byla vybojována podle nápadu dvacetiletého mladíka, který nikdy nestál v masakru štítové hradby. Byl jsem však vysoký, byl jsem pán, vyrostl jsem mezi válečníky a měl jsem opovážlivou sebedůvěru muže zrozeného k boji. Jsem Uhtred, syn Uhtreda, syna dalšího Uhtreda a nedrželi jsme Bebbanburg a jeho země kňučením a mumláním u oltářů. Jsme válečníci.

Edorovi a moji muži se shromáždili za východní baštou Cynuitu, kde čekali, až první loď vzplane. Leofric byl vpravo s posádkou Heahengela, chtěl jsem ho tam mít, protože právě tam dopadne úder, až Ubba přivede své muže, aby na nás zaútočili na břehu řeky. Edor a defnascirští muži stáli vlevo a jejich hlavním úkolem kromě toho, že zabijí kohokoli, na koho narazí na břehu řeky, bylo popadnout hořící kusy dřeva z dánských ohňů a naházet je do dalších lodí. „Nebudeme se snažit zapálit všechny lodě," řekl jsem, „jen čtyři nebo pět. To přivede Dány jako roj včel."

„Bodavých včel," ozval se nějaký hlas ze tmy.

„Ty se bojíš?" zeptal jsem se pohrdlivě. „To oni jsou vyděšeni! Jejich věštby jsou špatné, domnívají se, že prohrají, a to poslední, co chtějí, je střetnout se s defnascirskými muži ještě za jitřního šera. Přinutíme je vřískat jako ženské, pobijeme je a pošleme je do dánského pekla." Tak jsem k nim mluvil před bitvou. Byl bych toho měl říct víc, ale byl jsem neklidný, protože jsem musel sejít z kopce první, první a sám. Musel jsem uskutečnit sen svého dětství, že budu Chodícím Stínem, a Leofric a Edor nepovedou sto mužů dolů k řece, dokud neuvidí, že Dánové běží zachraňovat své lodi, a jestli nezapálím jejich loď, nebude žádný útok a Odda znovu propadne strachu, Dáni zvítězí, Wessex zahyne, a pak už nebude existovat žádná Anglie. „Tak si teď odpočiňte," zakončil jsem nepřesvědčivě. „Do úsvitu zbývají tři nebo čtyři hodiny."

Vrátil jsem se k hradbám a tam se ke mně přidal Otec Willibald a vytáhl svůj krucifix, vyřezaný z volské stehenní kosti. „Stojíš přece o Boží požehnání?" zeptal se mě.

„To, co potřebuji, Otče," řekl jsem, „je tvůj plášť." Měl pěkný vlněný plášť s kápí, obarvený na tmavohnědo. Dal mi ho a já jsem si zavázal

šňůry kolem krku a schoval pod něj lesklý kovový krunýř „A za svítání, Otče," řekl jsem, „chci, abys zůstal tady nahoře. Na břehu řeky nebude místo pro kněze."

„Když tam budou umírat muži," řekl, „pak je mé místo tam."

„Ty chceš ráno odejít do nebe?"

„Ne."

„Tak zůstaň tady." Mluvil jsem drsněji, než jsem chtěl, ale bylo to neklidem a obavami, a pak už byl čas jít, i když noc byla ještě temná a úsvit daleko, ale potřeboval jsem čas, abych se proplížil dánskými řadami. Leofric mě vyprovázel, šel se mnou až k severnímu svahu Cynuitu, který ležel ve stínu měsíčního světla. Byla to také nejméně střežená strana kopce, neboť severní svah vedl jen k mokřinám a sæfernskému moři. Podal jsem Leofrikovi svůj štít. „Nepotřebuji ho," řekl jsem, „jen by mi překážel."

Dotkl se mé paže. „Ty jsi nafoukaný parchant, viď, cucáku?"

„Je na tom něco špatného?"

„Ne, pane," řekl a to poslední slovo od něj bylo vysokou poctou. „Bůh s tebou," dodal, „ať je to kterýkoli bůh."

Dotkl jsem se Thorova kladiva, pak jsem je schoval pod krunýř. „Přiveď muže rychle, až uvidíš, že Dánové běží k lodím," řekl jsem.

„Přijdeme rychle," slíbil mi. „Jestli nám to mokřina dovolí."

Viděl jsem už Dány přecházet mokřinu za denního světla a všiml jsem si, že to je měkká země, ale ne bahnisko. „Můžeš přejít rychle," řekl jsem a pak jsem si přetáhl kápi pláště přes přilbu. „Je čas jít," řekl jsem.

Leofric neřekl nic a já jsem seskočil z valu do mělkého příkopu. Teď se tedy stanu tím, čím jsem vždycky chtěl být, Chodícím Stínem. Sen z dětství se stal otázkou života a smrti, a tak jsem pro štěstí sáhl na jilec Hadího dechu a vykročil z příkopu. Šel jsem přikrčený a v půli cesty dolů z kopce jsem se svezl na břicho a plazil se jako had, černý proti trávě, a pomalu jsem se sunul k místu mezi dvěma skomírajícími ohni.

Dánové spali nebo dřímali. Viděl jsem, jak sedí u dohasínajících ohňů, a jakmile jsem byl venku ze stínu kopce, bylo kolem mě dost měsíčního světla, abych mohl být odhalen, a nebyl tu žádný úkryt, neboť louka byla vypasena ovcemi, ale pohyboval jsem se jako duch, po břiše se plazící duch, pomaličku se sunul dál, nehlučně, stín na trávě, a stačilo jen, aby se Dáni podívali ke mně, nebo přešli mezi ohni, ale neslyšeli nic, neměli

žádné podezření, a tak nic nezahlédli. Trvalo to celou věčnost, ale proklouzl jsem mezi nimi, nikdy jsem se nepřiblížil k nepříteli víc než na dvacet kroků, a jakmile jsem se dostal za ně, byl jsem v mokřině a tam mi trsy trávy poskytly stín a mohl jsem se pohybovat rychleji. Klikatě jsem se plazil blátem a mělkou vodou a polekal jsem se, když jsem vyplašil nějakého ptáka z hnízda, a on prudce vzlétl s poplašeným křikem a prudkým máváním křídel. Cítil jsem, že Dáni se upřeně dívají k mokřině, ale byl jsem černý a nehybný v roztrhaném stínu, a po chvíli zase zavládlo ticho. Čekal jsem, voda mi prosakovala oděním a modlil jsem se k Hoderovi, Odinovu slepému synovi a bohu noci. Střež mě, modlil jsem se a přál jsem si, abych byl Hoderovi věnoval nějakou oběť, ale neudělal jsem to a pomyslel jsem si, že Ealdwulf na mě shlíží, a sliboval jsem si slavnostně, že na mě bude moci být pyšný. Dělal jsem to, co po mně vždycky chtěl, nesl jsem Hadí dech do boje proti Dánům.

Namáhavě jsem se prodíral k východu, za hlídky, kde byly lodi vytažené na souš. Na východní obloze se ještě neukázala žádná šeď. Pořád jsem postupoval zvolna, zůstával na břiše, pohyboval se dost pomalu na to, aby mě přepadl strach. Uvědomoval jsem si, jak mi v pravém stehnu cuká sval, měl jsem žízeň, kterou jsem nemohl uhasit, a nepříjemný pocit ve střevech. Pořád jsem se dotýkal jilce Hadího dechu a vzpomínal si na kouzla, která Ealdwulf a Brida vtepali do jeho ostří. Nikdy, říkával Ravn, nikdy se nepouštěj do boje s Ubbou.

Východ byl ještě tmavý. Plížil jsem se dál, teď blízko u moře, takže jsem mohl vidět široký Sæfern, ale neviděl jsem nic než chvějivý třpyt zapadajícího měsíce na zčeřené vodě, která vypadala jako plát vytepaného stříbra. Příliv stoupal a blátivý břeh se úžil, jak se moře zvedalo. V Pedredanu budou lososi, říkal jsem si, lososi plovoucí v přílivu, vracející se do moře, a dotkl jsem se jilce meče, protože už jsem byl blízko pásu pevné země, kde stály chýše a čekaly lodní hlídky. Ve stehně mi škubalo, bylo mi špatně, zvedal se mi žaludek.

Ale slepý Hoder mě střežil. Lodní hlídky nebyly o nic bdělejší než jejich druzi na úpatí kopce, a proč by také měly být? Byly dál od Oddových jednotek a neočekávaly žádné potíže, vlastně tu byly jen proto, že Dáni nikdy nenechávali své lodě nestřežené, a tyhle lodní hlídky se většinou odešly vyspat do rybářských chýší a jen hrstka mužů seděla u malých ohýnků. Tito muži seděli bez hnutí, pravděpodobně

zpola spali, i když jeden z nich přecházel sem a tam pod vysokými příděmi lodí vytažených na mělčinu.

Zastavil jsem se.

Dosud jsem šel jako přízrak, ale teď jsem byl na dánském území, za jejich strážemi, a rozvázal jsem si tkanice pláště, svlékl ho a setřel jsem si bláto z krunýře, a pak jsem už bez skrývání šel k lodím a boty mi čvachtaly při posledních krocích v mokřině. Potom jsem se zastavil u nejseverněji umístěné lodi, odhodil jsem přilbu do jejího stínu a čekal jsem, až mě objeví ten jediný Dán, který byl na nohou.

A co uvidí? Muže v krunýři, pána, kapitána lodi, Dána, a opřel jsem se o lodní příď a zadíval se vzhůru ke hvězdám. Srdce mi bušilo, ve stehně škubalo a říkal jsem si, že jestli dnes ráno umřu, alespoň budu zase s Ragnarem. Budu s ním ve valhallské síni mrtvých, jenže někteří muži věřili, že ti, co nezemřou v boji, přijdou do Niflheimu, toho hrozného studeného pekla Normanů, kde Hel, bohyně mrtvých, se plíží mlhou a had Rozparovač mrtvol se plazí po zmrzlé zemi a ohlodává mrtvé, ale říkal jsem si, že muž, který zemře při zakládání požáru u nepřítele, přijde přece do Valhally, ne do šedivého Niflheimu. Ragnar je jistě s Odinem, a pak jsem zaslechl kroky toho Dána a s úsměvem jsem se na něj podíval. „Studené ráno," řekl jsem.

„To teda jo." Byl to starší muž s prošedivělou bradou a zřejmě pro něj bylo záhadou, jak jsem se tam znenadání objevil, ale nebylo mu to podezřelé.

„Všude je klid," řekl jsem a ukázal hlavou k severu, abych naznačil, že jsem právě kontroloval hlídky na sæfernské straně kopce.

„Mají z nás nahnáno," řekl.

„Aby taky ne." Předstíral jsem mohutné zívnutí, udělal jsem pár kroků od lodi k severu, jako bych si protahoval unavené údy, a pak jsem si jakoby všiml své přilby na okraji vody. „Copak je tohle?"

Sedl mi na lep, vešel do stínu lodi, naklonil se nad přilbu a já jsem vytáhl nůž, přiskočil těsně k němu a vrazil jsem mu čepel do hrdla. Neprořízl jsem mu krk, ale vrazil jsem ostřím rovnou dovnitř a zakroutil jsem jím, a zároveň jsem ho postrčil dopředu, stáhl mu obličej do vody a držel jsem ho tam, takže kdyby nevykrvácel k smrti, utopil by se, a trvalo to dlouho, déle než jsem očekával, ale zabít lidi je těžké. Chvíli se vzpíral a myslel jsem si, že hluk, který nadělal, by mohl přivést muže od

nejbližšího ohně, ale ten oheň byl nějakých čtyřicet padesát kroků níž po břehu a vlny na řece šuměly dost silně, aby přehlušily smrtelný zápas toho Dána, a tak jsem ho zabil a nikdo o tom nevěděl, nikdo to neviděl, jen bozi, a když vypustil duši, vytáhl jsem nůž z jeho hrdla, vzal si svoji přilbu a vrátil jsem se k lodní přídi.

A tam jsem vyčkával, až úsvit rozjasní východní obzor. Čekal jsem, až se na hranici Anglie objeví pás šedi.

A byl nejvyšší čas.

Zvolna jsem se loudal k nejbližšímu ohni. Seděli tam dva muži. „Zab jednoho," zpíval jsem si potichu, „a dva a tři, a potom čtyři nebo pět koukej poslat na onen svět. Když je po nich, tak dej si říct a zab jich ještě o pár víc." Byl to dánský veslařský popěvek, který jsem často slýchal na *Wind-Viperu*. „Brzy vás vystřídají," pozdravil jsem je vesele.

Jen na mě civěli. Nevěděli, kdo jsem, ale právě tak jako ten muž, kterého jsem teď zabil, neměli žádné podezření, i když jsem mluvil jejich jazykem s anglickým přízvukem. V dánských vojskách byla spousta Angličanů.

„Klidná noc," řekl jsem, sehnul jsem se k ohni a vytáhl z něj kus planoucího dřeva za neohořelý konec. „Egil si zapomněl na lodi nůž," vysvětlil jsem. Egil bylo dost běžné jméno mezi Dány a nevyvolalo žádné podezření, a tak se jen dívali, jak jdu k severu, a měli za to, že si potřebuji posvítit na cestu k lodím. Minul jsem chatrče, kývl třem mužům, kteří odpočívali u dalšího ohně, a šel jsem dál, až jsem se dostal doprostřed k lodím vytaženým na souš, a tam, s tichým pohvizdováním, jako bych neměl na světě žádnou starost, jsem vyšplhal po krátkém žebříku, který byl opřený o lodní příď, a seskočil do trupu lodi a protáhl se mezi lavicemi veslařů. Napůl jsem očekával, že tam najdu spící muže, ale loď byla opuštěná, jen krysí nožky škrábaly v podpalubí.

Přikrčil jsem se, vrazil hořící dřevo pod hromadu vesel, ale zapochyboval jsem, že to bude stačit, aby vesla začala hořet, a tak jsem vzal nůž a naštípal třísky z veslařské lavice, a když jsem měl dost třísek, navršil jsem je nad plamen a viděl jsem, jak oheň vzplanul. Naštípal jsem další třísky, pak jsem nařezal násady vesel, abych oheň přiživil, a nikdo na mě od břehu nevykřikl. Kdokoli by se na mě díval, musel by si myslet, že něco hledám na dně lodi, a plameny zatím nebyly tak vysoké, aby vyvolaly poplach, ale šířily se, a věděl jsem, že mám už jen velice

málo času, a tak jsem zastrčil nůž do pochvy a přelezl přes bok lodi. Ponořil jsem se do Pedredanu a nestaral se o to, co voda provede s mým železným oděním a zbraněmi, a jakmile jsem byl v řece, brodil jsem se k severu od zádi jedné lodi k druhé, až jsem konečně minul poslední loď a dostal se tam, kde se šedobradá mrtvola měkce houpala v drobných vlnách řeky, a tam jsem čekal.

A čekal. Ten oheň, říkal jsem si, musel určitě vyhasnout. Bylo mi zima.

A pořád jsem čekal. Šeď na obzoru zesvětlela, a pak se najednou ozval hněvivý pokřik a já jsem vyšel ze stínu a viděl jsem, jak Dánové běží k plamenům, které plály jasně a vysoko na té lodi, kterou jsem zapálil, a tak jsem šel k jejich opuštěnému ohníčku, vzal si další pochodeň a mrštil jí na druhou loď, ale Dánové se hrnuli na hořící loď, která byla o šedesát kroků dál, a nikdo mě neviděl. Potom zazněl roh, ozýval se znovu a znovu, zněl na poplach a věděl jsem, že Ubbovi muži se přihrnou ze svého tábora u Cantuctonu. Odnesl jsem poslední kus hořícího dřeva k lodím, spálil si ruku, jak jsem ho vrážel pod hromadu vesel, a pak jsem se vrhl zpátky do řeky, abych se ukryl za trupem lodi.

Roh se stále ještě ozýval. Muži se hnali z rybářských chatrčí zachraňovat své loďstvo a další muži běželi ze svého tábora na jihu, a tak Ubbovi Dánové padli do naší pasti. Viděli hořet své lodi a šli je zachránit. Hrnuli se z tábora v nepořádku a zmatku, mnozí beze zbraní, jen odhodlaní uhasit plameny, které šlehaly do ráhnoví a vrhaly zlověstné stíny na břeh řeky. Byl jsem schovaný, ale věděl jsem, že Leofric je na cestě, a teď všechno záleželo na načasování. Na načasování a požehnání přadlen, na požehnání bohů, a Dánové zatím nabírali vodu do štítů a lili ji do první hořící lodi, ale pak se ozval další křik a věděl jsem, že už spatřili Leofrika, a ten určitě prorazil první řadu stráží a cestou je pobíjel, a teď byl v mokřině. Brodil jsem se ven ze stínu za přečnívajícím trupem lodi a viděl jsem Leofrikovy muže, viděl jsem třicet nebo čtyřicet Dánů, kteří utíkali k severu, aby se s nimi střetli, ale pak spatřili další ohně na lodích nejdále na severu a propadli děsu a zmatku, protože za nimi byl oheň a před nimi válečníci, a většina Dánů byla ještě nějakých sto kroků daleko, a já jsem věděl, že bozi zatím bojují na naší straně.

Vylezl jsem z vody. Leofrikovi muži přicházeli z mokřiny a první meče a kopí o sebe třeskly, ale Leofric měl výhodu v početní převaze a

posádka Heahengelu přemohla hrstku Dánů, sekala je sekerami a meči a jeden lodník se rychle otočil s hrůzou a úžasem ve tváři, když mě uviděl, a já jsem vykřikl své jméno, sehnul jsem se, abych zvedl dánský štít, a Edorovi muži už byli za námi, tak jsem na ně zavolal, ať živí ohně na lodích, zatímco mužstvo Heahengelu utvořilo štítovou hradbu přes pás pevné země. Pak jsme postupovali kupředu. Šli jsme k Ubbovu vojsku, které si teprve teď uvědomilo, že na ně útočíme.

Postupovali jsme kupředu. Nějaká žena se vyhrabala z chatrče, zaječela, když nás spatřila, a vyběhla vzhůru po břehu k Dánům, kde jeden muž řval na ostatní, aby postavili hradbu štítů. „Edore!“ křikl jsem, protože jsem věděl, že teď budeme potřebovat jeho muže, a on je přivedl, aby posílili naši linii, takže jsme přes ten pruh pevné země postavili pevnou štítovou hradbu o síle stovky mužů, ale před námi bylo celé dánské vojsko, i když to bylo vojsko zmatené a zpanikařené, a když jsem vzhlédl k Cynuitu, neviděl jsem nikoho z Oddových mužů. Přijdou, říkal jsem si, určitě přijdou, a pak Leofric zařval, abychom srazili štíty k sobě, a lipové dřevo klapalo o lipové dřevo a já jsem vytasil Hadí dech a vytáhl z pochvy Vosí žihadlo.

Štítová hradba. Už můj otec říkával, že je to něco hrozného, a to bojoval v sedmi štítových hradbách a v té poslední byl zabit. Nikdy se nepouštěj do boje s Ubbou, často mě varoval Ravn.

Nejsevernější lodi za námi hořely a před námi se hnal příval zběsilých Dánů pro odplatu, a to byl jejich konec, protože nepostavili pořádnou štítovou hradbu, ale vrhli se na nás jako vzteklí psi s úmyslem nás pobít, jisti si, že nás porazí, protože oni jsou Dánové a my Západní Sasové, a my jsme se pevně zapřeli a zpevnili naši hradbu. Pozoroval jsem muže se zjizveným obličejem, který řval, až mu od úst odletovaly sliny, a napadl mě, a právě v té chvíli se ve mně rozhostil bitevní klid. Najednou jsem už neměl nepříjemný pocit ve střevech, žádné sucho v ústech, žádný cukající sval, jen ten magický bojový klid a sebejistotu. Byl jsem šťastný.

Také jsem byl unavený. Nespal jsem. Byl jsem skrz naskrz promočený. Byla mi zima, ale přesto jsem se najednou cítil nepřemožitelný. Klid a sebedůvěra v boji je něco úžasného. Neklid a obavy zmizí, strach uletí do prázdna a všechno je průzračně jasné jako drahocenný křišťál a nepřítel nemá žádnou naději, protože je tak pomalý, a já jsem plavným obloukem

otočil štít vlevo, zachytil jsem úder kopí toho zjizveného muže, vyrazil jsem vpřed Vosím žihadlem a ten Dán naběhl na jeho hrot. Cítil jsem, jak mi náraz probíhá celou paží, když hrot probodl jeho břišní svaly, a to už jsem Vosím žihadlem kroutil, trhl jím vzhůru a uvolnil si ho, prořezával se oděním, kůží, svaly a vnitřnostmi, jeho horká krev prýštila na mou studenou ruku, a on vykřikl, pivní dech mi zavál do tváře, a srazil jsem muže k zemi těžkou puklicí štítu, dupl jsem mu do slabin a na varlata, dorazil ho špicí Vosího žihadla v krku, a to už další muž vpravo ode mě udeřil sekerou do štítu mého souseda, ale zabít ho bylo snadné, jedním bodnutím přímo do hrdla, a pak jsme postoupili dopředu. Nějaká žena s rozevlátými vlasy na mě vyrazila kopím a já jsem ji drsně a tvrdě odkopl, pak jsem jí roztříštil tvář železným lemem štítu, takže s vříškotem upadla do zmírajícího ohně a její rozpuštěné vlasy vzplanuly jasně jako pápeří, a posádka Heahengelu byla se mnou a Leofric na ně hřímal, ať zabíjejí, a ať zabíjejí rychle. Tohle byla naše příležitost porazit Dány, kteří na nás hloupě zaútočili, nepostavili pořádnou štítovou hradbu, a tak to byla práce pro sekery a meče, řezničina s dobrým železem, a to už tam bylo třicet nebo ještě víc mrtvých Dánů, a sedm lodí hořelo a plameny se šířily úžasnou rychlostí.

„Štítovou hradbu!“ slyšel jsem z řad Dánů. Svět byl teď světlý, slunce těsně pod obzorem. Severní lodě byly už v jednom plameni. V kouři se vztyčila dračí hlava s jasnýma zlatýma očima. Nad pláží vřeštěli rackové. Nějaký pes se hnal podél lodí a štěkal. Jeden stěžeň spadl a jiskry vyletěly vysoko do stříbrného vzduchu, a pak jsem viděl, jak Dánové stavějí svou štítovou hradbu, dávají se dohromady, aby nás zabili, a viděl jsem havraní praporec, ten trojúhelník látky, který hlásal, že je zde Ubba a chystá se prolévat naši krev.

„Hradbu štítů!“ křikl jsem, a bylo to poprvé, kdy jsem vydal ten rozkaz. „Štítovou hradbu!“ Naše řady byly už rozházené a neuspořádané, byl nejvyšší čas je pevně semknout. Štít ke štítu. Před námi byly stovky Dánů, kteří přicházeli, aby nás přemohli, a já jsem udeřil Vosím žihadlem o kovový rám svého štítu, až to zazvonilo. „Jdou na smrt!“ křikl jsem, „přicházejí vykrvácet! Naběhnou na naše meče!“

Moji muži odpovídali nadšeným pokřikem. Začali jsme jako oddíl o stovce mužů, na začátku boje jsme půl tuctu mužů ztratili, ale ti zbývající jásali, i když stáli proti pěti či šestinásobné přesile, a Leofric začal

bojový popěvek Heggy, anglický veslařský popěvek, rytmický a drsný, vyprávějící o bitvě vybojované našimi předky proti mužům, kteří drželi Bretonsko, než jsme sem přišli my, a teď jsme znovu bojovali o naši zemi. Za mnou nějaký osamělý hlas pronesl modlitbu, a když jsem se otočil, uviděl jsem Otce Willibalda, svírajícího kopí. Zasmál jsem se jeho neposlušnosti.

Smích uprostřed bitvy. Právě tomu mě naučil Ragnar, umět se radovat z boje. Radovat se z jitra, neboť slunce se teď objevilo na východě, zaplnilo oblohu světlem, zahánělo tmu za západní obzor světa a já jsem udeřil Vosím žihadlem o štít, abych přehlušil pokřik Dánů, a věděl jsem, že nás čeká tvrdý náraz a že se musíme udržet, než přijde Odda, ale spoléhal jsem se na to, že Leofric bude baštou na našem pravém křídle, kde se Dánové určitě pokusí obejít nás přes mokřinu. Levé křídlo bylo v bezpečí, neboť bylo u lodí, ale napravo by mohli prorazit, kdybychom se nedokázali udržet.

„Štíty!“ zařval jsem a znovu jsme semkli štíty k sobě, protože Dánové už přicházeli, a věděl jsem, že s útokem nebudou váhat. Bylo nás příliš málo, než aby z nás měli strach, k téhle bitvě nebudou muset sbírat odvahu, prostě vyrazí.

Nejdřív přiletěla kopí a vrhací sekery, ale my v první řadě jsme se skrčili za štíty a druhá řada držela své štíty nad našimi a střely narážely, tvrdě bušily, ale nikoho nezranily, a pak jsem uslyšel divoký válečný pokřik Dánů, pocítil jsem poslední záchvěv strachu, a už tu byli.

Hromobití nárazů štítu na štít, můj štít mi naráží zpět na hruď, výkřiky zuřivého hněvu, kopí mezi mými kotníky, Vosí žihadlo vyráží dopředu a je odražené štítem, výkřik vlevo ode mě, sekera mi klikatě přelétá nad hlavou. Skrčil jsem se, znovu vyrazil, zachytil úder štítem, zatlačil vlastním štítem, vykroutil jsem sekeru, dupl na kopí, bodl Vosím žihadlem přes štít do bradaté tváře a ten muž se zkroutil, ústa se mu plnila krví z roztržené tváře a já jsem nakročil o půl kroku kupředu, bodl znovu, a meč se mi svezl po přilbě a udeřil mě do ramene. Nějaký muž mě tvrdě tlačil dozadu, protože jsem byl před naší řadou, a Dánové křičeli, krčili se, bodali. První hradba štítů, která se prolomí, bude štítovou hradbou, která zahyne, a věděl jsem, že na Leofrika vpravo ode mě Dánové těžce dotírají, ale neměl jsem čas se tam dívat nebo mu jít na pomoc, protože muž s roztrženou tváří sekal a mlátil do mého štítu

krátkým nožem a snažil se mi ho rozštípnout. Nečekaně jsem nechal štít klesnout, tím jsem zmařil jeho úder a sekl ho Vosím žihadlem do tváře podruhé, až Vosí žihadlo zaskřípl o jeho lebeční kost, krev se vyřinula a já jsem udeřil do jeho štítu svým jako kladivem a on zavrávoral dozadu, muži za ním ho ale tlačili dopředu, a tentokrát jsem ho Vosím žihadlem zasáhl do krku, a prořízntým hrdlem mu s unikajícím vzduchem bublavě vytékala krev. Padl na kolena a muž za ním vyrazil dopředu kopím, které prorazilo můj štít, ale zaseklo se v něm, a Dánové se namáhavě tlačili dopředu, ale překážel jim jejich vlastní umírající muž, a ten kopiník o něj zakopl a muž po mé levici ho ťal okrajem svého štítu po hlavě, já jsem ho kopl do obličeje a pak švihl Vosím žihadlem dolů. Jeden Dán vytrhl kopí z mého štítu, bodl jím a byl sťat mužem po mé levici. Hrnuli se další Dáni a my jsme ustupovali krok za krokem, stáčeli se zpátky, protože na blatech byli Dáni, kteří obchvacovali naše pravé křídlo, ale Leofric tam vytrvale převáděl naše muže, až jsme stáli zády k hořícím lodím a cítil jsem jejich žár a myslel jsem si, že tady určitě zemřeme. Zemřeme s meči v rukou a s plameny v zádech, a zuřivě jsem sekl po rudobradém Dánovi a snažil se mu roztříštit štít, a Ida, který stál po mé pravici, byl najednou na zemi, vnitřnosti mu vyhřezly proťatým koženým oděním, a z té strany na mě šel nějaký Dán a já jsem rychle švihl Vosím žihadlem do jeho tváře, sehnul jsem se, zachytil úder jeho sekery svým rozpadajícím se štítem, křikl jsem na muže za sebou, ať vyplní mezeru, a bodl jsem Vosím žihadlem po nohách toho muže se sekerou, řízl jsem ho do kotníku a nějaké kopí ho zasáhlo ze strany do hlavy. Vyrazil jsem mohutný výkřik, a co jsem měl sil, napřel se proti blížícím se Dánům, ale nebylo tam místo k boji, žádné místo, kam bych viděl, jen chroptící masa mužů sekajících a bodajících a umírajících a krvácejících, a potom dorazil Odda.

Ealdorman čekal, až se Dánové nahrnou na břeh řeky, až se začnou navzájem tlačit v horlivém úsilí dostat se k nám a pobít nás, a pak vypustil své muže přes vrcholek Cynuitu a oni se přiřítili jako bouře s meči, sekerami, srpy a kopími. Dáni je uviděli a ozvaly se varovné výkřiky, a téměř ihned jsem ucítil, jak tlak přede mnou slábne, protože Dáni ze zadních řad se obrátili, aby čelili nové hrozbě, a vyrazil jsem Vosím žihadlem, abych probodl něčí rameno, a Vosí žihadlo se hluboko zabodlo, škráblo o kost, ale muž se vykroutil, vyrval mi čepel z ruky, a

tak jsem vytrhl z pochvy Hadí dech a křikl na své muže, ať ty parchanty zabijí. Tohle je náš den, křičel jsem, a Odin nám dává vítězství.

Kupředu. Vpřed do krvavé bitvy. Mějte se na pozoru před mužem, který miluje bitvu. Ravn mi kdysi říkal, že jen jeden muž ze tří nebo snad jeden ze čtyř je opravdovým válečníkem, kdežto ti ostatní jsou neochotní bojovníci, ale později jsem se měl naučit, že pouze jeden muž z dvaceti boj miluje. Takoví muži jsou nejnebezpečnější, nejobratnější, jsou to ti, kteří kosí duše, a těch je třeba se bát. Byl jsem jedním z nich, a toho dne, u řeky, kde krev stékala do stoupajícího přílivu, jsem vedle hořících lodí nechal Hadí dech zpívat píseň smrti. Vybavuji si z toho jen málo, jen zuřivost, jásavou radost, masakr. Tohle byl okamžik, který oslavují skaldové, srdce bitvy, které vede k vítězství, a z Dánů vyprchala odvaha během chviličky. Věřili, že zvítězí, mysleli si, že nás chytili do pasti před svými hořícími loděmi, a věřili, že pošlou naše ubohé duše do zásvětí, a vtom se na ně přihrnul fyrd Defnasciru jako bouře.

„Kupředu!“ křičel jsem.

„Wessex!“ řval Leofric, „Wessex!“ Máchal a sekal sekerou, srážel muže k zemi a odváděl posádku Heahengelu od planoucích lodí. Dáni couvali, snažili se nám uniknout a my jsme si mohli vybírat své oběti a Hadí dech byl toho dne smrtonosný! Máchnout štítem vpřed, úderem vyvést protivníka z rovnováhy, vyrazit čepelí dopředu, srazit ho k zemi, bodnout do krku, najít si dalšího nepřítele. Strčil jsem jednoho Dána do doutnajících zbytků táborového ohně, zavřískl, a já jsem ho zabil, a několik Dánů teď prchalo ke svým nespáleným lodím, tlačili je do stoupajícího přílivu, ale Ubba pořád ještě bojoval. Ubba křičel na své muže, ať postaví novou hradbu štítů, ať chrání lodi, a Ubbova vůle byla tak neoblomná, jeho hněv tak žhavý, že se jejich nová štítová hradba udržela. Udeřili jsme na ni tvrdě, bušili meči, sekerami a kopími, ale zase nebyl žádný prostor k boji, jen vrčící, páchnoucí dech namáhavého zápasu, jenže tentokrát ustupovali Dáni, krok za krokem, jak se Oddovi muži přidali k mým, abychom obklopili Dány ze všech stran a rozdrtili je železem.

Ale Ubba se držel. Pevně držel svůj zadní voj pod havraním praporcem a v každém okamžiku, co nás odrážel, se podařilo odstrčit další loď od říčního břehu. Chtěl zachránit muže a lodi, nechat uniknout část svého vojska, dostat je ven ze sevření štítů a mečů, a šest dánských lodí už

veslovalo k sæfernskému moři, další se plnily muži, a já jsem zařval na své jednotky, aby je zabily, ale nebylo místo k zabíjení, jen krví kluzká země a ostří bodající pod štíty a muži tlačící se na protivníkovu hradbu, a ranění, plazící se od zadních řad naší linie.

A potom se zběsilým řevem Ubba vrhl do naší řady svou velikou válečnickou sekeru. Vzpomněl jsem si, jak totéž udělal v boji u Gewaesku, a jak se tehdy zdálo, že se ztratil v řadách nepřátel, aby je pobil, a jeho mohutná čepel znovu vítězila, zjednávala mu prostor, a naše linie couvla, a Dáni následovali Ubbu, který byl, jak se zdálo, odhodlaný zvítězit v této bitvě třeba sám a udělat si jméno, které nikdy nebude zapomenuto v letopisech Normanů. Zmocnilo se ho bojové šílenství, runové hůlky byly zapomenuty, a Ubba Lothbrokson si tvořil svoji legendu, další muž padl sražen jeho sekerou, a Ubba řval svůj vzdor, Dánové za ním postoupili kupředu a teď hrozilo, že se Ubba prodere celou naší linií, a já jsem zmizel dozadu, prošel mezi svými muži a zamířil jsem tam, kde bojoval Ubba, a tam jsem vykřikl jeho jméno, nazval jsem ho synem kozla, lidským hovnem, a on se otočil a zdivočelýma očima mě uviděl.

„Ty spratku," osopil se na mě a muži přede mnou se uhýbali, jak postoupil kupředu s železným krunýřem zrudlým krví, rozbitým štítem a přilbou promáčknutou ostřím sekery.

„Včera," řekl jsem, „jsem viděl padnout havrana."

„Ty zparchantělej lháři," křikl a zatočil sekerou a já jsem ji zachytil štítem a bylo to, jako by do mě narazil útočící býk. Vyrval sekeru ven a veliká tříska dřeva se odervala a propustila světlo nového dne mým rozbitým štítem.

„Havran," řekl jsem, „spadl z čistého nebe."

„Ty kurevskej zmetku," zařval a sekera vyrazila znovu, a znovu jsem ji zachytil svým štítem a otvor ve štítu se rozšířil.

„Jak padal, volal tvé jméno," řekl jsem.

„Anglická mrcho," vykřikl a rozmáchl se potřetí, ale tentokrát jsem ucouvl a šlehl Hadím dechem ve snaze useknout mu ruku, v níž držel sekeru, ale byl rychlý, rychlý jako had, a stáhl se zpátky právě včas.

„Ravn mi pověděl, že tě zabiju," řekl jsem. „Předpověděl to. Ve snu u Odinovy obětní jámy tam v tratolišti krve viděl padnout havraní praporec."

„Lháři!“ zařval a vyrazil na mě, pokusil se mě srazit k zemi svou vahou a hrubou silou a já jsem se mu postavil, puklice štítu na puklici štítu, a držel ho tak, máchl jsem Hadím dechem na jeho hlavu, ale úder sklouzl po jeho přilbě a já jsem uskočil dozadu těsně předtím, než sekera švihla tam, kde jsem měl nohy, vyrazil jsem dopředu a zasáhl ho přímo do hrudi hrotem Hadího dechu, ale v tom úderu nebyla žádná síla a jeho odění zachytilo ten výpad a zadrželo ho, a on máchl sekerou vzhůru a pokusil se mě rozpárat od slabin po hruď, ale můj rozbitý štít zastavil jeho úder a oba jsme udělali krok dozadu.

„Tři bratři,“ řekl jsem, „a ty jediný z nich žiješ. Vyřiď můj pozdrav Ivarovi a Halfdanovi. Řekni, že tě posílá Uhtred Ragnarson, aby ses k nim přidal.“

„Parchante,“ řekl a udělal krok dopředu, mohutně máchl sekerou ze strany, aby mi rozdrtil hruď, ale na mě už sestoupil bojový klid, strachodletěl a přišla radost, a vyrazil jsem štítem do strany, abych zachytil náraz jeho sekery. Cítil jsem, jak se těžké ostří zarývá do toho, co mi zbývalo ze štítu, a pustil jsem držadlo štítu, takže zpola rozlámaná změť kovu a dřeva se houpala na jeho sekeře, a potom jsem ho praštil. Jednou, dvakrát, dva mohutné údery, při nichž jsem svíral jilec Hadího dechu oběma rukama a dal do nich všechnu sílu, kterou jsem nabral za těch dlouhých dnů u vesla Heahengelu, a zahnal jsem ho dozadu, rozštípl jeho štít, a on zvedl svoji sekeru, kterou dosud tížil můj štít, a potom uklouzl. Stoupl na vyhřezlé vnitřnosti něčí mrtvoly, levá noha mu ujela, a než našel rovnováhu, bodl jsem Hadím dechem dopředu a ostří projelo oděním nad jeho loketní jamkou a ruka se sekerou mu klesla, jak z ní všechna síla unikla. Hadí duch ho znovu sekl přes ústa a já jsem křičel a v jeho vousu byla krev a on už věděl, že zemře, věděl, že uvidí své bratry v síni mrtvých. Nevzdával se. Viděl, že přichází smrt, a bojoval s ní tak, že se mě pokusil znovu udeřit svým štítem, ale byl jsem příliš rychlý, příliš rozjařený, a další úder dopadl na jeho krk a on zavrávoral, krev se mu řinula na rameno, crčela mezi články jeho drátěné košile, a jak se pokoušel postavit zpříma, pohlédl na mě.

„Počkej na mě ve Valhalle, pane,“ řekl jsem.

Svezl se na kolena a pořád ještě se na mě upřeně díval. Snažil se promluvit, ale z jeho úst nevyšlo ani slovo a já jsem mu zasadil smrtící ránu.

„Tak už je dorazte!“ křikl ealdorman Odda a muži, kteří sledovali souboj, vítězoslavně vykřikli, vrhli se na nepřítele a nastal zmatek, jak se Dáni snažili dostat ke svým lodím, někteří odhazovali zbraně a ti nejchytřejší se natáhli na zem a předstírali, že jsou mrtví, a muži se srpy pobíjeli muže s meči. V dánském táboře už byly ženy z Cynuitu, zabíjely a rabovaly.

Klekl jsem si k Ubbovi a sevřel jeho necitlivou pravou pěst kolem topůrka jeho válečné sekery. „Jdi do Valhally, pane,“ řekl jsem. Ještě nebyl mrtev, ale umíral, protože můj poslední úder ho zranil hluboko na krku, pak se silně otřásl a z hrdla mu vyšel smrtelný chropot a já jsem mu držel ruku pevně na sekeře, dokud nezemřel.

Další tucet lodí unikl, všechny nacpané Dány, ale zbytek Ubbova loďstva byl náš, a zatímco hrstka nepřátel prchala do lesa, kde byli dopadeni, zbývající Dáni byli buď mrtví nebo zajatí, a havraní praporec padl do Oddových rukou. Toho dne jsme dosáhli vítězství a Willibald se zrudlým hrotem svého kopí tančil radostí.

Pobrali jsme koně, zlato, stříbro, zajatce, ženy, lodě, zbraně a železná odění. Měl jsem za sebou boj ve štítové hradbě.

Ealdorman Odda byl raněn, dostal ránu sekerou, která mu prorazila přilbu a vnikla do lebky. Žil, ale oči měl bílé, pleť bledou, dech mělký a hlavu zalitou krví. Kněží se nad ním modlili v jednom z malých vesnických stavení a já jsem ho viděl, ale on neviděl mě, nemohl mluvit, možná ani neslyšel, ale odstrčil jsem dva kněží, poklekl u jeho lůžka a poděkoval jsem mu, že se pustil do boje s Dány. Jeho syn, nezraněný, zbroj zjevně nedotčenou v bitvě, mě pozoroval z temného kouta místnosti.

Zvedl jsem se od nízkého lůžka jeho otce. Záda mě bolela a paže mě pálily únavou. „Půjdu do Cridiantonu,“ řekl jsem mladému Oddovi.

Pokrčil rameny, jako by mu nezáleželo na tom, kam jdu. Protáhl jsem se nízkými dveřmi ven, kde na mě čekal Leofric. „Nechoď do Cridiantonu,“ řekl mi.

„Je tam moje žena,“ řekl jsem, „a mé dítě.“

„Alfred je v Exanceasteru,“ řekl.

„No a?“

„Ten, kdo přinese do Exanceasteru zprávu o téhle bitvě, si získá zásluhy.“

„Tak tam jdi ty," řekl jsem.

Dánští zajatci chtěli pohřbít Ubbu, ale Odda Mladší už nařídil, aby jeho tělo bylo rozsekáno a jeho části pohozeny divokým zvířatům a ptákům. Ještě k tomu nedošlo, ale velká válečná sekera, kterou jsem vtiskl Ubbovi do ruky, už zmizela, a toho jsem litoval, protože jsem ji chtěl pro sebe, ale také jsem chtěl, aby s Ubbou naložili slušně, a tak jsem zajatcům dovolil vykopat pro něj hrob. Odda Mladší se proti tomu nepostavil a nechal Dány pohřbít jejich vůdce a navršit mohylu nad jeho hrobem, a tak poslali Ubbu k jeho bratrům v síni mrtvých.

A když bylo po všem, odjel jsem na jih s dvacítkou svých mužů, všichni na koních, které jsme pobrali Dánům. Jel jsem za svou rodinou.

Dnes, tak dlouho po bitvě u Cynuitu, mám ve svých službách harfenistu. Je to starý Walesan, slepý, ale velmi schopný, a často zpívá příběhy o svých předcích. Rád zpívá o Artušovi a Guinevře, o tom, jak Artuš pobil Angly, ale dává si pozor, abych tyhle písně neslyšel, a vychvaluje mě a mé bitvy s bezmezným pochlebováním. Zpívá slova mých básníků, kteří mě líčí jako Uhtreda Silný Meč nebo Uhtreda Smrtonoše nebo Uhtreda Dobročinného. Občas vidím, jak se ten slepý stařec pro sebe usmívá, když jeho ruce brnkají na struny, a mám víc pochopení pro jeho skepsi než pro ty básníky, kteří jsou jen hejnem ufňukaných pochlebníků.

Ale v roce 877 jsem nezaměstnával žádné básníky a neměl žádného harfeníka. Byl jsem mladý muž, který vyšel omámený a oslněný ze štítové hradby, a čpěl jsem ještě krví, jak jsem ujížděl k jihu, a přece, když jsme si opatrně razili cestu kopci a lesy Defnasciru, jsem kdovíproč myslel na harfu.

Každý pán má v síni harfu. Jako dítě, ještě než jsem se dostal k Ragnarovi, jsem občas sedával u harfy v bebbanburské síni a uchvacovalo mě, jak struny hrávaly samy od sebe. Drnkni na jednu strunu a ostatní se zachvějí a vydají slabounkou hudbu. „Marníš čas, hochu?" zavrčel můj otec, když jsem se jednoho dne choulil u harfy, a řekl bych, že jsem čas opravdu marnil, ale toho jarního dne v roce 877 jsem si vzpomněl na harfu svého dětství a na to, jak se její struny zachvěly, když se člověk dotkl jen jedné z nich. Nebyla to hudba, samozřejmě, jen zvuk sotva slyšitelný, ale po bitvě v pedredanském údolí se mi zdálo, že můj život je stvořený ze strun, a když se dotknu

jedné, pak ty ostatní také vydají svůj zvuk. Myslel jsem na Ragnara Mladšího a uvažoval, jestli je naživu, zda vrah jeho otce Kjartan dosud žije, a jestli zemřel, tak jakou smrtí, a pomyšlení na Ragnara mě přivedlo ke vzpomínkám na Bridu, a vzpomínky na ni mě zanesly k Mildrith, a to mi přivedlo na mysl Alfreda a jeho zatrpklou manželku Ælswith, a všichni tito rozličtí lidé byli částmi mého života, strunami napnutými na rámu těla Uhtreda, a i když ty struny byly oddělené, působily na sebe navzájem a dohromady tvořily hudbu mého života.

Hloupé myšlenky, řekl jsem si. Život je prostě život. Žijeme, umřeme, odejdeme do síně mrtvých. Neexistuje žádná hudba, jen náhoda a osud. Osud je neoblomný.

„O čem to dumáš?“ zeptal se mě Leofric. Projížděli jsme právě údolím, které bylo poseté růžovými květy.

„Měl jsem dojem, že se chystáš do Exanceasteru?“ řekl jsem.

„Pojedu tam, ale nejdřív jedu do Cridiantonu, a pak tě vezmu do Exanceasteru. Tak na co myslíš? Vypadáš zasmušile jako kněz.“

„Myslím na harfu.“

„Na harfu!“ zasmál se. „Máš hlavu plnou hovadin.“

„Dotkni se harfy,“ řekl jsem, „a vydá zvuk, ale zahraj na ni, a vytvoří hudbu.“

„Drahý Ježíši!“ Podíval se na mě ustaraně. „S tebou je to už tak zlé jako s Alfredem. Moc přemýšlíš.“

Měl pravdu. Alfred byl posedlý řádem, posedlý úkolem uspořádat životní chaos tak, aby mohl být řízen a kontrolován. Dělal to pomocí církve a zákona, což je skoro totéž, ale já jsem chtěl vidět celek ve vláknech života. Nakonec jsem ho našel, a neměl nic společného s žádným bohem, ale s lidmi. S těmi lidmi, které milujeme. Můj harfenista se právem usmívá, když vyzpěvuje, že jsem Uhtred Dárce darů nebo Uhtred Mstitel nebo Uhtred Tvůrce vdov, neboť už je starý a poznal, co jsem pochopil i já, že ve skutečnosti jsem Uhtred Osamělý. Všichni jsme osamělí a všichni hledáme ruku, které bychom se drželi v temnotě. Je to ruka, kdo hraje, ne harfa.

„Z toho tě bude bolet hlava,“ řekl Leofric, „když tak moc přemýšlíš.“

„Cucáku,“ řekl jsem mu.

Mildrith se dařilo dobře. Byla v bezpečí. Neznásilnili ji. Rozplakala se, když mě uviděla, a já jsem ji vzal do náruče a byl jsem překvapený, že ji

mám tolik rád, a ona říkala, že si už myslela, že jsem mrtev, a pověděla mi, že se modlila ke svému bohu, abych byl živ a zdráv. Vzala mě do místnosti, kde ležel náš syn zavinutý v plenkách, a poprvé jsem se podíval na Uhtreda, syna Uhtredova, a modlil jsem se, aby byl jednoho dne pravoplatným a jediným vlastníkem těch zemí, které jsou pečlivě ohraničeny kameny a řekami, duby a jasany, blaty a mořem. Stále ještě jsem vlastníkem těch zemí, které byly vykoupeny krví naší rodiny, a já dobudu ty země zpět od muže, který mi je ukradl, a dám je svým synům. Neboť jsem Uhtred, hrabě Uhtred, Uhtred z Bebbanburgu, a všechno řídí osud.

Historická poznámka

Alfred proslul jako jediný panovník v anglické historii, jemuž byla udělena ta pocta, že byl označen přídomkem „Veliký“, a tento román, spolu s těmi, jež následují, se vynasnaží ukázat, proč a jakými činy si toto označení vydobyl. Nechtěl bych předjímat následující romány, ale povšechně řečeno, Alfredovi lze přičíst zásluhy o záchranu Wessexu, a tím ve svých důsledcích i anglické společnosti před dánskými útoky, a jeho syn Edward, dcera Æthelflaed a vnuk Æthelstan postupně dovršili dílo, jež začal vytvářet a jímž byl poprvé v historii jednotný politický subjekt, nazývaný tehdy „Englaland“. Do celého příběhu přitom mám v záměru začlenit Uhtreda.

Tento příběh však začíná u Alfreda, který byl skutečně velice zbožný a často nemocný. Současná teorie naznačuje, že trpěl Crohnovou chorobou, která vyvolává silné břišní bolesti, a chronickými hemoroidy (zlatou žílou); podrobnosti můžeme postupně vypátrat a pochopit z knihy biskupa Assera, který Alfreda velice dobře znal, třebaže do jeho života vstoupil až po událostech, vylíčených v tomto románu. V současné době se vede debata, zda Alfredův život skutečně popsal biskup Asser, nebo zda tento životopis byl padělán asi sto let po Alfredově smrti. Zdaleka nejsem kvalifikován posuzovat argumenty, uváděné polemizujícími akademiky, ale i kdyby toto dílo bylo padělkem, obsahu je nádech pravdy, jenž naznačuje, že jeho pisatel, ať jím byl kdokoliv, věděl a znal o Alfredovi mnoho. Autor tohoto životopisu chtěl popravdě řečeno představit Alfreda v zářivém světle jako skvělého válečníka, učence a křesťana, ale nevyhýbal se ani vylíčení mladických hříchů svého hrdiny. Tak nám sděluje, že Alfred nebyl s to zdržet se naplnění tělesných tužeb, dokud jej Bůh ve svém milosrdenství nestihl chorobami, jež mu pomohly takovému pokušení odolat. Zůstává spornou otázkou, zda Alfred

skutečně měl nemanželského syna Osfertha, ale lze to pokládat za velice dobře možné.

Největší výzvou, jíž Alfred čelil, byla invaze Dánů do Anglie. Pro některé čtenáře může být zklamáním, že v tomto románu jsou Dáni nazýváni často Normani nebo pohané, ale jen zřídka jsou označováni za Vikingy. Zde se řídím podle raných anglických spisovatelů, kteří sami trpěli vpády Dánů, a přitom vzácně užívali slova viking, jež každopádně charakterizuje spíše počínání než národ nebo kmen. Vyjet na viking znamenalo podniknout loupežný nájezd a Dáni, kteří bojovali proti Anglii v 9. století, byť byli nepochybně i nájezdníky a lupiči, představovali především útočníky, vetřelce a uchvatitele. Bylo a dosud je s nimi spojováno mnoho fantastických a smyšlených představ, k nimž patří především rohy opatřené přilby, bojové šílenství zběsilých bájných bojovníků (berserkerů) a příšerné popravy, zvané rozkřídlený orel (odsouzenec byl přivázán na lodi s roztaženýma rukama a nohama a žebry rozevřenými tak, aby odhalila srdce a plíce). Zdá se, že to je pozdější smyšlenka, stejně jako existence berserkerů, útočících se zběsilou zuřivostí. Nepochybně duševně vyšinutí a šílení válečníci existovali, ale nenacházíme žádný důkaz, že by se byli běžně objevovali na bitevních polích. Totéž platí o rohatých přilbách, pro něž neexistuje žádné dobové svědectví. Vikinští bojovníci byli příliš rozumní, než aby umístili na své přilby pár výčnělků v pozici, jež by nepříteli ideálně umožňovala takovou přilbu strhnout nebo srazit. Je škoda, že se musíme vzdát těchto rohatých přilbic, ale bohužel neexistovaly.

Dánský útok na církev je dobře zaznamenán. Útočníci nebyli křesťany a neviděli žádný důvod, proč by měli ušetřit kostely, mužské a ženské kláštery, zvláště když tato místa často obsahovala značné cennosti. Je sporné, zda došlo k útoku na severní mnišské kláštery. Pramen, který o nich vypovídá, kronika sepsaná ve 13. století Rogerem z Wendoveru, je velmi pozdní, ale je jisté, že za dánského vpádu mnoho biskupství a klášterů zmizelo, a že tento útok nebyl pouhým loupeživým nájezdem, ale obsahoval záměr vyhladit anglickou společnost a nahradit ji dánským státem.

Ivar, přezdívaný Bezkostný nebo Vychrtlý, Ubba, Halfdan, Guthrum, různí králové, Alfredův synovec Æthelwold, ealdorman Odda a ealdormanové, jejichž jména začínají na Æ, ti všichni skutečně

existovali. Alfred by měl správně být psán Ælfred, ale zde jsem dal přednost dnes ustálenému anglickému úzu. Není jisté, jak vlastně zemřel Edmund, král Východní Anglie, třebaže byl nepochybně zabit Dány, a podle jedné ze starobylých verzí byl tento budoucí světec skutečně prostřílen šípy jako svatý Šebestián. Ragnar a Uhtred jsou smyšlené románové postavy, třebaže v pozdějším anglo-saském období nějaká rodina s Uhtredovým jménem skutečně držela pevnost Bebbanburg (nyní Bamburský hrad), a protože tato rodina patří k mým předkům, rozhodl jsem se přidělit jim toto kouzelné místo o něco dříve, než dokládají záznamy. Většina z významnějších událostí se skutečně odehrála; napadení Yorku, obléhání Nottinghamu, útok na čtyři království, to vše je zachyceno v Anglo-saské kronice nebo v Asserově životopisu krále Alfreda, což spolu představuje hlavní prameny pro toto období.

Použil jsem oba tyto prameny a zároveň jsem konzultoval řadu pramenů sekundárních a vedlejších. Na svoji dobu je Alfredův život pozoruhodně pečlivě dokumentován písemnými materiály, přičemž některé z nich jsou psány Alfredem samým. Přesto však, jak uvedl profesor James Campbell ve své eseji o tomto králi, „šípy vhledu do podstaty věci musí být okřídleny pírky spekulací a dohadů“. Zdobil jsem je tím peřím štědře a bez omezování, jak přísluší spisovateli historických románů, ale většina popsaných událostí se co nejvíce opírá o události skutečné. Vylíčení Guthrumova záboru Warehamu, výměny rukojmí a porušení příměří, vražda rukojmí i zábor Exeteru, to vše se zakládá na skutečnosti, stejně jako ztráta většiny Guthrumova loďstva ve velké bouři u Durlston Head poblíž Swanage. Jedinou velkou změnou, kterou jsem udělal, bylo uspíšení Ubbovy smrti o rok, aby v další knize už Uhtred mohl být jinde. Přesvědčen argumenty, obsaženými v knize Johna Peddie Alfred – Král válečník, umístil jsem tento děj do Canningtonu v Somersetu, spíše než bych jej spojil s tradovaným dějištěm na Countisbury Head v severním Devonu.

Alfred byl králem, který ochraňoval ideu Anglie, již jeho syn, dcera a vnuk zformulovali do jasné, jednoznačné podoby. V čase, kdy se anglické království ocitlo ve velkém nebezpečí, zajistil mu Alfred oporu, jež umožnila anglosaské kultuře přežít. Jeho činy a výdobytky byly ovšem ještě větší, ale jeho příběh zatím zdaleka nekončí, a tak se i Uhtred znovu vydá na válečné tažení.